Rebeliunea #3

ROBYN YOUNG

REGATUL

ROBYN YOUNG

Seria: Rebeliunea

Volumul 3

REGATUL

Original: *Kingdom* (2014)

Traducere din limba engleză de:
LAURA CIOBANU

virtual-project.eu

NEMIRA

2018

„Căci nu luptăm pentru glorie, bogății și onoruri, ci numai pentru libertate, de care niciun bărbat adevărat nu se leapădă decât odată cu viața”.

Declarația de la Arbroath, 1320

PROLOG

1292

„După aceasta vor veni doi dragoni, dintre care unul va fi ucis de ghimpele invidiei, dar celălalt va reveni sub umbra unui nume”.

Istoria regilor Britaniei,
GEOFFREY DE MONMOUTH

LOCHMABEN, SCOȚIA
1292

Plecau în vreme ce amurgul înghițea cea din urmă rază de lumină a zilei. În amurgul mohorât de noiembrie fețele oamenilor răsăreau ca niște pete palide din umbra glugilor. Puțini vorbeau în timp ce lucrau, hamalii săltând cufere în căruțe, scutierii cercetând hamurile cailor de povară și strecurându-se printre cavalerii deja încălecați pe armăsarii lor ca să strângă chingi și să potrivească scări, luptându-se cu cataramele în ciuda degetelor înghețate. Ploaia încețoșa aerul, întuneca stuful de pe acoperișurile clădirilor de lemn, înghesuite în curtea exterioară, și transforma solul într-un amestec mocirlos de bălegar, pământ și frunze putrede.

Robert privea pregătirile de plecare cu lesa lui Uathach înfășurată în jurul pumnului. Cu o săptămână în urmă locul fusese întesat de nobili sosiți la ospăț împreună cu suitele, umplând curtea cu râsetele și vocile lor, iar din sala de oaspeți a bunicului său se revărsau muzica și lumina flăcărilor. Cu o săptămână în urmă el traversase această curte împreună cu Eva, care pășea alături de el cu fustele foșnind, în timp ce întunericul înghețat îi fura din obraji căldura vinului. Apoi însă veniseră veștile, anunțate de tropotul copitelor potcovite și

purtate de gurile mesagerilor, cinci cuvinte care schimbaseră totul.

„John Balliol va fi rege”.

Trecuse numai o săptămână? Părea mai mult.

Robert tresări când doi servitori ieșiră dintr-o clădire din spatele lui, împleticindu-se sub greutatea unui coș de răchită din care atârnau haine împachetate în grabă. Uathach se repezi la ei lătrând, dar o smucitură brutală a lesei o făcu să bată în retragere. Așezându-se la piciorul lui, cățelușa își ridică privirea întrebătoare către chipul lui mohorât. În timp ce servitorii se îndreptau spre căruță, Robert zări o fâșie de pânză căzută din coș, ca o cută albă pe pământul întunecat. Se apropie și o ridică. Era unul dintre vălurile mamei sale, murdar acum de noroi. O voce blândă, care abia răzbătea dincolo de bufnetele și scrâșnetele cuferelor încărcate în căruță, răsună îndărătul lui, făcându-l să se întoarcă.

Contesa Marjorie se apropie zâmbind și își puse mâna rece peste mâna în care el ținea voalul murdar.

— O să se ocupe Agnes de asta.

În ultimul an Robert crescuse dintr-odată, depășind-o cu mult în înălțime pe mama sa cândva impozantă, care în același timp păruse să se micșoreze. Aplecându-și privirea către femeia pierdută în cutele mantiei îmblănite, de călătorie se simți ca un uriaș: mâinile ei păreau mici pe lângă palmele lui bătătorite de mânuitul spadei, iar brațele lui musculoase ar fi putut strivi trupul ei fragil. Își aminti petele apoase de sânge de pe cearșafurile pe care slujnica, Agnes, le scosese din camera ei ceva mai devreme în acea după-amiază.

— E o nebunie! murmură el. Rămâneți aici. Măcar în noaptea asta.

Zâmbetul lui Marjorie se stinse. Privi în altă parte, încruntându-se.

— Tatăl tău a aranjat să tragem la unul dintre vasalii bunicului tău în noaptea asta. Castelul lui e pe drumul nostru spre casă.

— Atunci rămâi numai tu. Bunicul o să aibă grijă să fii escortată în siguranță la Turnberry când o să te mai întremezi.

— Tatăl tău a luat deja o hotărâre, zise Marjorie întorcându-și către el privirea acum aspră și fermă, în care scânteia ceva din vechea ei tărie. Locul meu e alături de el.

Robert se întrebă dacă nu cumva auzise o notă acuzatoare în glasul mamei sale. Îl învinuia pe el pentru decizia bunicului său?

Ea păru să intuiască întrebarea, căci îi strânse mâna.

— Tatăl tău a acceptat decizia lordului. Carrickul e al tău și și-a lăsat sigiliul pe această hotărâre. Acum trebuie să se întoarcă acasă și să-și pună ordine în treburi. Dă-i timp, Robert. În cele din urmă și inima sa va accepta.

Robert vru să-i spună că nu era adevărat și c-o știau amândoi, dar chiar atunci surorile lui ieșiră din casă și Isabel o strigă pe contesă.

— Mamă, ne-am golit camerele. Suntem gata de plecare.

În timp ce vorbea, îi aruncă o privire lui Robert.

Marjorie îi făcu semn fiicei ei celei mai mari.

— Du-ți surorile la căruță.

Supusă, Isabel Bruce își conduse cele trei surori mai mici de-a curmezișul curții noroioase, ridicându-și din mers gluga ca să se apere de ploaie. Aceasta se întețise acum, răpăind pe pânza ceruită care acoperea căruțele. Christian, care mergea alături de Isabel, îi aruncă o privire lui Robert când trecu pe lângă el. Îi oferi surorii lui blonde un zâmbet încurajator și ea îi răspunse cu un surâs scurt, care nu-i șterse îngrijorarea de pe chip. Guvernanta le urmă ținând mâna Matildei, care își târa picioarele fără chef, cu ochii roșii de plâns. Mary, cea de șapte ani, venea ultima, cu brațele încrucișate strâns la piept, refuzând să fie dusă de mână. Erau abătute cu toatele. Cele două fete mai mici nu înțelegeau situația, dar simțeau încordarea adulților, iar cele mai mari erau conștiente că această plecare zorită de la Lochmaben nu însemna pentru familia Bruce doar sfârșitul amar al unei bătălii îndelungate, ci, poate, chiar sfârșitul familiei înseși.

O voce aspră se ridică deasupra murmurelor celor ce se pregăteau de plecare. Robert văzu că tatăl său își făcuse apariția și le poruncea servitorilor să aducă torțe. Silueta lui masivă părea și mai mătăhăloasă din pricina mantiei negre și grele ce i se legăna pe umeri în timp ce gesticula autoritar către scutier, cerând să i se aducă armăsarul. Lui Robert i se păru stranie lipsa mantiei lui albe cu „V”-ul roșu răsturnat, blazonul Carrickului. Parcă era alt om. Gluga mantiei era dată pe spate și ploaia șiroia prin părul rar al tatălui său. Alături de el se afla Edward Bruce, cu fața lui tânără îngândurată. Niall și Thomas

fiind trimiși în Antrim sub tutelă, iar Alexander pregătindu-se pentru preoție, Edward era singurul prezent dintre frații lui Robert.

Zărindu-și soția, Bruce cel vârstnic se apropie.

— A sosit vremea, zise el mohorât, ținându-și ochii ațintiți asupra contesei.

Marjorie se întoarse către Robert.

— Rămas-bun! murmură ea, cuprinzându-i obrazul în palmă. O să mă rog pentru tine mâine, când îți vei primi spada și pintenii.

Îndepărtându-se de el, se opri să-l sărute pe Edward înainte să se îndrepte către căruța în care se urcaseră fiicele ei. Vehiculul nu era potrivit pentru o contesă, dar era prea slăbită ca să călărească. În timp ce cărăușii o ajutau să urce, servitorii le înmânară scutierilor călare torțe ale căror flăcări pâlpâiau și sfârâiau în bătaia ploii.

Robert își privi tatăl în ochi. Voia să-l întrebe de ce își târa soția și fiicele pe drumuri prin întuneric și pe ploaie, dar la vederea expresiei de pe chipul tatălui său vorbele i se opriră în gâtlej. Expresia aceea rigidă era un răspuns în sine. Robert se simți cuprins de mânie, nu împotriva tatălui său, ci a bunicului, ale cărui acțiuni din această zi lărgiseră prăpastia dintre ei doi, probabil atât de mult încât aceasta nu mai putea fi astupată. Și bătrânul nici măcar nu era de față la toate astea.

— O să fiu drept cu oamenii Carrickului, tată, zise Robert deodată, simțind nevoia să se justifice. O să-i conduc urmând exemplul tău.

Tatăl său tresări. Fața lui pătată de vinul care se simțea și în răsuflarea lui acră se înroși și mai tare.

— Când mama ta se va simți mai bine o voi duce pe Isabel în Norvegia. Perioada de doliu a trecut de mult și regele Erik e tot fără regină. Sora ta e o soluție onorabilă. Stăpânește peste noul tău comitat cum găsești de cuviință, Robert. Dar te asigur că eu n-o să stau aici să văd ce faci.

Acestea fiind spuse, se îndreptă către calul său.

Robert mai văzuse dezamăgire în ochii reci ai tatălui său, mai văzuse mânie și frustrare, dar niciodată o asemenea ranchiună. Se simți zguduit.

În timp ce cavalerii și scutierii se aliniau jucându-și caii, Edward veni alături de Robert. Frații priviră împreună căruțele

pornind către porțile castelului, aflate în umbra dâmbului ce domina curtea, încoronat de donjonul său de piatră. Gărzile de pe palisadă traseră în lături barierele și trupa ieși încolonată, iar lumina pâlpâindă a torțelor se stinse odată cu tropotul copitelor.

Coborându-și privirea către Uathach, care trăgea de lesă, Robert observă că încă mai strângea în mână vălul mamei lui.

— El unde-i?

La auzul vocii lui aspre, Edward tresări. Studie chipul fratelui său.

— Cred că-i jos, la loch, *cu Scathach.*

Îndesând vălul în mâna lui Edward, Robert porni printre clădiri. Trecu pe lângă capelă și bucătării, îndreptându-se către o poartă mai mică din palisadă.

Ultima geană de lumină a zilei pierea când o apucă pe cărarea mlăștinoasă dintre copaci ce ducea către loch*-ul Kirk. Eliberată din lesă acum, că armăsarii plecaseră, Uathach alerga pe lângă el. Iuți pasul. Ploaia răpăia zgomotos pe bolta înfrunzită ce se întrețesea deasupra lui. După puțin timp copacii se răriră, dând la iveală malul înclinat al micului* loch. *Se întindea dinaintea lui ca o oglindă palidă a cerului îmbibat de ploaie. Un bărbat înalt într-o mantie cu glugă stătea pe malul mărginit de trestii și privea în larg.*

Când Robert se apropie de el, răsună un mârâit înăbușit și o formă musculoasă se furișă afară din umbră. Se opri, permițându-i lui Scathach să-i prindă mirosul, apoi coborî malul lăsând-o pe Uathach să-și întâmpine mama cu o rafală de lătrături.

Lordul de Annandale nu se întoarse la auzul zgomotului și nici nu-l privi pe Robert când acesta se opri lângă el.

— Au plecat?

Robert își studie bunicul, al cărui chip era pe jumătate ascuns de glugă, lăsând să i se vadă numai nasul acvilin. În ciuda celor șaptezeci de ani ai săi, era încă drept și lat în umeri. Privindu-l pe bărbatul care îl crescuse ca pe fiul său, îl învățase să lupte și să vâneze și turnase în el mândria față de moștenirea familiei sale, Robert simți o emoție cu totul nouă. Neîncredere. Nefamiliară și nedorită, îi încleșta pieptul ca o gheară în timp ce se gândea că devenise o piesă de șah pe care bunicul său o muta pe tablă într-un atac împotriva tatălui său. Acum era singur, un pion între doi bărbați care își doreau să fie regi.

— Ai ceva să-mi spui, Robert?

Acum lordul se răsuci, sfredelindu-l cu privirea. Coama lui de păr, ascunsă sub glugă, răsărea ca un nor alb, încadrându-i fața aspră, ridată.

Robert nu dădu îndărăt din fața provocării din acei ochi negri.

— Crede că e vina mea.

— Știu.

Robert scrâșni din dinți, privind în largul loch*-ului. Ploaia îi înțepa suprafața cu mii de ace. Se gândi la Affraig, a cărei apariție în această după-amiază prevestise întâmplările ce urmaseră. Se întrebă dacă vrăjitoarea mai era la Lochamben sau dacă plecase deja către casa ei din Turnberry, pe același drum pe care o apucase familia lui. Și-o aminti atingând afectuos cu mâna ei zbârcită obrazul bunicului său*: *aceleași mâini care îl aduseseră pe el pe lume cu optsprezece ani în urmă și țesuseră destinele oamenilor din buruieni, crenguțe și oase, pentru a le atârna în copacul din fața colibei ei ca pe niște pânze de păianjen.*

— Ai făcut asta pentru că așa ți-a cerut Affraig? *Te-ai răzbunat pe tata pentru ce i-a făcut ei omul ăla al lui*?

— Răzbunare? *Nu, băiete. Ți-am acordat această onoare pentru că te cred demn de ea. Affraig a venit pentru că, la fel ca mine, și ea crede că forța neamului meu se află în tine, nu în fiul meu. Timpul lui trece și al meu la fel. Am încercat să ne susținem dreptul la tron. Am dat greș.*

Robert ascultă, nereușind să împace aceste cuvinte cu optimismul de la ospățul de acum o săptămână, când toți erau încrezători că regele Edward al Angliei îl va alege pe bătrânul lord să stea pe tronul Scoției, rămas gol de la moartea tragică a regelui Alexander. În acest ultim an, pe durata județului menit să-l aleagă pe succesorul lui Alexander, Robert privise cu mândrie cum bunicul său, jucător ilustru pe scena Britaniei vreme de aproape șaizeci de ani, obținuse susținerea neprecupețită a unora dintre cei mai puternici baroni ai țării, în speranța de a primi acest privilegiu. Acum bărbatul ca un leu de lângă el, care luptase cu necredincioșii în nisipurile Palestinei și servise patru regi, fusese dat deoparte și el, Robert, fusese împins în locul lui. Mâine avea să fie făcut cavaler și, luând Carrickul de la tatăl său, avea să devină unul dintre cei treisprezece conți ai Scoției.

— De Sfântul Andrei, John Balliol se va așeza pe Piatra Destinului.

Lordul închise ochii și inspiră, cu pieptul umflându-se sub faldurile îmbibate de apă ale mantiei.

— Probabil că deja pregătesc Dealul Judecății pentru ceremonie. În curând oamenii de neam vor porni către Scone.

Chipul i se întunecă.

— Fără îndoială Comynii vor fi cei dintâi dintre ei, împăunându-se cu victoria lor. Balliol le va oferi aliaților săi orice dregătorii îi vor cere. Zilele noastre la curtea regală s-au încheiat.

Când vorbi din nou, o făcu foarte încet:

— Dar roata se întoarce. De fiecare dată.

— Ce roată? Neprimind răspuns, Robert insistă: Bunicule?

— Roata Sorții poate înălța un om de la nimic până pe culmile măreției, dar mâine aceeași roată se va învârti, doborându-l din nou la pământ. Lordul privi în largul loch-ului mijindu-și ochii: Roata se învârte pentru noi toți.

— Moșiile noastre sunt în siguranță? îl întrebă Robert după un moment de tăcere. Balliol și Comynii se vor răzbuna pentru că le-am atacat fortărețele? Pentru morții de la castelul Buittle?

— Nu cred. Dar acesta este un alt motiv pentru care ți-am trecut ție dreptul familiei noastre la tron. Tu nu ai luat parte la campania aia. Nu ai mâinile pătate de sângele oamenilor lor.

Îl studie pe Robert.

— Ai jurat că vei accepta această însărcinare, să susții dreptul familiei noastre la tronul Scoției, indiferent ce impostori se vor așeza pe el sfidându-ne drepturile. Acum citesc altceva pe fața ta.

Robert simți ploaia rece șiroindu-i pe ceafă. În acea după-amiază, când bunicul său îi spusese că va moșteni atât titlul de conte de Carrick, cât și dreptul la tron al familiei Bruce, fusese atât de uluit, încât jurase tot ce îi ceruse acesta, fără să pună vreo întrebare. Acum simțea toate speranțele neamului Bruce – de la tatăl și bunicul său până la strămoșii săi din Casa regală Canmore – apăsându-i umerii. Fiind fiul cel mai mare, știuse că acest moment va sosi. Se pregătise pentru el de când era copil, dar nu se așteptase să ocupe poziția de conte decât după moartea tatălui său. Acum, că era confruntat cu asta, șovăia,

nedorind să ridice această povară care, știa prea bine, avea să-i strivească ultima urmă de libertate a tinereții.

— Mă întreb dacă sunt pregătit, zise el cu glas tare.

— Eu eram de vârsta ta când regele Alexander m-a numit moștenitor prezumtiv al tronului. M-am temut eu că nu voi fi la înălțimea așteptărilor? Sigur că da! Numai cei mândri și cei nătângi nu se îndoiesc de ei. Nu te teme să te întrebi dacă ești pregătit, Robert. Înțeleptul examinează calea ce-l așteaptă și se asigură că e pregătit. Nătângul se repede cu capul înainte.

În mintea lui Robert răsări amintirea tatălui și a bunicului său revenind din campania lor în Galloway, cu șase ani în urmă. Descoperind că John Balliol voia să ocupe tronul, rămas gol după moartea lui Alexander, cei doi invadaseră feuda acestuia cu ajutorul vasalilor lor, arzând moșii și jefuind castele. Reușiseră să zădărnicească cea dintâi tentativă a lui Balliol de a deveni rege și se întorseseră la castelul Turnberry victorioși, dar nu fără să fi plătit un preț. Își aminti căruța plină cu răniți venind în urma tatălui și bunicului său. Își alese cu grijă următoarele cuvinte, nevoind ca bunicul său să-l creadă laș.

— Sunt gata să depun jurământul de cavaler și să accept titlul de conte. Dar să mă lupt cu John Balliol așa cum ați făcu tu și tata? Nu știu dacă…

— Să te lupți?

Lordul se răsuci spre el. Fața lui ridată era un peisaj de umbre. Ploaia se domolea, lăsând loc ceții.

— Nu vreau să te lupți cu ei, Robert. Această luptă nu va fi câștigată cu spada. Vremurile acelea au trecut. Eu – și toți ceilalți pretendenți – ne-am supus judecății regelui Edward ca să evităm o nouă vărsare de sânge. Balliol a fost ales cu acordul Curții regatului. Oamenii noștri s-au pronunțat. Să ne împotrivim lor ar însemna să sfâșiem țara.

Robert clătină din cap.

— Dar cum să susțin dreptul nostru la tron dacă nu îl provoc la luptă? Când John Balliol va muri, fiul lui va fi rege. Dinastia va fi deja stabilită. Dacă nu îl pot detrona cu forța, atunci cum…

— Îl vei susține prin cuvintele și purtarea ta. Îl vei ține viu în sufletul tău și al aliaților tăi. Pretenția noastră la tron e ca o făclie. Eu am purtat-o ani de zile, atrăgând oameni către mine și luminând calea moștenitorilor mei. Acum e rândul tău să ții flacăra aprinsă. Așa cum într-o bună zi această povară le va

reveni fiilor tăi. Poate dura și-o sută de ani, dar, cu voia Domnului, dacă ținem această flacără vie, un Bruce poate avea șansa să stea pe tronul Scoției.

Robert simți încordarea părăsindu-i trupul și se înfioră. Fu cât pe ce să izbucnească în râs.

— Credeam că vrei să conduc o armată împotriva lui!

— Acestea nu mai sunt zilele întunecate ale strămoșilor noștri. Nu vom lua tronul prin război civil.

Bunicul său îl apucă de umeri.

— Cea dintâi datorie a unui rege este să țină Regatul Unit, Robert. Să nu uiți niciodată!

PARTEA ÎNTÂI

„Ținându-mi jurământul dinaintea Domnului, mă voi strădui să răzbun sângele compatrioților mei, pe care ei vărsatu-l-au în această zi. La arme, oșteni, la arme, și azvârliți-vă cu curaj asupra netrebnicilor perfizi pe care, cu ajutorul lui Hristos, fără îndoială îi vom birui!”

Istoria regilor Britaniei,
GEOFFREY DE MONMOUTH

Capitolul 1

PERTH, SCOȚIA, 1306
(PAISPREZECE ANI MAI TÂRZIU)

Oastea pătrunse în oraș la amiază. Număra peste două mii de oameni, umplând strada principală largă ce ducea către piață. Nori de praf se ridicau de sub copitele armăsarilor de luptă. Pedestrașii mărșăluiau în urma lor cu cizmele scârțâind, iar roțile căruțelor cu provizii trosneau sub greutatea poverilor. Torțele ținute de pedestrași păreau năluciri palide ale focului în lumina soarelui amiezii.

Sub cutele mantiilor și tunicilor somptuoase de brocart, zalele scânteiau ca solzii de pește. Lăncile ridicate alcătuiau o pădure de țepi, împodobită cu fanioane care fluturau pe fundalul marilor fâșii colorate duse de purtătorii de stindarde. Pe întinderile de pânză vopsită în stacojiu și purpuriu, auriu și azuriu, se vedeau vulturi cu aripile întunecate, leoparzi cu dinții rânjiți și tauri cu grumajii încordați. Spade atârnau la șoldurile cavalerilor în teci bogat împodobite, în timp ce scutierii și pedestrașii arborau paloșe încovoiate ca niște satâre, securi și ciocane: toate uneltele războiului, ascuțite și gata să străpungă carnea.

Bărbații și femeile din Perth se înghesuiau în pragurile caselor și atelierelor privind alaiul. Soțiile se agățau de brațul soților sau împingeau în spatele lor copiii curioși, în timp ce fierarii și pielării își cântăreau nesiguri uneltele în mâini, întrebându-se dacă era cazul să le folosească pentru a-și apăra familiile.

Locuitorii din Perth știau prea bine de ce orori era capabilă armata englezilor. De când începuse războiul, în urmă cu zece ani, târgul regal fusese jefuit, invadat și ocupat. Le văzuseră navele urcând pe râul Tay încărcate cu bârne pentru construirea mașinăriilor de asediu și căruțele trecând pe străzile lor, pline cu carne și grâne pentru a hrăni armata, apoi fuseseră alungați din locuințe pentru a le face loc oamenilor regelui, care le jefuiseră cămările și le distruseseră ogoarele numai de dragul de a organiza turniruri. Dar în această zi răcoroasă de început de iunie, în timp ce briza sărată bătea dinspre Marea Nordului, dispoziția invadatorilor părea diferită, nu atât de arogantă și de agresivă, dar mai sumbră și mai hotărâtă. În fruntea oștii se înălța un stindard mare pe care locuitorii din Perth nu-l mai văzuseră niciodată. Mai mare decât celelalte, dintr-o țesătură decolorată de vreme și peticită pe alocuri, era stacojiu ca sângele și în centrul său un dragon auriu se ridica pe două picioare, învăluit în flăcări.

Aymer de Valence, conte de Pembroke și văr al regelui Angliei, călărea în umbra roșie a stindardului, trăgând în piept duhoarea înțepătoare a tăbăcăriilor și abatoarelor din Perth, ale căror piei și sânge îngrășaseră orașul mulțumită comerțului prosper cu piele și lână către Țările de Jos. Silueta musculoasă a contelui era sporită de armura din plăci și de cămașa de zale pe care le purta pe sub tunica și mantaua cu dungi albe și albastre, ambele împodobite cu păsări roșii. Blazonul Casei Pembroke se găsea și pe scut, și pe valtrapul de mătase al calului. Coiful lui cu vizorul ridicat avea în vârf un mănunchi de pene de gâscă vopsite în albastru.

De la înălțimea armăsarului său de luptă, Aymer îi privi pe târgoveții înspăimântați ce se îngrămădeau ca iepurii în găurile întunecate ale ușilor și ferestrelor locuințelor din chirpici. Pe deasupra zgomotului de copite și a huruitului căruțelor se auzea dangătul înnebunit al clopotului bisericii St. John, dar părea mai degrabă o alarmă decât o chemare la luptă, făcându-i pe cei aflați pe străzi să se strecoare în siguranța iluzorie a caselor.

Târgoveții nu opuneau nicio rezistență. Nici nu aveau de ce, căci în ciuda întâmplărilor din ultimele luni, Scoția rămânea sub stăpânirea regelui Edward, așa cum fusese de când nobilii scoțieni îi recunoscusem autoritatea cu doi ani în urmă, la St. Andrews. Totuși Aymer rămase în gardă, conștient că focul rebeliunii se aprinsese în inima multor scoțieni și că în aceste locuințe înghesuite, legate între ele printr-un labirint de șanțuri și alei, se puteau găsi oameni pregătiți și dornici să lupte și să moară pentru nou-proclamatul lor rege.

— Credeți c-o să vină?

Aymer îi aruncă o privire bărbatului care călărea alături, mai scund cu câteva palme pe armăsarul lui alb, lățos. Avu nevoie de o clipă ca să-i deslușească spusele, căci larma copitelor făcea greu de înțeles franceza căpitanului, cu un pronunțat accent galez.

— O să vină!

Aymer privi peste umăr către cei șase bărbați care săltau și hurducau în mijlocul companiei sale, târâți de funii în urma cailor cavalerilor săi, cu mâinile legate și hainele sfâșiate de pietrișul amestecat cu gunoi bătătorit ce acoperea strada.

— N-o să-i dau de ales.

Aymer își trecu limba peste firele reci de argint care îi fixau dinții din față, luați din gura altui bărbat. Cu cât el și oamenii lui pătrundeau mai adânc pe teritoriul Scoției, cu atât clocotea de nerăbdare la gândul dușmanului său și al răzbunării pe care avea în sfârșit să o capete. Aici, la numai câteva mile de Scone, unde Robert se încoronase cu trei luni în urmă, Aymer aproape simțea prezența netrebnicului ăluia.

Înaintea lui, strada principală se deschidea într-o piață cu parcele înverzite de pământ, înconjurată de tarabe de lemn. De jur-împrejur se înălțau locuințele de piatră ale celor mai înstăriți locuitori ai orașului. Unele clădiri aveau un etaj din bârne și acoperișuri din țiglă. Aymer își răsuci plăcuțele de oțel ale mănușilor, oprindu-și armăsarul.

— Aici e numai bine.

Se întoarse către cavalerii săi și le făcu semn către casele la ferestrele cărora se puteau vedea fețe.

— Înaintați!

În timp oamenii se zoreau să aducă la îndeplinire ordinele date cu glas răstit, restul oștirii continua să se reverse în piață.

Roțile căruțelor răscoliră pământul grădinilor, iar soldații folosiră tarabele goale ca să își lepede desagii și echipamentul. Odată ce el și cavalerii aveau să se instaleze, Aymer avea să trimită pedestrimea să-și așeze tabăra în afara zidurilor, dar acum o voia alături de el, ca să-și arate forța.

— Eu ce să fac?

Aymer îl privi pe căpitan, apoi stindardul albastru ridicat deasupra lui. Leul alb din centru era reprodus și pe scuturile celor mai bine de cinci sute de bărbați care se grupau acum în jurul comandantului lor. Erau o ceată de oameni aspri, în armuri desperecheate, dobândite pe câmpul de bătălie. Pe majoritatea scuturilor lor, de la cele rotunde și mici, până la cele mari, în formă de zmeu, preferate de cavalerii englezi, leu cel alb fusese vopsit cu stângăcie peste blazoanele originale și vechile culori se întrezăreau prin vopseaua nouă. Aymer se întrebă câte dintre acestea fuseseră luate de la camarazii lui morți sau muribunzi. Până acum ezitase să se folosească de ei, îndoindu-se de jurământul lor de credință depus la graniță în primăvară. Își întoarse ochii către căpitan, care ținea frâiele armăsarului cu mâna dreaptă, înmănușată. Stânga i se termina la încheietură și din mâneca pieptarului său căptușit ieșea numai un bulb cărnos brăzdat de cicatrici. Căpitanul o fi fost unul dintre mult detestații scoțieni, dar ei doi aveau un dușman comun. Aymer își trecu limba peste firele care îi prindeau dinții din față. Bruce le luase câte ceva fiecăruia dintre ei.

— Oamenii tăi cunosc terenul pe-aici?

— Nu departe se află una dintre moșiile stăpânului meu. Unii dintre ei cunosc bine regiunea.

— Alege câțiva oameni de încredere dintre cei care o cunosc cel mai bine. Am o însărcinare pentru ei. Deocamdată pune-i pe ceilalți să patruleze și să oprească orice tulburare înainte să înceapă. Asigură-te că sunt fermi, căpitane. Vreau ca oamenii din Perth să știe cine le e stăpânul.

În timp ce căpitanul se îndepărta pentru a transmite ordinele companiei sale pestrițe, Aymer observă trei bărbați apropiindu-se din direcția unei clădiri în fața căreia începuse să se adune o mulțime. Erau îmbrăcați mai bine decât majoritatea celorlalți târgoveți, în mantii prinse cu paftale bătute cu pietre prețioase, așa că presupuse că erau orășeni sau oficialități. Câțiva dintre cavalerii săi îi priveau, cu mâinile pe mânerele spadelor. Cu o

lovitură de genunchi, Aymer își făcu calul să se întoarcă. Animalul fornăi și lovi pământul cu copita lui potcovită cu fier.

Pomenindu-se față în față cu capul învelit în armură al armăsarului de luptă, cei trei bărbați se opriră brusc. Sub valtrapul lui de mătase se legăna o acoperitoare grea de zale. Cai ca acesta erau antrenați să ucidă.

Unul dintre bărbați înaintă temător.

— Sir Aymer, eu sunt șeriful acestei așezări. Suntem onorați să vă urăm bun venit, dar pot să întreb ce anume vă aduce în Perth?

Privirea lui Aymer se îngustă.

— Știi prea bine, șerifule, ce mă aduce în groapa asta uitată de Dumnezeu. Am venit după trădătorul Robert Bruce și după toți cei care-l sprijină.

Vocea lui poruncitoare era suficient de puternică pentru ca mulțimea de scoțieni adunați în piață s-o audă.

— Eu și oamenii mei vom ocupa târgul ăsta până când ticălosul se va înfățișa dinaintea mea și își va accepta pedeapsa.

În timp ce cavalerii englezi cu săbiile scoase pătrundeau în case, scoțând cu brutalitate afară femei, copii și servitori, unul dintre orășenii care îl însoțeau pe șerif dădu să înainteze. Tovarășul său îl prinse de braț, oprindu-l.

Șeriful vru să protesteze, dar se opri la vederea celor șase bărbați priponiți ca niște câini de pofilele șeilor cavalerilor. Doi zăceau la pământ, cu fețele în jos. Unul gemea, cu umărul dislocat de târâtul brutal pe străzi. Ceilalți se ridicaseră în genunchi cu mâinile împreunate a rugăciune.

— Sunt oamenii mei!

— Oamenii tăi, șerifule, au fost prinși urmărindu-ne în timp ce ne apropiam de oraș. Luați la întrebări, au mărturisit că sunt spionii lui Bruce.

— E o minciună, domnule! strigă unul dintre bărbații legați.

Pumnul înzăuat al unui cavaler îl reduse la tăcere.

Șeriful păli. Se întoarse către Aymer, ridicându-și mâinile implorator.

— Vă jur, sir Aymer, că aceștia sunt oamenii mei, nu ai lui Robert Bruce! Pot să garantez personal pentru ei. Prinzând de veste că vă apropiați i-am trimis pur și simplu să afle vești despre sosirea domniei voastre. Nu sunt iscoade!

— N-ar trebui să vă reamintim tocmai vouă prețul rebeliunii, când brațul putrezit al lui William Wallace, fiul ăla de curvă trădător, încă mai atârnă aici, de turnul porții, continuă Aymer fără ca ochii lui să-i părăsească o clipă pe ai șerifului. Dar e limpede că e nevoie de o nouă lecție.

Se răsuci și le făcu semn cavalerilor săi:

— Spânzurați-i! Folosiți tarabele astea!

Cei șase bărbați începură să zbiere și să se zbată în vreme ce cavalerii lui Aymer îi ridicau în picioare. Cel cu brațul beteag își dădu capul pe spate și urlă către ceruri. Cei care se împotriviră primiră lovituri în stomac. Aduși de mijloc și gâfâind, fură târâți către tarabe. Picioarele lor lăsau dâre în praf.

— Nu faceți asta! Vă implor!

Șeriful dădu să se apropie de oamenii lui, dar descoperi că înaintarea îi era tăiată de spadele cavalerilor englezi. Se răsuci către Aymer.

— Fie-vă milă, în numele Domnului!

— Nu există scăpare din fața judecății pentru oricine-l sfidează pe regele Edward, zise Aymer, în timp ce cavalerii lui aruncau funiile cu care îi târâseră pe oamenii șerifului prin oraș peste grinzile tarabelor, care susțineau umbrare în zilele de târg.

— Dragonul a fost înălțat. Spune-le oamenilor tăi că în umbra lui nu există milă.

Șeriful privi stindardul împodobit cu fioroasa reptilă înaripată, înconjurată de flăcări care scânteiau aurii în lumina soarelui. Dădu să spună ceva, dar amuți neputincios.

Aymer își privi oamenii care răsuceau capetele funiilor, formând lațuri, și trăgeau de ele verificând trăinicia nodurilor. În piață apăreau tot mai mulți oameni, scoși cu forța din casele lor și mânați ca oile. Aymer cercetă satisfăcut chipurile îndurerate. Avea nevoie de public.

Răsună un țipăt strident și o femeie se smulse din mulțime și se repezi către condamnați.

— Alan! strigă ea. Doamne Dumnezeule, băiatul meu!

Unul dintre bărbații mai tineri, cu bărbia însângerată după ce fusese târât pe străzi, se smuci, străduindu-se să ajungă la ea. Fața i se schimonosi și buzele i se mișcară încercând să articuleze cuvinte în timp ce lațul îi era petrecut în jurul gâtului. Doi dintre cavalerii lui Aymer o prinseră pe femeie înainte să

poată ajunge la fiul ei. Ea li se împotrivi cu înverșunare, lovindu-i și zgâriindu-i, dar forțele ei nu erau pe măsura lor. Tânărul închise ochii, continuând să-și miște buzele în tăcere.

Unul dintre tovarășii lui, un bărbat mai vârstnic, cu o față aspră și roșie, își blestema călăii, promițându-le pedeapsa veșnică în timp ce scuipatul îi zbura din gură. Se smuci când îi strânseră lațul în jurul gâtului, dar cu mâinile legate strădania lui era zadarnică. Continuă să se împotrivească în timp ce cavalerii trăgeau de funia care aluneca încet peste grinda tarabei, ridicându-l de la pământ. Păru să-și țină răsuflarea îndelung, apoi îi dădu drumul cu un șuierat. Mărul lui Adam îi zvâcni sălbatic în strânsoarea funiei. Unul câte unul, ceilalți cinci bărbați fură ridicați în aer. Doi dintre ei se rugară să fie cruțați până când lațul le tăie glasurile. Tânărul se zbătu și dădu din picioare în tăcere, urletele disperate ale mamei lui ținând locul ultimelor sale cuvinte.

Aymer își răsuci calul întorcându-le spatele bărbaților cărora avea să le mai ia un timp până să moară. Nu-l interesa să urmărească ultimele lor suflări, cele din urmă zvârcoliri în timpul cărora cu toții aveau să facă pe ei. Din punctul lui de vedere treaba era ca și încheiată. Momeala fusese pregătită, acum trebuia ca lupul să fie atras în cursă. Călărind într-un cerc larg, li se adresă târgoveților, acoperind cu vocea sa larma oștirii.

— Acesta este prețul pe care îl plătiți pentru trădarea falsului vostru rege. Răspândiți printre compatrioții voștri vestea: până când Robert Bruce nu mi se va înfățișa pentru a fi judecat, voi mai ucide și pe alții. Cei care țin la viața lor și la viețile celor pe care-i iubesc să aibă grijă ca acest mesaj să ajungă cât mai departe, altfel pot fi următorii care vor sfârși la capătul unei frânghii.

PĂDUREA METHVEN, SCOȚIA
1306

Dincolo de poieni și câmpuri de ovăz, zidurile Perthului se înălțau deasupra abisului întunecat al șanțului cu apă, spoite în stacojiu de lumina asfințitului. Câteva mile mai la vest, din punctul de observație oferit de o lespede acoperită de mușchi, Robert Bruce cerceta orașul îndepărtat.

La prima vedere, Perthul, un labirint strâmt de străduțe și case încins de un zid de apărare și dominat de turla Bisericii St. John, părea să lenevească în înserarea acelei zile de vară. Fuioare de fum se ridicau din vetre deasupra acoperișurilor ca niște stindarde vaporoase și trei bărci pescărești urcau pe spinarea lată a râului Tay, cu pescăruși dându-le târcoale. Dacă îți mutai privirea către ziduri, iluzia păcii era spulberată de tabăra imensă ce se întindea în fața porții de vest, în apropierea unei poieni unde erau adăpostiți zeci de cai. Ochii ageri ai lui Robert deslușiră siluete mișcându-se între corturi și căruțe, printre care luminile chihlimbarii ale focurilor de tabără formau adevărate constelații. Un trebușet veghea asupra taberei din vârful turnului porții; era una dintre cele patru mașinării de război dispuse pe întăriturile orașului. Alți oameni patrulau pe ziduri.

Robert se afla în inima Gallowayului, pe urmele celor din urmă partizani ai lui John Balliol, când îi ajunsese la urechi vestea că Aymer de Valence ocupase orașul. Zvonurile purtate din gură în gură, devenind din ce în ce mai incoerente pe măsură ce călătoreau tot mai departe, vorbeau despre violuri și torturi și despre târgoveți spânzurați în piața orașului și lăsați să se umfle la soare. Campania în Galloway fusese un eșec: Robert găsise pământurile dușmanilor să-i pustii și cufundate într-o tăcere mohorâtă și fusese silit să-și facă de lucru distrugând fortărețe neimportante deținute de familiile Comyn și Balliol, conștient că acestea erau victorii neînsemnate. Într-un fel, ocuparea Perthului de către englezi fusese o provocare bine-venită, așa că, întorcându-și armata către nord ca să îi înfrunte, se simțise însuflețit de o nouă hotărâre.

Auzind scrâșnet de pași pe stâncă, Robert se întoarse și îl zări pe Edward urcând către el, cu poalele zalelor măturând piatra. Restul trupei rămăsese pe coasta dealului privind orașul îndepărtat. Printre cavalerii din Carrick și Annandale se numărau contele John de Atholl și fiul său, David. Vorbeau încet între ei, trecând din mână în mână burdufuri de vin și destinzându-și mușchii obosiți după o zi de călărie. Dincolo de ei, la poalele unei păduri printre ramurile căreia se strecurau razele însângerate ale soarelui în asfințit, așteptau scutierii cu caii.

— Vreo urmă de ei? întrebă Edward ajungând lângă Robert în vârful stâncii.

— Încă nu.
— Suntem atât de aproape, murmură Edward.
Robert își privi fratele. În tinerețea lor, Edward, mai mic cu numai un an, fusese imaginea lui în oglindă – aceleași trăsături puternice încadrate de același păr negru, tuns scurt –, dar în ultimii zece ani războiul gravase povești diferite pe chipul fiecăruia, făcându-i să nu mai semene. Acum, la treizeci și unu de ani, chipul lui Edward era mai slab și mai aspru. Cicatricile rănilor primite în luptă îi săpau noi linii pe chip, tuleiele îi întunecau falca și praful pătrunsese în ridurile din colțurile ochilor lui de un albastru-pal. În timp ce studia tabăra englezilor în ochii aceia se ivi o căutătură flămândă, nerăbdătoare.
— Nu ți se pare că forțele lor sunt mai mici decât ne așteptam?
Robert se gândise și el la asta, dar nu voia să-și facă speranțe false.
— Greu de zis. Hai să așteptăm vești!
— Iar să așteptăm? Edward îl privi pe Robert zâmbind forțat. Dumnezeu știe că asta-i o treabă la care am ajuns să ne pricepem!
Își încleștă mâna pe mânerul spadei care atârna în teaca ei de piele, împodobită cu cruci emailate. Zâmbetul i se stinse.
— În curând, cu voia Domnului, va veni vremea faptelor!
Robert citi pe chipul lui Edward amintirea amară a anilor petrecuți printre englezi, în serviciul regelui lor, prefăcându-se că-i sunt loiali în timp ce așteptau momentul în care aveau să frângă lanțurile sale atât de detestate. De când reveniseră în Scoția în toamnă, fugind de mânia regelui care descoperise intenția secretă a lui Robert de a lua tronul, fratele lui vorbise adesea despre execuția sângeroasă a lui William Wallace, la care, în calitate de cavaler al prințului moștenitor, fusese silit să asiste. Și în mintea lui Robert amintirea morții căpeteniei rebele era încă vie, oroarea ei neștearsă în ciuda sângelui pe care îl văzuse vărsat de-a lungul anilor. Își dorea o victorie împotriva călăilor lui Wallace la fel de mult ca fratele său, dar nu răzbunarea, ci nevoia îl adusese pe acest deal în căutarea ei.
Cuvintele pe care i le spusese Elizabeth cu trei luni în urmă, la încoronarea sa, când capul încă nu i se obișnuise cu greutatea coroanei, îi răsunară în minte.

„Nu ai dreptul să te afli aici. Ești aici ca urmare a unei rebeliuni și a unei crime. Crezi că restul regatului te va urma când va afla ce ai făcut?”

O asigurase pe soția și regina lui că da, oamenii o vor face dacă voiau să supraviețuiască războiului ce urma să vină. Însă forțele sale, deși crescuseră de la întronarea sa, nu erau încă suficiente pentru a face față pumnului de fier al Angliei. Trupa lui Aymer de Valence, zărită în primăvară, nu era decât avangarda. Grosul armatei engleze nu sosise încă. Dar avea să vină, și încă în curând. Robert știa că o victorie aici, în Perth, i-ar fi convins și pe alții să îl urmeze, demonstrându-le forța și hotărârea lui. Numai atunci, cu toată țara unită sub cârmuirea lui, putea să-l înfrunte pe regele Angliei, alungându-l pe el și pe oamenii lui din Scoția pentru totdeauna.

— Uite, acolo! zise Edward arătând ceva din josul pantei.

Robert îi urmări degetul cu privirea și zări două siluete care urcau poticnindu-se. În spatele lui răsună scrâșnetul săbiilor trase din teci, pe măsură ce oamenii săi erau alertați de trosnetul tufișurilor.

— Ei sunt! strigă, sărind de pe stâncă și alăturându-se trupei sale, urmat pe dată de fratele său.

Câteva clipe mai târziu două siluete se iviră pe culmea dealului. Unul din bărbați era scund și vânos, celălalt, înalt și lat în umeri. Amândoi purtau peste pantaloni și tunici niște mantii zdrențuite, acoperite de praful ogoarelor de orz. Arătau ca doi cerșetori. Robert le ieși în întâmpinare și John de Atholl i se alătură. Viziera de zale atașată de gluga contelui atârna desprinsă, dezvăluindu-i buzele strânse. Robert observă că mâna cumnatului său se odihnea pe mânerul spadei. John nu se relaxă decât când cei doi își dădură pe spate glugile mantiilor arătându-și fețele. Amândoi bărbații gâfâiau din pricina urcușului.

Neil Campbell îl salută pe Robert.

— Maiestate, rosti cavalerul de Argyll printre gâfâieli.

Masivul Gilbert de la Hay se înclină și el, dar rămase aplecat preț de alte câteva secunde, cu palmele proptite pe coapse și cu sudoarea picurându-i de pe vârful nasului. Robert era obișnuit să-l vadă pe zdravănul lord de Erroll în zale și tunică. În hainele țărănești prea mici, împrumutate de la unul dintre văcarii ce însoțeau armata, Gilbert arăta aproape comic.

— Ce-ați aflat? insistă Robert, făcându-i semn lui David de Atholl care avea în mână un burduf cu vin.

Tânărul se apropie și îi dădu burduful lui Neil, care luă recunoscător câteva guri zdravene înainte să i-l treacă și lui Gilbert.

— E adevărat, ăia de jos sunt oamenii lui Valence.

— L-ai văzut pe Valence în persoană? întrebă Robert imediat.

Neil clătină din cap.

— Dar stindardul lui era înălțat în tabără și am văzut câțiva oameni purtând culorile lui. Ceilalți aveau banderole de pânză cu crucea Sfântului Gheorghe. Aici, adăugă el apucându-se de braț.

— Ca la Falkirk, zise sumbru John de Atholl. Aia-i pedestrimea, adăugă el aruncându-i o privire lui Robert.

— Cam cât de mulți socoți că sunt? întrebă Robert.

— În jur de o mie.

— Iscoadele noastre spun că oastea pe care au văzut-o trecând granița în aprilie era de două mii de oameni, interveni Edward de lângă Robert. Unde-i restul?

— Înăuntru, răspunse Neil.

Robert se încruntă.

— Ați reușit să intrați în oraș?

— Nu, Maiestate, răspunse Gilbert îndreptându-se și trecându-și o mână prin ciuful de păr blond, leoarcă de sudoare. Porțile erau închise, fiindcă trecuse ora stingerii, iar puținii oameni pe care i-am văzut pe drum lângă oraș erau luați la întrebări de soldații englezi. Nu puteam risca să ne apropiem prea mult.

— Am vorbit cu un văcar care era cu vitele la păscut, explică Neil. Ne-a spus că englezii au oameni și înăuntrul Perthului. Au ocupat casele orășenilor.

— Nu știa câți sunt?

— Nici vacile nu era în stare să și le numere, Maiestate, răspunse Neil sarcastic.

— Dar a confirmat istorisirile despre târgoveții condamnați la moarte, zise Gilbert. Valence a dat de veste în lung și-n lat că o să spânzure în fiecare zi alții până când i te vei înfățișa[1] dinainte

[1] Întrucât cei care i-au fost prieteni sau tovarăși de arme lui Bruce înainte să fie rege i se adresează când cu „maiestate”, când cu „Robert” s-a optat ca în ambele cazuri să se folosească persoana a II-a singular, în timp ce ceilalți vor folosi adresarea oficială: „voi” și „vostru”. (n.tr.).

ca să-i accepți judecata pentru – așa cum a zis el, sire – trădarea ta și uciderea preascumpului său frate.

— Preascumpul său frate?!

Râsul lui Robert era aspru și lipsit de orice urmă de umor. Aymer de Valence și John Comyn fuseseră frați numai prin căsătorie. În tinerețe cei doi fuseseră apropiați pentru scurtă vreme, în principal – credea Robert – fiindcă nutreau o antipatie comună față de el, dar această prietenie nu supraviețuise războiului.

— Ce-ați mai aflat?

— Un singur lucru, zise Neil și fața lui plină de cicatrice era gravă. Văcarul ne-a pomenit despre un stindard înălțat în piața centrală. Zicea că e împodobit cu un dragon aurit.

În mintea lui Robert răsări imaginea unui stindard uriaș, stacojiu ca sângele, având în centru un fioros șarpe înaripat învăluit de flăcări. Era o emblemă la fel de familiară ca propriul său blazon, una pe care o iubise și apoi ajunsese să o urască. În tinerețea lui o văzuse fluturând deasupra arenelor de turnir, un simbol al fastului și mândriei. Mai târziu o văzuse înălțându-se deasupra câmpurilor de luptă ca un pumn încleștat, un simbol al terorii. Era stindardul cu dragon al regelui Edward al Angliei și apariția lui anunța că nu va exista milă.

Oamenii din jurul lui aveau expresii sumbre. Toți știau ce însemna acest stindard. Unde se ivea el, cavalerismul pierea. Privirea lui Robert se îndreptă către întăriturile Perthului, unde focurile de tabără ale englezilor străluceau tot mai viu pe măsură ce se însera. Deși o așteptase de luni bune și se pregătise pentru ea cât de bine putuse, viitoarea luptă i se păruse îndepărtată, aproape ireală. Acum era dinaintea lui, i-o anunța tabăra aceea întinsă, iar amenințarea stindardului roșu cu dragon o făcea și mai reală.

În cele din urmă, războiul îi bătea la ușă.

Capitolul 2

PĂDUREA METHVEN, SCOȚIA
1306

Robert călărea prin pădure în fruntea trupei sale, strivind crengi moarte și conuri de brad sub copitele armăsarului său cenușiu, Nălucă. Copacii care îmbrăcau dealul se răreau spre dreapta, unde terenul cobora abrupt către valea tăiată de râul Almond. Dincolo de el, în depărtare, munții Breadalbane erau umbre mohorâte pe cerul de culoarea vinului roșu.

În timp ce el privise Perthul, cea mai mare parte a armatei lui se răspândise printre copacii de pe cealaltă parte a culmii. În număr de aproape o mie de oameni, era un amestec pestriț de văcari, păstori, fermieri și negutători înarmați cu sulițe și măciuci, tineri scutieri încinși cu spade bine ascuțite și arcași din pădurea Selkirk, cu mantii scurte din postav verde. Erau și munteni purtând securi cu coadă lungă, îmbrăcați în tradiționalele lor tunici scurte, cu picioarele dezgolite pline de ciupiturile insectelor care veniseră ca o molimă, purtate de vântul verii. Printre acești oameni de rând se amestecau unii dintre nobilii cei mai de frunte ai țării, înveșmântați în zale și tunici și înconjurați de suitele lor de cavaleri și servitori. Mulți se odihneau pe iarbă cu coifurile și scuturile alături. Strălucirea aurie a torțelor le lumina fețele întrebătoare și pline de nerăbdare, întoarse către regele lor care trecea călare, cu mantia aurie împodobită cu leul roșu al Scoției căzând pe crupa calului.

Robert îi porunci lui John de Atholl să convoace restul căpeteniilor la un consiliu de război, apoi îl mână pe Nălucă până într-o poiană unde doi servitori înălțau un cort sub supravegherea lui Nes. Un mic foc de tabără ardea deja și deasupra lui fusese agățat un ceaun de fier. Mirosul delicios al cărnii se contopea cu izul de fum și rășină de pin.

— L-am pus pe Patrick să așeze tabăra, sire, zise Nes luând frâiele buiestrașului.

Deși fusese investit cavaler de curând, Nes fusese scutierul lui Robert vreme de mulți ani și gestul devenise o obișnuință.

Cortul era mic, numai pentru o persoană, dar într-o noapte caldă ca aceasta era suficient. Găleți, pături și alte provizii fuseseră coborâte de pe spinările cailor de povară și stivuite pe jos. Raidul asupra Gallowayului silise armata să călătorească fără bagaje de la Aberdeen, lipsindu-se de căruțe și care. Robert nu avea la el nici măcar stindardul regal, ci numai vechiul său steag cu blazonul Carrickului. Stindardul – unicul însemn al

regalității scoțiene care nu încăpuse în mâinile regelui Edward după cea dintâi cucerire a țării – îi fusese oferit înainte de încoronare de Robert Wishart, episcopul de Glasgow, dar după ceremonie Robert îi ceruse să îl păstreze în siguranță până când avea să își consolideze domnia.

Această tabără simplă din pădure nu era pe măsura unui rege, dar era reconfortant de familiară. În cei dintâi ani ai acestui război, Robert petrecuse mai multe nopți cu mușchiul și ferigile drept saltea decât între mătăsuri și puf.

Simțind ceva ce se freca de piciorul lui, privi în jos și își zări ogarul care venise să-l întâmpine. Fionn, cel din urmă din plămada lui Uathach, numit după legendarul luptător irlandez ale cărui isprăvi le ascultase povestite în sala tutorelui său din Antrim, îi ajungea aproape până la coapsă și avea blana aspră și fumurie. Vânător redutabil care putea pune la pământ un cerb matur, Fionn purta o zgardă groasă de piele cu țepi. Robert îi scărpină urechile.

Nes încredință frâiele lui Nălucă unuia dintre cei doi rândași și acesta se îndepărtă cu buiestrașul, având grijă să-l ocolească pe Vânător, ce păștea în apropiere. Privirea lui Robert poposi pe crupa musculoasă a armăsarului de luptă și își dădu seama că desaga de piele pe care Vânătorul o cărase de la încoronare încoace dispăruse. Privi grămada de bagaje de lângă cort. Nu era nici acolo.

— Nes, unde e desaga mea?

— În cortul domniei voastre, în siguranță, Maiestate.

Robert simți că îngrijorarea i se risipește treptat.

— Zi-i lui Patrick să aducă vin și mâncare pentru mine și oamenii mei.

Pe măsură ce ordinul de a așeza tabăra se răspândea, armata se răsfira dincolo de culme. Oamenii adunau lemne și tăiau tufișurile, făcând loc ca să-și întindă păturile. Apropiindu-se de focul aprins de servitorii săi, Robert se îngrijoră pentru o clipă că fumul ar fi putut fi zărit din Perth, dar orașul se afla la depărtare de mai multe mile și copacii deși îi ascundeau de ochii dușmanilor. Trimisese deja iscoade să patruleze la marginea pădurii. Rămase în picioare privind flăcările și recapitulând în minte cele văzute în tabăra englezilor, iar Fionn se așeză lângă el, cu capul lui mare odihnindu-se pe labele întinse. Una câte una, căpeteniile lui Robert i se alăturară.

Cel dintâi fu fratele său, Edward, împreună cu Neil Campbell și Christopher Seton. Neil, care lepădase deghizarea de țăran și își reîmbrăcase zalele și tunica, luă pocalul cu vin întins de Patrick. Strălucirea galbenă a flăcărilor lumina cicatricea noduroasă de pe obrazul lui, o amintire hidoasă a încăierării de lângă Glasgow, care se încheiase, cu un an în urmă, cu capturarea lui William Wallace. Robert știa că acea bătălie lăsase răni mult mai adânci dincolo de suprafață, căci cavalerul se simțea vinovat că nu-l putuse salva pe Wallace, în a cărui companie își găsise un cămin și un țel după ce își pierduse pământurile luate de lorzii MacDougall din Argyll. Christopher Seton refuză vinul ce-i fusese oferit. Într-o vreme afabilul cavaler din Yorkshire ar fi fost sufletul oricărei întruniri, dar din acea noapte fatală de la Dumfries, cu cinci luni în urmă, întunericul i se furișase în suflet, așa că se ghemui mohorât și tăcut lângă Neil, cu părul blond atârnându-i în ochi și cu privirea ațintită asupra flăcărilor.

Gilbert de la Hay sosi și el, luând o bucată de pâine și un castron cu tocana împărțită de Patrick. Îl însoțea Malcolm, conte de Lennox, mai scund decât el cu un cap, purtând o mantie de catifea neagră peste tunica lui cu blazon: un „X” roșu și patru trandafiri pe fundal alb. Chipul frumos al lui Malcolm era îngândurat și acceptă vinul fără să-și ia ochii de la Robert. În urma lor sosiră contele John de Atholl și fiul său, David. Robert se simți încurajat pe loc de prezența cumnatului său. John, bun prieten cu bunicul lui, devenise unul dintre tovarășii săi de încredere. Bărbatul mai vârstnic emana o autoritate reconfortantă, pe care Robert ajunsese să o aprecieze tot mai mult în ultimele luni atât de zbuciumate. În sinea sa îl invidia pe David că avea un asemenea tată.

James Douglas ieși din umbră în pata de lumină aruncată de foc, cu părul negru ca pana corbului contrastând cu pielea albă, în mod straniu neatinsă de soarele verii. James, pe care englezii îl lipsiseră și de pământuri, și de tată, împlinise de curând douăzeci și unu de ani. Moliciunea copilăriei îi pierise de pe chip și trăsăturile i se înăspriseră, devenind cele ale unui tânăr bărbat hotărât și viguros. Îl însoțea Niall Bruce, cel mai tânăr dintre cei patru frați ai lui Robert, la fel de înalt și de brunet ca James, dar cu o fire veselă, zâmbindu-i fratelui său în timp ce se apropia. Robert se încruntă la vederea unei a treia siluete ce se

aținea în spatele lor: un tânăr cu părul nisipiu și ochi apropiați. Nepotul lui, Thomas Randolph, nu fusese invitat la sfat. Robert se gândi să-l alunge, dar se abținu. Thomas, care moștenise de curând pământurile tatălui său din Roxburgh, adăugase un număr mare de oameni efectivelor lui. Nu era obligat să-l placă pe tânăr, dar trebuia să-i dea o șansă să arate ce era în stare. În plus îi promisese surorii lui vitrege, Margaret, că va avea grijă de fiul ei pe durata campaniei.

În timp ce tinerii se așezau lângă foc, Thomas privind în jur plin de el, sosiră și cei din urmă oameni: James Steward, Simon Fraser și Alexander Seton. Alexander luă pocalul ce i se întindea fără să mulțumească. Evitând privirea lui Robert, lordul din Lothianul de Est se așeză mai departe de ceilalți.

Robert îi examină pe cei treisprezece bărbați pe chipurile cărora focul arunca umbre vineții. Erau și absențe notabile, ca frații săi, Thomas și Alexander, și episcopii de St. Andrews și Glasgow, dar în linii mari cei prezenți deveniseră, pe baza încrederii, a nevoii sau a împrejurărilor, sfetnicii săi cei mai apropiați. Împreună alcătuiau un sfat pestriț: mari seniori precum John de Atholl sau James Stewart, care serviseră sub regele Alexander și își aminteau bine zilele de pace de dinaintea războiului cu Anglia, și războinici căliți ca Neil Campbell, Simon Fraser și Gilbert de la Hay, care deveniseră faimoși pentru violența lor sub comanda lui Wallace și fuseseră lorzi ai Pădurii în zilele glorioase ale rebeliunii. Toți ascultau tăcuți spusele regelui lor, în timp ce de jur-împrejur bufnetul securilor răsuna tot mai tare pe măsură ce armata se înstăpânea peste pădure.

Când Robert încheie discursul, Malcolm fu cel dintâi care rupse tăcerea.

— Deci în tabăra lor sunt în jur de o mie de oameni, cei mai mulți pedestrași, dar cum rămâne cu Valence și cavalerii săi, Maiestate? Știm câți sunt în oraș?

Robert îl privi. Cu mult înainte ca Malcolm să moștenească titlul de conte de Lennox odată cu domeniul în inima căruia se afla diamantul albastru al lui *loch,* Lomond, acesta făcuse parte din oastea scoțiană care îi asediase pe el și pe tatăl lui în Carlisle, unde Bruce senior fusese guvernator al regelui Edward. Mai târziu, când Robert se alăturase rebeliunii împotriva englezilor, el și Malcolm luptaseră alături, dar Robert ajunsese să-l cunoască mai bine abia de cinci luni, de când bărbatul își

pusese spada în slujba lui în umbra Stâncii Dumbarton. De atunci cunoștința se transformase în încredere și în începutul unei prietenii.

— Având în vedere efectivele văzute în primăvară de iscoadele mele, între zidurile Perthului s-ar putea adăposti în jur de o mie de oameni.

— Dar cum rămâne cu veștile pe care le-am primit de atunci? întrebă Niall Bruce. În Galloway am auzit povești despre mii de soldați care țin orașul sub teroare.

— Cred că putem să considerăm aceste zvonuri drept exagerări amplificate de frică, își asigură Robert fratele mai mic. Cred că sunt două mii, nu mai mulți.

— Vreun semn că au pus santinele la periferie? întrebă Simon Fraser privind de la Gilbert de la Hay la Neil Campbell.

— Nu, răspunse Neil după o tăcere îngândurată. Dar având în vedere întăriturile zdravene ale Perthului și numărul mare de oameni din tabără, cred că ticăloșii ăia se simt în siguranță și fără ele.

— Și am văzut soldați luându-i la întrebări pe oamenii aflați în afara orașului, îi reaminti Gilbert, înghițindu-și ultima bucată de pâine. Măcar sunt cu ochii în patru.

— Cum era de așteptat, zise John de Atholl aruncându-i o privire lui Robert. Valence voia să vii aici. Asta reiese limpede din toate rapoartele.

— Lipsa santinelelor e în avantajul nostru, le zise Robert oamenilor săi, gata să le înfățișeze planul pe care îl concepuse. Asta ne va permite să atacăm tabăra.

Luând un băț pe care servitorii îl puseseră deoparte pentru vreascuri îl folosi pentru a trage o linie pe pământ.

— Tabăra engleză e aici, chiar lângă poarta de vest.

Împinse cu cizma un con de pin pe poziție.

— Drumul către poartă pătrunde mult sub umbra copacilor și vom rămâne ascunși o bună parte din drum când ne vom apropia.

Împinse vârful bățului către con, trasând o linie lungă.

— O să atacăm în zori, dinspre vest, folosind o forță numeroasă de cavalerie și provocând cât mai multe pagube înainte să ne retragem pe pozițiile noastre de aici.

Le cercetă fețele.

— Îl cunosc pe Valence. O să iasă călare să ne ia urma, el și cavalerii lui. Asta va fi șansa noastră.

— Pentru o ambuscadă? întrebă John de Atholl, încuviințând gânditor.

— Da. Organizată de grosul oștii noastre, care îi va aștepta.

— Iertare, Maiestate, zise Christopher Seton, dar, dacă englezii sunt de două ori mai mulți ca noi, cum putem fi siguri că vom învinge?

— Cea mai mare parte a cailor lor par să fie adăpostiți într-un țarc din afara zidurilor. Pe parcursul raidului nostru vom ataca și animalele, nu numai pedestrimea, împuținând numărul călăreților care ne vor putea urmări. Cred că acest prim atac va egala șansele.

— Cine va conduce raidul, Maiestate? se interesă James Douglas, cu ochii albaștri scânteind în lumina focului.

— Sir Neil și sir Gilbert, zise Robert privindu-i pe cei doi, care încuviințară. Dar vor avea nevoie de călăreți pricepuți, tinere James.

Băiatul zâmbi entuziasmat, dar Robert îl observă pe James Stewart privindu-l fix. Pe chipul Intendentului se citea limpede nemulțumirea față de rolul oferit nepotului și finului său.

— Un cavaler în armură face cât zece pedestrași, Maiestate. Poți fi sigur că Valence are câteva sute sub comanda lui. Tot ne vor depăși considerabil ca număr.

Robert le studie chipurile, citind aprobare pe unele, dar nesiguranță pe altele, acum că Înaltul Intendent își exprimase îndoielile.

— Valence m-a făcut să vin aici vărsând sângele locuitorilor Perthului. Voi vărsa și eu sângele oamenilor lui. Vom avea avantajul terenului mai înalt, adăpostul copacilor și elementul-surpriză. Suntem în avantaj.

— Valence te-a făcut să vii știind prea bine că nu o să i te predai de bunăvoie, zise Alexander Seton, ieșind din umbră cu ochii ațintiți asupra lui Robert. Spânzurații din Perth sunt victimele unui război în care s-a vărsat deja prea mult sânge scoțian ca să ne permitem să eșuăm mânați de milă. Nu crezi că și-a făcut și el planuri? Repet ceea ce am zis de când am plecat din Galloway: cred că intri singur într-o cursă.

Robert își încleștă fălcile. Trecuse mult de când lordul, care luptase alături de el vreme mai îndelungată decât oricare dintre cei prezenți, nu se mai încredea în judecata lui.

— Valence m-a momit pentru că nu vrea să piardă cine știe câte săptămâni căutându-mă. Sir Neil are dreptate, e un ticălos arogant. Probabil își închipuie că voi veni, o să ne luptăm și mă va învinge.

Își păstrase tonul încrezător, deși avertismentul lui Seton îi strecurase neliniștea în suflet.

Chiar și când fuseseră frați de arme, legați de aceleași jurăminte, Aymer de Valence îl urâse. Robert își aminti de Llanfaes; orașul arzând, străzile înghețate șiroind de sânge, în timp ce el și Aymer se luptau în coliba aceea mânați de o dușmănie cruntă, cu spadele încă încleiate de sânge galez. Își aminti bucuria sălbatică pe care o simțise când lovise gura cavalerului cu pumnul înmănușat în fier, auzind trosnetul și simțind cum cedează dinții ticălosului. Când își încălcase pentru prima oară jurămintele față de regele Edward ca să lupte pentru Scoția, Aymer se simțise justificat în ura pe care i-o nutrea. Ani mai târziu, când revenise în cadrul păcii regelui Edward, îngenunchind dinaintea regelui în Westminster Hall și implorându-i iertarea, Aymer continuase să-l considere trădător. Fusese atât de obsedat să-l dea în vileag, încât își pierduse orice urmă de respect la Curtea regală. În mod ironic, el fusese singurul care avusese dreptate.

Prin mintea lui Robert străfulgeră o imagine: William Wallace coborât încă viu din spânzurătoare pentru a fi spintecat pe masa de tortură, după care trupul său dezgolit și distrus fusese decapitat și dezmembrat în conformitate cu ordinele lui Edward, spre încântarea mulțimii. Robert știa că Aymer nu voia să i-l predea regelui Edward numai din sete de dreptate. Contele spera să asiste din primul rând la suferința, umilirea și moartea lui.

— E un mare risc, continuă Alexander văzând că Robert tăcea. Oamenii pe care îi pierdem în raiduri sau lupte sunt oameni care ne vor lipsi când ne vom confrunta cu întreaga forță a englezilor. Am pierdut zece mii pe câmpia de la Falkirk, le reaminti el. Acum avem mai puțin de o zecime. Cavaleria lui Edward o să treacă prin noi ca prin grâu.

— Și ce propui să facem, Alexander? întrebă Edward Bruce. Să punem armele jos și să ne predăm?

Neil Campbell și Gilbert de la Hay începură și ei să vorbească, dar Robert ridică brațul.

— E adevărat. Nu pot înfrunta armata regelui Edward pe câmpul de luptă, nu încă. Dar ceea ce pot face, încheie el întâlnind privirea lui Alexander, e să eliberez Perthul și să inspir astfel mai mulți oameni loiali să mi se alăture.

Urmară câteva clipe de tăcere.

— De acord, zise John de Atholl, punând capăt tensiunii.

După ce acordului contelui i se alăturară și altele, Robert își goli pocalul și aruncă drojdia în foc.

— Dormiți cu toții. În zori ne pregătim de atac.

Porni către cortul său, dar James Stewart îl urmă, strigându-l pe nume.

Robert se întoarse cu un oftat nerăbdător.

— James, sunt obosit. O să vorbim în zori.

— Maiestate, campania din Galloway nu a reușit să câștige inimile acelor compatrioți care încă îți sunt potrivnici. Încă nu știm unde se află MacDougall și Dezmoșteniții săi. Dar Comyn cel Negru își ridică rudele din Argyll împotriva ta. Englezii nu sunt singurul pericol care te amenință.

— N-am cum să schimb cele petrecute la Dumfries, oricât de mult ți-ai dori-o.

Robert vorbi cu voce joasă pentru că oamenii începuseră să plece, îndreptându-se către focurile lor de tabără. Îl văzu pe Christopher Seton încercând să-l prindă pe Alexander de braț, dar bărbatul mai vârstnic respinse încercarea vărului său de a-i vorbi și se îndepărtă singur.

— Dar poți să oferi compensații, insistă James. Comynii nu-ți vor ierta crima, dar familia lor nu a rezistat niciodată ispitei puterii. Oferă-i lui Comyn cel Negru o poziție importantă la Curtea ta și ar putea ceda.

Robert surprinse o privire imploratoare în ochii căprui ai Intendentului, în colțurile cărora vârsta și grijile săpaseră riduri. Simți regret față de destrămarea prieteniei lor, dar îl goni necruțător. Era sătul să încerce să-și îmblânzească detractorii, avea deja destui în afara acestui cerc.

— Bunicul a încercat o dată să se înțeleagă cu Comynii și l-au lăsat să putrezească într-o celulă din Lewes. N-o să fie nicio compensație.

— Bunicul tău și-ar fi dorit, mai mult ca orice, să spargi acest cerc al urii, strigă Înaltul Intendent în urma lui.

— Greșești, James, zise Robert, ajungând lângă cortul său și răsucindu-se. Ceea ce și-a dorit bunicul meu mai mult ca orice a fost ca eu să fiu rege.

Ignorând privirile tulburate ale lui Nes și ale servitorilor săi, Robert pătrunse în cort. Fionn îl urmă și se tolăni pe pături. Pe pereți dansa lumina unei lumânări pe care aerul tulburat de intrarea sa o făcuse să pâlpâie. Robert își lepădă mantia aurie, care căzu pe podea mototolind leul cel roșu. Își desfăcu cureaua și își descinse spada. Înaltul Intendent i-o oferise în seara încoronării sale. Era o armă frumoasă: un metru de oțel și un mâner de douăzeci de centimetri din corn, încheiat cu o măciulie de aur în formă de lacrimă, un înlocuitor minunat al vechii spade a bunicului său, ruptă la Dumfries. Robert o aruncă pe pături și se așeză, scoțându-și gluga de zale și gluga vătuită de dedesubt. Pielea capului, udă de sudoare, îl furnica uscându-se.

Se întinse pe spate, simțindu-și mușchii încordați și dureroși și ascultă zgomotele armatei sale, care se instala pe pantă. Închise ochii tânjind după somn, dar nu reuși să împiedice cuvintele lui James să îi răsune în minte.

„Bunicul tău și-ar fi dorit, mai mult ca orice, să spargi acest cerc al urii”.

Trecuseră aproape trei luni de când fusese încoronat pe Dealul Judecății și când, în străvechiul loc unde erau întronați regii, auzise numele regilor Scoției citite cu voce tare și numele lui – Robert Bruce, conte de Carrick, lord de Annandale – alături de aceștia. Trei luni. Trupul lui John Comyn probabil putrezise sub pământ. Viermii se hrăneau din resturile cărnii lui, organele i se lichefiaseră, oasele îi fuseseră dezgolite. Robert își imagină otrăvurile scurgându-se din rămășițele sale și infectând pământul, frânturi din el, lipite pe tălpile oamenilor fiind purtate departe, în lumea largă.

Revăzu în minte momentul comiterii faptei: pumnalul lui înălțându-se în timp ce Comyn se repezea la el, scurta rezistență a cărnii înainte să cedeze în fața lamei, oțelul

scrâșnind pe os în timp ce pătrundea printre coaste. Sângele care i se prelinsese fierbinte pe mâini, împroșcând lespezile bisericii Greyfriars. Comyn împleticindu-se îndărăt și sprijinindu-se de altar, cu mânerul pumnalului scoțian ieșindu-i obscen din coaste. Christopher Seton fusese cel care pusese capăt vieții omului printr-o lovitură disperată de spadă, dar Robert știa că prima lovitură, a lui, fusese una mortală.

Deschise ochii și imaginile din minte se risipiră ca fumul purtat de vânt. Lumina lumânării îi inundă ochii și îl aduse în prezent. Aruncă o privire către desaga pe care Nes o depozitase în siguranță în cort. Pielea se lăsase și prin ea se întrezărea conturul sipetului dinăuntru. Își aminti de clipa în care îi alunecase din mână, crăpându-se în contact cu podeaua împodobită cu pietre prețioase a Abației Westminster, clipa în care văzuse prin spărtura unui perete că interiorul lui lăcuit în negru nu ascundea nicio profeție străveche. Că era gol, neadăpostind decât propria-i reflexie. Se gândi la bărbatul care încercase să-l ucidă în Irlanda, la cadavrul acela din pivnița castelului Dunluce și la șocul lui James Stewart când îl recunoscuse pe scutierul regelui Alexander, cea din urmă ființă care-l văzuse pe rege în viață, la toate firele răzlețite ale tapiseriei adunându-se la un loc și creând o scenă sinistră, tulburătoare.

Robert își duse mâna la gât, plimbându-și degetele pe fâșia de piele de care era legat fragmentul de săgeată de arbaletă ce îi fusese extras din umăr. James ar fi trebuit să știe mai bine ca oricine că nu putea șovăi acum, în ciuda celor petrecute la Dumfries. Fusese o vreme când ar fi făcut tot ce îi cerea înaltul Intendent, dar nu mai era un tinerel care dansa după cum îi cântau cei mai vârstnici decât el.

Era rege.

Un fluture de noapte se apropie de lumânare, apoi se îndepărtă pârlit de căldură. Umbra lui se desena uriașă pe pânza cortului, cu aripile negre agitându-se în aer. Treptat răsuflarea lui Robert încetini și membrele sale captive în continuare în temnița strâmtă a straturilor de zale și căptușeală cedară sub greutatea ce apăsa asupra lor.

Aproape adormise când noaptea se umplu de țipete.

Capitolul 3

PĂDUREA METHVEN, SCOȚIA
1306

Robert își smulse spada din teaca bătută cu pietre prețioase. Țipetele de afară fuseseră acompaniate de zăngănitul săbiilor, de trosnetul tufelor frânte și de nechezăturile stridente ale cailor: o furtună de sunete ce părea să-l asalteze din toate părțile deodată. Fionn dispăruse lătrând cu furie. Robert se năpusti afară în noapte pe urmele lui.

Era miezul verii și cerul nu se întunecase de tot. În lumina palidă a amurgului ce se furișa prin bolta pădurii și printre focurile strălucitoare ale taberei, Robert văzu oameni alergând. Mulți aveau glasuri pe care frica le subțiase. Alții, care dormiseră pe solul acoperit de mușchi, se ridicau năuci. Servitorii lui Robert erau deja în picioare, iar Nes era alături de ei, privind printre copaci către răsărit.

— Suntem atacați! strigă o voce răgușită.

Robert simți sângele curgându-i mai iute prin vine. Repezindu-se înapoi în cort, apucă desaga de piele. Ieși strigându-l pe Nes. Cavalerul se răsuci și prinse desaga pe care i-o aruncase Robert.

— Pune șaua pe Vânător, îi strigă Robert unuia dintre lachei, care se supuse în grabă, în timp ce Edward Bruce și Neil Campbell năvăleau în poiană.

— Englezii! strigă Edward la vederea fratelui său. Trupele lui Valence!

Înainte să apuce Robert să-i răspundă, văzduhul se umplu de un tropot iute de copite și în mijlocul lor năvăliră șase călăreți cu scuturile vopsite în dungile albe și albastre ale Casei Pembroke.

Edward se aruncă îndărăt când unul dintre ei încercă să-l lovească cu spada. Neil Campbell reacționă rapid, lăsându-se în jos și izbind cu spada picioarele din față ale unui cal. Animalul se prăbuși în bot cu picioarele îndoindu-se sub el. Ateriză pe solul pădurii cu un bufnet sonor, azvârlindu-și călărețul peste oblâncul înalt al șeii. Neil se repezi la cavalerul care se prăbușise. Apăsându-i cizma pe gâtlej, își înfipse spada încă udă

de sângele calului prin deschizătura vizierei. Prin aceasta țâșni sânge. Trupul cavalerului se zvârcoli convulsiv, în timp ce Neil își smulgea spada din creierul lui.

Robert zări toate acestea sub forma unui șir de imagini trecătoare, întrerupte de picioarele și valtrapurile cailor celorlalți cavaleri care își continuau galopul. Un cal sări peste flăcări, lovind cu copita un buștean aprins și făcând focul să se împrăștie într-o ploaie de scântei. Mai aproape, chiar în fața lui, servitorii săi se retrăgeau din fața spadelor inamice. Lumina focului se răsfrânse fulgerător într-o lamă. Robert simți ceva fierbinte împroșcându-i obrazul. Patrick se răsuci către el ducându-și mâinile la fața care-i fusese spintecată de-a curmezișul. Albul osului și al dinților sticli o clipă în șanțul însângerat care-i brăzda buzele, nasul și ochiul drept, apoi servitorul se prăbuși.

— Sire!

Lacheul îl trăgea pe Vânător afară din tufișuri. Armăsarul se cabra, dezgolindu-și dinții.

Apucând frâiele, Robert răcni către fratele său și către Neil, cerându-le să încalece. Se săltă în șa și apucă frâiele într-o mână, în timp ce continua să-și strângă spada în cealaltă. Sub el, Vânătorul se învârtea pe loc și bătea din copite. Unde erau iscoadele, în numele lui Dumnezeu? Vocea lui Alexander Seton îi răsună în minte, înghețându-l cu adevărul ei. „Ți-o mai spun o dată: cred că intri singur într-o cursă”. Dumnezeule, le ordonase oamenilor lor să așeze tabăra și ei, supuși, se răspândiseră pe panta dealului! Îi făcuse să fie la fel de neajutorați ca mieii pe o câmpie. Acum lupii sosiseră.

Nes se ivi din nou lângă el, călare, cu desaga de piele aruncată pe un umăr. Aducea un coif și un scut pe suprafața curbată a căruia se zărea o săgeată roșie, necruțătoare: „V”-ul inversat al Carrickului.

— Poftiți, Maiestate!

În timp ce Robert își vâra mâna prin mânerele de fier ale scutului, fixându-și-l pe braț, John de Atholl și Malcolm de Lennox se iviră călare în poiană în fruntea câtorva zeci de oameni, printre care Niall Bruce, Simon Fraser și Setonii. Nu toți erau complet echipați pentru bătălie, celor mai mulți lipsindu-le coifurile, dar erau înarmați și fețele lor palide erau îndârjite.

— La mine! răcni Robert coborându-și viziera și îmboldindu-l pe Vânător să șarjeze.

În timp ce oamenii săi călăreau în jurul lui scoțând strigăte feroce de luptă, Robert zări o formă cenușie străfulgerând prin tufișuri. Fionn. O creangă se făcu țăndări în contact cu coiful lui, silindu-l să-și îndrepte din nou atenția înainte. O creangă mai mare se ivi în deschizătura îngustă a vizierei și el o îndepărtă cu scutul. În aer se simțea miros de fum și pâcla roșiatică a unui incendiu se zărea înaintea lui. Dintr-odată din penumbră se iviră oameni, zeci de oameni, gonind către el. Robert își ridică spada, apoi își dădu seama că erau soldații lui, cei mai mulți oameni de rând cu mâinile încleștate pe sulițe, năuciți și fără căpetenii. În timp ce se împrăștiau din fața cailor în galop, Robert le zări frica pe chip.

John de Atholl răcni la ei pe deasupra tunetului copitelor, trecând de la franceză la scoțiană.

— Luptați în numele regelui vostru! Pe câinii ăia de englezi! Pe ei!

David călărea alături de el, dezgolindu-și dinții și repetând strigătul tatălui său.

Mulți țărani se supuseră ordinului. Panica lor lăsă loc hotărârii și, cumpănindu-și sulițele, porniră după regele lor, alergând în urma cavaleriei.

În față, printre copaci, focul se întindea: vreun vicleșug de-al dușmanului sau poate un foc de tabără scăpat de sub control. Luna iunie fusese secetoasă și flăcările înghițeau lacome tufișurile, iar fumul era din ce în ce mai des. Pe fundalul flăcărilor, oameni și cai participau la un grotesc joc al umbrelor, smucindu-și capetele, lovind cu spadele sau arcuindu-și trupurile. Țipete de agonie se ridicau deasupra mulțimii.

Cavalerii lui Valence căzuseră necruțători asupra pedestrimii aflate la marginile taberei. Cei care supraviețuiseră celor dintâi clipe ale atacului se adunaseră la un loc și luptau cu îndârjire, dar niște țărani cu mantii de postav nu erau pe măsura cavalerilor în armuri, care îi prinseseră la ananghie într-un cerc de săbii tăioase. Alți cavaleri deja părăseau împresurarea pentru a se afunda mai adânc în pădure, tăind toți scoțienii care le ieșeau în cale. O asemenea trupă lăsă în urmă amurgul luminat de flăcări, repezindu-se către Robert și oamenii lui, care se apropiau în galop de acest haos.

La vederea lor, Robert se ridică în scări învârtind spada în mână.

— Pentru Scoția! răcni el repezindu-se la un cavaler englez al cărui cal se ridică panicat în două picioare.

Coborându-și capul imens, Vânătorul intră din plin în celălalt animal, iar viteza adăugă masivității sale o forță letală. Robert simți curentul produs de una dintre copitele celuilalt cal înainte ca aceasta să lovească. Abia îi șterse coiful, dar impactul fu suficient de puternic pentru a i-l smulge de pe cap, în timp ce animalul era proiectat îndărăt prin aer. Robert își simți spada lovind spinarea cavalerului care se prăbușea, dar nu văzu dacă îl vătămase sau nu, fiind purtat înainte în luptă, copleșit de aceea emoție familiară ce oscila între spaimă și exaltare.

Câmpul de luptă era strâmt, mărginit de copaci și de focul care se întindea. Fără coif Robert avea o vedere mai largă asupra bătăliei. Zări câteva zeci de scoțieni călare de cealaltă parte a unei mulțimi de cavaleri englezi. James Stewart se afla acolo, alături de James Douglas și de Gilbert de la Hay. Înainte ca Robert să-și poată croi drum către ei, o spadă se avântă către fața lui. Se feri ridicându-și scutul și zgomotul lamei înfipte în lemn îi făcu urechile să vuiască. Împingând în lături spada, și-o înfipse pe a sa în coastele atacatorului. Vârful acesteia sfâșie inelele zalelor cavalerului și vârî în carne căptușeala de dedesubt. Robert răsuci spada în rană înainte să o elibereze. Cavalerul se îndoi. Calul lui se repezi înainte, azvârlindu-l pe solul lovit de copite și presărat deja cu zeci de morți.

Robert simți o izbitură în spinare, dar impactul fu diminuat de Vânător, care se poticni călcând în ceva alunecos. Calul se cabră în mijlocul îmbulzelii de oameni și animale. Robert dădu să lovească alt cavaler cu spada, dar curenții schimbători ai bătăliei îl purtară tot mai adânc în mulțime. Mulți țărani scoțieni, răniți și epuizați, se retrăgeau permițând cavaleriei să năvălească. Unii se păstrară pe poziții, majoritatea lor munteni cu securile lor lungi, ucigașe. În apropierea lui Robert, un bărbat cu gâtul gros răcni, înfigându-și lama udă de sânge în capul calului unui cavaler englez. Eliberându-și arma în timp ce animalul se prăbușea, scoțianul o înfipse cu putere în pieptul cavalerului, frângându-i osul.

Robert îl auzi pe John de Atholl strigând în spatele lui, dar nu îndrăzni să se întoarcă, conștient că era înconjurat de lame

tăioase și simțindu-se nespus de vulnerabil fără coif. Un bărbat se năpusti la el pe jos, dintr-o parte, cu chipul schimonosit și scăldat în sânge. Robert îi pară lovitura. Spadele li se încrucișară în aer cu o forță care îi străbătu brațul. Respinse o a doua lovitură și își repezi spada spre gâtul bărbatului. Acesta își ridică scutul ca să se apere. În timp ce spada i se lovea de lemnul acestuia, Robert văzu simbolul pictat pe eh un leu alb pe fond albastru. Uluit, lăsă garda jos.

Bărbatul făcu ochii mari văzându-și șansa și atacă din nou. Deodată răsună o rafală de lătrături feroce și țâșni o formă neclară. Spada bărbatului se abătu din drum, ratându-l pe Robert cu câțiva centimetri, când Fionn îl atacă. Omul se prăbuși urlând, cu câinele deasupra, smulgându-i bucăți însângerate de carne din obraz. Privind în jurul său, Robert zări acum pretutindeni leii cei albi, pe scuturi și pieptare vătuite, amestecați printre blazoanele Casei Pembroke și multitudinea de culori ale propriilor să-i oameni. Motivul pustietății sumbre din Galloway deveni deodată limpede. Dezmoșteniții li se alăturaseră englezilor.

Privirea lui Robert poposi asupra lui James Stewart, aflat ceva mai departe și înconjurat de cavaleri englezi. Malcolm de Lennox se apropia de el împreună cu Simon Fraser, luptându-se amândoi cu sălbăticie, dar chiar sub ochii lui Robert calul lui James se ridică în două picioare cu o suliță înfiptă în gât. Țipă, văzând că animalul se prăbușește și Intendentul dispare înghițit de marea de oameni în fierbere. James Douglas se lupta să ajungă la unchiul său, dar, rămas fără cal, nu era pe măsura cavalerilor ce se adunau în jurul lui. Robert îl zări pe Gilbert de la Hay apucându-l pe tânăr de mantie și trăgându-l îndărăt în timp ce-și ținea dușmanii la distanță cu lovituri puternice de spadă. Malcolm de Lennox fusese înconjurat. Simon Fraser dispăruse.

Un alt scoțian arborând leul alb din Galloway se repezi spre Robert. Omul își înfrână lovitura în ultima secundă, cu surprinderea zugrăvită pe chip. Se repezi în schimb să apuce frâiele Vânătorului.

— L-am prins pe rege!

Vânătorul scutură din cap, dar bărbatul se ținu bine, smucind dureros zăbala din gura calului. Robert lovi cu spada, dar nu reuși să ajungă la el. Apoi Christopher Seton se ivi dintr-o parte.

Avântându-și spada într-un arc necruțător, cavalerul îi zbură bărbatului capul de pe umeri. Mâinile acestuia continuară să țină frâiele Vânătorului până când calul făcu un salt în lături și trupul decapitat se prăbuși cu sângele țâșnind. Dar răul era deja făcut. Tot mai mulți oameni se întorceau către Robert cu ochii scânteind la gândul unei capturi atât de valoroase.

De cealaltă parte a mulțimii, printre nori de fum, Robert zări un bărbat solid călare pe un armăsar în armură, cu un valtrap în dungi albe și albastre. Pe coiful lui flutura un mănunchi de pene. Își ridicase viziera și privirea lui era ațintită asupra lui Robert.

Aymer de Valence rânji, dezvelindu-și dinții.

— Bruce! răcni el ațintindu-și spada înspre Robert.

John de Atholl era lângă Robert, la fel și Edward Bruce și Neil Campbell. Toți loveau cu disperare în oamenii din Galloway, care îi înconjuraseră din toate părțile. Mâini se întindeau să-l apuce pe cel care îl detronase pe John Balliol, fostul lor suveran, și care îl ucisese pe nepotul acestuia, John Comyn. Erau prea mulți.

— Trebuie să ne retragem! strigă răgușit John de Atholl.

Simțind pe limbă un gust acru de sudoare amestecată cu fum. Robert îl îmboldi pe Vânător către copacii printre care își căutau adăpost deja o mulțime de scoțieni. Strigând retragerea, el și oamenii săi se avântară în întunericul pădurii, depășind cu iuțeală pedestrașii și răniții. Culmea răsuna de zgomotul luptei, căci mulți englezi pătrunseseră adânc în tabără, cu ajutorul oamenilor din Galloway. Oameni se împrăștiau în toate direcțiile printre copaci, ca niște furnici panicate părăsind un mușuroi năruit.

Robert trecu pe lângă un grup care alerga în dezordine prin tufișuri. Zări un chip tânăr și, surprins, îl recunoscu pe nepotul său, Thomas Randolph. Apoi goni înainte fără să poată încetini sau opri, cavalcada panicată purtându-l cu sine departe de pădure și în josul pantei, către râu.

Capitolul 4

ȚINUTUL DURHAM, ANGLIA
1306

Mirosul înțepător de terebentină umplea cortul în care medicul se spăla pe mâini într-un lighean. Edward își strânse pleoapele, simțind mirosul acela amar care în ultimele săptămâni devenise vestitorul durerii. Se așeză pe marginea patului, respirând pe gură și crispându-se din pricina junghiului ascuțit din măruntaie. Salteaua de puf nu-i oferea cine știe ce confort. Toate – patul și scaunele tapițate, șaua moale a calului său, ba chiar și mătăsurile și olanda pe care le purta – păreau aspre și tari. Era ca și cum pielea i s-ar fi subțiat, lăsându-l treptat fără apărare în fața muchiilor dure și a suprafețelor aspre.

— Maiestate?

Edward își ridică privirea și-l descoperi pe doctor dinaintea lui. Miji ochii la vederea lanțetei și a pocalului de sticlă din mâna acestuia.

— Fără lipitori, Nicholas?

— Mă tem că da, sire. Trebuie să fac tot ce pot câtă vreme luna se află în această fază. Lipitorile își fac efectul prea încet, zise medicul, apoi strânse din buze. V-o spun din nou, Maiestate, aș prefera să nu o fac deloc având în vedere starea de slăbiciune a domniei voastre.

La auzul cuvântului „slăbiciune” chipul lui Edward se înăspri. Ochii lui cenușii, unul cu o pleoapă mai căzută, care-i conferea o permanentă grimasă sumbră, se ațintiră asupra medicului.

Deși Nicholas Tingewick era un bărbat cu sânge rece și stăpânire de sine, care petrecuse șase ani la Oxford studiind medicina și legea canonică, privirea regelui îl înfioră. Își drese vocea și făcu semn către scăunelul pe care îl pregătise.

— Dacă doriți, Maiestate.

Edward se ridică, observând satisfăcut că Nicholas face un pas îndărăt. Chiar și adus de umeri, regele tot avea peste un metru optzeci înălțime. Supușii lui îl porecliseră Edward Craci Lungi. Poate că slăbiciunea îi topise mușchii de pe oase și îi scobise obrajii încât deveniseră străvezii, dar nu împuținase spaima pe care o trezea în sufletele oamenilor asupra cărora se revărsa nemulțumirea lui. Mai vârstnicul paroh de la St. Paul fusese atât de afectat, încât murise sub ochii lui în timpul unei dispute pe tema taxelor datorate de Biserică.

Edward se apropie de scăunel și se așeză cu mâinile pe genunchi și cu spinarea dreaptă. O pală de vânt flutură

perdelele care despărțeau dormitorul de restul pavilionului regal. Suflarea lui rece mângâie pielea pământie a lui Edward, care se încrețea în scobitura pronunțată a stomacului. Oasele șoldurilor ieșeau proeminente deasupra taliei izmenelor. Părul alb și aspru de pe piept scânteia în lumina lumânărilor ca o pânză de păianjen. Brațele și torsul îi erau brăzdate de cicatrici care spuneau o poveste lungă și plină de violențe: urmele aproape șterse ale tinereții petrecute în arenele de turnir din Gasconia, cicatricile noduroase din timpul cuceririi Țării Galilor, o scobitură într-un umăr, lăsată de o săgeată în timpul asediului castelului Stirling, și, aproape de inimă, un vârtej cicatrizat: urma pumnalului unui asasin din Țara Sfântă. Și, mai vii decât toate, rănile din coastă o serie de tăieturi roșii și ordonate care abia prindeau coajă.

Nicholas se ghemui lângă rege, examinând aceste răni. Cu o expresie concentrată așeză jos pocalul de sticlă cu piciorul zvelt ca o tulpină. Punându-și două degete de o parte și de alta a uneia dintre rănile cu crustă sângerie, o deschise cu o tăietură hotărâtă de lanțetă. Edward mârâi și își încleștă mâinile pe genunchi simțind cum medicul îi apăsa pe piele buza rece a pocalului, chiar dedesubtul tăieturii. Nicholas murmură ceva urmărind șuvița de sânge care se scurgea în pocal.

— Ce este? întrebă Edward, coborându-și privirea către el.

— Sângele e gros și întunecat azi, Maiestate. Va trebui să-l las să curgă mult, până va deveni roșu și subțire.

În timp ce sângele curgea cu ajutorul degetelor lui Nicholas, care țineau despărțite buzele rănii, Edward își aținti privirea asupra cărticelei de pergament ce atârna pe un șnur la centura medicului. Paginile erau pline de cuvinte, numere, tabele cu semne astrologice și faze ale lunii. Erau diagrame complicate ale trupului său, cu rețeaua lui de vene, și descrieri ale aspectului, gustului și mirosului urinei lui. Cartea era o hartă a bolii sale, urmărindu-i înaintarea pagină cu pagină. Pe fiecare dintre aceste foi pătate Nicholas strânsese meticulos amănunte despre fiecare aspect al dușmancei sale. Dar devenea limpede că boala era ascunsă în cotloanele cele mai adânci ale trupului lui Edward și că până acum toate strategiile medicului de a o atrage afară și a o nimici nu avuseseră ca rezultat decât sânge și durere.

Edward închise ochii cuprins de amețeală. Pe frunte i se iviră broboane de sudoare. După un timp Nicholas scoase o exclamație satisfăcută și apăsarea pocalului lipit de coasta lui Edward pieri. Acesta fu înlocuit cu un sul de bumbac înmuiat în ulei de dafin, pe care regele, deja familiarizat cu procedura, și-l apăsă pe rană. Medicul se îndrepta către masa lui ducând pocalul plin de sânge când perdelele se dădură în lături.

Edward se încruntă la vederea ginerelui său. Pe chipul lui Humphrey de Bohun, bronzat de soarele verii pe timpul marșului spre nord, se citea o însuflețire neobișnuită. O energie nouă îi ardea în ochii verzi și tăioși, făcându-l să pară mai tânăr decât cei treizeci și unu de ani ai săi. În el Edward se văzu pentru o clipă pe sine cel de odinioară, atât de diferit de năluca stafidită pe care o zărea zilele acestea în oglinzi sau în apă.

— Am cerut să nu fiu întrerupt, Humphrey.

— Maiestate, credeam că veți dori să auziți asta. Au venit vești din Scoția… sunt oamenii lui sir Aymer…

Edward simți cum ceața durerii se împrăștie.

— Halatul!

La ordinul lui, medicul îi aduse veșmântul. Tăietura din coasta lui Edward nu se închisese încă, dar Nicholas știa că nu trebuie să protesteze, așa că se retrase, lăsându-l pe rege să se îmbrace.

Edward străbătu pavilionul, ignorând privirile întrebătoare ale dregătorilor și servitorilor. Humphrey de Bohun mergea alături de el fără să rămână în urmă, în ciuda pașilor largi ai regelui. Ieșiră și lumina soarelui îl năuci pe Edward. Umbrindu-și ochii cu mâna, văzu patru bărbați îmbrăcați în tunici cu dungile albe și albastre ale Casei Pembroke. Caii înfierbântați pășteau în apropiere.

Văzându-l pe rege, unul dintre bărbați se apropie în grabă și se lăsă într-un genunchi, plecându-și capul.

— Maiestate!

— Ce vești îmi trimite vărul meu?

Auzind nerăbdarea din vocea regelui, cavalerul se ridică zorit.

— Sir Aymer de Valence s-a ciocnit cu Robert Bruce acum cinci nopți, lângă Perth. Ne-au ajutat bărbații din Galloway, sub comanda căpitanului Dungal MacDougall, și-au respectat jurământul de credință. Împreună, forțele noastre i-au nimicit armata.

— Și Bruce? întrebă Edward, în timp ce inima i se izbea de colivia coastelor.

— Ne-a scăpat. Dar n-a lipsit mult, Maiestate.

Cavalerul se răsuci către tovarășii săi și gesticulă.

Unul dintre ei se apropie ducând o desagă. Făcu o plecăciune dinaintea regelui, apoi vârî mâna înăuntru și scoase o mantie de mătase împăturită. Edward o luă și materialul se desfăcu în mâinile lui, dând la iveală un leu roșu, ridicat în două picioare pe un câmp auriu.

— Mai multe sute de oameni au fost uciși în timpul atacului, continuă cavalerul. Pe alții i-am luat prizonieri, printre ei un membru al familiei lui Bruce. Restul au fost puși pe fugă.

Edward nu răspunse, privind fix ochiul mijit al leului. Fiara cea roșie se înălțase sfidătoare odată cu cea dintâi declarație de război a lui John Balliol, cel pe care îl alesese să fie regele său marionetă, dar care se dovedise a fi în lesa puternicei familii Comyn și care, la cererea lor, se împotrivise încercărilor lui de a stăpâni regatul. Înfrângându-l pe Balliol și cucerind Scoția pentru întâia oară, Edward crezuse domnia leului încheiată în clipa în care oamenii săi smulseseră blazonul regal de pe surtucul lui Balliol, lăsându-l fără regat și condamnându-l la o viață în exil. Dar curând fiara se ridicase din nou, deasupra capetelor rebelilor conduși de William Wallace, care luptaseră în numele regelui lor izgonit. Își aminti leul înălțându-se imens și sângeriu pe un perete în ruinele Ayrului, pictat de susținătorii lui Robert Bruce, care se răzvrătise împotriva lui.

Urmaseră campanii după campanii, golind vistieria lui Edward și punând la încercare loialitatea baronilor săi cu doi ani în urmă, când stindardul regal fusese smuls de pe meterezele Stirlingului, cel din urmă castel care căzuse dinaintea puterii sale, crezuse că l-a doborât pentru totdeauna. Seniorii Scoției i se predaseră la St. Andrews, regatul devenise o provincie și Wallace fusese executat. Trupul acestuia fusese tăiat în patru, iar bucățile depozitate în butoaie cu sare și trimise la Newcastle, Berwick, Stirling și Perth, pentru a fi țintuite pe ziduri, dovezi însângerate menite să le amintească tuturor puterea regelui Edward. Și apoi Robert Bruce se ridicase iarăși la luptă și odată cu el și leul, mândru ca Satana însuși.

Îl făcuse pe omul acela membru al Casei sale. Nu o dată, ci de două ori. Îl hrănise, îl pregătise, îi binecuvântase căsătoria, îi

dăduse pământuri și putere. Și în tot acel timp șarpele așteptase să lovească.

Și privirea lui Humphrey stăruia asupra mantiei.

— E un slab înlocuitor al persoanei sale.

Edward tresări.

— Ați mai găsit ceva? Alte lucruri care să-i aparțină?

— Numai provizii și echipament, Maiestate. Am pus mâna pe o mulțime de cai, arme și armuri.

— O să-l găsim, Maiestate, zise Humphrey întorcându-se către rege. Și pe el, și ceea ce a furat.

Edward îi întâlni privirea, știind că ginerele său îi citise gândurile.

Câte nopți zăcuse treaz, cu durerea sfredelindu-i măruntaiele și cu gândul la sipetul pe care-l furase Bruce? Mintea lui neliniștită se întrebase adesea care fusese soarta comandantului gascon, Adam, dispărut de când îl trimisese în Irlanda cu o săgeată de arbaletă menită lui Bruce. Oare chiar murise Adam – așa cum îi spusese Bruce lui Humphrey –, sau era ținut în viață, ca o dovadă a păcatului lui Edward? Și dacă Bruce știuse destule cât să ia sipetul din Abația Westminster când fugise, știa el oare și adevărul despre moartea regelui Alexander pe drumul către Kinghorn?

— Unde e Bruce acum? îl întrebă el pe cavalerul lui Pembroke.

— S-a retras spre nord, în munți. Credem că va încerca să ajungă la Aberdeen. Unii dintre prizonierii noștri ne-au spus că și-a trimis regina și femeile acolo cât timp a prădat Galloway.

— Reîntoarceți-vă la sir Aymer, îi spuse Edward. Spuneți-i că, dacă nu-l poate prinde pe Bruce, trebuie să-l încolțească în Aberdeen până la sosirea mea. Spune-i să îl folosească pe MacDougall și pe oamenii lui ca să-i vâneze pe restul partizanilor lui Bruce, pe toți cei care nu au fost alături de el în bătălia asta. Îi vreau culeși unul câte unul, ca pe căpușe.

Un junghi dureros îi fulgeră prin măruntaie. Edward se îndoi de mijloc, scăpând mantia aurită. Într-o clipă Humphrey fu lângă el, dar regele îl împinse în lături. Sudoarea îi șiroia pe obraji.

— Pleacă! îi șuieră el cavalerului, care făcu o plecăciune și se îndreptă cu pași grăbiți spre calul său.

Când spasmul se domoli, Edward se îndreptă cu fața schimonosită.

— Humphrey, cheamă-l pe fiul meu! E timpul ca tinerii să-și merite pintenii. O să-i trimit în vest, pe pământurile lui Bruce.

Cercetă din priviri câmpia ce se întindea la poalele pantei ierboase pe care fusese instalat pavilionul său. Câmpul era acoperit cât vedeai cu ochii de corturi, căruțe, oameni, cai și catâri, totul învăluit în fumul nenumăratelor focuri de tabără. Poate că trupul îl trăda, dar oastea dinaintea lui era pumnul său de fier și cu forța ei avea să-l facă pe Robert Bruce una cu pământul.

— N-o să-i lăsăm renegatului ăstuia niciun aliat, nicio fortăreață, nici măcar o piatră sub care să se ascundă!

La picioarele lui Edward mantia căzută unduia în bătaia vântului, transformând leul roșu într-o creatură diformă, al cărei unic ochi privea în sus, către chipul pământiu al regelui.

Capitolul 5

ABERDEEN, SCOȚIA
1306

Oastea care apăru în acea seară dinaintea porților Aberdeenului era ca vai de ea. Norii din înalturi, care o însoțiseră toată după-amiaza, își dezlegaseră în cele din urmă băierile când coloana se apropiase de portul acesta din nord-est și ploaia se revărsa din înalturi udându-i pe toți până la os. Șiroia pe fețe livide de oboseală, făcea rugina să înflorească pe zalele rupte, îmbiba hainele pătate de sânge și se aduna în adânciturile șeilor. Câțiva cai erau răniți, unii în bătălie, alții pe parcursul fugii disperate prin munți. Șchiopătau pe drum, abia fiind în stare să-și mai care poverile de-a lungul ultimelor mile ale acestui drum anevoios.

La început străjile care păzeau intrarea dinspre sud refuzară să-i lase să intre, strigând din turnul porții că era trecut de ora stingerii. Abia când li se ordonă să deschidă în numele șerifului și al regelui însuși se supuseră, permițând șirului de bărbați să traverseze bancul de pământ ce slujea drept pod peste șanțul larg.

Odată intrată, procesiunea străbătu cu încetineală străduțele întortocheate. Ploaia transforma șanțurile în pâraie, purtând către râul Dee duhoarea dejecțiilor nocturne. În timp ce se îndreptau către castel, cocoțat pe un deal deasupra târgului, la ferestre și în uși se iviră multe chipuri. Erau locuitorii Aberdeenului, alertați de tropotul copitelor și de duduitul cizmelor. Privirile lor stăruiră asupra litierelor ce înaintau în mijlocul trupei, purtându-i pe cei prea grav răniți ca să meargă sau să călărească. Unii își înghiontiră vecinii arătându-l cu degetul pe rege, care călărea alături de șerif, pe un armăsar cenușiu. Șoaptele deveniră zvonuri și se împrăștiară din casă în casă pe măsură ce oamenii din Aberdeen se întrebau ce se petrecuse și de ce regele se întorsese numai cu jumătate din armata cu care plecase în primăvară.

Când compania ajunse la castel, vestea venirii sale i-o luase înainte și gărzile ridicau deja poarta.

Acompaniat de zăngănitul grilajului de fier, Robert călări prin tunelul boltit al porții, pătrunzând în curte, unde torțe sfârâiau în ploaie. Oamenii veneau încolonați în urma lui. Auzi câteva exclamații de ușurare ale celor răniți sau epuizați, care se vedeau ajunși la capătul călătoriei, dar pentru el zidurile înconjurătoare erau o slabă consolare, deși promiteau odihnă și adăpost. Se lăsă să alunece din șa simțind pe umeri greutatea mantiei de postav, udă leoarcă, pe care Nes i-o oferise în locul mantiei regale pierdute în Methven.

Intendentul castelului îi ieși zorit în întâmpinare.

— Sir John!

Se apropie de contele de Atholl, care descălecase alături de Robert.

— Maiestate!

Privirea sa se abătu către mulțimea de oameni care continua să pătrundă în curte. Unii se lăsau să cadă pe treptele din fața sălii mari în zăngănitul coifurilor și scuturilor lepădate.

În privirea surprinsă a intendentului, Robert își citi înfrângerea. Rămășițele armatei sale o purtau ca pe un stigmat, eșecul fiind mărturisit de numărul lor redus și de fețele lor trase. „Roata se întoarce. Mereu se întoarce”. Cuvintele bunicului său, străbătând până la el din vremuri de mult trecute. Cu ochii minții, Robert se văzu legat de o roată imensă de moară care cobora către pământ. „Se întoarce pentru toți”.

— Eliberează sala mare! îi porunci John intendentului. Adu vin, apă caldă și pături! Și trezește-mi medicul!

În timp ce intendentul pornea să îndeplinească ordinul, alți oameni ieșiră zoriți din clădire ca să dea o mână de ajutor. Un cal se prăbuși când călărețul său descălecă. Servitorii îi ușurară de povara litierelor pe cei care își căraseră camarazii căzuți.

Întorcându-se să-l urmeze pe John, Robert îl auzi pe David spunându-i tatălui său:

— Ai văzut ce fețe aveau? Târgoveții? Ai văzut cum se uitau la noi, tată? Ca și cum noi am fi cei care i-au dezamăgit.

— Las-o baltă, fiule!

Nes se desprinse din mulțime, atrăgându-i atenția. Cavalerul, observă Robert, strângea în mâini desaga de piele care adăpostea sipetul. Privind-o, Robert simți o nepăsare stranie. Dintr-odată, lucrul acela pe care îl furase riscându-și viața nu i se mai părea important.

Ploaia picura insistent de pe vârful nasului lui Nes.

— Maiestate, Vânătorul! Are dureri cumplite.

Robert îi urmări privirea până la cei doi argați care îi conduceau spre grajd armăsarul de luptă. Calul șchiopăta între ei cu capul atârnându-i. Cu două nopți în urmă, ieșind din zona deluroasă, Vânătorul căzuse. Nes îl îngrijise cât putuse de bine, dar osul piciorului din față, frânt, străpunsese pielea și calul suferea cumplit. Robert știa că ar fi trebuit să-i pună capăt chinurilor, dar nu fusese în stare. I se părea că soarta Vânătorului era legată de a lui și că uciderea calului care îl purtase în siguranță pe atâtea câmpuri de luptă i-ar fi pecetluit cumva înfrângerea.

— Fă ce poți pentru el!

Robert se răsuci și pătrunse pe ușile sălii mari unde John și ceilalți se adăpostiseră. Un zumzet de voci umplea camera, acoperit când și când de scrâșnetul de lemn pe lespezile de piatră, pe măsură ce servitorii împingeau mesele în lături ca să facă loc. Răniții erau culcați lângă vetrele pe care servitorii se grăbeau să le hrănească cu bușteni proaspeți.

Se lăsă greoi pe una dintre lavițele din mijlocul sălii. Oamenii treceau încoace și încolo pe lângă el, personalul castelului cu pași zoriți, mânat de treburi, nou-veniții mișcându-se lent, ca în vis. Simțind ceva ce i se freca de picior, privi în jos și-l zări pe Fionn. Ogarul gâfâia și blana cenușie îi era alunecoasă din

pricina noroiului și a ploii. Privind mai îndeaproape, Robert observă că avea botul murdar de sânge uscat. Îl apucă de zgardă și începu să-l curețe.

— Domnule!

Ridicându-și privirea, Robert zări un flăcău care îi întindea o ulcică de lut cu baza ciobită. Se îndreptă de spate ca să ia băutura, și mantia i se dădu la o parte dezvăluind leul roșu de pe tunică.

Băiatul rămase cu gura căscată.

— Maiestatea voastră! exclamă el îndepărtând pocalul. Vă cer iertare, o să aduc o cupă mai demnă de domnia voastră.

— E bună și asta, zise Robert luând pocalul ciobit înainte ca flăcăul să protesteze. Vinul e același.

Dădu băutura pe gât și simți câțiva stropi prelingându-i-se prin miriștea țepoasă ce-i acoperea bărbia. Vinul era gustos și îl încălzi. Era ca un balsam pe suflet.

— Cum te cheamă?

— Col, Maiestate.

— Col?

Robert zâmbi la auzul numelui atât de simplu.

— Așa-l chema și pe tata, Maiestate.

Robert îi înapoie ulcica goală, întrebându-se dacă flăcăul ieșise vreodată dincolo de Aberdeen. Își aminti anul pe care-l petrecuse ca paj în castelul lordului Donough din Antrim: lumea lui redusă la patru pereți, toate responsabilitățile sale stabilite de tutorele său. Fusese cea mai simplă perioadă din viața sa. Pentru un moment, blestemă datoria și ambiția care îl mânaseră din acel castel până aici, unde nu mai ținea în mâini pocale și tăvi de argint, ci soarta celor din jur.

— Mai sunt mulți aici care trebuie serviți, zise John morocănos, ivindu-se alături de col.

Robert se uită după tânărul care se îndepărta grăbit. Se știa privit de cumnatul său, dar nu îndrăznea să-l înfrunte.

Contele rupse tăcerea.

— Nu putem rămâne prea mult timp aici. Valence e probabil pe urmele noastre. Aberdeen nu-i Perth. Apărarea lui nu-i suficient de puternică pentru a face față unui asalt hotărât și nu avem suficiente nave ca să fugim pe mare. Trebuie să continuăm să ne mișcăm.

Auzind cuvintele cumnatului său, Robert își simți membrele grele ca plumbul din pricina oboselii. Era o oboseală mai profundă decât cea încercată după bătălie sau pe durata fugii lor disperate prin munți – când caii li se betegeau, iar răniții sângerau de moarte în întuneric –, o oboseală ce părea a sufletului, nu doar a trupului. Descoperi în mijlocul mulțimii chipurile fraților săi, ale Setonilor, ale lui Gilbert de la Hay și Neil Campbell. Erau multe goluri în rândurile lor, atâția care lipseau. Malcolm de Lennox. Simon Fraser. James Stewart. Thomas Randolph. Le tot repetase numele în minte și fiecare fusese ca un dangăt funebru. Voise să aștepte mai mult printre dealuri, sperând că și alți supraviețuitori își vor găsi drumul către el, dar nu i se alăturaseră decât câteva zeci de rătăciți, așa că își silise oastea să înainteze, știind că englezii nu vor întârzia să îi ia urma.

— Robert?

Auzind tonul insistent al contelui, Robert își ridică ochii spre el.

— Te-am auzit, John!

Edward Bruce se apropie împreună cu Niall și cu cei doi Setoni. Îi urmau Gilbert, Neil Campbell și David.

— Ar trebui să postăm fără întârziere oameni la poartă, zise Edward hotărât, privind de la Robert la conte. Să întărim apărarea orașului.

— Nu, i-o tăie John. Cred că avem răgaz cel mult o zi-două. Ar trebui să ni le petrecem odihnindu-ne cât mai mult și strângând provizii. Plecăm imediat ce vom putea.

Le spuse și celorlalți ce îi spusese lui Robert.

Alături de tatăl său, David privi în podea, clătinând din cap.

— Adică să fugim? întrebă Edward cu voce răgușită.

— Putem încerca să ajungem la Turnberry, propuse Niall. Să adunăm și să înarmăm cât mai mulți dintre arendașii tăi.

— Să trimitem alți fermieri împotriva cavaleriei engleze? întrebă Alexander cu răceală în glas.

Ploaia îi desenase brazde pe fața murdară de noroi și sânge.

— Am putea la fel de bine să aruncăm grăunțe de nisip împotriva fluxului.

— Vere! îl preveni Christopher.

Alexander nu se lăsă înduplecat.

— Am pierdut! S-a terminat!

Îi aruncă lui Robert o privire acuzatoare.

Alții interveniră, contrazicându-l, dar Robert nu mai ascultă. Auzi voci feminine străbătând dincolo de larma glasurilor aspre ale bărbaților și se ridică iute. O femeie înaltă se ivi din mulțime, privind cercetător în jur. În obrajii reginei Elizabeth se ivise o îmbujorare pricinuită de graba cu care venise. Părul ei negru era prins în ace bătute cu nestemate, dar camerista nu reușise să prindă toate șuvițele și câteva îi fluturau în jurul obrazului. Mantia ei cenușie ca pana de porumbel era întunecată din pricina ploii, iar bordura de samur scânteia udă în lumina focurilor. Văzându-l pe Robert, pe chipul ei se ivi o expresie de ușurare. În timp ce se apropia de el, Robert crezu pentru o clipă că i se va arunca la piept și simți că propriile-i brațe se deschid gata s-o primească, dar soția sa se opri brusc înainte să ajungă lângă el. Expresia i se schimbă și păru să-și recapete calmul, întâmpinându-l pe soțul ei regal cu o înclinare a capului.

Printre bărbați se iviseră alte femei. Christian Bruce îl îmbrățișase deja strâns pe Christopher Seton. Băiețelul ei de patru ani, Donald, pe care îl ținea în brațe, se pomenise strivit între ei și protesta zgomotos. Soția lui John de Atholl se apropie de soțul ei, cuprinzându-i în palme obrajii mânjiți de noroi. Contesa, soră a celei dintâi soții a lui Robert, îl sărută pătimaș pe John apoi îl trase pe David la pieptul ei. David se smulse din îmbrățișarea mamei sale, cu orgoliul său de tânăr bărbat stânjenit de această manifestare. Contesa îi aruncă o privire lui Robert. Bucuria cumnatei lui se stinse când examină chipurile epuizate și înfrânte ale bărbaților din jurul ei.

Atenția lui Robert fu atrasă de o siluetă micuță ce se strecura printre adulți. Fără plecăciuni și formalități, fiica lui de unsprezece ani îl cuprinse cu brațele pe după mijloc și își lipi obrazul de tunica lui udă leoarcă. Robert râse, descumpănit de forța strânsorii lui Marjorie, apoi, mânat de emoție, îngenunche și o strânse la piept. Simți părul ei mătăsos mângâindu-i obrazul și trase în piept un miros de fum și levănțică. Îndepărtând-o la o lungime de braț, se sili să întâmpine cu un zâmbet expresia ei gravă.

— Ești rănit, murmură Marjorie privind încruntată un punct de deasupra ochiului său.

Robert duse mâna într-acolo. Când atinse locul, simți un junghi dureros. O lovitură răzleață de spadă? Zgârietura provocată de o creangă în timp ce gonea prin pădure? Nu știa.

— Hai să mergem acum! zise Elizabeth luând-o pe Marjorie pe după umeri. Lasă-l în pace pe tata.

Cu puțin timp în urmă, fiica sa s-ar fi desprins mânioasă din îmbrățișarea lui Elizabeth, dar în ultimii ani, sub tutela unei guvernante, se transformase dintr-un copil dificil și posomorât într-o tânără serioasă. Se lăsă condusă către locul unde aștepta Judith, camerista ei.

Elizabeth se întoarse din nou către Robert.

— Ce s-a întâmplat în Galloway? De ce sunteți atât de puțini?

— Valence.

Robert îi povesti soției sale cum fuseseră luați prin surprindere lângă Perth de trupele lui Valence, ajutate de Dezmoșteniți, și în jurul său se făcu treptat liniște, femeile străduindu-se să audă în ciuda rumorii din sală, bărbații tăcuți, cu chipurile reflectând emoțiile din cuvintele lui. Christian se trase mai aproape, șoptindu-i fiului ei să tacă. Alături de ea era sora ei mai mică, Mary, care asculta povestea sumbră cu ochii albaștri scânteind.

Când Robert termină, Elizabeth își duse mâna la gât. Văzu că ea strângea cruciulița de fildeș pe care o purta pe un lanț, un dar primit în copilărie de la tatăl ei, contele de Ulster. Degetele ei neliniștite tociseră muchiile în anii ce trecuseră.

— Dar cum de te-au găsit?

— Probabil că oamenii lui Valence sau poate ai lui MacDougall ne-au pândit venirea. După luptă niciuna dintre iscoadele mele nu s-a întors. Cred că au fost ucise chiar înaintea atacului.

Elizabeth clătină din cap, luându-și ochii de la el pentru a-i contempla pe bărbații ghemuiți pe podeaua marii săli, prea obosiți ca să-și lepede hainele ude și armurile însângerate.

— Știam din ziua încoronării tale c-așa se va întâmpla.

Își întoarse spre el privirea plină de înțeles.

Robert își amintea prea bine cuvintele ei, rostite în ziua aceea, pe Dealul Judecății. Se gândise la ele în timp ce privise zidurile Perthului și simțise condamnarea pe care o ascundeau. Își puse mâinile pe umerii ei și îi privi fața încordată, pe care tulburarea o făcea să pară mai tânără decât cei douăzeci și doi de ani pe care-i avea. Își aminti de fata care fusese ea în Irlanda,

târându-și picioarele nefericită în urma lui mile nesfârșite prin sălbăticie, încercând și unul, și altul să scape de închisorile pe care tatăl ei le gândise pentru amândoi: el în temniță, ea împinsă să se mărite cu un lord cam trecut. Atunci, de dragul ambițiilor sale, el o pusese în primejdie. Situația nu se schimbase cu mult, numai că acum pericolul îi amenința pe toți cei din jurul lui.

— Nu s-a terminat, îi spuse, vorbind ca să se convingă în egală măsură pe sine, nu doar pe ea.

— Dacă nu i-ai putut înfrânge pe Valence și pe oamenii din Galloway, cum poți spera că o să îi înfrângi pe ceilalți? Pe regele Edward și cavaleria lui? Pe Comyni?

Elizabeth cercetă mulțimea, găsind-o pe contesa de Buchan.

— Lady Isabel ne-a spus că soțul ei îi ridica pe oamenii din Argyll împotriva ta.

Robert urmă privirea soției sale către locul unde se afla contesa. În mantia ei albă ca neaua, Isabel era o frumusețe palidă, cu brațele încrucișate strâns la piept, ca și cum altfel s-ar fi temut să nu se sfărâme. Ea îi pusese coroana pe cap la Scone, în timp ce el se înclina dinaintea mâinilor ei întinse. Conții de Fife aveau dreptul strămoșesc de a încorona orice nou rege și Edward fusese suficient de viclean ca să îl ia în custodia sa pe cel din urmă făcător de regi, un băietan de paisprezece ani. Isabel, mătușa tânărului conte, era ruda cea mai apropiată. Era totodată soția contelui de Buchan, șeful Comynilor Negri. Robert îl trimisese pe John de Atholl să o aducă cu forța la ceremonia încoronării sale, dar în cele din urmă ea venise de bunăvoie, vânătăile șterse de pe fața ei fiind mărturie că poate el era o soluție mai bună decât soțul ei.

Degetele lui Elizabeth se furișară din nou către cruce și pe frunte i se ivi o încruntătură.

— Poate că tata te-ar putea ajuta. Dacă te predai acum, ar putea accepta să depună o petiție dinaintea regelui Edward și să-l convingă să fie îndurător.

La auzul numelui lui Richard de Burgh, conte de Ulster, Robert își luă mâinile de pe umerii ei. Elizabeth nu știa despre pactul secret încheiat între el și tatăl ei înainte ca Robert să-i jure supunere regelui Edward, cu doi ani în urmă: ca Robert s-o ia de soție pe fiica lui Ulster, iar în schimb acesta să garanteze pentru el în fața lui Edward. Încheind pactul, ambițiosul Ulster sperase

ca fata lui să devină regină într-o bună zi, dar Robert știa că acesta nu se gândise și la posibilitatea ca fiica lui să fie considerată o rebelă și să devină ținta mâniei lui Edward.

Elizabeth luă tăcerea lui drept un semn că era de acord.

— E unul dintre cei mai puternici aliați ai regelui. Dacă îl poate convinge cineva…

— Nu, Elizabeth. Nu mă predau. Nici nu poate fi vorba.

Edward încuviință cu hotărâre:

— Am mers prea departe ca să ne predăm, zise el, plimbându-și privirea peste cei adunați în jurul lor. Noi, noi toți, l-am pus pe fratele meu pe tron, sfidând dreptul lui John Balliol, și am preluat frâiele țării în ciuda voinței Angliei. E cineva aici care să vrea să schimbe poziția asta, așa nesigură cum e, cu un loc pe eșafod?

Înfruntă ochii înfricoșați ai lui Elizabeth.

— Doamna mea, nici măcar contele de Ulster nu l-ar mai putea convinge pe rege să fie milostiv. Am văzut ce i-a făcut lui William Wallace. Mila e și ea una dintre victimele acestui război.

Auzind vehemența din glasul fratelui său, Robert simți că în el se aprinde un foc. Îl zări pe Col în mulțime, oferindu-le de băut unor oameni recunoscători, în timp ce alți servitori îngenuncheaseră lângă răniți, ajutându-i să-și lepede armurile. Își văzu în jur oamenii, conți și lorzi ai Scoției, e adevărat, învinși, totuși alături de el. Luase tronul și jurase să le apere drepturile și libertățile, promițând să elibereze regatul de sub jugul englezilor. Cât timp mai respira, avea să-și țină promisiunea. Edward avea dreptate. Ajunseseră prea departe ca să cedeze.

— O să ne îndreptăm spre vest, spuse el dând glas planului la care cugetase în ultimele zile, pe drum.

— Către Carrick? întrebă Niall.

— Nu încă.

Robert li se adresă tuturor:

— Înaintea încoronării mele mi-am trimis frații la lordul Donough, cerându-i să-i ridice la luptă pe bărbații din Antrim. Tutorele meu n-a stat cu brațele încrucișate și…

— Proprietățile tale din Irlanda nu-s un adăpost sigur, îl preveni John. Ulster te poate ajunge foarte ușor acolo. Nu te poți aștepta ca vechea voastră alianță să te protejeze. Sir Richard e

omul lui Edward și va face tot ce îi poruncește regele. Fie ce-o fi, adăugă el privind spre Elizabeth.

— Nu la Antrim, John. La Islay. Le-am cerut fraților mei să îi ducă același mesaj și lui Angus MacDonald. Familiile noastre au fost aliate în trecut. Cred că vom găsi adăpost printre oamenii lui. În ultimele săptămâni, Robert Wishart și William Lambeton și-au ridicat la luptă arendașii din dioceze și au adunat provizii. Le vom trimite veste episcopilor să ni se alăture în Islay împreună cu lordul Donough și cu oamenii din Antrim. Și mai sunt și alții, continuă el și vocea-i deveni mai puternică. Oamenii din Carrick și Ayr. Clanul MacRuarie…

— MacRuarie? îl întrerupse Neil Campbell. Crezi că mercenarii aceia te vor urma? Diavolii ăia o să te înjunghie de cum o să le întorci spatele.

Robert îl privi pe Neil, a cărui vehemență era ușor de înțeles. MacRuarie erau rude cu MacDougall, care îi uciseseră tatăl și luaseră moșiile neamului Campbell din jurul lui Loch Awe.

— Neil, tot ce știu despre MacRuarie este că pun jaful mai presus de relațiile de rudenie. Dacă ai destui bani, poți fi sigur de loialitatea lor. Fiind căpeteniile galloglașilor, au la dispoziție zeci de luptători și de corăbii. S-ar putea dovedi de neprețuit.

— Și pe moșiile unchiului meu de la Butte, Renfrew și Kyle Stewart veți găsi sute de arendași gata să lupte alături de voi, sire.

Robert văzu că James Douglas se alăturase cercului. Tânărul fusese tăcut pe toată durata retragerii lor dinspre Methven, măturând adesea din ochi terenul din urma lor, în timp ce speranța de pe chip i se împuțina tot mai mult pe măsură ce zilele treceau și unchiul lui nu apărea. Acum setea de răzbunare făcea să-i ardă ochii albaștri.

— Intendentul a pierit, zise John cu voce joasă.

— Nu știm care a fost soarta celor rămași în urmă, i-o tăie Robert.

James încuviință.

— Dacă unchiul meu a scăpat de pe câmpul de luptă, probabil că a revenit pe pământurile lui. Dar indiferent de asta, arendașii lui vor lupta. William Wallace era de-al lor. Mulți încă mai nutresc dorința de a se răzbuna pe călăii lui.

Își întoarse privirea către Robert:

— Vă voi urma către vest, Maiestate.

— Și eu, zise Christopher Seton.

Neil Campbell și Gilbert de la Hay își declarară și ei susținerea și încrederea lui Robert spori. Își subestimase dușmanul și-și condusese orbește oamenii în cursa întinsă de Valence. Plătiseră cu toții cumplit pentru greșeala lui, dar bărbații din această sală îl urmaseră ani la rând, pe câmpii însângerate. Mai suferiseră și alte înfrângeri și luptând le transformaseră în victorii. Pierduse o bătălie. Nu războiul.

— Plecăm imediat ce suntem în stare. Cu toții, adăugă el ca să îl audă femeile din public. O să ne refacem forțele în Islay. Apoi ne vom întoarce și Valence va plăti pentru fiecare viață luată la Perth.

În timp ce oamenii săi îl aprobau sumbri, Robert o zări pe sora lui vitregă, Margaret, la marginea adunării. Cerceta mulțimea cu o privire îngrijorată, căutându-și fiul.

•

În timp ce adunarea începea să se împrăștie, Christopher Seton îl văzu pe Robert apropiindu-se de sora lui vitregă. Observă că regele strânge din fălci și i se făcu milă. Nimeni nu ar fi trebuit să fie silit să-i spună unei mame că fiul ei e dispărut, probabil mort. Era împotriva legilor firii. Dar se părea că în ultimii zece ani legea omului preluase controlul, în timp ce natura urmărea neputincioasă cum războiul secera mai mulți copii decât capriciile ei.

Simțind o atingere pe braț, Christopher se întoarse și o văzu pe Christian cu ochii umbriți de grijă. Donald se potolise, culcându-și capul în adâncitura gâtului ei, cu creștetul lui blond mângâindu-i bărbia. Pe chipul copilului se ivise o încruntare, căci simțea încordarea mamei și a adulților din jurul său, deși nu le înțelegea motivele. O fărâmiță de om care era capul unuia dintre cele mai mari comitate ale Scoției, își zise Christopher. Cuprinse în palmă obrazul lui Christian.

— Nu-ți fie frică, iubirea mea! îi zise el.

— Cum să nu-mi fie frică?

Christian își feri obrazul de atingerea lui, nelăsându-se înduplecată.

— Fratele meu și-a pierdut jumătate din armată, compatrioții noștri s-au alăturat dușmanului și întreaga armată a Angliei va veni asupra noastră.

— Ai auzit ce-a zis Robert; Islay ne va oferi un refugiu unde ne vom aduna forțele. Acolo tu și Donald veți fi în siguranță, îți promit.

Un strigăt îi făcu pe amândoi să se întoarcă. Robert încercă s-o prindă pe Margaret Randolph, dar aceasta se lăsă să cadă la podea și țipătul ei se transformă într-un vaiet. Contesa de Atholl se apropie și o cuprinse în brațe.

— Biata mea soră, murmură Christian strângându-l mai tare pe Donald. Thomas abia devenise bărbat.

Îl privi din nou pe Christopher:

— Nu face promisiuni pe care nu știi dacă le poți respecta. Sună ca niște minciuni.

Fermitatea tonului ei îl descumpăni. De obicei era o femeie tăcută, cu glas blând și purtări asemenea, dar începuse să descopere că, atunci când era provocată, în ea exista o dârzenie care se manifesta brusc și pe neașteptate, ca un trăsnet din senin. Dragostea lui fusese fulgerătoare și irezistibilă ca râsul, dar de atunci respectul tot mai mare pentru ea o transformase în ceva solid, permanent.

— Atunci, îți jur că o să mor apărându-vă pe amândoi.

Christian expiră și fața i se îmblânzi.

— Nici asta să nu zici!

Îl săltă pe Donald mai sus pe șold ca să-l poată lua pe Christopher de mână.

— Gartnait a fost un bărbat de treabă, zise ea, plecându-și privirea către căpșorul ciufulit al copilului care era rodul acelei căsătorii. Dar nu l-am iubit cu adevărat. Nu așa cum înțeleg acum că-i dragostea.

Îi strânse mâna.

— Poți să-mi spui că o să revii mereu la mine, în ciuda a orice. Asta poți să-mi juri.

Christopher se întrebă care era logica, întrucât și această promisiune se putea vădi mincinoasă, dar, judecând după expresia ei, era una pe care chiar voia să o audă.

— Îți dau cuvântul meu.

Ea zâmbi și, la vederea acestui surâs, el simți că nu-și mai poate reține întrebarea care îi tot venise pe buze în ultimele câteva luni.

— Christian, eu… Adică oricum am nevoie de acordul fratelui tău, dar, dacă l-am avea, tu ai vrea să…

Atenția îi fu distrasă de Alexander, care trecu tocmai atunci pe lângă el, îndreptându-se către ieșire. Christopher se încruntă la vederea privirii mânioase pe care vărul său i-o aruncă lui Robert înainte ca mulțimea să-l înghită. Se întoarse din nou către Christian, al cărei chip se luminase, anticipând momentul. Vedea în ochii ei strălucitori, din care îngrijorarea pierise fără urmă, că știa ce se pregătea el să o întrebe. Își dădea totodată seama și care avea să fie răspunsul. Un zâmbet larg amenința să i se întindă pe chip, dar și-l reprimă.

— Îngăduie-mi să te părăsesc o clipă, iubirea mea.

Smulgându-se de lângă ea, Christopher își croi drum prin mulțimea animată deja de o nouă însuflețire: comandanții le împărtășeau oamenilor planul regelui, servitorii fugeau de colo până colo, adunând provizii de drum. Christopher se opri în ușa sălii. Curtea era plină de oameni și cai, mulți ghemuiți sub streșinile dependințelor ca să se apere de ploaie. Torțele aruncau umbre diforme pe zidurile curții interioare. Christopher îl zări pe Alexander îndreptându-se către grajduri. Vărul său își ridicase gluga mantiei și avea o desagă pe umăr. Coborî zorit treptele către curtea al cărei sol fusese transformat într-un terci noroios.

Alexander fusese tăcut de vreo câteva zile, dar nu la fel ca tovarășii lui. Tăcerea lui era una mânioasă, neliniștită. După bătălie, Christopher fusese prea absorbit de propriile-i gânduri ca să se întrebe care era motivul purtării rezervate a vărului său. Știa că Alexander era nemulțumit de Robert, care luase decizii pe care el nu le aprobase și îi ignorase sfaturile, dar în noaptea aceasta amărăciunea lui păruse cu totul altceva. Se gândi la cuvintele rostite de vărul lui mai devreme și de expresia de pe chipul său: „Am pierdut! S-a terminat!”

Evitându-i pe argații de la bucătărie care se grăbeau către sala cea mare cu teancuri de pături și găleți de apă, Christopher se îndreptă către grajduri. Cizmele îi alunecau pe noroi și ploaia i se prelingea pe sub gulerul mantiei. Când ajunse lângă grajduri, se pomeni în mijlocul unui haos de oameni și cai peste care, ca să se facă auzit, șeful grajdurilor era silit să urle. Un armăsar agitat se ridică în două picioare cât pe ce să-l salte de la pământ pe băiatul care îi ținea frâiele. Christopher se răsuci în cerc, cercetând curtea cu privirea, dar nu văzu nici urmă de Alexander.

Capitolul 6

SCOȚIA, ÎN APROPIERE DE TURNBERRY 1306

Brigid se opri la jumătatea pantei ca să-și tragă sufletul. Ghemuindu-se pe călcâie, lăsă desaga să-i cadă de pe umăr și își desprinse burduful de la cingătoare. Vinul îndoit cu apă era acru, dar îi potoli setea. Se încinsese urcând în bătaia soarelui după-amiezii, iar aerul era plin de insecte ce roiau prin tufele de grozamă și iarbă-neagră. Părul ei lung era pleoștit de transpirație. Și-l dădu la o parte din ochi, cercetând din priviri terenul în pantă dinaintea ei, mulțumită de distanța parcursă. *Loch*-ul pe care îl ocolise dimineață devreme era acum o scânteiere îndepărtată.

Se temuse să nu se rătăcească, alegând să se întoarcă acasă pe potecile singuratice ale crescătorilor de vite de pe înălțimile sudice ale Carrickului, dar colindase dealurile astea în copilărie, vânând iepuri și vipere sau culegând porumbar și buruiană câinească pentru mătușa ei. Ținuturile nu se schimbaseră. Se îndoia că o făcuseră vreodată, încă de când oamenii își trasaseră cercurile de piatră și își rostiseră incantațiile către zeii străbuni. Era ciudat să revină pe aceste meleaguri aflate în afara timpului, după ultimele luni petrecute în târguri ce se schimbau de la o zi la alta. Cu spada și cu focul, omul putea modifica un peisaj în numai un anotimp.

Smulgându-se toropelii periculoase provocate de căldura soarelui, se sili să se ridice și atacă restul pantei cu mușchi care protestau, simțind iarba aspră care îi zgâria picioarele prin găurile din tălpile încălțărilor. Desaga i se lovea de spinare. Era îngreunată de monede, dar mai ușoară decât fusese, căci proviziile ei se reduseseră la o bucată de pâine de secară și niște hering sărat. Rochia ei sărăcăcioasă îi atârna pe trup și chipul pe care și-l zărise de dimineață când se spălase în apa *loch*-ului era numai piele și os. Dar nu conta. Aproape ajunsese acasă. Probabil că acum Elena ajuta la pregătirea mesei de seară sau aducea lemne de foc. Gândul la fiica ei îi dădu noi puteri.

Trecuseră aproape patru luni de când regele Robert fusese încoronat la Scone, iar apoi Brigid petrecuse câteva săptămâni în Perth, vânzând prafurile vindecătoare și farmecele pe care i le dăduse Affraig înainte de plecare. Afacerea mătușii ei avusese de suferit de când englezii prădaseră Turnberry, cu cinci ani în urmă, împrăștiind comunitatea. Cu trei guri de hrănit și cu ultimele lor găini moarte pe timpul iernii, încoronarea fusese un prilej prea bun ca să-l rateze. În cele din urmă, în mai, când în Perth se zvoni că englezii trecuseră granița și se apropiau, Brigid pornise către casă.

La întoarcere, drumul i se păruse diferit. În așezările prin care trecuse – poposind câteva zile ca să vândă ce mai rămăsese din marfa lui Affraig – domnea nemulțumirea. Oamenii erau mânioși, spunând că regele Robert i-a condamnat pe toți vărsând sânge pe pământ sfințit sau acuzându-l că îl uzurpase pe John Balliol, care, deși exilat în Franța, rămânea regele de drept al Scoției. Alții îi condamnau pe Comyni pentru uneltirile lor. Vecinii se certau, oamenii se încăierau numaidecât după ce beau prea mult și lumea dorea blesteme, nu vrăji de dragoste. Era ca și cum regatul s-ar fi rupt, împărțindu-se în funcție de noile tabere. Se zvonea că în Argyll se aduna o oaste împotriva lui Robert. Pe măsură ce înainta spre vest, Brigid întâlnise tot mai multe trupe înarmate, pană când, în cele din urmă, decisese să părăsească drumul. În fond știa mult prea bine de ce violențe sunt în stare bărbații.

Ajungând cu greu pe culme, Brigid fu răsplătită de o priveliște vastă. Marea domina peisajul, scânteind arămie în soarele înserării. Întinderea ei era întreruptă de domul stâncos numit Ailsa Craig și, mai departe, de munții Arranului. Apărându-și ochii cu mâna, Brigid cercetă ținutul. Dealurile se mai întindeau câteva mile spre nord, apoi terenul cobora. În depărtare, o colină solitară răsărea deasupra pădurii înverzite. Undeva în umbra dintre deal și pădure era casa lui Affraig. Trebuia numai să coboare și s-o țină pe la poalele dealurilor și avea să ajungă acasă. În timp ce făcea primii pași, Brigid zări silueta masivă a castelului Turnberry pe coasta de dincolo de pădure. Ochii îi spuseră imediat că era ceva în neregulă, făcând-o să încremenească locului chiar înainte ca mintea ei să priceapă ce vedea. Castelul Turnberry era acolo, ridicându-se de pe

promontoriul său stâncos asediat de mare, dar satul de lângă el dispăruse.

Când dădu cu ochii de suprafața înnegrită unde cândva se aflase o așezare mică, dar prosperă, scăpă desaga de pe umăr. Deși vedea neclar din pricina distanței, crezu că zărește rămășițele diforme ale unor clădiri. Poate că era de vină pâcla înserării, dar i se păru că din ruine încă se mai ridica fum. Privind către sud, văzu alte porțiuni de pământ pârjolit, care cândva fuseseră ferme și ogoare. Apoi, spre nord, la câteva mile de Turnberry, zări și cauza. Pe falezele ce se înălțau deasupra coastei curbe ce ducea spre Ayr era o tabără imensă. Focuri scânteiau în marea de corturi.

Brigid își înhăță desaga și coborî dealul în goană, deși picioarele tremurânde amenințau să o răstoarne de-a berbeleacul la vale. Inima îi bătea nebunește, respira precipitat și dealul nu părea să se mai sfârșească. Ajunsă pe teren plat, începu să înainteze mai iute, sărind peste pâraie și trecând în goană cursurile mai largi, icnind când apa rece i se învolbura în jurul coapselor. Soarele cobora în mare, învăluind ținutul într-o umbră albăstruie. Din când în când i se părea că briza aduce către ea miros de fum. Nu se putea gândi decât la Elena.

Când englezii prădaseră Ayrul și-i uciseseră soțul și fiul, Brigid își salvase fiica din flăcările care le nimiciseră casă, dar nu fără urmări. La opt ani, Elena încă purta cicatricile calvarului îndurat, atât pe chip, cât și în suflet. Fiica ei simțise probabil mirosul satului în flăcări. Probabil fusese îngrozită. Brigid se blestemă că o lăsase atâta vreme singură, numai cu o femeie bătrână și firavă drept protector. Simți o vagă speranță amintindu-și că locuința izolată a lui Affraig, ascunsă în pădure cum era, fusese mereu la adăpost de raidurile englezilor, dar apropiindu-se văzu că această speranță fusese deșartă.

Scoțând un țipăt, alergă din răsputeri către peticul înnegrit de pământ din care se ițeau câteva bârne arse. Sub picioare îi trosneau rămășițe carbonizate pe care încălțările ei le transformau în cenușă. Nici marele stejar care se înălța deasupra locuinței nu fusese cruțat. Pe partea unde fusese casa, ramurile erau pârlite și frunzele arse. Încremeni, trăgând în plămâni aerul în care stăruia mirosul amar de fum. Ici și colo se zăreau împrăștiate cazane și oale cu metalul înnegrit. Văzu o carte legată în piele, una dintre comorile mătușii ei, pe jumătate

arsă. Se răsuci în cerc, cercetând pădurea cu disperare în căutarea unui semn de viață. Voia să strige numele fiicei ei, dar nu mai avea nici aer, nici curaj.

Ceva se mișcă. Brigid se răsuci și privirea i se concentră asupra unui loc anume dintre copaci. În umbra lor se zărea o siluetă adusă de spate. Speranța i se aprinse în suflet, dar când aceasta porni șchiopătând spre ea, își dădu seama că nu era mătușa ei, ci un bărbat sprijinit într-un toiag. La vederea străinului, simți o gheară rece cuprinzându-i stomacul. Cercetând pământul pârjolit de la picioarele ei, Brigid înhăță o scândură pe jumătate arsă. Omul nu părea periculos, dar amintirea corturilor pe care le zărise la nord încă îi mai stăruia în minte. Când bărbatul se apropie, văzu că era bătrân, poate mai bătrân decât Affraig. Avea un chip scheletic, cu fața ca un pergament uzat.

— Cine ești? îl înfruntă ea, vorbind în galeză pentru prima oară după luni de zile.

Bătrânul se opri la marginea cercului de pământ carbonizat, cu ochii la șipca din mâna ei.

— N-o să găsești nimic folositor, îi răspunse el în aceeași limbă, cu vocea scrâșnind ca pietrișul. M-am uitat eu.

— Ce s-a întâmplat aici?

— Ce s-a întâmplat și în Turnberry, și peste tot în jur. Englezii.

Bărbatul îndrăzni să se mai apropie câțiva pași.

Brigid nu dădu înapoi, încleștându-și degetele pe arma improvizată.

— Au venit acum cinci nopți. Erau cavaleri tineri și-i comanda fiul regelui Edward. Însetați de sânge cu toții. N-au crușat nici măcar femeile și copiii.

Ochii bărbatului se încețoșară și ridurile de pe frunte i se adânciră.

— N-au avut milă. Au ocupat castelul și au dat foc restului.

Brigid se cutremură gândindu-se la fiica ei.

— Am fugit în pădure, dar englezii ne-au urmărit.

Brigid înțelese că probabil așa descoperiseră casa mătușii ei. Simți mânia încleștându-i pieptul ca o gheară. Probabil ticăloșii dăduseră din întâmplare peste casa ei și o arseseră numai de dragul distracției. „O, Doamne, fă ca Elena să nu fi fost înăuntru!”

— Ne-au vânat ca pe șobolani, trimițându-și câinii după noi, zise bărbatul.

— Cum ai scăpat? îl întrebă Brigid, care tot nu avea încredere în el.

— M-am ascuns, cum au făcut și alții. Două nopți am stat cocoțat într-un copac.

— Mai sunt și alții cu tine? întrebă Brigid, simțind un val de speranță.

— Acum nu. Au plecat de vreo trei zile. Au plecat pe dealuri, către Ayr.

— O știi pe femeia care trăia aici? Affraig?

— Vrăjitoarea? Am auzit de ea. De văzut n-am văzut-o niciodată.

Bărbatul strânse din buze și se închină.

— N-am vrut să am de-a face cu ea.

— E o femeie bătrână, foarte bătrână, zise Brigid nerăbdătoare. Ar trebui să aibă un copil cu ea, o fată cu cicatrici pe față.

În ochii bărbatului se aprinse scânteia recunoașterii.

— Da, le-am văzut înainte să mă ascund. Dar nu de-atunci încoace. Poate le-au găsit englezii? zise el ridicând din umeri ca și cum și-ar fi cerut scuze. Poate au plecat odată cu ceilalți?

— Către Ayr?

Brigid privi spre nord. Trecuse de miezul verii, dar nopțile erau în continuare lungi și atât de departe spre vest abia dacă se întuneca. Dacă ar fi călătorit toată noaptea, poate că le-ar fi putut ajunge din urmă. Trei zile nu însemnau un avans prea mare.

— Unii ziceau să mergem în munți, unde englezii nu ne pot urmări pe caii lor.

Brigid își plimba deja ochii peste ruinele casei, căutând orice i-ar fi putut fi de folos. Zărind forma familiară a unui toiag cu vârful bifurcat care zăcea sub stejar, aruncă scândura și îl ridică, neslăbindu-l din ochi pe bătrân. Jumătatea inferioară a toiagului era arsă, dar vârful cu cei doi dinți ai săi erau zdravăn. Bătu cu el în pământ, verificându-i rezistența. Avea să îi ofere sprijin la mers, fiind totodată o armă de nădejde. Affraig îl folosise ca să-și agațe vrăjile în stejar. Brigid privi ramurile. Câteva colivii din crenguțe încă mai erau întregi, dar majoritatea fuseseră vătămate de foc, și fâșiile de pergament, mănunchiurile de

ierburi și punguțele cu oase care atârnaseră în centrul lor fuseseră reduse la niște rămășițe carbonizate. Câte destine fuseseră distruse? Câte rugăciuni aveau să rămână fără răspuns? Privirea ei se abătu către locul unde atârnase destinul lui Robert. Coroana de iarbă-neagră și grozamă nu mai era acolo. Cercetă terenul de la rădăcina copacului, dar nu o văzu. Căzuse în lipsa ei, îndeplinindu-și promisiunea? Își aminti întrebarea pe care i-o pusese Robert în ziua încoronării: „Destinul meu? A căzut?” Și râsul lui sec, neîncrezător, când ea îi răspunsese.

— Englezii se îndreaptă și ei spre nord, o preveni bătrânul care n-o slăbise din ochi.

Brigid își ridică desaga și strânse mai bine toiagul. Se răsuci să plece, apoi se opri și privi peste umăr.

— Tu de ce nu te-ai dus cu ceilalți?

Bătrânul râse răgușit.

— Cu picioarele mele?

Se opri din râs.

— O să stau pe pământul meu și-o să mor aici. Și, cu voia Domnului, duhoarea leșului meu o să-i facă pe englezi să leșine.

Cu un nou râset amar, bărbatul porni înapoi către pădure, lăsând-o singură în umbra tot mai întunecată.

PERTH, SCOȚIA
1306

— Întrebați prin preajmă! Aflați cine conduce aici!

Cei doi cavaleri încuviințară și dădură pinteni cailor, îndepărtându-se la trap. Alexander îi privi despărțindu-se la răspântie și pornind fiecare pe altă străduță.

— Domnule?

Privi în jur și își descoperi scutierul care-i aștepta poruncile.

— Adapă caii, Tom!

În timp ce Tom își conducea animalele ostenite către un jgheab din piața de legume, Alexander se îndreptă către tarabe. Târgoveții își apărau marfa de soarele verii cu ajutorul unor umbrare de cârpă sub care se întindeau șiruri de prăjituri de ovăz și pâini aurii, proaspăt scoase din cuptor, care-i făcură stomacul să chiorăie. Un bufnet ritmic răsuna dinspre dugheana

unui măcelar care tăia bucăți din carcasa unui miel, în timp ce femeile așteptau cu coșurile pe braț. Dincolo de o fată care vindea lapte dulce și lapte bătut, două neveste de pescar curățau de mațe niște somoni. Una se opri și vărsă pe pământul din spatele ei găleata cu mațe, scoțând din ascunzătorile lor câțiva câini râioși care începură să lipăie resturile.

La prima vedere, era o zi oarecare în burgul regal, dar, în ciuda forfotei, Alexander vedea cât de abătută era lumea. Piața nu răsuna ca de obicei de strigătele vânzătorilor lăudându-și marfa, de bârfele femeilor, de vocile bărbaților care se târguiau. Mulțimea părea nervoasă, aruncând priviri furișe către casele de piatră ale orășenilor, care înconjurau piața și în fața cărora trândăveau grupuri de bărbați cu mânerele săbiilor scânteind în soare. Grădinile erau brăzdate de urme de roți de căruță, iar solul era presărat cu resturile pe care le lasă în urmă un grup mare de oameni. Cel mai evident semn al faptului că Perth era un oraș sub ocupație erau lațurile spânzurătorilor, legănându-se lent deasupra unui șir de tarabe goale. Spânzurații fuseseră dați jos. Numai un buchețel de flori mai rămăsese, zăcând în praf sub una dintre funiile înnodate, ofilindu-se de căldură. Târgoveții ocoleau spânzurătorile de departe.

Alexander se opri lângă taraba brutarului. În timp ce scotocea în pungă după un bănuț, un tinerel cu coșuri pe față se vârî înaintea lui și-i ceru brutarului două pâini. Apucându-l de gulerul tunicii, Alexander îl trase îndărăt.

— Așteaptă să-ți vină rândul!

Tânărul îl măsură pe Alexander din cap până în picioare și pe chipul lui surprinderea lăsă loc indignării:

— Ia mâna de pe mine!

În privirea disprețuitoare a tânărului cu ten acneic Alexander se văzu pe sine: fața brăzdată de dâre de praf, falca acoperită de barbă, părul slinos de transpirație, mantia zdrențuită și cizmele zgâriate. Știa că nu arăta cu mult mai bine decât un cerșetor. Cuprins de mânie, își desfăcu mantia astfel încât tânărul, care zâmbea batjocoritor, să îi poată vedea spada.

Dând uitării pâinea, flăcăul bătu în retragere, cu ochii lipiți de spadă. Alexander îl privi fugind înainte să își lase mantia să cadă la loc. Cândva fusese stăpân peste o moșie bogată și un castel plin de servitori, grajduri întesate de cai, mese gemând de carne și vin și menestreli care să-l amuze. Acum violența era singura

care-i mai conferea autoritate, căci suita lui era redusă la jalnicul număr de doi cavaleri și un scutier, singurii care îl însoțiseră la plecarea din Aberdeen. Pierduse tot restul ca urmare a deciziei sale de a-l urma pe Robert Bruce.

După ce brutarul îl servi în tăcere, Alexander luă pâinea și se rezemă de o tarabă goală. Trecătorii îi aruncară priviri bănuitoare, abătându-se din drum ca să-l evite pe acest străin dubios. Alexander smulse o bucată de pâine și o mestecă fără chef. Foamea îi pierise. Din locul unde stătea, observă un bărbat apropiindu-se călare de una dintre clădirile din piatră. Îl privi descălecând și dispărând înăuntru. Câteva clipe mai târziu alți câțiva ieșiră și traversară piața până în zona grădinilor, de unde târâră o căruță până în fața casei. Când Tom i se alătură aducând caii, Alexander îi dădu lui pâinea. Nu pierdu din ochi căruța în jurul căreia se învârteau bărbați înarmați, dând porunci argaților care înhămau patru cai.

— S-a întors Ewen, domnule.

Auzind vocea lui Tom, Alexander își desprinse privirile de căruță și văzu că unul dintre cavalerii săi revenea călare în piață.

— E așa cum ați crezut, zise Ewen ajungând lângă ei și coborând din șa. Valence e pe urmele regelui Robert. A plecat deja către Aberdeen.

Alexander se așteptase la asta, dar sperase că Valence avea să lase pe cineva la comanda Perthului, o persoană cu autoritate. Niciunul dintre paznicii pe care îi zărise la porți sau lângă clădirile din piatră nu purta culorile familiei Pembroke.

— Ai aflat pe mâna cui a fost lăsat orașul?

— Cei cu care am vorbit nu erau foarte prietenoși. Le era prea frică. Dar mi s-a spus că cei care au căzut prizonieri în pădurea Methven sunt ținuți acolo, zise Ewen indicând din cap clădirea.

Alexander se întrebă dacă pregăteau căruța ca să transporte prizonierii altundeva. Își curăță resturile de pâine dintre dinți. Oare în clădirea aceea se aflau închiși prietenii și aliații săi? James Stewart, de pildă, sau Malcolm de Lennox? Sentimentul de vinovăție care îl însoțise de la plecarea din Aberdeen se înteți, dar îl alungă.

— O să așteptăm să vedem ce o să afle Will.

Alexander amuți. Conacul său din Seton era la o zi de mers călare, ispititor de aproape. Pământurile sale din Lothianul de

Est fuseseră confiscate de Coroana Angliei din pricina rolului pe care îl jucase în timpul rebeliunii, dar regele Edward era viclean și Alexander era sigur că avea să-i treacă cu vederea crimele dacă dezertarea sa avea să fie o lovitură pentru Robert. Nu putea lăsa vinovăția să-i copleșească rațiunea. Cei zece ani de loialitate nu îi aduseseră decât nenoroc. Înfrângerea suferită dincolo de aceste ziduri, în fața lui Valence și a compatrioților lui – despre care îl avertizase pe Robert numai pentru a fi ignorat fusese ultimul cui în coșciugul credinței sale. Cât timp crezuse că Robert îi va salva de tirania lui Edward își pusese toată ființa în slujba lui și a cauzei sale. Dar nu mai credea în ea de mult timp. Acum englezii ridicaseră dragonul și Alexander refuza să renunțe la ultimele lucruri care-i mai rămăseseră – viața și libertatea sa – ca să lupte pentru un rege deja condamnat, ai cărui supuși i se întorceau împotrivă.

Și-l aminti pe Christopher stând în ploaie în curtea castelului Aberdeen. Alexander își privise vărul din umbra grajdurilor, știind că tânărul îl căuta. Compasiunea îl îmboldise să-l strige, dar rațiunea îl făcuse să rămână tăcut. Christopher îi era drag ca un frate, dar, deși era englez prin naștere și educație, Robert era adevăratul lui stăpân și, dacă i s-ar fi poruncit, și-ar fi urmat regele și în iad. Nu l-ar fi putut convinge să se răzgândească. Alexander nu putea decât să spere că, închinându-se dinaintea regelui Edward, va putea obține și siguranța vărului său. Cu timpul și cu voia Domnului poate că avea chiar să fie reinstalat ca lord de Seton, Christopher avea să fie eliberat de sub influența lui Robert și nu aveau să mai fie proscriși, mereu pe fugă, trăind din ce găseau. Viața ca nobil supus regelui Angliei trebuia să fie mai bună decât niciun fel de viață.

— Domnule!

Alexander fu smuls din gânduri de vocea lui Ewen, care stătuse cu ochii pe strada principală. O trupă înainta către piață, unii călare, alții mărșăluind pe lângă cai. Alexander miji ochii la vederea leilor albi de pe scuturile și tunicile acestora. Blestemă. Valence lăsase pe cineva în locul lui, dar nu pe cineva cu care să vrea el să negocieze.

În fruntea trupei călărea Dungal MacDougall, fost căpitan al oștii din Galloway, acum căpetenia Dezmoșteniților, bărbați ale căror pământuri fuseseră împărțite între baronii englezi când John Balliol fusese trimis în exil în Franța. MacDougall ținea

frâiele cu o singură mână, sprijinindu-se de spătarul șeii. Bărbații din Galloway râdeau și se strigau unul pe altul, iar câțiva băteau cu spadele în scuturi. Era intrarea unora care se întorceau victorioși.

— Așteptați aici, le zise Alexander lui Ewen și Tom.

Se amestecă în mulțimea din piață, fără să-l piardă din ochi pe MacDougall. Căpitanul se îndrepta către casa în fața căreia se afla căruța. Argații încă se mai învârteau în jurul ei, potrivind chingile cailor puși în ham. Când MacDougall ajunse în fața clădirii, din ea se ivi un bărbat. Strecurându-se printre două târgovețe îndesate care se târguiau cu măcelarul, Alexander observă că acesta purta o tunică în dungi albe și albastre, împodobită cu păsări roșii. Culorile lui Pembroke. Deveni mai atent. Oare acest bărbat avea autoritatea de a-i transmite regelui Edward dorința sa de a se preda?

Apropiindu-se, Alexander își trase gluga ca să se ascundă mai bine. Îl cunoștea pe Dungal MacDougall de mulți ani și bună parte dintre aceștia luptaseră în aceeași tabără, dar căpitanul fusese mâna dreaptă a lui John Comyn. Alexander se aflase la Dumfries și spada vărului său fusese cea care vărsase sânge în acea noapte, schimbând pentru totdeauna soarta lui MacDougall și a oamenilor săi, care găsiseră în Comyn un nou stăpân. Numele lui Seton era blestemat printre ei.

— Căpitane, îl salută englezul în timp ce MacDougall cobora din șa. Am pregătit transportul prizonierului, așa cum a cerut omul tău.

— Bine!

Vocea lui MacDougall răsună tăioasă pe deasupra zumzetului jos de glasuri ce umplea piața.

— O să aibă și un tovarăș care să-i țină de urât pe drum.

Urmărind privirea căpitanului, Alexander văzu în mijlocul oamenilor din Galloway o siluetă călare, cu mâinile legate de oblâncul șeii, în timp ce animalul era dus de frâu de unul dintre cavalerii lui MacDougall. Îl recunoscu surprins. Bărbatul era William Lamberton, episcop de St Andrews. Episcopul stătea drept, cu capul sus, în ciuda poziției umilitoare în care se afla.

— L-am prins pe sfinția sa în afara diocezei sale, zise MacDougall. Aduna carne și grâne pentru Bruce. Am luat ce-am putut și restul am ars.

— Regele Edward va fi nespus de mulțumit de captură, îl asigură englezul, cântărindu-l pe episcop din priviri ca pe un trofeu de vânătoare.

Mantia lui Lamberton era prăfuită și capul lui cu tonsură fusese ars de soare. Pe un obraz avea o vânătaie care se întuneca. Dar susținea neșovăitor privirea celor ce îl capturaseră cu ochii săi, unul albastru, celălalt alb ca sideful.

Ascuns în mulțimea din piață, Alexander privi cum episcopul era coborât din șa și se simți copleșit de rușine. Acest bărbat mândru, impunător, acum umilit și legat, îi era prieten. Împărțise pâinea și discutase cu Lamberton în jurul multor focuri de tabără, bucurându-se se tovărășia acestui om pasionat și sincer. Se pomeni șovăind. Oare chiar voia să li se predea unor oameni care îl tratau pe unul dintre cei mai importanți oameni ai Bisericii ca pe un tâlhar de rând?

— O să fiu fericit să îi duc regelui acest trofeu, dar mai întâi am o altă misiune de îndeplinit, zise MacDougall. În timp ce eram lângă St Andrews pe urma dușmanului nostru, am aflat că sir John s-a întors din Argyll. Trebuie să mă întâlnesc cu el la conacul nevesti-sii.

Alexander asculta atent. Ultimele lor vești spuneau că acum Comynul Negru era în vest, ridicându-i pe lorzii din Argyll împotriva lui Robert ca represalii pentru uciderea rudei sale.

Interesul englezului păru și el stârnit.

— Știi câți oameni a adunat clanul MacDougall pentru cauza noastră?

— Mesajul nu spunea decât că trebuie să mă alătur lui cât mai iute la Leuchars. Dacă plec acum, o să ajung la căderea nopții.

— Și prizonierii?

— O să-i duc în sud, la Durham, să-i predau regelui Edward, așa cum mi s-a cerut. Nu te teme. Regele Edward va avea livra sa de carne.

— El este!

Auzind strigătul, Alexander tresări și se răsuci. Mulțimea din spatele lui se despărțise, dând la iveală trei bărbați. Unul era tânărul cu coșuri pe care îl amenințase în fața tarabei brutarului. Ceilalți doi, cu fețe oacheșe și pline de cratere, îi semănau suficient ca să-i fie rude, numai că erau mai maturi și mai puși pe harță. Unul dintre ei purta un șorț pătat și ținea în mână o bardă.

Văzându-i că se apropie, Alexander își ridică mâinile.

— N-am vrut să fac rău nimănui, zise el, conștient că MacDougall era la mai puțin de douăzeci de metri.

Bărbatul cu toporișca privi dincolo de umărul lui Alexander ca să vadă dacă gărzile din fața clădirii erau atente la ei. Îl privi din nou, cu dușmănie.

— Mi-ai amenințat băiatul?

Înainte să apuce să răspundă, Alexander văzu o mișcare în spatele bărbatului. Vru să strige, dar Will, care se ivise de nicăieri, se năpusti asupra bărbatului, făcându-l să se prăbușească la pământ. O fată aflată în apropiere țipă și glasul ei strident răsună în piața liniștită. Will era călare pe scandalagiu, încercând să îi smulgă toporișca din mână. Ewen și Tom își croiau drum îmbrâncind lumea, în timp ce celălalt bărbat se repezise să-și ajute tovarășul la ananghie. Alexander se năpusti în încăierare, strigându-le oamenilor lui să plece naibii de acolo. Avertismentul venise prea târziu. În câteva clipe locul era plin de bărbați înarmați care ieșiseră din clădire.

Alexander fu îmbrâncit cu violență de oamenii care se împrăștiau în toate direcțiile. Cineva se prăbuși peste taraba olarului și oalele căzură și se făcură țăndări. Alexander simți o mână apucându-l de spatele mantiei. Reacționă imediat, lovind cu cotul îndărăt. Simți ceva moale, auzi un geamăt de durere și mantia îi fu eliberată din strânsoare. Înaintea lui, printre târgoveții care fugeau, îl zări pe Will smuls de pe victima lui de doi bărbați cu leul din Galloway pe tunici. Tinerelul cu acnee se făcuse nevăzut. Ewen își scosese spada și se retrăgea din fața a doua străji, cu Tom alături.

Ceva îl izbi cu putere în ceafă. Lovitura îl făcu să se prăbușească în genunchi și ochii i se încețoșară de durere. Încercă să se ridice, dar cineva îl apucă de braț înainte să se scuture de amețeală. Dădu să-și apuce spada, dar un alt bărbat îl prinse de încheietură îndoindu-i-o până se dădu bătut. Fu ridicat în picioare și târât spre clădire, cu capul încă vuindu-i. Will, Ewen și cei doi însoțitori ai tânărului fură înfățișați, cu aceeași brutalitate, dinaintea lui Dungal MacDougall și a cavalerului englez.

Apropiindu-se de MacDougall, care strângea cu mâna teafără mânerul spadei, Alexander își lăsă capul în jos. Gluga nu îi căzuse în timpul încăierării și îi ascundea fața.

— Ce-nseamnă asta? întrebă omul lui Valence, cercetându-i pe scandalagii din priviri.

— O neînțelegere, sir, nimic altceva, zise Will repede.

Englezul se încruntă.

— N-o să rabd să fie tulburată pacea regelui. Ar trebui să știți asta până acum. Aruncă-i în pivniță cu ceilalți! le porunci el cu bruschețe străjilor. O să hotărăsc mai târziu cum îi pedepsesc.

Alexander își ținu capul plecat în timp ce cei care îl imobilizau dădură să-l conducă spre clădirea unde fusese dus și Lamberton.

— Stai! răsună vocea lui MacDougall.

Cu coada ochiului, Alexander îl zări apropiindu-se de Will. MacDougall îl sfredeli pe cavaler cu privirea.

— Cine ești? De unde te cunosc?

Văzând că Will nu-i răspunde, MacDougall își înfipse mâna în părul lui și îi dădu capul pe spate, examinându-l cu intensitate. După o clipă pe chipul său se ivi lumina recunoașterii. Îi dădu drumul lui Will și se întoarse.

Alexander simți privirea lui MacDougall căzând asupra lui cu forța unei lovituri. Încercă să se răsucească, dar MacDougall se apropie de el și-i smulse gluga de pe cap.

— Seton!

Oamenii din Galloway scoaseră exclamații de uimire.

Dar triumful lui MacDougall se stinse repede. Mătură din priviri piața acum pustie, apoi îi făcu semn englezului.

— Alertează-ți gărzile! Poate mai sunt și alții!

Se răsuci către Alexander.

— Te-a trimis Bruce? Ai venit să-i salvezi pe oamenii lui?

— Nu, murmură Alexander. Am venit singur.

— Una dintre căpeteniile lui Bruce să vină de una singură în vizuina leului! Zi-mi adevărul, Seton, căci o să ți-l smulg orice-ar fi!

— Ăsta-i adevărul. Nu mai sunt omul lui Bruce, zise Alexander privind către cavalerul englez. Am venit să mă predau regelui Edward.

Cavalerul făcu un pas înainte, dar MacDougall se răsuci spre el.

— Omul ăsta e unul dintre ucigașii lui John Comyn. Cer dreptul să-l interoghez în numele familiei Comyn.

— Sir Aymer va dori să îl interogheze pe ucigașul cumnatului său.

— Sir Aymer e ocupat să-l vâneze pe Bruce. Seton ar putea avea informații vitale despre planurile dușmanului nostru, informații care ar trebui obținute cât mai curând posibil. Lasă-mă să-l iau împreună cu ceilalți prizonieri. Stăpânul meu va fi încântat să-l poată interoga chiar el.

Capitolul 7

ALTARUL SFÂNTULUI FILLAN, SCOȚIA
1306

Robert privi râul care curgea înspumat, umplându-i auzul cu vuietul lui. Ploile aduse de furtunile verii, care îi udaseră până la piele pe el și trupa lui în timpul înaintării lente despre Aberdeen către vest, ajunseseră la rândul lor aici, rostogolindu-se din munții Drumalban prin pâraie și afluenți și întâlnindu-se în curenții rapizi ai Fillanului. Ceva mai departe în susul râului, se adunau în adâncurile înghețate ale Iazului St Fillan, ale cărui ape se spunea că aveau puterea de a vindeca slăbiciunile minții și sufletului.

— Ce frumusețe sălbatică, nu-i așa, Maiestate?

Robert se răsuci. Abatele Maurice se apropia, măturând ierburile înalte cu poalele rasei sale negre. Înainta apărându-și ochii cu palma de lumina după-amiezii și zâmbind întrebător. Îndărătul lui acoperișul capelei Sfântului Fillan se ridica deasupra unui pâlc de mesteceni. Dincolo de vuietul apei, Robert surprinse zvon de muzică, glasuri și râsete răzbătând până la el dintre copaci. În timp ce abatele se oprea alături, Robert privi către malul opus al râului, unde pajiști îmbibate de apă, scânteind în lumina soarelui, înaintau către dealurile îmbrăcate în iarbă-neagră. Dincolo de ele, piscuri mai înalte se ridicau spre cer, cu pantele dezgolite întunecate de umbrele fugare ale norilor. Altarul Sfântului Fillan, aflat într-o vale izolată, era înconjurat din toate părțile de munți.

— Cunoașteți legenda sfântului nostru, binecuvântat fie el?

Robert îl privi pe abate. Bătrânul continua să zâmbească, dar vocea îi suna diferit.

— Familia mea cunoaște mai bine istoria Sfântului Malachy din Armagh.

Abatele Maurice încuviință cu un aer știutor.

— A, da! Blestemul.

Robert își aminti de obsesia bunicului său de a ispăși păcatele strămoșului lor, blestemat deopotrivă cu urmașii lui de sfântul irlandez cel mânios. Se întrebă dacă Thomas și Alexander reușiseră să le restituie toiagul Sfântului Malachy, pe care îl luase în timpul fugii sale din abația Westminster, păstrătorilor săi de drept, călugării din abația Bangor.

— Când Sfântul Fillan a pus pentru prima oară piciorul în această vale, pe aici bântuiau fiare sălbatice. Înainte să își construiască altarul, a fost nevoit să le înfrunte. Mai întâi a pus pe fugă un mistreț fioros. Apoi a îmblânzit un lup, făcându-l atât de ascultător, încât putea să-l înhame la un căruț și să care pietre pentru capela sa. Vreme de sute de ani altarul lui le-a oferit alinare pelerinilor și iazul lui i-a vindecat pe bolnavi. E rușinos că acum din moștenirea lui n-au mai rămas decât ruinele.

Robert miji ochii la auzul aluziei nu foarte subtile, dar îi datora abatelui o donație. Coborând din munții măturați de ploaie în fruntea a cinci sute de bărbați, îngreunați de bagaje și încetiniți de femei și copii, găsise un adăpost primitor în abația din Inchaffray. Aflând că Robert voia să se îndrepte către vest, abatele Maurice se oferise să îl conducă pe vechiul drum de pelerinaj către St Fillan, de unde putea cu ușurință să urmeze drumurile către mare.

— Ai cuvântul meu că, după ce îmi voi asigura domnia, Sfântul Fillan va avea un altar demn de faptele sale.

Abatele Maurice înclină din cap.

— Fiți binecuvântat, Maiestate!

Privirea lui stărui asupra lui Robert.

— Valea aceasta a fost multă vreme un loc al tămăduirii. Nu numai a trupului, ci și a sufletului. Iertarea poate fi aflată aici de cei care o caută.

Robert zâmbi cu răceală.

— Îți mulțumesc, preacinstite abate, că ai oficiat căsătoria surorii mele. Ar trebui să mă alătur serbării până nu se încheie.

Porni înapoi către pâlcul de copaci, cu zâmbetul pierindu-i de pe chip.

Larma veselă deveni din ce în ce mai sonoră pe măsură ce se apropia de tabăra întinsă în poiana de lângă altarul Sfântului Fillan. Micuța capelă în ruine, asediată de iederă și mușchi atârnător, fusese împodobită cu flori sălbatice în onoarea nunții surorii sale și a lui Christopher Seton. În ciuda buchetelor în culori vii adunate de copii, cărora li se încredințase această însărcinare ca să-i țină ocupați cât timp armata își făcea tabăra, interiorul capelei rămânea sumbru. Scrutând bezna plină de pânze de păianjen, Robert se înfioră. De când cu Greyfriars abia de mai pusese piciorul într-o biserică. Abatele nu era singurul care îi oferise iertarea păcatelor. Cu patru luni în urmă fratele său Alexander îl îndemnase să i se spovedească. Drept răspuns Robert îl trimisese la Antrim. Susținuse sfidător că atacul asupra lui John Comyn nu fusese crimă, ci autoapărare. Deși aceasta nu era chiar o minciună, adevărul era mai complicat.

James Stewart fusese cel care îl sfătuise pentru prima oară să încerce să obțină sprijinul lui John Comyn la tron. În ciuda presimțirilor sale, urmașe sfatul Intendentului, numai pentru a descoperi că, fără știrea lor, John Comyn pusese el însuși ochii pe coroană și că în oferta lui Robert de a se alia împotriva englezilor văzuse șansa de a o lua. Comyn pusese la cale capturarea lui William Wallace și strecurase asupra căpeteniei rebele documente care dezvăluiau planul lui Robert de a lua tronul în ciuda jurământului de credință față de Edward. Descoperind complotul după execuția lui Wallace, regele poruncise arestarea sa, așa că Robert fugise luând cu el toiagul lui Malachy și neprețuitul sipet cu secretul întunecat al regelui.

În acea noapte, în biserica Greyfriars, când Robert se ivise din umbră, Comyn păruse surprins ca la vederea unei stafii. Ticălosul se așteptase ca el să fie mort sau măcar să putrezească în Turn. Se luptaseră și da, se apărase, dar, deși îi putea păcăli pe cei din jurul său, Robert nu se putea minți pe sine. Intrase în biserică cu gândul la omor, în timp ce în auz îi răsunau răcnetele de durere ale lui William Wallace, sacrificat pe altarul ambiției lui Comyn. Ar fi putut spune că îl răzbunase pe comandantul rebel sau că fusese soarta: calea lui și a lui Comyn fusese stabilită cu ani în urmă, bătătorită de ura dintre părinții și bunicii lor, și o jumătate de secol de ură își găsise în

acea noapte împlinirea prin ei doi. Dar, dacă voia să fie cu adevărat iertat, atunci ar fi trebuit să mărturisească la spovedanie nu numai că vrusese să-l ucidă pe Comyn, dar și că îi făcuse plăcere.

Robert se întrebă dacă nu cumva tot ce se întâmplase de atunci – înfrângerea umilitoare pe care i-o servise Valence, faptul că armata din Galloway își unise forțele cu cele ale englezilor, pierderea atâtor prieteni și susținători – fusese provocat nu de judecățile lui greșite, ci mai degrabă de păcatul lui. Își imagina nemulțumirea Domnului plutind deasupra lui ca un nor de furtună care-l urma oriunde s-ar fi dus.

„Să nu ucizi”.

Distras de niște hohote de râs, Robert își smulse ochii de la altarul în ruină. Dincolo de cimitir, bărbații și femeile din alaiul lui se odihneau la soare, iar copiii se jucau printre ei. Doi menestreli distrau mulțimea, iar ritmul tobelor și fluierelor îi făceau pe copii să alerge și mai tare.

Matilda și Mary, cele mai tinere dintre surorile lui Robert, una de nouăsprezece și cealaltă de douăzeci de ani, băteau din palme în ritmul muzicii. Amândouă zvelte și cu părul negru semănau aproape leit, dar se deosebeau prin purtări ca noaptea de zi. Mary îi semăna lui Edward, încăpățânată și cu limba ascuțită, în timp ce Matilda, croită din același material ca Alexander, era studioasă și tăcută. Marjorie trecu pe lângă ele în fugă, pe urmele lui Niall. Își adunase fustele cu o mână, dându-și la iveală picioarele subțiri. Donald, fiul lui Christian, o urma cu pași nesiguri, dar hotărâți. Marjorie țipă de încântare când unchiul ei se răsuci și o prinse în brațe, ceea ce-l făcu pe Fionn să sară în sus lătrând din locul însorit unde se tolănise. John de Atholl stătea lungit cu un pocal de vin în mână, plimbându-și leneș degetele mâinii libere prin părul soției sale, care se odihnea cu capul pe pieptul lui. Fiica lor, Isabel, o fată drăguță de șaisprezece ani, stătea de vorbă cu fiica unuia dintre cavalerii tatălui ei, în timp ce David, așezat lângă James Douglas, îi spunea ceva cu înflăcărare.

Privirea lui Robert o descoperi pe Elizabeth, care stătea ceva mai la o parte, observând mulțimea care petrecea. O adiere îi azvârli o șuviță de păr pe obraz și ea și-o vârî după ureche. Lângă ea stătea Isabel Comyn. Robert fu din nou surprins de asemănarea dintre soția sa și contesă, care nu era doar fizică.

Amândouă aveau același aer fragil, care le făcea să fie prudente și în gardă până și în clipele fericite.

Cercetând din priviri restul trupei, întrezări mărturii ale gravității situației lor pe chipul tras de suferință al lui Margaret Randolph și în hainele pătate de sânge ale răniților din pădurea Methven, totuși păreau mai degrabă petrecăreți la un târg de vară decât o oaste aflată pe fugă. Era ca și cum sanctuarul Sfântului Fillan ar fi fost izolat nu numai datorită poziției sale, ci ca și cum ar fi fost un loc al păcii care exista în afara lumii pământești. La asta contribuia și faptul că iscoadele sale erau pe dealurile din jur de unde veneau în mod regulat să raporteze. Deocamdată oamenii lui nu văzuseră pe nimeni în sălbăticie, ceea ce le permitea tuturor un binemeritat moment de tihnă după greutățile îndurate în ultimele săptămâni.

În centrul pajiștii însorite, Christian Bruce se odihnea în brațele soțului ei, cu o cunună de flori pe cap. Christopher îi murmura ceva la ureche, făcând-o să zâmbească. Robert își aminti clipa de tandrețe furată la care fusese martor în umbra Dealului Judecății în ziua încoronării lui. Jurase atunci să le redea zilele pașnice de dinainte de moartea regelui Alexander, o dorință pe care n-o uitase, numai că acum era mai mult un miraj pe care nu știa cum anume îl va atinge.

Surprinzând privirea lui Robert, Christopher își sărută mireasa și se apropie de el zorit, zâmbind larg. Se lăsă într-un genunchi și luă mâna regelui într-a sa, cu chipul deodată solemn.

— Maiestate, după ce mi-ai salvat viața la Carlisle am jurat că-ți voi fi mereu dator. Acum datoria mi s-a dublat.

Robert îl ridică pe cavaler în picioare.

— Singura răsplată pe care o vreau este să-mi văd sora fericită.

Îl îmbrățișă pe tânărul din Yorkshire râzând, molipsit de bucuria acestuia:

— Felicitări, frate!

Când se trase înapoi, Christopher încă zâmbea, dar era ca și cum un nor i-ar fi traversat chipul, împuținând strălucirea.

— Mi-aș dori numai ca Alexander să fi fost aici. Ezită: Ar fi trebuit să-i fi zis ceva mai din timp.

Ridică neputincios din umeri.

— Ar fi trebuit să fi făcut ceva.

Robert simți că veselia îi piere la auzul numelui lui Alexander Seton, care dispăruse împreună cu trei dintre oamenii lui la puțin timp după revenirea în Aberdeen.

— E propriul lui stăpân, Christopher. Nu ești răspunzător pentru faptele lui.

— Robert, vreau să știi că sunt de partea sa, zise Christopher cu vehemență. Alexander e de-un neam cu mine, dar a fost o nerozie să te părăsească.

Robert nu-i răspunse. Îi purta pică lui Alexander pentru că dezertase, dar nu putea să îl socoată nerod. El fusese cel care-l prevenise în pădurea Methven, și tocmai vocea lui nu o ascultase. Dorința lui de a se dovedi demn să fie regele Scoției – să-și spele în sângele englezilor reputația pătată și să le demonstreze criticilor săi din ce material era făcut – îl orbise față de pericolul reprezentat de Valence. Dacă n-ar fi fost nesăbuit, dacă ar fi așteptat să îi înfrunte pe englezi după ce și-ar fi adunat toate trupele, cu susținerea oamenilor din Antrim și a altora care s-ar fi alăturat armatei sale, poate că acum n-ar fi fost redus la o trupă de cinci sute de bărbați fugind prin sălbăticie.

În minte i se ivi Roata Sorții, purtându-l către pământ, amenințând să-l strivească în timp ce-și continua rotirea de neoprit. De la Aberdeen nu reușise să-și mai scoată imaginea asta din minte. De la încoronarea sa la abația Scone ajunsese în această postură, totul în numai patru luni.

— Bărbate!

Christopher se răsuci și o văzu pe Christian chemându-l. Ea făcu o piruetă în ritmul cântecului vioi al menestrelilor. Zâmbind din nou larg, cavalerul îi făcu o plecăciune lui Robert și fugi către mireasa sa. O prinse și o învârti prin aer, făcând-o să scoată un țipăt și să-și verse vinul.

— Îmi amintește de Turnberry, zise Edward ivindu-se lângă Robert.

Îi înmână unul dintre cele două pocale pe care le avea în mâini. Vinul fusese un dar din partea abatelui Maurice. Edward sorbi din el, zâmbind ușor la auzul râsului surorii lor.

— Îți amintești ospețele alea? Tata nu era niciodată mai fericit decât atunci când dansa cu mama.

— Numai atunci era fericit, îl corectă Robert.

Edward își concentră toată atenția asupra fratelui său.

— Cât ai de gând să stai aici?

Robert remarcă nerăbdarea din glasul lui. De-a lungul drumului lor prin munți își surprinsese adesea fratele privind îndărăt, în direcția de unde veniseră. La început crezuse că Edward verifica dacă sunt urmăriți, dar apoi înțelesese că în ochii lui nu era teamă, ci foame: foame de victoria care le fusese refuzată.

— Măcar vreo câteva zile. Ar trebui să se odihnească atâta timp cât se mai poate.

Robert își plimbă privirea peste zecile de femei și copii pe care îi condusese, epuizați și speriați, prin înălțimile munților Druinalban.

— Ne așteaptă un drum mult mai greu înainte.

Edward îl aprobă cu un aer sumbru.

— O să pătrundem mult mai adânc pe teritoriul lorzilor din Argyll. Sunt de acord că e mai bine decât să forțăm trecătoarea, dar e tot riscant.

— Pentru noi nu există drum fără riscuri, îi spuse Robert nevrând să se lase atras într-o altă discuție despre drumul ales, subiectul majorității conversațiilor pe care le purtase în aceste zile.

Alegerea cea mai evidentă era să apuce prin Pasul Brander, dar castelul Dunstaffnage, fieful principal al lorzilor de Argyll, veghea asupra coastei de dincolo de trecătoare și chiar pasul însuși, o margine îngustă umbrită de pantele muntelui Ben Cruachan, era un loc unde nu-ți doreai să fii luat prin surprindere. Robert optase pentru drumul propus de Neil Campbell: să ocolească *loch* Awe pe la est și să străbată dealurile până ajungeau la mare. Acolo aveau să fie nevoiți să rechiziționeze o corabie până în Islay. Robert urma să plece cel dintâi, cu o trupă puțin numeroasă de bărbați și cu cât mai multe femei și copii. Dacă Angus MacDonald era de acord să îl ajute, putea trimite galere care să îi aducă și pe ceilalți.

— Am încredere că Neil ne va conduce. Cunoaște ținuturile astea mai bine decât oricine.

— La încoronarea ta, lady Isabel ne-a spus că deja Comynul Negru își adună neamurile împotriva ta. Nu știm câte forțe or fi adunat între timp John MacDougall și tatăl său.

— Oricâte trupe vor fi adunat ei, își vor stabili fără îndoială baza la Dunstaffnage, ca să poată ajunge cu ușurință și pe țărm,

și în trecătoare. Neil spune că drumul nostru va trece la distanță de mai multe mile de castel. Dealurile din jurul lui *loch* Awe sunt împădurite și ne vor sluji de acoperire, iar iscoadele vor sta cu ochii în patru, înainte și în urmă.

Robert înfruntă privirea fratelui său.

— Nimeni nu știe încotro am pornit. Până să-și dea seama, vom fi în siguranță în Islay.

— Dac-o vrea și Domnul, zise Edward, trăgând o dușcă de vin, cu ochii ațintiți asupra oamenilor risipiți pe pajiște. Avem o grămadă de guri de hrănit. Sper că MacDonald va accepta să ne dea adăpost.

— Sunt regele lui! N-o să-i dau de ales!

Robert trase aer adânc în piept, încercând să nu se lase enervat de întrebările fratelui său.

— Angus a fost la Turnberry împreună cu fratele și tatăl lui când bunicul le-a cerut ajutorul împotriva lui John Balliol. Clanul MacDonald a jurat de bunăvoie să ne susțină cauza în noaptea aceea. N-am motive să cred că Angus va rupe alianța încheiata de familia sa, mai ales dacă o să îl răsplătesc pentru asta. Familiile MacDonald și MacDougall se războiesc de ani buni pentru teritoriu. Pot să folosesc dușmănia lor în avantajul meu… Robert dădu peste cap pocalul cu vin.

— Dușmanul dușmanului meu…

— Și MacRuarie? Ai auzit aceleași povești ca și mine, și nu numai de la Neil.

— O să urcăm fiecare munte pe rând, frate.

— Tată!

Marjorie se apropie de el în fugă, îmbujorată.

— Vino să dansezi cu mine!

Robert îi înmână lui Edward pocalul său gol.

— Cu cea mai frumoasă fată de la nunta asta? O să fiu onorat. În timp ce se lăsa tras de fiica lui în mulțime, departe de umbrele capelei și de îndoielile fratelui său, Robert se gândi la povestea pe care i-o spusese abatele Maurice despre Sfântul Fillan și fiarele ce hălăduiseră în această vale.

Oare câți lupi trebuia să îmblânzească el însuși dacă voia să-și reclădească regatul?

Capitolul 8

ȚINUTUL DURHAM, ANGLIA
1306

Perdelele pavilionului regal erau date în lături, permițându-i lui Edward să vadă până dincolo de câmpii, unde drumul cotea spre nord către lanțul de dealuri ce ascundeau orizontul. Rămase cu privirea ațintită asupra peisajului până ce ultima geană de lumină pieri la apus. Când se întoarse din nou către masa dinaintea lui, contururile dealurilor îi jucau prin fața ochilor.

Servitorii se mișcau în jurul regelui neobservați, executându-și dansul lor obișnuit, cu pașii înăbușiți de covorul de mătase așternut pe sol înăuntrul pavilionului. Edward bău din pocalul care îi fusese umplut din nou. Vinul era dres cu ierburi de leac și cu miere, așa cum recomandase medicul său. Nu avea gustul pe care ar fi trebuit să-l aibă. Nici pâinea uscată și fâșiile subțiri de pastramă, dar nu putea ține în stomac niciun alt fel de mâncare. Își aminti ospețele din palatul de la Westminster și castroanele de argint pline cu movile de migdale caramelizate, ca niște nestemate palide. Buzele soției lui pătate de vin și zeama întunecată ce se prelingea din hălcile de vânat. Curmalele lipicioase și parfumul miilor de mirodenii din bazarele Acrei. Își dori să se fi bucurat mai mult de ele.

În timp ce apuca pâinea, Edward zări mișcare pe drum: o duzină de călăreți îndreptându-se spre sud, urmați de o căruță. Edward rupse o bucată de pâine, urmărind trupa care se apropia. Pereții pavilionului pocniră în bătaia unui vânt care-i făcu să se înfioare, în ciuda mantiei lui cu bordură din blană de hermină. Era jumătatea lui iulie, dar în ultimul timp serile păreau mai reci. În toată tabăra, focurile se trezeau la viață, pe măsură ce oamenii lui se pregăteau să petreacă încă o noapte pe câmpia Durhamului. Edward și-ar fi dorit să pornească deja, conducându-și oastea spre nord, pe urmele fiului său și ale lui Aymer de Valence, dar medicul îi spusese în față că un asemenea marș ar fi putut să-l ucidă. Măruntaiele sale eliminau numai apă și sânge și își petrecea majoritatea zilei ghemuit pe

oala de noapte, în timp ce tot ceea ce mai rămăsese în el se scurgea afară.

Frustrarea îl ardea mai rău decât febra. Și în timpul nesfârșitelor nopți petrecute pradă durerii, și în ceața neclară a treziei nu se gândea decât la cele ce se întâmplau de cealaltă parte a acelor dealuri. Până acum rapoartele erau bune – Bruce era pe fugă, cu Aymer de Valence pe urmele lui, iar în Carrick fiul său pustia pământurile trădătorului –, dar toate astea se întâmplau în lipsa lui. Fusese în fruntea nenumăratelor campanii în Scoția, Țara Galilor și Gasconia și îi lipsea sentimentul de control pe care i-l dădea prezența sa pe câmpul de luptă. Acum era ca un păpușar ale cărui creații învățaseră să umble și să danseze fără el.

Știa că acest război avea să fie cea din urmă faptă a sa pe acest pământ. Numai printr-o victorie moștenirea lui ar fi putut fi completă. Prin puterea profeției atrăsese oameni sub steagul său și cu spadele credincioșilor să-i cucerise Britania. Pentru cei de la Masa lui Rotundă, el era regele Arthur, regele dragon. Cucerise Țara Galilor, înecând-o în sânge, și supraviețuise războiului purtat în Franța împotriva vărului său, asigurându-se că fiul și moștenitorul său va stăpâni ducatul Gasconiei. Dar Scoția îi scăpase printre degete de fiecare dată. Scoția, pentru care lupta de zece ani fără a reuși s-o controleze.

De dragul acestui țel își storsese moșiile de taxe, grâne și oameni. Anglia suferise: sărăcia crescuse și nelegiuirile se înmulțiseră în timp ce privirea lui rămăsese ațintită asupra nordului. Nobilii protestaseră la adresa conflictului prelungit din Gasconia și, dacă nu avea parte în curând de o victorie aici, risca să piardă susținerea lor. Nu putea îndura un nou război civil. Amintirea tatălui său umilit dinaintea lui Simon de Montfort la Lewes, cu patruzeci și doi de ani în urmă, era limpede în mintea lui ca și cum s-ar fi petrecut ieri. Dar nici nu se putea odihni până ce Scoția nu era cucerită și toți cei care îl sfidaseră – zdrobiți. Numai atunci avea să le permită oaselor lui ostenite să-și găsească liniștea în mormânt.

Un servitor se ivi lângă el și îi mai turnă vin. Edward observă că trupa de călăreți ieșise de pe drum și se îndrepta spre tabără, cu căruța hurducăind în urma ei. Lăsă deoparte pâinea, căci foamea de a ști cine erau nou-sosiții era mai tare decât foamea trupului. Privi cu ochii mijiți în amurg, dar erau prea departe ca

să le distingă blazonul. Când ajunseră aproape de marginea taberei, gărzile regale le ieșiră în întâmpinare călare. Urmă o scurtă discuție. Edward își șterse buzele cu o pânză privind cum un singur călăreț se desprinde de grup și pornește la trap prin mijlocul oștirii. Trecând pe lângă focurile pedestrimii și pe lângă corturile rotunde ale baronilor, călărețul își îndemnă calul în susul pantei blânde ce ducea către pavilionul regal. Era Henry Percy.

Oprindu-și calul în fața cortului, lordul de Alnwick descălecă greoi. În ultimii câțiva ani Henry se îngrășase și, pentru a compensa asta, caii lui deveniseră și ei mai solizi. Părul lui blond părea aproape alb în contrast cu fața plină de pete roșii, provocate de soare și de băutură.

— Maiestate, a sosit căpitanul Dungal MacDougall. Cere să vă vorbească în persoană. Spune că are un dar din Scoția.

Edward se aplecă înainte.

— Un dar?

Mintea începu să-i clocotească de nerăbdare. La început se întrebă dacă nu cumva era vorba chiar despre Bruce, dar nu și-l imagina pe Aymer încredințând un asemenea trofeu unui scoțian.

— Nu vrea să spună despre ce e vorba, Maiestate, ci doar că vă veți bucura văzându-l. Pot să-l oblig să-mi spună mie, dacă doriți.

Edward flutură nerăbdător din mână:

— Adu-l încoace!

Henry se săltă cu greutate în șa și se retrase să transmită porunca.

Edward lăsă cupa cu vin, devenind deodată conștient de masa frugală așternută dinaintea lui. De aceea prefera să mănânce singur acum: felurile sărăcăcioase ce-i erau servite trădau gravitatea bolii sale. În regatul lui erau cerșetori care mâncau mai bine.

— Ia astea de aici! îi porunci el unui servitor, împingând cu brutalitate tava din fața sa.

•

Humphrey de Bohun, conte de Hereford și Essex și Conetabil al Angliei zăcea beat în cortul său. La rugăciunea de dimineață jurase că nu își va mai încheia încă o seară într-o asemenea stare, dar pe măsură ce după-amiaza se lungea, toate acele ore

pustii îl împingeau în cotloanele întunecate din mintea lui unde încă mai stăruia amintirea lui Bess, soția sa moartă. Așa că îi ceruse unui servitor să-i toarne o cupă de vin. Vinul era tare și îi alina suferința în timp ce privea soarele apunând în spatele dealurilor. O cupă devenise cinci, apoi se retrăsese în pântecele cald al cortului lui, ducând cu el o a șasea.

Domul cortului părea să se înalțe la nesfârșit deasupra lui în strălucirea eterică a unei lămpi despre care Humphrey nu-și amintea când fusese aprinsă. Pe jos era împrăștiată crețușcă și parfumul ei dulceag făcea aerul de nerespirat. Gândurile îi erau confuze, un amestec de emoții contradictorii. Pe de o parte îl cuprinsese o toropeală plăcută, anticipând somnul. Pe de alta, ar fi vrut să se ridice și să facă ceva, ca și cum prin acțiunile sale ar fi putut însufleți armata regelui, urnind-o de pe câmpia asta uitată de Dumnezeu.

Niște voci răzbătură până la urechea sa. Surprinzând cuvântul „prizonieri”, Humphrey întoarse capul în direcția sunetului. Prin perdeaua cortului zări o siluetă. Tunica de un galben-aprins a bărbatului îi spuse că era sir Ralph de Monthermer. Humphrey se ridică în capul oaselor și lumea se învârti cu el. Se răsuci în patru labe, cu mișcări anevoioase, ca de om bătrân.

Când ieși din cort cu pași împleticiți, Ralph și interlocutorul său îl priviră. Celălalt bărbat era Robert Clifford. Cei doi se opriră din vorbă.

— Prizonieri? întrebă Humphrey cu limba împiedicată.

Văzând că niciunul nu-i răspunde, îi privi încruntat.

— Ei? Trebuie să ghicesc?

— A venit Dungal MacDougall, îi zise Ralph. A adus doi dintre oamenii lui Bruce.

Humphrey porni în direcția pavilionului regal.

Ralph îl prinse de braț.

— Poate ar trebui să aștepți, prietene. Vorbește-i regelui mâine-dimineață!

Humphrey își concentră privirea asupra Ralph. Ura expresia pe care o zărea acolo, pe jumătate consternare și pe jumătate milă. Sosiseră împreună la Curtea regală, fuseseră amândoi Cavaleri ai Dragonului, laolaltă cu Robert Clifford, Henry Percy, Aymer de Valence și alți tineri nobili: elita Angliei, care depusese jurământ de slujire a cauzei regelui lor. De curând, Ralph devenise cumnatul lui Humphrey, căsătorindu-se cu fiica

regelui, Joan, căsătorie care îl făcuse să dobândească titlul de conte de Gloucester. Totuși Humphrey își jură că avea să-l ia naiba înainte să-i permită acestui om să-i spună ce să facă.

Trecu pe lângă Ralph și se apropie de pavilion, clătinându-se în timp ce ocolea pripoanele corturilor și ignorând saluturile cavalerilor săi, care cinau împreună, adunați în jurul unui foc. Mirosul de mâncare îi făcu stomacul să se strângă de foame. Nu-și aducea aminte când mâncase ultima oară. Își trecu mâna prin păr, conștient de halul în care era, cu obrazul înăsprit de tuleie și cămașa pătată de vin, dar trebuia să vadă cine erau acești oameni ai lui Bruce. Îl îmboldea dorința arzătoare de a căpăta răspunsuri. Încă îl mai bântuia amintirea lui Robert îmbrățișându-l în timp ce durerea provocată de pierderea lui Bess se revărsa din el de parcă sufletul i s-ar fi transformat în apă. Chiar în timp ce îl alina, omul acela își plănuia trădarea. Iuda avusese și el un sărut pentru Iisus. Dacă l-ar fi privit acum pe Robert în ochi, cel ce i-ar fi întors privirea ar fi fost un dușman sau vechiul lui prieten? Trebuia să știe!

Apropiindu-se de pavilion, îl zări pe Dungal MacDougall în fruntea unei trupe. Cercetând blazoanele de pe scuturi și tunici, înțelese că pe căpitan îl însoțeau oameni ai Comynului Negru și bărbați din Galloway. Gărzile regale vegheau de jur-împrejurul pavilionului, neslăbindu-i din ochi pe scoțieni. Mai era de față și Henry Percy, care stătea lângă masa regelui cu pântecele punându-i la grea încercare centura. Lordul părea ridicol de gras, ca un uriaș ou blond, mai ales în contrast cu regele, al cărui trup slab nu mai putea fi mascat nici măcar de faldurile mantiei somptuoase. Humphrey își concentră privirea asupra siluetelor aflate în centrul acestui cerc. Stăteau îngenuncheate pe iarbă, cu tonsurile transpirate lucind în lumina felinarelor. Prizonierii erau William Lamberton și Robert Wishart.

Chiar și mahmur, Humphrey era conștient de valoarea acestei capturi. Episcopii fuseseră în centrul rebeliunii încă din cele dintâi zile, mai ales Wishart, îmbătrânitul dar belicosul episcop de Glasgow, unul dintre gardienii Scoției în perioada de interimat ce urmase morții regelui Alexander. Susținător și prieten al lui William Wallace, își pusese după moartea acestuia uriașa influență în slujba revoltei conduse de Robert. Cocârjat și cu mâinile legate strâns la spate, Wishart se sprijinea fără vlagă de Lamberton.

Așezat la masă, Edward îi privea pe cei doi cu aerul cuiva mulțumit de prada sa, deși în ultimele zile Humphrey găsise fața crispată de durere a regelui din ce în ce mai greu de citit.

— … așa că l-am prins pe sfinția sa la Cupar, Maiestate, spunea Dungal MacDougall. Folosea scândurile pe care i le-ați trimis pentru reparația catedralei ca să construiască mașinării de asediu. Aveau să fie folosite în războiul pe care-l poartă Bruce împotriva voastră.

Edward îl fixă pe Wishart cu o uitătură tăioasă.

— Ce-ai de zis?

Cum episcopul nu răspunse, regele se ridică, proptindu-și palmele în masă.

— Răspunde-mi, blestemat să fii! Cum ai putut să profiți în halul ăsta de mărinimia mea?

Wishart își înălță capul.

— La ce îi folosește un nou acoperiș unei congregații care-i prizonieră în țara ei? Oamenii din dioceza mea vor libertate, nu adăpost.

Unul dintre oamenii lui MacDougall îl înghionti brutal cu genunchiul în spate. Episcopul se înclină în față, dar sprijinindu-se de William Lamberton reuși să nu cadă.

— Pace, prietene! murmură Lamberton în timp ce Wishart se străduia să se îndrepte.

— I-ai întrebat unde este Bruce?

— Nu vor să spună, dar nu cred că știu. Au părut foarte tulburați când le-am spus ce necaz a dat peste Bruce, adăugă MacDougall cu un zâmbet fugar. În plus, Maiestate, nu avem nevoie de ei. Vă pot spune eu însumi unde este.

La auzul acestora, ochii lui Edward scânteiară de nerăbdare, dar nu terminase cu cei doi episcopi. Îi privea de sus, cu obrazul tras înconjurat de părul lui rar ca pânza de păianjen.

— Acum nu privesc sutanele ordinului vostru, ci numai rebelii care se ascund sub ele. Nu pot trimite oameni ai Bisericii pe eșafod, indiferent cât de mare le-ar fi trădarea. Dar vă asigur pe amândoi că vă veți petrece restul vieților în fiare. Uitați-vă spre nord și uitați-vă bine, zise Edward arătând dealurile aflate la orizont. Niciodată n-o să mai fiți atât aproape de țara voastră.

Le făcu semn gărzilor:

— Luați-i!

În timp ce episcopii condamnați erau duși, Humphrey se apropie de rege. Edward luă act de prezența lui printr-o căutătură scurtă. Luptându-se cu amețeala, Humphrey se apucă de marginea mesei. Henry Percy îl privi încruntat, cu dezaprobarea înscrisă limpede în ochii lui albaștri și reci.

El și Humphrey avuseseră cel mai mult de profitat de pe urma trădării lui Robert. Regele îi oferise lui Percy domeniile Turnberry și Carrick, iar Humphrey căpătase pământurile din Annandale și moșiile deținute de Robert în Anglia. Recompensa, deși generoasă, nu alinase rana adâncă pe care trădarea lui Robert o lăsase în sufletul lui Humphrey, o rană pe care mânia, umilința și îndoiala o făcuseră să se infecteze. Gândurile îl chinuiau spunându-i că, fiind cel mai apropiat de Robert, ar fi trebuit să ghicească dușmanul ascuns sub masca prietenului. Nu voia pământ, voia răspunsuri. Răspunsuri care să-l ajute să înțeleagă cum de fusese dus de nas și ce spunea asta despre el.

Humphrey înfruntă privirea disprețuitoare a lui Percy, hotărât să se impună. Dacă avea să primească cineva însărcinarea de a-l vâna pe Bruce, acesta trebuia să fie el.

Atenția regelui revenise la Dungal MacDougall.

— Spune-mi, căpitane, unde-i Bruce?

— Maiestate, știm că a părăsit Aberdeenul acum zece zile cu ce i-a mai rămas din armată. Se îndreaptă către Islay. Acolo plănuiește să-și refacă forțele cu ajutorul oamenilor din insule și a arendașilor să-i din Antrim.

— Islay?

În lumina roșiatică a felinarelor, chipul lui Edward avea o expresie îngândurată.

— Deci speră să îi facă pe MacDonald să schimbe taberele? Vărul meu e pe urmele lui?

— Asta nu știu, Maiestate. Când am descoperit planurile lui Bruce, sir Aymer plecase spre Aberdeen. I-am trimis de știre.

— Și cum anume ai aflat asta?

— L-am capturat pe unul dintre partizanii lui Bruce în Perth. Alexander Seton a pretins că a dezertat și că voia să se predea, dar a refuzat să dezvăluie planurile lui Bruce, cel puțin la început. L-am dat pe mâna lui sir John de Buchan. Stăpânul meu i-a smuls informația. Sir John a pornit imediat să-i anunțe pe MacDougall că Bruce se îndreaptă către ei. Din câte ni s-a spus, are cu el femei și copii. Va înainta încet. Cu voia Domnului,

stăpânul meu și lorzii din Argyll vor putea să-i taie calea către Islay și să-l ia prizonier.

Edward tăcea dus pe gânduri. În cele din urmă încuviință.

— Îți mulțumesc, căpitane. Oamenii mei îți vor arăta unde te poți odihni peste noapte împreună cu compania ta. O să vorbim din nou în zori.

Regele privi un timp în urma scoțienilor conduși în josul pantei înainte să îi acorde atenția sa lui Humphrey. Ochii lui cenușii erau vioi, iar durerea care-i încețoșase lăsase locul unei concentrări intense.

— Humphrey, pregătește-ți oamenii! O să călărești spre Carrick, unde îți vei uni forțele cu ale fiului meu. Ia-l pe MacDougall cu tine, te poate conduce la Comynul Negru. Folosește forțele Comynilor, dar vreau ca tu și oamenii tăi să-l înfruntați pe Bruce.

— N-o să vă dezamăgesc, Maiestate.

— Toate bunurile lui trebuie să-mi fie aduse intacte. Ai înțeles?

Humphrey știa la ce se referă Edward.

— Vă jur, Maiestate, că până de Sfântul Mihail îl veți avea pe Bruce în temnițele voastre, iar toiagul lui Malachy va reveni la Westminster. N-o să-l las să-și bată joc de tot ce am sacrificat cu toții ca să ne apărăm regatul.

Edward bătu darabana pe masă.

— Nu uita profeția, Humphrey! Vreau sipetul ăla cu orice preț!

— Desigur, Maiestate.

Regele îl mai privi o clipă în ochi, de parcă ar fi vrut să adauge ceva, dar în cele din urmă se răsuci către Henry Percy:

— Du-te la Aberdeen! Spune-i lui Aymer să rămână în oraș, pentru cazul în care Bruce scapă din cursă și încearcă să revină în est. Vreau să-l înconjurăm pe ticălosul ăla!

Edward își încleștă pumnul:

— Îl vreau cu un laț în jurul gâtului!

Eliberat, Humphrey reveni în cortul său, tot mai sigur și mai treaz cu fiecare pas. Simțindu-se însuflețit de o nouă vigoare, își aminti de ziua în care fusese inițiat drept Cavaler al Dragonului, primind de la rege o misiune de care depindea soarta întregului regat.

Aflase pentru prima oară despre *Cea din urmă profeție* de la tatăl său, care îi povestise cum fusese aceasta descoperită la

Nefyn, în Țara Galilor, după căderea prințului galez Llywelyn ap Gruffudd. Tradusă de un galez loial regelui Edward, profeția dezvăluia că cele patru relicve ale lui Brutus, fondatorul Britaniei, trebuiau unite din nou în mâna unui singur conducător. Textul, atât de vechi că era ținut sub lacăt ca să nu se transforme în țărână, mai spunea că împărțirea regatului între cei patru fii ai lui Brutus, care luaseră fiecare câte o relicvă ca simbol al domniei lor, abătuse asupra Britaniei secole de haos, război și sărăcie. Ruina finală a insulei se apropia, după cum prevăzuse Merlin, și numai reunirea comorilor ei – și astfel și a regatului – putea împiedica asta.

Regele își însărcinase cavalerii să adune relicvele despre care vorbea profeția din cele patru colțuri ale Britaniei. Curtana, Spada Îndurării, simbolul puterii regale engleze, fusese cea dintâi înfățișată dinaintea altarului Confesorului de la Abația Westminster. Urmaseră coroana lui Arthur, smulsă din mâinile rebelilor în timpul cuceririi Țării Galilor, și Piatra Destinului, luată din Scoția. Cel din urmă fusese Toiagul lui Malachy, relicva sfântă a Irlandei, adusă regelui de Robert Bruce cu prilejul predării sale, în chip de ofrandă a păcii.

Humphrey le spuse cavalerilor săi să termine cina și să fie gata să primească noi ordine, apoi le ceru servitorilor să-i aducă mâncare, un lighean cu apă și un brici. Pătrunzând în cort, dădu cu ochii de armura și spada sa. Rugina atacase zalele. Trebuia să-i ceară scutierului său să o curețe și să-i ascută spada. Aplecându-se să scoată o cămașă curată din desagă, dădu cu ochii de pocalul pe jumătate plin cu vin de lângă pat. Îl ridică și privi în adâncurile lui rubinii.

Își aminti cum ridicase pocalul în sănătatea lui Robert în noaptea în care tânărul fusese primit în rândul Cavalerilor Dragonului, la Castelul Conwy, bând în cinstea frăției lor sacre. Robert depusese aceleași jurăminte ca și el. Păruse sincer când le rostise, dar cum era asta posibil când, furând toiagul și profeția de la Westminster, readusese Britania pe calea pieirii? Trădarea lui batjocorea tot ceea ce se străduise Humphrey să înfăptuiască, toate lucrurile în care crezuse. Îl transformase pe el însuși într-o glumă proastă. Luase partea acestui om când nimeni altcineva nu-l mai apăra. Cum de fusese atât de prost? Oare Robert crezuse vreodată, sau se prefăcuse de la bun început?

WRITTLE, ANGLIA
1302 (CU PATRU ANI ÎN URMĂ)

Humphrey simți brațul lui Bess atingându-l pe al său în timp ce ea se apleca pentru a muta pionul de fildeș pe tabla de șah. Îi aruncă o privire și îi zâmbi, întrerupându-se pe moment din contemplarea lui Robert, care stătea în fața tinerei sale soții.

Un servitor părăsi sala cea mare cu brațele pline de talerele de argint mânjite de resturile ospățului. Când deschise ușa, o rafală de vânt se repezi în încăpere făcând stindardele de pe pereți să fluture în cuiele lor și o pânză mare de păianjen întinsă între grinzile de stejar să fâlfâie și să se rupă. Focul din vatră se însufleți, vuind și trimițând scântei pe horn în sus. După părerea lui Humphrey, conacul Writtle era un loc vechi și umed, care avea nevoie urgentă de reparații, dar tatăl lui Robert părea mai interesat să-și cheltuiască banii pentru a fi aprovizionat în permanență cu vin de Gasconia. Bătrânul lord se dusese la culcare cu câteva ore în urmă, beat criță, lăsându-i pe cei patru să-și termine jocul.

Bess își strânse mai bine pe lângă trup mantia stacojie de brocart înflorat și se rezemă de el, căutându-i căldura. Humphrey își petrecu un braț pe după mijlocul ei și se concentră din nou asupra lui Robert, care stătea cu ochii țintă la tabla de șah, strângându-și pocalul în mână. Părea preocupat, dar, din câte se părea, nu de partida pe care o juca, Privirea lui era distantă și pierdută ca și cum ar fi privit dincolo de tablă, către ceva ce numai el putea vedea. Focul îi arunca umbre vineții pe față și îi scotea în evidență fruntea încruntată. Nu pentru prima oară, Humphrey își dori să poată citi mintea aceea ferecată.

Trecuseră șapte luni de când Robert i se predase regelui la Westminster și în tot acest timp, deși stătuse cu ochii în patru, Humphrey nu avusese nicio dovadă că supunerea acestuia nu era sinceră. Cu toate astea nu reușea să mai aibă încredere în el. După ce dezertase pentru a se alătura rebeliunii conduse de William Wallace, Robert își petrecuse cinci am luptând împotriva lor. Privirea lui Humphrey poposi pe așchia de fier atârnată la gâtul lui Robert pe o fâșie de piele, vizibilă prin deschizătura cămășii. Își aminti ordinul primit de la rege în ziua predării lui

Robert: să reconstruiască vechea lor prietenie și, astfel, să afle ce se petrecuse în Irlanda. Robert fusese rănit de săgeata aceea de arbaletă și Edward voia să știe cine fusese atacatorul și dacă mai trăia sau nu. Interesul său fusese cum nu se poate mai limpede.

Robert își ridică ochii pe neașteptate și privirile li se întâlniră. Humphrey își mască atenția luând o sorbitură de vin. Soția lui Robert, Elizabeth, își deplasă calul pe tablă și le luă un pion, cu chipul ei tânăr încordat. Bess zâmbi și contraatacă.

Privirea lui Robert reveni la tabla de șah, iar Humphrey își aminti seara de acum șase luni când pusese întrebarea la care regele dorea răspuns. Robert răspunsese că nu-l cunoștea pe atacatorul său, care fusese ucis de cavalerii lui Ulster înainte să poată fi interogat. Lui Humphrey i se păruse că pe chipul lui Robert se citea minciuna, dar în noaptea aceea amândoi fuseseră încinși de băutură și resentimente și încăierarea care urmase alungase orice șansă de a afla adevărul. Dându-i raportul lui Edward, Humphrey îi sugerase regelui să îl întrebe pe sir Richard de Burgh care e versiunea lui, dar regele îl surprinsese spunându-i că povestea contelui de Ulster coincidea cu a lui Robert. Era limpede însă că nici cuvântul de onoare al unuia dintre vasalii săi cei mai de nădejde nu îl mulțumise.

Humphrey bănuia existența unui secret nerostit ce se întindea între Edward și Robert ca o pânză de păianjen și acum se pomenise și el prins în ițele ei. Îi trecuse prin minte ideea că regele se interesa de soarta unui ucigaș pe care el însuși îl trimisese, dar alungase gândul. Uciderea în secret a unui bărbat ca Robert, fără proces sau judecată, i se părea de neconceput. Nobilii aveau parte de morți eroice, în luptă, ca tatăl său, sau erau luați prizonieri până plăteau răscumpărarea. Nici măcar nu erau executați, cu atât mai puțin omorâți cu sânge rece.

— Domnul meu, urmezi la mutare!

Elizabeth îl privea pe Robert în așteptare.

— Mută tu!

Elizabeth le aruncă o privire lui Bess și lui Humphrey, apoi își coborî ochii. Strângând din buze, ridică o altă piesă. Mâneca largă a rochiei ei atinse un nebun, făcându-l să se rostogolească de pe tablă. Humphrey întinse brațul. Elizabeth dădu să-l prindă în aceeași clipă, așa că se pomeni apucându-l de mână. Se retrase ca și cum atingerea ar fi ars-o și obrajii i se îmbujorară.

Nebunul căzu pe podea cu un zăngănit. Humphrey se apleacă și îl ridică, punându-l la locul său pe tablă. Îi zâmbi lui Elizabeth, care îi răspunse cu un surâs stânjenit. Avea șaptesprezece ani, dar părea mult mai tânără.

Bess căscă zdravăn.

— Cred că asta anunță sfârșitul partidei noastre.

— Așa-i, zise Humphrey, simțind că ea îl ciupea discret de coaste. Ar trebui să ne retragem. Mâine trebuie să plec devreme. Am treburi de care trebuie să mă ocup pe moșia mea.

Elizabeth se schimbă la față, dar își mască dezamăgirea sub un zâmbet silit.

— Desigur.

Îi aruncă soțului ei o privire sugestivă și acesta păru să revină la viață.

— O să îl pun pe Edwin să vă conducă în încăperile pentru oaspeți, zise Robert, ridicându-se.

Peste puțin timp, după ce majordomul îi condusese către camera lor și servitorul care ațâțase focul plecase, Humphrey se așeză pe pat cu un suspin, simțind cum încordarea serii îl părăsește treptat. De cealaltă parte a camerei, Bess își lepădase mantia și își făcea de lucru cu șireturile ce îi prindeau rochia în părți. Ca toate vlăstarele regelui, era înaltă și cu membre lungi. Părul ei întunecat era ascuns sub o plasă presărată cu perle, care se potrivea cu rochia ei stacojie. Lumina focului îi îmbujora pielea gâtului în timp ce se răsucea încercând să desfacă nodurile. Humphrey se apropie de ea.

— Lasă-mă pe mine.

Trase cu blândețe de șireturi, făcând-o să zâmbească. Când se aplecă și o sărută pe gât ea închise ochii și oftă.

— Biata Elizabeth! Pare tare nefericită.

Deschise ochii și îl privi peste umăr.

— Știi, nu-s sigură că împart patul. Nici nu-s sigură c-au făcut-o vreodată.

Humphrey bătu în retragere stânjenit.

— Bess, căsătoria unui om e treaba lui. Nu mă bag. Și nici tu n-ar trebui.

Bess îi luă mâna și i-o trase către talie, îndemnându-l să continue să-i desfacă rochia. Își lipi spatele de pieptul lui.

— Mă bucur pur și simplu pentru ceea ce am.

— Nu la fel de mult ca mine, murmură Humphrey, dar până când rochia alunecă până la talie și Bess se răsuci spre el, gândul îi rămase la Robert.

Capitolul 9

CASTELUL DUNSTAFFNAGE, SCOȚIA
1306

În zgomotul copitelor ce loveau lemnul podului, o trupă de călăreți pătrunse pe sub masivul turn al porții. Gărzile se dăduseră în lături, permițându-le să treacă pe sub colții de fier ai grilajului până în curtea pătrată, încadrată de ziduri înalte din care, în colțurile de nord și vest, se avântau spre cer turnuri uriașe. De-a lungul unuia dintre ziduri era construită o clădire grandioasă cu etaj, cu pereții văruiți auriți acum de lumina torțelor.

În timp ce călăreții descălecau lângă fântână, John MacDougall, lord de Argyll, ieși pe ușile clădirii urmat de majordomul său. John își trecu o mână prin părul roșu, ciufulit de somn. Deși ora era târzie, curtea era învăluită în lumina palidă a amurgului. Noaptea nu urma să devină cu mult mai întunecoasă, deși trecuseră deja câteva săptămâni de la solstițiul de vară și John observa o vagă schimbare a calității luminii. În următoarele câteva luni nopțile aveau să devină treptat negre ca smoala și întunericul avea să se furișeze și în orele zilei, ca o maree lentă de umbră care, în cele din urmă, avea să dureze ziua-ntreagă, în timp vântul asedia castelul urlând și frigul iernii pătrundea până în măduva oaselor. Deocamdată însă vremea era frumoasă și vântul sufla blând.

— Domnule, contele are cu el cincizeci de oameni care așteaptă în curtea exterioară.

— Fă loc pentru ei și caii lor, îi zise John majordomului. Golește adăpostul bărcilor dacă e nevoie.

Apropiindu-se de călăreți, John își ridică privirea, verificând meterezele. Câțiva paznici stăteau de veghe, părând, în lumina difuză, statui din aceeași piatră ca zidurile castelului. Dedesubt, în curtea interioară, se aflau alte străji: două în fața turnului de

nord, a cărui cameră de la parter era înțesată până la tavan cu saci de grâu și ovăz, și alte patru alături de un șir lung de sulițe proptite de zid, gata să aprovizioneze o armată. Mulțumit, John se apropie de ruda sa.

John Comyn, conte de Buchan și capul Comynilor Negri, descălecă de pe armăsarul lui în zornăitul metalic al zalelor și pintenilor. Încredință frâiele unuia dintre cavalerii săi, toți îmbrăcați ca el, în tunici negre împodobite cu trei snopi albi de grâu. Comynul Negru era un bărbat impunător, lat în umeri și cu constituția unui butoi, dar mai mult mușchi decât grăsime, lucru surprinzător la un bărbat de vârsta sa. Mai mare cu zece ani decât MacDougall, contele mergea pe șaizeci de ani și chipul lui era plin de riduri și brăzdat de cicatrici dobândite în luptă.

John îl îmbrățișă, înfrânându-și dorința de a afla de ce revenise atât de repede.

— Bun venit, frate!

Intendentul său vorbea cu unul dintre cavalerii contelui și John îl văzu gesticulând către un sac mare, azvârlit pe spinarea unui cal.

Comynul Negru cercetă curtea cu o privire autoritară. Ochii săi întunecați descoperiră grămada de sulițe și contele dădu din cap mulțumit.

John îndură inspecția fără o vorbă. Poate că el și tatăl lui stăpâneau Argyllul – domeniul lor întinzându-se dinspre Dunstaffnage până dincolo de ape, în Mull, Jura cea nordică, Coll și Tiree și înaintând adânc în ținuturile sălbatice ale Lomului – dar Comynul Negru controla o fâșie vastă din nord-estul regatului și era fostul Conetabil al Scoției. Deși, odată cu lovitura dată de Robert de Bruce rangul îi mai scăzuse, era în continuare unul dintre cei mai temuți oameni ai regatului și impunea un respect fără egal.

— Ce face sir Alexander? întrebă contele cu o voce posomorâtă.

— Tata se reface după ultimul acces de friguri. Puterile îi revin pe zi ce trece. Nemaiputând răbda, John decise să-l iscodească: Știi că ar fi vrut să te salute el însuși dacă ar fi știut că vii.

Comynul Negru mârâi.

— Mă tem că graba trebuie s-o ia înaintea etichetei.

— Grabă? Englezii sunt gata de război?

John se simți cuprins de nerăbdare. Când Comynul Negru îl părăsise cu o lună în urmă, nu se așteptase să-l revadă până ce nu primea ordin să pornească spre răsărit și să-și unească forțele cu ale lui și ale regelui Edward.

— O să-l atacăm pe Bruce?

— S-a schimbat planul.

John ascultă povestea înfrângerii lui Bruce de către Aymer de Valence, cu ajutorul lui Dungal MacDougall și a bărbaților din Galloway. Se încruntă nemulțumit, cu entuziasmul de mai devreme domolit de ciuda de a nu fi luat parte la această victorie.

Comynul Negru păru să-i citească gândurile.

— Nu te teme, John, o să ai șansa să-ți respecți jurământul de sânge. Chiar mai curând decât credeam noi, de fapt. Când am revenit pe moșia soției mele de la Leuchars, Valence pornise în marș către Aberdeen, dar am aflat că Bruce a părăsit deja portul îndreptându-se către Islay.

— Ticălosul ăla caută ajutorul lui Angus MacDonald, murmură John.

Miji ochii, gândindu-se la rutele pe care o putea apuca Robert. Drumul de la Aberdeen la Islay îl silea pe Bruce să treacă pe pământurile sale.

— Știm când a plecat?

— Acum vreo două săptămâni.

John clătină din cap.

— Atunci înseamnă că a trecut deja pe aici.

— Are cu el femei și copii. Bănuiesc că au coborât prin Drumalban, folosind munții ca adăpost. E posibil să încerce să străbată trecătoarea.

— Periculos drum! Dacă trece prin Brander va trebui să ajungă la Dunstaffnage.

— Are cinci sute de oameni sau poate mai mulți. O fi sperând să-și facă drum prin luptă.

— Cu tot cu femei și copii? Ar trebui să fie disperat ca să riște să fie prins în trecătoare. Nu. Sunt alte rute pe care o poate apuca.

Încruntarea lui John se adânci: se gândea la aliații lui Bruce.

— Campbell, bombăni el, amintindu-și de tânărul pe al cărui tată îl ucisese cu zece ani în urmă. El cunoaște pământurile astea.

— Dacă putem să-i tăiem calea către Islay, tu și oamenii tăi sunteți gata să-i faceți față?

John zâmbi sumbru.

— Vino! zise el, conducându-l pe conte către niște trepte de piatră care urcau zidul până pe parapet. De pe drumul pe care ai venit n-ai cum să vezi.

Când ajunseră pe metereze, Comynul Negru, împovărat de armură, răsufla din greu. Gărzile îi salutară respectuos, făcându-le loc celor doi să străbată coama zidului.

Aici sus, vântul se repezi la ei nemilos, aducând cu el aroma sărată a mării și duhoarea gurilor de deversare a latrinelor, care se deschideau pe stânci la șaizeci de picioare dedesubt. Stindarde decorate cu galerele negre ale clanului MacDougall pocneau și fluturau în vânt. Scăldată în lumina amurgului, priveliștea era spectaculoasă, dominată de dealuri colțuroase și de întinderi imense de apă. Clădit pe o lespede lată de piatră, Dunstaffnage domina amenințător de pe promontoriul său estuarul Lornului până la munții ca niște metereze negre ai Mullului. În prim-plan se vedea cocoașa joasă a insulei Lismore, pentru care clanurile MacDougall și MacDonald se războiseră ani la rând. Cele două familii, împreună cu neamul MacRuarie, se trăgeau din același strămoș, Somerled, Regele Insulelor[2], dar asta nu împiedicase cele trei ramuri să se încaiere pentru supremația asupra regatului maritim de la apus.

Într-un colț al curții castelului se vedea o capelă bogat împodobită, învecinată cu un cimitir care alcătuia, laolaltă cu grădinile și livada, un petic de verdeață. Ignorând acareturile, grajdurile și adăposturile pentru bărci, John arătă spre nordul promontoriului.

— Uite!

Privirea Comynului Negru poposi asupra zecilor de corturi abia vizibile sub copaci. Strălucirea focurilor de tabără scotea în evidență numeroase siluete întunecate. Tabăra se întindea până pe malul apei unde, într-un golf puțin adânc ce se deschidea în gura largă a lui *loch* Etive, se legănau zeci de galere. De la distanță, cu pânzele strânse, vasele păreau niște frunze plutind purtate de curent.

---

[2] Regatul Insulelor cuprindea Arhipelagul Hebridelor, insulele din estuarul râului Clyde și insula Mann. A existat între secolele IX și XIII. (n.tr.).

— Aproape o mie după ultima numărătoare, zise John privindu-l pe conte ca să-i vadă reacția. Și mai vin.

— Gata de luptă?

— Gata și nerăbdători, replică John, gândindu-se la muntenii aspri ce coborâseră de pe dealuri și la bărbații cu pielea tăbăcită din insule, care sosiseră din larg chemați de lumina farurilor. Rândurile acestor mercenari și pirați, toți puși pe jaf, erau întărite de cavalerii disciplinați din Argyll. Mulți îl slujiseră pe tatăl său de ani buni, dar el – John MacDougall – era cel care avea să-i conducă acum în bătălie împotriva lui Bruce. El era cel ce avea să răzbune moartea vărului său, John Comyn. Sângele cerea sânge.

— Eu am aproape șaptezeci cu mine, zise contele, răsucindu-se către el. Și le-am trimis vorbă vasalilor mei, care acum se adună la Buchan împreună cu oamenii de pe pământurile lui sir John din Badenoch, să pornească spre vest. Împreună o să-l depășim pe ticălos cu trei la unu.

— Dar englezii? O să ni se alăture și ei?

Gândul spori nerăbdarea lui John. Familia sa fusese în dușmănie cu regele Angliei din cele dintâi zile ale rebeliunii lui John Balliol, supunându-se autorității lui Edward acum doi ani și fără tragere de inimă, laolaltă cu restul marilor seniori ai Scoției. Dar acum Bruce se răzvrătise, luând tronul în ciuda dreptului lui John Balliol și ucigându-l pe nepotul acestuia, așa că lucrurile se schimbaseră. Dacă ajuta la înfrângerea dușmanului lor comun, cum avea să-l răsplătească regele Edward? Poate că membrii familiei MacDougall aveau în sfârșit să stăpânească necontestați Insulele Vestice[3], așa cum făcuse strămoșul lor, Somerled.

— L-am trimis pe căpitanul MacDougall la Durham, să-l anunțe pe rege ce plănuiește Bruce, dar până să-și mobilizeze Edward forțele va mai dura. De fapt, pe asta și contez. Victoria asta li se cuvine rudelor lui John Comyn. Nu englezilor.

John zâmbi mohorât.

— Cu asta-s de acord.

Întorcând spatele taberei, îl conduse pe Comyn înapoi în curte. Îi veni o idee.

— Frate, cum ai descoperit că Bruce a pornit spre Islay?

Comynul Negru îi făcu semn unuia dintre cavalerii săi. Lacheii conduseseră în grajduri majoritatea cailor, mai puțin pe cel cu

[3] Hebridele Exterioare (n.tr.).

sacul în spinare. Când contele îi porunci unui cavaler să dezlege povara, John își dădu seama că nu era un sac, ci un om.

Când funiile fură dezlegate, acesta alunecă din șaua calului, prăbușindu-se în praful curții. John crezu că murise, până când oamenii contelui îl săltară în picioare. Flăcările torțelor îi scoaseră la iveală fața vătămată, care era toată o rețea însângerată de tăieturi și vânătăi. Pielea din jurul unui ochi era umflată și purpurie, iar ochiul era roșu de sânge. Buzele îi erau sparte și sângele îi acoperea gâtul, pătându-i cămașa. Era un bărbat bine legat, cam de o vârstă cu el, presupuse John, cu părul negru și barba plină de praf.

— Cine-i ăsta?

— Alexander Seton, răspunse Comynul Negru cu satisfacție. Una dintre căpeteniile lui Bruce. El ne-a dat informația… în cele din urmă.

Bărbatul cel zdrobit își linse buzele și murmură ceva. Lui John i se păru că deslușește printre șoaptele răgușite ale celuilalt cuvântul „ticălos”.

Contele îi făcu semn din cap unuia dintre oamenii săi, care îl lovi pe Alexander în stomac cu pumnul de fier. Alexander se îndoi de mijloc în strânsoarea temnicerilor săi, icnind și gâfâind.

— O să trimit iscoade la noapte, zise John, privindu-și ruda. Nu e vreme de pierdut. Dacă printre dealurile astea se ascund cinci sute de oameni, crede-mă că-i vom găsi. Galerele mele vor patrula coasta tăindu-le calea pe mare spre Islay. Pe sângele vărului meu, Bruce n-o să ajungă la adăpostul oferit de MacDonald!

— Mai e ceva, John, zise Comynul Negru prinzându-l de umăr. Mi s-a spus că soția mea e în continuare în suita lui Bruce.

Vorbise cu glas jos, dar acum emoția clocotea, făcând să-i scânteieze ochii negri.

— O vreau pe lady Isabel vie, pe ea și pe bărbatul care a dus-o la Scone, John de Atholl. Sunt ai mei, m-ai înțeles?

— Sigur, frate, răspunse John cu gândul la trofeul pe care și-l dorea pentru sine: capul falsului rege, Robert Bruce.

SCOȚIA, LÂNGĂ AYR
1306

— Ai fost un leu la turnirul de azi.

Prințul Edward îl privi pe Piers Gaveston care stătea tolănit pe covor alături de el. Roua serii pătrunsese prin țesătură, umezind-o.

Cavalerul gascon se sprijini în cot și-și propti capul în palmă. În cealaltă mână ținea un pocal de argint, peste buza căruia îl privi pe prinț.

— Adică mândru, vrei să zici?

În strălucirea aurie a lumânărilor ochii lui păreau negri și pielea lui măslinie lucea de sudoarea unei zile petrecute luptând pe falezele arse de soare.

Edward zâmbi.

— Adică feroce.

Sorbi din pocalul său. Vinul era cald și acrișor. Îl puse pe unul din cuferele din cort și se întinse la loc, sprijinindu-și capul pe păturile mototolite ce-i țineau loc de pat. Afară răsunau strigăte și râsete de bărbați tineri. Aerul nopții mirosea a fum de lemn ars, bălegar și carne friptă.

— Sunt surprins că a mai îndrăznit careva să se ia la întrecere cu tine după ce l-ai doborât atât de ușor pe bietul Henry de Bohun de pe cal. Zâmbetul lui Edward se stinse. Credeam că l-ai omorât.

— N-avea nimic, replică Piers. Flăcăul are spirit.

Văzând că expresia lui Edward nu se schimbă, oftă iritat. Își puse pocalul pe covor și se întinse, atingând mâna prietenului său, care se odihnea pe stomac.

— Ce s-a întâmplat, prințe? Ai fost foarte tăcut toată după-amiaza.

Edward închise ochii, simțind căldura palmei lui Piers peste a lui și bătăturile provocate de frecarea lăncii, în ciuda protecției oferite de mănuși.

— Tata n-ar fi de acord.

Deschise ochii și-l privi pe Piers. Văzând că acesta nu părea să înțeleagă, continuă:

— Cu turnirurile astea. Cu... – flutură din mână indicând lumea din afara cortului – frivolitatea noastră.

— Regele e la sute de mile de aici.

— Asta nu înseamnă că n-o să afle, zise Edward mohorât.

Tatăl său dezgropa cumva orice greșeală de-a sa și o folosea pentru a-l dojenit și a-l umili.

— Și dacă Henry ar fi murit astăzi? E nepotul Conetabilului!

— Și tatăl tău iubește turnirurile. Tata mi-a spus că au fost marea lui pasiune cât a stat în Gasconia, când avea vârsta ta de acum. Cavalerii lui îi spuneau regele Arthur, nu?

— Știu povestea vieții tatii, i-o tăie Edward răstit.

Cum să n-o știe? Făcea parte din umbra strivitoare pe care părintele său o arunca asupra lui.

— Păi, nu faci decât ce a făcut și el. Ai povestit adesea despre întrecerile pe care le organiza el în Țara Galilor pentru cavalerii Mesei sale Rotunde. Li se dusese faima. Și să nu uităm festivitățile din Perth de acum câțiva ani, o săptămână întreagă de turniruri.

Gura lui Piers se arcui într-un zâmbet satisfăcut.

— La care am fost încununat ca învingător.

Edward își aminti aroganța purtării lui Piers la ospățul dat în cinstea învingătorului și cum, îmbătându-se, gasconul se aplecase râzând și îl sărutase pe gură în văzul tuturor, mângâindu-i apoi interiorul coapsei pe sub masă. Își aminti și privirile și murmurele baronilor mai vârstnici și dezaprobarea înghețată din ochii tatălui său în timp ce el îi oferise trofeul arogantului cavaler. Se încruntă, nevrând să se lase distras de la subiectul conversației.

— Acelea erau menite să sărbătorească victoria, după ce îi înfrânsese pe dușmani.

— Și tu ce ai făcut aici? insistă Piers. Ai ocupat castelul lui Bruce, i-ai ars ogoarele și ai îmbibat pământul cu sângele oamenilor lui. Carrick n-o să-i mai fie adăpost. I-am distrus casa.

Piers își împleti degetele cu ale lui Edward.

— Acum tu ești cuceritorul, prințe.

Edward își întoarse capul și-l privi pe cavaler al cărui chip colțuros era pe jumătate ascuns în umbră, pe jumătate îmbujorat de lumina lumânărilor. În părul lui negru rămăsese un fir răzlețit de iarbă. Acceptat ca membru al Casei regale după moartea tatălui său, care îl servise pe rege în Gasconia, Piers era orb când venea vorba despre rege. Deși crescuse la Curte, fiind dat pe lângă casa prințului cu șase ani în urmă, când amândoi împliniseră șaisprezece ani, tot nu înțelegea ce necruțător – ce periculos! – putea fi regele. Edward privi bolta cortului.

— Un cuceritor zici? Și totuși tata mă tratează ca pe un copil slab de minte!

Scrâșni din dinți rostind cuvintele, căci adevărul lor îl umilea.

— Mi-e lehamite de dezaprobarea lui blestemată!

— Ți-am mai spus, Edward, trebuie să-l înfrunți. Ești prinț de Wales, duce al Gasconiei și comandantul armatei regelui. El ți-a oferit această autoritate. Acum tu trebuie să-l silești să te respecte.

Piers îl strânse pe prinț de mână, silindu-l să asculte.

— Tatăl tău e bătrân și suferind. Nu cred că va mai trece mult până să-i iei locul. Trebuie ca baronii să învețe să se teamă de tine și să te respecte acum, dacă vrei să-i ții în frâu după ce el nu va mai fi. O să-ți stau mereu alături, dar tu ești cel care trebuie să-i controleze. Împotrivește-te! Spune-i regelui ce vrei! Cere-i-o!

Edward simți greutatea familiară apăsându-i mintea. De când boala începuse să-l secătuiască de puteri pe tatăl său, se gândea din ce în ce mai mult la viitorul lui, care îl aștepta în abația Westminster: jilțul pentru încoronare făcut la cererea tatălui său, în care se afla încastrată Piatra Destinului, furată Scoției. Fruntea prințului se încruntă. Purta același nume ca tatăl său și, fiind blond, înalt și robust, toată lumea îi spunea că era leit regele în tinerețe. Dar aici se termina orice asemănare. Tatăl lui își dorise să îl modeleze după chipul și asemănarea sa, dar de la moartea mamei lui Edward, Eleanor, Scoția fusese singurul lucru care se bucurase de atenția regelui. În ultimii zece ani era ca și cum acest regat devenise un fiu rătăcitor ce trebuia bătut și adus la supunere, în timp ce Edward, care se străduia să fie fiul cel bun, aștepta în umbră ca tatăl său să-l bage în seamă.

Doamne, cum ura locul ăsta!

Simțind cum Piers îi strânge mâna, Edward îi întâlni privirea. Când avea să fie el rege, lucrurile aveau să se schimbe. Se ridică, însuflețit de o nouă hotărâre. Covorul se strâmbă, dărâmând pocalul lui Piers. Edward dădu să-l apuce, înjurând când vinul i se vărsă pe mână. Vru să și-o scuture, dar Piers îl prinse de încheietură. Cavalerul îi aruncă un zâmbet viclean, apoi își plimbă limba de-a lungul mâinii lui Edward, adunând picăturile de vin. Edward fu străbătut de un fior de plăcere. Apucându-l pe Piers de ceafă, îl trase către el și își apăsă buzele peste ale cavalerului. Se sărutară intens, cu limbile împletindu-

se. Edward simți gustul sărat al sudorii lui Piers și tuleiele bărbatului zgâriindu-i pielea. Sub palma proptită în covorul îmbibat de vin simți un tremur ca un tunet zguduind pământul. Se retrase brusc, privind perdelele cortului, prin deschizătura cărora cerul înserării era o dungă subțire, albastră.

— Ce-i?

— Simți? Tropot de copite?

Edward se strădui să asculte, dar nu auzi decât vocile aspre ale cavalerilor ce savurau vinul și bucatele luate din magaziile castelului Turnberry.

— Afară nu-s decât oamenii noștri.

Edward rămase cu ochii ațintiți către intrarea cortului până când Piers își lipi palma de obrazul lui, întorcându-l cu fața către el. Buzele cavalerului luceau umede în lumina lumânării și ochii lui negri ardeau ca doi cărbuni. Simțind mușcătura dorinței, prințul se apropie. Își înfipse degetele în umărul lui Piers. Simți mușchii încordându-se pe sub cămașa acestuia. Lumea înconjurătoare pieri. Nu mai auzea duduitul vag al copitelor ce se apropiau.

Fuseseră prudenți de mult timp, încă de când Edward Bruce îi zărise împreună în timpul vânătorii din pădurile de lângă conacul Burstwick, pentru că prințul se temuse să nu se descopere adevărul din spatele prieteniei dintre el și Piers. Știa că tatăl său intrase la bănuieli, începând să vorbească tot mai des și cu mai multă hotărâre despre viitoarea căsătorie a lui Edward cu Isabella, fiica regelui Franței. Și tatăl lui nu era singurul. Vărul lui Edward, Thomas, conte de Lancaster, de care fusese odinioară atât de apropiat, devenise din ce în ce mai rece și mai distant și făcea adesea remarci mușcătoare despre Piers. Luni la rând Edward se lipsise de mângâierile la care tânjea, visându-l pe Piers și trezindu-se tremurând și scăldat în sudoare. Dar aici, în campanie, înconjurat de oamenii Casei sale, departe de rege și de baronii săi, lăsase garda jos. În ultimele câteva nopți se repeziseră unul la altul în coconul întunecat al cortului, ca doi flămânzi.

— Prințe!

Auzindu-se chemat de afară, Edward se depărtă brusc de Piers.

— A sosit o trupă, Alteță!

Era vocea lui Henry de Bohun.

Spre ușurarea sa, Edward descoperi că tânărul scutier stătea de o parte a intrării în cort. Galopul inimii sale încetini până la un trap. Celălalt nu avusese cum să vadă.

— A cui trupă? se interesă el, întrebându-se în sinea sa cine naiba ar fi călătorit până în tabăra lui izolată de pe coasta asta sălbatică.

— Unchiul meu, Alteță.

Surpriza neplăcută căzu asupra lui Edward ca un trăsnet. Îi aruncă o privire lui Piers, care i-o întoarse cu calm.

— Spune-i să aștepte, strigă el după o pauză.

În timp ce pașii lui Henry se îndepărtau, Edward se ghemui cu genunchii la piept și își trecu mâinile prin păr.

— Dar-ar toți dracii!

Îi aruncă lui Piers o privire în care mânia se împletea cu rușinea.

— Ți-am zis că tata are ochi peste tot!

Se aplecă, luă pocalul de pe cufăr și dădu pe gât vinul acru dintr-o înghițitură.

— Acum l-a trimis pe omul ăsta, mâna lui dreaptă, să mă spioneze și, fără îndoială, să-i raporteze toate greșelile mele. Ți-am zis că trebuie să avem grijă!

Când Edward puse jos pocalul, Piers îl prinse de încheietură.

— Și eu ți-am spus, prinț e, să faci uz de autoritatea pe care ți-a dat-o tatăl tău. Acolo afară nu te așteaptă Dumnezeu și nici măcar regele. Ci numai Humphrey de Bohun. Conetabilul e un bărbat influent, așa-i, dar sunt alții mai puternici decât el. Du-te, vorbește-i și află de ce a venit, dar fă-o cu capul sus. Căci vei fi regele lui și, oricât de mare se crede el, în curând va fi silit să îngenuncheze dinaintea ta.

Piers îl privea intens, fără șovăire. Edward încuviință fără vlagă. Se ridică în picioare, își netezi tunica și ieși în seara caldă urmat de Piers. Trecu pe lângă focurile de tabără ale camarazilor să-i îmbujorați de vin și râsete, care deodată i se păreau mult prea relaxați, dar nu slăbi din priviri trupa călare ce se oprise nu departe de cortul său. Caii tropăiau, agitați încă de drum.

În fruntea companiei se afla Humphrey de Bohun, cu cei șase lei aurii de pe mantie scânteind în lumina flăcărilor. Contele descălecase și îi vorbea nepotului său. Edward își aminti cum se temuse că Henry ar fi putut fi ucis în timpul turnirului, fapt ce i-

ar fi provocat o grămadă de necazuri. Era o coincidență cumplită faptul că unchiul scutierului tocmai sosise în tabăra lui. Se întrebă neliniștit dacă vânătăile și tăieturile cu care se alesese tânărul azvârlit de pe cal în timpul turnirului puteau trece drept răni primite în luptă.

— Alteță! îl salută Humphrey, înclinându-se scurt.

Lui Edward contele i se păru chiar mai direct decât de obicei. Observă că Humphrey îl descoperise pe Piers și, remarcând dezaprobarea ce străfulgerase în ochii verzi ai Conetabilului, se pomeni punându-se în calea privirii sale.

— Sir Humphrey, ce surpriză să te vedem aici, atât de departe de tabăra tatii! Ai vești de la el?

Edward continuă înainte ca Humphrey să-i poată răspunde.

— Ți-a povestit Henry despre succesul meu? Am ocupat castelul Turnberry și i-am ars moșiile lui Bruce. Arendașii lui au fost împrăș…

— Vă cer iertare, Alteță, îl întrerupse Humphrey, dar timpul e important. Am venit cât de iute am putut din Durham, cu ordine din partea regelui. Robert Bruce fuge către vest. Trebuie să-i tăiem calea.

Capitolul 10

SCOȚIA, LÂNGĂ TYNDRUM 1306

Din desișul vast de mesteceni și arini, Alexander Seton privea malurile îndepărtate și acoperite de păduri ale râului Fillan, unde o pajiște lată cotea, îngustându-se într-o vale. Își forță vederea căutând orice urmă de mișcare dincolo de vasta câmpie ierboasă care unduia ca o mare verde. În jurul lui bărbații își potriveau coifurile și armurile și își cântăreau armele în mâini. Unii discutau între ei cu glas scăzut sau încercau să calmeze caii. Cei mai mulți tăceau. Aerul înăbușitor era îmbâcsit de duhoarea lor combinată: sudoare stătută, piele și oțel oxidat.

Alexander se trezi din gânduri înghiontit de unul dintre cei doi paznici ai săi, care se plesnise cu furie peste obraz, strivind o muscă. Insectele bâzâiau cu zecile dând târcoale nărilor cailor și

grămezilor de bălegar din jurul rândurilor cavaleriei. Și mai multe roiau în jurul celor șase cadavre. Alexander privi trupurile. Nu îi cunoștea după nume, dar îi recunoscu pe doi dintre ei ca fiind iscoadele lui Robert. Ochii și gurile morților erau deja pline de muște care își depuneau ouăle. La căderea nopții viermii aveau să se ospăteze.

— Ochii înainte!

Alexander își dădu seama că paznicul îl privea. Bărbatul ridicase pumnul ca și cum ar fi fost gata să-l lovească. Își întoarse ochii către câmpie, nevrând să le dea trepădușilor Comynilor noi pretexte de a-l bate. Nu că aveau nevoie de cine știe ce încurajare: mulțimea de vânătăi presărate pe tot trupul lui erau o mărturie dureroasă a acestui fapt.

— Așa! Nu vrei să se apropie regele tău și tu să nu-l vezi.

Paznicul chicoti și Alexander simți o ură cumplită, amară ca fierea, dar nu putea să spună nimic, chiar dacă ar fi îndrăznit, pentru că avea legată la gură o zdreanță murdară, care avea gustul propriului său sânge.

„Doamne, fă să-i vadă! Fă să-i vadă până nu-i prea târziu!”

Încleștându-și mâinile legate la spate ca să dea forță rugăciunii, Alexander simți din nou că legăturile îi slăbiseră după nesfârșitele ore în care se zbătuse, făcând carne vie din pricina funiilor. Posibilitatea libertății îi oferea însă prea puțină alinare. Încotro să fugă? Era înconjurat de o mie cinci sute de oameni.

Comynul Negru și John MacDougall aveau două sute de călăreți pe armăsari și cai mai mici. Restul, pedestrași, alcătuiau o bandă sinistră, înarmați cu sulițe și cu securile ucigașe cu coadă lungă, specifice muntenilor. Alexander se gândi la femeile și copiii care îl însoțeau pe rege și închise ochii. Oricât de furios ar fi fost pe Robert, oricât de mult își dorise să se despartă de omul acela și să revină la vechea lui viață, nu-și dorise așa ceva. Ar fi trebuit să-i lase pe Comynul Negru și pe bătăușul ăla ciung de MacDougall să-l omoare, dar viața lui nu fusese unica în joc.

După ce MacDougall îl dusese din Perth la Leuchars, Alexander fusese bătut ore în șir, căci contele voia să știe totul despre planurile lui Robert. În cele din urmă, când abia mai era conștient, Will fusese târât înăuntru la ordinul contelui. Cu sângele încețoșându-i vederea, Alexander privise cum cavalerul fusese silit să îngenuncheze în fața lui. Will era pământiu la față, dar își ținuse capul sus, privindu-l în ochi chiar și când Alexander

refuzase să răspundă la întrebări, chiar și când simțise apăsarea cuțitului pe gâtul său dezgolit. Ba chiar și când îi tăiaseră beregata. Făcuseră la fel și cu Ewen, și Alexander tot nu vorbise.

Tom îl făcuse să cedeze. Tânărul Tom, scutierul lui, implorase milă când călăii îi apăsaseră vârful cuțitului în colțul ochiului, amenințând să i-l scoată. Când vârful armei pătrunsese în piele, băiatul izbucnise în plâns și se scăpase pe el. Atunci Alexander cedase. Ca să-i deslușească spusele, unul dintre oamenii contelui fusese silit să îngenuncheze în balta de sânge și urină pe care o făcuse.

— Islay. Merge la Islay.

Zadarnic cedase. Ticăloșii tot îl uciseseră pe Tom.

Alexander își dorise să-l ucidă și pe el, dar Comynul Negru poruncise să fie ținut în viață, pentru cazul că le-ar mai fi putut fi de folos.

— Dacă nu e bun la altceva, îl auzise el pe conte, o să li-l dăm englezilor și astfel regele va avea și mai multă încredere în noi. Luați-l cu noi! O să i-l predau chiar eu. Îmi imaginez că regele Edward va fi fericit să se ocupe în persoană de o căpetenie de-a lui Bruce.

Un murmur de nerăbdare se răspândi în rândurile armatei ascunse în pădure când de cealaltă parte a câmpiei se ivi încet o oaste. Alexander înțepeni la vederea coloanei ce ieșea din vale, pătrunzând în marea de iarbă ca un șarpe negru și gros. Coloana se lungi tot mai tare pe măsură ce apăreau tot mai mulți oameni, urni călare, alții pe jos. Murmurelor din jurul său li se adăugă scrâșnetul armelor și tropăitul copitelor. În câteva clipe, după ordine răstite din partea căpeteniilor ei, armata în așteptare amuți. Oamenii stăteau încordați, cu sudoarea șiroindu-le pe fețe.

Alexander își aținti ochii către coloana ce înainta pe câmpia luminată de soare, cu inima bătându-i nebunește. Se luptă cu funiile de la încheieturi, simțind cum nodurile îi rod pielea în timp ce se străduia să-și elibereze mâinile. Paznicii lui nu observară, atenți la oastea ce se apropia. Aceasta era mult prea departe, dar, oricât de lipsit de speranță era gestul său, trebuia să acționeze. Nu putea face decât un singur lucru, deși fără îndoială avea să fie ultima lui faptă pe această lume. În cele din urmă, eliberându-și mâinile din legături, Alexander își trase în jos călușul, își azvârli capul pe spate și urlă numele lui Robert.

•

Aflat în avangardă, Robert privi în jur și-l descoperi pe John de Atholl potrivindu-și pasul calului cu al său.

— Nici urmă de ei? murmură John.

Viziera coifului lui Robert era ridicată. Privea de sub marginea ei de fier cu ochi mijiți, cercetând câmpia dinaintea lor. O barieră de nori plutea deasupra piscurilor Lomului, și mai negre în contrast cu soarele auriu al după-amiezii ce scălda pajiștile largi de dincolo de râul Fillan. Plouase cu puțin timp în urmă și câmpia era ca o mantie unduitoare, întinsă la picioarele munților. Cinteze și fluierari țâșneau din iarba împestrițată cu flori.

— Le-ai spus să cerceteze drumul înainte, zise John, indicând cu bărbia nordul, în direcția Tyndrumului, unde munții cedau locul unor dealuri împădurite. E ceva de mers.

David își mână calul alături de al tatălui său.

— Iscoadele?

John clătină din cap.

— Ar fi trebuit să se fi întors până acum, zise Robert privind peste umăr către primele șiruri de bărbați călare. Lumina soarelui scânteia pe umbourile[4] și țintele scuturilor și sclipea pe cupolele coifurilor. Privirea lui se deplasă dincolo de șirurile de pedestrași care mărșăluiau pe lângă cavaleri, către femeile și copiii ce călăreau într-un grup strâns. Le pusese la mijloc laolaltă cu servitorii, pentru a se asigura că toată compania se deplasa în același ritm, dar și pentru a le înconjura cu un scut din bărbați.

Elizabeth călărea în fruntea celorlalte femei pe un armăsar alb și suplu. Soția lui purta mantia cenușie pe care i-o căptușise cu hermină ca să-i facă o surpriză cu ani în urmă, în Essex. Veșmântul era zdrențuit și decolorat de soare. Lângă regină era Marjorie, pe un ponei cu picioare zdravene. Fiica lui părea obosită. Surorile lui și soțiile și copiii oamenilor să-i călăreau în spatele ei în tăcere. Veselia nunții pierise. Se risipise cu zile în urmă, în timp ce se pregăteau pentru următoarea etapă a călătoriei, iar James Douglas și Gilbert de la Hay organizau vânători care să le completeze proviziile împuținate. În acea dimineață, în timp ce încărcau caii de povară, Robert observă că Elizabeth era palidă și îngrijorată. Auzind-o discutând cu Isabel

[4] Garnitură metalică din centrul unui scut. (n.tr.).

Comyn, își dădu seama că o îngrozea gândul călătoriei pe mare până la Islay. În copilărie soția sa fusese câte pe ce să se înece și de atunci se temea cumplit de apă.

— Poate au dat peste cineva pe drum și trebuie să stea ascunși? zise John. Drumul duce către Pasul Brander înainte să se bifurce. E greu de crezut că nu-s călători pe el.

Îndreptându-și din nou privirea înainte, Robert blestemă.

— Înaintăm orbește.

— Am putea să așteptăm, zise John răsucindu-se în șa, în timp ce o mână îi poposea pe mânerul spadei. Era un gest instinctiv, care îi trăda neliniștea. Să le dăm iscoadelor mai mult timp să se întoarcă?

— Nu, zise Robert după o clipă de tăcere. Cu cât stăm mai mult aici, cu atât crește pericolul de a fi văzuți. Înaintăm. Dacă avem noroc o să ajungem la *loch* Awe înainte de căderea serii și o să ne pierdem urma printre dealuri. Campbell e de părere că mâine-seară o să ajungem pe coastă.

Împunse cu pintenii pântecele lui Nălucă, îndemnând calul să înainteze prin marea neliniștită a ierbii într-un trap vioi ce fu imediat imitat de restul avangardei. Nălucă se deplasa cu ușurință pe terenul mlăștinos, în ciuda greutății zalelor lui Robert, sporite și de armura din plăci peste care purta o tunică și o mantie de postav. Vânătorul ar fi fost prea greu pentru un asemenea teren. Gândul readuse cu sine amintirea dureroasă a acelei nopți din Aberdeen, când fusese silit să admită gravitatea rănii animalului. La comanda sa, armăsarul de luptă se întinsese pe podeaua grajdului fornăind, în timp ce Robert îi mângâia botul. Când Nes îngenunchease lângă el în tăcere, ținând o țeapă de fier și un ciocan, Robert le luase el însuși. Apropiase vârful țepii de capul animalului vorbindu-i cu blândețe. O singură lovitură puternică de baros, așa cum îl îndemnase grăjdarul.

Robert fu readus în prezent de un zgomot ce răsuna undeva în depărtare. Sunase ca urletul unui animal. Jumătate de milă mai la sud, un stol de ciori țâșni de sub bolta încâlcită a pădurii. Croncăniturile lor fură împrăștiate de vânt.

— Ce-i? întrebă John văzându-i expresia concentrată.

Robert se strădui să audă dincolo de clinchetul armurii și al frâielor, de fornăitul cailor și de bubuitul copitelor, dar nu auzi decât vântul cântând prin iarbă.

— Nu-s sigur.

Neil Campbell, care călărea la stânga lor, privi cercetător în jur

— Ai auzit? îl întrebă Robert.

Neil încuviință.

— Posibil să fi fost un lup, zise el, deși mâna i se încleștă pe mânerul spadei.

— Ce se întâmplă?

Edward își îndemnă calul și veni lângă fratele său. I se alăturară imediat Christopher Seton și Niall.

Robert ridică mâna, făcând semn avangardei să se oprească. Unul câte unul îi dădură ascultare, răsfirându-se. Bariera întunecată a norilor plutea pe deasupra munților, revărsând peste dealuri o perdea de ploaie. Robert scrută pădurea din adâncurile căreia se ridicaseră păsările. Simți primele picături de ploaie încețoșând aerul. Înainte ca soarele să fie înghițit de nori, surprinse de-a lungul lizierei câteva scăpărări: lumină reflectându-se pe metal. Instinctele i se deșteptară. Duse mâna la spadă, dând alarma chiar în clipa în care o mare de oameni se revărsă din pădure.

Urletul lor îndepărtat fu înecat de tunetul copitelor, căci două sute de călăreți se desprinseră din rândurile din față, îndemnându-și caii la galop. În spatele lor alți bărbați veneau în fugă cu vârfurile sulițelor și tăișurile securilor strălucind în lumina prevestitoare de furtună. Deasupra călăreților fâlfâiau stindarde împodobite cu galerele negre din Argyll și cu blazonul Comynilor Negri.

În jurul lui Robert oamenii strigau, trăgând armele din teacă. Pe măsură ce alarma se răspândea în rândurile trupei, caii se ridicau speriați în două picioare. Câțiva cai de povară se smulseră din mâinile servitorilor îngroziți și fugiră. Câteva femei începură să țipe, făcând câinii să latre și amenințând să mai pună și alți cai pe fugă. Christian îl smulsese pe Donald din brațele dădacei și strângea la piept băiețelul care plângea. Mary apucă hățurile calului Mathildei, care bătea panicat din copite. Isabel Comyn privea încremenită șarja călăreților, văzând stindardul soțului ei.

Robert, cu sângele gonindu-i mai iute prin vine, își mută privirea de la pâlcul de femei înfricoșate la călăreții ce se apropiau. Erau încă departe, dar distanța se micșora rapid:

câmpia părea să dispară sub copitele cailor. În spatele lor, alți și alți oameni continuau să iasă dintre copaci. Erau sute, poate chiar mii.

— Sunt prea mulți! strigă John. O să ne doboare!

Robert luă o hotărâre fără să aibă timp să cântărească dacă era bună sau greșită.

— Niall! Edward! strigă el, arătând cu spada către femei. Duceți-le de-aici! Luați cu voi pedestrimea și arcașii! Întoarceți-vă în vale și îndreptați-vă către pădurile din spatele Fillanului! O să-i reținem cât de mult vom putea!

— Pe naiba! obiectă Edward.

— Du-te! răcni Robert furios, făcându-și fratele să tresară.

Un mușchi zvâcni pe obrazul lui Edward, dar acesta își răsuci calul și, cu ajutorul lui Niall, îi făcu pe pedestrași să alcătuiască un scut în jurul femeilor, copiilor și servitorilor și să se retragă în direcția de unde veniseră.

Robert o zări pentru ultima oară pe Marjorie – privindu-l peste umăr cu groaza înscrisă pe chip apoi își coborî viziera. Lovind violent cu călcâiele, îl îndemnă pe Nălucă spre masa de călăreți ce se apropiau.

— Pe ei! răcni el cu vocea răsunând înăuntrul coifului.

Oamenii săi călăreau alături. Caii se avântau prin iarbă, azvârlind de sub copite bulgări negri de noroi. Ploaia se întețise, încețoșându-le vederea. Înaintea lor, dușmanul se apropia cu repeziciune. În sfârșit sosise ziua răfuielii pentru uciderea lui John Comyn. Robert știuse dintotdeauna că va veni. Oamenii aceștia care goneau către el cu spadele și securile ridicate erau judecătorii și călăii săi, veniți să răzbune sângele rudei lor. Dar nu avea de gând să șovăie sau se cedeze dinaintea lor. Viețile tuturor celor dragi lui erau în joc. Cu imaginea fiicei sale plutindu-i pe dinaintea ochilor, Robert lovi brutal cu pintenii pântecele lui Nălucă, făcându-l să se năpustească în primele rânduri ale dușmanului.

Cele două forțe se ciocniră cu un zgomot înfiorător, care umplu câmpia. Oameni și cai se izbiră unii de alții, sulițe se sfărâmară de scuturi, oase se frânseră sub impact. Unii călăreți fură azvârliți din șei și se rostogoliră pe solul mlăștinos, în noroiul lipicios ca smoala. Mulți reușiră să se ridice și dezmeticindu-se de pe urma căzăturii se năpustiră către cei în preajma cărora se pomeniseră, lovind și tăind. Ploaia îi biciuia

pe toți, deasă și orbitoare de parcă cerul ar fi vrut să ia și el parte la luptă.

Robert se avântă în inima rândurilor dușmane, înfigându-și spada în gâtlejul unui bărbat care se repezise să-l lovească, arătându-și ochii holbați prin deschizătura coifului. Îi smulse spada din trup și bărbatul se zbătu, împroșcându-l cu sângele său. O lovitură puternică într-o parte a coifului îi făcu urechile să răsune. Urlă lovind în oamenii și caii înghesuiți dinaintea lui, ignorând durerea cumplită care îi străbătu umărul când asupra scutului său se abătu o ploaie de lovituri. Lumea se reduse la zidul mișcător de trupuri din fața lui, care trebuia lovit în orice loc vulnerabil, pentru a fi doborât.

Forțele celor două trupe de cavalerie erau aproape egale, dar asta numai până când în luptă aveau să intre și pedestrașii care se apropiau în goană. Unica speranță a lui Robert în aceste minute disperate era ca el și oamenii săi să rănească sau să ucidă suficienți călăreți ca să le încetinească înaintarea. Asta ar fi trebuit să le ofere femeilor răgaz să-și afle scăparea în pădurea de dincolo de St Fillan. Cu răsuflarea șuierând fierbinte în spațiul strâmt al coifului, lovi cu scutul fața unui bărbat într-o tunică împodobită cu blazonul Argyllului. Cavalerul se clătină și Robert îi înfipse spada în coaste.

John de Atholl lupta cu furie alături de fiul său. James Douglas era în apropiere, cu obrajii palizi stropiți de sânge. Lupta ca o furie, dezgolindu-și dinții și biciuind aerul cu spada. Christopher Seton fusese târât în inima încăierării, alături de vreo zece cavaleri de-ai lui Atholl. Se luptau cu niște bărbați ce arborau blazonul Comynului Negru. Gilbert de la Hay se repezi la un nefericit din Argyll, care-și pierduse coiful. Spada lui Gilbert descrise un arc către gâtul lui și omul se aplecă, dar nu suficient. Lama îi pătrunse în frunte și își continuă drumul, retezându-i creștetul cu tot cu gluga căptușită. Bărbatul alunecă din șa cu o expresie de uimire pe chip, arătând ca un ou cu vârful retezat. Calul lui se ridică în două picioare și-l izbi cu copita în față pe unul dintre camarazii celui căzut. Acesta dădu înapoi, scuipând sânge amestecat cu dinți. Și alți cai se prăbușeau, loviți de spade și securi, nechezând în cădere și trăgându-și călăreții jos odată cu ei.

Scoțându-și spada însângerată din trupul unui alt cavaler din Argyll, Robert se răsuci în șa. Femeile dispăruseră de pe câmpie,

conduse în vale de frații săi și de pedestrime. Pedestrimea inamică aproape îi ajunsese și răcnetele ei fioroase zguduiau văzduhul. Robert se pregăti să ordone retragerea, dar strigătul îi fu retezat abrupt și se pomeni smucit într-o parte. Unul dintre oamenii din Argyll îl apucase de mantie și îl trăgea către vârful spadei sale. Robert se împotrivi. Paftaua care îi prindea mantia se rupse și dușmanul său rămase cu pânza în mână. Bărbatul mârâi înfuriat și apucă frâiele calului lui Robert. Strivit între cei doi cai, Robert nu se putea elibera. Văzând pericolul, James Douglas se repezi spre dușman din cealaltă parte, înfigându-și spada adânc în coapsa omului și eliberând-o într-un arc de sânge.

În timp ce bărbatul cădea din șa, Robert îl întoarse pe Nălucă:

— *Înapoi*! *Înapoi*!

•

Alexander icni, încercând să tragă aer în plămâni. Zăcea îndoit de mijloc pe solul umed, ghemuit în jurul durerii din stomacul său, în care omul lui Comyn îl lovise cu pumnul, retezându-i strigătul. Din această perspectivă privise cavaleria ieșind dintre copaci, în timp ce pământul de sub el se cutremura de duduitul copitelor. Se luptase cu primele câteva guri de aer în vreme ce pedestrimea se repezea pe urmele călăreților. Lumea, pe care nu se așteptase să o mai vadă, reveni în jurul lui pe măsură ce își umplu plămânii. Oastea dispăruse de cealaltă parte a câmpului și singurii care mai rămăseseră erau cei doi gardieni ai săi. Unul se afla la marginea pădurii, de unde urmărea desfășurarea luptei, iar celălalt era aplecat deasupra lui, ținând în mâini funia de care se descotorosise mai înainte, gata să-l lege din nou.

Trăgând o ultimă gură de aer binecuvântat, Alexander apucă de funie și îl trase brutal pe paznic spre el, repezindu-și în același timp capul în sus. Fruntea lui îl lovi pe paznic în șaua nasului. Bărbatul se dădu pe spate, ducându-și mâinile la obrazul îndurerat. Se auzi un zăngănit depărtat, dar sonor, semn că cele două oști se ciocniseră. Dincolo de răcnetele pedestrimii care continua să alerge prin iarbă răzbăteau strigăte stinse. Smulgând funia din mâna temnicerului său, Alexander se ridică în picioare, deși fiecare părticică din trupul lui bătut și învinețit protesta. Din cauza zgomotului luptei, celălalt paznic nu auzi tufișurile frângându-se când Alexander se aruncă asupra

tovarășului său, răsucind funia cu ambele mâini și petrecându-i-o peste cap ca să i-o strângă în jurul gâtului. Bărbatul scoase un gâlgâit retezat brusc când traheea îi fu strivită, dar acum celălalt paznic fusese alertat. Văzându-și tovarășul care se zbătea sufocându-se în strânsoarea funiei, își trase spada și se repezi către el.

Alexander atacă. Folosindu-se de celălalt paznic ca de un scut, îl îmbrânci în spada îndreptată spre el, care îi pătrunse în trup până la mâner. Impactul îl făcu pe cel de-al doilea paznic să cadă pe spate. Se prăbușiră unul peste altul ca doi îndrăgostiți. Alexander se întinse după spada paznicului înjunghiat, o smulse din teacă și se repezi la celălalt gata să-i dea o lovitură mortală. Dar nu mai era nevoie. Paznicul căzuse cu spinarea într-o rădăcină de copac pe care copitele cailor o transformaseră într-o țepușă ascuțită. Rădăcina îi spintecase craniul, ieșindu-i printr-un ochi.

Alexander se împletici gâfâind către locul unde erau priponiți caii celor doi. Strângând sabia în pumn, îl eliberă pe unul dintre ei cu mâna tremurând. Temnicerii săi îl lăsaseră numai în cămașă și izmene, care erau sfâșiate și pline de sânge. Își vârî piciorul desculț în șa și încălecă. Răsuci calul și-l lovi cu călcâiele în burtă. Când ieși din pădure ploaia îl udă până la piele, dar frigul îl înviоră și mintea i se limpezi în timp ce-și mâna calul într-un galop disperat. De cealaltă parte a pajiștii răscolite de copite și pași, cele două trupe de cavalerie se amestecaseră și culorile blazoanelor se contopiseră. Depășind în goană cele dintâi șiruri de pedestrași, Alexander surprinse o scânteiere galbenă, contrastând cu veșmintele negre ale oamenilor lui Comyn. Recunoscu blazonul lui John de Atholl. Robert nu putea fi prea departe de cumnatul său. În luptă, cei doi erau inseparabili. Alexander smuci frâiele, mânându-și calul în direcția culorilor.

Cu un ultim avânt, lăsă în urmă pedestrimea ale cărei rânduri din față aproape ajunseseră la locul luptei. Dădu din goana calului peste câțiva oameni care alergau și-i împrăștie cât colo. Pătrunse în încăierare chiar în spatele trupei lui Atholl, croindu-și drum printre cavalerii lui Comyn și lovindu-i pe la spate cu spada furată. Nu se așteptau să fie atacați din spate și se dovediră ușor de doborât. Îl săgetă o durere cruntă în picior când calul său se strivi de un altul. O lovitură răzleață de spadă

îi brăzdă brațul, pătrunzându-i până la os, dar abia o simți, căci febra bătăliei îl copleșise, făcându-l să danseze pe linia subțire dintre viață și moarte.

Aerul umed duhnea a noroi și a intestine revărsate. Alexander era suficient de aproape ca să vadă chipurile cavalerilor lui Atholl. Tresări, zărind în rândurile lor un tânăr care rânjea pe deasupra marginii scutului. Șuvițe blonde răzlețe îi scăpaseră de sub gluga de zale și i se lipiseră de obraz.

— Christopher!

Strigătul răgușit al lui Alexander se pierdu în larma bătăliei. Spadele se ciocneau cu trosnete asurzitoare de lemnul scuturilor, acoperind zgomotul pedestrimii care intrase și ea în luptă, cu armele și securile ridicate, gata să dea primele lovituri dușmanului. Sosiseră prea târziu. Robert și oamenii săi se degajau din încăierare, gonind înapoi de unde veniseră și lăsând în urma lor zeci de morți și muribunzi. Nu toți oamenii regelui îl urmară, fiindcă pătrunseseră prea adânc în liniile dușmane și nu le puteau părăsi cu ușurință. Printre aceștia se afla și Christopher, alături de o mică trupă de cavaleri de-ai lui Atholl, lovind cu disperare în oamenii lui Comyn, care îi înghesuiau din toate părțile încercând să-i copleșească. Alexander scoase un urlet de disperare, înfigându-și spada udă de sânge în fiecare centimetru de carne neprotejată pe care-l vedea în încercarea de a ajunge lângă vărul său. Pentru o clipă, mareea luptei îi apropie unul de altul. Pe deasupra scutului, ochii lui Christopher se măriră a recunoaștere. Alexander vru să-i strige ceva, dar muchia de metal a unui scut îl lovi în cap. Lumea dispăru.

•

Alexander își veni în simțiri tușind, cu gura și nasul pline de noroi. Se ridică în patru labe și vomită un torent de lichid cafeniu. Îl usturau ochii. Și-i șterse cu mâneca udă a cămășii și clipi ca să-și limpezească vederea. Lumea din jurul lui se schimbase. Pentru o clipă crezu că murise și se trezise altundeva. În iad, desigur, judecând după scâncetele și gemetele ce înțesau văzduhul. Ploaia încetase și soarele scălda din nou câmpia. Razele lui străluceau dureros căzând peste amestecul roșu de membre tăiate și trupuri spintecate ce acoperea terenul mlăștinos. Cai răniți se zvârcoleau printre morți și muribunzi. Aerul duhnea. Păsările mlaștinii dispăruseră și locul lor îl luaseră ciorile, venind în zbor dinspre dealuri,

atrase de duhoarea cadavrelor. Alexander se ghemui cu genunchii la piept, privind câmpia. Cum se terminase bătălia? Unde erau oamenii? La acest gând, în minte i se ivi fața vărului său.

Alexander reuși să se smulgă din noroi, clătinându-se de durere și oboseală. Tot trupul îi tremura necontrolat. Privi în jur încercând să-și păstreze echilibrul, până ce ochii îi poposiră pe un petic în dungi galbene și negre, vizibil în iarba strivită. Se împletici până la acolo și îngenunche lângă cavaler, unul dintre oamenii lui Atholl.

— Christopher Seton, zise Alexander cu vocea ca un croncănit. Lupta alături de voi. A scăpat?

Ochii bărbatului erau deschiși. Se uită la Alexander fără să înțeleagă. Plimbându-și privirea pe trupul lui, Alexander observă că avea o rană largă în coaste. Inelele cămășii lui de zale fuseseră sfâșiate și fânul care îi căptușea pieptarul ieșise prin ruptură. Parcă-i o sperietoare, își spuse năucit Alexander. Dedesubt se vedea strălucirea umedă a intestinelor trandafirii și gălbui. Omul continuă să-l privească lingându-și buzele. Auzind sunetul prelung al unui corn, Alexander se răsuci grăbit. Ochii i se concentrară cu greutate asupra oștirii ce călărea spre el. Pentru moment crezu că se întorseseră Comyn și MacDougall, dar acești oameni nu erau îmbrăcați în negru. Zări stindardul înălțat în fruntea oștirii. Blazonul era inconfundabil: trei lei aurii pe fond stacojiu.

Alexander se ridică și se sili să pună un picior înaintea altuia, până când, în cele din urmă, izbuti să alerge. Auzi strigăte îndepărtate și sunetul cornului se repetă. Încă mai alerga când în urma lui răsună duduitul înfundat al copitelor.

PARTEA A DOUA

„Pentru țara ta lupți și pentru ea ar trebui, de ți se va cere, să mergi de bunăvoie la moarte: căci aceasta înseamnă victoria și tămăduirea sufletului”.

Istoria regilor Britaniei,
GEOFFREY DE MONMOUTH

Capitolul 11

CASTELUL FINLAGGAN (ISLAY), SCOȚIA 1306

Procesiunea înainta pe digul ce traversa apele mărginite de trestii de pe țărmul nordic al Finlagganului, cordonul ombilical din piatră ce lega cele două insule, Eilean Mor și Eilean na Comhairle. Înainte, la capătul digului, sala sfatului domina insula mai mică, făurită de mâna omului. La intrare ardeau torțe împodobind apa cu reflexiile lor diamantine. În întunericul catifelat al dealurilor înconjurătoare se auzeau vite mugind. Dincolo de ele, în depărtare, flancurile brăzdate ale Sânilor Jurei se desenau sumbre pe cerul sidefat al înserării.

În timp ce bărbații pătrundeau prin intrarea boltită a sălii, Thomas Bruce privi peste umăr, dincolo de pâlcul de clădiri de pe Eilean Mor, unde fumul se ridica din hornul sălii mari. Pentru o clipă i se păru că zărește conturul unei corăbii mult scufundate în apă, acolo unde un alt dig lega insula mai mare cu țărmul de dincolo de ea. Reflexia dealurilor în apă îl deruta însă.

Cormac fu silit să se oprească brusc, ca să nu dea peste el.

— Nu vin, frate!

Thomas îi întâlni privirea.

— Poate că nu.

Fratele său adoptiv îi întoarse nesovăitor privirea. În lumina torțelor, părul lui roșcat părea el însuși o flacără. Asemenea celorlalți zece irlandezi cu care veniseră de la Antrim, Cormac purta tradiționala tunsoare *cúlán,* cu bretonul des și ciufulit căzându-i pe ochi și cu ceafa tunsă scurt.

— Dacă vrei părerea mea, asta nu-i rău.

— Haide, Thomas! îl strigă Alexander Bruce din ușa sălii, unde, în sutana lui cafenie cu glugă, se confunda cu umbrele. Să nu ne facem gazda să aștepte.

Thomas se răsuci și-și potrivi desaga pe umăr, simțind cum pielea se întinde sub greutatea cufărului. S-ar fi așteptat ca promisiunea dinăuntrul lui să îi atragă pe lorzii din Garmoran cum îi atrage pe lupi mirosul de sânge.

Intrând cu Cormac pe urmele lui, Thomas cercetă încăperea din priviri. Se afla în Islay de aproape o lună, sosit cu corabia din Irlanda, unde lordul Donough mobiliza bărbații Antrimului pentru războiul lui Robert, dar punea pentru prima oară piciorul în sala sfatului din Eilean na Comhairle, inima domeniului familiei MacDonald. Torțe își răspândeau lumina pe pereții văruiți. Deasupra lor grinzile se încrucișau în penumbră, iar liliecii brăzdau aerul, tulburați de murmurul vocilor bărbaților care ocupau fără grabă lavițele așezate pe mai multe șiruri dinaintea unei estrade cu un jilț singuratic, ridicate lângă peretele opus intrării.

Bărbatul care îi condusese urcă treptele podiumului și se așeză. Angus Og MacDonald, lordul de Islay, era un bărbat de vreo patruzeci de ani, cu pieptul lat, pielea cafenie și un chip puternic, încadrat de păr blond-nisipiu, înspicat cu cenușiu pe la tâmple. În timp ce oamenii se așezau pe lavițe, el cerceta camera din priviri, cu ochi albaștri ageri și atenți la toate. Veniseră, la chemarea sa, de pe moșiile sale din Kintyre și Islay, din sudul Jurei, din Oronsay și Colonsay. Căpetenii experimentate, care se luptaseră cu nordicii în cea din urmă bătălie dusă de aceștia pe țărmurile vestice, cu patruzeci și trei de ani în urmă, erau însoțite de fii robuști și de nepoți nerăbdători, dintre care mulți aspirau acum mai degrabă la titlul de cavaler decât la viața sălbatică și supusă legilor mării pe care o duseseră strămoșii lor prădalnici.

Condus de ușierul lui Angus, Thomas se așeză în față, punându-și la picioare desaga de piele. Nu încredințase nimănui

altcuiva povara de când Robert i-o dăduse pe Stânca Dumbarton, laolaltă cu Toiagul lui Malachy, acum reintrat în mâinile călugărilor de la abaţia din Bangor. Alexander i se alătură, cu mâinile adunate în poală şi cu crucea de argint de la gât scânteind în lumina torţelor. Cormac şi oamenii din Antrim, cărora lordul Donough le poruncise să îi însoţească pe cei doi fraţi în Islay, se aşezară pe laviţele din spate. Privindu-l pe Angus aşezat pe podium, având pe peretele din spate un stindard cu blazonul clanului MacDonald – o corabie neagră cu pânzele ridicate – Thomas îşi zise că acesta arăta ca un rege, şi nu ca un simplu lord. Ceea ce, ca stră-strănepot al lui Somerled, şi era.

Străvechiul regat al mărilor, compus din mai bine de cinci sute de insule dispuse în arc în jurul coastei de apus a Scoţiei, la mila capriciilor Mării Nordului, fusese împărţit între fiii lui Somerled după moartea acestuia. Influenţa regilor nordici care jefuiseră sau colonizaseră o parte din acest lanţ de insule făcuse ca printre urmaşii lui Somerled loialităţile să fie divizate, declanşând un război care dura de generaţii întregi. Cu patruzeci de ani în urmă, odată ce nordicii cedaseră controlul, Insulele Vestice se lăsaseră atrase sub autoritatea regilor Scoţiei, dar lorzii celor trei familii ce guvernau aceste teritorii erau bărbaţi mândri şi cruzi, cu memorie bună, care încă le mai inspirau comunităţilor peste care guvernau un respect demn de un rege. În ultimele câteva săptămâni petrecute în Islay, Thomas văzuse asta limpede.

— Bine aţi venit! zise Angus într-o galeză muzicală şi pură, plimbându-şi privirea peste sală şi părând să întâlnească ochii fiecărui om în parte. V-am chemat aici în numele preacinstiţilor mei oaspeţi, sir Thomas Bruce şi Alexander, parohul de Glasgow. Au venit din partea fratelui lor, regele Robert, care îmi cere ajutorul în războiul împotriva regelui Edward.

Sala se umplu de murmure de surpriză.

Thomas privi peste umăr, observând că mulţi se încruntau sau clătinau din cap. Se aşteptase la asta. De la începutul războiului, familia MacDonald îl susţinuse pe regele Edward, la fel ca tatăl său şi ca alţi mari seniori scoţieni. Declaraţia reprezenta o dramatică schimbare de perspectivă.

— Lordul meu, spuse un bătrân care îşi încleşta mâinile pe un toiag la fel de noduros şi de strâmb ca el, în timp ce războiul cu

Anglia a răvășit continentul, noi aici am rămas neatinși. De ce să riscăm furia regelui Edward după atâția ani?

— Pentru că acum avem un nou rege, Gillepatrick, răspunse Angus.

— Un rege care și-a luat tronul cu forța, împotriva voinței multora.

Din sală răsunară murmure de aprobare.

Thomas vru să vorbească, dar își mușcă limba. Nu avea nicio autoritate aici, deși Angus îl tratase cu ospitalitate.

— Gillepatrick are dreptate, interveni un bărbat mai tânăr. Bruce și-a făcut mulți dușmani puternici, și nu doar în Anglia. N-au trecut decât trei ani de când Richard de Burgh a primit poruncă să atace fieful Butte al lui sir James Stewart. Din Irlanda se poate ajunge ușor pe pământurile noastre. Cine poate spune că nu vom vedea corăbiile lui Ulster și pe țărmurile astea dacă ne vom alia cu dușmanul regelui Edward?

— În clipa asta contele de Ulster are alte probleme, zise Cormac ridicându-se în picioare. Compatrioții mei irlandezi continuă să atace așezările engleze de la graniță, în sud și în vest. Tatăl meu, lordul Donough de Glenarm, pregătește o flotă care îi va aduce pe războinicii din Antrim în ajutorul regelui Robert. Ulster e atât de ocupat cu atacurile compatrioților mei, încât nu are resurse ca să-l oprească pe tata. N-o să vă atace pe voi.

Cormac surprinse privirea de avertisment pe care i-o aruncase Thomas.

— Cu tot respectul v-o zic, adăugă el înclinând din cap către Angus.

Angus ridică mâna, cerând să se facă liniște.

— Tata a jurat credință cauzei lui Bruce înainte ca John Balliol să fie încoronat, înainte de începerea războiului. Eram la Turnberry când lordul de Annandale i-a primit jurământul. Acum nepotul său mă cheamă să îndeplinesc acel jurământ. Refuzând aș jigni onoarea tatălui meu.

— Onoare? Așa-i zici tu?

Auzind vocea aspră ce venea din spatele sălii, majoritatea oamenilor se răsuciră întinzându-și gâturile ca să vadă cine i se adresase lordului lor cu atâta lipsă de respect. Thomas zări o siluetă ce ieșea din umbră în lumina torțelor. Era un bărbat înalt, vânos, cu părul negru lung până la umeri. Purta o mantie

albastră precum cerul, prinsă pe umăr cu o broșă de argint. Falca lui pătrată era întunecată de tuleiele unei bărbi de câteva zile ce ascundea parțial un defect sau poate o cicatrice ce îi strâmba colțul buzei de sus. Bărbatul nu-l slăbea din ochi pe Angus.

— Eu îi zic ambiție.

Angus se apleca, încleștându-și mâinile pe brațele jilțului.

— Lachlan! Te așteptam de acum câteva zile.

La auzul numelui, Thomas înțelese că bărbatul era Lachlan MacRuarie, căpetenia galloglașilor din Highlandul vestic, fiu bastard al lordului de Garmoran și unul dintre urmașii lui Somerled. Atinse cu vârful cizmei desaga de piele de la picioarele lui, simțind că nerăbdarea îi sporește.

— Vrei să-l sprijini pe Bruce nu din cauza jurământului tatălui tău, ci fiindcă ești convins că îți va aduce ceea ce îți dorești cel mai tare. Nu spune că nu-i așa, vere, zise Lachlan arcuindu-și buza strâmbă. Probabil știi că MacDougallii au ridicat o armată împotriva lui Bruce, vrând să-l pedepsească pentru uciderea lui John Comyn. Mai știi și că, dacă îl ajuți pe Bruce și el iese victorios, poate că îți va da în dar insula aia a lor.

Angus se ridică în picioare.

— Lismore ni se cuvine ca urmare a căsătoriei fratelui meu cu cățeaua aia din neamul MacDougall. Faptul că lorzii din Argyll refuză să-i plătească zestrea nu înseamnă că e insula lor. Înseamnă că e un teritoriu furat: un teritoriu pentru care fratele meu și-a pierdut viața, după cum știi prea bine, *vere,* dat fiind că le-ai dat o mână de ajutor puilor ălora de târfe.

Angus făcu semn către doi dintre oamenii săi care se aflau în spatele sălii.

— Luați-l!

În timp ce cei doi se îndreptau către el, Lachlan strigă un ordin. Pe ușile sălii năvăli un grup de bărbați. Cei mai mulți purtau tunici de lână în carouri și brațele dezgolite le erau bronzate de soare și musculoase. Toți aveau în mâini spade sau pumnale. Doi dintre ei țineau între ei un alt bărbat, apăsându-i o spadă pe beregată.

Thomas îl recunoscu pe captiv drept majordomul lui Angus. Se aplecă și apucă desaga de piele în timp ce sala se umplea de strigăte de indignare și scrâșnet de săbii trase din teci. În

spatele lui, Cormac și oamenii din Antrim se ridicaseră cu spadele în mâini.

— Opriți-vă! le strigă Angus oamenilor săi. Își întinse mâinile către Lachlan într-un gest de împăcare. Nu face asta!

Zâmbetul batjocoritor al lui Lachlan pierise. Ochii lui verzi erau reci ca gheața.

— Credeai că-s atât de prost încât să vin singur în casa omului care ne-a făcut prizonieri pe mine și pe fratele meu pe o stâncă uitată de Dumnezeu vreme de cinci ani blestemați?

— Cinci ani? Iisus mi-e martor, n-ai stat închis nici măcar unul, au avut grijă MacDougallii de asta!

— Dar Ruarie n-a fost la fel de norocos ca mine, nu-i așa? Paznicii tăi l-au făcut să plătească pentru evadarea mea.

Un bărbat se desprinse din grup și i se alătură lui Lachlan. Era mai scund și mai lat, iar capul lui chel era acoperit de o rețea hidoasă de cicatrici. Un ochi îi lipsea. În locul lui era o gaură întunecată.

— Am negociat eliberarea fratelui tău, zise Angus ducând mâna la *dirk*-ul de la centură. Deși regele Edward îl voia închis pe viață pentru că îi jefuise și arsese una dintre corăbiile regale.

Ruarie îi întoarse privirea fără să clipească din unicul său ochi. Arăta ca un mastiff gata de atac. Strângea în mâini o secure.

— Ce frumos din partea ta, zise Lachlan cu răceală.

— Îndrăznești să spui că lordului meu îi lipsește onoarea? mârâi unul dintre oamenii lui Angus. Când MacDougallii ne-au atacat insulele și ne-au măcelărit oamenii voi i-ați urmat prădând după pofta inimii. Ca niște ciori mereu în căutare de cadavre, așa sunteți tu și neamul tău, MacRuarie! Nu există onoare printre voi, tu și clanul tău de bastarzi!

Oamenii ce-l însoțeau pe Lachlan se zbârliră. Majordomul țipă, simțind cum pumnalul îi pătrunde în carnea gâtului. Angus coborî de pe podium scoțându-și *dirk*-ul din teacă.

Alexander fu cel care-i opri.

Thomas tresări, văzându-și fratele cum iese pe culoar, rămânând între Angus și Lachlan.

— Pace!

Alexander își ridică mâinile cu câte o palmă întoarsă către fiecare dintre cei doi, ca Moise despărțind Marea Roșie.

Angus se opri la auzul vocii sale. Lachlan îl privi pieziș, dar nu mai făcu nicio mișcare.

Alexander privi de la unul la altul.

— Orice dispute aveți voi doi, ele nu mă privesc nici pe mine, nici pe fratele meu. Noi am venit aici cu un singur scop: să vă aducem convocarea regelui vostru, care vă cheamă la luptă împotriva dușmanului comun al Scoției.

Auzind această declarație vehementă, Thomas își privi fratele cu gura căscată. De când părăsiseră Scoția, imediat după încoronare, Alexander fusese profund tulburat de amestecul fratelui lor în uciderea lui John Comyn. La Antrim, în timp ce Thomas și lordul Donough adunau oamenii la luptă, el se mulțumise doar să le restituie toiagul călugărilor din Bangor și să se roage pentru sufletul lui Robert.

— Sprijinul vostru, zise Alexander cu ochii pe Lachlan, nu va rămâne nerăsplătit. Îi făcu un semn din cap lui Thomas: Frate!

Ascunzându-și uimirea, Thomas se adună. Strângând desaga de piele în pumn străbătu culoarul trecând pe lângă Alexander. Oamenii lui Lachlan erau în continuare gata de luptă, la fel ca și ai lui Angus, dar ochii tuturor erau acum ațintiți asupra lui Thomas. Se opri la câțiva pași de Lachlan, privind spadele îndreptate spre el. Își aminti cum cineva, poate Neil Campbell, spusese că membrii clanului MacRuarie erau imprevizibili și capricioși ca mările pe care le stăpâneau. Se aplecă și puse desaga pe rogojina de pe jos, apoi, deschizând-o, scoase la iveală un cufăr de lemn. Desfăcu încuietoarea, dădu capacul la o parte, apoi îl ridică.

Lachlan îl mai privi o clipă pe Thomas, apoi ochii i se abătură către cufărul deschis. Înăuntru sute de monede de argint scânteiau în lumina arămie a torțelor.

MacRuarie se aplecă, cercetând cufărul cu unicul lui ochi.

— Am văzut mai mult argint pe mâna unuia dintre țâncii mei, zise el cu voce răgușită.

— E numai un simbol al bunei noastre credințe, zise Thomas. Regele vă va da mult, mult mai mult, dacă acceptați să vă puneți toți bărbații în stare să lupte și toate corăbiile în slujba cauzei lui. Nu de asta ați venit aici? Pentru că ați aflat despre răsplată?

O vreme Lachlan nu zise nimic. Apoi se întinse și închise capacul.

— Nu sunt sigur că regele Robert va fi în măsură să-și respecte promisiunea. O trupă de cavaleri englezi ajutați de

bărbați din Galloway l-au înfrânt pe fratele tău lângă Perth acum o lună.

— Dumnezeule mare!

Ignorând murmurul lui Alexander, Thomas făcu un pas înainte.

— Minți!

Zicând asta, cercetă ochii verzi ai lui Lachlan, dar nu zări nici urmă de prefăcătorie. Se răsuci către Angus, căutând vreun semn că știuse despre asta, dar lordul părea sincer surprins. El și Alexander se aflaseră de luni întregi departe de tabăra fratelui lor, în Antrim și apoi în Islay, fără nicio veste de pe uscat. Era posibil.

— De unde știi? întrebă el întorcându-se către Lachlan. A fost prins?

— Ultimele vești spun că e pe fugă. Dar cu MacDougall, Comyn și englezii pe urmele lui mă îndoiesc că se va mai bucura mult timp de libertate.

Thomas îi vedea în minte pe Robert, Niall și Edward, surorile și frații săi. Alungă această imagine, știind că nu trebuia să dea greș, nu dacă mai exista o șansă.

— Atunci nu-l cunoști pe fratele meu! Pentru că, ascultă la mine, orice înfrângere va fi suferit, își va reveni. E croit din aceeași stofă ca bunicul nostru, care s-a luptat cu necredincioșii în Palestina și a fost numit moștenitor al tronului în fragedă tinerețe.

Vocea îi deveni mai puternică.

— Puteți pleca acum fără să luați acești bani și veți fi priviți pentru totdeauna de regele vostru drept niște lași și tâlhari. Sau, încheie el întorcându-se și adresându-li-se și lui Angus și oamenilor săi, puteți să vă uniți forțele cu ale lui și să îl ajutați să ne luăm înapoi regatul!

Capitolul 12

LOCH LOMOND, SCOȚIA
1306

— Nu-l putem traversa.

Simțind epuizarea din glasul lui Gilbert, Robert privi în jur. Bărbatul acela ca un turn zăcea prăbușit pe mal, nefiind în stare să se mai țină pe picioare. Fața lui odinioară strălucind de sănătate era acum trasă, iar părul lui blond era năclăit de sânge. În jurul lui și alții se lăsau să cadă pe solul nisipos sau se sprijineau de camarazii lor, respirând greu, cu fețele lucioase de sudoare. Aerul umed al zorilor era înțesat de muște ce roiau în jurul hainelor pătate de sânge și a rănilor supurânde.

Ochii tuturor erau ațintiți asupra *loch*-ului ce se întindea dinaintea lor. Ici și colo suprafața lui netedă ca sticla era întreruptă de spinările împădurite ale insulelor, dar în ciuda acestor petice ispititoare de uscat vasta întindere de apă rămânea inaccesibilă. Țărmul opus era învăluit în ceața ce cobora de pe crestele munților. Către nord, unde *loch*-ul se îngusta preț de mai multe mile, se înălțau piscuri uriașe. Cascade îndepărtate, albe ca laptele, țâșneau în tăcere prin crăpăturile fațadelor lor de piatră.

— Aici trebuie să fie mai lat de trei mile, zise Neil Campbell, trecându-și o mână prin părul leoarcă de sudoare.

— Aproape patru, răspunse Robert, căruia îi venea să-și urle furia spre ceruri.

Ieșind din văile adânci ale munților înconjurători se îndreptaseră orbește către *loch* Lomond, sperând să îl poată traversa pe la sud, unde se îngusta către gura râului Leven. Ieșiseră însă cu zece mile mai spre nord. Lui Robert îi venea să se prăbușească lângă ceilalți, să închidă ochii și să se lase copleșit de epuizare, dar să dea greș acum putea însemna pieirea. Dușmanul, care îi urmărise neînduplecat de când părăsiseră câmpul de luptă, nu putea fi prea departe. Acum că părăsiseră sanctuarul munților, poticnindu-se pe jos prin pădurea deasă ce mărginea *loch*-ul, erau pradă ușoară pentru urmăritorii lor călări, care se răsfiraseră acoperind aproape tot ținutul, așa încât în fiecare depresiune împădurită și în fiecare vale stâncoasă îi putea aștepta moartea.

Privindu-și oamenii care luau apă în palme stropindu-și fețele ca să se înviorize, Robert își aminti de o vânătoare la care fusese cu bunicul său cu ani în urmă, la Lochmaben. Își aminti cum pătrunseseră călare într-o poiană și se pomeniseră pe neașteptate față în față cu lupul pe care îl hăituiau. Nefericitul

animal era ghemuit deasupra unei băltoace, lipăind cu disperare apa stătută. Era atât de epuizat că nu-i auzise apropiindu-se.

— Trebuie să ne continuăm drumul, zise Robert ridicând vocea pentru ca oamenii adunați pe mal să-l audă. O să pornim spre sud, de-a lungul…

— Sire!

James Douglas pătrunsese în apa puțin adâncă de la mal, trecând pe lângă oamenii care își turnau apă pe răni. Privea concentrat în susul țărmului.

— E o barcă acolo!

Trecând pe lângă Gilbert de la Hay și Neil Campbell, Robert înaintă prin apă. Aceasta îi năvăli prin găurile din cizme, făcând să-l usture bășicile de la picioare. Urmărind direcția în care arăta James, privi către nord de-a lungul malurilor mărginite de copaci. Într-adevăr, zărea conturul unei mici ambarcațiuni. Un soi de barcă de pescuit ce părea pe jumătate scufundată în mâl.

— Ar dura ore să-i transportăm pe toți, zise Robert calculând repede și neplăcându-i rezultatul. Cel puțin o zi. Oamenii lui MacDougall ne-ar putea ajunge înainte să terminăm. Cei rămași pe țărm vor fi prinși în cursă.

— Nu dacă înotătorii cei mai pricepuți dintre noi ar traversa odată cu barca, sprijinindu-se de ea când obosesc, zise James.

— Are dreptate, spuse Edward, alăturându-li-se în apa puțin adâncă.

Avea o barbă de câteva săptămâni și fața lui prelungă era arsă de soare. Sângele se uscase, formând o crustă cafenie de-a lungul unei tăieturi adânci de pe gâtul său. Tunica absorbise majoritatea sângelui scurs din rană. Veșmântul pătat emana un miros acru.

— Chiar dacă ne ia o zi, tot ar fi mai repede decât dacă dăm ocol *loch*-ului și încercăm să trecem râul.

— Ia-l pe David și pe oamenii lui! îi spuse Robert lui James după o pauză. Repede!

James se întoarse grăbit pe mal, făcându-i semn lui David de Atholl, care era înconjurat de cavaleri de-ai tatălui său. Tânărul ascultă ordinele și încuviință, dar Robert observă privirea pe care i-o aruncase. Chipul murdar de praf al lui David era încordat. După bătălie abia îi spusese două vorbe. Robert știa că era nemulțumit pentru că i se ordonase să se despartă de tatăl

său, dar nu avea vreme să domolească tineri rebeli. Toți fuseseră siliți să facă sacrificii.

— Poftim! zise Edward dându-i lui Robert burduful său.

Robert îl duse la buze și bău. Apa, luată dintr-un izvor de munte, avea gust de fier. Când termină, Edward îi luă burduful, dar îi susținu privirea. Robert se încordă, crezând că fratele său avea să îl critice din nou pentru decizia de a împărți forțele în două, dar Edward se mulțumi să-i pună o mână pe umăr. După o clipă Robert se desprinse din strânsoarea fratelui său și reveni pe mal. Dacă le-ar fi lăsat, emoțiile l-ar fi putut doborî.

De undeva din față răsunară strigăte. Un bărbat își croia drum prin mulțime, încercând să ajungă la rege. Recunoscându-l drept unul dintre cei pe care-i pusese de strajă, Robert simți cum neliniștea îi alungă oboseala ce-i îngreuna membrele.

— Ce-i, Alan?

— Călăreți, gâfâi Alan. În valea alăturată.

— Arată-mi!

Pe măsură ce vestea se răspândi, oamenii începură să-și tragă spadele din teci, cu neliniștea vizibilă pe chipuri. Alan îl conduse pe Robert printre copaci, iar Edward, Gilbert, Neil și Nes îi urmară.

— Câți? întrebă Robert în timp ce urca malul abrupt și acoperit de ferigi pe care coborâseră mai devreme, agățându-se de rădăcini și ramuri ca să se tragă în sus. Își scoseseră armurile ca să se poată mișca mai repede, dar urcușul era dificil chiar și așa, iar după trei zile pe fugă picioarele și plămânii săi protestau la fiecare efort. Sudoarea îi îmbroboni fruntea și i se prelinse pe nas.

— Socot că vreo cincizeci, gâfâi Alan.

În vârful ridicăturii îi aștepta o altă iscoadă, scrutând terenul dinaintea sa, care se cuta formând văi întesate de mesteceni, frasini și pini imenși, siluete întunecate în lumina palidă a zorilor. Bărbatul arătă către nord și, la depărtare de o milă sau două, Robert zări un șir de bărbați călare ce înaintau încet. Se îndreptau către ei.

— Oamenii lui MacDougall? întrebă Neil Campbell, care se ivise lângă ei, respirând greoi.

— Sunt prea departe ca să ne dăm seama, domnule, zise Alan.

Robert blestemă cu furie. Nu avea nevoie decât de câteva afurisite de ore în plus.

— N-am putea să ne ascundem? zise Gilbert, dându-și din ochi părul încleiat de sânge. Să-i așteptăm să treacă?

— În clipa când o să luăm barca aia, o să ne trădăm ascunzătoarea. O să cadă asupra noastră înainte să ne putem trece jumătate dintre oameni dincolo.

Robert examină valea aflată la sud de călăreți.

— Acolo!

Alese un loc unde dealurile vălurite transformau valea într-o despicătură îngustă.

— Dacă ne mișcăm repede, putem organiza o ambuscadă acolo.

Edward miji ochii nerăbdător.

— De acord.

Robert dădu ordin ca o sută dintre oamenii săi să i se alăture, lăsându-i pe ceilalți să înceapă traversarea *loch*-ului odată ce James și David aveau să recupereze barca, apoi își conduse compania în valea îngustă.

Se mișcau iute și în tăcere, ca vânătorii care au luat o urmă, oprindu-se numai din când în când ca să își tragă sufletul. Lipsa cămășilor de zale și a armurii îi ajuta să înainteze aproape neauziți, trădați doar din când în când de trosnetul unei crenguțe frânte sau de foșnetul tunicilor prin tufișuri. Însă ceea ce acum era un avantaj în luptă avea să-i facă vulnerabili. Robert știa că trebuia să atace iute și fără milă, copleșind dușmanul mulțumită surprizei și efectivelor superioare. Strângea în pumn mânerul spadei a cărei măciulie aurită scânteia în lumina mohorâtă ce se furișa printre copaci. În teaca ei bătută cu pietre scumpe, maiestuoasa armă părea nelalocul ei pe lângă tunica lui murdară de sânge și sudoare, care se sfâșiase ici și colo dându-i la iveală pantalonul și pieptarul. Arăta ca un tâlhar care furase spada unui rege.

Când ajunseră în locul pe care-l văzuse de pe culme, Robert auzi clinchetul inconfundabil al harnașamentelor. Călăreții se apropiau. Punându-l pe Alan să se cațere într-un stejar cu coroana bogată ca să le supravegheze apropierea, Robert le făcu semn oamenilor să-i să-și ocupe pozițiile. Aceștia se ghemuiră pe panta de deasupra văii înguste, ascunși în tufișurile încâlcite. Foșnetul se domoli și liniștea nu mai fu întreruptă

decât de răsuflările lor, pe care în curând ciripitul păsărilor le acoperi.

Ghemuit lângă trunchiul argintiu al unui mesteacăn, Robert își privi oamenii ascunși printre ferigile verzi. Abia cu câteva săptămâni în urmă oastea sa număra mai bine de o mie de oameni. Atacul din pădurea Methven și ambuscada pusă la cale de lordul de Argyll și de Comynul Negru reduseseră acest număr la mai puțin de patru sute, și un sfert dintre aceștia nu se aflau cu el acum. Se încruntă, căci momentul când își împărțise forțele îi era încă proaspăt în minte.

Părăsind câmpul de luptă în fruntea oamenilor să-i și lăsând în urmă zeci de morți și răniți, Robert ajunsese femeile din urmă în pădurile din spatele altarului Sfântului Fillan. Acolo, auzind cum răsună cornii dușmanului pe urma sa, luase dureroasa decizie de a-și împărți armata în două. Punându-i pe fratele său Niall și pe John de Atholl în Fruntea unui grup de bărbați înarmați, le poruncise să ia caii și să conducă femeile spre nord, prin munți, până la Kildrummy, marea fortăreață a conților de Mar, pe care o administra în numele nepotului său, Donald. Despărțirea fusese scurtă și tristă.

Christian își ieșise din minți, strigând numele lui Christopher, dispărut în haosul bătăliei. Contesa de Atholl cuprinsese obrajii lui David în palme și-i acoperise cu sărutări până ce John o trăsese deoparte, fără o vorbă, dar nepierzându-și din ochi fiul. Marjorie se agățase de Robert, implorându-l să rămână cu ea. Dintre toți, Elizabeth îl surprinsese cel mai tare. Deși vizibil zguduită, soția sa își păstrase calmul, promițându-i că va avea grijă de femei. Lady Isabel, care văzuse stindardul soțului ei pe câmp, reușise și ea să-și stăpânească emoțiile, luându-l pe Donald, care plângea, din strânsoarea mamei lui și lăsând-o pe Christian în grija surorilor ei, Mary și Matilda. Robert își împinsese fiica înlăcrimată în brațele lui Elizabeth și își condusese oamenii prin pădure în pas alergător, îndreptându-se către dealurile ce se înălțau spre sud. Pe drum lepădaseră coifuri, apărătoare, scuturi și glugi de zale, lăsând o dâră pe care dușmanul să o poată urmări.

Fluieratul lui Alan răsună dintre crengile stejarului, făcându-l pe Robert să privească în sus. Valea răsuna de clinchetul harnașamentelor, însoțit acum de tropot de copite. Robert încleștă mâna pe mânerul spadei. Inima lui își iuți bătăile,

făcându-i sângele să gonească prin vine. Îți aținti privirea către deschizăturile dintre copaci, printre care îl zări pe cel dintâi călăreț. Așteptă până ce întreaga trupă pătrunse în valea îngustă, formând un șir lung, apoi țâșni în picioare. Se năpusti răcnind în josul pantei, urmat de oamenii săi. Călcând în picioare tufișurile, căzură asupra celor cincizeci de călăreți.

Robert se repezi către bărbatul din fruntea trupei, căutând să se folosească de viteza pe care o căpătase ca să-și doboare dușmanul. Sări asupra lui cu un urlet și-și coborî spada într-o lovitură ce ținte a coastele bărbatului surprins. Acesta reuși să-și ridice spada la timp ca să pareze lovitura, dar impactul îl făcu să se clatine. Cai panicați se ridicau în două picioare nechezând. Câteva animale încercară să fugă, dar calea le era blocată de Edward și Gilbert, fiecare în fruntea unei cete înarmate cu spade, ciocane și securi. Dușmanul își scoase la rândul său spadele din teacă și valea răsună de zăngănitul oțelului ciocnindu-se de oțel.

Robert se feri când bărbatul pe care-l alesese dădu să-i spintece fața. Apucându-și spada cu ambele mâini, o avântă într-o lovitură de jos în sus către coapsa expusă a celuilalt. Dacă l-ar fi nimerit, i-ar fi retezat piciorul. Adversarul său reacționă iute, blocându-i arma cu scutul său. În timp ce lama sa lovea lemnul, Robert văzu o străfulgerare roșie: o cruce oblică și patru trandafiri roșii pictați pe suprafața albă, zgâriată. În timp ce omul îi îndepărta spada cu o lovitură de scut, Robert întrezări o față chipeșă și doi ochi albaștri arzători. Recunoașterea îl năpădi ca o apă înghețată, domolind fierbințeala luptei și făcându-l să-și tragă spada în lături.

— Opriți! răcni el retrăgându-se. Opriți-vă, fir-ar să fie! Armele-n teacă!

Zăngănitul armelor mai continuă câteva clipe până ce ordinul se răspândi în rândurile oștii sale, dar majoritatea oamenilor se retrăgeau, înțelegând la rândul lor ceea ce tocmai observase Robert: cei din fața lor nu erau dușmani.

Robert se întoarse către bărbatul pe care-l atacase și care îl privea uimit.

După o clipă, Malcolm de Lennox sări jos din șa. Își azvârli spada și scutul la pământ și se lăsă într-un genunchi.

— Maiestate!

Copleșit de ușurare, Robert apucă mâinile întinse ale lui Malcolm. Dumnezeu nu-l abandonase: îi trimisese un prieten în sălbăticie.

— Sânge și tunete, Robert! gâfâi Malcolm. Era să mă omori!

— Iartă-mă! zise Robert, ridicându-l în picioare pe conte.

Pe măsură ce cavalerii își liniștiră caii și descălecară, oamenii începură să-și îmbrățișeze tovarășii pe care nu se așteptau să-i mai revadă, râzând uimiți, cu ochii strălucind de emoție.

Edward ajunse în fruntea companiei, alături de Gilbert, Neil și David. Zâmbeau toți cu gura până la urechi.

— Sir Malcolm, ești ultima persoană pe care ne așteptam s-o întâlnim aici, zise Edward, strângând mâna contelui.

— Cum, păi, astea nu-s pământurile mele? întrebă Malcolm, încă uluit, cuprinzând cu un gest valea.

Robert își dădu seama că, epuizat fiind, nici nu se gândise la Lennox, contele acestui ținut.

— Suntem urmăriți. Am crezut că ești dușmanul.

Surâsul lui Malcolm se stinse.

— Am auzit că trupe înarmate au intrat pe pământurile mele. Eu și oamenii mei am pornit pe urma lor. Cine sunt?

— Oameni ai lui John MacDougall din Argyll și ai contelui de Buchan.

Robert îi povesti pe scurt despre lupta de lângă altarul Sfântului Fillan, dar, deși vedea că Malcolm se încrunta tot mai tare, voia mai întâi răspunsuri la întrebările lui.

— Cum ai scăpat din pădurea Methven?

Malcolm lăsă să-i scape un oftat.

— Mi-am croit drum luptând, împreună cu ai mei. Am pierdut… Clătină din cap. Am pierdut mulți oameni, zise el, întâlnind privirea lui Robert. A fost haos, sire. Nu știam încotro o apucaseși, așa că nu mi-a rămas decât să mă îndrept către pământurile mele. Aici mă aflu de atunci.

Făcu semn în direcția *loch*-ului.

— Castelul meu de la Inchmurrin e bine apărat. Am trimis iscoade încercând să aflu ce s-a întâmplat cu ceilalți. Mi s-a spus că ai pornit către Aberdeen.

— Nu eram în siguranță acolo.

În mintea lui Robert se ivi imaginea lui James Stewart prăbușindu-se, împresurat din toate părțile. Oțelindu-se, puse întrebarea care-l frământa:

— Intendentul? Știi dacă e în viață?

— L-am văzut părăsind călare câmpul de luptă. Asta pot spune cu siguranță.

— Adevărat?!

Robert fu copleșit de bucurie la auzul veștii. Îi era un dor teribil de Înaltul Intendent și dăduse uitării toate tensiunile ce se iviseră între ei.

— Dar ceilalți?

Malcolm rămase serios.

— Am auzit că nepotul tău, Thomas Randolph, a fost luat prizonier și la fel și Simon Fraser. Nu știu care a fost soarta lui Thomas, dar știu că Fraser a fost spânzurat.

La auzul veștii, câțiva oameni scoaseră exclamații de groază, dar Robert se mulțumi să încuviințeze mohorât. Alături de William Wallace, Simon Fraser fusese multă vreme un spin în coasta englezilor și era unul dintre puținii nobili care refuzaseră în mod repetat să i se predea lui Edward. Viața lui era în joc de ani buni. Vestea despre nepotul său, deși neplăcută, nu era nici ea surprinzătoare. Robert își aminti că trecuse pe lângă Thomas, care fugea pe jos prin pădure, cu chipul schimonosit de frică.

— Mă tem că mai am și alte vești proaste, îl avertiză Malcolm. Robert Wishart și William Lamberton au căzut prizonieri.

Robert închise ochii, simțind cum se împrăștie și ultimele rămășițe ale bucuriei de a-și fi întâlnit prietenul și aliatul. Câte vieți erau acum în joc fiindcă se alăturaseră cauzei sale nenorocoase?

— Unde-i sir John? întrebă Malcolm, care îi cercetase din priviri pe cei din jurul lui Robert.

Robert se scutură de greutatea pe care veștile proaste ale lui Lennox i-o puseseră pe umeri. Nu putea să piardă timpul făcându-și griji pentru sorți pe care nu le putea schimba. Nu acum. Trebuia să aibă grijă de cei aflați încă alături de el.

— Ne-am despărțit acum trei zile. Elizabeth, fiica mea și toate femeile erau cu noi. Încercam să ajungem în Islay, în speranța că familia MacDonald ne va oferi adăpost. John a dus femeile la Kildrummy. Deocamdată ar trebui să fie în siguranță acolo. Noi am pornit spre sud ca să îi abatem pe oamenii lui MacDougall de pe urmele lor.

Înțelegând gravitatea spuselor lui Robert, Malcolm clătină din cap.

— Ce ai de gând să faci?

— Am de gând în continuare să ajung în Islay. Aici sunt înconjurat. Trebuie să scap din plasa dușmanului.

— Cum pot să te ajut?

— Ai corăbii?

— Una cu douăsprezece vâsle la două mile mai sus și o alta ancorată la Inchmurrin. Îți aparțin.

Auzind vestea cea bună, Edward și Gilbert schimbară o privire încântată.

Robert strânse umărul lui Malcolm.

— Îți mulțumesc.

Făcu semn către pădure.

— Ar trebui s-o pornim. Nu știu cât de departe sunt oamenii lui MacDougall.

Dădea să se întoarcă, dar Malcolm îl prinse de braț.

— Mai e ceva, Robert, zise el, apoi se opri șovăind.

— Spune-mi!

— Au sosit vești din Franța. Papa Clement te-a excomunicat pentru uciderea lui John Comyn.

Capitolul 13

CASTELUL KILDRUMMY, SCOȚIA
1306

Niall Bruce se ridică în capul oaselor, azvârlind păturile la o parte. Era începutul lui septembrie, dar noaptea era neobișnuit de caldă. Era ostenit, însă somnul îl ocolea din nou, căci mintea refuza să i se liniștească odată cu trupul, Lăsându-se pe spate dincolo de perdelele ce acopereau căpătâiul patului, privi cearșafurile îngălbenite de sudoarea unui șir lung de nopți nedormite.

Se simțea ca un intrus în această încăpere grandioasă, care îi aparținuse cândva surorii lui, Christian, și celui dintâi soț al ei, Gartnait, răposatul conte de Mar. Îi amintea de copilăria lui, când, trezit de vise sumbre, se furișa în camera părinților. Mama lui se trezea imediat și dădea la o parte păturile, lăsându-l să se strecoare la căldură, lângă ea, dar el nu stătea prea mult,

temându-se să nu fie surprins de tatăl său, care nu arăta înțelegere față de spaimele copilăriei. Ajungând la Kildrummy, Niall presupusese că sora lui se va instala aici, dar Christian, suferind din pricina dispariției lui Christopher, se refugiase alături de surorile lui. Toate plecaseră împreună cu John de Atholl, cu mai bine de două săptămâni în urmă, lăsându-l singur, stăpân peste marele castel din nord-est.

Niall își frecă obrazul și-și apăsă palmele peste ochii înroșiți, încercând să se învioreze. Dacă tot se trezise, putea foarte bine să-și facă rondul. Ridicându-se greoi în picioare, traversă încăperea, ocolind gaura în interiorul căreia o funie cobora în beznă, etaj după etaj, până la o fântână din care apa putea fi scoasă alimentând fiecare cât. Își luă pieptarul din cui, pe care îl trase peste cămașă, făcând să se ridice în aer un strat fin de praf alb. Era pretutindeni: se așeza în păr și pe haine, se așternea pe mobile și făcea mâncarea să-ți trosnească între dinți.

După ce își trase cizmele, Niall luă desaga de piele și și-o agăță pe umăr. Încredințându-i-o în pădure, Robert îl pusese să jure că nu o va pierde nicio clipă din ochi. Niall nu înțelegea ce era cu sipetul crăpat dinăuntru, dar știa că fratele lui își riscase viața ca să-l ia și că spera să-l folosească împotriva regelui Edward. Părea un obiect prea neînsemnat ca să-ți pui speranța în el. Cu toate astea își ținuse promisiunea. Trase zăvorul și deschise ușa, ieșind în coridorul îngust unde o lumină arămie pătrundea prin ambrazuri. În timp ce urca scara abruptă și spiralată, aerul nopții se năpusti asupra lui, răcindu-i sudoarea de pe față și aducând cu el miros de fum.

Când ieși pe metereze în umbra Turnului Zăpezii, străjerii îl salutară înclinând din cap. În lumina torțelor, bărbile le erau cenușii din pricina aceluiași praf, ridicat de pietrele aruncate de mașinile de asediu, care se izbeau neîncetat de lespezile șlefuite ale zidului de apărare al castelului. La câțiva pași mai departe în meterez se căsca o gaură și coama zidului era presărată cu dărâmături. Spărtura fusese astupată cu un paravan de lemn improvizat la repezeală, dar inamicul îl tot dobora în curte cu ajutorul proiectilelor sale, izbucnind în urale ori de câte ori reușea, de parcă ar fi fost un joc. Cu două zile în urmă paravanul luase cu el și un arcaș, care se prăbușise urlând pe lespezile de dedesubt.

— E liniște?

— Da, domnule, răspunse Roland, unul dintre membrii garnizoanei din Kildrummy.

Se dădu la o parte, permițându-i lui Niall să-i ia locul.

O adiere stârni praful de mortar, aruncându-i-l în ochi. Ceva mai devreme conetabilul castelului comparase atacul neîncetat asupra zidului cu măcinatul grâului până devenea făină. Magnificul castel, care avea în spate o ravenă și era construit în formă de scut, cu patru turle în colțuri și cu o poartă străjuită de turnuri gemene, era redutabil, dar nicio fortăreață nu era de nestrăpuns. Fisurile care îi împodobeau zidurile erau o dovadă grăitoare.

Prin deschiderea îngustă a crenelului, Niall privi tabăra care înconjura castelul, alcătuind o semilună de corturi, latrine săpate în pământ, cai, catâri și căruțe. Focurile de tabără scoteau în evidență culorile țipătoare ale stindardelor ce se înălțau deasupra înghesuielii, cel mai mare dintre ele fiind unul stacojiu, împodobit cu trei lei aurii. Trei trebușete fuseseră înălțate pe platforme aruncate peste șanțul castelului, protejat fiecare de câte un paravan. Teribilele mașini se desenau pe cerul luminat de flăcări ca niște fiare scheletice cu funii în locul mușchilor ce le puneau membrele în mișcare. Acum stăteau nemișcate, cu capetele lor masive plecate, dar a doua zi, la puțin timp după vecernie, aveau să se ridice, să-și arcuiască pe spate gâtlejurile lungi și fălcile acelor coșuri imense aveau să-și scuipe încărcătura asupra zidurilor castelului Kildrummy.

Niall își lipi obrazul de piatră, privind către intrarea castelului, dinaintea căruia se afla cea mai mare concentrare de oameni. Cu patru zile în urmă aruncaseră peste șanțul castelului o punte metalică. Platforma cea lungă, montată pe roți și cu un acoperiș de lemn care oferea protecție împotriva arcașilor, ducea direct în fața porții. Ieri-dimineață, el și restul garnizoanei urmăriseră în tăcere boii care trăgeau după ei un pin doborât din pădurea dimprejur. De atunci i se retezaseră crengile, fusese înfășurat în lanțuri și transformat în berbece. Și-l imagină lovind poarta ca un pumn uriaș. Conetabilul poruncise să se aducă ulei din depozite, pentru a fi dat în clocot și vărsat peste capetele dușmanilor, dar, dacă nu reușeau să dea foc acoperișului podiștii, Niall nu știa cum ar fi putut opri asaltul asupra porților.

În castel se aflau aproape o sută de oameni, dar nu se mai simțise niciodată atât de singur.

Cea mai mare parte a războiului cu Anglia Niall și-o petrecuse sub tutelă în Antrim, pregătindu-se să devină cavaler, ca Robert și Edward înaintea lui. Chiar și când fusese atras în conflict, mezinul se simțise ocrotit întotdeauna de poverile responsabilității și de presiunile strategiei. Acum, când armata engleză împresurase Kildrummy, războiul îi bătea la poartă și era de datoria lui să-l țină aici, căci, cu cât dușmanul pierdea mai mult timp cu acest castel, cu atât avea familia lui mai multe șanse să ajungă în siguranță. Pentru prima oară Niall înțelese ceva din imensa povară pe care Robert trebuia s-o poarte pe umeri în fiecare zi.

Concentrându-se pe stindardul roșu ce domina tabăra, aflat alături de unul cu dungi albe și albastre, își aminti că, în ciuda ananghiei în care se afla, sosirea prințului Edward, care se ivise cu o săptămână în urmă, era un semn bun. Unindu-și forțele cu ale lui Aymer de Valence și Henry Percy, prințul îi lăsase vestul liber lui Robert. În plus, având în vedere că își concentraseră toate eforturile aici, englezii în mod sigur credeau că familia regelui e încă înăuntru, exact cum plănuiseră el și John de Atholl.

Nu știau cum aflase Valence de sosirea lor la Kildrummy, dar se părea că aveau dușmani peste tot. Parcă regatul însuși se întorcea împotriva lor. Dealurile și văile care odinioară le oferiseră adăpost și hrană erau acum pline de pericole și de ochi curioși. Când vestea apropierii lui Valence ajunsese la ei purtată de niște oameni de-ai lui Atholl care se refugiau spre nord, Niall și John luaseră o decizie. Cu voia Domnului, John probabil că ajunsese de acum cu femeile pe coasta de nord și se aflau deja pe o corabie în drum spre Norvegia, unde Isabel Bruce era regină. Niall spera că nu greșise față de fratele lui. Că Robert nu avea să se supere pe el fiindcă îi trimisese soția și fiica dincolo de mare.

Permițându-i lui Roland să-și reia locul lângă crenel, Niall porni în peregrinarea sa nocturnă pe metereze, sărind peste grămezi de moloz, săgeți frânte și găleți cu nisip. Tocmai urcase în cel de-al doilea turn și vorbea cu gărzile când observă o flacără reflectându-se în ferestrele marii săli. Niall se depărtă de soldați și se apropie de crenel, de unde privi clădirea ce domina

curtea. De la începerea asediului, construcția din bârne de lemn fusese transformată în depozit de grâne, dar chiar și când fusese folosită nu existaseră vetre în interiorul ei. În plus strălucirea era prea puternică pentru a proveni de la o vatră.

— Hristoase! șuieră una dintre străji. Acolo-i toată mâncarea noastră!

Se repezi către clopotul aflat în vârful turnului.

Niall îl apucă de braț.

— Nu! Nu vreau să prindă de veste englezii! Rămâi la postul tău!

Străbătu zorit drumul până la arcada ce dădea spre metereze și coborî scările în goană, cu desaga ce conținea neprețuitul sipet lovindu-l în spate. Își suci glezna călcând pe o treaptă strâmbă și fu gata să ducă de-a berbeleacul. Se aruncă în lături, lovindu-se de perete și reușind astfel cu greu să evite o cădere. Se redresă și continuă să alerge, ieșind pe coama zidului, pe unde venise. Focul care dansa în ferestre părea mai strălucitor. Un fum alb ieșea pe sub ușile sălii. Pe măsură ce și alți bărbați aflați în curte îl văzură, se înălțară strigăte alarmate. Paznicii ieșiră în fugă din turnul porții ducând găleți cu apă și nisip. Undeva un clopot începu să sune, teribil de strident în tăcerea nopții. Niall blestemă. Dacă englezii atacau cât erau ei ocupați cu focul? Gândul îl făcu să încremenească.

Cercetă curtea, plimbându-și privirea peste oamenii ce se repezeau către sala mare, oprindu-se o clipă asupra conetabilului care ieșise din Turnul Străjii și îi îndemna pe ceilalți să aducă mai multe găleți. Niall zări o siluetă singuratică ce se apropia de poartă, furișându-se pe lângă zid. Când bărbatul se opri și aruncă o privire către sala mare, Niall îl recunoscu pe fierarul castelului, un bărbat arțăgos, masiv ca un taur, pe nume Osborne. Fierarul porni din nou, iuțind pasul. Niall simți cum îndoiala i se transformă într-o certitudine cumplită. Își făcu mâinile pâlnie la gură și strigă numele lui Osborne, care se răsuci și privi în sus, către metereze. Era prea departe pentru ca Niall să-i vadă expresia feței, dar acesta își făcu clare intențiile când se răsuci și o rupse la fugă către poartă.

Niall începu să alerge, strigând către gărzile din curte și făcând semne disperate către bărbatul care fugea. Strigătele sale se pierdură însă înghițite de vuietul focului și de dangătul disperat al clopotelor. Ușile sălii fuseseră date la o parte și un

fum gros învăluia oamenii care azvârleau înăuntru nisip și apă într-un efort de a domoli vâlvătăile. Sărind peste grămada de moloz de lângă gaura din metereze Niall se repezi la santinelele de lângă Turnul Zăpezii.

— Roland! Arcași! răcni el.

Străjerul era lângă creneluri, atent la cu totul altceva. Printre creneluri, Niall zări o oaste aliniindu-se în tabăra engleză, învăluită în lumina arămie a focurilor. În frunte erau călăreți care traversau încolonați podețul improvizat. Ajungând în goană lângă santinele, Niall îl apucă pe unul dintre arcași de gulerul mantalei.

— Doboară-l pe bărbatul ăla!

Niall îl răsuci pe arcaș către poartă, la timp ca să-l vadă pe Osborne în gura pasajului ce lega turnurile gemene.

— Doboară-l, altfel o să murim cu toții!

Arcașul își coborî arcul de pe umăr și luă o săgeată din tolbă. O puse în arc cu o mișcare rapidă, întinse coarda, ochi și trase. Săgeata zbură în întunericul care îl înghițise pe Osborne. Niall își ținu răsuflarea, așteptând să audă un țipăt. În schimb auzi duduitul copitelor și scrâșnetul inconfundabil al grilajului de fier al castelului.

ALTARUL SFÂNTULUI DUTHAC, SCOȚIA
1306

Elizabeth stătea la fereastră, privind dincolo de estuar, unde siluetele întunecate ale munților se desenau pe cerul ce se lumina de ziuă. Vasta întindere de apă era calmă ca un heleșteu, reflectând piscurile semețe din jur. Coborând de pe dealuri și dând cu ochii de canalul ce ducea către marea de dincolo de gura Tainului, ceilalți răsuflaseră ușurați. Ei priveliștea îi șoptea numai despre moarte. Închise ochii, jucându-se cu crucifixul de fildeș de la gât, în timp ce mintea ei revedea năvala întunecată a unei alte ape, de mult lăsată în urmă, dar niciodată uitată.

„Maică Precistă, dă-mi putere!”

Auzi foșnetul unor pături și lipăitul picioarelor desculțe pe piatra dezgolită și, răsucindu-se, o zări pe Christian dispărând după paravanul de răchită care ascundea latrina. O clipă mai

târziu o auzi vomitând. Elizabeth își plimbă privirea peste siluetele adormite ale celorlalte femei, ghemuite sub pături. Vârâte una într-alta ca să le fie cald, ocupau toată podeaua încăperii bătute de curent pe care le-o oferise preotul. Fionn stătea culcat lângă Marjorie, cu capul lui lățos între labe și cu ochii pe jumătate deschiși, scânteind vigilenți. Ceilalți câini și caii se aflau în grajduri sau afară, pe pășune, dar ogarul refuzase să se dezlipească de fată de când părăsiseră altarul Sfântului Fillan. În apropiere, Donald se foi lângă doica lui, scânci, apoi se liniști. Mama lui se ivi de după paravan, ștergându-se la gură cu o mână tremurândă. Tresări, descoperind-o pe Elizabeth în penumbra ferestrei. Se apropie de banca pe care stătea pășind grijulie peste trupul lui Marjorie și peste al Isabelei Comyn.

— Preotul mi-a spus că unul dintre capelani e priceput în arta tămăduirii, zise încet Elizabeth, strângându-se ca să-i permită lui Christian să se așeze alături de ea pe banca de piatră. Tivul zdrențuit al rochiei ei se agăță de o pânză de păianjen, rupând-o. Cred că ar trebui să-i dai voie să te examineze dacă o să-ți mai fie rău.

— Nu sunt bolnavă, doamna mea.

Zorii palizi se reflectau în ochii lui Christian, care privea în largul estuarului aflat dincolo de curtea capelei Sfântului Duthac.

— Am rămas grea.

Lui Elizabeth i se tăie răsuflarea. Instinctiv, înainte ca rezerva ei obișnuită să intervină, se întinse și-și puse mâna peste a lui Christian. Cumnata ei o privi surprinsă, apoi zâmbi și i-o strânse drept răspuns.

— Ești sigură?

— N-am mai sângerat de când am plecat de la Sfântul Fillan și mă simt ca atunci când îl aveam pe Donald.

Christian își apăsă brațul peste sâni, încuviințând. Lăsă mâna să-i cadă în poală.

— Christopher ar fi atât de fericit!

— O să fie, o asigură Elizabeth. Și când o să apară o să poți să-l anunți chiar tu.

Christian privi încruntată pe fereastră.

— John e plecat de trei zile.

Elizabeth îi urmă privirile către crucea de piatră ce se ridica deasupra unei fâșii de nisip de pe țărmul estuarului. Era una dintre cele patru care marcau Brâul Tainului, ce înconjura Capela Sfântului Duthac. Altarul era un sanctuar ce nu putea fi încălcat, dar chiar și așa tensiunea crescuse de când John de Atholl plecase însoțit de majoritatea soldaților în căutarea unei corăbii și a unui căpitan de nădejde. Contele plănuia să se alăture din nou oștii lui Robert, după ce avea să trimită femeile în Norvegia. Deși tulburate că trebuia să-și părăsească soții, celelalte se resemnaseră cu soarta lor, care le promitea siguranță pentru ele și copiii lor. Lui Elizabeth însă i se părea o măsură drastică, intolerabilă, chiar neluând în seamă propria ei frică la gândul unei călătorii peste mile nesfârșite de apă adâncă.

I se părea ireal gândul că acum șase luni fusese încoronată regină, iar acum își părăsea regatul alături de o trupă de nobile în neorânduială, îndreptându-se către o țară despre care nu știa nimic, cu excepția poveștilor despre corăbiile cu cap de dragon la prova și bărbații ce prădaseră cândva coastele Scoției și Irlandei. Își stăpâni impulsul de a atinge din nou crucea de la gât și gândul îi zbură la tatăl ei. În sufletul ei, speranța că el le va oferi adăpost refuza să moară. Însă contele John fusese de neînduplecat: Norvegia era singurul loc unde puteau fi în siguranță până ce Robert avea să-și asigure tronul.

— Sir John a spus că, dacă avem vânt prielnic, putem ajunge la Orkney în numai câteva zile. De acolo nu mai e mult până în Norvegia, la curtea surorii mele.

Auzind vocea blândă a lui Christian, Elizabeth înțelese că femeia încerca să îi liniștească temerile legate de călătoria pe mare, dar un alt sentiment își croia drum dincolo de frica ei de apă.

— Nu pot să nu…

Șovăi, vrând să spună ce-i stătea pe inimă, dar temându-se să nu o jignească pe Christian. Relațiile ei cu scoțiencele abia se formau. Unele dintre ele, mai ales Mary Bruce, aveau firi iuți și o descumpăneau. Elizabeth avea și ea surori, dar erau cu mult mai vârstnice și nu fusese prea apropiată de niciuna dintre ele. Cea dintâi prietenă a ei fusese soția lui Humphrey, Bess, dar prințesa engleză era în mormânt de doi ani. Acum era singură, responsabilă pentru aceste noi surori și pentru o fiică ce nu era

sânge din sângele ei. Văzând privirea întrebătoare a lui Christian, lăsă mânia să iasă la suprafață.

— Nu pot să nu-l învinovățesc pe Robert pentru toate astea, pentru tot nenorocul nostru, zise ea făcând semn către femeile întinse pe podea. Dacă n-ar fi vărsat sângele lui John Comyn și nu s-ar fi revoltat împotriva regelui, n-am fi niște fugare a căror viață e amenințată.

— Nu, doamna mea. Am fi trăit sub călcâiul regelui Edward, privind cum oamenii noștri trudesc ca să-i umple lui cuferele cu argint. Am auzit cum e viața irlandezilor și galezilor. Am fi abia cu puțin mai presus decât sclavii.

Elizabeth nu știu ce să-i răspundă. Fusese născută într-o așezare engleză din Connacht și, ca fiică a contelui de Ulster, îi cunoștea pe irlandezi drept barbari cu obiceiuri brutale și firi sălbatice. În privința asta era încă fiica tatălui ei.

— Scopul nu poate justifica mijloacele. Soții noștri au săvârșit împreună un păcat de moarte. Păcatul ăsta ne urmărește acum pe toți.

— Bărbații se omoară tot timpul unii pe alții, zise Christian, a cărei voce se înăsprise.

— Știi că în război e altceva. Biserica nu le consideră omoruri, zise Elizabeth încet.

Christian își strânse buzele, părând să își cântărească următoarele cuvinte.

— Sigur, fratele meu are defectele lui și a greșit, asta nu neg, zise ea sfredelind-o pe Elizabeth cu ochii ei albaștri. Robert a fost mânat toată viața de ambiția sa – ambiția familiei noastre – de a fi rege. Toți am plătit un preț, unii chiar prețul suprem, pentru ca el să-și împlinească dorința. Dar am făcut-o pentru că vedem în el ceva ce îl ridică deasupra multora, ceva ce ne dă speranță. Are voința de fier a bunicului nostru și, da, sângele fierbinte al tatii – deși n-ar recunoaște niciodată asta –, dar are și inima mamei noastre. E o inimă sinceră. O inimă bună. Trebuie să-ți păstrezi credința, doamna mea!

Luă mâna lui Elizabeth. Rubinul de pe degetul reginei părea aproape negru în penumbră, sticlind întunecat alături de verigheta scânteietoare de argint a lui Christian.

— Este soțul și regele tău. Are nevoie să-i fii alături.

Vocea i se frânse rostind ultimele cuvinte. Elizabeth o trase pe Christian la piept, copleșită de milă. Asta însemna să ai o familie? Toată mila și dragostea și mânia împletite laolaltă?

Răsună un mârâit surd.

Cele două femei se despărțiră și văzură că Fionn se ridicase și stătea încremenit, cu privirea ațintită asupra ușii. Blana de pe spinare i se zburlise și își ținea urechile lipite de cap.

— Sir John? murmură Christian.

Elizabeth se înfioră și pielea i se făcu de găină. Clătină din cap fără să-și ia ochii de la câine.

— Fionn îl cunoaște.

Afară răsunară țipete. Fionn dădu drumul unui torent de lătrături și mârâieli, făcându-le pe Elizabeth și Christian să sară în sus. Celelalte femei se treziră și se ridicară în picioare speriate și năucite.

Marjorie azvârli păturile de pe ea și înșfăcă ogarul de zgarda lui cu țepi.

— Fionn!

Animalul nici n-o băgă în seamă, continuând să latre cu furie în direcția ușii.

— Doamnă? întrebă Isabel Comyn, traversând încăperea către Elizabeth cu părul ei întunecat căzându-i în bucle pe umeri. Ce se întâmplă? Cine-i acolo?

Christian încă îi mai strângea mâna reginei. Palmele le erau alunecoase din pricina sudorii. Elizabeth își veni în fire.

— Mary! Pune zăvorul!

Mary, aflată cel mai aproape, se zori să facă ce i se ceruse. Dar înainte să ajungă la ușă, aceasta zbură în lături cu zgomot. Lora, camerista lui Elizabeth, scoase un țipăt ascuțit. Marjorie abia reuși să-l împiedice pe Fionn să se arunce asupra capelanului, care pătrunse înăuntru și trânti ușa după el. Donald începu să plângă și șoaptele doicii lui nu reușiră să-l liniștească. Judith, Lora și celelalte cameriste și guvernante se adunaseră laolaltă, unele strângând la piept copiii pe care-i aveau în grijă, altele îmbrățișându-se între ele.

Capelanul privi peste umăr către femeile îngrozite în timp ce trăgea zăvorul.

— Bărbați au străpuns zidul împrejmuitor! gâfâi el. Poartă culorile contelui William! L-au prins pe sir John!

Contesa de Atholl își apăsă palmele peste gură. Fiica ei, Isabel, se duse lângă ea și i se agăță de braț.

— Au venit după dumneavoastră, doamnă!

Când privirea capelanului poposi asupra ei, Elizabeth tresări. Bărbatul se răsuci. Pe pieptul robei sale albe era o pată roșie, strălucitoare, înflorind ca un trandafir ce se desface.

Marjorie scoase un strigăt. Alergă către Elizabeth, care îi puse un braț pe după umeri, ferind copila de priveliștea capelanului care aluneca în josul ușii.

— Contele William de Ross a fost un susținător loial al lui John Balliol, îi zise Christian lui Elizabeth, palidă la față.

Mary Bruce se răsuci către ele.

— Nu pot să ne ia de-aici! zise ea cu vehemență. E un sanctuar!

— Nu cred că le pasă de asta, surioară, murmură Margaret Randolph, retrăgându-se cu spatele către fereastră împreună cu celelalte femei care se adunară cu toatele în jurul lui Elizabeth.

Bubuituri zgomotoase răsunară afară, făcându-le să tresară. Izbucniră noi strigăte, de data asta mai aproape. Fură urmate de țipete răgușite. Ceilalți capelani? Sau puținii oameni pe care sir John îi lăsase să le apere? Zgomotul o trezi pe Elizabeth la viață.

— Fereastra! zise ea întorcând-o pe Marjorie către ea. Repede!

Fata se cocoță pe bancheta ce ținea loc de pervaz și se aplecă, privind prin deschizătura îngustă ce dădea afară, în câmp.

— E prea mică! zise ea cu glasul tremurându-i.

— Încearcă! porunci Elizabeth.

Marjorie își puse mâinile de o parte și de alta a micuței deschizături boltite. Tocmai se strecura prin ea când scoase un țipăt și dădu îndărăt. Țipătul ei fu urmat de altele, ca un ecou, căci în dreptul ferestrei apăru fața unui bărbat. Văzând-o pe Elizabeth care o trăgea îndărăt pe Marjorie, pe chip îi apăru o expresie triumfătoare.

— Aici! strigă el întorcând capul către o persoană pe care ele n-o puteau vedea, apoi răsucindu-se și rânjind batjocoritor către femeile strânse unele într-altele în mijlocul încăperii. Se schimbă la față când Fionn se năpusti spre fereastră.

Marjorie strigă un ordin, dar câinele sărise prin deschidere și dispăruse. De afară se auziră noi țipete, însoțite de mârâieli.

Un bubuit puternic zgudui ușa și aceasta se zgâlțâi violent în balamale, câteva femei începură să plângă. Donald urla. Elizabeth o trase pe Marjorie mai aproape și o simți tremurând lipită de ea. Cercetă din ochi camera, căutând o scăpare sau măcar ceva cu care să se apere. Nu găsi nimic. Zăvorul cedă și ușa sări în lături în țipetele femeilor.

Își făcură apariția mai mulți bărbați cu tunici roșii și pieptare împodobite cu trei lei albi. Toți aveau săbiile scoase din teci. Pe lamele unora dintre ele se vedea sânge. Un bărbat îndesat, cu nasul strâmb își croi drum printre ei. Cercetă din priviri grupul de femei și copii. Pe Elizabeth uitătura lui rece o tulbură mai tare decât rânjetele bărbaților ce-l însoțeau.

— Care dintre voi e nevasta lui Robert Bruce?

Elizabeth se desfăcu din strânsoarea lui Marjorie și se desprinse de grup.

— Eu sunt.

Vocea îi fusese aproape o șoaptă. Înghiți în sec, cu gura cumplit de uscată, și grăi din nou, de data asta cu mai multă forță.

— Și, ca regină a ta, îți poruncesc să părăsești acest loc!

— Nu ești regina mea! Ești târfa unui ucigaș și-a unui bastard!

Din rândul femeilor se ridicară exclamații șocate.

Elizabeth păli. Apoi, cuprinsă de mânie, înaintă.

— Cum îndrăzniți să pătrundeți în acest refugiu? Ați violat sfințenia unui sanctuar cu prezența voastră nelegiuită! zise ea ațintindu-și către ei un deget amenințător. Fie ca mânia Sfântului Duthac să coboare asupra capetelor voastre!

Poate că nu trăise laolaltă cu irlandezii, dar știa cum au ei obiceiul să blesteme:

— Să vă bată Dumnezeu Atotputernicul, pe voi și pe fiii voștri!

În timp ce vorbea, își dădu seama că Christian, Mary Bruce, Isabel Comyn și contesa de Atholl înaintaseră și i se alăturaseră, înfruntându-i pe bărbații care le blocau ieșirea.

Câtorva dintre oamenii lui Ross le pieriră zâmbetele. Aruncară priviri nervoase către comandantul lor, care însă nu tresări, ci întâmpină izbucnirea lui Elizabeth cu răceală:

— Luați-le!

Pe măsură ce tot mai mulți bărbați pătrundeau în încăpere, femeile izbucniră în țipete și proteste. Mary Bruce se lupta ca o pisică, zgâriind și mușcându-l pe bărbatul care încercase să le

prindă pe ea și pe Matilda. Bărbatul dădu îndărăt surprins, dar apoi o lovi peste obraz cu dosul mâinii lui înzăuate. Matilda se repezi la sora ei căzută cu un țipăt sugrumat, dar fu târâtă departe de ea. Margaret Randolph și alte câteva femei se supuseră de bunăvoie, strigându-le și celorlalte să facă la fel ca să nu fie rănite. Lady Isabel Comyn se prăbușise lângă un perete, cu mâinile întinse înaintea ei, cu ochii holbați de groază, prizonieră a unor orori vechi, familiare. Unul dintre oamenii lui Ross o apucă cu cruzime de păr și o smuci în picioare. Christian îl luase pe Donald și îl strângea la piept. Elizabeth încercă să o păstreze pe Marjorie lângă ea cât de mult putu, dar bărbații erau puternici și nu le fu greu să i-o smulgă pe fiica lui Robert din brațe.

Capitolul 14

PRIORATUL LANERCOST, ANGLIA 1306

Le urcară în căruțe, pradă dogorii amiezii și răcorii serii, cu mâinile și picioarele legate. Iarna se apropia treptat și de-a lungul călătoriei lor fură martore la ultimele zvâcniri ale verii aprinzând coroanele copacilor și îmbrăcând dealurile cu strălucirea vie a florilor de iarbă-neagră. Moartea ei era frumoasă și sfâșietoare.

În prima căruță femeile erau așezate față în față pe două șiruri, cu spinările lovindu-se dureros de laturile de lemn la fiecare hop al drumului. Rochiile le deveniseră cenușii din pricina prafului ridicat de sub copitele cailor. În primele zile ale acelei călătorii spre sud șușotiseră între ele, transmițându-și încurajări și cuvinte de consolare. Acum, când ieșeau dintre dealuri și zăreau mărețul edificiu al Prioratului Lanercost dominând peisajul de dincolo de linia frântă a Zidului lui Hadrian, erau tăcute.

Elizabeth o privi pe Christian, care stătea în fața ei. Ochii cumnatei sale erau ațintiți asupra celei de-a doua căruțe ce le urma în mijlocul procesiunii de bărbați călări și în care fiul ei, Donald, era înfășat în brațele doicii lui. Femeile aveau gleznele

legate, dar li se lăsaseră mâinile libere pentru a alăpta sau îngriji copiii. Părul blond al lui Christian atârna în lațe decolorate de soare și fața i se umpluse de pistrui după lunile petrecute în sălbăticie. Rochia ruptă îi alunecase dezgolind un umăr bronzat. Arăta mai degrabă ca o ciobăniță decât ca o contesă, își zise Elizabeth. Dar așa arătau cu toatele.

Când contele William de Ross le predase lui Aymer de Valence și prințului Edward, Elizabeth le spusese englezilor că cumnata ei era grea. Îi acordaseră lui Christian favoarea de a sta pe o pernuță, dar nu arătaseră nicio înțelegere față de grețurile ce o încercau, sfătuind-o să vomite peste marginea căruței sau să stea în propria ei mizerie. Văzându-l pe Humphrey de Bohun, Elizabeth crezuse că acesta, un om pe care îl considerase cândva prieten, s-ar fi putut îndupleca să le trateze mai omenește, dar speranțele ei fuseseră zdrobite, căci Humphrey plecase aproape imediat, fără îndoială pentru a-i anunța regelui venirea lor.

Căruța se zgudui trecând peste o piatră și femeile căzură unele peste altele. Christian îi aruncă o privire contesei de Atholl, al cărei umăr se lovise de al ei. Femeia mai vârstnică își ceru iertare din priviri apoi se uită din nou înainte, cu ochii mijiți în soarele înserării. Ghemuită alături, fiica ei, Isabel, se alătură veghii mamei sale, nepierzând din ochi spinarea tatălui ei. John de Atholl era ceva mai în față și tunica lui neagră și galbenă putea fi întrezărită când și când printre spinările cavalerilor și cozile agitate ale cailor. Fără armură și fără arme, contele era urcat pe un cal, cu mâinile legate de oblânc. În spatele lui venea Niall Bruce, aflat într-o situație asemănătoare. Bucuria surorilor Bruce la vederea fratelui lor pălise imediat ce înțeleseseră că și Kildrummy căzuse. Din crâmpeie de conversații pe care le surprinsese între cavaleri, Elizabeth aflase că aceștia executaseră garnizoana castelului, lăsându-i în viață numai pe cei de rang, de care regele urma să dispună cum îi va plăcea.

În timp ce hurducăiau pe câmpiile mărginite de copaci, apropiindu-se de curtea prioratului, Elizabeth auzi glasuri limpezi ridicându-se peste larma copitelor și scârțâitul roților căruțelor. Un grup de copii alerga pe marginea împestrițată cu flori a drumului. Îi strigară pe cavaleri care nu-i băgară în seamă, apoi se opriră laolaltă, privind curioși căruțele ce treceau. Cel mai mare dintre ei, un băiețel slăbănog cu păr lins,

arătă femeile cu degetul și le zise ceva tovarășilor săi, făcându-i să chicotească. Elizabeth simți că-i ard obrajii. Fețele copiilor aveau expresii batjocoritoare. Ceata continuă să mai alerge o vreme pe lângă căruțe, chicotind, apoi copiii se plictisiră și o rupseră la goană pe câmp, fugărindu-se între ei. Încet, țipetele lor rămaseră în urmă. Simțind că soarele a dispărut și că o umbră rece o învăluia, Elizabeth își dădu seama că pătrundeau prin poarta din zidul prioratului.

Acum, că erau la același nivel cu clădirile, înălțimea bisericii din centrul curții era și mai impresionantă. Se ridica mult deasupra lor, cu fațada de piatră luminată de soare. În umbra ei se înghesuiau numeroase corturi în culori vii, iar lângă cele mai mari dintre ele fluturau stindarde cu blazoane. Cel mai mare dintre toate era un pavilion stacojiu compus din mai multe secțiuni și tivit cu stegulețe aurii. La vederea lui, inima lui Elizabeth începu să bată nebunește. În spatele pavilionului se construia o clădire de lemn în jurul căreia oamenii roboteau pe schele. Mulți alții se deplasau între tabără și pajiștile prioratului, care erau năpădite de căruțe, cai și catâri. Curtea regală venise la Lanercost.

Când avangarda se opri, Elizabeth îl văzu pe Humphrey de Bohun ieșind în întâmpinarea prințului și a oamenilor acestuia. Aymer de Valence și Henry Percy descălecară și li se alăturară. Atenția îi fu distrasă când căruța opri brusc. Oameni se apropiară de spatele căruței cu cuțite în mâini. Matilda Bruce tresări când unul se aplecă spre ea, dar el apucă funia care îi lega gleznele și începu să o taie. Una câte una, femeile fură ajutate să coboare din căruță. Elizabeth o văzu pe Margaret Randolph sărind jos fără ajutorul nimănui și întinzându-și gâtul pentru a cerceta tabăra. Toți știau că își punea speranțe în această sosire, un prilej de a afla vești despre fiul ei, Thomas, dispărut după lupta din pădurea Methven.

În timp ce era condusă către pavilion Elizabeth privi peste umăr, căutând-o pe Marjorie în mulțimea de bărbați și cai. În ciuda protestelor ei, fiica lui Robert fusese despărțită de ea și urcată în cea de-a treia căruță, care călătorise la o oarecare distanță față de celelalte. Observă cu ușurare că fata fusese eliberată și venea în urma lor, escortată de un om de-al lui Valence, care îi ținea o mână pe umăr. Înaintea ei, Humphrey de Bohun se îndrepta către pavilion, însoțit de prinț și de baronii

care conduseseră raidul în Scoția. Un altul dintre oamenii lui Valence îl trăgea pe Fionn pe urmele noului său stăpân. Ogarul, cu trupul plin de cicatrici de pe urma bătăilor crunte cu biciul, scânci nefericit, răsucindu-și capul după Marjorie, dar o smucitură a lesei îl târî înainte.

Femeile, care se chinuiau să-și țină fustele cu mâinile legate pentru a le feri de grămezile de bălegar de pe pajiștile prioratului, fură conduse lângă bărbații ce fuseseră luați prizonieri la Kildrummy și Tain. Elizabeth o văzu pe contesă schimbând o privire cu soțul ei și se simți tulburată la gândul că o față putea să exprime atâta ușurare și în același timp atâta disperare. John de Atholl le oferi soției și fiicei sale un zâmbet menit să le încurajeze, dar care nu îi cuprindea și ochii căprui. Niall Bruce se sprijinea cu toată greutatea de temnicerii săi, cu tunica sfâșiată și plină de sânge, dar reuși să le salute fugar pe surorile sale.

— Dumnezeule!

Auzind exclamația aceasta surprinsă, Elizabeth se răsuci și o văzu pe lady Isabel Comyn, care privea în direcția pavilionului regal. În fața acestuia se afla o ceată de bărbați care le priveau apropiindu-se. În primele rânduri era un ins impozant și bine clădit, înveșmântat în negru. După blazonul care îi împodobea tunica, Isabel își dădu seama că era Comynul Negru. La vederea soțului ei, Isabel împietrise și cavalerul care o escorta fu silit să o împingă ca s-o facă să înainteze.

Elizabeth descoperi că ochii îi erau atrași de o siluetă așezată pe un tron înăuntrul pavilionului, ale cărui perdele erau ridicate de o parte și de alta ca niște aripi roșii. Îl văzuse pentru ultima oară pe regele Edward cu doi ani în urmă, la mănăstirea Dunfermline. Omul din fața ei era aproape de nerecunoscut. Chipul lui Edward era livid și supt, ca și cum lipitorile i-ar fi sorbit tot sângele. Stătea cocoșat, iar mantia stacojie, lungă, nu reușea să mascheze cumplita slăbiciune a trupului său cândva puternic. Purta pe cap o coroană de aur, iar sub ea petice de piele se vedeau limpede prin părul rărit și alb. Elizabeth își aminti de imaginile morții așa cum era înfățișată în fresce și în cărțile religioase – o siluetă slăbănoagă cu degete ca ghearele, rânjind din spatele unei pietre de mormânt. Când scheletul de pe tron își aținti ochii înroșiți asupra ei, o străbătu un fior.

Prinţul Edward se înclină dinaintea tatălui său, apoi îi indică dintr-un gest pe prizonierii înşiraţi dinaintea regelui.

— Maiestate, îţi prezint familia şi supuşii lui Bruce, anunţă el pe un ton pompos.

Privirea pe care regele i-o aruncă fiului rău rămase glacială.

— Dar omul însuşi lipseşte.

Prinţul se uită spre Humphrey de Bohun, care stătea la dreapta regelui.

— Maiestate, cred că sir Humphrey v-a informat: Bruce a fugit în sălbăticie înainte să ne putem lupta cu el.

Piers Gaveston interveni.

— Am primit rapoarte care spun că Bruce e în Kintyre. Scoţienii sunt pe urmele lui.

Prinţul Edward îi adresă cavalerului gascon o privire menită să-l avertizeze înainte să se întoarcă din nou spre tatăl lui.

— Oamenii mei sunt gata să se alăture urmăririi la ordinul tău.

Regele nu răspunse. În schimb i se adresă unuia dintre cavalerii săi.

— Adu prizonierul! Sunt gata să anunţ osânda.

În ciuda spaimei, Elizabeth înaintă. Ca regină era datoare să ia apărarea compatrioatelor ei şi, ca fiică a lui Richard de Burgh era poate singura care avea vreo trecere.

— Maiestatea Voastră, vă rog, aveţi milă! Aceste femei şi copiii lor au îndurat multe greutăţi şi vă implor să…

Pledoaria ei fu întreruptă de strigătul strident al lui Christian Bruce. Urmărind privirea cumnatei sale, Elizabeth observă un bărbat târât prin mulţime. Era Christopher Seton. Cavalerul din Yorkshire fusese bătut crunt, dar la vederea soţiei sale chipul i se lumină ca o lumânare. Oamenii care o ţineau pe Christian fură siliţi să o strângă mai tare, căci ea încercă să se repeadă la el.

— Maiestate, zise din nou Elizabeth, dar amuţi când regele se ridică cu obrazul colorat de nuanţele de roşu ale soarelui înserării.

— Nu există inocenţi aici. Nici victime fără vină.

Cu toată fragilitatea lui fizică, în glasul lui Edward era o autoritate de necontestat.

— Tot timpul i-am întins o mână iertătoare şi de fiecare dată muşcătura trădării mi-a fost singura răsplată. Nu voi mai fi milostiv. Toţi cei care l-au ajutat şi susţinut pe renegatul Robert

Bruce, toți cei care i-au mascat trădarea sub falsele falduri ale loialității și prieteniei vor fi judecați ca dușmani ai Coroanei.

Elizabeth văzu că mulți dintre oamenii regelui dădeau aprobator din cap. Printre ei se numărau și cei pe care Robert îi numise cândva prieteni: Ralph de Monthermer, Robert Clifford, Thomas de Lancaster. Surprinse căutătura lui Humphrey de Bohun, care o privi fix înainte să-și abată ochii către rege.

— Lady Elizabeth!

La auzul numelui ei, redeveni atentă.

— Vei fi dusă la conacul regal din Burstwick unde vei sta închisă un timp nedefinit.

Ochii regelui se abătură către Christian:

— Fiul tău, contele de Mar, este de azi scos de sub tutela fratelui tău. Va fi crescut la Curtea mea, sub autoritatea mea.

Ignorând țipetele și protestele ei, Edward continuă:

— Tu și surorile tale veți fi închise în mănăstirea Sixhills, unde vă veți trăi restul zilelor în tăcere și rugăciune.

Matilda își plecă ochii, dar Mary îl înfruntă pe rege cu o privire disprețuitoare.

— Lady Isabel Comyn!

Regele o privi pe contesa cea palidă și în ochii lui scânteie o ură proaspăt trezită.

— Pentru că ai pus coroana pe capul rebelului, vei fi închisă într-o cușcă croită pe măsura crimei tale, la castelul Berwick.

Elizabeth îl privi pe rege uluită. Întorcându-se spre Comynul Negru ca să-i vadă reacția, descoperi că bărbatul zâmbea și înțelese că bruta aceea nu numai că avusese știință despre această sentință crudă, dar chiar se bucura. În apropiere, chipul lui Aymer de Valence oglindea aceeași satisfacție. Elizabeth se simți scârbită. Dar Edward nu terminase.

— Am pus să se mai construiască o cușcă. Aceasta va fi amplasată în Turnul Londrei și o va adăposti pe fiica lui Bruce.

Țipătul lui Elizabeth fu acoperit de exclamațiile familiei lui Robert care erupseră în jurul ei. Niall dădu să se repeadă la rege, dar paznicii săi îl trântiră cu brutalitate în genunchi. Christian și Margaret încercară în zadar să se apropie de Marjorie, care pălise de groază la auzul sentinței. Mary Bruce fu cea care reuși să se elibereze. Se răsuci și își mușcă unul dintre paznici de mână. Cu mâinile în continuare legate, străbătu pajiștea ca un fulger, înainte să o poată opri cineva, și îl scuipă

pe Edward drept în obraz. Doi dintre cavalerii lui Valence fură într-o clipă lângă ea, punând-o la pământ. Dar fapta fusese săvârșită. Murmure de șoc străbătură adunarea din jurul pavilionului în timp ce regele își ștergea scuipatul de pe obraz cu o mână tremurândă.

— O cușcă și pentru animalul ăsta! șuieră el în timp ce Mary era ridicată în picioare.

Edward se opri brusc, încleștându-și mâna pe coaste ca și cum l-ar fi chinuit o durere. După o clipă se îndreptă și privirea sa se abătu asupra lui John și a lui Niall.

— Și voi... voi care i-ați dat adăpost trădătorului, care ați luptat și v-ați vărsat sângele pentru cauza lui!

Îl privi pe Christopher.

— Și tu, care l-ai ucis cu sânge rece pe John Comyn! John de Atholl! Niall Bruce! Christopher Seton! Vă condamn la moarte!

La auzul acestor vorbe, unii dintre englezii de față se priviră surprinși. În timp ce soția lui John scotea un țipăt sugrumat și Christian Bruce se prăbușea în brațele oamenilor lui Valence, Elizabeth se întoarse neajutorată către Humphrey, implorându-l din ochi să intervină. Contele strânse din fălci și se uită în altă parte, nevrând să-i întâlnească privirea.

CASTELUL BERWICK, SCOȚIA
1306

Alexander Seton simți piatra umedă zgâriindu-i spatele, dar nu se mișcă. Durerea îi amintea că era încă în viață. Rănile i se vindecaseră și pielea i se închisese imperfect peste răni și vânătăi creând noi cicatrice pe brațele și pieptul lui. Nu-și putea da seama cum îi arăta fața. Numai degetele îl puteau ajuta să-și imagineze nasul strâmb și cicatricile noduroase din jurul ochilor și buzelor.

În jurul lui în bezna umedă se auzeau unghii zgâriind peretele, lipăitul ud al picioarelor pe podeaua noroioasă și murmurele agitate ale celorlalți bărbați care își schimbau din când în când poziția. Prizonierii mai noi încă dădeau ocolul celulei înghesuite ca niște animale prinse în cușcă, descriind cercuri nesfârșite. Cei care se aflau în temniță de mai multă vreme se ghemuiau pe lângă pereți sau zăceau chirciți cu fața către zidurile mucegăite.

Unul, un bărbat pirpiriu și știrb, care nici nu mai ținea minte de cât timp era închis, se târa în patru labe vorbind de unul singur. Ceilalți îl porecliseră Oase Bătrâne.

Bărbații care reparau zidurile orașului își reluară ciocănitul și Alexander închise ochii. Erau sute, pe schele și în șanțul adânc din jur, îi văzuse când temnicerii lui îl aduseseră înăuntru. Berwick, cândva un port scoțian prosper, fusese cea dintâi victimă a războiului, marcând începutul său sângeros. Pretutindeni în Scoția ajunseseră povești cumplite despre cele două zile de măcel în care își găsiseră sfârșitul peste șapte mii de localnici, înroșind cu sângele lor apele Tweedului. După aceea Berwick devenise o așezare engleză și sediul administrației regelui Edward în Scoția. Bocănitul îndepărtat pătrundea în creierul lui Alexander înnebunindu-l cu monotonia sa. Reușise să facă față spațiului strâmt și mizer, duhorii tovarășilor săi de celulă și rațiilor scârboase pe care le aduceau gardienii, dar nu și acestui ciocănit nesfârșit. Avea senzația că muncitorii lucrau cu târnăcoapele și ciocanele direct în țeasta lui, demolându-i treptat sănătatea minții.

Se cufundă în sine, strângându-și pumnii și încercând să nu mai audă zgomotul. În minte începură să i se strecoare gânduri întunecate și el le permise, numai ca să nu mai fie conștient de bocăniturile acelea. Mintea începu să i se învârtă în cercuri nesfârșite, la fel ca noii prizonieri. Cea dintâi sosi vina, un vechi dușman, zgândărindu-i sufletul. Îl chinui amintindu-i consecințele faptelor lui: tovarășii săi sângerând pe câmpia mlăștinoasă, cu trupurile sfârtecate. Vina se transformă în dispreț de sine. În cele din urmă o altă voce începu să grăiască, mai întâi discret apoi din ce în ce mai convingătoare, spunându-i că nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat dacă n-ar fi fost Robert Bruce. În mod normal gândurile acestea puteau să se perinde unele după altele ore în șir, dar de data asta ciclul fu întrerupt.

Alexander deschise ochii la auzul pașilor de pe coridor. Ceilalți prizonieri se trezeau și ei la viață. Răsună un zăngănit de chei care-i făcu până și pe cei mai retrași dintre ei să se ridice în capul oaselor. Numai Oase Bătrâne nu îl băgă în seamă, continuând să se târască.

— Îndărăt! ordonă unul dintre temniceri, ivindu-se dincolo de gratii.

Prizonierii făcură ce li se ceruse, târșâindu-și picioarele către peretele din fund. Apărură alte două gărzi, târând între ele un bărbat. Capul îi căzuse în piept și părul blond atârna ca o perdea, acoperindu-i fața. Cel dintâi soldat descuie ușa, permițându-le camarazilor să-i să-l azvârle în celulă pe bărbatul inconștient. Acesta se prăbuși și, în cădere, părul îi descoperi obrazul.

Alexander scoase o exclamație care îi făcu pe ceilalți prizonieri să tresară. În timp ce ușa celulei se închidea, se repezi și îngenunche lângă bărbat. Chipul acestuia era acoperit de vânătăi, dar familiar. Alexander luă în mâini capul vărului său.

— Christopher!

După ce n-o mai folosise atâta vreme, vocea îi suna ciudat în auz.

După o clipă Christopher mormăi ceva și întredeschise un ochi. Era inflamat și lăcrima, sub o crustă de sânge închegat. Alexander îl împinse pe Oase Bătrâne, care se ivise lângă el și trăncănea curios, aplecat deasupra lui Christopher.

— Gil! i se adresă Alexander unuia dintre prizonieri. Adu apă!

Văzând că Gil arunca o privire șovăitoare către găleata așezată în colț, care conținea rațiile lor de apă, Alexander îi aruncă o căutătură furioasă.

— Pe Dumnezeul meu, Gil, dacă trebuie să-ți mai zic o dată…

Gil se dădu bătut și îi aduse găleata. Alexander își rupse o fâșie din cămașa zdrențuită și o înmuie în apă. O stoarse deasupra buzelor crăpate ale vărului său și Christopher tuși, apoi înghiți. În ochii lui se ivi o scânteie de viață. Îl apucă pe Alexander de încheietură, deschizându-și gura pentru mai mult.

— Nu prea mult sau o să ți se facă rău, îl preveni Alexander.

Încet, privirea lui Christopher se concentră asupra lui.

— Alex?

Alexander simți un nod în gât din pricina emoției. Christopher nu-i mai spusese așa din copilărie. Christopher își linse buzele și se chinui să se ridice în capul oaselor.

Alexander îl ajută, sprijinindu-l de zid.

— Ce s-a întâmplat?

— Am fost atacați, zise Christopher printre dinții încleștați din pricina efortului de a sta drept. De John MacDougall și de Comynul Negru. Am scăpat împreună cu câțiva dintre oamenii lui Atholl și am călărit până la castelul lui Robert din Loch Don.

Clătină din cap și se încruntă.

— Englezii l-au ocupat. Am visat că te-am văzut în timpul luptei. Dar n-aveai cum să fi fost acolo, nu?

Ochii i se limpeziră și în ei scânteia furia.

— Ne-ai părăsit.

— Am fost acolo. Pe câmpul de luptă. Am încercat să te salvez.

Christopher îl privi fără să înțeleagă, așa că Alexander îi povesti vărului său despre capturarea sa în Perth de către Dungal MacDougall și despre torturile pe care le îndurase în mâinile Comynului Negru. Îi spuse că încercase să-i prevină la St Fillan și că își rupsese legăturile ca să poată călări în ajutorul lor.

— Dar mi-am pierdut cunoștința, încheie el. Englezii conduși de prințul Edward au sosit la puțin timp după terminarea luptei. Am fost prins și adus aici.

Christopher îl sfredeli cu privirea o clipă ce păru nesfârșită, apoi îl îmbrânci încercând să-l îndepărteze de el.

— Cum ai putut?! exclamă el.

Ridică vocea:

— Cum ai putut să ne trădezi?!

— Vere…

— Nu! Nu-mi spune-așa!

Alexander se retrase pe călcâie. Nu mai văzuse niciodată o asemenea furie dezlănțuită pe chipul vărului său. Ceilalți prizonieri îi priveau. Oase Bătrâne se legăna încântat.

— După tot ce-a făcut Robert pentru tine, pentru noi! Îi datorăm viețile noastre! Blestemat să fii, Alex, trebuia să-i fi lăsat să te omoare înainte să-l trădezi pe regele nostru!

Șocul lui Alexander se transformă în surprindere, apoi mânia îl copleși ca o maree fierbinte.

— Dar ce-a făcut Robert pentru noi?! Îți spun eu ce-a făcut! Ne-a condus drept în brațele lui Valence în pădurea Methven, ignorând sfatul oamenilor săi: nu numai pe al meu, ci și pe al Intendentului. Te-a făcut părtaș la uciderea unui om pe pământ sfințit – un păcat de moarte, Christopher! Și, să nu uităm, toate astea după ce i-a jurat supunere regelui Edward fără să ne spună o vorbă nouă, supușii săi credincioși, lăsându-ne să ne descurcăm cum vom ști vreme de doi ani!

— Totul ca să își elibereze regatul.

— Nu! șuieră Alexander. Totul de dragul ambiției lui!

— Ambiție! exclamă Christopher respirând precipitat, în timp ce sudoarea înmuia sângele întărit, făcându-l să i se prelingă pe obraji. Dacă asta-i marea lui vină, și pe tine te pot acuza de același lucru. Mai ții minte cum l-ai păcălit acum mulți ani, în Ayr? Cum voiai să se descotorosească de Katherine pentru că te temeai că-l va distrage, așa că l-ai plătit pe flăcăul ăla să se culce cu ea și pe urmă ai avut grijă ca Robert să-i prindă?

Alexander râse aspru.

— Tot mai ești supărat pe asta? Era o servitoare!

Se opri din râs.

— Ea a fost doar cea dintâi greșeală din mult prea multe. Cea mai gravă fiind a mea, care l-am urmat atâta vreme.

De pe culoar răsună glasul unui paznic care, auzind vocile lor tot mai ridicate, le cerea să tacă.

Alexander înghiți cu greutate, încercând să-și domolească furia.

— Regret mai mult decât pot spune că am cedat sub tortura Comynilor și că asta a dus la vărsarea de sânge pe de câmpia aceea, dar, în ciuda greșelilor mele, cred că Robert este adevăratul vinovat pentru tot ce s-a întâmplat. Am renunțat la tot, Christopher. N-am de gând să și mor pentru el.

— Eu da!

Alexander zări ceva nou în privirea vărului său: frica, licărind sub atitudinea aceea sfidătoare.

Christopher îi susținu privirea un moment, apoi se uită în altă parte.

— Am fost condamnat la moarte prin spânzurătoare.

Alexander clătină din cap fără să-i vină să creadă.

— Trebuie să fie o greșeală. Cine a poruncit asta?

— Regele Edward în persoană.

Alexander amuți uluit în timp ce Christopher îi povestea despre sentințele rostite de rege la Lanercost.

— Aymer de Valence și Humphrey de Bohun vor supraveghea execuția mea și a lui Niall aici, în Berwick, încheie el. John de Atholl a fost dus la Londra alături de ceilalți prizonieri. Christopher îi aruncă o căutătură piezișă. Acum vezi ce ai provocat?

Alexander închise ochii.

Christopher își șterse obrajii cu dosul palmei și privi dâra roșie care îi păta degetele.

— Valence mi-a spus că soția mea a rămas grea.

Râse, dar râsul lui nu avea nici urmă de voie bună.

— Ticălosul a crezut c-o să mă chinuie. Dar acum pot muri, Alex, zise el privindu-și vărul. Pot muri știind că i-am lăsat ceva, că va avea ceva care să-i amintească de mine.

Văzând o lacrimă amestecată cu sânge ce se scurgea pe obrazul vărului său, Alexander simți cum se rupe ceva în el. După o clipă se ridică și începu să lovească gratiile cu pumnii.

— Ce faci?

— Gărzi!

— Ține-ți gura-nchisă, sau ți-o umplu eu cu pumnul meu! îi strigă paznicul.

— Iisuse! murmură Gil.

Oase Bătrâne lăsă să-i scape un chiräit agitat.

— Gărzi!

Se auzi o înjurătură și zgomotul unor pași apăsați. Unul dintre paznici se ivi și privi încruntat printre gratii.

— Ți-am zis să taci!

— Sir Aymer! zise repede Alexander. Zi-i lui sir Aymer că vreau să-i propun ceva! Un târg!

— Alex!

Christopher se chinui să se ridice, strâmbându-se de durere.

— Târg? zise temnicerul privindu-l bănuitor.

— Spune-i că pot să i-l dau pe Robert Bruce, dacă-l cruță pe vărul meu de spânzurătoare!

— Nu-l asculta! șuieră Christopher către temnicer. Îmi dau viața de bunăvoie!

— Gura! strigă paznicul și îl privi pe Alexander. Dacă minți o să am eu grijă să atârni în spânzurătoare lângă nenorocitul ăsta.

— Așa să fie!

Capitolul 15

CASTELUL DUNAVERTY, SCOȚIA
1306

Oamenii formaseră șiruri, trecându-și saci de grâne din mână-n mână și rostogolind butoaie până la corăbii, unde alții

așteptau să le încarce. Din când în când își ridicau privirile către castelul ce se înălța pe aflorimentul ierbos, unde stâncile colțuroase spălate de valuri alcătuiau ultimele rămășițe ale uscatului, dincolo de care începea regatul mării. Oamenii erau încordați și nu scăpau din ochi meterezele în așteptarea unui semn de la tovarășii lor.

Era dimineața devreme, pe la mijlocul lui octombrie. Nori zdrențăroși se fugăreau pe cer, mânați de vântul care smucea hainele oamenilor și făcea nisipul să danseze ca fumul în lungul plajei. Uneori se ivea soarele, schimbând culoarea valurilor înspumate din albastru-intens în verde ca smaraldul și presărând cu cioburi de lumină suprafața agitată a mării. Pescărușii se războiau pentru pește, țipând unii la alții. Aproape de țărm, fața ca de câine a unei foci se ivi o clipă, apoi dispăru.

Gilbert de la Hay săltă un butoi cu carne sărată la bordul unei corăbii. Bărbatul cel înalt se îndreptă de șale cu o strâmbătură și privi neliniștit marea.

— Nu-i departe, zise Robert, oferindu-i un zâmbet scurt în timp ce arunca în barcă desaga pe care o adusese cu sine.

— E suficient de departe, murmură Gilbert, trăgând în piept o gură de aer sărat și ridicându-și pantalonii care nu se mai potriveau pe talia lui cândva mai groasă.

Robert privi bărbații care umpleau cu provizii cele patru corăbii, printre care se aflau Malcolm de Lennox și trupa sa, ce îl însoțiseră de la *loch* Lomond. În ultimele săptămâni toți slăbiseră, siliți să trăiască pe apucate cu nucile și afinele găsite prin păduri și, din când în când, cu un iepure sau o pasăre. Bărbile se îndesiseră, părul le crescuse și hainele lor erau sfâșiate și murdare. Abia dacă mai aveau cu toți din ce aduna o singură armură, dar aveau arme cărora nu aveau de gând să le dea drumul din mână decât odată cu moartea. Nici măcar în adâncurile Pădurii, în mijlocul armatei de țărani a lui William Wallace, Robert nu mai văzuse o trupă atât de zdrențăroasă.

— Ar trebui să ne țină câteva luni, zise Edward, sărind pe țărm dintr-una dintre corăbii.

Robert încuviință cercetând proviziile care erau depozitate la prova, sub pânză cerată. Laolaltă cu ele erau adunate funii și pături, găleți, securi și sulițe de vânătoare. Îi mulțumi Domnului că fusese prevăzător și aprovizionase castelul Dunaverty, ocupat de forțele sale la finele lui februarie, unul dintre cele

câteva care căzuseră pe durata revoltei lui. Dunaverty veghea asupra drumului pe mare către insule, iar degetul care era Kintyre arăta mereu către Irlanda.

— Sire!

Auzind strigătul lui Nes, Robert privi în jur. Cavalerul făcea semn către metereze. Urmărindu-i privirea, văzu că santinelele își agitau brațele. Era timpul să plece.

— Să ieșim în larg! strigă Robert cu glas pătrunzător.

Ultimele desagi fură aruncate la bordul corăbiilor și oamenii urcară, apucând vâslele. Robert se săltă peste copastie, în timp ce oamenii de pe mal, cu chipurile încordate de efort, împinseră corăbiile la apă. Robert simți vasul cum se înalță, pierzându-și greutatea în îmbrățișarea valurilor. Vâslașii înfipseră vâslele în apă ca să depășească zona brizanților. Un val se sparse de provă, udându-i până la piele pe cei din față și încețoșând vederea celorlalți cu stropi fini. Gilbert, pe bancheta din mijloc, închise ochii și murmură o rugăciune, ținându-se cu disperare. Vuietul apei și scrâșnetul pietrelor răscolite sub ei răsunau ca răgetul unui leu.

În timp ce vâslașii se opinteau, scoțându-i din apele agitate și verzi, măturate de brizanți, în cele mai adânci, de un albastru-intens, alți bărbați traseră de funii, ridicând vela care se desfăcu brusc cu un pocnet zgomotos, umflându-se pe loc în vânt. Aerul se umplu de strigăte și de trosnet de lemn pe măsură ce echipajele celorlalte trei corăbii le urmau exemplul. Câțiva dintre cei rămași pe plajă făcură cu mâna în semn de rămas-bun. Robert văzu cum unii oameni din bărci le răspund, apoi camarazii lor se răsuciră și apucară pe poteca stâncoasă ce ducea către castel. Lăsase pe loc doar o mică garnizoană, dar spera că era de ajuns ca să îi păcălească pe cei care aflați pe urmele lor.

Dușmanii lor, conduși de John MacDougall, îi urmăriseră de la *loch* Lomond până *loch* Fine și prin pădurile Argyllului. Pe când aerul toamnei se răcea și cele dintâi furtuni soseau dinspre vest, dormiseră în desișuri și în grote, hăituiți ca fiarele până ce ajunseseră să străbată milă după milă împleticindu-se, într-o stare de toropeală de parcă ar fi umblat prin vis. Disperați să ajungă în Islay, sosiseră pe coastă numai pentru a descoperi că drumul le era tăiat de zeci de galere care patrulau pe mări, purtând pe vele blazonul lui MacDougall. Neputând să se

oprească pentru a nu fi ajuns din urmă, Robert îi conduse spre sud, pe lângă cercuri de bolovani și gorgane, unde morți din timpuri străvechi dormeau sub pătura verde a pământului. În timp ce urmau linia zimțată a țărmului, vedeau tot timpul Islay și Jura înălțându-se din ape la dreapta lor, chinuitor de aproape.

În fuga lui disperată, Robert pierdu câțiva oameni din pricina unor răni infectate. Pierdu și mai mulți când se ciocni cu o trupă inamică ce-i ajunsese din urmă. Cu ajutorul forțelor proaspete ale lui Malcolm de Lennox, care nu fuseseră hăituite îndelung ca ei, ieșiră învingători din încăierare. Când se termină și cadavrele fură jefuite de arme și încălțări, Robert zări blazoane familiare pe tunicile unora. Erau oamenii lui John de Menteith, care îl atrăsese pe William Wallace în cursa lui John Comyn și pe care drept răsplată regele Edward îl numise gardian al castelului Dunbarton.

În tot acest timp Robert cugetase adesea la excomunicarea sa de către Papă, care îl condamnase pentru că își pătase mâinile și sufletul cu sângele lui John Comyn. Scos din rândurile creștinilor. Proscris de către Dumnezeu. Era o sentință teribilă, aducând cu sine promisiunea damnării eterne dacă nu se căia. Își aminti și de Piatra Destinului încastrată în jilțul pentru încoronare al regelui Edward, din Westminster. Suveranitatea Scoției înmormântată în inima Angliei. Oare toate aceste drumuri duceau înapoi până în acele clipe disperate când îi ajutase pe Cavalerii Dragonului s-o ia? Piatra pe care fuseseră făcuți toți regii Scoției îl lega pe rege de glie și prin aceasta de poporul său. Oare Scoția îl respinsese fiindcă nu fusese încoronat pe ea?

Corăbiile înaintară în apa adâncă și frământată a ceea ce se numea „canalul” și Robert privi cum dispare linia verde a uscatului. Zidurile castelului Dunaverty scânteiau aurii în razele soarelui. Sperase să poată adăsta mai mult aici, dar în dimineața aceea în depărtare zărise o armată și atunci știuse că dușmanii reușiseră să-l alunge din regatul său. Avea nevoie de un adăpost sigur, unde oamenii săi să se poată odihni, unde să-și vindece rănile și să-și recapete puterile. Un loc unde inamicul să nu-l poată găsi și unde să-și aibă prietenii și aliații aproape.

Robert se gândi la fiica și la soția sa, la surorile și la fratele său, Niall, la John de Atholl și la Christopher Seton: toți cei dragi lui erau acum împrăștiați în cele patru vânturi. Se gândi și la

partizanii săi de nădejde, episcopii William Lamberton și Robert Wishart, care se ofileau acum în temnițele regelui Edward, la nepotul său, Thomas Randolph, și la James Stewart, care erau în continuare dispăruți. Rostind o rugăciune pentru ei toți, se întoarse către provă. În depărtare se înălțau falezele negre ce alcătuiau coasta de nord a Irlandei. Mai aproape, la numai câteva mile de acel țărm întunecat și amenințător, se vedea o insulă cât un grăunte.

BERWICK, SCOȚIA
1306

În timp ce toamna își arunca mantia ei aurie asupra Britaniei, pretutindeni judecata regelui era dusă la îndeplinire.

Într-o dimineață rece și senină din Londra, când străzile fură acoperite de prima chiciură a anului, John de Atholl fu scos din Turn alături de alți prizonieri scoțieni capturați în pădurea Methven. Scoțienii fură purtați pe Podul Londrei, unde capul putrezit al lui Simon Fraser și craniul lui William Wallace rânjeau în jos către Tamisa din țepele lor, apoi prin mulțimea batjocoritoare din Smithfield. După sentințele de la Lanercost, John făcuse apel la Edward, reamintindu-i că aceia pe care îi condamnase la moarte erau oameni de rang înalt. Aici, pe câmpia Smithfield se afla dovada crudă că regele îi acceptase argumentul: pentru conte fusese pregătită o spânzurătoare cu treizeci de picioare mai înaltă decât celelalte.

Pe eșafod, în locul unde cu un an în urmă fusese măcelărit William Wallace, John închise ochii și se gândi la soția, fiul și fiica lui. Îi ceru lui Dumnezeu să-i apere de orice rău și să ajute cauzei lui Robert, apoi simți smucitura funiei ridicându-l în aer, sus, deasupra gloatei londoneze care izbucnea în urale.

Multe mile mai la nord, în conacul regal din Burstwick, Elizabeth Bruce cercetă încăperea sumbră și strâmtă în care fusese condusă. Avea un pat, o masă, o mică vatră și un scăunel. Femeia mohorâtă din spatele ei o anunță cu bruschețe că i se va aduce masa de două ori pe zi și ușa se închise în urma ei. Elizabeth ascultă zgomotul cheii întoarse în broască cu gândul la Marjorie, o fată de numai unsprezece ani, aflată în drum spre Turnul unde o aștepta o cușcă. După o clipă regina se

apropie de patul ei îngust și se așeză pe marginea lui tare, privind amorțită razele de lumină ce se strecurau prin crăpăturile obloanelor.

Nu departe, în Lincolnshire, Christian Bruce plângea în timp ce una dintre surorile gilbertine din abația Sixhills îi tundea părul blond. De o parte și de alta a ei, Matilda și Margaret, îngenuncheate pe lespezile reci, aveau parte de aceeași soartă. Bucle blonde, castanii și cărunte se amestecau pe podea dinaintea celor trei surori, singurele sunete din încăpere fiind scrâșnetul foarfecilor și hohotele înăbușite ale lui Christian. Margaret Randolph, care aflase la Lanercost că fiul ei, Thomas Randolph, era viu și aflat sub paza englezilor, se întinse și își luă sora de mână, spunându-i să fie curajoasă: Donald avea să fie bine îngrijit la curtea regală, regele însuși garanta pentru viața sa. Nu putea face nimic pentru Christopher, dar trebuia să-și păstreze puterile și curajul ca să hrănească pruncul ce creștea în pântecele ei.

Într-un turn al castelului Roxburgh, Mary Bruce stătea rezemată de barele noii sale cuști, cu genunchii la piept. În primele zile țipase până răgușise, simțind cum zăbrelele și pereții o înăbușă. Acum, în tăcere, renunțând la sfidare și furie, Mary se cuprinse în brațe și plânse, fără să știe că la treizeci de mile spre est, în cel mai înalt turn al castelului Berwick, într-o colivie de fier de doi metri pe doi, în formă de coroană, Isabel Comyn făcea la fel.

Fața, brațele și coapsele contesei erau pline de vânătăi, un dar de despărțire de la soțul ei, Comynul Negru, care îi făcuse o vizită în cea dintâi noapte. În ciuda rugăminților ei, nu arătase nicio urmă de milă în timp ce îi demonstra care erau consecințele trădării ei, mai întâi exercitându-și cu forța drepturile de soț pe podeaua de lemn a cuștii, apoi lovind-o cu pumnii până când ea nu mai putuse nici măcar să țipe.

Ochii umflați și înroșiți ai contesei se deschiseră la auzul uralelor dezlănțuite ce răsunau de dincolo de zidurile castelului. Îi închise din nou și își ghemui și mai tare trupul. Sunetul nu putea însemna decât că avea loc o nouă execuție.

•

În piața Berwickului, călare pe bidiviul său, Humphrey de Bohun privea cum Niall Bruce și Christopher Seton erau târâți împleticindu-se prin mulțimea ațâțată. Tinerii aveau deja funiile

petrecute în jurul gâturilor, iar capetele acestora erau legate de caii cavalerilor regali care îi escortaseră dinspre castel. Mâinile le erau legate la spate. O burniță ușoară încețoșa aerul, iar dinspre Tweed venea un miros de mâl și apă sărată.

Mulțimea izbucni în urale când Niall căzu și fu târât câțiva metri pe burtă, înainte să reușească să se ridice în genunchi și apoi în picioare. Humphrey observă un bărbat cu șorțul alb al pietrarilor ducând un pumn într-o latură a gâtului și trăgând de o funie invizibilă, în timp ce făcea o strâmbătură sinistră. Tovarășii săi Izbucniră în râs și înălțară cupele în aer, iar bărbatul se pierdu în mijlocul lor. Rândurile mulțimii se îngroșaseră odată cu venirea acestor lucrători, cărora li se oferise un răgaz de câteva ore de la munca lor grea pe meterezele Berwickului ca să asiste la execuție. Mulți proveneau din așezări din Northumberland jefuite și distruse de scoțieni în cei zece ani de război. Toți ardeau de nerăbdare să-i vadă pe cei doi bărbați legănându-se în ștreang ca plată pentru crimele lor și noi urlete de încântare umplură aerul când în piață, pe urmele lui Niall și Christopher, fură conduși și alți scoțieni, luați prizonieri la Kildrummy și Tain și condamnați să fie spânzurați și apoi decapitați.

— O zi mare pentru Anglia!

Humphrey tresări auzind vocea aspră a lui Aymer.

Contele de Pembroke se afla alături, pe calul său. Nu-și luă ochii de la Niall și Christopher, care erau conduși către spânzurătorii înălțate în piață.

— O zi cu adevărat mare!

Humphrey încuviință, dar nu zise nimic, cu gândul la demonstrațiile asemănătoare ce aveau loc în alte părți ale Scoției și Angliei. Edward, instalat într-o locuință nouă și confortabilă la Lanercost, nu asista la niciuna dintre execuții, dar Humphrey nu avea nicio îndoială că și el gândea la fel.

Lui Humphrey i se păruse că regele era neobișnuit de bine dispus când îi poruncise să escorteze prizonierii la Berwick și apoi să se îndrepte spre vest pentru a i se alătura prințului Edward, care călătorea spre Dunaverty, unde se pare că Bruce fusese încolțit. Regele era încă slăbit, dar pielea îi era îmbujorată și pofta de mâncare îi crescuse. Humphrey îi ascultase ordinele privind cum medicul regal punea lipitori pe brațele regelui. Văzând culoarea ce urcase în obrajii lui Edward,

își dădu seama că, în timp ce viermii se hrăneau cu sângele lui, regele însuși părea să se hrănească cu sângele scoțienilor.

După sentințele date la Lanercost, Humphrey, Ralph de Monthermer și alți câțiva baroni îl rugaseră între patru ochi pe rege să mai domolească asprimea osândelor. Execuția lui John de Atholl, mai ales, îi tulburase pe toți. Nimeni nu-și mai amintea ultima dată când un conte fusese executat. Edward însă nu cedase, iar când regina Marguerite îl implorase să se răzgândească în privința micuței Marjorie Bruce, o refuzase cu bruschețe.

Humphrey îl văzu pe Christopher tresărind când cineva din mulțime aruncă în el cu noroi.

— Sir Ralph mi-a spus că l-ai eliberat pe Alexander Seton. Că s-a jurat să ți-l dea pe mână pe Robert dacă o să cruți viața vărului său?

Auzind întrebarea lui Humphrey, Aymer îl fulgeră cu privirea.

— Părea convins că mi-l poate da pe Bruce. Am apreciat că răsplata promisă merită riscul de a pierde un prizonier care altfel ar fi putrezit într-o celulă.

— Dar dacă află că nu ți-ai ținut cuvântul? întrebă Humphrey, indicându-l pe Christopher. Dacă află despre execuția vărului său înainte să ți-l aducă pe Bruce?

— Atunci n-are decât să-i povestească ticălosului toate astea, spuse Aymer și chipul frumos i se înăspri. Vreau ca Bruce să afle ce a suferit familia lui! Vreau să fie strivit, trup și spirit!

Își întoarse din nou privirea către condamnați.

Soldații îi dezlegaseră pe Niall și Christopher de pofilele cailor și acum îi înghionteau cu vârfurile sulițelor să urce treptele eșafodului, unde îi așteptau butucul și securea cu care aveau să fie decapitați după ce aveau să fie coborâți încă vii din spânzurătoare. Ridicându-și chipul palid și zărind grinda de deasupra, Niall se trase îndărăt și soldații îl forțară să urce treptele în huiduielile mulțimii.

— Fratele regelui s-a pișat pe el! strigă cineva.

Din mulțime se ridicară și alte glume crude.

Humphrey înghiți nodul care i se pusese în gât. Nu așa se cuvenea să moară nobilii, indiferent de ce crime se făceau vinovați. Își aminti că Robert vorbea cu afecțiune despre frățiorul său mai mic și lipsit de griji. Cât de tare avea să sufere aflând despre moartea lui Niall? Avea să se simtă cum se

simțise el la moartea lui Bess? Se sili să-și alunge mila, supărat pe el însuși. Era numai vina lui Robert, ceea ce se petrecea aici era prețul trădării lui. O merita. Dar oricât de răspicat și-o spuse, gândul nu-și găsea ecou în inima lui.

— Potaia mică mi-a spus că Robert o să-l răzbune, zise Aymer arcuindu-și buzele disprețuitor în timp ce Niall era forțat să urce scările. I-am spus că poate să-i dea lui Bruce însărcinarea asta când se vor întâlni în Iad. Ori de mâna lui Seton, ori de a oamenilor tăi din Dunaverty, în curând fiul ăsta de târfă va fi doborât și afurisitul de război se va sfârși.

Oamenii aflați în ultimele rânduri ale mulțimii agitate își întinseră gâturile să vadă mai bine când funiile din jurul gâturilor lui Christopher și Niall fură aruncate peste grinzile spânzurătorii. Din rândurile privitorilor se ridicară strigăte răzlețe de aprobare: partizanii lui John Comyn se bucurau că măcar unul dintre ucigașii acestuia avea parte de pedeapsă. Printre ei se afla și Dungal MacDougall. Chipul căpitanului era luminat de un zâmbet crud.

— Tot mai trebuie să găsim Toiagul lui Malachy și sipetul cu cea din urmă profeție și să le readucem la Westminster, îi reaminti Humphrey lui Aymer. Atunci poate toate astea se vor sfârși.

— Sipetul? se încruntă Aymer a mirare. L-am găsit asupra fratelui lui Bruce, zise el, făcând semn către Niall, care-și înălțase capul către cerul plumburiu. Când s-a luptat cu noi la Kildrummy îl avea asupra lui.

Văzând surprinderea lui Humphrey, încruntarea i se adânci:

— Nu ți-a spus regele?

Când Humphrey clătină din cap, Aymer păru nedumerit de-a binelea.

— Regele Edward mi-a interzis să vorbesc despre asta, dar mă gândeam că măcar ție îți va spune.

Mulțimea se buluci, dornică să vadă spânzurarea. În înghesuială, câțiva oameni căzură. Alții fură îmbrânciți îndărăt de soldați.

— Ce să-mi spună?

Văzând că Aymer tace, Humphrey insistă:

— Robert ne-a trădat pe amândoi, Aymer. Am dreptul să știu!

— Sipetul era spart, mărturisi Aymer. Nu era nimic înăuntru. Părerea mea e că o să găsim Profeția numai când o să punem mâna pe Bruce. Sau asta, sau a distrus-o.

Humphrey nu răspunse. Privi cu ochi mijiți cum Niall și Christopher erau săltați în aer deasupra mulțimii ce urla. De ce l-ar fi însărcinat Robert pe fratele lui să păzească un sipet gol?

PARTEA A TREIA

1306-1307

„Și se va lăsa cu vărsare de sânge străin până ce râurile vor curge roșii. Apoi fântânile din Armorica vor izbucni și el va fi încoronat cu diadema lui Brutus”.

Istoria regilor Britaniei,
GEOFFREY DE MONMOUTH

Capitolul 16

RATHLIN, IRLANDA
1306

În inima rugului, un buștean se crăpă trimițând scântei în aerul nopții. De jur-împrejurul curții, zidurile roase de vreme înălțau spre cer metereze ca niște dinți ciobiți. În camerele acoperite de praf și pânze de păianjen ale castelului, hornurile fuseseră astupate de cuiburile încâlcite ale păsărilor marine, așa că făcuseră focul afară. Mirosul de lemn ars se contopea cu cel de carne friptă venit de la gâscă târguită de la o bătrână din sat. Bărbații cu buzele și bărbile lucioase de grăsime își sorbeau cu grijă ultima cupă de vin în timp ce spuneau cu rândul povești într-un amestec de franceză, scoțiană și galeză.

Când Neil Campbell termină o povestire mișcătoare despre bravura lui William Wallace la Stirling, împotriva englezilor, Cormac se ridică.

— Maiestate, pot să spun povestea somonului?

Tânărul irlandez îl privi pe Robert, care stătea alături de fratele său Edward, cu fața ca bronzul în lumina focului.

Robert nu zise nimic, dar schiță un zâmbet, încurajându-și fratele adoptiv să continue.

— Într-o noapte, începu Cormac, cu ochii scânteindu-i amuzați sub bretonul des al tunsorii lui *cúlán,* tata a invitat două căpetenii vecine în sala lui din Glenarm. Cu acest prilej bucătarii au gătit un somon prins chiar de tatăl meu.

Edward Bruce chicoti, amintindu-și și el momentul. Se aplecă spre Gilbert de la Hay și James Douglas, traducându-le discret spusele lui Cormac. Alți membri ai suitei regelui, care nu înțelegeau gaelica, se traseră mai aproape ca să audă.

— Cu o zi înainte, tata le povestise tânărului lord Robert și lui sir Edward despre eroii din vechime ai Irlandei și Robert fusese ațâțat de istoriile despre Fionn Mac Cumhaill și trupa lui de războinici, Fianna. Una dintre povești spunea cum, copil fiind, Fionn a gătit Somonul Cunoașterii pentru druidul Finegas și, atingând din întâmplare carnea cu degetul mare, și l-a supt și astfel a câștigat darul înțelepciunii. Robert, care pe vremea aceea era pajul tatii, îi aștepta pe oaspeți să sosească în sala unde era așternută masa pentru ospăț, cu somonul pe o tavă în mijlocul ei.

Cormac își desfăcu larg brațele ca să le arate ascultătorilor săi cât de mare era peștele. Câțiva zâmbiră sugestiv.

— Când tata și oaspeții săi au intrat în încăpere, Domnul mi-e martor, l-au descoperit pe tânărul Robert aplecat peste masă cu degetul înfipt în biata făptură!

Curtea interioară răsună de râsete. Până și David de Atholl zâmbi, lucru rar la el.

Robert era surprins câte dintre aceste povești le uitase. Păreau să aparțină vieții altcuiva. Cuiva care nu purta pe umeri povara lumii întregi.

— O știți pe aia cu fata mare și morarul? întrebă Gilbert de la Hay.

Urmară noi râsete când solidul lord de Erroll începu să povestească snoava. Robert observă că Thomas, fratele lui, turna încă o porție din rațiile de vin pentru el și pentru irlandezii din jurul lui Cormac, dar nu zise nimic. Era Ajunul Crăciunului.

Își plimbă privirea peste bărbații strânși în cerc. Cu mai puțin de un an în urmă, cei mai mulți dintre ei fuseseră martori la încoronarea lui pe Dealul Judecății. Fuseseră înveșmântați în mătăsuri și catifele. Acum erau înfășurați în mantii zdrențuite, aveau cizmele găurite și bărbile și părul încâlcite. Privindu-i, își aminti o altă poveste despre Fionn Mac Cumhaill: Fianna fusese

invitată la ospăț în sala unui rival și, intrând, Fionn fusese uluit de frumusețea castelului dușmanului său, cu pereții împodobiți de tapiserii multicolore, focuri ce ardeau vesel și fântâni din care curgea vin. Treptat însă viziunea se schimbase și el și oamenii săi descoperiseră că nu fuseseră atrași într-un palat măreț, ci în Casa Morții, că masa lor era podeaua umedă a unei peșteri cu pereți aspri acoperiți de zdrențe și că pocalele lor ciobite erau pline de sânge.

În timp ce Gilbert începea o nouă poveste deocheată, Robert își dădu seama că Alexander îl privea. Ochii fratelui său se îngustaseră a nerăbdare.

Când povestea lui Gilbert stârni câteva chiuituri și fluierături, Alexander se ridică încruntat.

— Fraților, să nu uităm că în această seară ne-am adunat să cinstim nașterea Domnului nostru, Iisus Hristos. Cred, Maiestate, zise el pe un ton sugestiv adresându-i-se lui Robert, că o poveste din Evanghelii ar fi mai potrivită.

Robert se zburli auzind dojana, dar după o pauză îi făcu semn fratelui său să continue. Câțiva bărbați schimbară între ei priviri nemulțumite, dar majoritatea se pregătiră să asculte, iar fostul paroh spuse povestea nașterii lui Iisus așa cum era relatată în Evanghelia după Luca.

Alexander și Thomas sosiseră la Rathlin după ce primiseră mesajul lui Robert, adus la Islay de un pescar. În relatarea sa, Thomas îi pomenise lui Robert despre intervenția lui Alexander în timpul sfatului ținut de Angus MacDonald, care altminteri s-ar fi putut încheia cu vărsare de sânge. Din câte spusese Thomas, cuvintele sale pătimașe îl determinaseră pe lordul din Islay și pe oamenii săi să promită că îl vor sprijini în luptă și pe Lachlan MacRuarie să accepte – deși pentru un preț anume – să construiască o flotă și să o umple cu galloglașii săi. Surprins de gestul lui Alexander, Robert își exprimase recunoștința, iar fratele său i-o acceptase, arătând chiar o oarecare mulțumire. Dar, aflând despre excomunicarea lui Robert din pricina uciderii lui John Comyn, se depărtase din nou de toți, petrecându-și majoritatea zilelor singur, în rugăciune. Robert își propusese să discute cu el, dar planurile pentru reîntoarcerea pe continent îi înghițiseră tot timpul și el le lăsase.

Peste câteva zile, când luna plină avea să domolească apele mării, Thomas și Alexander aveau să se întoarcă în Irlanda cu

Cormac, ducându-le lordului Donough și bărbaților din Antrim ordinul de a lansa un atac asupra Gallowayului. În timp ce tutorele lui ataca pământurile dușmanilor să-i din sud-vest, Robert, întărit de forțele combinate ale lui Angus MacDonald și Lachlan MacRuarie, avea să pornească pe Carrick, prin Arran. Nu se îndoia că oamenii regelui Edward îi ocupaseră pământurile, dar intenționa să le recucerească, adunând astfel mai mulți oameni, precum și dările de la arendașii lui, de care avea nevoie ca să-și plătească datoriile către clanul MacRuarie. Între timp irlandezii aveau să mărșăluiască spre nord din Galloway, curățând vestul de forțele dușmane înainte să i se alăture la Turnberry pregătindu-se pentru o campanie mai vastă, pe care avea de gând să o conducă împotriva dușmanilor să-i englezi și scoțieni.

Alexander își termină istorisirea solemnă despre nașterea lui Iisus și oamenii murmurară „amin”.

În tăcerea ce urmă, James Douglas își înălță cupa.

— Binecuvântați fie toți cei care nu-s cu noi! zise tânărul întâlnind privirea lui Robert, cu ochii scânteind în lumina focului. Cei pieriți sau căzuți.

Robert ridică pocalul și ceilalți îi urmară exemplul, printre ei Edward și Thomas, Cormac, Gilbert, Malcolm de Lennox, Neil Campbell și David de Atholl. Când terminară de băut, amuțiră, privind absenți flăcările, cu gândul la cei pe care-i pierduseră și la cei lăsați în urmă.

Vraja tăcerii fu spulberată când Nes se ridică să mai adune lemne pentru foc. În timp ce oamenii începeau să discute între ei cu voci joase, Robert se retrase. Lăsându-l pe Edward să prezideze adunarea, urcă treptele sfărâmicioase către metereze, cu mintea la fiica lui și la restul familiei sale. Nu-și regreta decizia de a împărți oastea în două la St Fillan, căci femeile ar fi avut de suferit pe stânca asta, chinuite de frig și foame, dar îl rodea grija față de siguranța lor. Unde erau soția și fiica sa de Crăciunul ăsta? Adăpostite în Kildrummy sau altundeva? Încercă să și-o imagineze pe Marjorie stând lângă foc, mâncând turtă dulce și bând vin cu mirodenii, dar în fața spaimelor sale această imagine se șterse iute.

Departe de foc, aerul nopții era înghețat. Respirația lui Robert forma aburi în văzduh în timp ce el înainta pe metereze către locul unde zidul cobora abrupt spre țărm. Foarte jos valurile se

izbeau de stânci, vuind când pătrundeau în grotele falezei. Aici, în ruinele acestei fortărețe înconjurate de mare, oamenii săi își făcuseră un cămin, găsind adăpost între zidurile sale și curaj în promisiunile de ajutor de la Islay și Antrim. Pentru el, însă, acesta rămânea un exil. Dincolo de canalul ale cărui ape scânteiau ca argintul viu în lumina lunii, falezele din Kintyre se ridicau din mare mai negre decât cerul spuzit de stele. Deși se afla la numai douăsprezece mile, regatul lui nu i se mai păruse niciodată atât de îndepărtat.

Robert se rezemă de creneluri și privi valurile ce asediau faleza târând după ele trene de spaimă. Locul acesta îi amintea atât de mult de Turnberry! În copilărie se cocoța pe crenelurile sale și se apleca înainte, cu brațele depărtate, până avea senzația că e pe cer, zburând pe deasupra spumei sărate alături de pescăruși și cormorani.

Turnberry. Locul unde se născuse cu treizeci și trei de ani în urmă, adus pe lume de mâinile lui Affraig într-o noapte când Marte mocnea pe cer ca un tăciune. Acolo aflase despre moartea regelui Alexander și își privise bunicul anunțându-și dorința de a lua tronul, fusese martor la nașterea surorilor sale, se bucurase de râsul mamei lui și se făcuse mic dinaintea tăcerii amare a tatălui său. Turnberry: acolo învățase să călărească și să lupte, acolo așteptase într-o vară ce păruse fără sfârșit întoarcerea oamenilor plecați să lupte cu John Balliol în Galloway. Momentul în care îi părăsise zidurile vestise sfârșitul copilăriei și începerea drumului spre maturitate, ce pornise din castelul bunicului său din Lochmaben și îl purtase până la măreția intimidantă a Curții regelui Edward.

Cavalerii Dragonului îl seduseseră cu profeția lor și cu promisiunea puterii, dându-i șansa să-și găsească un nou țel în mijlocul elitei engleze. Când plecase la război în Țara Galilor, i se promisese că se va umple de bogăție și glorie, numai pentru a descoperi că promisiunea era îmbibată în sângele altor popoare. Ani mai târziu, se întorsese la Turnberry ca bărbat, dezamăgit de dorința lui Edward de a uni Britania sub un singur sceptru, dezamăgit de tatăl său, care era gata să îl implore pe rege în genunchi ca să capete un tron și chinuit de vinovăție după rolul jucat în furtul Pietrei Destinului. Sfidându-și regele și tatăl și în spiritul jurământului pe care i-l făcuse bunicului său la Lochmaben, o căutase pe Affraig și acolo, în casa ei din pădure,

o privise cum îi împletește o coroană din iarbă neagră, pelin și grozamă.

„Și care e destinul tău?”

„Să devin rege al Scoției”.

Simțise fantomele strămoșilor săi adunându-se în jurul lui în umbră, voința lor lucrând prin el, vocea bunicului său amintindu-i că prin venele lui curgea sânge regal. În aceeași noapte azvârlise scutul stacojiu cu dragonul lui auriu în mare de pe meterezele castelului Turnberry și îl privise dispărând în valuri, înainte să le spună neamurilor și supușilor să-i că voia să fie rege.

Totul păruse atât de clar, drumul i se deschidea înainte. Nu prevăzuse întorsăturile pe care avea să le ia soarta: uneltirile de la Curtea din Pădure a lui William Wallace, unde cei care încă îl mai susțineau pe John Balliol se uniseră împotriva lui, campaniile asidue ale englezilor, oroarea de la Falkirk și, întotdeauna, rivalitatea dintre el și John Comyn, întețindu-se ca un incendiu lent, dar inevitabil. Îmbarcându-se către Irlanda ca să țină Toiagul lui Malachy departe de mâinile regelui Edward și să-l împiedice pe acesta să împlinească profeția lui Merlin, se pomenise vânat de un asasin care se dovedise a fi ultimul om ce-l văzuse în viață pe regele Alexander. Robert supraviețuise săgeții de arbaletă numai pentru a primi o lovitură mai cruntă: zvonul că John Balliol avea să revină pe tron.

Cel mai amar hap pe care trebuise să-l înghită fusese supunerea pe care i-o jurase lui Edward în abația Westminster, cu toiagul în mâini și urmărit de bănuiala, tot mai greu de alungat, că acesta ar fi putut fi amestecat în moartea regelui Alexander. Vreme de doi ani trăsese de timp la Curtea lui Edward, urât și bănuit de toți, silit să îi mintă pe cei dragi și să verse sângele compatrioților săi ca să-și dovedească loialitatea. Demersul lui de a lua tronul, rezultatul unor luni de planuri întocmite cu grijă, fusese zădărnicit de trădarea lui John Comyn, după care pietricelele rostogolite se transformaseră într-o avalanșă: execuția lui Wallace, fuga din Anglia, declarația de război a lui Edward, omorul din Dumfries și încoronarea lui pripită.

Și acum iată-l aici, despărțit de regatul său printr-o o prăpastie mai lată decât cele douăsprezece mile de apă. Exilat de poporul său și excomunicat de Papă, era rege numai peste o

stâncă bătută de vânturi, cu zdrențe în loc de hlamidă și numai două sute de proscriși în chip de oaste. Robert își încleștă pumnii pe creneluri și se gândi că în poienile Antrimului și în insule oamenii se adunau în numele lui. Ei aveau să fie podul spre țara sa și drumul lui înapoi către tron.

Și atunci văzu corabia.

Plutea încet apropiindu-se de țărm, lăsând o dâră lată în apa scăldată în lumina lunii. Ca toate galerele din West Highland avea o provă lungă și încovoiată, amintire a navelor cu cap de dragon ale nordicilor. Robert văzu că vasul se îndrepta către plajă, unde erau ancorate corăbiile care îi aduseseră din Dunaverty. Coborî iute treptele sfărâmicioase revenind în curte.

Când pătrunse în lumina focului și oamenii îi văzură chipul, conversațiile amuțiră, iar când le povesti despre corabie, atmosfera festivă pieri. Oamenii lăsară vinul și își scoaseră armele din teacă. Focul fu stins. Robert le porunci câtorva dintre ei să urce pe metereze și să se uite după alte nave și conduse restul trupei afară din castel.

Se mișcau ca niște năluci în lumina lunii, coborând cărarea stâncoasă către țărm. Galera aproape ajunsese în apele puțin adânci de la mal, lângă băltoacele unde se jucau focile. Plescăitul vâslelor devenise audibil. Pe plajă, Robert le făcu oamenilor săi semn să se răsfire. Ei îi dădură ascultare, ghemuindu-se în spatele stâncilor sau lipindu-se de bolovanii acoperiți de iarbă de mare. După un timp se auziră voci și scrâșnetul galerei trase pe țărm. Robert riscă să arunce o privire și zări douăzeci de siluete sărind pe plajă. Le făcu semn lui Malcolm de Lennox și Gilbert de la Play, ghemuiți lângă el, apoi ieși din ascunzătoare cu spada în mână.

— Opriți! Cu ce treburi veniți aici?

Siluetele tresăriră surprinse auzind chemarea aspră a lui Robert. Zărind trupa de bărbați înarmați ce ieșea din ascunziș, câțiva duseră mâna la arme.

Unul dintre ei, mai înalt decât alții, cu un cojoc lățos ce semăna cu o blană de urs, ridică o mână, oprindu-i.

— Maiestate!

Gaelica lui era muzicală și glasul grav, iar tonul îi era prudent, dar sigur.

Robert nu-l recunoscu, dar Thomas da. Zâmbi larg, cu dinții sticlind în lumina lunii.

— E lordul Angus, frate!

— Sir Thomas, tu ești?

Angus MacDonald înaintă pe plajă, făcând pietrișul să-i scrâșnească sub picioare. Oamenii săi îl urmară.

Pe măsură ce lordul de Islay se apropie, trăsăturile îi deveniră mai clare. Robert își aminti un tânăr bărbat cu ochi uimitor de albaștri care îi oferea o lingură la masa tatălui său, în Turnberry. Pe vremea aceea era copil, iar Angus, scutier în compania tatălui său, dar chipul osos al lordului păstrase ceva familiar. Robert întinse mâna.

— Mă bucur să te-ntâlnesc, sir Angus, zise el, neputând să-și ascundă surprinderea.

— Maiestate!

Angus îi luă mâna și i-o strânse. Făcu o plecăciune, apoi își ridică ochii către Robert.

— Iertați-mi bruschețea, dar trebuie să trec direct la lucrul care mă aduce aici.

Robert simți cum surpriza i se transformă în îngrijorare.

— Te rog!

— Acum două luni Lachlan MacRuarie m-a părăsit ca să înceapă construcția unei flote la cererea domniei tale. Acum am primit veste că vrea ca plata să se dubleze.

Robert nu zise nimic. În spatele lui, Neil Campbell înjură cu foc.

— Și o vrea acum, Maiestate, continuă grav Angus, înainte să vă pună la dispoziție corăbiile și oamenii lui. Să-l trăsnească Dumnezeu, dar tâlharul zice că dacă-l refuzați o să le vândă englezilor!

Capitolul 17

LOCHMABEN, SCOȚIA
1307

Humphrey de Bohun fu trezit de țipătul pescărușilor. Perna umedă i se lipea de față și își simțea pielea lipicioasă, iar cearșaful aspru îi provoca mâncărimi. Febra părea să-l fi părăsit în cursul nopții, dar, când se ridică în șezut, capul începu să-i

bubuie de durere ca o tobă bine întinsă. Rămase așezat pe marginea patului, așteptând ca durerea să se domolească.

Epidemia de febră se răspândise în rândurile armatei în timpul ultimelor săptămâni ale asediului castelului Dunaverty, când vânturile și ploile toamnei lăsaseră locul unui decembrie cu ceruri plumburii care prevesteau ninsoare. Aceasta împodobea deja dealurile Arranului, vizibile dincolo de estuarul râului Clyde. Când prima ninsoare se abătu peste Kintyre, căzu ca o mantie acoperind lumea cu albul ei. În zorii reci, oamenii erau nevoiți să curețe zăpada și gheața depuse pe mașinăriile de asediu. Trecuseră aproape trei luni de când asediau castelul, fiind la rândul lor asediați de vreme, și cu ce se puteau lăuda?

Humphrey traversă încăperea sărăcăcios mobilată până la masa de la fereastră, simțind sub picioarele goale asprimea podelei de lemn. Observase că vreo câteva scânduri erau înnegrite, probabil supraviețuitoare ale focului de acum cinci ani, când scoțienii conduși de John Comyn atacaseră și mare parte din noua fortăreață ridicată de regele Edward la Lochmaben fusese mistuită de flăcări. Amintindu-și noaptea aceea, Humphrey încercă un sentiment de pierdere. Și acest loc era bântuit de amintirea lui Bess. Ea îl sărutase pe metereze și-i vorbise despre dorința ei de a vedea războiul încheiat chiar cu câteva clipe înainte ca săgețile aprinse să se năpustească din beznă. O, dacă trupul ei ar fi putut fi reconstituit din cenușă, la fel ca o fortăreață!

Reclădit cu material din castelul aflat în apropiere care îi aparținuse odinioară bunicului lui Robert, fortul căzuse în mâinile lui Bruce cu un an în urmă, după revolta de la Dumfries. Acum revenise în mâinile englezilor, laolaltă cu cea mai mare parte a regatului, iar scoțienii îi întorseseră spatele regelui lor rebel cu sutele, depunându-și spadele la picioarele lui Edward și jurându-i credință. Și totuși omul le scăpa printre degete.

Când garnizoana din Dunaverty capitulase dinaintea forțelor engleze și scoțiene conduse de prințul Edward și John de Menteith, Robert Bruce se dovedise de negăsit. Humphrey poruncise în trei rânduri să fie controlat castelul de pe creneluri și până-n pivnițe, fără niciun rezultat. Nici nu găsi vreo urmă a Toiagului lui Malachy sau al *Celei din urmă profeții,* care, s-ar părea, dispăruse din sipetul ei. Înfuriat și cu gustul victoriei transformându-se rapid în amăreală, își pusese oamenii să

interogheze garnizoana pentru a afla încotro pornise Bruce, dar oamenii fie nu știau, fie jucau cu toții același joc, căci fiecare îi indică alt loc. Unii spuseră că nu fusese niciodată acolo, alții că navigase spre Islanda sau Orkney sau către îndepărtatele Insule Exterioare. Unul chiar luase un aer meditativ și îi sugerase Norvegia, cu ochii scânteind batjocoritor, lucru care îl înfuriase pe Humphrey la culme. Indiferent care era adevărul, rebelul era liber ca pasărea cerului.

Poruncindu-i lui John de Menteith să rămână și să păzească fortăreața, Humphrey și prințul Edward traversaseră estuarul către Carrick, ducând cu ei prizonierii și veștile proaste. După o scurtă ședere la Turnberry, aflat sub comanda lui Henry Percy, de unde Humphrey îi trimisese veste lui John MacDougall cerându-i să continue să patruleze de-a lungul coastei de vest, trupa sa își continuase drumul spre sud prin sălbăticia ninsă a Galloway-ului, îndreptându-se către graniță.

Humphrey își propti palmele pe masă, de o parte și de alta a unei tăvi de argint. Pe tavă era un leac pe care valetul său, Hugh, îl obținuse de la medicul prințului. Era o bilă de mărimea unui ochi de oaie, acoperită cu o pastă ce ținea ingredientele la un loc și – din câte explicase medicul – o făcea mai ușor de înghițit. Numai privind-o, Humphrey simți că gâtul inflamat i se contractă în semn de protest. Trase deoparte perdeaua și lumina puternică a soarelui, o surpriză după toate aceste săptămâni mohorâte, îl făcu să se crispeze. Cerul era de culoarea lapis lazuli, albastru ca veșmântul Sfintei Fecioare. Un stol de pescăruși dădu ocol pe deasupra *loch*-ului, venind pe uscat dinspre mlaștinile înghețate ale estuarului Solway în căutare de hrană. Fereastra dădea în curtea plină de cai și căruțe. Argați și hamali făceau pregătiri pentru plecarea lor. Humphrey spera să ajungă la Lanercost până la căderea serii. Cu cât îl anunța mai iute pe rege despre dispariția lui Bruce și cu cât decideau mai iute ce era de făcut, cu atât mai bine.

Privind pocalul de lângă tavă, văzu că vinul era roșu-întunecat, ca sângele. Servitorul uitase să i-l dilueze cu apă. Humphrey se răsuci către ușă, gata să-l cheme, apoi se opri și privi din nou pocalul. Capul îl durea și inima îl ardea.

Dumnezeule, lupta asta n-avea să se încheie niciodată? Îl voia pe Bruce prins, nu această nălucă ce-i scăpa mereu printre degete. Trecuseră atâtea luni de când nu-l mai văzuse nimeni,

încât Humphrey începuse să se întrebe dacă nu cumva Robert murise. Poate că nu va avea niciodată șansa de a-l privi în ochi. Poate că nu avea să primească niciodată răspunsurile pe care și le dorea, răspunsuri la întrebările ce începuseră să se nască în colțurile întunecate ale minții lui după ce Aymer îi dezvăluise secretul sipetului gol găsit asupra lui Niall Bruce, o informație crucială pe care regele Edward i-o ascunsese din motive de neînțeles.

Humphrey întinse mâna după vin, dar și-o retrase auzind un ciocănit la ușă.

Aceasta se deschise și în prag apăru Thomas, conte de Lancaster și nepot al regelui. Tânărul era furios.

— Vărul meu a dispărut!

— Dispărut?

— Cică-i la vânătoare, așa îmi spun lacheii lui. A plecat după slujba de dimineață însoțit de douăzeci de oameni de-ai săi.

Frustrarea lui Humphrey spori. Acum nu aveau să mai ajungă la Lanercost decât a doua zi – încă o zi de libertate pentru Robert.

Thomas închise ușa după el.

— Humphrey, cât timp o să mai permitem să continue asta?

— O să vorbesc cu prințul când se va întoarce. O să-l fac să înțeleagă ce nechibzuit a fost.

Humphrey vorbi calm, înăbușindu-și propria mânie. Thomas începuse să-și exprime din ce în ce mai des părerea tot mai proastă pe care o avea despre prinț. Cu Edward bolnav nu era momentul ca fiul și nepotul său să fie dușmani. Trebuia să facă pe avocatul.

— Thomas, e tânăr încă. Trebuie să-i mai iertăm greșelile.

— Tânăr? La douăzeci și doi de ani? La șaisprezece eu eram la război în Țara Galilor. La șaptesprezece, unchiul meu comanda o armată împotriva lui Llywelyn ap Gruffudd! Pe toți dracii, îi arde de vânătoare când regele zace bolnav în Anglia așteptând sosirea noastră?! Când dușmanul nostru e încă în libertate și viziunea unui regat unit atârnă de un fir de păr?!

Thomas începu să umble prin cameră cu trupul țeapăn de furie reținută. Trecu printr-o rază de soare care făcu să-i scânteieze ochii, albastru-cenușii ca ai regelui.

— Problema aici nu-s nici tinerețea, nici nechibzuința lui. Nu acțiunile vărului meu mă tulbură, ci mai ales compania în care

se află. Ai văzut prea bine ce influență are tâlharul ăla asupra lui.

Humphrey știa că Thomas se referă la Piers Gaveston. Tânărului conte nu-i plăcuse niciodată gasconul, și în ultimul timp nu-și mai ascunsese antipatia. Și Thomas nu era singurul. Mulți baroni erau nemulțumiți de aerele de stăpân pe care și le dădea Piers, unii spunând chiar că se purta de parcă el ar fi fost moștenitorul tronului. Humphrey nu se prăpădea nici el de dragul arogantului cavaler, dar simțea că resentimentul unora era alimentat mai degrabă de gelozie, căci nu numai că Piers se bucura de încrederea viitorului rege, dar era unul dintre cei mai buni luptători din cercul lor. Aceste două motive în sine erau suficiente ca să-i atragă gasconului o mulțime de dușmani.

Citind gândurile pe chipul lui Humphrey, Thomas se strâmbă.

— Nu e vorba aici numai de rivalitate sau bârfe, Humphrey. Prietenia lor e… nefirească.

Expresia i se schimbă, mânia făcând loc nesiguranței. Privi în podea, părând să se lupte cu îndoială. În cele din urmă își ridică ochii.

— Cu doi ani în urmă, la conacul Burstwick, prințul a organizat o vânătoare cât timp regele era în convalescență. Îți amintești?

Fălcile lui Humphrey se încleștară. În numele Domnului, cum ar fi putut să uite?! La conacul acela murise Bess. Nepărând să-i observe încordarea, Thomas continuă:

— Am luat urma mistrețului până în luminișul unde se ascundea. Vărul meu și Piers ajunseseră primii acolo, dar nu aveau ochi nici pentru vânat și nici pentru mine.

Thomas se încruntă.

— I-am văzut sărutându-se. Nu frățește, ci ca un bărbat și o femeie.

Un moment Humphrey nu scoase niciun cuvânt.

— Le-ai cerut socoteală?

— Drept să-ți zic, am fost prea uimit. N-am zis nimic, am sperat că fusese o nebunie de moment, o pasiune trecătoare stârnită de entuziasmul vânătorii. Dar de atunci am văzut semne care-mi spun altceva. Thomas șovăi. Edward va urca pe tronul regatului nostru în curând, dacă sănătatea unchiului meu va continua să se înrăutățească. Trebuie făcut ceva înainte să capete autoritate absolută. Cred că la întoarcerea noastră în Lanercost ar trebui să vorbesc cu regele, să-i spun ce am văzut.

— Nu, zise repede Humphrey. Așa cum spui și tu, regele are o sănătate șubredă. O asemenea dezvăluire îl va slăbi și mai tare.

Tăcu, încercând să gândească în ciuda durerii de cap pe care dezvăluirile lui Thomas i-o sporiseră.

— O să vorbesc cu prințul și-l voi sfătui să se comporte mai responsabil. În trecut a ținut seama de sfaturile mele. Când ne vom întoarce, îl voi sfătui pe rege să zorească încheierea căsătoriei prințului cu Isabella a Franței. Edward voia să aștepte până ce va recăpăta controlul complet asupra Scoției, dar pot să-i sugerez că nunta ar trebui să aibă loc cât mai iute, mai ales ținând cont de faptul că regele e suferind.

Thomas strânse din buze.

— Numai nu uita, Humphrey, datoria noastră este să apărăm țara de toate pericolele ce o amenință, din afară sau dinăuntru!

Capitolul 18

HEBRIDELE INTERIOARE, SCOȚIA
1307

Galera spinteca valurile, trosnind la fiecare ridicare bruscă și la fiecare coborâre abruptă. Deasupra piscurilor îndepărtate ale Argyllului, un nor purpuriu în formă de pumn își desfăcea degete întunecate către vest.

— Schimbați direcția! le strigă Angus oamenilor săi.

La ordinele lordului, echipajul galerei se puse în mișcare, făcând volta în vânt. Funii șuierară prin inelele de fier de pe marginile galerei în timp ce pânzele se întindeau. Vela principală fâlfâi sălbatic până când odgoanele fură strânse din nou, apoi se umflă iarăși. Bărbatul de la provă schimbă poziția echei și vasul se înclină în partea opusă. Departe, la tribord, aripa dorsală imensă a unei balene se arcui din apă și dispăru.

Robert privea insula Muck, aflată acum drept înainte. De jur-împrejur alte insule răsăreau din întinderea de apă vălurită, unele aproape, altele departe, unele ca niște turnuri negre de stâncă țâșnind din apă, altele ca niște fâșii prelungi de uscat ce abia ajungeau la suprafață. Aici, în Insulele Vestice, apa era regină. Pe durata drumului dinspre Rathlin, Robert ajunsese să

înțeleagă cum reușiseră Somerled și nordicii să controleze atâta vreme acest regat al apelor. Oceanul însemna putere, el îți dădea viața și el ți-o lua, era drum pentru armate, rută de evadare și o cămară fără fund. Cine îl controla putea controla coasta de vest a Scoției. Înțelegând acest fapt, deveni și mai hotărât să capete lucrul pentru care venise aici.

O rafală de vânt îi făcu mantia să fluture pe umeri. Nu putea să fi trecut cu mult de ora 3 după-amiaza, dar ziua deja se sfârșise, stinsă ca o lumânare de răsuflarea rece a amurgului. Vaga căldură pe care o simțise cât fusese soare pierise acum. Își strânse mai bine în mantia pe lângă trup și ochii îi căzură pe leul roșu de pe tunica sa. În țesătură era o gaură care străbătea capul dihaniei. Îl duse cu gândul la John Balliol și la Montrose, la blazonul regal rupt de pe veșmintele sale de cavalerii regelui Edward. Livrea goală, așa îl porecliseră oamenii. Regele nimănui.

Robert își simți fratele schimbându-și poziția alături de el, întorcându-se către Angus MacDonald, care era așezat în spatele lor pe una din bănci, cu cojocul mițos accentuându-i umerii lați.

— Cât mai durează până ajungem pe uscat?

Lordul de Islay privi insula cu ochi mijiți.

— O oră dacă vântul ăsta va ține, sir Edward.

Aruncă o privire către continent, de unde norii de deasupra Argyllului se întindeau către ei.

— Dar același vânt o să aducă peste noi furtuna aia.

Robert urmări privirea lordului către est, unde pluteau nori vineții, de furtună. Până acum călătoria lor în jurul Insulelor Interioare fusese binecuvântată cu vreme frumoasă. Oamenii care îl însoțiseră de la Rathlin – Edward, Nes, David și Malcolm, împreună cu o escortă de cavaleri – răsuflaseră ușurați, conștienți de faima apelor agitate ale Mării Nordului, dar Angus și echipajul său nu se arătaseră la fel de recunoscători. Observându-le vigilența permanentă în timp ce depășeau Islay și navigau spre nord pe canalul tot mai îngust dintre Mull, Coll și Tiree, Robert își dădu seama că vremea frumoasă, deși le asigura o călătorie liniștită, îi făcea în același timp mai ușor de zărit de către patrulele lui John MacDougall.

Din fericire membrii echipajului lui Angus cunoșteau aceste ape mai bine decât își cunoșteau propriile neveste – golfulețele

ascunse și stâncile dătătoare de adăpost, schimbarea curenților – și, deși în preajma Jurei zăriseră numeroase corăbii arborând culorile Argyllului, dușmanul nu-i observase. Acum, ieșind din canale în larg, lăsau în urmă domeniul MacDougall și pătrundeau pe teritoriul vast și izolat al lorzilor de Garmoran.

— Sir Angus, o să fim în siguranță pe Muck?

Malcolm de Lennox fu silit să ridice glasul ca să se audă, căci vântul ce se întețea făcea pânza să pocnească.

Vasul se cutremură, lovit pieziș de un val. Membrii echipajului, chiar și cei aflați în picioare, își ajustară poziția fără efort, dar unul dintre cavalerii lui Lennox se salvă de la căderea peste bord numai prinzându-se de catarg. Nes se apucă mai tare de banca pe care ședea, cu ochii măriți de spaimă.

— Insula e stăpânită de călugării lui Iona, îi spuse Angus contelui. Acolo vom afla sanctuar cel puțin pentru la noapte. Dacă vântul ne va permite, o să pornim spre Barra la prima geană de lumină. Vremea e în schimbare și cu fluxul care se schimbă și el... Dacă nu încercăm să traversăm, ne putem pomeni înțepeniți acolo pentru câteva săptămâni bune.

Angus îi aruncă o privire lui Robert, pentru a vedea dacă e de acord.

Robert încuviință. Cu cât ajungeau mai repede la Barra, cu atât mai bine.

Înainte să părăsească Rathlinul, îi trimisese pe Thomas, Alexander și Cormac la Antrim, așa cum plănuise, pentru a ordona asaltul asupra Galloway-ului. Între timp, Neil Campbell, Gilbert de la Hay și James Douglas navigaseră către Arran împreună cu restul oamenilor să-i pentru a pregăti invazia Carrickului. James jurase că va trimite un mesaj către moșiile unchiului său, în speranța că acesta avea să îl primească și să își ridice arendașii pentru revenirea regelui lor. Dar toate planurile pe care le țesuse Robert la Rathlin în ultimele câteva luni atârnau, ca de un fir de păr, de voința unui singur om. Dacă Lachlan MacRuarie schimba taberele și îi dădea dușmanului galerele și oamenii de care Robert avea atâta nevoie pentru atacul asupra uscatului, totul era pierdut. Și iată-l aici, navigând pe acest ocean nestatornic către Insulele Exterioare ca să-l convingă pe ticălosul cel cu două fețe să-și respecte cuvântul.

Gândul că un mercenar îi putea decide soarta după tot ce suferiseră el și oamenii săi în ultimele șase luni aprinsese în el

flacăra indignării. Poate că era exilat și hăituit, dar era încă rege, iar Lachlan MacRuarie și neamul lui de pirați aveau să se supună poruncilor sale sau să sufere urmările. Robert era decis ca, orice s-ar fi întâmplat, să părăsească Barra în fruntea unei flote sau cu capul celui care îndrăznise să-l sfideze. Se întorcea acasă să-și smulgă regatul din mâinile dușmanului și Dumnezeu să-i aibă în pază pe cei care-i stăteau în cale!

Galera trosni, urcând pe coama albă a unui val. Acum că părăsiseră adăpostul canalului, valurile se repezeau asupra lor mari cât dealurile, ridicându-i pe culmi și azvârlindu-i în prăpăstii. Întunericul amenința să-i ajungă într-un car de nori negri. Mari perdele de ploaie ascundeau uscatul și fulgerul biciuia cerul deasupra munților. Un val se sparse la provă, stropindu-l pe Robert cu spumă.

— Luați-mi locul, sire! zise Angus, ridicându-se ca să-l lase să stea pe banca lui.

Robert și Edward se îndepărtară împleticindu-se de la provă. Vântul gemea.

— E ca și cum ai călări, îi strigă Edward când se trântiră pe bancă, dar zâmbetul i se transformă într-o grimasă când un alt val izbi corabia.

Echipajul muncea în tăcere, cu degetele albite de efortul de a menține cursul navei, cu fețele încordate abia vizibile în întunericul tot mai dens. Oamenii lui Robert se ghemuiseră laolaltă pe bănci strângându-și desagii. Nes se ruga. Unul dintre cavalerii lui Malcolm de Lennox se răsuci și vomită peste bord. Ploaia îi ajunse din urmă, răpăind pe punte și înțepând apa cu mii de ace. Galera urcă lent pe culmea unui val, apoi plonjă pe partea cealaltă, izbindu-se de apă ca de un perete. Simțind că trupul amenință să i se desprindă de bancă, Robert se apucă de margine. Apa sărată și cumplit de rece îl scăldă din cap până în picioare. Își șterse ochii și se concentră asupra insulei, a cărei siluetă dispărea îndărătul rafalelor de ploaie.

— Cât mai avem? îi strigă el lui Angus, care se agățase de etravă.

Lordul se răsuci să-i răspundă, dar se opri încruntat. În timp ce Angus trecea pe lângă ei, apucându-se de catarg, Robert îi urmări direcția privirii. Mai întâi nu văzu decât întunericul agitat. Apoi, când urcară pe creasta altui val, întrezări o siluetă imensă undeva în urma lor. Rămase o clipă suspendată pe coama unui

val, apoi dispăru îndărătul altuia. Se cutremură la gândul că zărise o creatură marină enormă, dar apoi, când silueta reapăru, își dădu seama că erau trei galere legate una de alta formând un singur vas mare. Cu pânzele negre fâlfâind în vânt, nava cu trei catarge venea drept spre ei.

— MacDougall! strigă Angus.

— Iisuse Hristoase! șuieră Edward.

Angus începu să răcnească ordine, iar echipajul se strădui să ridice mai tare pânza principală, luptându-se cu ploaia.

— Ce e de făcut? strigă Robert.

— O să încercăm să-i lăsăm în urmă! strigă Angus ca răspuns. Cu trei pânze au viteză mai mare, dar sunt mai grei!

Străbătu din nou puntea până la provă, verificând poziția navei.

Robert clipi ca să-și alunge ploaia din ochi și își privi urmăritorii.

— De ce le-au legat așa, laolaltă?

— E o platformă mai bună pentru luptă, Maiestate, răspunse un membru al echipajului.

Vântul aducea până la ei sunetul stins al unor voci. Robert desluși cuvântul „oprește”, repetat de mai multe ori. Galera întreită se ridică pe un val în urma lor. Câștiga teren. Propria lor pânză se umfla în vânt, smucind odgoanele. Răsunară câteva trosnete și scrâșnete de rău augur.

— Domnule! strigă unul dintre membrii echipajului. Vântul e prea puternic! O să pierdem catargul!

Angus blestemă.

— Strânge-o, Patrik! răcni el. Strânge-o puțin!

În timp ce se străduia să ajungă la funii, Patrick se prăbuși deodată peste bord. Robert sări de pe banchetă, dar se izbi de bord când galera coborî pe panta unul alt val. O clipă mai târziu David de Atholl era lângă el. Recăpătându-și amândoi echilibrul, se aplecară peste bord, bâjbâind după bărbatul căzut în apă. După câteva încercări, Robert reuși să prindă în pumn o mantie. Angus răcnea la ceilalți membri ai echipajului, cerându-le să strângă vela. Cu ajutorul lui David și al unui val providențial care ridică trupul bărbatului aproape la nivelul copastiei, Robert îl trase pe Patrick înapoi în barcă. Bărbatul se prăbuși pe punte într-un val de apă sărată și rămase nemișcat. Robert văzu o săgeată ieșindu-i din spate.

— Jos! Lăsați-vă în jos!

Chiar în clipa în care strigătul îi părăsi buzele, în timp ce îl trântea pe punte pe David de Atholl, alte săgeți țâșniră din întuneric. Majoritatea căzură în apă, dar una îl nimeri în umăr pe unul dintre oamenii lui Malcolm, care țipă și se prăbuși. Văzând pericolul, ceilalți se azvârleau la podea. Ghemuit pe punte, Robert riscă să arunce o privire peste bord și văzu că vasele dușmanului aproape îi ajunseseră. Angus se repezi la odgoane chiar în clipa în care o rafală violentă de vânt întinse pânza. Nava se înclina periculos, amenințând să se răstoarne din pricina forței furtunii. Era nevoie de doi oameni numai ca să țină echea.

Văzând că Angus se lupta de unul singur să strângă vela, Robert se ridică în picioare. Încercă să ajungă la el, clătinându-se și alunecând pe puntea udă. Răsună un trosnet sonor și catargul se rupse în două. Jumătatea de sus se prăbuși peste Robert într-un vălmășag de pânză și odgoane. Ridică brațele ca să-și apere capul. În aceeași clipă galera se zgudui violent și se pomeni că picioarele i se desprind de puntea ce sălta în sus și-n jos. Pentru o clipă zbură, lipsit de greutate. Apoi căzu în apă.

Șocul fu ca o lovitură de pumn. Se scufundă complet în bezna agitată și frigul îl spintecă, tăios ca un cuțit. Câteva clipe nu mai știu unde era susul și unde era josul și începu să dea panicat din mâini și din picioare. Un val îl rostogoli peste cap, apoi îl scoase la suprafață. Ieși la aer scuipând apă sărată. Zări galera – un vălmășag de odgoane și pânze – și pe fratele său și pe Nes strigând și întinzându-și brațele spre el, înainte ca toate să dispară de cealaltă parte a unui val.

Robert simți că mantia îngreunată de apă îl trăgea în adâncuri. Smuci disperat broșa, sfâșiind materialul, și se descotorosi de ea. Trupul lui, în continuare prea greu, voia să se scufunde sub suprafața biciuită de ploaie. Spada! Încă o mai avea prinsă la centură. Își scoase capul afară din apă, înghițind aer cu lăcomie, și apucă mânerul. Ceva îl împiedica s-o tragă din teacă. În timp ce dădea din picioare și se lupta cu greutatea spadei de un metru nu se putea gândi decât la faptul că James Stewart i-o înmânase în seara întronării sale. Era ultimul însemn al regalității care-i mai rămăsese.

Se scufundă din nou și frigul păru să-i pătrundă în creier. Când ieși la suprafață, auzi strigăte. Își dădu seama că apa îl

purtase departe de corabie și spaima reuși să-i străpungă amorțeala. O zări din nou pe culmea unui val. Vasele lui MacDougall aproape că o ajunseseră. Se părea că aveau să se ciocnească. Cuprins de o furie neputincioasă, Robert urlă în întuneric. Nu se putea sfârși aici, așa, în acest ocean nemilos care îl lipsea de cele din urmă fărâme de autoritate, de bunurile lui, de viața însăși. Greutatea spadei îl trăgea la fund. Trebuia să renunțe. Mâinile și picioarele nu-l mai ajutau. Întregul trup părea să i se transforme într-un singur bloc solid de gheață.

„Dă-te bătut!”

Pentru o ultimă clipă, ridicat pe creasta unui val, văzu cum asupra lui se reped șase forme întunecate cu ochi galbeni, arzători. Strigă și apa îi inundă gura și îi umplu gâtlejul. În timp ce marea se închidea deasupra lui, se gândi, ca de la mare depărtare, că aceia nu erau monștri, ci galere cu lanterne atârnate de copastie, apoi gândul pieri și el se cufundă în întuneric.

Capitolul 19

PRIORATUL LANERCOST, ANGLIA
1307

Prințul Edward contempla pe fereastră locuința tatălui său, aflată de cealaltă parte a curții acoperite de zăpadă a prioratului. Clădirea de lemn a cărei construcție începuse toamna trecută era acum terminată și îndărătul ei se ridica acum o alta, cu etaj, pentru regină, care își urmase soțul la frontiera de nord. Stăruind cu privirea asupra construcției care se ghemuia lângă măreața biserică din Lanercost ca un copil urât pe lângă părintele său înalt și grațios, avu senzația că ferestrele întunecate îi întorc privirea. Se gândi la bărbatul închis înăuntru în toate aceste luni, cu lipitorile și furia sa.

Strigătul unui băiat îi atrase atenția. Privind dincolo de hamalii care încă mai descărcau armuri din căruțe în zăpada frământată și înnegrită de sosirea trupei sale în acea după-amiază, prințul îi zări pe frații săi vitregi, Thomas și Edmund, luându-se la întrecere spre troienele adunate de-a lungul zidului prioratului.

Urmărind liniile sinuoase ale pașilor lor, Edward zări două femei care veneau după ei agale. Una era mama sa vitregă, regina Marguerite, a cărei rochie stacojie se târa prin zăpadă ca o dâră de sânge. Soră a regelui Philippe și cunoscută de poporul ei drept Perla Franței, Marguerite avea șaptesprezece ani când se măritase cu tatăl lui la Canterbury. De atunci îi dăruise trei copii regelui în vârstă de șaizeci și șapte de ani. Cel de-al treilea, născut anul trecut, era o fată pe nume Eleanor. Prințul se întrebase ce părere avea Marguerite despre faptul că fiica ei fusese botezată cu numele mamei lui, cea dintâi soție a regelui, fantoma preaiubită cu care ea nu se putea măsura.

Privirea lui Edward stărui asupra reginei. Deși el și Marguerite erau de o vârstă, întotdeauna avusese față de el o comportare maternă, protectoare. Blândă din fire, acționase adesea ca un balsam, domolind firea regelui. Se întrebă dacă nu era mai bine să-i vorbească ei mai întâi, ca să afle în ce ape se scălda regele, sau poate să o roage să pună o vorbă bună pentru el. Nici nu termină gândul că se simți ca un laș și se mustră cu asprime.

Ușa se deschise, făcându-l să tresară. Intră Piers. Cavalerul se schimbase deja de hainele de călătorie și își găsise timp pentru bărbier, căci fața lui frumoasă era proaspăt rasă, iar părul negru, netezit pe spate și uns cu uleiuri parfumate. În timp ce Piers închidea ușa, o undă de parfum ajunse până la Edward, care se simți deodată cumplit de neîngrijit în mantia lui duhnind a sudoare de cal, cu cizmele pline de noroi întărit și bărbia acoperită de tuleie țepoase.

Piers aruncă o privire disprețuitoare de jur-împrejurul camerei care se afla în clădirea ce adăpostea chiliile călugărilor. Pe lângă pereți erau stivuite cufere și desagi aduse de hamali. Într-un colț se vedea un pat îngust.

— Aici ai fost cazat? Prințe, trebuia să-i fi cerut pavilionul tatălui tău, că doar el nu-l mai folosește.

Când Edward nu răspunse, Piers îi aruncă o privire piezișă.

— Încă nu l-ai văzut, așa-i?

Edward se întoarse din nou spre fereastră. Îl simți pe Piers apropiindu-se și oprindu-se în spatele lui.

— Te-ai răzgândit?

— Nu, zise Edward apăsat. Am…

Se întrerupse, nevrând să-i spună lui Piers adevăratul motiv al șovăielii sale.

— Sir Humphrey a fost deja să-l vadă.

— Încă un motiv în plus să te duci la el chiar acum. Trebuie să-i oferi versiunea ta asupra faptelor.

Piers puse o mână pe umărul lui Edward, întorcându-l pe prinț cu fața spre el.

— Nu-l lăsa pe Humphrey sau pe alții să își asume meritele pentru căderea castelului Dunaverty și să dea vina pe tine pentru dispariția lui Bruce. Știi că așa vor face.

Edward nu răspunse, dar în sinea sa nu era de acord. Orice s-ar fi putut spune despre Humphrey, dar conetabilul fusese întotdeauna cinstit și corect. De fapt, chiar de cinstea sa se temea, căci probabil contele îi povestise regelui despre purtarea sa din timpul campaniei. După vânătoarea de la Lochmaben, care le întârziase întoarcerea la Lanercost, Humphrey îi vorbise cu gravitate și îndelung. Contele îi spusese că era momentul să înceteze să se mai poarte ca un tânăr neastâmpărat și să înceapă să se comporte ca regele care era menit să devină. Preocupările frivole, insistase Humphrey, trebuiau amânate până când avea să-i dea tatălui său raportul despre mersul războiului. Contele habar nu avea că el organizase vânătoarea tocmai ca să evite asta. Nu numai că Edward voia să amâne cât mai mult clipa în care avea să-i spună tatălui său că nu reușise să-l captureze pe Robert Bruce, dar voia să evite cât mai mult posibil să respecte promisiunea făcută lui Piers.

În acea seară, ultima în Lochmaben, revoltat după dojana usturătoare a lui Humphrey, Edward băuse prea mult vin și uitase să-l înfrâneze pe Piers, care le spusese baronilor ce-l priveau tăcuți că numai cei care participaseră la vânătoare puteau să se ospăteze din carnea mistrețului doborât de el. Thomas de Lancaster se ridicase împingându-și deoparte farfuria și spunându-le celor prezenți că mai bine mănâncă aer decât să mai stea în compania unor degenerați. În dimineața următoare baronii și membrii suitei prințului călătoriseră spre graniță separat și între ei persista o răceală care rivaliza cu cea a vremii.

— La Lochmaben mi-ai promis că-i vei vorbi tatălui tău, zise Piers, privindu-l insistent în ochi. Mi-ai dat cuvântul tău.

Edward se scutură de atingerea lui, ațintindu-și privirea asupra clădirii de lemn din cealaltă parte a curții prioratului. Își aminti deodată de marele ospăț de după ce fusese făcut cavaler

la Westminster, la care tatăl lui îi pusese pe el și pe tinerii prezenți să jure pe două lebede de aur că, asemenea lui Percival plecat în căutarea Graalului, nu vor dormi de două ori în același loc până ce Robert Bruce și scoțienii nu vor fi învinși.

— Fir-ar să fie, de ce vreți toți atâtea de la mine? N-o să fiți mulțumiți niciodată?

Piers lăsă mâna să-i cadă. Se făcu liniște. Edward se oțeli, refuzând să cedeze primul. După o clipă auzi scârțâitul unor cizme.

— Iertare!

Auzind vocea care venea de jos, Edward își dădu seama că Piers se lăsase în genunchi. Se întoarse.

Piers stătea cu capul plecat și cu chipul acoperit de șuvițele de păr negru.

— Nu doresc decât să te servesc, Alteță! Dacă ți-am dat altă impresie prin faptele mele, a fost din ignoranță și îți implor iertarea!

Își ridică privirea spre Edward.

— Am crezut numai că având mai multă influență, mai multă autoritate la Curte, îți voi putea fi un sprijin mai de nădejde, continuă Piers, vorbind mai răspicat. Am văzut cum te umilește vărul tău, Thomas de Lancaster, și cum Humphrey și ceilalți din cercul tatălui tău te tratează ca pe un copil nesupus care are nevoie de o bătaie, și nu ca pe regele care vei fi în curând. Speram că îi vei vorbi tatălui tău despre mine ca să îți pot sta alături ca un aliat loial în fața celor care nu îți doresc binele. Acum sunt un cavaler din Casa ta regală, având doar puțina putere pe care, cu generozitate, mi-ai dăruit-o. M-ai lăsat să fiu campionul tău în turniruri. Lasă-mă să fac asta și la Curte!

Edward se înmuie. Se aplecă, luă mâinile lui Piers într-ale sale și îl ridică.

— Și eu vreau asta, zise el, încruntându-se. Dar mă tem de reacția tatii.

— Ți-am spus deja, regele te va respecta dacă stai dinaintea lui ca un bărbat și îi spui ce vrei. Ai spus chiar tu că disprețuiește slăbiciunea.

— O să-i vorbesc, zise Edward încet.

Piers zâmbi. Își puse un deget înmănușat sub bărbia lui Edward, silindu-l s-o ridice.

— Și când i-o ceri, privește-l în ochi.

•

— Îmi cer încă o dată iertare că nu am vorbit mai devreme, Maiestate!

Regele Edward îl privi pe Thomas de Lancaster cum se ridică din genunchi și părăsește camera. Când paznicul închise ușa după nepotul său, regele se rezemă de spătarul jilțului pradă unei furii ce insufla o nouă viață trupului său slăbit. Simțind o nevoie intensă de a sparge ceva, își încleștă mâinile pe brațele sculptate ale jilțului. Cuvintele lui Thomas îi zumzăiau prin minte ca niște albine întărâtate, dar în loc de înțepături aduceau cu ele imagini otrăvite. Cel mai rău era că, deși copleșit de furie, de scârbă și de sentimentul că fusese trădat, nu era surprins. Știuse. În adâncul său știuse asta de ani întregi.

Războiul din Scoția, războiul ăsta fără sfârșit, îi distrăsese atenția de la orice altceva. Anglia nu era singura care suferise de pe urma absenței sale, cu podurile și drumurile căzând în paragină, cu orașele căzute sub stăpânirea hoților și scandalagiilor, în timp ce poporul lui flămânzea. Și fiul lui căzuse pradă desfrâului. Crezuse că răul putea fi îndreptat trimițându-l în campanie în fruntea oștii, că lupta și vărsarea de sânge aveau să-i modeleze fiul, transformându-l în bărbatul care să-i ducă opera mai departe după ce el nu va mai fi.

Edward închise ochii, gândindu-se la copiii pe care-i avusese – nouăsprezece în total – și la cei pe care îi înmormântase. Se gândi la micuțul John, cel atât de serios, care trăise până la cinci ani, și la Henry cel cu zâmbetul dulce, care supraviețuise până la șase. Apoi fusese Alfonso, brun ca frumoasa lui mamă din Castilia, înalt ca el, călăreț agil și neînfricat și cu o minte limpede pe umerii săi tineri. Sigur că acest băiat avea să fie moștenitorul său, îi revărsase asupra lui toate ambițiile și așteptările. Se afla la Caernarfon, sărbătorind cucerirea Țării Galilor, când sosiseră mesageri de la Westminster anunțându-l că Alfonso murise. Speranțele lui se întorseseră așadar către unicul său fiu în viață, tizul său, pe atunci un bebeluș plângăcios care sugea la sânul doicii.

Regele deschise ochii și privi în flăcările ce jucau în vasul cu mangal aflat alături. Oare sămânța sa slăbise, se împuținase de-a lungul anilor? În fond animalele ajunse la capătul perioadei de împerechere produceau numai stârpituri. Dar fiul său nu fusese niciodată un debil. Dimpotrivă, părea bucățică tăiată din el: cu

membre lungi, atletic, chipeș. Ce anume provocase o deformare atât de hidoasă a caracterului său? Piers! El trebuia să fie cauza, rădăcina răului! Edward își încleștă mâinile pe brațele jilțului. Trăsni-l-ar Dumnezeu, el însuși îl primise pe tânăr în casa lui și-l crescuse ca pe propriul său fiu!

Răsună o bătaie în ușă. Ușierul o deschise și regele zări silueta fiului său umplând cadrul. Prințul intră. Edward simți că inima i-o ia la galop în timp ce imagini chinuitoare, provocate de dezvăluirile lui Thomas, îi umpleau mintea. Fiul lui, care părea să fi coborât chiar atunci de pe cal, înaintă lăsând urme noroioase pe covor.

— Maiestate! murmură el plecându-și capul.

Edward își dădu seama că sângele îi fugise din degetele încleștate pe brațele jilțului și că mâinile îi tremurau din pricina intensității celor ce simțea.

— Castelul Dunaverty a căzut, Maiestate, dar mă tem că Robert Bruce nu a fost de găsit printre membrii garnizoanei.

Prințul vorbea repede și monoton, așa cum, regele știa bine, făcea ori de câte ori era speriat.

— I-am trimis ordin lui John MacDougall să continue căutările de-a lungul coastei și...

— Sir Humphrey mi-a prezentat raportul său.

Prințul strânse din buze. Pentru o clipă păru pe punctul de a se răsuci pe călcâie și a părăsi camera, dar apoi izbucni:

— Maiestate, îți cer permisiunea de a-i oferi lui Piers domeniul Ponthieu.

Câteva clipe regele nu spuse nimic. Un tăciune trosni sonor în vasul cu mangal, făcându-l pe prinț să tresară.

Apoi Edward se ridică din jilț și se năpusti asupra fiului său. Înainte ca tânărul să poată schița vreun gest, regele îl apucase de păr. Edward smuci în jos capul prințului cu ambele mâini și simți o unghie rupându-i-se în contact cu pielea acestuia.

— Ticălos bastard ce ești!

— Tată!

— Ești gata să-ți dai pământurile-n dar?! Tu, care n-ai câștigat niciunele? Și vrei să i le dăruiești *lui*?! Bată-te-ar Dumnezeu! Mai bine mor decât să dai și-un singur acru!

— Tată, te rog!

— Taci din gură, vierme scârbos! Târăște-te pe burtă, ticălosule!

Cu saliva țâșnind din gură, regele își smuci fiul de păr, silindu-l să se îndoaie de mijloc.

— Târăște-te ca viermele care ești!

Prințul își apucă tatăl de încheieturi, încercând să se elibereze, dar nu reuși decât să-l facă pe Edward să-l smucească și mai tare.

— Ar fi trebuit să te înec la naștere, rahatule!

Când răcni aceste cuvinte, furia regelui rupse zăgazurile și izbucni brutală și necruțătoare, făcându-l să tragă ca un apucat de părul fiului său, smulgându-i șuvițe întregi din rădăcini.

Țipetele prințului făcură ușa să zboare în lături. Niciunul dintre ei nu văzu straja încremenind de uluire în prag, apoi răsucindu-se pe călcâie și rupând-o la fugă pe scări.

— Știu ce-ai făcut! urlă Edward. Vărul tău te-a văzut în pădure cu fiul ăla de târfă! Toți anii ăștia l-ai avut pe Diavol în tine, dar o să-l scot eu afară cu bătaia, așa să-mi ajute Dumnezeu!

Și spunând acestea regele își repezi genunchiul în fața aplecată a fiului său.

Nasul prințului se frânse cu un trosnet. Sângele țâșni împroșcând covorul și veșmântul regelui. Fiul lui urla, dar Edward refuză să-l elibereze, înfigându-și degetele mai tare în pielea capului și zgâriind-o până la sânge.

Dinspre scări răsună duduitul unor pași. Straja reapăru însoțită de Humphrey de Bohun.

— Maiestate!

Regele nu luă în seamă exclamația contelui. Își izbi fiul deasupra genunchiului, făcându-l să se prăbușească. Acum Edward îl eliberă, cu șuvițe de păr blond căzându-i dintre degete, și îl izbi din plin cu pumnul în față. Inelul cu diamant sfâșie buza prințului. Durerea loviturii îi străfulgeră prin braț, dar asta nu făcu decât să-i ațâțe și mai tare furia. Nu se mai simțise atât de viu, atât de puternic, de ere întregi. Toate lunile astea în care zăcuse neputincios și răscolit de durere, atât de aproape de Scoția că-i putea zări dealurile, dar nefiind în stare să se ridice din pat. Lovi din nou și își nimeri fiul în falcă. Toate lunile astea în care se rugase ca oamenii săi să revină cu Robert Bruce în fiare și munca lui de cucerire să fie, în sfârșit, completă. Încă o dată ei îl dezamăgiseră. O nouă lovitură brutală îl făcu pe fiul său să se rostogolească la podea. Tânărul își duse brațele la cap ca să-și apere fața.

Regele își trase piciorul îndărăt, gata să-l lovească. Privirea îi căzu asupra unei broșe de argint care scânteia în lumina flăcărilor pe mantia murdară de călătorie a fiului său. Eleanor îi dăduse broșa aceea fiului lor cu ani în urmă. Își aminti zâmbetul ei în timp ce i-o prindea de haină și dragostea care lumina chipul băiatului. Privind la picioarele sale, unde prințul, însângerat, se ghemuise ca un copil, Edward se împletici îndărăt.

Humphrey de Bohun îl prinse.

— Maiestate!

Îl conduse pe rege către jilțul lui.

Edward se lăsă să cadă în el.

— Trimite-i vorbă vărului meu din Franța, gâfâi el. Fiul meu e gata să se însoare cu Isabella.

Regele își șterse sudoarea de pe frunte cu o mână tremurândă.

— Și vreau ca Piers Gaveston să fie alungat din regatul meu!

Capitolul 20

HEBRIDELE EXTERIOARE, SCOȚIA
1307

Fulgerul dansa spre est, unde furtunile continuau să ia cu asalt îndepărtatele insule Muck, Canna și Rum, dar aici aerul era calm, iar oceanul vălurea imens și leneș sub un cer pustiu. Înaintea lor se înșira un lanț de insule ca un colier sfărâmat.

Robert ședea la provă și gluga mantiei de postav îi zgâria obrazul. Țesătura păstra în ea un miros de sare și un parfum dulce, de iarbă-neagră. Nu-și amintea cum ajunsese s-o poarte. În timp ce urmărea Insulele Exterioare devenind tot mai mari cu fiecare lovitură de vâslă își aminti credința unora că insulele acestea erau hotarul lumii. În tinerețe, în castelul bunicului său auzise o altă poveste: oamenii spuneau că nordicii găsiseră uscat mult dincolo de aceste insule. Mai erau și alte povești despre imperiul negru al lui Gog și Magog[5] care înconjoară

[5] Gogmagog, gigant legendar din folclorul irlandez, învins de unul dintre tovarășii lui Brutus din Troia, ajungând cu timpul să fie privit ca două entități separate. În

granițele cunoscute ale pământului și unde, dincolo de porțile de fier, armata Satanei așteaptă să fie asmuțită asupra lumii. De aici, gândul i se îndreptă, ca de atâtea ori în aceste ultime ore, către fiica lui, căreia tatăl său, beat fiind, îi spusese cu ani în urmă, în Wittle, că dacă nu-și termina carnea Gog și Magog aveau să vină s-o ia. În noaptea aceea copila înspăimântată refuzase să doarmă altundeva decât alături de Robert și Elizabeth.

Amintirea ei trezi din nou gheara care răscolea stomacul lui Robert. Furia, groaza și neputința i se adunau ca un nod în gâtlej. Se răsuci brusc, gata să le poruncească acestor oameni să întoarcă galera și să pornească spre sud, spre Anglia. Dacă era nevoit, avea să o cârmească el însuși în sus pe Tamisa, până la Turn, ca să escaladeze zidurile albe și să-și elibereze fiica din cușca în care o închisese ticălosul acela crud.

Doamne Dumnezeule! Chiar era adevărat ceea ce-i povestise femeia?!

Robert cercetă puntea, plimbându-și privirea peste vâslașii de pe bănci și peste tovarășii săi care stăteau separat de ei, în tăcere, nemișcați ca statuile în mijlocul agitației echipajului. Femeia era înaltă, ușor de găsit printre bărbați datorită părului ei de culoarea frunzelor de toamnă și a vetrelor încinse iarna. Și-l prinsese cu cordele împletite din mătase aurie, dar vântul și ploaia i-l eliberaseră în mare parte. Cârlionți îi încadrau fruntea, întăriți din pricina sării. Rochia ei cafenie, prinsă cu o cingătoare din inele de aur, era dintr-un material subțire și, văzându-i obrajii îmbujorați de frig, Robert se întrebă apatic de ce nu purta mantie. Simțind greutatea veșmântului, își aminti că ea i-l așezase pe umeri.

Femeia se uită în jur și îi surprinse privirea, apoi se întoarse din nou către echipajul ei. Ochii aceia erau cel dintâi lucru pe care-l zărise când oamenii ei îl scoseseră din mare înghețat până-n măduva oaselor și vomitând apă sărată. De un verde palid, aproape lichid în lumina felinarelor, se măriseră de uimire la vederea leului de aur de pe tunica lui.

— E regele! o auzise zicând într-o gaelică pură. E fratele meu!

După aceea totul se reducea la imagini și sunete răzlețe. Își aminti și alți bărbați scoși din mare, galera lor purtată în derivă de valuri, în lumina unui fulger, galera întreită a clanului

Biblie, Gog și Magog, menționați de câteva ori, sunt dușmani ai poporului ales. (n.tr.).

MacDougall retrăgându-se, depășită numeric, strigătele stinse ale celor pierduți în bezna agitată de furtună și strigătele echipajelor celor șase corăbii care le săriseră în ajutor și erau prinși în gura urlândă a furtunii. Nu trecu mult și frigul din trupul său i se furișase și în minte, scufundându-l într-o fântână înghețată de întuneric din care ieși la suprafață numai după multe ore.

O parte din el își dorea să fi rămas în nimicul acela. Fără gânduri. Fără vise. Fără să știe. Dacă ar fi știut ce îl aștepta la trezie nu ar mai fi ieșit la suprafață.

Primul chip pe care-l văzuse deschizând ochii fusese al fratelui său. Edward stătea lângă el pe puntea umedă, învăluit în lumina palidă a zorilor. Când se mișcase, fratele lui se întorsese spre el. Robert nu mai văzuse niciodată o asemenea expresie pe chipul lui. Era disperare absolută. Străduindu-se să se ridice, îl privise năucit pe Angus MacDonald care-i vorbea unei femei înalte, cu păr arămiu, și amintirea naufragiului îi revenise în minte.

Văzând că se trezise, femeia traversase puntea aglomerată legănându-se cu grație odată cu nava. După o scurtă înclinare din cap, se ghemuise lângă el și se prezentase ca fiind Christiana MacRuarie, lady de Garmoran. Numele fusese o surpriză. Deși nu o mai întâlnise niciodată, Robert știa că femeia aceasta era cumnata lui ca urmare a primei lui căsătorii, cu Isobel, fiica contelui de Mar. Christiana, unicul copil legitim al lordului de Garmoran, fusese măritată cu unul dintre fiii lui Mar, dar mai multe nu știa: femeia nu era pentru el decât un nume, unul sinonim cu brutalitatea pentru care erau faimoși frații ei vitregi, Lachlan și Ruarie.

— Sunteți rănit, Maiestate?

I se adresase pe un ton autoritar și ferm.

Tonul ei îl descumpănise, dar apoi întrebarea în sine și faptul că realizase cine era ea îi aprinseseră în suflet o furie care alungase ultimele urme de năuceală.

— Rănit?

Îi indicase pe Angus MacDonald și pe Malcolm de Lennox, care pierduseră fiecare mai mulți oameni.

— O să-i întrebi asta și pe cei care s-au înecat, doamnă?

Ea îl privise îngustându-și ochii verzi, neînțelegând ce voia să spună.

— Dacă n-ar fi fost fratele dumitale, eu și oamenii mei nu ne-am fi aflat aici, zisese Robert, ridicând vocea fără să-i pese că membrii echipajului, fără îndoială oamenii lui MacRuarie, se uitau la el. Dacă n-ar fi cerut să-i dublez plata că altminteri își va vinde flota regelui Angliei? Insolența și lăcomia lui m-au făcut să pierd oameni buni noaptea trecută. Am fi pierit cu toții dacă nu…

Dacă n-ar fi fost ea. Fusese cât pe ce să spună, dar n-o făcuse.

Christiana îl studiase un timp în tăcere.

— Maiestate, eu m-am aflat pe continent, în castelul meu, Tioram. Până să-mi spună lord Angus nu știam nimic despre cererile fratelui meu. O să vorbesc cu el despre asta, vă asigur.

Robert vrusese să întrebe cum putea o biată femeie, fie ea și o doamnă de neam bun, să schimbe planurile ambițiosului Lachlan, dar o văzuse pe Christiana schimbând o privire cu Edward și amuțise. Fusese o privire plină de semnificații nerostite.

— Ce e? Ce anume nu-mi spuneți?

Își privise fratele, cercetându-i chipul mohorât și simțind cum frica îi cuprinde inima în gheare.

— Edward?

Atunci Christiana începuse să vorbească în gaelică, cu voce joasă și blândă. Îi povestise că adunase pe insule provizii de pe pământurile ei din nord-vest. Transportase și oameni, care veneau în mod constant dinspre nord în ultimele luni, încercând să scape după ocuparea Carrickului și Ayrului, dar și oameni din Argyll și Lorn, ținuturi care trecuseră de partea englezilor. Unii dintre acești oameni aduseseră vești, îi spusese ea. Regele Edward preluase din nou controlul Scoției. Robert, dispărut, era considerat mort de multă lume. Rebeliunea se sfârșise și toți cei ce avuseseră de-a face cu ea erau vânați. Deja mulți căzuseră în mâinile lui Aymer de Valence și ale altor oameni de-ai regelui. Aici Christiana și Edward schimbaseră o nouă privire și gheara fricii, care cuprinsese inima lui Robert, se înfipsese în ea.

— Familia mea? reușise el să îngaime.

John de Atholl, Christopher Seton, Isabel de Buchan, Margaret Randolph, Mary, Matilda, Elizabeth, Marjorie, numele acestea și ororile legate de ele se revărsaseră de pe buzele femeii într-un

șuvoi, dar ea vorbise fără șovăire, continuând să-l privească în ochi.

Scurtă vreme Robert nu reușise să accepte cele auzite. Îi privise oamenii de parcă aceștia i-ar fi putut demonstra absurditatea cuvintelor ei, dar pe chipurile lor dezolate și în ochii înroșiți ai lui David de Atholl citise adevărul. Și tot nu putuse să înțeleagă. Veștile primite de la Malcolm de Lennox pe malul lui *loch* Lomond – arestarea lui Robert Wishart și William Lamberton, întemnițarea nepotului său, Thomas Randolph, spânzurarea lui Simon Fraser – fuseseră într-adevăr teribile, dar nu-l surprinseseră. Asta însă? Nu avea sens. John și Christopher executați? Niall spânzurat dinaintea gloatei din Berwick? Mary în cușcă? Soția lui închisă?

„Fiica mea...?”

La gândul fiicei lui, Marjorie, închisă ca un animal în Turn, în trupul lui Robert se dezlănțuise un cutremur, zguduindu-i pieptul. Atunci înțelesese care era prețul ambiției, al dorinței lui de a deveni rege. Atunci știuse. Roata se învârtise pentru ultima oară, strivindu-l sub greutatea ei. Christiana își descheiase mantia și o așezase pe umerii lui. Lăsându-l singur, le poruncise echipajului ei și celor cinci galere care o însoțeau să pornească spre Barra, pe atunci vizibilă doar ca o linie neagră la orizont.

Acum țărmurile stâncoase ale insulei se ridicau înaintea lor și văzduhul răsuna de țipetele gâștelor de mare care plonjau în valuri ca niște mari săgeți albe. Cu galera Christianei în frunte, vâslașii îndreptară cele șase birline[6] către un canal îngust între Barra și o insulă mai mică din apropiere, cu plaje unde nisipul era alb ca zahărul și apele de un albastru-lăptos în amurgul de februarie. Ocolind coasta de vest a insulei, cu scândurile trosnind când corăbiile pătrunseră din nou în valurile oceanului, se îndreptară către un golf nisipos deasupra căruia se înălța o capelă.

Lumina zilei pierea cu repeziciune când ajunseră pe uscat și echipajul sări în apa de la mal ca să tragă vasele pe țărm, alături de alte câteva. Robert simți miros de pește și duhoarea sărată a ierburilor marine putrezite. Răsunară chemări și niște bărbați își făcură apariția coborând prin *machairul*[7] ierbos ca să îi întâmpine. Unii duceau torțe ale căror flăcări se desenau

[6] Galeră specifică Hebridelor, de inspirație vikingă, dar de dimensiuni mai mici și cu mai puține vâsle. (n.tr.).

strălucitoare pe cerul tot mai întunecat. Dincolo de ei, un deal uriaș cu spinarea unduitoare ca un val se topea în penumbră.

Prinzându-se de mâinile a doi membri ai echipajului, Christiana sări cu ușurință pe nisip. Robert o urmă cu mușchii înțepeniți din pricina nemișcării și a frigului. Următorul fu Nes, ducând spada lui Robert, salvată din ghearele mării. Stătea aproape de seniorul său, privindu-i bănuitor pe bărbații ce se apropiau. După el coborâră Edward, Angus și Malcolm, urmați de David, care se aținea mai la o parte împreună cu cei patru cavaleri ai săi supraviețuitori. Tânărul nu scosese un cuvânt de când aflase despre execuția tatălui său. Privirea îi era pustie.

Lăsându-și oamenii să descarce butoaiele cu carne, sacii de grâne și pe cei câțiva supraviețuitori epuizați de pe celelalte galere, Christiana înaintă pe țărmul presărat cu ierburi de mare și resturi în întâmpinarea bărbaților.

Cel din fruntea cetei se înclină.

— Bine ați venit, doamnă!

— Mulțumesc, Kerald.

Christiana privi peste umărul bărbatului către cărarea pe care coborâse acesta.

— Furtuna a făcut pagube mari?

— Nimic ce să nu putem repara, zise Kerald, salutându-l din cap pe Robert și pe însoțitorii săi. Alții care au venit să ceară adăpost?

Privirea Christianei poposi asupra lui Robert.

— Nu, Kerald, acesta este regele nostru.

Toată trupa își întoarse privirile spre el și în ochii oamenilor Robert citi surprindere, suspiciune și ostilitate, dar nicio urmă de respect sau venerație. Își dădu seama că nu arăta deloc ca un rege, fără arme sau armură, cu hainele murdare și cu mantia Christianei încă învelindu-i umerii. Durerea făcu loc mândriei și înaintă în întâmpinarea bărbaților, lepădând mantia și dând la iveală leul roșu de pe tunica sfâșiată. Oamenii săi îl urmară, Edward cu mâna pe spadă, Angus zburlindu-se în fața primirii reci de care aveau parte. După o clipă de șovăială, Kerald înclină ușor din cap.

Christiana rupse tăcerea tensionată.

---

[7] Câmpie joasă, ierboasă, cu sol nisipos, specifică Hebridelor Interioare și coastelor nordice ale Irlandei și Scoției. (n.tr.).

— Veniți, domnilor! zise ea pornind cea dintâi în direcția dunelor. Satul meu nu-i departe.

Robert ținu pasul cu ea, iar oamenii săi îl urmară. Coloana o încheiau Kerald și ceilalți, ale căror torțe își revărsau lumina peste o potecă nisipoasă ce șerpuia prin *machair.* O umbră imensă se ridică deasupra lor. Robert crezu că era o statuie uriașă până ce flăcările dezvăluiră un menhir bătut de vreme.

— Mormântul unui viking, zise Christiana de lângă el.

Privind-o, văzu pentru prima oară cât de înaltă era; aproape cât el. Își dădu seama că încă mai ținea mantia ei și că mâinile cu care femeia își aduna fustele erau albastre de frig.

— Doamnă! zise el și îi înapoie mantia.

Ea zâmbi și și-o puse pe umeri, oftând recunoscătoare când căldura postavului o învălui.

Înaintea lor se iviră copaci pipernciți urmând cursul unui pârâiaș ce izvora dintr-o vâlcea îngustă aflată la adăpostul dealului imens. Vântul aducea miros de lemn ars. Urmând cursul pârâului ajunseră într-o așezare dominată de case joase de piatră, printre care se amestecau locuințe mai modeste, majoritatea din bușteni și cu acoperișuri de turf. Câteva ruguri învăluiau clădirile într-o lumină roșiatică.

Aici se aflau zeci de oameni, mâncând adunați în jurul focurilor sau prinși cu diverse treburi: tinere femei cărând apă de la pârâu, copii hrănind caprele dintr-un țarc, bărbați peticind acoperișurile devastate de furtună cu mănunchiuri de grozamă peste care așterneau plase ancorate cu pietre. Cei mai mulți o salutară pe Christiana când aceasta pătrunse în așezare. Alții se iviră în uși, privindu-i curioși pe rege și pe însoțitorii săi. Surprins la vederea acestei mulțimi, Robert se gândi la refugiații pe care Christiana îi aducea de pe continent. Îl minuna generozitatea cu care ea hrănea și adăpostea atâția străini, având în vedere că această insulă stâncoasă din mijlocul Mării Nordului nu era, în mod limpede, un tărâm al belșugului.

— Christiana!

Odată cu vocea aceea aspră, Robert zări un bărbat înalt și suplu ieșind dintr-una dintre clădirile mari de piatră. Purta o mantie albastră precum cerul și avea pielea palidă și părul lung și negru. În timp ce acesta se apropia, cercetându-i din ochi pe nou-veniți, Robert observă că avea ochii verzi ai Christianei, dar mai întunecați și nici pe departe la fel de prietenoși. Avea o

expresie dură și gura lui severă era deformată de o cicatrice. Îl urmau câțiva zdrahoni. Unii dintre ei încă mai țineau în mâini cupe sau castroane, fiind în mod evident în toiul mesei. Unul era scurt și îndesat, cu o rețea de cicatrici brăzdându-i capul chel și cu o orbită goală.

— Dragii mei frați! îi salută Christiana cu glas tăios.

Bărbatul cel înalt îl zări pe Robert și ochii îi rămaseră fixați pe tunica acestuia. În privirea lui o străfulgerare de surpriză fu urmată un licăr triumfal, dar înainte să apuce Robert să vorbească, Angus MacDonald trecu pe lângă el, scoțându-și spada din teacă.

— Lachlan! Ar trebui să te omor pe loc!

Însoțitorii lui Lachlan MacRuarie se puseră în fața căpeteniei lor, gata s-o apere. Unul dintre ei aruncă pocalul din mână și trase de la centură un pumnal scoțian. Câteva dintre femeile care priveau scena își mânară copiii în siguranța caselor lor. Întâlnirea cu bărbatul pe care venise să-l vadă îl lăsă rece pe Robert. Războiul pe care arsese de nerăbdare să îl reia i se părea acum un vis uitat, ireal și de neatins. Știa că flota lordului Douglas era în drum spre Galloway și că Neil Campbell și Gilbert de la Hay ajunseseră probabil în Arran, dar nu știa de unde să găsească puterea de a-și conduce oamenii din nou la luptă. Cuvintele Christianei îl secătuiseră de vlagă.

Angus își ținu în continuare arma ațintită asupra lui Lachlan, cu ochii albaștri arzându-i de furie.

— Am pierdut trei oameni noaptea trecută! Mâinile-ți sunt pătate de sângele lor.

Lachlan își făcu loc prin cercul protector al oamenilor săi și îl înfruntă pe lordul de Islay.

— Cunoști la fel de bine ca mine pericolele mării. Nu-i controlez eu toanele!

— N-a fost furtuna, bătu-te-ar Dumnezeu! Au fost oamenii lui MacDougall!

Veștile nu-l tulburară pe Lachlan.

— Atunci înțelegi prea bine de ce mi-am crescut prețul. Iscoadele mele îmi spun că țărmurile apusene, de la Galloway și până-n Argyll, sunt înțesate de corăbii. Toate căutându-te pe tine, domnul meu, zise el aruncându-i o privire lui Robert. E o treabă riscantă să te ajute omul. Și răsplata trebuie să fie pe măsura riscului.

Edward Bruce se alătură lui Angus, atingând mânerul spadei.

— Domnilor, interveni Christiana punându-se în fața lor, e târziu și voi și oamenii voștri aveți nevoie de mâncare și odihnă!

Pomenindu-se că amenință cu arma o femeie, Angus o coborî vrând-nevrând.

— Sfatul nostru poate să aștepte până mâine, continuă Christiana, și la fel și eventualele discuțiile despre despăgubirile datorate.

Aici ea îi aruncă fratelui ei vitreg o căutătură care-l făcu să cedeze, deși nu fără s-o fulgere mânios cu privirea.

— Vă rog să vă așezați, le spuse ea lui Angus și restului trupei lui Robert, indicându-le unul dintre focuri. O să pun să vi se aducă de-ale gurii. Kerald, pregătește paturile!

Privirea ei se opri asupra lui Robert.

— Nu sunt pe potriva unui rege, Maiestate, dar e tot ce vă pot oferi... Maiestate?

Robert nu-i răspunse. Din mulțimea tot mai mare care ieșise din case atrasă de vestea că regele pusese piciorul pe țărmurile acestea, se desprinse o femeie ținând de mână o fată. Femeia era trasă la față și părul negru îi flutura în bătaia brizei. Robert înaintă spre ea nevenindu-i să creadă, aproape așteptându-se să o vadă dispărând, dar ea rămase locului, o apariție în carne și oase în lumina focului. Fata privi în sus spre ea, încruntându-se și dezvăluind faptul că jumătate din față îi fusese desfigurată de o arsură.

— Brigid?

Femeia înclină din cap.

— Maiestate!

— Ce cauți aici? Cum ai ajuns?

— Asta-i o poveste pentru altcândva, Maiestate.

Un zâmbet în care se amestecau recunoștința și tristețea pâlpâi pe buzele lui Brigid.

— M-am rugat să ajungeți aici înainte de sfârșit.

Îi întinse mâna liberă. Robert o luă, ignorând vocea întrebătoare a Christianei și privirile uluite ale oamenilor să-i Simțind strânsoarea ei puternică își aminti ziua când, copil fiind, o urmărise prin iarba-neagră și prin pădurile de dincolo de Turnberry până la casa din umbra stejarului. Și, când Brigid îl călăuzise către una dintre colibele de lemn, știuse pe cine avea să găsească înăuntru.

STRANRAER, SCOȚIA
1307

La adăpostul întunericului, cele trei galere pătrunseră prin gura *loch*-ului ca o falangă de lebede negre. Navele erau pline-ochi cu oameni adunați din văioagele Antrimului la chemarea stăpânului lor. Aproape șapte sute cu totul, cu fețele luminate de strălucirea fantomatică a miilor de stele care scânteiau pe țesătura argintie a glugilor de zale și pe calotele coifurilor.

Șuierul și foșnetul valurilor pe prundiș se intensifică, iar apa deveni tot mai agitată pe măsură ce galerele se apropiau de plaja îngustă. Când cea mai mare dintre ele, o corabie cu douăzeci și șase de vâsle, atinse țărmul, Cormac se prinse de catarg ca să nu-și piardă echilibrul. Se crispă auzind scrâșnetele scoase de celelalte nave care pătrunseseră în apele puțin adânci. Privind către țărmul sudic al *loch*-ului deslușea clădirile din Stranraer.

— Vântul e aliatul nostru, fiule. N-o să ne audă.

La auzul vocii aspre, Cormac tresări și-și descoperi tatăl stând alături de el. Întunericul ascundea fața lordului, dar Cormac îi zări scânteierea ochilor.

Răsucindu-se, lordul Donough le făcu semn oamenilor săi. Bufnetele înăbușite ale vâslelor strânse fură urmate de plescăituri pe măsură ce oamenii începură să sară în apă, înaintând către plajă cu mâinile încleștate pe sulițe, spade și securi. Cormac dădu să-i urmeze, dar tatăl său îl prinse de braț.

— Cred că ar trebui să-l trezim pe paroh, zise el făcând semn către prova.

Cormac observă că Alexander Bruce nu se clintise în ciuda agitației din jurul lui. Capul parohului căzuse în piept și lumina stelelor i se reflecta pe cupola rasă a creștetului. Cormac traversă nava croindu-și drum printre sacii și butoaiele depozitate printre bănci.

— Am ajuns, murmură el punând o mână pe umărul lui Alexander.

Văzând că acesta tot nu se mișca, vru să încerce din nou să-l trezească, dar se opri auzind cuvinte rostite în șoaptă. Alexander se ruga, înțelese el.

— Nu te teme, frate, îl asigură el cu voce joasă. Stranraer nu e decât un sătuc. Nu trebuie să te rogi pentru sufletele noastre. Nu în noaptea asta cel puțin.

Alexander își ridică capul.

— Mă rog pentru ale lor.

Cormac îl privi jignit.

— Locuitorii din Stranraer se numără printre cei care au ridicat pânzele de pe aceste țărmuri ca să prade nordul Irlandei. De-a lungul anilor au pricinuit multă suferință poporului meu. Niciunul dintre ei nu-i nevinovat. Păstrează-ți rugăciunile pentru cei care le merită!

— Femeile și copiii de aici, care vor suferi pentru crimele comise de soții și tații lor, nu sunt demni de milă? zise Alexander ridicându-se și trăgându-și pe cap gluga rasei sale cafenii. Mila e ceea ce ne pune mai presus de animale, Cormac.

Cormac scrâșni din fălci. Pe durata traversării reușise să-și alunge mustrările de conștiință și refuza să le facă loc din nou în sufletul lui. Stranraer era cheia către Galloway. Dacă ar fi capturat-o, ar fi putut deschide ușa invaziei. Își scoase *dirk*-ul de la centură și i-l întinse lui Alexander.

— Mila poate să mai aștepte până când recucerim regatul fratelui tău.

— Alex?

Odată cu noua voce, Cormac văzu că Thomas Bruce apăruse lângă corabie, pășind prin apa puțin adâncă de la mal.

Thomas își plimbă privirea de la fratele său la Cormac, cu chipul încordat sub marginea coifului.

— Hai! îi zori el.

Alexander privi arma din mâna întinsă a lui Cormac. Șovăi o clipă, apoi o luă.

Apucându-și securea, Cormac sări peste marginea bărcii și se îndreptă către plajă unde tatăl său îl aștepta în fruntea armatei ce se aduna. Câțiva oameni care se grăbiseră să se ușureze odată ajunși pe uscat li se alăturară în grabă. Cormac își simți bășica udului înjunghiindu-l, dar n-o luă în seamă, știind că nu era vorba de nevoie, ci de nerăbdare. Își potrivi mai bine coiful pe cap, simțind ușoare ciupituri când părul lui încâlcit își schimbă poziția în interiorul cochiliei de fier. Unii spuneau că tunsoarea *cúlán* putea respinge o lovitură de spadă, dar el unul nu voia să riște.

Lăsând două duzini de oameni de pază la galere, lordul Donough își conduse trupa de-a lungul țărmului, către așezarea adormită. Spre est, pământul era plat, învăluit în întuneric. Vântul rece aducea cu el mirosul fetid al mlaștinilor. Înaintea lor, dincolo de pâlcul de clădiri, siluetele întunecate ale unor dealuri se desenau pe cer. Zorii erau aproape, dar lumina zilei avea să se lase așteptată. Mișcându-se iute, cu zgomotul pașilor absorbit de nisip, se apropiară de clădirile de la marginea așezării, în cea mai mare parte hambare și magazii. În fața câtorva dintre ele erau trase bărci de pescuit cu plasele atârnând peste margine. Peste tot erau împrăștiate coșuri de răchită pentru prins crabi și homari. Un miros înțepător de pește putred îmbiba aerul.

O stradă largă ducea către un pâlc de case, aflat dincolo de hambare. Spațiul dintre ele era plin de bărci, cuptoare și grămezi de gunoi înghețat. Oamenii înaintau pe stradă cu ochii în patru, plimbându-și privirile peste intrările întunecate, gurile aleilor și ferestrele oblonite. În nicio casă nu ardea focul. Singurele zgomote erau cele pe care le făceau ei: zgomotul inevitabil de pași, clinchetul armelor lovindu-se de armuri și răsuflările înăbușite.

Trupa se răsfiră dând ascultare semnelor făcute de Donough, Thomas Bruce și celelalte căpetenii. Oamenii știau ce au de făcut, căci își primiseră ordinele pe durata traversării dinspre Antrim. Cormac îi făcu un semn din cap tatălui său, apoi se desprinse de grup alături de alți trei bărbați. Ajungând la ușa unei case se lipi de peretele de lemn fără să-și piardă din ochi părintele, care rămăsese lângă fântâna din mijlocul străzii cu mâna ridicată. Alături de el se afla Alexander Bruce, cu pumnalul uitat în mână. Donough își coborî brațul. La semnalul său, trupa năvăli în case, spărgând ușile cu piciorul sau spintecând obloanele. Zgomotul brusc spulberă tăcerea nopții și se întinse în întreaga așezare pe măsură ce aceia care se aventuraseră pe alei sau prin grădini treceau la acțiune, îmboldiți de strigătele războinice ale tovarășilor lor.

Cormac izbi ușa cu umărul și năvăli în încăperea din spatele ei. Își ridică securea, gata să lovească pe oricine s-ar fi ivit din umbră. Oamenii lui se răsfirară de jur-împrejur. Răsună un scrâșnet urmat de un blestem: unul dintre ei se lovise de o masă. Când ochii i se obișnuiră cu întunericul, Cormac zări pe ea castroane și pocale, o tipsie cu hering sărat și o jumătate de

pâine de secară. Peștele emana un miros puternic. În vatră o strălucire stinsă se ridica din cenușa focului. Cormac se apropie de paravanul din răchită ce împărțea camera în două. Îl smuci cu brutalitate în lături, descoperind un pat scund și, alături de el, un leagăn. Amândouă erau goale. Dincolo de pat se afla o ferestruică ale cărei obloane se deschideau către bezna de afară, lăsând să pătrundă duhoarea mlaștinii.

Cormac se răsuci mânios, cu febra lui războinică știrbită de lipsa dușmanului. Pornind spre ușă printre camarazii săi își dădu seama că nu era singurul. Bufnetele și zăngănelile continuau pe măsură ce tot mai mulți bărbați pătrundeau în case, dar mulți alții ieșeau iarăși pe uliță fără urmă de sânge pe arme și cu nedumerirea înscrisă pe fețe. Cormac îl văzu pe Thomas Bruce învârtindu-se în cerc, măturând străzile din priviri, cu spada ridicată, gata de orice. Porni către tatăl său care stătea lângă fântână cu chipul încruntat.

— Probabil ne-au văzut venind.

Deodată unul dintre oamenii de lângă Donough scoase un strigăt și se prăbuși, ținându-se de braț. Cormac se opri la vederea săgeții înfipte în umărul acestuia. Tot mai multe săgeți ieșiră din întuneric, înfundându-se în lemnul ușilor sau zăngănind de pereți și Cormac se aruncă la pământ strigând un avertisment. Se auziră țipete pe măsură ce și alții fură loviți. Lordul Donough se adăposti după ghizdul puțului, trăgându-l și pe Alexander lângă el. Cormac simți sub palme tremurul solului. Tropot de copite. O săgeată căzu alături, făcându-l să se ridice și să se repeadă către casa din care ieșise. Unul dintre oamenii săi se ivi în ușă alertat de strigăte. Se răsuci în loc, lovit de o săgeată în față. Cormac se azvârli peste trupul tovarășului său, în siguranța interiorului.

Tropotul de copite se auzea clar acum, ca un tunet dezlănțuit ce făcea aerul să tremure. Izbucniră strigăte aspre, urmate de zăngănitul armelor. Cormac riscă să arunce o privire pe ușă și zări zeci de călăreți năvălind pe ulițe. Unii dintre ei purtau torțe ale căror flăcări transformau întunericul într-o lumină chihlimbarie. Pe scuturile albastre era pictat leul alb al Gallowayului. Le văzu spadele săpând brazde însângerate în capetele și spinările compatrioților să-i pușí pe fugă. Alții încercară să rămână locului și să lupte, dar, despărțiți de tovarășii lor, nu aveau nicio șansă împotriva călăreților. Săgețile

nu mai zburau acum, dar pe urma călărimii veniră pedestrași, toți purtând leul cel alb. Văzându-și tatăl înconjurat lângă fântână, despărțit de oamenii săi, Cormac își încleștă mâinile transpirate pe coada securii. Scoase un răcnet și se aruncă în marea de oameni.

Capitolul 21

BARRA, SCOȚIA
1307

Robert își rezemă capul de perete, simțind sub ceafă lemnul umed. O dâră de lumină pătrundea pe sub ușă, aurind fânul care acoperea podeaua. Își dădu seama că sosiseră zorii. Avea ochii arși de nesomn și îl ustura gâtul de cât vorbise. O privi pe Affraig, care îi întoarse privirea în tăcere.

Trecuseră multe ceasuri de când Brigid îl lăsase în prag, încercând să-și obișnuiască ochii cu întunericul, în timp ce nările lui erau năpădite de un miros de ierburi de leac amestecat cu duhoarea acră de urmă și sudoare. Îi trebuise un moment ca să o distingă pe bătrână în mormanul de pături cu care era învelită. Până și pe întuneric și după zece ani, tot o recunoscuse. Părul lui Affraig, cândva o perdea cenușie și încâlcită, dispăruse aproape în totalitate, lăsând în urmă petice rozalii de piele presărate printre smocurile albe. Fața ei, pe care și-o amintea puternică și aproape frumoasă, părea să se fi strâns, cu pielea lăsată în jurul gurii și atârnându-i sub bărbie.

Văzându-l în ușă, ea se străduise să se ridice în capul oaselor, cu ochii scânteind în lumina roșiatică a unui vas cu cărbuni. Buzele i se depărtaseră și odată cu răsuflarea rostise și numele lui. Robert îngenunchease lângă ea și, în întuneric, departe de ochii ostili ai oamenilor din insule, departe de chipul îngrijorat al lui Edward și de privirea acuzatoare a lui David de Atholl, gheața din sufletul lui se spărsese și prin această fisură durerea se revărsase afară.

O urmaseră cuvintele, mai întâi ca un pârâiaș firav, apoi ca un potop. Îi povestise despre lupta lui din ultimii zece ani: lunile petrecute în Irlanda în căutarea Toiagului lui Malachy, evadarea

din închisoarea lui Ulster și acel moment, într-un sat părăsit, când un străin ieșise din umbră și își ațintise arbaleta către inima sa. Își amintise cum James Stewart privise împreună cu el cadavrul atacatorului, în castelul Dunluce, și îl recunoscuse pe Adam, unul dintre scutierii regelui Alexander, cel din urmă care-l văzuse pe rege în viață în noaptea aceea furtunoasă pe drumul spre Kinghorn. Îi povestise cum în sufletul lui mijise bănuiala că regele Edward ordonase uciderea lui Alexander pentru a pune mâna pe Scoția și cum el, Robert, predându-i-se regelui, încercase să găsească dovezi, suspiciunile fiindu-i alimentate de o profeție străveche care anunța moartea lui Alexander. Îi vorbise despre triumful său, despre cum sipetul cel negru se crăpase lovindu-se de podeaua abației Westminster și dezvăluind minciuna, goliciunea sa fiind cea mai clară dovadă.

Îi povestise totul bătrânei care îl adusese pe lume. Lucruri pe care nu le știa nici măcar fratele său Edward. Secrete pe care nu le mai împărtășise nimănui. Era o ușurare să destrame țesătura anilor, să lepede poverile pe care le purta și să vorbească despre orice altceva decât despre soarta alor să-i Affraig nu scosese un cuvânt. Numai răsuflarea ei șuierătoare întâmpinase mărturia despre rolul jucat în furtul Pietrei Destinului și recunoașterea faptului că se dusese la Dumfries, în căutarea lui John Comyn, cu gândul la omor.

Acum, când lumina zorilor se strecura pe sub ușă, Robert îi cercetă chipul devastat de ani căutând o reacție la lunga lui spovedanie.

Affraig continuă să-i susțină privirea. În cele din urmă grăi cu o voce răgușită:

— Când m-a găsit Brigid, după ce englezii au ras Turnberry de pe fața pământului, a spus că ți-a vorbit la încoronare și că voiai ajutorul meu. M-am întrebat de ce.

Robert își făcu de lucru cu fragmentul de săgeată de la gât.

— Sipetul, zise el în cele din urmă. Este unica dovadă că nu a existat nicio profeție străveche, ci numai trădarea regelui, care, cred eu, a născocit-o ca să manevreze lucrurile după cum voia și să prezică întâmplări pe care el însuși pe pusese la cale. Am sperat că o să le pot demonstra oamenilor regelui că în toți acești ani au fost loiali unei minciuni dibace. Am crezut că asta va slăbi sprijinul pe care i-l dau în acest război. Nu-l poate purta fără ei.

— O să spună că ai distrus profeția, îi răspunse Affraig. Un sipet gol nu demonstrează nimic.

Robert șovăi. Fusese o idee neclară, dar una care se afla în spatele dorinței lui de a apăra sipetul. Acum i se părea ridicolă, o speranță prostească. Ridică neajutorat o mână.

— Tu te ocupi cu destinele oamenilor, Affraig. Mă gândisem că mi-ai putea scrie o profeție a mea. Că aș putea întoarce minciuna lui Edward împotriva lui, zicând că această profeție era cea pe care am găsit-o în sipet.

— Dușmanii tăi vor zice că tu ai scris-o.

— Poate. Dar sir James Stewart mi-a spus cândva că o minciună e mai ușor de înghițit dacă e împănată cu adevăr. Edward nu va putea să demonstreze că profeția mea este falsă, așa cum nici eu nu pot demonstra asta despre a lui. Poate că unii dintre apropiații lui vor începe să aibă îndoieli?

Întâlni privirea ei cinică.

— Oricum nu mai contează. Sipetul era la Niall. Probabil l-au găsit când…

Se opri și închise ochii.

— Crezi în Roata Sorții?

— Da.

— Ce drum am urmat! zise Robert scuturând din cap. Furtul Pietrei. Noaptea aceea în biserica Greyfriars. Pădurea Methven. Felul în care mi-am abandonat familia.

Își privi mâinile.

— Acum sunt zdrobit sub ea.

Affraig își schimbă poziția, aplecându-se ca să îl silească s-o privească din nou. Pielea îi era cutată și transparentă ca pergamentul vechi.

— Și ce face roata? Se învârte. O să te ridice din nou.

— Am pierdut prea mult.

Affraig își scoase un braț de sub pătură arătând cu degetul către un colț al colibei.

— Uite colo!

Robert zări o desagă de piele rezemată de perete. Înțelegând că ea îi cerea să i-o aducă, se ridică. Era slăbit din pricina oboselii și mușchii săi protestau la fiece mișcare. Îl dureau coastele din partea dreaptă, de când oamenii Christianei îl trăseseră la bord. Se apleca și ridică desaga. Lucrurile dinăuntru se ciocniră unele de altele. Își aminti cum o văzuse prima oară

pe Affraig, ieșind din pădure încadrată de câinii ei negri, cu un toiag noduros într-o mână și strângând în cealaltă o desagă în care ceva șerpuia și se zvârcolea. Îi dădu desaga.

Affraig o deschise și vârî mâna înăuntru. Scoase cu grijă din ea o împletitură din crenguțe adunate laolaltă astfel încât să formeze o colivie. În centrul ei, ținându-se de un fir, era o coroană de iarbă-neagră, grozamă și pelin. Era destinul pe care mâinile ei i-l împletiseră în noaptea când jurase că va fi rege.

— Când am văzut că dinspre Turnberry se ridică fum, am luat-o pe Elena și am fugit. Asta am luat cu mine... și asta am purtat cu mine în toate lunile și de-a lungul tuturor milelor până aici.

I-o întinse și Robert o luă. Pipăi crenguțele suple, pe care vântul și ploaia le șlefuiseră, făcându-le netede ca osul.

— N-a căzut?

Ea clătină din cap.

— Mi-ai spus că nu cad decât când o persoană își împlinește destinul.

— Da.

— Și-atunci de ce nu a căzut când am devenit rege?

— Acum ești rege?

Întrebarea ei îl înfurie, dar mânia i se risipi când se examină: era zdrențăros ca un cerșetor. Izbucni într-un râs amar, care se stinse iute.

— Crezi că domnia mea e blestemată pentru că am furat Piatra ca să i-o duc lui Edward? Și n-am mai fost încoronat pe ea?

— Omul e cel care face regele. Nu Piatra.

El se încruntă, amintindu-și că bunicul său spusese și el ceva asemănător.

— Numai destinul tău l-am salvat din stejar, continuă Affraig, fiindcă era singurul care merită salvat. Ceilalți veniseră acolo numai pentru ei, dorindu-și avere, dragoste sau răzbunare.

— Și eu am venit pentru mine, am venit fiindcă voiam să fiu rege, îi reaminti el.

— De ce?

Încruntarea lui se adânci.

— Din datorie, cred, ca să-mi respect jurământul făcut bunicului. Și pentru că era dreptul meu.

Întâlni din nou privirea femeii.

— De când a murit regele Alexander mi s-a tot spus că familia mea era moștenitoarea de drept a tronului. În mintea mea cred că a fost dintotdeauna al meu. După ce m-am alăturat rebeliunii lui Wallace și am văzut cât rău făceau regatului nostru Edward și oamenii lui, am vrut să-i opresc, să li-l smulg din gheare.

— Și acum?

— Nu mai sunt așa sigur că-l vreau, zise el încet. Coroana asta m-a costat tot ce aveam.

Affraig încuviință cu ochi severi și strălucitori.

— Acum poți începe, murmură ea. Acum poți fi regele pe care eu și bunicul tău l-am văzut în tine cu ani în urmă.

— Nu înțeleg.

— În toți anii cât a durat războiul ăsta, oamenii tăi și-au pierdut casele și mijloacele de trai, fiii și fiicele. Acum înțelegi ce simt, Maiestate?

El nu zise nimic, dar ea știa deja răspunsul.

— Atunci poți să stai alături de ei, poți să lupți pentru ei. Poți fi vocea lor.

La auzul cuvintelor ei, Robert simți că o scânteie se aprinde în el. Era o flacără fragilă, dar în clipa în care se aprinse o recunoscu. Era speranța. Privi colivia de crenguțe din mâinile lui și coroana dinăuntru.

— Poți să recâștigi ce am pierdut cu toții? îl întrebă ea cu o voce joasă, dar irezistibilă. Poți să iei îndărăt ce ne aparține? Să iei regatul nostru îndărăt?

Înainte să apuce să-i răspundă, cineva ciocăni la ușă. Când aceasta se deschise și lumina zilei inundă coliba, Robert fu nevoit să-și apere ochii cu brațul.

În prag stătea Christiana MacRuarie, cu părul ca o flacără în lumina aurie a zorilor.

— Maiestate, vreți să veniți cu mine? Am ceva să vă arăt.

STRANRAER, SCOȚIA
1307

Cormac se lipi de peretele hambarului, respirând printre dinții încleștați din cauza durerii din coaste. Zalele și pieptarul căptușit cu fân de sub ele îi salvaseră viața, dar bănuia că lovitura aceea de spadă îi rupsese câteva coaste. Avea la gât o

tăietură care încă mai sângera, dar în celelalte sângele se coagulase, ajutat și de noroiul înghețat al mlaștinii. În focul bătăliei coiful îi căzuse și părul îi era năclăit de mâzgă. Nările îi erau asaltate de duhori stătute de noroi, bălegar și excremente umane.

Vocile răsunau mai tare. Cormac riscă o privire pe după colțul hambarului. De acolo vedea foarte bine ulița principală a Stranraerului, cu fântâna din centrul ei. Pământul stropit de sânge era presărat cu coifuri căzute, săgeți frânte și cadavre. Câteva zeci de bărbați cu leul Gallowayului pe tunici formaseră șiruri și târau morții către țărm. Printre două case, Cormac zări trupurile adunate la un loc pe plajă, cu membre ieșind din grămadă în unghiuri nefirești. Pe marginea *loch*-ului se vedeau alte cadavre, legănându-se pe valuri. Înțelese că mulți dintre compatrioții săi încercaseră să fugă cu corăbiile. Numărându-le își dădu seama că două dispăruseră. Restul erau încă ancorate în apa de la mal și bărbații din Galloway scotoceau prin ele în căutare de pradă.

Lupta se încheiase într-un haos de mișcare, durere și panică. Cormac încercase să ajungă la tatăl său fără să reușească. O spadă aproape că-l tăiase în două, iar șarja unul cal îl azvârlise în lături, făcându-l să-și piardă securea, după care un ins cu ochi de nebun se repezise la el cu pumnalul. Se ferise, simțind arsura lamei care-i brăzdase în treacăt pielea gâtului, apoi își smulsese de la brâu cuțitul pentru carne și îl înfipsese cu toată forța în pântecele omului. Acesta se desprinsese de el cu un urlet strident și puhoiul de oameni și cai îl înghițise. Cormac își văzuse compatrioții pe punctul de a fi copleșiți și instinctul îl făcuse să se retragă, rănit și dezarmat, în casa din care ieșise. Se furișase cu greu afară pe fereastra din spate, căzuse pe o grămadă de gunoi și se târâse înspre mlaștini cu sunetele măcelului răsunând în urma sa.

Cormac nu știa cât timp zăcuse în mlaștină, unde în cele din urmă leșinase din pricina durerii din coaste, dar acum stelele dispăruseră și cerul era scăldat în lumina unor zori mohorâți. Examină grupul adunat pe stradă dincolo de grămezile de cadavre. Un bărbat stătea ceva mai departe de ceilalți. Purta o tunică albastră împodobită cu un leu alb și dinaintea lui erau îngenuncheați mai mulți bărbați cu mâinile legate la spate. În timp ce bărbatul se plimba prin fața lor pe pământul îmbibat de

sânge, Cormac văzu că-i lipsea mâna stângă. În dreapta ținea o spadă. Printre cei îngenuncheați se numărau lordul Donough, Thomas și Alexander Bruce. Thomas era grav rănit și, palid la față și cu părul blond mânjit de sânge, făcea sforțări să nu se prăbușească. Văzându-și tatăl umilit și învins, Cormac fu copleșit de o rușine arzătoare. Ar fi trebuit să-i fie alături. În schimb fugise din luptă și acum privea de la distanță ca un laș.

— Unde-i fratele vostru? întrebă bărbatul care pășea de colo până colo. Unde-i Robert Bruce?

— Și dac-am ști, tot n-ai auzi-o de pe buzele niciunuia dintre cei de-aici, îi răspunse Thomas cu glas sugrumat. Fă ce vrei cu noi, MacDougall!

Auzind numele Cormac înțelese că acesta era Dungal MacDougall, fost comandant al armatei Gallowayului, partizan loial al lui John Balliol și al lui John Comyn și căpetenia Dezmoșteniților.

MacDougall se răsuci către Thomas.

— O, așa o să fac, fiu de târfă. Sunt ani de când aștept să mă răzbun pe cei care mi-au ucis tatăl!

— Tata a murit, murmură Alexander privindu-l pe comandant. Nu te poți răzbuna pe cel care a atacat castelul Buittle.

— Nu, pe el nu mă pot răzbuna, dar mă pot răzbuna pe fiii lui, zise MacDougall cu răceală.

Își ridică spada. Alexander tresări și Thomas țipă răgușit, dar cel care opri mâna căpitanului fu unul dintre oamenii acestuia.

— Domnule, oamenii ăștia ne sunt mai de folos vii. Un asemenea dar l-ar putea convinge pe regele Edward să ne dea ceea ce vrem: pământurile noastre.

MacDougall își coborî brațul înarmat și Cormac răsuflă ușurat.

— Ai dreptate. Frații regelui s-ar putea dovedi utili. Dar de jegul ăsta irlandez n-are nimeni nevoie.

Și înainte să-l oprească cineva, spada lui Dungal MacDougall descrise un arc coborând către gâtul lordului Donough.

BARRA, SCOȚIA
1307

Uriași nori albi goneau pe cerul dimineții, mânați de vântul înghețat de februarie. Aerul era atât de rece, că era greu să

respiri și, mergând alături de Christiana pe cărarea către plajă, Robert simți că-l înțeapă ochii. Nes îi urma la o distanță discretă, după ce îi înmânase spada lui Robert. Părăsind coliba lui Affraig, Robert îl zărise pe cavaler stând afară, lângă un foc, și își dăduse seama că acesta veghease întreaga noapte. Angus MacDonald și ceilalți camarazi dormeau în locuințele către care fuseseră îndrumați, singura excepție fiind David de Atholl, care rămăsese ghemuit lângă foc. Tânărul nu-i aruncase nici măcar o privire.

În timp ce se apropiau de țărm, Christiana trase cu ochiul către Robert.

— La sosirea ei aici, Affraig mi-a spus că vă cunoaște. V-a ajutat să veniți pe lume la Turnberry, nu-i așa?

Robert fu stânjenit de întrebarea mult prea intimă și schimbă subiectul.

— Sunt surprins de mila de care dai dovadă, doamnă, primindu-i pe pământurile tale pe cei cărora războiul nu le-a lăsat nimic. Cred că nu-i ușor să-i hrănești și să-i adăpostești pe toți.

La auzul tonului său, ochii ei verzi îi azvârliră o privire pătrunzătoare, dar zâmbetul ei era prietenos.

— Noi le oferim o traversare sigură și o nouă viață. Ei ne oferă munca și priceperea lor.

Robert se înfășură mai bine în mantia neagră și grea, tivită cu blană de iepure. Christiana i-o oferise la ieșirea din colibă, spunând că fusese a răposatului ei soț. Robert acceptase veșmântul stânjenit, căci nu știuse că fiul contelui de Mar murise, lăsând-o văduvă. Ea purta mantia ei cu model albastru și părul ei ca o flacără era la fel de ciufulit ca în urmă cu o zi. Părea obosită, ca și cum ar fi stat trează toată noaptea.

Înaintea lor se ivi marea, o întindere orbitoare pe care soarele o transforma în brocart. Valurile se spărgeau cu forță de nisip, umplând aerul cu jerbe de stropi sărați. Robert observă că peste noapte mai sosiseră două corăbii. În jurul lor mai mulți bărbați descărcau carcase de cerbi.

— Din Rhum, îi zise Christiana ridicând un braț și făcându-le semn oamenilor. Familia mea folosește de mult timp insula aceea ca teren de vânătoare. Aici nu e greu să hrănești mai multe guri. Recoltele noastre nu-s cine știe ce, dar carnea și peștele sunt demne de masa unui rege.

Robert auzi cum cineva venea în fugă din spate și, pe negândite, își duse mâna la spadă. Se înfrână la timp și pe lângă el trecu în goană o copilă.

Aceasta se repezi pe plajă făcând nisipul să-i zboare de sub picioarele goale.

— Tată!

Robert îl zări pe unul dintre bărbați întorcându-se, cu mâinile însângerate din cauza carcaselor. Se aplecă zâmbind larg și ridică fetița în brațe. Robert simți un junghi în piept. Își aminti clipa când își ținuse pentru prima oară fiica în brațe, primind-o din mâinile moașei în timp ce soția lui zăcea nemișcată pe cearșafurile însângerate, iar afară fumul se ridica deasupra orașului Carlisle. Marjorie. Născută în vremea unui război a cărui victimă devenise. Se gândi la cuvintele lui Affraig, dar puțina speranță pe care o stârniseră acestea părea deja să se stingă, prea fragilă ca să alunge umbrele din inima lui.

Christiana îi privea mâna încleștată pe mânerul spadei.

— Sunteți în siguranță, aici, Maiestate. Aveți cuvântul meu.

— Chiar și față de frații tăi?

— Pământurile astea sunt ale mele. Îmi aparțin de zece ani, de la moartea tatii. Lachlan și Ruarie vor face ce le spun.

Robert auzi cum cineva îl strigă pe nume și răsucindu-se îl văzu pe Edward care se apropia. Își strângea o mantie de lână pe deasupra tunicii cu blazonul din Annandale, în mare parte ascuns de murdărie.

Edward își plimbă privirea de la el la Christiana.

— Nu știam că te-ai trezit, frate.

— Voiam să-i arăt ceva lordului Robert, răspunse Christiana. Ești bine-venit să ni te alături.

Robert încuviință și Edward porni alături de ei. Christiana îi conduse dincolo de dune, de unde o cărare șerpuia prin *machair* deasupra țărmului. Înaintară spre uscat, pe lângă un *loch* mărginit de trestii aflat în umbra unui deal ale cărui coaste verzi erau presărate cu bolovani și trecură pe lângă doi pescari care-și purtau plasele pe umeri. Cei doi o salutară curtenitor pe Christiana, dar Robert și Edward primiră doar o înclinare bănuitoare din cap.

Robert se încruntă în urma lor. Mantia lui, deschisă în față, lăsa la iveală leul cel roșu.

— Nu recunosc blazonul regelui lor?

— Ba da, râse Christiana. Mă îndoiesc că mai există bărbat, femeie sau copil de pe insula asta care să nu știe că sunteți aici, Maiestate. Pe Barra vorbele sunt mai iuți decât curenții.

El nu-i împărtăși veselia.

— Doamnă, sunt regele lor!

Zâmbetul ei se stinse.

— Trebuie să înțelegeți: multă vreme, regii Scoției nu au fost pentru noi decât – își căută cuvintele – niște străini. O putere aflată undeva departe, care încerca să-și impună voința prin forță, fără respect pentru drepturile sau obiceiurile noastre. Am fost conduși mult timp de nordici, înainte să fim conduși de la Edinburgh. Unchiul meu a fost desemnat ca rege al insulelor chiar de către Hakon al Norvegiei. La moartea lui, tata i-a urmat. E greu să devii din rege omul regelui.

După o clipă, Robert încuviință. Deși Insulele Vestice făceau parte din regatul lui, până acum nu înțelesese ce complicate le erau istoria și politicile. După ce vreme de secole nisipurile mișcătoare ale sorții îi tot mutaseră de sub controlul nordicilor sub cel al scoțienilor, Somerled fusese cimentul care le adunase laolaltă pentru o vreme, înainte ca insulele să fie împărțite între fiii săi, apoi vândute Scoției prin tratatul încheiat cu nordicii.

Cărarea porni să urce către vârful promontoriului. Ploieri aurii și sturzi de iarnă țâșniră cu aripile scânteind de pe pajiștea înverzită și presărată cu bolovani. Soarele se ascunse după un nor, aruncând peste ei o umbră rece. Auzind țipetele stridente ale pescărușilor, Robert privi către mare și observă că urcaseră o bună parte dintr-un promontoriu abrupt. Soarele se ivi din nou, poleind apele.

— Dumnezeule!

Murmurul lui Edward îl făcu pe Robert să privească în jur și să observe că ajunseseră pe culme. Se opri locului. Dinaintea lui se întindea un golf adăpostit de două brațe circulare de uscat ce formau un uriaș port natural. Dincolo de deschizătura largă dintre ele vedea fierbând apele verzui ale oceanului, dar în port apa era liniștită ca a unui heleșteu. În centru se afla o insuliță pe care se înălța un castel masiv. Dar ceea ce îi atrăsese lui atenția se afla între insulă și uscat. Acolo, în apa care în apropierea țărmului devenea albastră ca safirul, pluteau zeci de galere. Patruzeci la o primă numărătoare. Câteva erau ambarcațiuni de pescuit și erau și câteva nave comerciale, dar cele mai multe

erau birline zvelte, galerele războinice ale Islay-ului. Inima lui Robert își iuți bătăile.

Christiana se întoarse spre el.

— Maiestate, am discutat pe îndelete cu Lachlan noaptea trecută. Fratele meu își va respecta cuvântul dat. Veți avea sub comanda voastră douăzeci de nave cu oameni apți de luptă, la prețul promis.

Remarcând din nou cearcănele din ochii ei, Robert se întrebă ce anume o costase asta.

— Nu am încă banii cu care să-l plătesc, o preveni el. Și n-o să-i am până nu-mi voi încasa arendele din Carrick.

— O să aștepte. L-am convins că vom avea multe beneficii dacă ne vom servi cu loialitate regele, mai ales dacă galerele noastre vor fi cele care vor schimba cursul războiului.

Christiana zâmbea, dar Robert surprinse licărul viclean din ochii ei. Se gândi la refugiații pe care aceasta îi adusese cu atâta generozitate aici și se întrebă câți dintre acești bărbați și băieți erau destinați să servească drept mercenari pe galerele de luptă ale MacRuarilor. Descoperi că nutrește pentru ea respectul prudent pe care i l-ar fi putut inspira un inamic demn. Pe o femeie ca asta era bine s-o iei în serios, își zise el.

— Cu cele cincisprezece galere promise de lord Angus din Islay o să avem o flotă de treizeci și cinci de vase, zise Edward privind șirurile de galere din depărtare. Îi putem învinge pe ticăloșii ăia! exclamă el, strângând umărul lui Robert. Putem să răzbunăm moartea lui Niall!

Vorbise pe un ton aprig, dar rostind numele fratelui lor vocea i se frânsese.

Robert se gândi la întrebările pe care i le pusese Affraig în coliba ei întunecată.

„Poți să iei îndărăt ce ne aparține? Să iei regatul nostru îndărăt?”

Simți răspunsul născându-se în el.

Capitolul 22

COASTA DE VEST A SCOȚIEI
1307

Navigară purtați de curenții primăverii. Pentru cele douăzeci de birline canalul rapid dintre Insulele Interioare și cele Exterioare se dovedi o joacă. Corăbiile cele lungi erau mult scufundate și apa li se învolbura în jurul provelor în timp ce vâslele descriau cercuri largi în albastrul oceanului. Ridicându-se și coborând pe valuri în același timp de o parte și de alta a fiecărei nave, păreau niște aripi ce făceau să plutească aceste mărețe fiare peste abis.

Pe corăbii se îngrămădeau bărbați îmbrăcați în zale, pieptare căptușite și pieptare lungi de piele fiartă și îmbibată în ulei ca să se întărească. Unii erau desculți, iar alții numai în pantaloni, dar toți aveau coifuri de fier și securi cu două tăișuri, cu cozi lungi de un metru optzeci. Erau galloglașii, mercenari din ținuturile muntoase dinspre Apus, transportați și tocmiți de MacRuari în solda căpeteniilor irlandeze ca să le ajute în războiul purtat împotriva lui Ulster și al coloniștilor. Recrutați pentru statura lor și transformați prin antrenamente dure din ajutoare slăbănoage de fermieri sau fii de pescari în bărbați impunători și musculoși, alcătuiau o oaste de temut. În număr de aproape cinci sute, fuseseră creați ca să se lupte cu englezii.

În cea de-a doua dimineață, îndreptându-se spre sud, către Islay cu pânzele întinse, flota fu însoțită o bună bucată de drum de un banc de delfini, masculii mai tineri înaintând în salturi înaintea lor. Până și veteranii cei mai înăspriți din echipaj zâmbiră la vederea spectacolului, declarând că era un semn bun. Robert îi privi de pe cea mai mare dintre galere, o corabie cu treizeci și patru de vâsle și pânză stacojie, comandată de Lachlan însuși. Îl însoțeau Angus, Edward și Malcolm, dar și Nes și ceilalți cavaleri care supraviețuiseră atacului lui MacDougall. Era o singură absență notabilă, David de Atholl. Cu două zile înainte de plecarea din Barra, tânărul și trupa lui de cavaleri dispăruseră. Luându-l la întrebări pe Kerald, Robert descoperise că David își negociase plecarea la bordul uneia dintre corăbiile ce veniseră cu provizii și care revenea pe uscat. De când aflase de execuția tatălui său, tânărul nu-l mai putuse privi pe Robert, care bănuia că între timp durerea lăsase loc unor acuzații la adresa sa. Vestea îi stârnise prea puțină emoție. Dezertorii n-aveau decât să se aleagă, el nu-i voia în campanie decât pe cei pregătiți și dornici.

Robert și oamenii săi purtau armuri și haine noi: zale lustruite, coifuri și mantii de postav pentru nobili, pieptare pentru oamenii lor. Brigid spălase și cususe tunica lui Robert, supravegheată îndeaproape de fiica ei, Elena. Leul roșu al Scoției avea acum o cicatrice care-i brăzda chipul rânjit. Când Cristiana împărțise hainele și armele, Robert se întrebase câte dintre acestea fuseseră furate de frații ei și își reamintise poveștile despre jafurile comise de Lachlan și Ruarie în Lewis și Skye. Dacă mai înainte asemenea istorisiri îl făcuseră să ezite, acum îl îmbărbătau. În zilele ce urmau avea să aibă nevoie de îndrăzneala și brutalitatea lor. Se ruga numai ca MacRuarii să nu schimbe direcția odată cu primele greutăți. Ziua de după ce ajunseseră la Islay îi aduse dovada că nu aveau s-o facă.

Pătrunzând în portul Dunyvaig, în umbra castelului lui Angus ce se înălța în vârful falezei, flota MacRuarilor trebuie să li se fi părut locuitorilor din Islay o invazie, căci pe zidurile castelului se aprinseră semnale și o oaste le ieși în întâmpinare pe țărm cu sulițele pregătite. Văzându-și stăpânul sărind jos din galera lui Lachlan, revenit teafăr printre ei după două luni pe mare, alarma lor se transformă mă bucurie. În port, Robert găsi și celelalte nave promise și trei sute de oameni de pe domeniile familiei MacDonald care răspunseseră chemării sale la luptă. După ce timp de un an moartea, capturarea și dezertarea îi reduseseră oștirea la abia două sute de oameni, acum avea sub ordinele sale aproximativ aceeași forță pe care o comandase înainte de pădurea Methven.

După ce își împrospătară proviziile, cele treizeci și cinci de galere porniră din nou, navigând pe apele neîmblânzite din jurul Capului Kintyre, și se îndreptară spre vârful sudic al insulei Arran, de unde vedeau coasta Carrickului. Domul stâncos numit Ailsa Craig se ivi dinaintea ochilor lui Robert ca o piatră de hotar numărând milele până acasă. În largul Carrickului întâlniră cea dintâi patrulă inamică, patru galere de-ale englezilor. La vederea uriașei flote ce se apropia, acestea se întoarseră brusc din cale, dar vasele greoaie și masive nu erau pe măsura birlinelor zvelte. Una reuși să scape, pornind către coasta Gallowayului, dar celelalte trei fură abordate și cucerite, iar mercenarii lui Lachlan nu își dovediră numai loialitatea, ci și reputația lor de sălbatici. După ce măcelăriră echipajul, aruncară morții și muribunzii peste bord să fie hrană peștilor și

păsărilor, goliră vasele de orice lucru de valoare și le scufundară. În acea după-amiază, când soarele apunând poleia vârful Insulei Sfinte, flota ajunse pe țărmul Arranului. Aici le ieși în cale o patrulă condusă de Gilbert de la Hay, care îl întâmpină pe Robert cu o îmbrățișare zdravănă și îl conduse către locul unde își făcuseră tabăra ceilalți oameni ai săi.

Reîntâlnirea cu Neil Campbell, James Douglas și ceilalți îi ridică moralul lui Robert mai mult decât s-ar fi așteptat. Trupa, ascunsă în tabăra izolată de pe coastă, nu aflase despre cele petrecute și oamenii ascultară cu inima grea când Robert le povesti ce soartă avuseseră familia și prietenii săi. James Douglas îl informă pe rege cu glas hotărât că trimisese un mesaj la Butte și jură că, dacă unchiul său mai era în viață, avea să răspundă chemării lui la arme. Între patru ochi Neil îi povesti lui Robert că James, care condusese câteva patrule nocturne de-a lungul coastei, descoperind că Henry Percy era comandantul castelului Turnberry, se dovedise o căpetenie isteață și competentă.

În cinstea acestui fapt, Robert îl puse pe tânăr în fruntea celei dintâi trupe ce urma să traverseze marea pornind din Arran. Dacă aprecia că garnizoana din Turnberry putea fi atacată, James trebuia să aprindă un rug ca semnal și restul flotei avea să îl urmeze. Plecă în noaptea următoare, iar Robert și oamenii săi se puseră pe așteptat, urmărind coasta Carrickului în căutarea oricărei licăriri de foc.

LÂNGĂ CASTELUL TURNBERRY, SCOȚIA
1307

James înjură printre dinți fără să piardă din ochi castelul. Îl auzi pe Alan furișându-se alături de el prin hățișurile întunecate.

— Ce-i? întrebă Alan cu răsuflarea tăiată de urcușul dinspre plajă.

— Vezi și tu!

James se dădu la o parte și, printre ramuri de velniș și frasin, îi indică promontoriul învecinat, de care erau despărțiți printr-un golfuleț.

Alan, unul dintre scutierii lui Gilbert de la Hay care îl însoțise din Arran, privi castelul ce se înălța pe promontoriul său. Pe

meterezele Turnberryului ardeau torțe, alcătuind un halou portocaliu pe cerul întunecat al nopții. În curte scânteiau alte lumini a căror strălucire dansa pe ziduri. Alan clătină nesigur din cap, neînțelegând de ce era furios James.

— Stindardele, îi explică James. Cel auriu cu leul albastru… ăla e blazonul lui Henry Percy.

Își mișcă degetul de-a lungul meterezelor către un alt stindard ce pocnea în vânt. Ultima oară când fusese în recunoaștere pe coastă acesta nu se aflase acolo. Era un steag cu dungi albastre și albe. De la distanță James nu putea vedea păsările roșii, dar știa că-s acolo.

— Pembroke, murmură el la urechea lui Alan. A sosit Aymer de Valence.

În spatele lor răsună un trosnet de crenguțe frânte. James se întoarse și-i zări ivindu-se din desiș pe ceilalți doi bărbați care porniseră să urce de pe plajă alături de el. Liniștindu-se, îl lăsă pe Alan să le dea veștile proaste, cercetând din priviri falezele din fața porților castelului. Acolo se aflase satul Turnberry până când prințul Edward îl arsese din temelii. Acum în locul lui se ridica o tabără vastă, ale cărei focuri luminau zeci de corturi și căruțe. James o zărise încă din larg, dar acum părea mult mai mare. Fără îndoială sporită de oamenii lui Valence, se gândi el sumbru.

Își mută privirea înapoi la metereze, stăruind asupra stindardelor. Cât de mult și-ar fi dorit să vadă încă unul alături de ele, unul ale cărui culori i se gravaseră în minte: un câmp în pătrățele aurii și albastre, străbătut de o bandă roșie lată, blazonul lui Robert Clifford, omul căruia îi fuseseră dăruite pământurile tatălui său.

Lordul William Douglas, guvernator al Berwickului și cel dintâi nobil ce se alăturase rebeliunii lui Wallace, fusese un bărbat ca un munte, pe care James îl iubise și-l respectase. Luat prizonier la căderea Berwickului, murise în lanțuri în Turnul Londrei. Trimis de mama sa să trăiască la Paris alături de un unchi, James revenise în Scoția în urmă cu trei ani, împreună cu William Lamberton, care îl luase în grija sa, jurându-i că o să îl ajute să-și recapete pământurile. Călit de antrenamentele cu unchiul său din Franța și decis să răzbune moartea tatălui său, James se alăturase rebeliunii din toată inima. Acum însă episcopul de St Andrews lâncezea în temnițele regelui Edward,

unchiul său era în continuare dispărut și el avea senzația că toate speranțele neamului său i se așezaseră, grele, pe umeri.

Smulgându-și privirea de la metereze, James le făcu semn tovarășilor săi.

— Haideți! Trebuie să le spunem și celorlalți.

— Aprindem rugul? întrebă Brice, unul dintre oamenii lui Neil Campbell din Argyll.

— Nu. Trebuie să aflăm cât de numeroasă e garnizoana. Trupele lui Percy le-am fi putut învinge, dar Valence e locotenentul regelui. E în fruntea unei oștiri numeroase.

— Domnișorule James, regele nostru are aproape o mie de oameni, îi reaminti Brice.

— Valence avea mai mulți sub stindardul lui la Methven, cei mai mulți călăreți, și forțele i-au fost sporite de oamenii din Galloway. Cine știe câți are aici?

În timp ce vorbea, James simți ghimpele nerăbdării. Precauția nu era sfetnicul lui obișnuit și era la fel de dornic să treacă la fapte ca tovarășii lui, dar voia să facă lucrurile cum trebuie. Această victorie era crucială pentru campania lor. În plus, Robert îi oferise șansa de a demonstra ce poate. Dacă îl ajuta pe rege să câștige războiul, moșiile aveau să-i fie redate. Poate atunci duhul fără odihnă al tatălui său – pe care-l purtase cu el în toți acești ani – avea să-și afle în cele din urmă pacea.

— O să revenim în zori și-o să încercăm să vedem mai multe.

James îi conduse înapoi prin desișuri, simțind prin întuneric cum tufe de porumbar și măceș îi zgâriau mâinile și i se agățau de haine. Ieșind din hățiș la marginea falezei, el și oamenii săi începură grijulii coborârea. Era o noapte senină și craiul nou scălda stâncile cu lumina sa searbădă, scoțând la iveală potecile făcute de animale, care se întretăiau coborând către țărm, atât de înguste pe alocuri că îți tăiau răsuflarea. Stâncile erau cumplit de reci la atingere, pătate de licheni și ochii șoricelului, sfărâmicioase deja din pricina înghețului.

Refluxul sosise și plaja era presărată cu funii întunecate de ierburi de mare. Ajunși pe întinderea scânteietoare de nisip, cei patru iuțiră pasul. La cel mai îndepărtat capăt, îndărătul unei grămezi de stânci unde James și oamenii săi își ascunseseră barca de dimineață, era o peșteră. Când se apropiară, o voce întrebă răstit din umbră:

— Cine-i acolo?

— Noi suntem, Fergus!

La auzul vocii lui James de după stânci se ivi un bărbat cu lama spadei scânteind în bătaia lunii.

— Intrați repede! Cred c-o să avem necazuri.

Alarmat James escaladă stâncile.

— Ce s-a întâmplat?

— Vezi cu ochii tăi! răspunse Fergus conducându-i pe prundiș către gura îngustă a peșterii.

James intră și nările îi fură asaltate de duhoarea umedă a ierburilor de mare. Fergus și cei trei tovarăși ai săi aprinseseră un mic foc a cărui strălucire dansa pe pereții alunecoși. O bandă de serpentin străbătea granitul scânteind ca o piele de șarpe. Când James se ivi pe urmele lui Fergus, oamenii se dădură la o parte, scoțând la iveală o siluetă îngenuncheată în fața focului. Bărbatul avea mâinile legate. James întrezări scânteierea armurii și masivitatea pieptarului de sub tunica murdară a acestuia. Chipul îi era plin de vânătăi și de-a lungul gâtului se întindea o tăietură neregulată, acoperită de sânge închegat. Părul des și încâlcit de pe frunte era atât de năclăit de noroi, încât James abia reușea să-i distingă culoarea, deși surprinse o străfulgerare roșcată în lumina focului.

— L-am prins iscodindu-ne când ne-am dus să adunăm lemne pentru semnal, zise Fergus. A vrut să fugă.

La vederea lui James, fața învinețită a prizonierului se lumină. Începu să vorbească rapid. James își dădu seama că îi vorbea în gaelică, deși nu înțelese mare lucru. Îl privi pe bărbat spunându-și că i se părea nespus de familiar. Scrutându-i chipul dincolo de noroi și vânătăi, îl recunoscu.

— Cormac! exclamă el și se răsuci spre Fergus. În numele lui Iisus, omule, l-ai cotonogit pe fratele regelui!

Aflând cine era omul, Fergus făcu ochii mari, dar ridică o mână, apărându-se.

— Nu ne-am atins de el, domnișorule James! Mă jur c-așa era când l-am găsit!

James se apropie de irlandez și îi dezlegă mâinile. Cormac își masă încheieturile fără să-l slăbească din ochi pe Fergus. James luă unul dintre burdufurile cu apă și i-l întinse. Scânteia de viață ce însuflețise chipul lui Cormac la vederea lui James se stinsese deja, dar luă recunoscător burduful și bău cu lăcomie.

— Brice, zise James întorcându-se către tovarășul lui, întreabă-l ce caută aici!

Bărbatul din Argyll înaintă și repetă întrebarea în gaelică. Cormac ascultă plimbându-și privirea de la James la Brice. După un moment, începu să vorbească.

— A venit din Galloway, zise Brice. Era cu tatăl lui, lordul Donough din Glenarm, și cu frații regelui Robert.

Un murmur de încântare se răspândi printre ceilalți când auziră despre trupa din Galloway care urma să li se alăture, dar James nu zise nimic. Rănile irlandezului, înfățișarea sa prăpădită, toate spuneau povestea unei mari dureri. Rostind numele tatălui său, vocea lui Cormac se frânsese.

— Adu ceva de mâncare! Fergus, zise iute James. Și o pătură.

Fergus ieși din peșteră, îndreptându-se către galera unde se aflau proviziile lor.

— Ce s-a întâmplat în Galloway? întrebă James fără să-l slăbească din ochi pe Cormac cât timp Brice punea întrebarea.

Cormac își coborî plosca de la buze și vorbi încet. Brice se schimbă la față.

— Brice? insistă James văzând că bărbatul nu spune nimic.

— Spune că au fost atacați pe țărm, la *loch* Ryan, de oamenii din Galloway, aliați ai Comynilor. Mulți au fost uciși. Lordul Donough a fost executat de Dungal MacDougall. (Brice îi aruncă o privire lui James.) Thomas și Alexander Bruce au fost luați prizonieri.

— Irlandezii? întrebă Alan cu voce răgușită din pricina șocului.

Brice clătină din cap.

Îi întrerupse zgomotul unor pași alergând pe pietriș. Fergus pătrunse în peșteră fără mâncare și fără pătură:

— Veniți! Repede!

Scoțându-și spada din teacă James îl urmă afară.

Fergus îl conduse în fugă pe lângă galeră spre locul unde faleza cobora abrupt către nisipul presărat cu pietre. Valurile murmurau în lungul plajei: fluxul se apropia.

— Acolo!

Fergus își încleștă mâna pe umărul lui James arătând către nord, în direcția opusă Turnberryului. La o depărtare de o milă sau două, pe stânci ardea un foc.

— O patrulă de-a englezilor?

James nu răspunse, cu ochii ațintiți asupra flăcărilor ce ardeau înalt în noapte.

— Semnalul! Doamne Dumnezeule, o să creadă că-i semnalul!

Capitolul 23

CASTELUL TURNBERRY, SCOȚIA
1307

Falezele negre se înălțau dinaintea lor ca niște turnuri de stâncă învăluite în ceață. Pescăruși țipau în tării și din când în când siluetele lor se întrezăreau prin pâclă descriind cercuri. În timpul traversării dinspre Arran cerul se luminase treptat, devenind din negru ca smoala cenușiu ca o cerneală, dar deși zorii se iviseră lumea era încă învăluită în penumbră.

Înaintea lor foșnetul valurilor deveni mai puternic. Robert se prinse de catarg, simțind cum valurile împingeau galera către plajă. Mirosul ierburilor de mare străbătea dincolo de izul metalic al armurilor și de mirosurile mai calde ale sudorii și răsuflării oamenilor. Soldații se îngrămădeau în jurul lui cu ochii asupra țărmului ce se apropia. Galloglașii strângeau în pumni cozile lungi ale securilor lor cu două tăișuri, iar aburii răsuflării lor se ridicau în aerul umed. Ceața le perla pletele și bărbile încâlcite. Stăteau cu un picior pe marginea corăbiei, gata să sară în apa de la mal la ordinul căpitanului lor. Prin ceața mișcătoare Robert întrezări celelalte șase birline care îi însoțeau și șirurile de galloglași în aceeași postură.

De când părăsise Barra nu se mai temea în privința loialității lor. Când li se ordona, acești bărbați se mișcau toți ca unul, fără întrebări și fără scrupule. Nu mai văzuse o asemenea disciplină decât în tabăra din pădure a lui William Wallace, când căpetenia rebelă își pregătea sulițașii să se organizeze în falange. Din experiența lui, soldații de rând erau greu de organizat, iar cavalerii și scutierii își urmau pur și simplu seniorul. Galloglașii păreau să fie o singură minte. Îl duceau cu gândul la un stup.

Privi în jur, căutându-l pe Lachlan care privea înainte concentrat, cu ochii mijiți. Surprinzându-i privirea, căpetenia înclină întrebător din cap. Robert încuviință: erau pe drumul cel

bun. Peisajul accidentat al uscatului îi era la fel de cunoscut ca propria piele. Deși nu îl vedea, știa că la dreapta lor castelul Turnberry se înălța semeț pe temelia stâncoasă a promontoriului. Îi mulțumi din nou Domnului pentru ceața înghețată care îi învăluise pe când se apropiau de coastă, ascunzându-i de ochii dușmanului, deși aceeași ceață făcuse semnalul lor călăuzitor să dispară cu câteva ore în urmă. Se rugă ca negura să fie la fel de deasă și de cealaltă parte a golfului, unde trebuia să acosteze cea mai mare parte a flotei sale, comandată de Angus MacDonald și Ruarie MacRuarie. Deocamdată în castel nu se dăduse alarma.

Deodată cortina se despărți și zidurile castelului Turnberry se iviră sus deasupra lor, încoronate de aureola torțelor aprinse. La vederea lor inima lui Robert începu să cânte. După lunile petrecute pe fugă, cu spatele la dușman, acum venea să-l înfrunte față în față. Se gândi la scutul cu dragon pe care îl aruncase de pe aceste metereze și care zăcea undeva sub valuri, cu vopseaua roșie de mult cojită, lemnul putrezit, fierul ruginit. Lăsă să-i alunece mâna înmănușată de pe măciulia de aur în formă de lacrimă a spadei, încleștându-și degetele pe mânerul înfășurat în piele roasă. Făcând-o, surprinse privirea fratelui său, care-i ședea alături. Văzu expresia înverșunată de pe chipul lui Edward, patima din ochii săi în timp ce brizanții împingeau galera pe prundiș.

Robert coborî peste bord laolaltă cu cei dintâi oameni și apa îl îmbrățișă până la coapse. Curentul puternic amenința să-l târască înapoi, iar greutatea armurii îl apăsa. Se împotrivi, avântându-se prin apă către mal. Escortat de Edward și Nes și urmat de Malcolm de Lennox și de restul oamenilor săi, Robert îi conduse pe galloglași către o cărare bătătorită ce șerpuia spre falezele din fața zidurilor castelului.

Știa că Turnberry fusese ras de pe fața pământului, dar ajungând pe buza falezei fu șocat să descopere o mulțime de corturi pierzându-se în umbră în locul așezării micuțe, dar pline de viață pe care o știa. Priveliștea nu făcu decât să-i ațâțe focul lăuntric. Lăsă furia să-l inunde, cântând în sângele lui străvechiul cântec al violenței, și se năpusti către tabăra engleză cu spada scoasă din teacă și cu un strigăt țâșnindu-i din gâtlej.

Era încă devreme, dar o mână de oameni erau deja treji: bucătari pregătind întâia masă a zilei, argați ocupându-se de cai și adunând grămezile de bălegar, servitori ațâțând focuri. Câțiva cavaleri și scutieri se treziseră ca să meargă la latrine și să se îmbrace, trăgându-și pieptarele peste cămașa și izmenele boțite în care dormiseră și suflând aer cald în mâinile înghețate, adunate căuș. Cel dintâi lucru pe care îl auziră toți aceștia fu tropăitul înăbușit a numeroase picioare pe solul umed. Unii se întoarseră surprinși, alții încremeniră, apoi un urlet spulberă liniștea și din ceață năvăli o hoardă înarmată.

Sărind peste pripoanele unui cort, Robert lovi cu spada gâtlejul unui englez îndesat și numai pe jumătate îmbrăcat, care tocmai scotea un strigăt de alarmă. Țipătul se întrerupse brusc și sângele îi țâșni pe gură. Eliberându-și spada, Robert îl împinse în lături, făcându-l să cadă peste un cort care se nărui. O altă siluetă se înălță dinaintea lui. Robert zări o oală de fier ținută strâns de o mână cu degetele albite și o gură strâmbată de spaimă. În ultima clipă bucătarul încercă să-l lovească cu oala. Robert îl străpunse cu spada. Simți rezistența pielii și a mușchilor încordați, apoi lama alunecă, pătrunzând în carnea moale a vintrei. Bucătarul se înmuie, cuprins de spasm. Smulgându-și spada, Robert se repezi către următoarea sa țintă.

Furia oarbă a bătăliei îl cuprinse, determinându-l să lovească în oricine i se ivea în cale. Avea să curețe pământul acesta de dușmani. Avea să-l scalde în sângele lor. Alături de el era Edward, cu furtuna în ochi și cu lama spadei deja alunecoasă de atâta sânge. Fratele său părea mai însuflețit ca oricând în ultimele luni, croindu-și drum cu lovituri de spadă prin mulțimea ce se împrăștia. În lumina focurilor de tabără, trandafirii de pe tunica lui Malcolm de Lennox erau ca niște împroșcături de sânge, iar de pe buze i se desprindea strigătul războinic al familiei sale. Îi însoțea Lachlan MacRuarie, conducându-și galloglașii spre centrul taberei. Căpetenia se lupta ca un diavol, înfigându-și securea fioroasă cu două tăișuri în spinări, capete și piepturi de parcă ar fi tăiat lemne pentru foc.

Tabăra fu străbătută de țipete de panică. Cavalerii năuciți de somn ieșiră din corturi, apucându-și săbiile. Alții puseră mâna pe lopeți și pari sau pe orice putea fi folosit ca armă. Argații și servitorii dădură îndărăt în fața galloglașilor. Aceștia nu erau cavaleri scoțieni sau țărani, care arătau și se îmbrăcau cam la

fel că ai lor. Aceşti uriaşi desculţi şi cu gambele dezgolite, mânuind securi cât ei de mari, păreau dintr-o cu totul altă rasă. Mulţi bărbaţi mai tineri se răsuciră şi o luară la fugă la vederea lor, dar veteranii îşi reveniră iute din şoc şi porniră să strige, chemând pedestrimea la arme.

În câteva momente, înaintarea talazului de scoţieni fu încetinită de un zid tot mai dens de cavaleri şi scutieri englezi care dădeau buzna să le oprească înaintarea. Mulţi purtau pe tunici leul albastru al lui Henry Percy. Robert îl zări pe unul dintre galloglaşi lovit în faţă de un scut rotund, din fier gravat. În timp ce bărbatul se împleticea îndărăt, înecându-se cu propriii dinţi sfărâmaţi, cavalerul englez care îl lovise se ghemui şi îşi înfipse spada sub tunica acestuia, între picioarele dezgolite. Un alt mercenar care se chinuia să-şi smulgă securea din craniul unui tânăr se pomeni cu capul tras pe spate de un scutier englez care-i reteză beregata. Un cort se prăbuşi în foc, răsturnat de doi bărbaţi încleştaţi în luptă care dădură peste el. Pânza începu să mocnească, apoi focul prinse viaţă. Fumul se împleti cu ceaţa.

Prins în înghesuială, Robert îşi dădu seama că erau mai mulţi englezi decât se aşteptase el. Pe baza estimărilor făcute de cercetaşi, se aşteptase să ocupe tabăra şi să o distrugă înainte ca garnizoana castelului să îi poată veni în ajutor. Simţi o uşoară nelinişte. Unde erau Angus MacDonald şi restul oştii sale? Zeci de galloglaşi pătrunseseră adânc în tabără, îmboldiţi de strigătul războinic al lui Lachlan. Forţele lui erau răsfirate, înghesuite printre corturi şi căruţe, latrine şi focuri de tabără, vulnerabile. O spadă îl lovi peste coif, făcându-l să se concentreze asupra bătăliei dinaintea sa.

Lupta deveni în curând strânsă şi crudă. Oamenii se rostogoleau încleştaţi pe jos, înjunghiindu-se în ochi şi gâtlejuri. Un cavaler al lui Percy împinse cât colo braţul înarmat al lui Robert, dar acesta îl izbi cu capul în faţă. Coiful său lovi din plin nasul bărbatului. Cavalerul se prăbuşi şi Robert zări două siluete uriaşe răsărite din ceaţă, ce-şi croiau o potecă însângerată prin spatele şirurilor de duşmani dinaintea sa. Una era Angus MacDonald, cealaltă Gilbert de la Hay. Abia atunci băgă de seamă sunetul cornilor. Restul oştii lui sosise. Simţind o nouă putere prin vine, continuă să înainteze, în timp cavalerii lui

Percy, prinși între cele două forțe scoțiene, se adunaseră în centrul taberei.

— Maiestate! strigă Gilbert, luptându-se să ajungă la Robert prin mulțimea în fierbere. Maiestate!

În spatele lordului de Erroll, Robert îi zări pe James Douglas, Neil Campbell și alții care se chinuiau să ajungă lângă el. Păreau agitați cu toții. Își dădu seama că alături de James se mai afla cineva, un tânăr cu părul plin de noroi, strângând o secure și ținându-se de coaste ca și cum ar fi fost rănit, cu fața schimonosită de durere. Apariția era atât de neașteptată, încât Robert avu nevoie de câteva momente ca să-l recunoască pe fratele lui adoptiv, Cormac. Dincolo de toată larma auzi nedeslușit strigătul lui Gilbert.

— Valence e aici! Nu oamenii noștri au aprins semnalul!

În aceeași clipă, porțile castelului Turnberry se deschiseră cu un scrâșnet. Din curte ieșiră zeci de cavaleri călare și tropotul armăsarilor de luptă umplu văzduhul. Ceața se ridică și primele raze palide ale dimineții luminau tabăra. Acum Robert zări printre oamenii purtând culorile lui Henry Percy dungile albe și albastre ale case Pembroke, pe zeci de tunici, valtrapuri și scuturi. În frunte, pe un armăsar negru, musculos, călărea un cavaler cu un coif închis, împodobit cu un mănunchi de pene de gâscă vopsite în albastru. Zărindu-l pe Aymer de Valence, Robert fu măturat de o furtună de emoții: surprindere, urmată de ură și de o furie cumplită. Cu ochii asupra dușmanului, nu îl văzu pe unul dintre cavalerii lui Percy, considerat mort, cum își încleștează degetele pe mânerul spadei sale și se ridică în picioare.

Nes fandă, abătând lovitura celuilalt și înfigându-și spada în gâtlejul omului.

Robert se împletici înapoi în timp ce cavalerul se zbătea străpuns de spadă. Întâlni privirea lui Nes, dar nu avu timp să-i mulțumească. Valence și cavalerii săi se apropiau.

În urma lor de pe porțile castelului se revărsau alți și alți oameni, punându-și coifuri și apucând sulițe. Unii încălecau pe caii înșeuați în grabă de scutieri. Arcașii se aliniau pe metereze. Neînfricați cum erau galloglașii, Robert înțelese imediat că nu erau pe măsura cavaleriei lui Valence. Prinși în labirintul corturilor, neputând să formeze linii de apărare, cei care înaintaseră prea adânc în tabără fură doborâți cei dintâi,

răsturnați din goana cailor în armură sau spintecați de cavaleri. Câțiva cai de-ai englezilor se prăbușiră sub lovituri de secure, dar mulți alții se iviră. În mintea lui Robert răsună vocea lui James Stewart, prevenindu-i că un cavaler înarmat făcea cât zece pedestrași. Își aminti cursa pe care i-o întinsese Valence în pădurea Methven și atacul lui John MacDougall și al Comynului Negru în sălbăticiile Lomului. Nu putea risca o nouă înfrângere catastrofală. Oamenii ăștia erau tot ce-i mai rămăsese.

— Înapoi la corăbii!

Auzind comanda lui Robert, Gilbert de la Hay și Angus MacDonald, deja preveniți de James Douglas, nu pierdură timpul și începură să se retragă de unde veniseră, alături de oamenii din Islay și de galloglașii lui Ruarie MacRuarie, parând atacurile englezilor care se regrupaseră după sosirea lui Valence și Percy.

Edward îl apucă de braț pe Robert.

— Ce faci? Asta-i șansa noastră! Hai să-l omorâm pe ticălos!

Robert se smulse din strânsoare:

— N-avem de ales, fir-ar să fie!

Strigând restului oștii să-l urmeze, porni către faleză, călcând din nou pe poteca însângerată pe care el și oamenii săi o lăsaseră în urma lor. Malcolm de Lennox îl însoți, preluându-i strigătul, și la fel și Nes. Tot mai mulți oameni îl urmară, scurgându-se prin labirintul de corturi. Robert apucă un scut de pe solul presărat cu resturi și îl ridică pentru a se proteja de săgețile arcașilor de pe zidurile Turnberryului. Un galloglas care fugea înaintea lui primi una în față. Sărind peste bărbații căzuți, Robert îl văzu la stânga sa pe Lachlan luptându-se cu unul dintre oamenii lui Percy. Coada securii sale se ciocnise cu spada englezului, formând un soi de cruce în aer. Bărbatul îl scuipă în față, dar Lachlan nici nu clipi și, smulgându-și pumnalul de la centură i-l înfipse celuilalt în ochi, răsucind lama cu sălbăticie. Era cu spatele la cavaleria lui Valence care gonea drept spre el.

Robert îl strigă, dar Lachlan nu-l auzi. Lăsându-l pe bărbatul orbit să cadă, se întoarse către un altul, care îl atacase. Robert se repezi către Lachlan, care se descotorosi de dușmanul său dintr-o lovitură de secure ce crăpă capul englezului. Când Robert îl apucă de umăr, Lachlan se răsuci, ridicându-și pumnalul. În ochii săi verzi se ivi scânteia recunoașterii și reuși să-și abată în ultima clipă lovitura.

— La corăbii! strigă Robert împingându-l către faleză. Haide!

Văzând cavaleria care se repezea către ei, Lachlan se dezmetici. Azvârli un blestem și o luă la fugă, strigându-le oamenilor să-i să-l urmeze.

— Bruce!

O voce îi răcni numele, spintecând văzduhul în urma sa. Privind peste umăr, Robert îl zări pe Aymer de Valence năpustindu-se spre el. Avea viziera ridicată și, întorcându-se, Robert zări triumful luminând chipul aspru al contelui. La vederea lui – a rânjetului aceluia arogant, a ochilor negri și cruzi – în Robert se nărui un dig. Mânia îl năpădi, alungând prudența și teama. Omul acesta care îi nimicise oastea în pădurea Methven și îl obligase la exil, i-l capturase pe iubitul său frate Niall și pe John de Atholl, care îi fusese ca un tată. Îi luase prizoniere soția, fiica și surorile și le dăduse pe mâinile nemilosului rege Edward.

Dintr-odată Robert se năpusti înainte. În urechi îi răsuna un răcnet și își dădu seama că prin vis că acesta ieșea din propria sa gură. Armăsarul lui Aymer se avântă printre două pavilioane, smulgând unul din pripoane și trăgându-l după el. Năpustindu-se cu furie spre Aymer, Robert întrezări pe chipul acestuia o străfulgerare de frică. Contele trase de frâie, dar calul, panicat din pricina funiilor și pânzetului care îi fluturau în jurul copitelor, nu îi dădu ascultare. Robert lăsă să-i cadă scutul și apucă mânerul spadei cu ambele mâini, învârtind-o pe deasupra capului. Ghemuindu-se, lăsă inerția să poarte spada, izbind piciorul din față al animalului care năvălea către el. Lama străpunse carnea și osul, retezându-l.

Uriașul armăsar scoase un nechezat strident și se prăbuși într-o străfulgerare de zale și o învolburare de mătase albă și albastră. Aymer fu azvârlit din șa. Căzu și se rostogoli, iar armura absorbi o parte din impactul căzăturii, deși nu pe tot. Coiful îi zbură cât colo, lăsându-l numai cu o glugă de zale peste gluga căptușită. Se ridică în picioare clătinându-se, scuturând năucit din cap și scuipând sânge. Se răsuci și reuși să-și scoată spada din teacă tocmai când Robert se repezea la el. Spadele li se întâlniră cu un zăngănit, zvârlind așchii de metal. Lovitura readuse viața în ochii lui Aymer. Rânji sfidător către Robert, răsfrângându-și buzele și dezgolind o scânteiere de argint mânjit de sânge.

Văzând sârma, Robert își aminti cum îi sfărâmase dinții lui Valence la Llanfaes și simți că prinde noi puteri, ațâțat de dorința de a termina ceea ce începuse cu ani în urmă. Împinse lama celuilalt, forțând-o să coboare și șuierând printre dinți din pricina efortului. Când Valence, neputând să se împotrivească, fu împins în lături, Robert își desprinse o mână de pe mânerul spadei și îl izbi cu cotul în față. Capul contelui fu proiectat pe spate. Se dădu înapoi, clătinându-se și smulgându-și spada de sub a lui Robert, cu metalul scrâșnind pe metal. Deși îi țâșnea sângele din nas și avea ochii plini de lacrimi, se repezi din nou la atac. Robert se clătină sub lovitură și ripostă. Zăngănitul spadelor și tropotul copitelor îi spuneau că în jurul lui lupta continua, dar era conștient de asta numai în mod vag, concentrându-și atenția asupra lui Valence.

Spadele se izbiră, se despărțiră, descriseră un arc și se întâlniră din nou, fiecare blocând lovitura mortală a celeilalte. Robert uitase ce luptător feroce era Valence. Fiecare lovitură i se transmitea în tot brațul, până simți că-i ard mușchii și fața îi fu năpădită de sudoare. Mantia groasă primită de la Christiana îi apăsa umerii, încetinindu-l. Nu dormise pe parcursul traversării dinspre Arran și mâncase te miri ce de când plecaseră din Barra. Pierduse în greutate în timpul săptămânilor petrecute pe fugă și puterile îi erau slăbite. Pe de altă parte, Aymer era odihnit și în deplinătatea forțelor. Robert avea mânia de partea sa, dar știa că aceasta se va stinge iute. Respingând o altă lovitură, ieși din raza lui Aymer, dând ocol unui foc de tabără ca să-și tragă răsuflarea, își smulse paftaua mantiei și lăsă veșmântul să cadă. Dintr-odată se simți mai ușor.

Aymer își șterse sângele de pe față, ocolind focul ca să rămână față în față cu el.

— Frățiorul tău mai mic s-a scăpat pe el când l-au urcat pe eșafod. L-am privit pe cățelandrul ăla dansând la capătul funiei, dar tot mai avea viață-n el când i-au pus capul pe tăietor.

Robert strânse spada simțind că mâinile încep să-i tremure.

— La fel și tu când ți-oi zbura capul!

Aymer rânji.

— Azi se va termina cu toate, Bruce: cu domnia ta jalnică, cu viața ta demnă de milă. Rudele tale vor muri în închisoare. Ultimii tăi partizani vor fi atârnați alături de cadavrele putrede

ale prietenilor lor și pământurile tale o să le împărțim între noi. În câțiva ani nu-și va mai aminti nimeni că ai existat.

— Trufia ta te-a transformat într-un nerod, murmură Robert, mișcându-se ca să rămână de cealaltă parte a focului de tabără. N-ai putut să mă învingi la Llanfaes. N-ai putut să mă prinzi la Westminster. Nici măcar în pădurea Methven n-ai reușit să pui mâna pe mine.

— Și crezi c-o să ne ții piept? întrebă Valence abătându-și privirea dincolo de umărul lui Robert.

Robert riscă să arunce o privire îndărăt. Văzu câțiva scutieri în culorile casei Pembroke care săreau în ajutorul lui Valence. Se apropiau, înarmați cu sulițe și spade scurte.

— E al meu! le strigă Valence.

Cu o spaimă tot mai mare, Robert își dădu seama că era singur. Lachlan dispăruse și la fel și restul alor săi, purtați de tumultul retragerii. Zări printre corturi și căruțe câțiva galloglași care încă li se opuneau cu înverșunare englezilor, dar majoritatea se retrăseseră cu cavalerii lui Henry Percy pe urmele lor.

Aymer zâmbi mai larg. Deodată contele atacă. Robert lovi focul cu piciorul. Împroșcat cu tăciuni aprinși, Valence ridică o mână ca să-și apere fața, permițându-i lui Robert să se năpustească pe lângă el, doborându-l din fugă. Aymer căzu zdravăn și scăpă spada.

Robert goni printre corturi urmărit de strigătele lui Valence. Cu spatele încordat în așteptarea unei lovituri de spadă, trecu în fugă pe lângă doi oameni încleștați în luptă, fiecare cu mâinile în jurul gâtului celuilalt. Alunecă într-o băltoacă de sânge și își continuă drumul, sărind peste sacii de grâne căzuți dintr-o căruță. În spatele lui răsuna duduitul copitelor. În curând, aveau să-l ajungă.

— Robert!

Auzindu-se strigat, se răsuci ridicând spada ca să se apere. Un călăreț se repezea către el. Zări un ciuf de păr roșu, murdar și niște ochi mari într-un obraz plin de vânătăi.

Cormac opri calul brusc și îi întinse mâna. Văzând că scutierii lui Valence goneau către el, Robert i-o apucă. Își vârî un picior în scară și urcă pe cal. Unul dintre scutieri se năpusti înainte, lovind cu spada piciorul din spate al animalului. Calul nechează, dar Cormac îl lovi brutal cu călcâiele, mânându-l înainte. Numai

pe jumătate călare, Robert se apucă de oblânc, în timp ce calul gonea prin tabără și apoi pe câmpurile învăluite în ceață.

Aymer blestemă cu furie văzând că dușmanul său se îndepărtează. Le porunci oamenilor lui să-l urmărească, apoi îi strigă scutierului să-i aducă un cal odihnit, căci puternicul său armăsar sângera de moarte într-o încâlceală de funii și pânză de cort.

Ștergându-și sudoarea din ochi, Aymer zări mantia lui Robert zăcând mototolită lângă foc. Se apropie și o ridică.

— Și adu-mi ogarul! îi strigă el scutierului ce se îndepărta.

Privi în largul câmpiei, către calul care galopa spre pădure. Degetele i se încleștară pe mantie.

— O să ne distrăm puțin.

•

Goneau prin pădure, împroșcând noroiul și traversând pâraie înguste. Abandonaseră calul cu câteva mile în urmă, când piciorul rănit al animalului cedase sub greutatea lor. Cormac își prinse piciorul într-o rădăcină de copac și se prăbuși lat. Rămase gâfâind, întins pe solul acoperit de mușchi.

Robert reveni în fugă și își apucă fratele adoptiv de braț.

— Haide!

Cormac își înălță capul.

— Nu, gâfâi el. Nu mai pot.

În penumbră Robert observă că fața lui Cormac era palidă dincolo de sângele proaspăt și de vânătăile în curs de vindecare și că avea ochii înfundați în orbite, ca și cum n-ar fi mâncat și dormit de săptămâni întregi. Se întrebă din nou, prin pâcla ostenelii, ce anume căuta aici fratele său adoptiv, dar orice alt gând îl părăsi când auzi în depărtare lătratul unui ogar.

— Trebuie să ne continuăm drumul!

Irlandezul reuși să se salte în genunchi, dar când încercă să stea în picioare chipul i se schimonosi de durere. Îl prinse pe Robert de încheietură.

— Ascultă-mă! Trebuie să știi ce s-a petrecut la Galloway!

— Poate să mai aștepte! zise Robert încercând să-l ridice.

În ochii lui Cormac era disperare.

— Ticălosul l-a omorât pe tata, Robert! I-a tăiat capul!

Robert încetă să mai tragă de el.

Cormac își privi regele cu chipul brăzdat de suferință.

— Dungal MacDougall ne aștepta la *loch* Ryan. Probabil ne-au văzut flota traversând dinspre Antrim. Sire, ți-au capturat frații, pe Thomas și pe Alexander!

— Oamenii din Antrim? Corăbiile?

— S-au dus, frate. S-au dus toate.

Robert se împletici îndărăt, ridicând brațele de parcă ar fi vrut să pareze cuvintele. În mintea lui gândurile se învolburau ca o furtună. Lătratul se auzea mai tare. Pădurea răsuna de tropote de copite, strigăte răgușite și sunet de corni. Urmăritorii lor aproape îi ajunseseră. Cu un efort disperat de voință, Robert se aplecă și-l cuprinse pe Cormac pe după mijloc. Gemând, cu sudoarea picurându-i de pe nas, îl săltă pe umăr. Ignorând protestele fratelui său adoptiv, se împletici înainte, cu picioarele afundându-i-se în solul mlăștinos.

Trei cerbi le tăiară calea fugind de oastea ce se apropia. Cocoșat sub greutatea lui Cormac, Robert alunecă în josul unei pante noroioase până într-o vale împădurită, năpădită de tufe de porumbar și rugi de mure. Croindu-și drum prin desiș, ajunse de cealaltă parte a vâlcelei. Acolo, în malul nisipos, zări o deschizătură întunecată. Era parțial ascunsă de rădăcinile șerpuite ale unui copac ce se prăbușise cu mult timp în urmă, lăsând o adâncitură în pământ. În timp ce pădurea din spatele lor se umplea de sunetul gutural al cornilor, Robert îl lepădă pe Cormac la gura deschizăturii. Se târî înăuntru și își trase fratele adoptiv după el. Pe deasupra trupului lui Cormac, prin perdeaua deasă a rădăcinilor atârnânde, Robert zări pe malul râpei o formă mare, cenușie. Ogarul poposi pe culme, apoi se năpusti înainte într-un vârtej de frunze.

Robert, înghesuit îndărătul lui Cormac, cu țărâna prelingându-i-se pe ceafă, încercă să tragă spada din teacă, dar nu avea loc.

— Cuțitul! șuieră el către Cormac în timp ce animalul gonea către ei răscolind tufișurile.

Era prea târziu. Ogarul ieși din hățișuri și își vârî botul printre rădăcini, cu saliva picurându-i din fălci. Cormac îl lovi cu piciorul, dar câinele scânci, încercând și mai insistent să se strecoare înăuntru.

— Fionn!

Auzind vocea lui Robert, câinele dădu drumul unei rafale sonore de lătrături. Aplecându-se peste fratele său, Robert dădu la o parte rădăcinile, permițându-i animalului gâfâind și plin de

noroi să se strecoare în gaură alături de ei. Cormac tresări de durere când Fionn îl călcă pe piept în strădania sa de a ajunge la stăpânul de mult pierdut. Robert rosti o comandă răstită în gaelică. Imediat Fionn se lăsă pe burtă, chiar în clipa în care câțiva călăreți își opriră caii pe culmea văii. Unul dintre ei era Aymer de Valence. Simțindu-l pe Cormac care se încorda alături, Robert își puse mâna pe capul lui Fionn. Câinele fusese învățat să nu latre în timpul vânătorii dacă așa i se poruncea, dar trecuse aproape un an de când trimisese ogarul la Kildrummy cu Niall și cu femeile, și nu știa prin ce trecuse animalul în tot acest timp.

Aymer se răsuci în șa chemând pe cineva aflat printre copaci. Câteva clipe mai târziu se ivi un bărbat pe jos. Într-o mână ținea un bici, iar pe umăr avea azvârlită o mantie. Văzând veșmântul primit de la Christiana, Robert înțelese cum îl făcuseră pe Fionn să îi ia urma. În penumbra ascunzătorii văzu urmele de bici de pe spinarea câinelui, scânteind umede și trandafirii sub blană. Pe lângă ele se vedeau și cicatrici mai vechi. Bărbatul, un hăitaș sau un scutier, scoase un fluierat strident. Urechile lui Fionn tresăriră sub mâna lui Robert, dar câinele nu scoase niciun sunet, deși bărbatul fluiera tot mai disperat.

Valence se răsuci către el.

— Liniște, lua-te-ar naiba! Lasă-mă să ascult!

Inima lui Robert bătea cu furie în timp ce Aymer își mâna calul pe buza văii, întorcându-și cercetător capul încolo și încoace.

— Bruce! strigă el cu vocea răsunându-i sub copaci. Știu că ești aici!

Robert simțea pieptul lui Cormac ridicându-se și coborând sub brațul lui. Se sufoca din pricina mirosului de pământ umed. Ceva i se târî pe față.

— Bruce, fiu de târfă ce ești! Dacă nu mi te predai, mă jur că prima treabă pe care o s-o fac după ce trec granița o să fie s-o vizitez pe nevastă-ta la Burstwick!

Câțiva dintre însoțitorii lui Aymer chicotiră. Contele își mână calul în jurul văioagei.

— Și după asta o să văd și ce face fiică-ta!

Robert se luptă să-și stăpânească furia ce făcea să-i clocotească sângele. Fionn scânci ușor. Cormac respira repede și superficial.

— Te-a strigat când au băgat-o în cușcă! A plâns până a răgușit, așa am auzit.

Aymer smuci frâiele calului care își scutura capul.

— Arată-te sau o s-o fac pe târfulița aia să țipe atât de tare că o s-o auzi de-aici!

Furia lui Robert dădu pe dinafară. Se smuci, dar Cormac îl ținu locului.

— Nu, frate! șopti el. Nu acum! Nu azi!

Robert scrâșni din dinți și închise ochii, încercând să nu mai audă cuvintele lui Valence.

După alte câteva clipe contele își întoarse calul și îl îmboldi cu pintenii, ordonându-le oamenilor să îl urmeze.

— Răsfirați-vă! Căutați mai departe!

Capitolul 24

PRIORATUL LANERCOST, ANGLIA 1307

La auzul strigătului de durere, Humphrey se întoarse și-l zări pe Thomas Bruce care era coborât din căruță. Părul blond i se lipise de creștet, leoarcă de sudoare, și chipul lui lat avea o nuanță pământie. Piciorul, cu coapsa brăzdată de o lovitură de sabie în timpul luptei cu oamenii lui MacDougall, fusese pus în atele și pansat cu neîndemânare, dar bandajele erau îmbibate de sânge.

— Mai cu grijă! strigă Humphrey.

Văzu nedumerirea din privirile cavalerilor săi, dar aceștia făcură ce le poruncise, permițându-i lui Thomas să se sprijine de ei. Alexander Bruce era ajutat să coboare, cu mâinile și picioarele legate. Hainele parohului erau pătate de sânge și un ochi îi era umflat și închis, dar rănile lui erau neînsemnate în comparație cu ale fratelui său.

Alexander înfruntă privirea lui Humphrey.

— Fratele meu are nevoie de ajutor.

Vocea-i era calmă, dar ochii săi aveau o privire rugătoare.

— O să trimit un medic, zise Humphrey și se răsuci către scutierul său: Hugh, întreabă-l pe majordom unde îi vom ține. Ai grijă să stea confortabil.

Lăsându-i unui argat frâiele calului, Humphrey traversă curtea prioratului cu răsuflarea făcând aburi în aer. Bănuia că pe oamenii săi îi nedumerea compasiunea pe care o arăta față de frații dușmanului său. De fapt nici el nu se înțelegea. Știa numai că nu simțea nicio plăcere la vederea suferințelor lor. Execuțiile brutale ale lui Niall Bruce și Christopher Seton îi lăsaseră în gură un gust neplăcut, care stăruia.

Martie aproape sosise, dar iarna încă mai ținea nordul în ghearele sale înghețate. Căruțele străbătuseră cu mari greutăți drumul dinspre frontieră și doi cai căzuseră pe gheață. Aici în Lanercost, care găzduia din toamnă două sute de membri ai Curții regale, nesfârșitul du-te vino transformase zăpada într-o zloată murdară. Noroiul înghețat trosnea sub cizmele lui Humphrey în timp ce se îndrepta către clădirea cu un etaj ce stătea în umbra bisericii prioratului.

Ușierul din fața camerei regelui îl salută.

— Sir Humphrey!

— Cum îi merge azi, Simon?

Bărbatul clătină din cap cu buzele strânse.

În timp ce Simon îi deschidea ușa, Humphrey trase adânc în piept aerul umed al coridorului, știind că era nespus de plăcut în comparație cu încăperea din fața sa. Își dădu seama că ajunsese să urască locul ăsta impregnat de mirosul bolii și capriciile celui captiv înăuntru.

Deși era încă ziuă, draperii groase acopereau fereastra, încăperea era luminată de un foc și de câteva lumânări prăbușite în propria lor ceară. Scaunul de lângă cămin era gol. Privirea lui Humphrey se abătu către patul imens care domina încăperea. Perdelele erau parțial trase și sub învelitori se zărea o siluetă.

— Maiestate?

Humphrey dădu perdelele în lături și își privi socrul. Tresări la vederea regelui. Îl văzuse abia cu două zile în urmă, dar în acest timp bărbatul din pat părea să fi îmbătrânit cu un an. În lumina gălbuie a lumânărilor, pielea îi era cenușie și obrajii supți. Capul înconjurat de un păienjeniș rar de fire albe părea prea mic pentru perna pe care se sprijinea. Ai fi zis că umbra morții se

abătuse cu adevărat asupra lui. Să nu fi fost răsuflarea șuierătoare ce ieșea dintre buzele pungite ale regelui, Humphrey ar fi zis că aceasta îl și chemase la ea. O mână îi ieșise de sub cuverturile pătate de sudoare și alte fluide trupești. Humphrey observă semnele întunecate de pe încheieturile degetelor. Trecuse mai bine de o săptămână de la confruntarea cu fiul său, care fusese trimis la Londra, dar vânătăile întârziau să se vindece.

Spunându-și că declinul rapid al regelui se datora cel mai probabil acestei certi și dezvăluirii ce o precedase, pe Humphrey îl apucă furia la gândul că Thomas de Lancaster ignorase sfatul său de la Lochmaben. Așa cum se temuse, la Curtea regală apăruseră fracturi, prăpăstii ce despărțeau tatăl de fiu și vărul de văr. Era ultimul lucru de care aveau nevoie.

Regele deschise ochii. Văzându-l pe Humphrey aplecat deasupra, se însufleți brusc, de parcă toată viața din el s-ar fi concentrat în ochii aceia ca oțelul. Își linse buzele uscate și încercă să stea în capul oaselor.

— I-ați prins? Pe frații lui Bruce?

Humphrey se aplecă să-l ajute, aranjându-i pernele la spate.

— Dungal MacDougall și-a ținut cuvântul, Maiestate. Mi i-a predat pe Thomas și Alexander la Lochmaben.

— Ce-a cerut? întrebă Edward, rezemându-se cu un geamăt.

— Așa cum bănuiați, vrea ca lui și oamenilor săi deposedați după exilul lui John Balliol să le fie redate pământurile din Galloway. Nu prea voia să îi predea pe prizonieri fără un acord scris, dar l-am asigurat că vă veți gândi la asta.

— Mă pregătesc să trimit o companie care să se alăture forțelor lui MacDougall din Galloway, pentru cazul în care Bruce va trece la represalii. Oamenii mei îi vor duce lui MacDougall mesajul că, atunci când regele rebel va fi prins, el și Dezmoșteniții săi își vor recăpăta proprietățile ca supuși ai mei.

Humphrey fu surprins de răspunsul tăios al regelui. Edward părea mai puțin mulțumit de arestarea fraților Bruce decât se așteptase el.

Regele tuși și făcu semn către masa pe care se aflau o carafă și un pocal. În timp ce Humphrey traversa încăperea, regele continuă:

— Cât ai fost plecat au sosit vești de la căpitanul uneia dintre corăbiile pe care le-am trimis din Skinburness să-l vâneze pe Bruce.

Humphrey ascultă în timp ce turna vinul cu mirodenii. Îl privi învolburându-se în pahar, înăbușindu-și dorința de a bea și el. În timp ce revenea lângă rege, zări un cufăr mare de lemn aflat la picioarele patului. Îl mai văzuse și știa că adăpostea bunurile personale ale lui Edward. Privindu-l, își aminti de sipetul cu profeția, recuperat de curând. Se întrebă dacă se afla înăuntru.

— Căpitanul a întâlnit o flotă numeroasă în largul coastei Kintyreului. A reușit să scape, dar trei dintre vasele sale au fost capturate. Corăbiile erau galere de-ale muntenilor arborând culorile clanurilor MacDonald și MacRuarie.

Humphrey încremeni, uitând de cupa din mâna sa.

— Robert?

Edward îi făcu semn nerăbdător. Humphrey îi dădu pocalul și regele îl cuprinse cu mâini tremurătoare. Sorbi și vinul i se prelinse pe la colțurile gurii. Când termină, închise ochii, odihnindu-și capul pe perne. Efortul de a bea părea să-l fi secat și mai mult de puteri.

— Se pare că ticălosul a ieșit din gaura în care se ascundea.

— Deci descinderea rudelor irlandeze ale lui Bruce la Galloway a fost parte dintr-o invazie mai mare? Sau o diversiune? Humphrey își trecu o mână prin păr. Căpitanul știe încotro se îndrepta flota?

— Spre nord, zise Edward, înapoindu-i pocalul. Le-am trimis mesageri lui Henry la Turnberry și lui Aymer în Ayr.

Chipul i se schimonosi de durere. Scrâșni din dinți și continuă:

— Mă așteptam ca familia MacDonald să-l ajute pe Bruce. Mereu au jucat cum le-a cântat familia Bruce, dar MacRuarii sunt o forță pe care nu o luasem în calcul. Nu am puterea să înfrunt o asemenea flotă, Humphrey. Nu în larg. Nici măcar cu ajutorul lui John MacDougall din Argyll.

— Dar Richard de Burgh, Maiestate?

Edward încuviință.

— I-am trimis deja o convocare. E momentul să testez loialitatea lui Ulster, cu fiica lui în paza mea.

Humphrey se gândi la Elizabeth, întemnițată în conacul Burstwick. Din când în când, în mintea lui răsuna vocea lui Bess întrebându-l de ce nu a intervenit pe lângă rege pentru a

îmblânzi sentința tinerei femei care fusese prietena ei. Își alungă vinovăția, spunându-și că dintre femeile lui Bruce Elizabeth avea cel mai puțin de suferit.

— Ce dorește Maiestatea Voastră să fac?

— Vreau să te duci în Carrick. Întâlnește-te cu Aymer în Ayr și află ce se petrece. Trebuie să știu, Humphrey!

— Desigur. Voi pleca oricând porunciți.

Humphrey șovăi.

— Maiestate, Thomas Bruce e grav rănit. Fratele lui, parohul, ne-a cerut să-l ajutăm. Poate putem profita dacă dăm curs cererii sale. I-am întrebat despre locul unde este Toiagul Sfântului Malachy. Thomas a refuzat să răspundă, dar am avut impresia că Alexander ar fi dispus să vorbească dacă îl ajutăm pe fratele său.

— Nu vreau ca nimeni de aici să-și piardă timpul cu niște oameni deja condamnați. Vor fi spânzurați amândoi în Carlisle.

Humphrey se luptă să-și mascheze șocul. Alexander, un cleric?

— Dar, Maiestate, dacă știm unde e toiagul putem…

— La naiba, Humphrey, toiagul nu e important!

Humphrey îl privi uluit.

Edward trase o aer adânc în piept.

— Vreau să spun că nu e important în clipa asta, când scoțienii își adună trupele în vest. Nu vreau ca tu sau altcineva dintre oamenii mei să mai urmeze piste false, duși de nas de membrii acestei familii. Recuperarea relicvei mai poate aștepta până îl nimicim pe Bruce.

Humphrey își stăpâni clocotul minții, toate întrebările din ultimele luni readuse la suprafață de izbucnirea regelui. Încercă să-și păstreze concentrarea.

— Iertare, sire, dar nu riscăm să-i transformăm în martiri? Dacă Bruce a reușit să obțină sprijinul lorzilor din insule, își poate atrage și mai multă simpatie când se va duce vestea despre aceste sentințe. Chiar și unii dintre oamenii noștri au fost… tulburați de tratamentul aplicat familiei sale.

— Atunci acei oameni să-și aducă aminte că Bruce nu numai că i-a trădat pe ei și și-a încălcat jurământul de credință față de mine, dar este și un ucigaș și un excomunicat. Ucigându-l pe John Comyn s-a pus în afara tuturor legilor, fie ele trecătoare

sau eterne. El și toți cei care îl sprijină vor primi pedepse pe măsura crimelor lor atroce.

Humphrey simți un junghi de furie. Știa bine că uciderea lui John Comyn era cel mai mărunt dintre motivele pentru care regele voia să i-o plătească lui Robert Bruce. Chestiunea arzătoare era că omul nu doar că îl trădase pe Edward personal, ci, pretinzând tronul Scoției, practic îl dezmoștenise. Humphrey înțelegea prea bine mânia regelui. Își dorea doar ca Edward să nu fi încercat că-i vâre pe gât propaganda pe care clericii săi o împrăștiau în lung și în lat.

Regele îl fixă cu privirea.

— Nu te teme de scoțienii care mi-au jurat credință, Humphrey! Familiile Comyn, MacDougall și mulți alți baroni vor ca ucigașii celor de un sânge cu ei să aibă parte de o justiție rapidă și necruțătoare. Nu vor deplânge moartea a încă doi oameni cu sânge spurcat din clanul Bruce. Ce Dumnezeu, chiar un membru al familiei lui și-a exprimat dezgustul profund față de această faptă!

Buzele regelui zvâcniră:

— Și dorința de a intra în serviciul meu pentru a lupta împotriva lui.

Humphrey nu zise nimic. Se simțea îngrețoșat, copleșit de căldura focului și de mirosul stătut ce se ridica din așternuturi. Edward ar fi trebuit să fie în mormânt de luni bune. Nu mai văzuse niciodată pe cineva aflat în pragul morții agățându-se cu atâta furie de viață. Dorința de a-l vedea zdrobit pe Robert Bruce părea singurul lucru care-l mai ținea pe rege în lumea celor vii, ca și cum ura lui ar fi fost o făptură vie, o a doua inimă pulsând în trupul lui, chiar dacă pielea i se lipea de oase, iar sudoarea și fierea se scurgeau din el. Dar dacă ura aceasta era inspirată de altceva decât de trădarea lui Robert? Dacă îndărătul ei era altceva? Ceva mai puternic? Mai personal?

Tăcerea se lungi și Edward se încruntă.

— Poți să te retragi, Humphrey. Odihnește-te! Pleci către Carrick mâine, la prima geană de lumină!

Humphrey înclină din cap. Dădu să plece, dar zări din nou cufărul și se întoarse.

— Maiestate, pot să vă întreb de ce nu mi-ați spus că Aymer de Valence a găsit sipetul care conținea *Cea din urmă profeție* când a ocupat Kildrummy?

Humphrey văzu un mușchi tresărind pe obrazul regelui. O emoție scânteie în ochii lui Edward, prea iute ca să-și dea seama ce anume era.

Când regele vorbi, vocea-i era joasă.

— N-am vrut să se afle că sipetul era gol... că Bruce mi-a furat profeția.

Humphrey șovăi, știind că se avânta pe o gheață subțire care putea crăpa în orice clipă sub el, dar nereușind să se abțină. În adâncurile acestea erau lucruri pe care nu le înțelegea.

— Atacul asupra lui Robert, în Irlanda... nu mi-ați explicat de ce voiați să aflu amănunte despre el. Am simțit că era vorba de mai multe decât voiați...

Se opri căutând cuvintele potrivite.

— ... să spuneți atunci. Poate că această cunoaștere m-ar ajuta să prevăd mai bine manevrele dușmanului?

Vocea lui Edward era dură ca o cremene:

— O să-ți spun care e următoarea mișcare a dușmanului. O să încerce să se ridice împotriva noastră cu spada și focul. O să caute să dezbine regatul pentru a cărui unire mi-am dedicat domnia, spre binele nostru, al tuturor, și va distruge tot ce am dobândit cu atâta muncă și vărsând atâta sânge. Își va bate joc de cei pe care odinioară i-a numit frați, oamenii Mesei mele Rotunde, și de cei care și-au sacrificat viețile pentru cauza noastră. Oameni ca tatăl tău. Nu uita că soldații prietenului lui Bruce, William Wallace, sunt cei care i-au luat viața la Falkirk!

Humphrey își abătu privirea în altă parte și Edward încuviință.

— Bruce te-a trădat la fel de rău ca pe mine. Mai rău poate, fiindcă s-a folosit de tine ca să se apropie de mine, ascunzându-și adevărata fire sub mantia falsă a prieteniei. Humphrey, omul ăsta e un mincinos, un ucigaș și un trădător! Trebuie doborât cu orice preț! Supraviețuirea regatului nostru depinde de asta!

DOVER, ANGLIA
1307

Prințul Edward stătea pe chei, strângând mâna lui Piers Gaveston într-a lui.

— N-o să fie pentru totdeauna.

Piers nu zise nimic. Ochii lui negri ca tăciunele scânteiau în lumină în timp ce privea corabia aflată la ancoră care urma să-l ducă din Dover în Franța, din ordinul regelui.

Edward strânse mai tare mâna prietenului său, silindu-l să se uite la el.

— Ți-o jur, Piers! O să trimit după tine imediat ce tatăl meu va muri.

— Și noua ta soție, prințe? Va îndura ea prezența mea alături de tine?

Edward se încruntă, auzind răceala din vocea celuilalt.

— N-o să aibă de ales. Isabella îmi va fi soție numai cu numele. Inima mea îți aparține pentru totdeauna.

— Alteță?

Edward privi în jur și-și zări scutierul ce se apropiase nesigur. În spatele lui falezele erau orbitor de albe în bătaia soarelui de martie.

— Alteță, căpitanul spune că trebuie să plece. Se schimbă fluxul.

Edward duse mâna la punga legată la brâu. Dezlegând-o, o puse în mâinile lui Piers.

— Asta trebuie să-ți ajungă până la Ponthieu.

Piers o privi. Un mușchi îi zvâcnea pe obraz.

— Mă îndoiesc c-o să mă țină o săptămână.

— Nu sunt bani. Sunt bijuterii și aur: inelele mele, broșele. Tot ce mi-a căzut în mâini.

Piers cuprinse punga cu mâna. După o clipă, păru să se îmbuneze. Ridică brațul și mângâie obrazul lui Edward, pe care un amestec de pete cafenii și gălbui însemnau locurile unde îl lovise pumnul regelui. Prințul își acoperise capul cu o pălărie care ascundea peticele de unde părul blond îi fusese smuls.

Edward își puse mâna peste a cavalerului, apăsându-și-o de obraz. Simți că mânia și disperarea amenințau să-l copleșească. Petrecuse atâția ani cu Piers alături, din zilele lipsite de griji ale copilăriei până la pasiunea dezlănțuită din adolescență și la focul lent al dragostei. Nu-și putea imagina viața fără el. Era ca și cum i-ar fi fost amputat un membru. Fără să se sinchisească de oamenii săi care-l așteptau în apropiere, Edward se aplecă și-l sărută, încercat de o durere surdă când simți moliciunea buzelor încadrate de barba țepoasă, parfumul familiar al părului uns cu uleiuri, căldura răsuflării celuilalt.

— Inima mea îți aparține, Piers. Pentru totdeauna.

Capitolul 25

BARRA, SCOȚIA
1307

I se părea că lui Dumnezeu îi plăcea să-l chinuie, făcându-l să revină pe insula asta cu inima la fel de grea ca în timpul primei călătorii. Câți morți avea să mai poarte în sinea lui până să se termine războiul ăsta? Sufletul lui devenise un cimitir.

Orizontul era dominat de contururile aspre ale Barrei, căci soarele înflăcărat cobora îndărătul dealurilor ei, dar Robert nu vedea decât chipurile lui Thomas și Alexander și pe al lordului Donough. Își amintea în cele mai dureroase amănunte cum se juca cu frații săi mai mici, luându-se la întrecere sau încăierându-se pe dealurile Carrickului, pe vremea aceea comitatul era lumea întreagă și ei îi erau stăpâni. Își aminti ce demn de încredere era Thomas, ce sincer era Alexander. Își aminti încrețiturile ochilor lui Donough când zâmbea și vocea tutorelui său umplând sala mare în timp ce povestea despre eroii legendari ai Irlandei. Privi drept în soare, dorindu-și ca el să ardă aceste imagini, să-i șteargă durerea, vinovăția, dar ele stăruiau bântuindu-i gândurile. Fratele său adoptiv stătea la prova înfășurat într-o pătură, cu fața plină de vânătăi colorată de lumina muribundă. Fionn stătea tolănit la picioarele lui cu capul pe labe, urmărind mișcările echipajului.

După ce se târâseră afară din ascunzătoare străbătuseră mile întregi prin pădure. Robert fusese silit să-l târască pe Cormac după el, neluând în seamă rugămințile acestuia de a-l lăsa pradă sorții. Când ajunseseră pe țărm, la câteva mile mai la nord de Turnberry, pe Robert îl apucase disperarea la vederea flotei sale aflate în larg, apropiindu-se de Arran. Dar, convins că Edward și oamenii săi nu ar fi plecat fără el, îl cărase pe Cormac de-a lungul falezei către un golfuleț secret unde el și frații săi se jucaseră adesea în copilărie. Speranța se transformase în ușurare la vederea galerei ancorate la mal. Când traversaseră

plaja, Edward și Nes le ieșiseră în întâmpinare alergând, în timp ce Fionn țopăia în jurul lor prin apă, încântat.

Ajunși în Arran și deveniți serioși după invazia eșuată și veștile din Galloway, Robert și oamenii săi își număraseră pierderile înainte să caute adăpost în Insulele Exterioare.

Robert își mută privirea de la Cormac către silueta masivă ce se rezema moale de catarg, cu mâinile legate la spate. Atacul nu fusese chiar lipsit de rezultate, își aminti el. Capul prizonierului fusese acoperit cu un sac legat cu sfoară în jurul gâtului. Cu câțiva ani în urmă Robert nu ar fi tratat astfel un om de rangul lui, dar lucrurile se schimbaseră. Avusese regele Edward grijă de asta. Stărui cu privirea asupra captivului, în timp ce degetele-i tânjeau să se încolăcească pe mânerul spadei și să se răzbune tăind fâșii însângerate din trupul bărbatului. Deși știa că prizonierul era ultima sa speranță, imboldul era aproape insuportabil. Atenția îi fu distrasă de un strigăt de avertizare dinspre una din berlinele ce escaladau crestele valurilor în fața lor.

Lachlan MacRuarie traversă puntea și privi în direcția indicată de membrul echipajului. Pătrundeau în gura portului Barra. Castelul se ivise, înălțându-se pe insula sa în fundal.

— Ce-i? întrebă Robert.

— Corăbii necunoscute, murmură Lachlan cu privirea ațintită asupra țărmului. Cinci cu toatele.

Robert își umbri ochii, apărându-i de strălucirea soarelui. Le vedea, cinci galere înșirate pe plajă. Erau mai mici decât ale lui Lachlan, nu atât de lungi și de rapide.

Edward i se alătură.

— Cine-s ăștia?

Robert se întoarse brusc la auzul strigătului ce răsunase în spatele lui. Era James Douglas. Tânărul sărise în picioare pe o bancă și chipul îi strălucea de încântare. Își flutura brațele deasupra capului, zâmbind cu gura până la urechi. Privind din nou către țărm Robert zări oameni alergând pe plajă. De la această distanță nu le putea desluși fețele, dar ochii i se opriră pe galbenul viu al tunicilor lor străbătute pe mijloc de o bandă lată. Era prea departe ca să distingă amănuntele, dar, năpădit de bucurie, știu pur și simplu că era în pătrățele albastre și albe. Erau culorile Marelui Intendent al Scoției.

Când cea dintâi dintre galere ajunse la țărm, soarele coborâse îndărătul dealului și pe plajă se iviseră și mai mulți oameni, ca să întâmpine ostașii reveniți acasă. Robert o zări printre ei pe Christiana, cu pletele fâlfâind în bătaia vântului ca un stindard, dar se concentră asupra lui James Stewart, care aștepta la mal cu silueta înaltă înfășurată într-o mantie tivită cu blană ce-i arbora blazonul. Când Robert sări pe nisip, James îi oferi unul din zâmbetele lui rare și îi ieși în întâmpinare. Se îmbrățișară, bucuroși de revederea la care niciunul dintre ei nu se așteptase.

Robert simți că zidul de dezaprobare și resentimente ce se ridicase între ei în ultimii doi ani se prăbușește. Nu simțea decât bucuria de a-și vedea vechiul prieten în viață, din nou alături de el. În timp ce se retrăgea din îmbrățișare, întrebându-se cu ce să înceapă, îl zări pe James Douglas, care se apropia privind timid de la unul la altul. Robert zâmbi și se trase în lături, făcându-i semn să-și salute unchiul care-i era totodată și naș. Tânărul se avântă înainte de parcă ar fi vrut să-l îmbrățișeze pe Intendent, dar se opri și se înclină respectuos.

Intendentul se apropie și-l cuprinse pe tânăr de umeri.

— Mesajul tău a fost ca răspunsul la o rugăciune.

Edward și Malcolm li se alăturară, urmați îndeaproape de Gilbert de la Hay și Neil Campbell, copleșiți de bucurie la vederea Intendentului, fost sfetnic al regelui Alexander, cândva Gardian al Scoției și unul dintre cei mai puternici nobili ai regatului.

După ce se salutară și întrebările începură să curgă, Robert îi opri:

— O să avem mai târziu timp să stăm la povești. Lăsați-mă să vorbesc singur cu James!

Lăsându-și oamenii să-și coboare echipamentul de pe corăbii, Robert îl conduse pe Înaltul Intendent de-a lungul țărmului, departe de mulțime. Când ajunseră la un pârâu care brăzda nisipul cu vinișoare scânteietoare, se răsuci către el.

— Când l-am întâlnit pe Malcolm, mi-a spus că te-a văzut părăsind pădurea Methven călare, dar chiar și atunci... Robert clătină din cap. După toate câte s-au petrecut, n-am îndrăznit să-mi fac speranțe.

— Eu unul am avut de ce să mă agăț, răspunse James. Din veștile aduse de iscoadele mele am înțeles că ești în viață. Trebuia însă să fiu în mișcare ca să evit să dau ochii cu englezii,

care mă hăituiau pe pământurile mele, așa că veștile au devenit tot mai puține de la o lună la alta. Când a venit vorbă de la nepotul meu că ți-ai găsit adăpost aici îmi pierdusem cu totul credința.

— Ai aflat despre ceilalți? Despre familia mea? Despre sir John și Christopher?

— Am auzit că Wishart și Lamberton au fost arestați și că John MacDougall și Comynul Negru au ridicat o oaste împotriva ta, dar în afară de asta n-am avut parte decât de zvonuri și povești din care mi-a fost imposibil să-mi fac o imagine, zise James cu gravitate. Dar am aflat că papa Clement te-a excomunicat.

Lui Robert i se păru că vede o acuzație în ochii căprui ai Intendentului și poate și o străfulgerare de mânie. După o pauză, privi în altă parte, ațintindu-și ochii asupra galerelor care încă se apropiau de țărm, pânzele negre ale corăbiilor clanului MacDonald și cele roșii ale MacRuarilor oglindindu-se în apele calme ale portului. Cu vocea sugrumată de supărare îi relată lui James ce soartă avusese familia sa în mâinile regelui Edward și veștile proaste pe care Cormac se chinuise să le aducă de la Galloway.

— Stindardul cu dragon și-a îndeplinit promisiunea, încheie el încet. Edward n-a arătat nici urmă de milă. Mă tem că Thomas și Alexander vor avea soarta lui Niall.

Îl privi pe Intendent, care ținea ochii închiși. Robert observă că părul acestuia încărunțise și mai tare, iar ridurile care-i brăzdau fața se adânciseră. Părea bătrân, bătrân și sfârșit.

În cele din urmă James se răsuci către el cu lacrimile din ochi scânteind în lumina amurgului.

— Robert, n-am cuvinte să spun cât de rău îmi pare!

— Eu i-am trimis acolo, James. Mi-am trimis frații la moarte.

Robert se așeză pe plajă, luând în mână un pumn de nisip.

— Știu că Alexander nu voia să se ducă. I-am poruncit să plece de lângă mine nu pentru că mi-ar fi putut servi în bătălie, ci fiindcă voia să mă căiesc pentru uciderea lui Comyn. De aia l-am trimis de lângă mine, de dragul blestematei mele de mândrii.

Lăsă nisipul să i se prelingă printre degete și vântul împrăștie grăunțele. Vocea i se înăspri:

— N-o să permit ca morțile lor să fie zadarnice! Trebuie să încerc din nou!

James nu zise nimic timp îndelungat. Privi bărbații și femeile care se adunaseră pe plajă. Torțe ardeau în întunericul ce se lăsa.

— Nu-i de colo că i-ai câștigat de partea ta pe MacDonald și pe lorzii Garmoranului. Malcolm, Gilbert, Neil și ceilalți și-ar da viața pentru tine. Eu însumi o să adun și o să înarmez cât mai mulți dintre oamenii mei.

Îl privi pe Robert.

— Dar nu cred că e de ajuns pentru a porni un război pe două fronturi, nu după ce spui că s-a petrecut la Turnberry și în Galloway.

James se lăsă pe vine alături de el.

— Te implor, sire, oferă-le compensații compatrioților care ți se împotrivesc. Bunicul tău și-a dat seama că ura dintre el și Comyni nu poate naște decât suferință. De aceea s-a retras după ce John Balliol a fost ales rege. Poate de dragul țării ăsteia e timpul să faci și tu la fel? Să te căiești?

Robert își aminti ziua aceea ploioasă din Lochmaben. Ziua în care luase Carrickul de la tatăl său și moștenise dreptul familiei la tron. Și-l aminti pe bunicul său spunându-i că cea dintâi datorie a unui rege era să țină Regatul Unit. Dar bătrânul nu trăise să vadă aceste vremuri sumbre. Atunci războiul abia se cocea, nu se născuse. Robert mai auzise aceste cuvinte din partea Intendentului în pădurea Methven și în ziua încoronării sale, dar acum era altfel. Nu mai simțea mânie sau ranchiună, ci o dezaprobare calmă.

— E prea târziu, James. Niciunul dintre noi nu poate șterge ce s-a întâmplat. S-a vărsat prea mult sânge. Comynii și aliații lor încă mai cred că John Balliol ar trebui să stea pe tronul Scoției. Nu mă vor accepta niciodată. Nu-mi vor jura niciodată supunere. Dacă există vreo speranță să-mi reconstruiesc regatul, ei nu pot fi parte din el. Acum înțeleg asta.

— E război civil, Robert. Cei de-un sânge luptându-se între ei.

— A devenit un război civil când l-am ucis pe John Comyn. Nu există decât o singură cale să-i punem capăt: o tabără trebuie s-o nimicească pe cealaltă dacă vrea să supraviețuiască. Cu voia Domnului, după aceea va fi pace.

— N-ai putea să aștepți aici, în siguranță? Nu cred că regele Edward va mai face umbră pământului multă vreme. Din câte spui tu, Aymer de Valence, Henry Percy și Dungal MacDougall

sunt cei care conduc campania asta. Ăsta nu-i Edward așa cum îl știm. Cred că asta înseamnă că sănătatea lui e prea șubredă ca să vină el însuși încoace. Când fiul său va urca pe tron, războiul ăsta se va schimba, poate chiar semnificativ. De ce să nu aștepți până atunci?

— Nu pot să aștept, James. Edward a sfidat moartea de prea multe ori. De unde știm că nu i se va îmbunătăți sănătatea și n-o să ne trezim cu el la vară, venit în nord sub flamura cu dragon? Trebuie să continui lupta. Fiecare zi în care stăpânirea englezilor în Scoția nu e contestată e o zi în care puterea lor crește.

— Și cum rămâne cu familia ta, cu Marjorie și Elizabeth? Edward se poate folosi de ele ca să te pedepsească dacă vei continua războiul.

Robert se ridică.

— Am pe cineva care mi-ar putea fi de ajutor. Vino!

Îl conduse înapoi de-a lungul țărmului, urmându-și pașii gravați în nisip. Oamenii încă mai descărcau provizii de pe corăbii și tot mai multe birline lăsau ancora în golf, iar echipajele se foloseau de șirurile de galere deja ancorate ca de un pod către țărm. Robert văzu că prizonierul fusese coborât la mal. Era îngenuncheat în nisip, cu mâinile legate la spate, și sângele de pe tunica lui aurie scânteia în lumina torțelor. Îl păzeau doi dintre oamenii lui Lachlan. Prizonierul își mișca agitat capul de la stânga la dreapta, ca și cum ar fi încercat să-și dea seama unde se afla. Robert îi auzea răsuflarea.

— În felul ăsta o să mă asigur că ai mei sunt teferi, zise el întorcându-se către Intendent. Și cred că o să le obțin chiar libertatea.

La auzul vocii sale prizonierul tresări.

— Bruce! Ticălosule!

Vocea îi era înăbușită de sacul de pe cap. Se zbătu să se ridice în picioare, dar unul dintre oamenii lui Lachlan îi puse mâna pe creștet și-l împinse cu fermitate înapoi în genunchi.

James îl privi șocat pe Robert.

— Ăsta-i…?

Robert zâmbi cu răceală:

— Henry Percy, lord de Alnwick.

— Cum?

— Lachlan, răspunse Robert, privindu-l pe umilitul lord englez cu aceeași satisfacție ca atunci, în Arran, când căpetenia îi arătase captura sa.

Percy, care își tăiase o potecă însângerată printre galloglașii puși pe fugă, nu văzuse muchia falezei din pricina ceții și a haosului. Calul lui căzuse peste margine. Îl scăpase faptul că fusese azvârlit din șa pe un prag pietros aflat la vreun metru dedesubt. Fără spadă nu avusese nicio șansă împotriva valului de oameni revărsându-se către plajă.

— Eliberează-mă, sau familia ta va avea de suferit! mârâi Percy.

— Familia mea suferă deja.

Robert vorbi pe un ton pragmatic, inexpresiv, având grijă să nu-și trădeze emoțiile în fața lordului care fusese unul dintre frații săi de arme pe vremea când erau amândoi Cavaleri ai Dragonului. Nu voia ca bărbatul din fața lui să știe ce simțea cu adevărat. Nu voia ca el să-i poată povesti regelui despre suferința sa. Nu voia să-i ofere o asemenea satisfacție lui Edward.

— Crede-mă, Bruce, că soarta lor se poate înrăutăți.

Robert le făcu semn oamenilor lui Lachlan:

— Puneți-l la păstrare!

În timp ce soldații îl săltau în picioare, nobilul cel corpolent se răsuci către Robert.

— Oamenii mei vor veni să mă salveze, trădătorule, și când o vor face o să-ți dorești să nu te fi născut! Tu și tot neamul tău de ticăloși!

Robert așteptă până când soldații îl luară pe Percy.

— O să îl ofer în schimbul fiicei mele, a soției și a surorilor.

Întorcându-se să vadă reacția Înaltului Intendent, zări un bărbat care se ivise la marginea mulțimii și privea cum Percy era târât pe plajă. Robert îl privi fără să-și creadă ochilor. Acolo, pe plajă, era Alexander Seton.

James îi urmări privirea și încuviință.

— Alexander m-a găsit la Butte acum două luni. Te căuta, la fel ca mine, dar fără succes. A ales să stea cu mine și să aștepte vești.

Surprinderea lui Robert se stinse, lăsând loc prudenței:

— A dezertat când eram la Aberdeen, James. Nu l-am mai văzut de atunci.

— Mi-a spus. Poate nu contează, dar pare să-și regrete sincer faptele.

Alexander se uită în jur și surprinse privirea lui Robert. Păru să înțepenească, apoi înaintă nesigur. Ocupați lângă corăbii, ceilalți nu-l observaseră încă.

În timp ce bărbatul se apropia, Robert își dădu seama ce mult se schimbase. Chipul lat și cu pometi puternici al lui Alexander era acum subțiat. O barbă presărată cu fire cărunte îi acoperea gura și falca. Avea o cicatrice proaspătă pe frunte și nasul părea să-i fi fost spart. Anul ce trecuse nu fusese blând cu el. Robert simți o oarecare satisfacție.

Alexander să lăsă în genunchi înaintea lui.

— Maiestate! zise el plecându-și privirea. Iertare!

Robert privi în jos către el, rămășițele lungii lor prietenii îndemnându-l într-o direcție, în timp ce resentimentul și neîncrederea îl îmboldeau în direcția opusă.

— Ridică-te! zise el după o clipă.

Așteptă ca Alexander să se ridice în picioare.

— Unde-ai fost?

— De la Aberdeen am plecat în Lothianul de Est o vreme, zise Alexander cu ochii în pământ. M-am predat englezilor în speranța că o să îmi recapăt pământurile, dar pe urmă am aflat că forțele lui John MacDougall te-au atacat în Lorn.

Își ridică privirea:

— Atunci mi-am dat seama de greșeala mea. N-am putut suporta să nu știu ce vi s-a întâmplat – ție, prietenilor mei, lui Christopher –, așa că am plecat în căutarea ta.

Își privi mâinile.

— Sper că o să îmi pot repara greșeala.

Robert se întrebă brusc dacă Alexander aflase ce soartă avusese vărul său. Probabil că nu, dat fiind că nici James nu știuse. Se gândea cum să deschidă discuția când zări o femeie apropiindu-se. Era Brigid, cu picioarele goale afundându-i-se în nisip. Expresia ei îi atrase imediat atenția. În ultimele luni o văzuse pe prea multe chipuri ca să nu știe ce însemna.

•

Oamenii coborau pe țărm în înserarea albăstrie, cu flamurile torțelor pâlpâind. Nori întunecați pătau cerul și-și aruncau umbrele peste apă. Valurile foșneau pe nisip. Când procesiunea ajunse lângă barca înălțată deasupra unui cuibar de lemne de

foc, pe malul apei, formă un cerc în jurul ei. Câțiva oameni se priviră între ei căutând îndrumare, nesiguri, ba chiar nervoși în fața acestui ceremonial nefamiliar.

Robert se apropie cel dintâi de barcă. Ținea într-o mână o bucată de pergament și în cealaltă destinul pe care i-l făcuse Affraig. Coroana fragilă din centrul împletiturii se legăna la capătul funiei ei. Se opri lângă barcă, o berlină în miniatură, nu mai mare decât un coșciug. Înălțată pe piedestalul ei din bușteni și crengi îi ajungea până la mijloc. Privi trupul întins înăuntru. Affraig părea micuță, înfășurată în mantia ei cafenie zdrențuită, care îi lăsa la vedere numai chipul supt și ridat. În jurul ei fuseseră înghesuite vreascuri și bucăți de cârpă, făcând să pară că era culcată într-un cuib. Murise cu numai trei zile în urmă, dar, deși frigul conservase cadavrul, Robert surprinse duhoarea dulceagă a descompunerii pe sub mirosul lemnului proaspăt tăiat și al ierburilor presărate de Brigid în jurul ei.

După o pauză, puse împletitura din crenguțe pe pieptul ei. Și-o aminti povestindu-i cum tatăl lui venise la ea beat, cerându-i să-i țeasă destinul, acela de a fi rege. Ea îi dăduse ascultare, dar când unul dintre oamenii lui o batjocorise și contele refuzase să-i facă dreptate, îi smulsese destinul din copac și i-l lăsase făcut bucăți lângă zidul castelului. Blestemul se împlinise. Tatăl lui nu fusese încoronat. Amintirea îl făcu să se întrebe dacă era bine ce făcea, dar Brigid îi spusese că asta ceruse Affraig înainte să moară.

„Spune-i să-l ardă. Odată cu trupul meu”.

Robert se retrase în mulțime, cu pergamentul încă în mână. Surprinse privirea lui Brigid, care înclină din cap. Alături de ea stătea Elena, strângând în mână un mănunchi de ferigi. Îndemnată cu blândețe de mama ei, fata se apropie de barcă. Fu nevoită să se ridice pe vârfuri ca să poată pune ferigile în barcă, lângă cadavrul bătrânei. Când termină, se întoarse și reveni grăbită lângă Brigid.

Christiana străbătu mulțimea și se opri lângă Robert.

— Maiestate?

Robert îi întâmpină privirea întrebătoare cu o înclinare a capului.

Christiana le făcu semn purtătorilor ei de torțe. Aceștia înaintară împreună, înconjurând vasul cu un cerc de foc. Unul câte unul, înfipseră torțele cât mai adânc în rugul de dedesubtul

bărcii. Acesta începu să fumege și limbi de flăcări linseră fundul vasului, iar bărbații se retraseră în rândurile mulțimii amuțite ce urmărea acest ceremonial al lumii vechi desfășurându-se din nou pe țărmul lor. Nici vorbă de înmormântare creștinească pentru vrăjitoare. Affraig vrusese să fie arsă. La cererea lui Robert, Christiana discutase cu cei mai în vârstă dintre oamenii ei, cei care trăiseră sub nordici și își aminteau arderile pe corabie ale vikingilor morți.

— Îți mulțumesc, doamnă! murmură el.

Christiana zâmbi fără un cuvânt și flăcările îi luminară ochii verzi pe măsură ce briza ațâța focul, trimițând scântei învârtejite pe cerul înserării.

Focul se înteți iute, învăluind bărcuța și luminând chipurile adunării. Robert își plimbă privirea peste rândurile lor tăcute. Lachlan MacRuarie stătea în apropiere, strângând în pumn un pocal bătut cu nestemate. Obrazul îi era brăzdat de o rană proaspătă, căpătată în lupta de la Turnberry, o nouă cicatrice de adăugat colecției de pe chipul lui. Căpetenia pierduse cincizeci de oameni în încăierare. Angus MacDonald, de trei ori pe atât. Lordul de Islay stătea alături de oamenii săi, cu ochii pierduți în flăcări. Erau acolo și Edward, Ness și Neil Campbell, alături de Cormac, cu vânătăile încă vizibile. În spatele lor stăteau Malcolm și Gilbert. Lordul de Erroll se înălța cu un cap deasupra tovarășilor să-i și chipul îi era sumbru. James Douglas stătea lângă unchiul său. De cealaltă parte a Înaltului Intendent se afla Alexander Seton.

Văzând numeroasele capete plecate și ochii închiși în rugăciune, Robert fu surprins. Le ceruse să i se alăture ca s-o cinstească pe Affraig, dar în afară de Brigid și de Elena nimeni nu o cunoscuse pe bătrână. Privind de la Edward la Cormac și de la James la Angus își dădu seama că fiecare se gândea la propria lui suferință. Affraig ajunsese să reprezinte tot ce pierduseră: acest trup îmbătrânit întruchipa o sută de morți diferite, pentru a fi jelite ca una. Mutându-și privirea asupra flăcărilor, se gândi la Niall, John de Atholl, Christopher Seton și Donough, îmbrățișându-i pe rând pe fiecare în minte înainte să-i elibereze.

„Dă-le, Doamne, odihnă veșnică și fie ca lumina eternă să strălucească asupra lor!”

Se gândi la Marjorie și la Elizabeth, la Mary și la celelalte trei surori ale sale, la Robert Wishart și la William Lamberton, la nepoții săi, micul Donald de Mar și tânărul Thomas Randolph, la Isabel Comyn: toți zăcând în închisorile englezilor din pricină că îi fuseseră loiali. Se gândi la Thomas și la Alexander, despre sorțile cărora nu știa nimic, dar pentru care se temea de ce-i mai rău. Noaptea aceasta era menită jelirii celor morți, dar ziua de mâine le aparținea celor vii. Cu o armată de zece oameni sau de zece mii, avea să elibereze Scoția și să-și readucă familia înapoi.

Flăcările se învolburară cuprinzând trupul lui Affraig, consumându-i trupul cu trosnete asurzitoare și coroana de iarbă-neagră odată cu el. În timp ce împletitura se transforma în scrum, Robert își imagină destinul său călit în acest foc, prinzând viață în centrul său incandescent. Privi pergamentul din mâinile sale. Brigid i-l dăduse cu o noapte în urmă, la puțin timp după sosirea lui în Barra. Pielea moale, gălbuie era acoperită de litere. Scrisul era surprinzător de ordonat dată fiind slăbiciunea lui Affraig în ultimele ei zile de viață. Ochii lui stăruiră pe cele trei rânduri din centru:

Și când regele cel lacom va muri
Britanii să-și ia țara îndărăt se vor porni.
Acesta-i adevărul rostit de Merlin Profetul.

Când i-l înmânase, Brigid îi transmisese ultimele cuvinte ale mătușii ei:

— A spus, stăpâne, că trebuie să-ți îmbrățișezi moștenirea străbună. Sângele vechii lumi îți curge prin vine, ți-a fost trecut de mama ta și de regii Irlandei. Amintește-ți asta acolo, în inima vestului. A spus să nu îl combați pe regele Edward cu propriul lui foc, ci să-l folosești ca să-ți aprinzi semnalul – crucea în flăcări. Vorbește-le irlandezilor neliniștiți. Cheamă la luptă Țara Galilor cucerită. Regele Arthur a domnit peste britani. El e campionul lor, nu al lui Edward. Trebuie să-l iei îndărăt.

— Maiestate?

Auzind vocea, Robert își ridică privirea de la pergament. Observă că Alexander Seton se apropiase de el. Cât timp el citise profeția lui Affraig, mulțimea începuse să discute în șoaptă.

Chipul lui Alexander era scăldat în lumina jucăușă a focului.

— Sir James mi-a spus că vrei să le trimiți un mesaj englezilor, oferindu-l pe Henry Percy în schimbul familiei tale?

Robert încuviință.

— Maiestate, te implor, lasă-mă să duc eu acest mesaj! Lasă-mă să-mi răscumpăr greșeala!

PARTEA A PATRA

1307

„Fie ca nobilul lor exemplu să vă însuflețească. Deșteptați în voi spiritul vechilor romani și nu vă temeți să mărșăluiți împotriva dușmanilor care așteaptă să ne atace în vale, ci îndrăzneți și cu spada în mână cereți-le ce vi se cuvine”.

Istoria regilor Britaniei,
GEOFFREY DE MONMOUTH

Capitolul 26

VALEA TROOLULUI, SCOȚIA
1307

Ploaia veni de dincolo de creste, năpădind pantele acoperite de iarbă-neagră și căzând în panglici lungi, cețoase, până în adâncimile viroagei ce tăia un șanț adânc între munți. Înțepa cu mii de ace suprafața *loch*-ului ce umplea valea și răpăia pe coifurile celor cincizeci de oameni ce alergau cât puteau de repede pe cărăruia îngustă ce șerpuia printre pădurile de pe țărmul sudic.

Respirând cu greutate, James Douglas privi peste umăr, clipind ca să-și alunge din ochi picurii de ploaie și sudoarea. Prin tunelul întunecat al copacilor întrezări călăreții departe în urma sa. Dușmanul câștiga teren. Auzind strigătul lui Neil Campbell, James se întoarse la timp ca să zărească un copac căzut care bloca trecerea. S-ar fi repezit drept în el. Părea să se fi prăbușit recent, încă o victimă a furtunilor de primăvară. Până acum, aceste obstacole îi ajutaseră pe scoțieni, stânjenind cavaleria

engleză care îi urmărea, dar distanța se micșora. Nu mai puteau fugi multă vreme.

Mulțumindu-i din priviri lui Neil, James escaladă bușteanul. Aterizând în noroi pe partea cealaltă, se ridică și goni pe urma tovarășilor săi, încercând să nu ia în seamă durerea din picioare și arsura din plămâni. Nu puteau merge decât înainte. La dreapta malul cobora abrupt spre apele adânci ale lui *loch* Trool. La stânga, panta abruptă urca printr-o pădure deasă de frasini, ilice și mesteceni spre culmile stâncoase ale munților.

Dincolo de ropotul ploii și de respirația lui șuierată, James auzea bubuitul copitelor și strigătele urmăritorilor lor, tot mai triumfătoare pe măsură ce aceștia se apropiau de scoțieni. Printr-un gol neașteptat între copacii din dreapta sa surprinse o flacără străfulgerând de cealaltă parte a *loch*-ului. Săgeata aprinsă se ridică asemenea unei comete dinspre dealurile de pe malul nordic. La vederea semnalului, James se simți copleșit de ușurare și reuși să iuțească pasul. Câteva clipe mai târziu auzi un huruit stins. Începu ca un tunet îndepărtat, răsunând undeva pe înălțimi. În fața lui tovarășii săi încetineau și se întorceau în timp ce vuietul creștea și umplea valea, însoțit de un val de trosnete și scrâșnete.

— La pământ! strigă Neil.

Ajuns lângă ceilalți, James se trânti pe malul abrupt chiar în clipa în care un bolovan uriaș se ivi rostogolindu-se dintre copacii de deasupra cărării. Ghemuit și apărându-și capul cu mâinile, îi zări pe englezi, unii încă la mare distanță, încercând să-și întoarcă armăsarii care se ridicau panicați în două picioare. Bolovanul lovi cele dintâi rânduri, strivind un bărbat și măturând alți trei în *loch* înainte să se scufunde el însuși, într-o jerbă imensă, înspumată. Urmară alți bolovani, cu zecile, rostogolindu-se de pe deal într-un potop de pietre și copaci doborâți, antrenați în cădere. Cavalerii încercară să-și îmboldească animalele din calea pericolului, dar nu aveau încotro s-o apuce. Când avalanșa de bolovani ajunse la ei, se ridicară urlete de spaimă și durere.

Un bolovan se abătu din drum și coborî hurducăind, apropiindu-se periculos de James și de tovarășii săi. Se izbi de un copac aflat deasupra scoțienilor, provocând o ploaie de crengi frânte, apoi plonjă în *loch* ridicând un jet de apă. După trecerea lui se lăsă o liniște stranie, întreruptă numai de ciripitul

isteric al păsărilor și de țipetele stinse ale oamenilor și cailor răniți. James privi printre copaci cu urechile ciulite. După un moment, din înălțimi se auzi un urlet îndepărtat, crescând tot mai mult în intensitate.

Neil își smulse spada din teacă. Întâlni privirea lui James cu ochii arzători.

— Pentru tatăl tău!

James își trase și el spada din teacă.

— Pentru Wallace!

Împreună, cei cincizeci de scoțieni alergară înapoi pe propriile urme către englezii aflați la ananghie și strigătele lor războinice se înălțară, unindu-se cu ale compatrioților lor care se revărsau în josul dealului pe urma bolovanilor.

AYR, SCOȚIA
1307

Când Humphrey deschise ușa, Aymer își ridică privirea încordat. Contele stătea aplecat deasupra unei mese din centrul încăperii, pe suprafața căreia erau împrăștiate hărți și suluri cu socoteli. Cufere și lăzi încă neumplute se înșirau de-a lungul unui perete. Lumânările se străduiau vitejește, dar fără succes să lumineze încăperea sumbră. Ferestrele plumbuite erau încețoșate din pricina ploii. Într-un colț se afla o găleată în care se aduna apa ce picura dintr-o crăpătură a tavanului.

Aymer avea un pergament în mână. Îl ridică în timp ce Humphrey închidea ușa.

— Regele nu mai are încredere în mine?

Humphrey se încruntă:

— Cum adică?

Aymer ocoli masa și se apropie de el.

— Mi-ai lăsat impresia că Edward te-a trimis aici să mă ajuți să-l capturez pe Bruce.

— Ce te-a apucat, Aymer?

— Tocmai am primit un mesaj de la rege. Vrea să știe de ce nu l-am prins încă pe dușman. Mă acuză că sunt prea moale! zise Aymer lovind pergamentul cu dosul palmei. Că îmi lipsește hotărârea! Că nu-mi dau seama de urgența situației! Edward te-

a trimis să mă spionezi, Humphrey? Să îmi observi metodele și să-i dai raportul?

Îl privi cu ochi mijiți:

— I-ai spus despre Percy?

— N-am trimis niciun raport către rege de când am sosit aici. Cât despre Percy, eu sunt cel care te-a sfătuit să păstrezi tăcerea cu privire la capturarea lui. Încă mai sper că-l putem recupera fără să-l deranjăm pe rege.

Bocănituri sonore reîncepură afară: muncitorii își reluaseră lucrul după masa de prânz. Humphrey se încruntă la auzul ciocănitului care umplea încăperea. Sosind cu câteva săptămâni în urmă, găsise orașul pradă haosului, căruțele aglomerând străzile, cazarma englezilor plină de schele și gunoiul zăcând în grămezi peste tot. După ce respinsese flota lui Bruce la Carrick, Aymer revenise în Ayr, temându-se de un alt atac. Îl trimisese pe Ralph de Monthermer să se ocupe de garnizoana din Turnberry și rămăsese să supravegheze refacerea fortificațiilor orașului. Făcut una cu pământul atât de englezi, cât și de scoțieni Ayrul încă nu-și revenise după ultima distrugere.

Aymer se apropie de masă și aruncă pergamentul pe ea. Luă o carafă și își turnă vin, apoi o ridică întrebător către Humphrey care clătină din cap.

— Naiba să-l ia pe grăsanul ăla prost! Cum de s-a lăsat prins Percy?

Expirând violent, Aymer se așeză pe un scăunel.

— A trecut aproape o lună de când a căzut prizonier. Crezi că-i mort?

— Robert nu-i prost. Fie o să ceară o răscumpărare în bani, fie, dacă știe despre soarta familiei sale, o să îl dea în schimbul libertății lor.

— Humphrey, am fost atât de aproape! zise Aymer încleștându-și pumnul. Atât de aproape să pun mâna pe ticălosul ăla!

Humphrey își sprijini palmele pe masă și privi harta, urmărind coasta de vest a Scoției: *loch*-uri marine ca niște despicături prelungi, bariere muntoase și mici pâlcuri de insulițe pe întinderea vastă de pergament. „Unde ești tu, Robert?”

La auzul unui ciocănit în ușă, cei doi tresăriră. Unul dintre cavalerii lui Aymer își vârî capul înăuntru:

— Domnule, la poartă s-a adunat o gloată care cere de mâncare.

— Fă-le vânt! mârâi Aymer. Și data viitoare omoară câțiva ca să priceapă ceilalți că vorbești serios.

Cavalerul se retrase și Aymer clătină din cap:

— Aș fi alungat toți locuitorii dacă n-aș fi avut nevoie de ei ca să reconstruiesc orașul, zise el făcând o strâmbătură. Locul ăsta împuțit e plin de vagabonzi care se smiorcăie că prințul Edward și oamenii lui le-au distrus recoltele și i-au lăsat fără nimic. Le spun să-l caute pe Bruce dacă vor să dea vina pe cineva.

— Ne-am putea folosi de asta, propuse Humphrey cu gândul încă la execuțiile recente ale lui Thomas și Alexander în Carlisle.

Se temea din ce în ce mai tare că justiția aspră a regelui n-avea decât să-i înfurie pe scoțieni, făcându-i mai dispuși să se adune sub stindardul lui Bruce.

— Acum locuitorii Ayrului sunt speriați. Știu mai bine ca oricine ce poate face armata engleză. Asta îi face supuși, da. Dar, dacă am fi niște stăpâni mai binevoitori, n-am putea să trezim în rândurile lor loialitatea? Să-i facem să-și dea seama că nu pot conta pe ajutorul lui Bruce. Să nu le dăm motive să-l sprijine.

— Ți se pare că am timp să ar pământul ca să dau de mâncare unor țărani? zise Aymer vehement. Liniile noastre de aprovizionare dinspre est sunt și așa slabe. Abia ne putem menține garnizoanele.

Își dădu vinul pe gât și își mai turnă, ridicând glasul:

— Nu știm unde e Bruce sau când o să-și facă apariția din nou. Știm că se bucură de susținerea celor din insule și la asta se mai adaugă zvonurile că James Stewart e în viață și își mobilizează arendașii pentru război. Sunt un singur om, cu resurse limitate. Regele o fi vrând să fac minuni, dar nu pot să reclădesc Ayrul, să le caut în coarne afurisiților de scoțieni și să cercetez fiecare văioagă și *loch* din gaura asta nenorocită în căutarea trădătorului ăluia!

Cu o mișcare brutală a brațului, Aymer mătură cât colo jumătate din hărțile și sulurile de pe masă.

Humphrey îl văzuse arareori pe conte atât de tulburat. Se aplecă să ridice câteva hărți căzute, vorbind pe un ton calm ca să-l potolească pe celălalt.

— Dacă Înaltul Intendent se află pe moșiile lui, am încredere că Robert Clifford îl va găsi. Dungal MacDougall patrulează prin Galloway alături de oamenii noștri. John MacDougall și Comynul Negru și-au mobilizat toate forțele în Argyll și Lorn, iar John de Menteith e în continuare la castelul Dunaverty. Aymer, când Bruce își va face apariția, vom fi pregătiți să-l întâmpinăm.

Doar rostind cuvintele, Humphrey simți că arde de nerăbdare. Niciodată nu-și dorise mai fierbinte să îl găsească pe Robert. Ultima conversație cu regele Edward îi rămăsese gravată în minte, ațâțându-i îndoielile și bănuielile. Unde se termina adevărul și unde începea minciuna? Nu mai știa și numai Robert deținea răspunsul la toate aceste întrebări.

Ușa se deschise și cavalerul reapăru.

Aymer îl privi mâniat.

— Tunete și trăsnete, Matthew! Descotorosește-te de ei!

— Nu-i vorba de cerșetori, seniore. A sosit sir Ralph de Monthermer. A prins doi oameni de-ai lui Bruce.

Aymer și Humphrey se priviră. În clipa următoare amândoi porneau spre ușă.

Haosul era la el acasă în curtea plină de gunoaie și vuind de zgomotul lucrătorilor ce munceau pe schele. Ieșind din clădire pe urmele lui Aymer, Humphrey zări un grup de călăreți descălecând în fața grajdurilor. Picioarele cailor erau împroșcate cu noroi. Printre călăreți se număra și Ralph de Monthermer. Mantia galbenă a contelui de Gloucester, cu blazonul ei înfățișând un vultur verde, era o pată de culoare în după-amiaza mohorâtă. Humphrey și Aymer traversară curtea către el, ridicându-și glugile mantiilor ca să se apere de ploaie și plescăind cu cizmele prin băltoace.

Auzindu-i că se apropie Ralph, se întoarse și o expresie de surprindere și încântare se ivi pe chipul lui prelung și supt, încadrat de barbă.

— Sir Humphrey, nu știam c-o să te găsesc aici. Mă bucur să te văd, frate! zise el, întinzând mâna.

Humphrey i-o strânse, dar Aymer interveni, brutal în nerăbdarea sa.

— Ce vești ai de la Turnberry, sir Ralph? întrebă el privind peste umărul celuilalt. Ai prizonieri?

Humphrey observă răceala ce se ivise pe chipul lui Ralph, dar contele își chemă trupa și cinci soldați se apropiară escortând

doi bărbați și ducând de căpăstru un cal de povară. Animalul avea niște desagi largi prinși de o parte și de alta și orice se afla înăuntru făcea să se întindă pânza udă. Humphrey îi cercetă pe cei doi captivi. Unul îi înfruntă privirea sfidător, în ciuda vânătăilor de pe față. Celălalt, cei mai tânăr, își ținea ochii în pământ și tresări când oamenii lui Ralph îl îmbrânciră dinaintea lui Aymer. Humphrey nu-l cunoștea pe niciunul dintre ei.

Evident nici Aymer, care își făcu nemulțumirea simțită în ton.

— Mi s-a spus că e vorba de oamenii lui Bruce?

Ralph făcu semn din cap și unul dintre cavalerii săi trase la o parte mantia zdrențuită a prizonierului sfidător, dând la iveală o tunică. Albă cândva, era acoperită de straturi de sânge și praf. Ochii lui Humphrey poposiră pe V-ul răsturnat de culoare roșie ce abia se vedea din cauza murdăriei.

— Una dintre patrulele mele i-a prins la sud de Carrick. Arată-le! îi zise Ralph omului ce ducea calul de povară.

Bărbatul se supuse, dezlegând unul dintre saci. Ploaia îi răpăia pe trup în timp își ducea sarcina la îndeplinire. Humphrey își ridică privirea și observă că se întunecase și mai tare cerul. Nori joși și amenințători goneau iute pe deasupra capului. În timp ce omul lui Ralph cobora desagile cu ajutorul unui camarad, pânza plesni. Sub privirile lui Humphrey și Aymer un șuvoi strălucitor de argint se revărsă în noroiul curții.

— Cred că adunau arenda pentru Bruce, zise Ralph, întorcându-se către ei în timp ce oamenii lui se chinuiau să pună capăt revărsării.

La vederea monedelor, pe chipul lui Aymer se ivise o expresie lacomă.

— Atunci trebuie să știe unde s-a stabilit. Își abătu privirea asupra prizonierilor: Spuneți-mi, unde e stăpânul vostru! Unde-i Bruce?

Bătrânul înfruntă privirea cruntă a lui Aymer cu ochi mijiți de ură.

— O să vă sune ceasul, englezilor! Pieirea voastră se apropie! Când regele vostru cel lacom va muri, ne vom lua înapoi pământul. Asta e adevărata profeție a lui Merlin!

Humphrey îl privi uluit pe bărbat, șocat de vehemența din glasul acestuia.

Ralph încuviință sumbru:

— Numai asta spune de când l-am prins. Dar nimic mai folositor de-atât, din păcate.

Se strânse și își vârî capul între umeri, căci ploaia se transformase pe neașteptate în grindină, căzând cu forță în jurul lor și acoperind pământul cu un strat alb.

Servitorii care străbăteau curtea cu treburi se repeziră la adăpostul clădirilor. Bubuitul sonor al unui tunet acoperi ciocăniturile lucrătorilor. Un fulger străbătu cerul întunecat.

Aymer îi făcu semn lui Matthew, ridicându-și vocea ca să se facă auzit în ciuda furtunii.

— Închide-i! O să-i interogăm noi!

În timp ce cavalerul îi conducea pe oamenii lui Ralph către cazarmă, silindu-i pe cei doi prizonieri să mărșăluiască între ei, Aymer se întoarse către conte.

— Majordomul meu o să-ți arate unde poți dormi la noapte.

— Îl conduc eu, interveni Humphrey.

Aymer se încruntă.

— Nu vrei să mă ajuți să-i interoghez?

— Îmi trebuie ceva din camera mea. O să vin și eu în curând.

— Cum vrei.

Aymer se răsuci pe călcâie și porni către cazarmă pe urmele prizonierilor.

Când Humphrey îl conduse la adăpost, Ralph oftă ușurat.

— Afară zici că-i sfârșitul lumii.

Își coborî gluga și își trecu o mână prin părul ud, împrăștiind stropi de ploaie.

— Aymer devine stăpân peste un micuț regat, nu-i așa? Numai coroana zici că-i lipsește.

Humphrey tresări. Își dădu seama că, preocupat de izbucnirea prizonierului, nu auzise spusele lui Ralph. Când prietenul său repetă, Humphrey râse sec.

— Așa-i. Dar dacă poate cineva să-i facă pe oamenii ăia să vorbească, Aymer e acela. Nu poți să-l acuzi că nu știe să fie convingător.

Ralph încuviință scurt, fără urmă de zâmbet.

Între Ralph și Aymer nu era mare dragoste. Cu trei ani în urmă, Aymer îi spusese regelui că Ralph avea o aventură cu fiica sa, dezvăluire în urma căreia Ralph fusese azvârlit în temniță. În cele din urmă soarta îi surâsese, căci, implorat de Joan, Edward le permisese în cele din urmă să se căsătorească

și, prin soția sa, Ralph devenise conte de Gloucester. Dar nu-i iertase niciodată trădarea lui Aymer.

— Ești de mult aici?

— De câteva săptămâni, răspunse Humphrey în timp ce îl conducea printr-un coridor întunecos. Doi servitori trecură zoriți pe lângă ei, înclinând din cap dinaintea celor doi baroni.

— Regele m-a trimis aici după ce a primit veștile despre flota lui Bruce.

— Soția mea e în continuare cu el la Lanercost?

Humphrey încuviință.

— Joan m-a rugat să-ți spun că se roagă pentru tine.

Ralph zâmbi.

— Se simte bine?

— Când am plecat, suferea de febră, dar era într-o dispoziție bună.

— Îi merge bine în compania prințului, răspunse Humphrey precaut.

Nu se îndoia că Ralph avea să afle în curând despre scandalul ce zguduise Curtea regală, dar nu era nevoie să pună paie pe foc bârfind.

— Au fost niște probleme cu Piers Gaveston, dar cred că le-am depășit de-acum. Gilbert pare să fi devenit prieten la cataramă cu nepotul meu, Henry.

— Doamne, când mă gândesc la tinerii ăștia mă simt bătrân! zise Ralph clătinând din cap. Mi se pare c-a trecut un veac de când am fost în locul lor: Cavaleri ai Dragonului.

Humphrey se opri în fața unei uși.

— Ar trebui să-ți placă aici.

Ralph șovăi, schimbându-se la față.

— Humphrey, te întrebi vreodată cum ar fi fost viețile noastre acum dacă Edward l-ar fi lăsat pe Robert să ia tronul Scoției câtă vreme încă ne era credincios? Oare Gilbert și Henry vor trăi să apuce pacea, sau acesta va deveni și războiul lor? Împinse ușa, cu fruntea încruntată. Când se va termina?

Humphrey nu răspunse. Se gândi la rege în Lanercost, conducând războiul de pe patul de moarte, și cum la fiecare ordin de pe buzele sale încă un bărbat urca pe eșafod, încă un fiu al unei mame era ucis pe câmpul de luptă. Într-adevăr, când avea să se sfârșească?

— O să spun să ți se aducă vin și mâncare.

Lăsându-l pe Ralph să se instaleze, Humphrey își continuă drumul către camera sa. Intră și închise ușa chiar în clipa când un tunet bubui, făcând să zornăie geamurile. În încăpere era întuneric, din foc nu mai rămăsese decât cenușa. Se apropie de unul dintre cufere, se lăsă pe vine în fața lui și îl deschise. Răscoli hainele dinăuntru până ce degetele sale dădură de o carte legată în piele. Când o scoase, literele de aur de pe copertă scânteiară.

Profeția lui Merlin
Geoffrey de Monmouth

Humphrey știa pe de rost traducerea *Celei din urmă profeții* găsite de rege la Nefyn, dar, deși citise cartea de câteva ori, pe celelalte consemnate de Monmouth le știa mai puțin. Însă, în timp ce mătura paginile cu privirea, știa deja în sinea lui că nu va găsi acolo cuvintele rostite de prizonier. O asemenea profeție ar fi ținut-o minte. Oare Robert își folosea cunoștințele despre viziunile lui Merlin, dobândite pe când era Cavaler al Dragonului, ca să răspândească o nouă credință în rândurile susținătorilor săi? Sau avea legătură cu textul străvechi ce dispăruse din sipetul său?

Auzi pași zoriți traversând camera în spatele lui, dar înainte să se întoarcă cineva îl înhățase pe la spate. Humphrey înțepeni simțind lama ce-i apăsa gâtlejul.

— Scoate un sunet și-o să te ucid!

CONACUL BURSTWICK, ANGLIA
1307

Elizabeth se înțepă cu acul și tresări. Își ridică degetul și contemplă stropul de sânge ce înflorea în vârful lui. Îl supse grăbită și continuă să petreacă firul de mătase albastră prin pătratul de bumbac, cu degete stângace din lipsa exercițiului. Scrisul era dezordonat, dar nu avea timp să-l facă să fie elegant. Cu o săptămână în urmă, după luni de rugăminți, îi permiseseră în sfârșit să capete ustensile pentru brodat vreme de o oră pe săptămână. Acest răgaz era aproape pe terminate. Inima ei părea să numere clipele rămase.

În ultimele șase luni petrecute în această încăpere strâmtă, timpul căpătase altă însemnătate pentru Elizabeth. În primele săptămâni de la încarcerare se întinsese nesfârșit înaintea ei, fiecare zi lungă cât o eternitate. Pereții văruiți ai închisorii ei mobilate numai cu un pat tare, o masă și un scaun păreau să se contracte până când devenea convinsă că o vor strivi. În acele prime zile, după ce frica de a nu fi rănită o părăsise și își dăduse seama că era posibil să stea în această încăpere, vie și nevătămată, până la moarte, își ieșise din minți și se aruncase asupra ușii, urlând și lovind-o cu pumnii. Acum timpul era o singură zi, repetată iar și iar fără alte variații decât succesiunea lentă a anotimpurilor pe care o urmărea printre șipcile obloanelor ferestrei ce dădea către câmpuri și către o pădure îndepărtată.

Înfigând și scoțând acul din pânză, Elizabeth se gândi la toate momentele din copilăria ei când își implorase tatăl să o lase să intre la mănăstire. Își dorise cu disperare o viață de tăcere și rugăciune în fața perspectivei căsătoriei cu un nobil mai vârstnic, a cărui soție murise născând încă unul din numeroșii săi copii. Fusese atât de disperată, încât fugise cu Robert, sperând că el o va salva de acest viitor. Soarta era o stăpână crudă. Nu numai că Elizabeth se pomenise prizoniera unei căsnicii nefericite, dar acum, în cele din urmă, i se îndeplinise dorința: o viață de singurătate unde singura ei ocupație era rugăciunea.

Termină ultimele două litere, reteză firul cu dinții și îl înnodă. Răsucind pătratul de olandă, citi cuvintele brodate:

Tată, te rog, ajută-mă! *Fiica ta iubitoare.*

Pe culoar răsunară pași. Elizabeth legă zorită laolaltă cele patru capete ale pânzei. Nu era un adevărat adăpost față de ochii curioși, dar spera că darul împreună cu care o trimitea avea să ajungă pentru a cumpăra tăcerea purtătorului, chiar dacă nu i-ar fi înfrânat curiozitatea.

Când pașii se opriră dinaintea ușii, Elizabeth își smulse din deget verigheta, cercul de aur cu piatra lui lucitoare de rubin. Își aminti că Marjorie o întrebase cândva de ce femeile purtau verighetele pe acel deget anume și că îi răspunsese că vena ce trecea pe acolo ajungea la inimă. Privind-o așternută în palma

ei, simți un ușor regret. Mereu crezuse că în ea vena aceea era rece, dar acum, că își scosese inelul din deget, îi simți lipsa și se gândi la Robert. O cheie zăngăni în broască. Elizabeth strânse în pumn inelul și broderia. Trebuia s-o facă, în ciuda pierderii și a riscului. Nu numai de dragul ei. Închisoarea ei era plictisitoare, dar chinurile prin care treceau Marjorie, Mary și Isabel erau probabil cumplite. Avea să le ajute dacă putea.

Ușa se deschise și se ivi o tânără femeie ducând o tavă. Elizabeth își încleștă ușurată pumnul cu inelul. Era Lucy, nu Maud. Camerista închise ușa după ea, ținând tava cu o singură mână, în timp ce încuia cu o cheie prinsă la cingătoare cu o cordeluță.

Lucy înclină din cap către Elizabeth, cu un mic zâmbet în colțurile gurii.

— Doamnă!

Fiecare cuvânt și fiecare umbră de zâmbet din partea tinerei cameriste erau o victorie pentru Elizabeth. Când se aflase în Lanercost, îl implorase pe rege să le permită servitoarelor ei, Judith și Lora, să îi rămână alături, dar acesta decisese ca femeilor care aveau să o servească să le fie interzis să îi zâmbească sau să-i vorbească. Maud respectase întocmai ordinele regelui, dar în ultimele câteva luni Lucy începuse să se dezghețe.

— Cum îți merge azi, Lucy?

Servitoarea îi aruncă o căutătură stânjenită și înclină din cap.

— Bine, doamna mea.

Elizabeth o privi cum lasă pe masă tava pe care se aflau un castron cu o fiertură cafenie, o bucată de pâine și un pocal în care știa că se află vin diluat cu apă.

— Și fiul tău? Îi e mai bine?

Lucy își ridică privirea și-i zâmbi, fără să vrea.

— O, da, doamnă, mult mai bine!

Elizabeth traversă încăperea încet, apropiindu-se de tavă. În ultima clipă se întoarse către Lucy. Apucând-o de mână, îi îndesă în palmă pânza șifonată și inelul.

— Lucy, te implor, trimite-i asta tatii, în Irlanda!

Camerista dădu înapoi privind alarmată pânza și inelul cuibărite acum în palma ei.

— Inelul o să fie de ajuns ca să plătești pe cineva care să ducă pânza asta la castelul Ballymote și să te răsplătească pentru

osteneală. Trebuie numai să găsești pe cineva dornic să o ia. Cineva de încredere.

— Doamnă…

— Dacă fiul tău se va mai îmbolnăvi, o să ai bani de doctorii.

Elizabeth îndoi degetele lui Lucy în jurul inelului.

Camerista o privi îngrozită, dar pumnul ei rămase închis.

Capitolul 27

VALEA TROOLULUI, SCOȚIA
1307

Larma bătăliei umplea valea. Strigăte stinse se auzeau dincolo de zăngănitul armelor. Robert asculta ecourile ce se ridicau din adâncuri, încercând să înțeleagă ce însemna fiecare dintre aceste sunete discordante.

Potopul trecuse, lăsând culmile stâncoase învăluite într-o ceață deasă ca o supă. În fața lui, panta se pierdea în negură. În locurile de unde oamenii săi urniseră bolovanii, solul ud era brăzdat de răni întunecate. În spatele lui un stindard era înfipt în pământ. Nu mai avea de mult stindardul regal, lăsat în păstrarea lui Wishart, dar înainte ca Robert să plece din Barra, Christiana îi dăduse acest înlocuitor. O fi fost din pânză și nu din mătase, vopsit galben cu ajutorul șofranului și cu un leu roșu brodat la repezeală, dar era un simbol puternic, menit să vestească reîntoarcerea sa.

Cu două săptămâni în urmă, când pusese piciorul pe țărmul Carrickului, Robert trimisese imediat iscoade în Galloway, știind că, dacă nu termina ce fuseseră trimiși să facă Donough și oamenii din Antrim, avea să aibă în permanență spatele amenințat imediat ce și-ar fi îndreptat atenția către englezii din Turnberry și Ayr. Iscoadele reveniseră cu vestea neplăcută că lui Dungal MacDougall i se alăturase o considerabilă forță engleză. Lăsându-și flota ancorată lângă Arran sub comanda lui Lachlan și poruncindu-le oamenilor săi de încredere să înceapă să adune arendele din Carrick, bani necesari pentru a-i face o primă plată căpeteniei celei lacome, Robert își condusese grosul armatei

prin văioage tainice și trecători înzăpezite, aflate pe înălțimi, până pe pământurile dușmanului.

După morții și răniții de la Turnberry și fără forța deplină a galloglașilor lui Lachlan, oastea lui era redusă la șase sute de oameni, toți pe jos. Iscoadele sale estimaseră că trupele lui MacDougall, întărite de cele engleze, numărau cam două mii de soldați. O înfruntare deschisă părea fără speranță, dar peisajul sălbatic al Gallowayului oferea propriul lui arsenal ucigător, sub formă de munți presărați cu bolovani și pante împădurite. Amintindu-și de atacurile fulgerătoare ale rebelilor galezi în Snowdon și de ambuscadele lui William Wallace în pădure, Robert făcuse un plan și-i trimisese pe Neil Campbell și pe James Douglas să atragă inamicul în cursă.

Aflat lângă el, Fionn scânci încet, simțindu-i încordarea. Robert privi către Edward, care stătea alături de Angus MacDonald și de micul grup de oameni ce rămăsese aici sus, cu el, așteptând cu toții în tăcere. Întâlnindu-i privirea, fratele lui se apropie.

— Ar trebui să fiu acolo jos, cu ei, murmură Robert.

Edward șovăi, apoi clătină din cap.

— După cum zicea și sir James, de acum încolo trebuie să-ți alegi cu grijă bătăliile. Unele atacuri va trebui să le conduci, dar pe altele va trebui să le dirijezi de la distanță. Ești prea de preț ca să te pierdem.

Robert surprinse încordarea din tonul lui Edward. Știa că fratele său, nerăbdător să se răzbune pe MacDougall, își dorea din tot sufletul să se alăture oștii trimise în văioagă pe urma bolovanilor, dar Robert pierduse trei frați în numai șase luni. Nu putuse îndura gândul de a rămâne și fără Edward. Acum însă, ascultând vuietul bătăliei de dedesubt, se întrebă tulburat dacă urmașe sfatul lui James Stewart de a evita linia întâi pentru că era de acord cu el sau dacă, după ce scăpase ca prin urechile acului la Turnberry, își pierduse curajul. În fond celelalte sfaturi ale Înaltului Intendent nu le urmase.

Înainte să plece din Barra ca să-și adune oamenii, James încercase din nou să-l convingă să rămână în insule până la moartea regelui Edward. Robert refuzase, insistând că, cu cât englezilor li se permitea să rămână în Scoția mai mult, cu atât mai greu de dezrădăcinat aveau să fie. Poate că familia lui mai

putea fi eliberată în schimbul lui Henry Percy, dar pentru eliberarea regatului său avea să fie nevoie de forța armelor.

Odată cu amintirea lui Percy, gândul îl duse pe Robert la Alexander Seton, o altă decizie asupra căreia începuse să aibă îndoieli.

— Ați auzit? zise Angus MacDonald, ivindu-se lângă el cu cojocul său negru, mițos, perlat de ploaie.

— Da! zise brusc Edward.

Robert auzi și el uralele ce se înălțau din străfundul văii. Sunetele se stinseră încet și peste valea Troolului se lăsă liniștea. Bărbații se priviră, dar nu rostiră o vorbă, în timp ce teama și nerăbdarea se războiau în sufletele lor.

Ceva mai târziu auziră foșnetele și trosnetele tufișurilor. Din ceață începură să răsară pe rând siluete. Cei din jurul regelui își trăseseră spadele din teacă, dar le vârâră la loc, recunoscându-și compatrioții. În curând numărul acestora spori pe măsură ce din ceață se iveau tot mai mulți bărbați gâfâind epuizați, cu hainele îmbibate de sânge și ploaie. Câțiva duceau mănunchiuri de sulițe și spade, iar alții burdufuri de vin, mantii și cizme luate de la dușmani. Câțiva își cărau camarazii răniți. Însă toți purtau victoria înscrisă pe fețele lor ostenite, dar triumfătoare.

Robert îl zări pe Ruarie, fratele lui Lachlan, în mijlocul unui grup de galloglași, ducându-și pe umărul lat securea cu lama picurând de sânge. Iată-l și pe Cormac, cu o expresie feroce și triumfătoare, și pe James Douglas târând după el un tânăr cu părul nisipiu. Când Neil Campbell răsări și el din ceață alături de Gilbert de la Hay și Malcolm de Lennox, Robert le ieși înainte, copleșit de ușurare.

— Gata, Maiestate! zise Neil înclinându-se dinaintea regelui său. Englezii au fost înfrânți.

— Mulți au fost uciși sau doborâți din șa de bolovani, zise Gilbert între două guri de aer. Credem că am omorât cam jumătate dintre ei.

Zâmbi larg, ștergându-și cu brațul sudoarea de pe frunte.

— MacDougall? interveni Edward, care se ivise lângă Robert.

Malcolm de Lennox clătină din cap.

— Oamenii din Galloway erau mai în sudul văii, urmându-i pe englezi pe jos. Cavalerii mei i-au zărit cum fugeau.

— Un timp lupta a fost cruntă, Maiestate, zise Neil. N-am avut cum să îi urmărim pe Dezmoșteniți sau pe englezii care au reușit să scape.

— Ar trebui să pornim pe urmele lor, zise imediat Edward, întorcându-se către Robert.

Cormac, care auzise discuția, se apropie. Îl privi nerăbdător pe Robert, sperând în mod evident că regele va accepta.

Robert rămase tăcut câteva clipe: dorința de a răzbuna moartea fraților săi și a lordului Donough se lupta în sufletul lui cu nevoia de a-și păstra capul limpede.

— Nu, zise el în cele din urmă. Dacă părăsim valea Troolului pe urmele lui MacDougall, o să pătrundem pe teritoriul lui, unde vom fi vulnerabili. Chiar dacă și-a pierdut jumătate din oameni dușmanul tot e mai numeros ca noi. Dar dacă pornim acum, cât încă nu s-a regrupat, avem șansa să-i lovim pe englezi în nord cât timp amenințarea din spatele nostru e considerabil împuținată.

— Frate! începu Edward.

Robert însă nu-l asculta. Îl zărise pe James Douglas, care îl lăsase jos pe tânărul cu păr nisipiu pe care îl cărase până aici și acum veghea asupra lui cu spada trasă. Cu o tresărire, Robert își dădu seama că tânărul era nepotul lui, Thomas Randolph, căzut prizonier cu un an în urmă în pădurea Methven. Uluit porni către el.

Văzând încotro se uita, Neil îl prinse de mână.

— Sire, murmură el, nepotul tău a fost prins cu spada în mână, luptând de partea englezilor.

Robert se încruntă, dar trecu pe lângă Neil și se apropie de locul unde tânărul stătea în genunchi, ținându-se de coaste cu chipul schimonosit de durere.

Când Robert se apropie, Thomas își înălță capul. Chipul îi fu năpădit de spaimă, apoi se închise în sine și privi în altă parte.

James Douglas se dădu în lături, ținându-și în continuare spada îndreptată asupra tânărului.

— Nu-i cazul de atâta asprime, domnișorule James, zise Robert sever. E ruda mea.

James își coborî arma, dar rămase pe poziții.

— Maiestate, a recunoscut că englezii l-au eliberat în schimbul promisiunii de a-i sluji regelui lor.

Robert își privi nepotul.

— Un vicleșug izbutit, fără îndoială, ca să își câștige libertatea.

Acum Thomas își ridică privirea. Era cenușiu la față, cu excepția a două pete roșii pe obraji.

— Mi-au spus că te ascunzi în sălbăticie, că ți-e prea rușine de ceea ce i-ai făcut lui John Comyn ca să-ți mai arăți fața! Au spus că până și compatrioții tăi te-au respins cu zecile, că însuși Dumnezeu și-a întors fața de la tine, nemaiputând să privească un fiu cândva iubit care a asasinat un alt om cu sânge rece!

Sudoarea îi picura de pe nas.

— Am stat luni întregi în închisorile lor și am refuzat să-i ascult când te numeau laș! Mi-am spus că englezii mințeau susținând că nu ești nimic mai mult decât un tâlhar, un proscris care nu are curaj să-i înfrunte în câmp deschis. Când am luat spada din mâinile regelui, am făcut-o pentru că voiam să revin acasă și să le demonstrez că s-au înșelat. Dar acum văd că aveau dreptate!

— Thomas…

— I-am adus pe oamenii tatii să lupte pentru tine la Methven și ți-am jurat credință! M-ai abandonat acolo! strigă Thomas. Te-am văzut trecând călare chiar pe lângă mine!

Se apucă mai strâns de coaste, cu un icnet de durere.

— Și acum stai în ascunzătoare, în timp ce oamenii luptă în locul tău!

Robert simți rușinea arzându-l ca un fier înroșit, auzind cum păcatele și spaimele lui secrete se revărsau din gura nepotului său, condamnându-l aici, pe acest deal, în fața oamenilor săi. Se gândi la David de Atholl și la toți cei ce se alăturaseră dușmanilor săi. Se gândi la toți cei care muriseră pentru el și la toți cei pe care-i lăsase în urmă. Câți dintre ei îl blestemau acum din temnițele lor? Pentru o clipă șovăi copleșit de vinovăție, dar îl zări pe Cormac al cărui chip încă mai purta urmele luptei din Stranraer.

— Oamenii regelui ți-au spus cumva ce le-au făcut fraților mei? îl întrebă el pe Thomas cu voce joasă. Ce le-au făcut soției mele și mamei tale? Ți-au spus că au ars Turnberry și au trecut fete și femei prin spadă? Că i-au închis pe Robert Wishart și pe William Lamberton și-i țin în fiare, deși sunt preoți?

Vocea i se înălță, răgușită de emoție:

— Ți-au spus că l-au spânzurat pe James de Atholl, iar pe Niall, unchiul tău, l-au ridicat în ștreang numai ca să-l dea jos viu și să bucure mulțimea cu spaima sa în timp ce-i puneau gâtul pe butuc? Sau că tatăl meu adoptiv a îngenuncheat cerându-i milă lui Dungal MacDougall, care i-a luat viața cu mai multă cruzime decât am făcut eu cu Comyn? Ți-au spus englezii că regele mi-a închis în cușcă fata, ca pe un animal? Răspunde-mi, fir-ai să fii! Astea ți le-au spus?!

Thomas își feri ochii de mânia lui Robert. Își lăsă capul în piept.

Robert îl mai privi un moment.

— Țineți-l sub pază!

Întorcându-se pe călcâie, urcă din nou dealul până la stindard, în timp ce mulțimea se despărțea dinaintea lui.

— Pregătiți-vă cu toții! Pornim spre nord!

AYR, SCOȚIA
1307

Humphrey încremeni, simțind atingerea rece a pumnalului pe gât. Odată șocul trecut, instinctul îi dicta să se lupte, dar oricine îl imobilizase era puternic, simțea asta în încordarea brațului ce-i cuprinsese pieptul. În lumina unui fulger zări o imagine în fereastra îmbrobonată de ploaie. Se văzu pe sine și, dincolo de umărul său, un bărbat într-o mantie cu glugă sub care se zărea un chip aspru, disperat. Era Alexander Seton. Humphrey îl văzuse ultima oară pe lordul din Lothianul de Est când oamenii prințului Edward îl luaseră de pe câmpul de luptă din Lorn.

— Ce vrei de la mine, Alexander?

La auzul numelui, lordul înțepeni, dar îi vorbi cu o voce aspră, poruncitoare:

— Știu unde e Robert Bruce!

— Poate ar trebui să-i spui lui sir Aymer. El e cel care te-a eliberat pentru asta.

Humphrey păstră tonul calm, deși la auzul acestei vești inima își iuțise bătăile. Se întrebă cum pătrunsese Alexander aici, dar ciocăniturile de afară îi amintiră că în cazarmă domnea haosul. Nu era greu să-ți imaginezi cum putea cineva să se furișeze

înăuntru neobservat și să facă un senator să-i dezvăluie unde sunt camerele sale.

— N-am încredere în Aymer.

— Bine. Spune-mi mie atunci.

— O s-o fac după eliberarea vărului meu.

Humphrey își dădu seama că Alexander nu aflase încă despre execuția lui Christopher. Asta însemna că Robert nu știa ce se petrecuse cu familia sa, că dorința lui Edward de a-l face să sufere nu se împlinise încă?

— Asta o să dureze, începu el trăgând de timp. De unde știu eu că Robert n-o să plece de acolo înainte de eliberarea vărului tău?

Reflecția lui Alexander în fereastră miji ochii.

— Știu unde e baza lui, unde se va retrage când va pleca de pe continent. Unde e ancorată flota lui. O să îți spun asta în schimbul libertății vărului meu.

Mintea lui Humphrey gonea. Deci acum Robert era pe uscat?

— De unde știi?

— Pentru că m-a trimis de acolo cu un mesaj.

Humphrey se întrebă îngrijorat dacă mesajul nu urma să-i fie transmis de lama care-i apăsa beregata.

— Robert l-a prins pe Henry Percy, continuă Alexander. A vrut să-ți spun că e dispus să-l schimbe pe soția, fiica și surorile sale. Dar eu nu de asta am venit. Eu îl vreau pe vărul meu.

— Înțeleg. Ca dovadă a bunei tale credințe, spune-mi unde e Robert acum.

Alexander șovăi.

— Undeva pe coasta de vest. Punea la cale un atac când am plecat, dar n-am fost în compania lui decât o noapte, prea puțin ca să aflu amănunte.

Ochii lui Humphrey poposiră pe cartea care zăcea pe podea, la picioarele lui, unde o scăpase.

— Ai auzit ceva despre o profeție – o viziune pe care a avut-o Merlin – în care galezii și irlandezii se vor ridica împotriva noastră alături de scoțieni?

Alexander nu răspunse.

Humphrey simțea bătăile iuți ale inimii celuilalt, lipită de spinarea sa.

— Spune-mi! insistă el. Și o să-ți dau ceea ce vrei.

— Da, zise Alexander. Am auzit-o chiar de la Robert. În noaptea dinaintea plecării mele le-a spus oamenilor lui că era profeția pe care i-o furase lui Edward. A spus că regele o ținea ascunsă pentru că nu voia să știe nimeni că îi prevestea moartea și că, odată cu asta, britanii își vor revendica pământurile. Plănuiește să trimită mesageri care să-i vestească pe galezi și irlandezi.

Humphrey surprinse nota de cinism din vocea lui Alexander.

— Nu crezi în ea?

— Îmi amintesc ce a spus Robert când a părăsit serviciul lui Edward. Ne-a povestit nouă, apropiaților săi, că sipetul pe care îl luase de la Westminster era gol. Că nu era nicio profeție. Orice spune acum e ca să audă noii lui partizani. Toți nerozii ăia habar n-au c-o să-i conducă drept în iad!

Cuvintele lui Alexander îl zguduiră pe Humphrey. Se înfioră. Atingerea lamei îl readuse la realitate.

— Ți-am spus mai mult decât trebuia ca să-mi dovedesc buna credință. E rândul tău. Vreau ca vărul meu să fie dus pe fosta mea proprietate din Seton. Acolo e o capelă, unde îl veți lăsa de acum într-o săptămână. Poți trimite un om de-al tău cu tine, dar numai unul. Când o să-mi văd vărul teafăr, o să-i spun omului tău unde e baza lui Bruce.

Gânduri se învolburau în mintea lui Humphrey: se gândea la cei doi prizonieri pregătiți pentru interogatoriu și la Aymer și la Ralph, vărul regelui și ginerele acestuia, ambii neșovăitori în loialitatea lor. Poate că prizonierii aveau să trădeze locul unde era baza lui Robert sau poate nu, dar oricum Humphrey știa că își dorea mai mult decât numele unui loc. Voia adevărul.

— Vreau să îți continui jocul pe lângă Bruce. Spune-i că sunt de acord să negociem un schimb de prizonieri și că vreau să-l aducă la discuții pe Henry Percy. Spune-i că…

— Nu ești în postura de a pune condiții, mârâi Alexander.

Îl apucă pe Humphrey de păr și-i trase capul pe spate, crestându-i gâtul cu pumnalul și făcând să curgă un firișor de sânge.

— Să nu crezi că nu pot să te ucid și să mă duc la altcineva cu oferta mea!

Cineva ciocăni la ușă. Atenția lui Alexander fu distrasă numai pentru o clipă, dar Humphrey nici nu avea nevoie de mai mult. Prinse brațul bărbatului și și-l îndepărtă de gât, răsucindu-i

încheietura până ce Alexander șuieră și scăpă pumnalul. În timp ce lama cădea zăngănind pe podea, Humphrey îl lovi cu genunchiul în stomac. Alexander căzu în genunchi icnind și Humphrey îi răsuci dureros brațul.

— Sir Humphrey? răsună de dincolo de ușă glasul unui bărbat.

Era scutierul său, Hugh. Apucând pumnalul de pe podea, Humphrey îl lipi de beregata lui Alexander.

— Acceptă-mi oferta și o să capeți ce vrei, murmură el. Refuză-mă și jur pe Dumnezeu că după ce o să te ucid o să mă duc la Bewick și o să mă răzbun și pe vărul tău!

— Domnule? Sunteți teafăr?

Alexander își ridică spre Humphrey ochii negri plini de durere și disperare. Încuviință.

— N-am nimic, Hugh! strigă Humphrey.

Capitolul 28

LOUDOUN HILL, SCOȚIA
1307

Din valea Troolului porniră spre nord, călătorind prin lande pustii și bătute de vânturi, urmând cursurile șerpuite ale unor râuri de pietriș ascunse între dealuri. În jurul lor ținutul se desprindea din ghearele crude ale iernii, în aer se simțea căldura, iar în pământ viața renăștea, cu noi ofrande în păduri și pe câmpii. Adunați seara în jurul focurilor de tabără, ospătându-se cu carne pentru prima oară după săptămâni întregi, oamenii retrăiau ambuscada lor asupra englezilor, reconfortați de remarcabila lor victorie. Mulți vorbeau despre viziunea lui Merlin, crezând că triumful lor în ciuda sorților potrivnici era o dovadă a adevărului ei. Robert și apropiații lui, care știau adevărul despre profeție și originile ei, nu descurajară aceste speculații.

Lângă Carrick, în inima pădurii din spatele castelului lui Bruce de la *loch* Doon, ocupat de englezi, își așezară tabăra douăsprezece zile, timp în care Robert trimise mesageri în comitatul său, în locurile unde trebuiau să se adune, în așteptarea veștii, cei însărcinați să-i colecteze taxele. Reveniră

la el unul câte unul, cărând cărucioare încărcate cu saci de bani și provizii sau conducând de frâu cai de povară cocoșați sub greutatea monedelor de la arendașii nerăbdători să afle vești de la lordul lor de mult dispărut. Unii erau chiar însoțiți de tineri scutieri veniți de la castelele vasalilor lui Robert, nerăbdători să se alăture oștii regelui, laolaltă cu fermieri, păstori, văcari și pescari. Dar nu tot ce sosea dinspre Carrick era bine-venit.

Pe lângă vestea pierderii a doi dintre oamenii săi, prinși de soldații inamici lângă Turnberry, veniră și vești despre uși trântite în nasul colectorilor de taxe și despre teama și suspiciunea ce se răspândeau în rândul arendașilor săi. Mulți dintre cei care reveniseră la casele și așezările lor după ce fugiseră dinaintea distrugerii provocate de prințul Edward cu un an în urmă se temeau prea tare să nu-i înfurie pe conducătorii englezi și nu voiau să-l ajute. Alții îi purtau pică pentru absența lui prelungită, care îi lăsase fără apărare sau ajutor, la mila invadatorilor. Aceste vești, deși nu chiar surprinzătoare, îl apăsau pe Robert, al cărui gând stăruia la răbufnirea pătimașă a lui Thomas Randolph pe pantele văii Troolului. Deși nepotul său fusese înșelat de temnicerii săi, care nu îi spuseseră totul, Robert știa că la temelia ieșirii acestuia se ascundea un adevăr greu de digerat. Dacă nu ar fi fost așa, atunci nu ar fi existat atâția dintre compatrioții săi – nu numai rudele lui Comyn, ci și propriii lui vasali și unii precum David de Atholl, pe care îi considerase prieteni – care să se întoarcă împotriva lui.

Cu un an în urmă, în fața zidurilor Perthului, știuse că avea nevoie de o victorie împotriva englezilor pentru a inspira și alți oameni să i se alăture și pentru a-și curăța reputația pătată de sângele lui John Comyn. Eșuase complet și toate lunile ce trecuseră de atunci, pe care le petrecuse pe fugă, pierzându-și tot mai mulți susținători, nu făcuseră decât să consolideze în ochii multora dintre supușii săi acea înfrângere și eșecul său ca rege și apărător al poporului. Reușita sa din valea Troolului era un început, dar o ambuscadă disperată nu era o bază suficientă pentru întoarcerea sa pe tron. William Wallace nu câștigase respectul deplin al nobilimii Scoției decât când îi înfruntase pe englezi la Stirling, în câmp deschis, și învinsese.

Așa că atunci când cei din urmă oameni din Carrick li se alăturară, aducând vestea că Aymer de Valence plecase să fortifice Ayrul, Robert își conduse spre nord oastea lui încropită,

ieșind la vedere abia la douăzeci de mile de orașul ocupat de garnizoana engleză. Aici, în umbra dealului Loudoun, se puse să aștepte, știind că nu va trece mult până ce englezii vor prinde de veste despre prezența sa.

•

Inamicul fu zărit mai întâi la o milă mai la vest de dealul Loudoun, trădat de scânteierile vârfurilor sulițelor. Apărându-și ochii de soarele dimineții, scoțienii îi urmăriră înaintarea de pe poziția ocupată pe o pajiște largă, în care fuseseră săpate trei șanțuri late, unul după altul, cel din mijloc intersectându-se cu celelalte două, paralele. Mirosul pământului răscolit, încălzit de soarele de mai, umplea văzduhul. Pajiștea era mărginită pe ambele părți de fâșii de teren mlăștinos, îmbibat de ploile primăverii. În spatele scoțienilor se ridicau abrupte pantele dealului Loudoun, un pinten stâncos ce țâșnea pe neașteptate din peisajul acela blând. O urcare dificilă pentru un om aflat pe jos, erau inaccesibile pentru cai și le ofereau un ultim refugiu la nevoie. Proviziile lor și veniturile din Carrick fuseseră adăpostite în vârf, sub pază. Lui Robert i s-ar fi părut un loc ideal unde să-și desfășoare forțele, să nu fi fost pajiștea însăși.

Înaltă și uscată, era terenul perfect pentru cavaleria grea pe care Robert știa că o vor înfrunta. Dacă nu voia să-și vadă oamenii călcați în picioare, trebuia să modifice terenul în avantajul său. Cu cinci nopți în urmă, în timpul unui conciliu cu căpeteniile sale, decisese, urmând sfatul lui Neil Campbell, care luptase alături de Wallace la Stirling, să sape șanțuri care să rupă rândurile cavaleriei engleze, silind-o să se împartă în grupuri mai mici și mai lipsite de forță. Tranșeele, la săparea cărora oamenii săi munciseră câteva zile, folosind unelte luate de la fermele din apropiere, dar și bețe sau chiar mâinile goale, formau bariere pe care dușmanii trebuiau să le treacă, dar îndărătul cărora scoțienii se puteau refugia.

Acum, privind șanțurile, Robert își spuse că aceste trei găuri în pământ erau poate tot ce stătea între el și pieirea sa. Nu avu timp să cugete la înțelepciunea acestei strategii, căci avangarda oștii engleze apăru de-a lungul drumului dinspre vest. Amestecul de culori și metal se transformă în curând în cai și oameni, valtrapuri și tunici. Stegulețe și stindarde fâlfâiau deasupra șirurilor de cavalerie și pedestrime. Aveau diferite blazoane, dar cei din frunte arborau, majoritatea, albastrul și

albul casei Pembroke. Umpleau drumul cât vedea Robert cu ochii, un șarpe uriaș apropiindu-se inexorabil de el. Aprecie că erau două-trei mii de oameni.

Dându-și jos scutul de pe umăr, Robert își vârî brațul prin mânerele de pe spatele acestuia. Trase din teacă spada dăruită de Înaltul Intendent, făcând măciulia ei de aur să scânteieze în lumina soarelui, și coborî panta, pătrunzând în rândurile oștii care-l aștepta, urmat de comandanții săi. Ajutoare de fermieri cu ochi mari și cu mâinile încleștate pe sulițe stăteau alături de galloglașii cu gâturi groase, înarmați cu securi și de cavaleri veterani cu spade în pumnii înzăuați. Robert se opri în mijlocul lor, răsucindu-se în cerc ca să se facă auzit de toți, și își ridică glasul, reamintindu-le de ce se aflau pe acest câmp de luptă.

Le vorbi despre familiile lor: soții și copii, mame și tați. Le reaminti de casele lor, de ogoarele pe care le lucraseră și de ținuturile pe care le iubeau. Invocă spiritele celor care muriseră ca eroi și martiri, luptându-se cu cei ce voiau să-i zdrobească sub pumnul lor de cuceritori. Andrew Moray, William Douglas, John de Atholl, Christopher Seton, Niall Bruce, William Wallace. Le spuse că toți aceștia îi priveau din ceruri acum, pe acest câmp de luptă, pe ei, care erau moștenitorii acestui război sângeros, care purtau în sufletele lor torța înaintașilor. Le spuse că această torță era un simbol al onoarei și curajului și că vor aprinde cu ea un foc sfânt pe panta acestui deal.

Când termină, merse de-a lungul rândurilor, lovind cu latul spadei în suprafața zgâriată a scutului. Căpeteniile sale îl însoțiră, făcând la fel, până ce zgomotul umplu pajiștea. Robert se opri în spațiul dintre primul și al doilea șanț și oamenii se răsfirară în jurul lui. Iată-l pe James Douglas, cu hotărârea înscrisă limpede pe chip, aici, atât de aproape de pământurile tatălui său. Alături de el stătea Malcolm de Lennox, cu fața lui frumoasă suptă și încercănată după greutățile îndurate în ultimele luni, dar nu mai puțin hotărât, înconjurat de oamenii săi. Iată-i pe Gilbert de la Hay și pe Neil Campbell, pe Cormac și pe Angus MacDonald înconjurat de bravii bărbați din insule, înarmați cu sulițe și lănci luate de la englezii morți în valea Troolului.

Robert le porunci sulițașilor să se alinieze pe trei rânduri între primul și al doilea șanț, apoi înaintă în spatele lor, ridicându-și gulerul de zale al glugii purtate pe sub coif, în așa fel încât să-i

acopere gâtul și maxilarul. Renunțase la precauția pe care i-o recomandase James Stewart și-și alungase propriile temeri. Acuzațiile lui Thomas Randolph treziseră în sufletul lui ceva feroce. Oricare avea să-i fie soarta în această zi, fie că-l așteptau moartea sau gloria, nimeni n-avea să-l mai numească vreodată laș. Alături de el era fratele său Edward, cu ochii albaștri scânteind de nerăbdare în așteptarea luptei. Cavaleri din Carrick și Annandale, care îi slujiseră cu loialitate pe cei doi frați de ani buni, se ațineau în apropiere. Deasupra tuturor, ca o străfulgerare aurie pe cerul primăvăratic, se înălța stindardul pe care Christiana i-l dăruise lui Robert, ținut de Nes, a cărui față strălucea de mândrie.

Când ajunse la poalele pantei ce ducea spre pajiște, avangarda engleză se răsfiră. În rândurile scoțienilor încordarea spori. Câțiva oameni părăsiră rândurile ca să se ușureze cât timp se mai putea, iar alții își rotiră gâturile și umerii, răsuciră armele ca să-și dezmorțească mușchii sau își șterseră pe haine palmele transpirate. Insecte roiau în văzduh. Robert zări în depărtare stindardul lui Aymer de Valence și simți o picătură de sudoare prelingându-i-se pe gât. Un iepure se ivi pe pajiște și se puse să ronțăie iarbă, neluându-i în seamă nici pe scoțienii adunați în partea de sus, nici pe englezii ce se aliniau mai jos. Deodată tăcerea fu spulberată de chemarea unui corn. Iepurele dispăru în vizuina sa și un stol de păsări țâșni din copacii de pe culmea dealului Loudoun.

Cavaleria înaintă prima, într-un șir lung, fără goluri, mânând armăsarii de la pas la trap, apoi la un galop ce făcea pământul să tremure. Scoțienilor li se păru un val uriaș, ridicându-se în întâmpinarea lor într-o furtună de valtrapuri fluturânde, cu alb și albastru, în timp ce lumina soarelui juca pe sute de spade. Simțind că solul se cutremură sub el, Robert le strigă oamenilor săi să se țină bine. Cei din primele rânduri își încleștară mâinile pe sulițe: o pădure de țepi se îndreptă înainte, în timp ce cozile se propteau în pământ. În jurul lor se îngrămădi o mulțime înarmată cu spade, pumnale și securi. Cornul sună din nou în rândurile cavaleriei engleze, de data asta semnale de avertizare când aceștia ajunseră în vârful pantei și zăriră brazdele largi și cafenii ale șanțurilor în poiana ce se întindea dinaintea lor. Flancurile încetiniră, rămânând în urma centrului care acum

înainta în formă de vârf de lance, țintind spațiul dintre primul și al doilea șanț, unde scoțienii se pregătiră de impact.

Scoțând strigăte războinice, cel dintâi val de călăreți izbi centrul rândurilor scoțiene. Impactul fu brutal. Primele rânduri de scoțieni fură împinse îndărăt, izbindu-se de camarazii lor, unii poticnindu-se, alții căzând, dar înghesuiala din spatele lor nu-i lăsă să se retragă prea mult. Se înălțară nechezăturile stridente ale cailor care se înfipseră în sulițe. Unii călăreți fură azvârliți din șa peste capetele primelor rânduri de scoțieni, căzând în mulțimea din spatele lor. Numai urletele lor se mai înălțară, în timp ce erau uciși cu lovituri sălbatice de pumnal sau călcați în picioare. Cavalerii englezi ce veneau în spatele primului val fură siliți să își înfrâneze brusc caii ca să nu se izbească de camarazii lor care se confruntau cu zidul de neclintit al scoțienilor.

În fața lui Robert, un armăsar străpuns de două sulițe se zbătea să se elibereze, cu ochii holbați și clănțănind din dinți. Cei doi bărbați din insule care țineau sulițele se luptau să-și păstreze echilibrul, în timp ce animalul se ridicase în două picioare, cu sângele șiroind din gâtul spintecat. Robert se repezi printre ei și își înfipse spada în coapsa cavalerului care îl călărea și care purta culorile casei Pembroke. Spada lui străpunse zalele celuilalt, iar urletul de durere al acestuia fu înăbușit de coif. Robert eliberă lama și își ridică scutul, în timp ce cavalerul îl lovea la rândul lui cu spada. Lama izbi lemnul cu putere. Deodată armăsarul se prăbuși și una dintre sulițele din gâtul său se rupse. Cavalerul fu azvârlit într-o parte. În scurtul moment în care rămase atârnat, cu piciorul prins în scară, Robert își răsuci încheietura și îi înfipse lama prin deschizătura coifului. Sângele țâșni. Cavalerul alunecă din șa, fiind înghițit de un vârtej de valtrapuri și copite. De-a lungul primelor rânduri caii se cabrau și se zbăteau, prinși în înghesuială în timp ce scoțienii înaintau, înjunghiindu-i cu sulițele sau lovind cu spadele și securile bariera zvârcolindă de oameni și animale. Stindardul lui Aymer de Valence fu ridicat deasupra tumultului. Câțiva cavaleri englezi încercară să se întoarcă și să se smulgă din împresurare, dar se pomeniră înghesuiți de cei care veneau în urma lor și zăgăzuiți de șanțuri. Cei aflați la margine fură îmbrânciți sau azvârliți din șa în șanțuri. Caii se prăbușiră și ei în gropi, strivindu-și sub greutatea trupurilor lor în armură călăreții care urlau de durere.

Robert răcni un ordin și oameni cu pumnale în mâini, majoritatea galloglași, se năpustiră printre sulițași și se strecurară sub pântecele cailor. Cu lovituri rapide și brutale, spintecară burțile animalelor. În timp ce acestea se prăbușeau cu măruntaiele revărsându-se afară, cavalerii fură trași din șa și coifurile le fură smulse precum cochiliile scoicilor de către scoțienii nerăbdători să ajungă la carnea lipsită de apărare de dedesubt. Aerul era sfâșiat de urlete și de plescăitul noroiului îmbibat de sângele, urina și bălegarul cailor care își goleau intestinele de durere și frică. În aer stăruia un miros fetid, sufocant. Oamenii asudau și gemeau, căscând gura după aer în timp ce se înghesuiau unii într-alții într-o dezlănțuire abjectă a morții.

Chiar dacă liniile lor rezistaseră ferocității celui dintâi asalt, scoțienii, mulți dintre ei mai vulnerabili decât cavalerii în armuri, nu fuseseră cruțați de măcel. Un scutier din Carrick care lupta alături de Robert fu izbit în față de copita unui armăsar care-i sfărâmă falca. În apropiere, o lovitură de spadă a unui cavaler îi reteză jumătate din cap unui galloglas. Trupul rămase în picioare, susținut de mulțime, împroșcându-și camarazii cu o ploaie de sânge. Alții, prinși sub caii prăbușiți, se sufocau lent, striviți în noroi. Robert își zări fratele evitând în ultima clipă o lovitură cumplită a unui cavaler în culorile Casei Pembroke. Drept reacție, Edward răcni înfigându-și spada în coastele cavalerului, străpungând armura și carnea omului.

Grosul pedestrimii engleze, condus de mici contingente de cavalerie, se împărțise în două, încercând să îi înconjoare pe scoțieni, dar ambele companii se pomeniră prizoniere ale mlaștinii ce se întindea de o parte și de alta a pajiștii. Luptându-se cu noroiul lacom, oamenii se chinuiră să revină pe un teren mai ferm, chemați de sunetul cornilor ca să atace cel dintâi șanț dincolo de care se aliniaseră scoțienii. Respirând greu prin gulerul de zale, Robert auzi cornii și văzu infanteria ce se apropia de șanț. Se răsuci către Nes și îi strigă un ordin. Cavalerul, care încă mai ținea stindardul regal, începu să-l fluture înainte și-napoi. Pânza galbenă ce fâlfâia în aer deasupra celor dintâi rânduri le trimise un semnal celor din spate.

Văzând steagul, cele dintâi rânduri de scoțieni înșirați de-a lungul șanțului se lăsară pe vine. Din spatele lor se ridicară arcașii, aproape o sută, cu arcurile deja încordate. Mulți erau

tineri din Carrick și din insule, cu arcurile lor de vânătoare, dar unii arcași erau veterani din pădurea Selkirk și serviseră sub William Wallace. Toți ca unul trimiseră o rafală de săgeți dincolo de șanț, în rândurile pedestrimii. Oamenii se prăbușiră străpunși, iar alții se aruncară la pământ. Când pedestrașii se ridicară și dădură să atace, îi întâmpină un alt val de săgeți.

Acum în rândurile cavaleriei engleze cornii sunau cu disperare. Tot mai mulți cai și oameni se prăbușeau. Securile cu cozi lungi ale galloglașilor se ridicau și coborau precum coasele într-un lan de grâu. În învălmășeală stegarul lui Aymer de Valence fu tras de pe cal de trei dintre oamenii lui Angus MacDonald.

Când stindardul cu dungi albe și albastre dispăru, prăbușindu-se printre cai, Robert își dădu capul pe spate și răcni:

— Pe ei! Pe ei, acum!

Scoțienii presară cu putere, escaladând zidul tot mai înalt de cai și oameni căzuți, pentru a ajunge la cei din spatele lui. Linia engleză începu să cedeze. Cei prinși în înghesuială, ai căror cai se aflau la mila cruzilor galloglași, își întoarseră armăsarii și îi mânară prin golurile ce se deschideau în mulțime. Alții, văzându-și camarazii cum se reped asupra lor, își mânară caii din calea acestora. În timpul acestei retrageri orbești, alți cai căzură în șanț.

Aymer de Valence răcnea ordine, încercând să-și retragă oamenii pentru a-i alinia și a ataca din nou, dar stindardul lui dispăruse și cavalerilor cu capetele apărate de coifurile închise le era greu să-și vadă căpetenia în haosul acela. Văzând grosul cavaleriei călărind drept spre ei, cu scoțienii venind din urmă, pedestrașii începură și ei să șovăie. Unii se întoarseră și coborâră panta în goană, crezând că sunase retragerea. În curând mulți alții îi urmară, răsucindu-se pe călcâie și rupând-o la fugă. Și deodată totul se transformă într-o avalanșă.

Scoțienii scoaseră un răcnet care făcu să răsune panta la vederea englezilor care fugeau de-a valma, a cavaleriei ce gonea în dezordine pe pajiște, doborându-și propriii pedestrași în graba ei. Robert își conduse oastea pe urma lor, strigând până ce răgușî, înălțând în aer spada udă de sângele cavalerilor lui Aymer. În sfârșit, dușmanul lor le arătase spatele! În sfârșit, se răzbunase pentru Methven!

CONACUL BURSTWICK, ANGLIA
1307

Cheia se răsuci în broască. Elizabeth stătea pe marginea patului, jucându-se cu crucea de fildeș de la gât. Când se deschise ușa, își adună curajul și ridică privirea, neîndrăznind să spere, dar nereușind să se abțină. Maud intră ducând o tavă. Chipul cameristei, palid ca aluatul necopt, era mohorât ca de obicei. Speranțele lui Elizabeth păleau deja când zări o altă femeie ce intra pe urmele lui Maud. I se opri respirația, căci nu o cunoștea pe această a doua persoană, o femeie mai vârstnică, cu o față ascuțită și o gură cu colțurile lăsate.

În fiecare zi de când îi dăduse lui Lucy inelul și mesajul, Elizabeth încercase să prindă privirea tinerei femei care-i aducea de mâncare, sperând că va întrezări vreun semn că Lucy îi îndeplinise ruga. Dar camerista rămânea tăcută și refuza să o privească în ochi. Apoi, cu nouă zile în urmă, încetase să mai apară. Elizabeth o întrebase timid pe Maud unde era Lucy, dar femeia nu-i răspunsese. Încercase să se convingă că fiul lui Lucy se îmbolnăvise din nou și că ei i se permisese să stea acasă și să-l îngrijească, dar pe măsură ce zilele treceau gândul acesta lăsase loc unor imagini mult mai chinuitoare: mesajul către tatăl ei fluturând pe o grămadă de gunoi și verigheta ei împodobind degetul lui Lucy.

Maud puse jos tava, iar cealaltă slujnică ridică farfuria goală din seara trecută. Bătrâna aruncă o privire furișă, curioasă, către prizoniera de neam regesc ce ședea țeapănă pe marginea patului, apoi ieși grăbită pe urmele lui Maud. Elizabeth le privi plecând. Chiar înainte ca ușa să se închidă ochii ei îi întâlniră pe ai lui Maud. Femeia cea palidă zâmbi arătându-și dinții galbeni. Elizabeth tresări. Nu mai văzuse o asemenea expresie pe chipul lui Maud. Ceea ce o făcuse însă să tresară nu era zâmbetul, ci ranchiuna din spatele lui.

Elizabeth nu-și dădu seama ce însemna decât când se apropie de tavă. Acolo, lângă un castron cu fiertură acoperită de o peliculă de grăsime, se afla o bucată mototolită de pânză. O luă și, desfăcând-o cu degete tremurânde, zări mesajul brodat cu fir albastru: propriile ei cuvinte cusute în grabă și cu speranță, care-i fuseseră înapoiate.

Capitolul 29

BARRA, SCOȚIA
1307

Bubuitul tobelor umplea văzduhul ca bătaia unei inimi voioase, răzbătând dincolo de țipetele și râsetele dezlănțuite. Focuri străluceau în întreaga așezare, luminând fețele bărbaților și femeilor care băuseră, dansaseră și se ospătaseră în această seară din ajunul solstițiului de vară. Robert stătea pe un scaun, sorbind din vin și privindu-și oamenii care sărbătoreau.

— Trăiască regele Robert, năpasta englezilor! răcni Gilbert de la Hay, acoperind zgomotul tobelor și al mulțimii. Strigătul fu preluat de alte voci și pocalele se înălțară către cer.

Robert ridică pocalul în direcția lordului și zâmbi.

Râzând, cu obrazul îmbujorat de băutură, Gilbert prinse de mâini două tinere femei și porni să danseze o gigă turbată. Alții nu întârziară să i se alăture. Neil Campbell și Malcolm de Lennox priveau zâmbind, molipsiți de entuziasmul lui Gilbert. Nes adormise sprijinit pe umărul lui Cormac, care era angajat într-o discuție însuflețită cu doi galloglași. Brigid stătea lângă unul dintre focuri alături de alte femei din așezare, zâmbind cu blândețe în timp ce o privea pe Elena fugărindu-se cu prietenii ei prin mulțime, cu fustele fluturând. Edward se dădu în lături bine dispus când copii trecură în goană pe lângă el, apoi își reluă discuția cu James Douglas. Lângă ei mai stătea cineva, sorbind nervos din vin, și în lumina focului părul lui nisipiu părea blond ca paiul.

Ținut sub pază de când fusese luat prizonier în valea Troolului, Thomas Randolph îl implorase pe Robert să-i acorde o audiență în noaptea de după lupta de pe dealul Loudoun. Când tânărul îngenunchease dinaintea lui implorându-i iertarea, Robert își întrebase cu răceală nepotul de ce își schimbase părerea despre el. Așteptându-se ca motivul să fie triumful său în luptă, fusese surprins să-l audă pe Thomas spunând că îl mișcase devotamentul pe care i-l arătau lui Robert oamenii săi. O săptămână mai târziu, în timp ce părăseau țărmul Scoției, îndreptându-se către insule ca să se regrupeze și să strângă noi

provizii, Robert acceptase jurământul de credință al nepotului său, laolaltă cu ale mai multor oameni veniți sub stindardul său din Carrick și Ayr după ce vestea victoriei sale împotriva lui Aymer de Valence se răspândise prin comitat. Unii începuseră să spună că el era noul rege Arthur.

Privirea lui Robert poposi asupra lui Lachlan, care ședea alături de fratele său, Ruarie, și de câțiva dintre oamenii săi. Surprinzându-i privirea, Lachlan înclină din cap și gura sa strâmbă se arcui într-un zâmbet. Mulțumită veniturilor din Carrick, Robert îi putuse plăti serviciile, așa că fidelitatea sa era asigurată. Nu mai era tratat ca un străin în aceste insule. Era regele lor și i se arăta tot respectul cuvenit. Dansatorii se despărțiră pentru o clipă și, prin mulțime, îl întrevăzu pe James Stewart. La întoarcerea lui Robert, Înaltul Intendent îl aștepta în Barra cu cincisprezece nave pline cu arendașii de pe pământurile sale, care răspunseseră chemării lui la arme. Adăugându-i pe noii recruți galloglașilor și oamenilor lui Angus MacDonald, Robert avea acum o forță mai mare decât la Methven.

Războiul era departe de a se fi terminat. Regele Edward și oamenii săi aveau să se răzbune, nu se îndoia de asta. Aymer, deși înfrânt în luptă, nu fusese zdrobit și își menținea puterea în Ayr. Mai rău, mulți dintre compatrioții lui Robert încă i se împotriveau, refuzând să îl recunoască drept rege. John MacDougall, lord de Argyll, responsabil pentru atacul care despărțise forțele lui Robert în Lorn, controla o fâșie a coastei de vest cu trupele și galerele sale și jurământul lui de a răzbuna moartea vărului său rămăsese neîndeplinit. Se zvonea că acum Comynul Negru revenise pe moșiile lui din nord-est – Buchan și Badenoch –, adunând oameni la arme, iar Dungal MacDougall, ucigașul lordului Donough, omul care îi predase pe Thomas și Alexander în mâinile englezilor, era încă în libertate. Nu, războiul nu se terminase și Robert știa că în curând va fi nevoit să abandoneze siguranța acestor insule dacă voia să-și consolideze domnia. Dar măcar în această noapte avea să-și lase oamenii să sărbătorească.

Îi cuprinse pe toți cu privirea – conți și lorzi, cavaleri și mercenari, fierari, pescari, văcari, moașe și berărițe bucurându-se toți ca unul. El îi adunase laolaltă pe acești oameni aici, pe

insulița din mijlocul Mării Nordului. Acum trebuia să clădească pentru ei un regat.

Simțind apropierea cuiva, Robert de întoarse și o zări pe Christiana. În spatele ei stindardul lui regal flutura în briza răcoroasă a nopții.

Ea îi întinse urciorul smălțuit, întrebând:

— Mai doriți vin, sire?

Robert își contemplă încruntat pocalul gol. Clătină din cap.

— Îmi ajunge, doamna mea.

Christiana zâmbi.

— Atunci poate o plimbare?

Lăsând urciorul pe iarbă, porni către cărarea ce ieșea din așezare.

Robert privi o clipă în urma ei, apoi se ridică și merse după ea în josul cărării către plajă.

Cerul de miazănoapte era de un albastru-palid, sidefat. În penumbră, rochia cenușie a Christianei era diafană, alunecându-i pe un umăr, iar picioarele ei desculțe abia atingeau nisipul. Avea părul prins cu ace de argint și Robert stărui cu privirea pe curba gâtului ei lung, dezgolit. În curând zgomotul petrecerii rămase în urmă și înaintea lor se auzi foșnetul valurilor. Iarba *machair*-ului foșnea sub pași în timp ce coborau pe plajă, trecând pe lângă strălucirea umedă a plaselor pescărești și pe lângă formele întunecate ale bărcilor.

Christiana se opri pe mal și privi marea cu valurile tivite de spumă.

— Mereu păreți singur, sire, până și în mijlocul mulțimii, zise ea cu o voce blândă, îngândurată.

Robert o privi, dar ea îi ocoli ochii.

— Ăsta-i blestemul regilor, probabil.

Ea nu-i răspunse și el privi în larg, la fel ca ea. Simțea gustul sării brizanților ce se spărgeau de mal.

— Ca fiu mai mare și ca moștenitor al tronului porți pe umeri povara datoriei și ea nu te părăsește niciodată. Asta te desparte de ceilalți.

Clătină din cap stânjenit.

— Dacă n-ai purtat-o, n-ai cum să știi.

Apoi, văzând zâmbetul ei știutor, râse:

— Iertare, doamna mea! Am uitat cu cine vorbeam.

Închise ochii, respirând aerul marin, mulțumit să se afle singur cu ea. După o clipă simți mâna Christianei împletindu-și degetele cu ale lui. Degetele ei erau reci. Robert își ținu ochii închiși, dar acum simțurile-i erau în alertă și era pe deplin conștient de prezența femeii și de faptul că aceasta stătea acum în fața lui. Îi simți răsuflarea pe obraz, apoi buzele pe ale lui. Cel dintâi sărut era tandru, întrebător. Al doilea pretindea, iar cealaltă mână a ei se ridicase, cuprinzându-i ceafa. Capul i se învârtea din pricina vinului și a sângelui care-i gonea prin vine în timp ce ea își depărta buzele umede. Dorința izbucni în el mai fierbinte și mai pătimașă ca oricând. O prinse de mijloc și o lipi de el, aplecându-se ca s-o sărute pe gât, plimbându-și limba pe pielea ei fierbinte și simțind gust de sudoare și fum. De pe buzele ei scăpă un suspin.

Auzind în apropiere un râs înăbușit, Robert se smulse dureros de lângă ea. Nu departe de ei se zăreau două siluete contopite pe nisipul plajei. Christiana îl luă de mână și îl conduse înapoi către potecă, cu picioarele afundându-li-se în nisip.

•

Robert se trezi când lumina lăptoasă a zorilor se furișă printre obloane. Răsucindu-se în pat, o zări pe Christiana întinsă alături, cu spatele la el. Părul i se răsfirase pe perne. Întinse mâna și prinse o șuviță între degete, răsucind-o cu blândețe pentru a-i contempla bogăția de culori: castaniu și arămiu, roșcat și auriu. Pentru o clipă gândul îi fugi către Elizabeth și o umbră trecu pe deasupra lui, apoi Christiana se foi în somn și învelitoarea îi alunecă până pe talie. Ochii lui călătoriră mângâind curba netedă a trupului ei, ridicătura coapsei, lumina ce cădea pe pielea ei palidă. Dorința îl cuprinse, îndemnându-l să-i facă ce-i făcuse noaptea trecută, dar în lumina sobră a zorilor, când o putea privi. Tocmai întindea mâna spre ea când cineva ciocăni la ușă.

Se ridică din pat și își luă roba de pe podea, acoperindu-și cu ea goliciunea. Când deschise ușa, îl descoperi în prag pe Edward. În spatele lui se vedea așezarea, plină de gunoaiele rămase după o noapte de sărbătoare. Oamenii dormeau lungiți pe iarbă, înconjurați de urcioare sparte și pocale goale. Aerul răcoros al dimineții era tulburat de mirosul de fum stătut și vomă. Câțiva oameni erau treji, ațâțând focurile și coborând cu gălețile la pârâu, după apă.

— Ce s-a întâmplat? zise Robert, observând că ochii fratelui său priveau dincolo de el, către camera unde dormea Christiana.

— S-a întors Alexander Seton. Are un mesaj din partea lui Humphrey de Bohun.

PRIORATUL LANERCOST, ANGLIA
1307

Regele Edward respinse mâinile pe care pajii i le întindeau, gata să-l ajute. Îi tremurau picioarele și fu silit să se țină de stâlpul patului. Sudoarea îi năpădi tot trupul, îmbibând cămașa și pantalonii proaspăt spălați în care îl îmbrăcaseră servitorii. Tunica lui stacojie, pe care i-o trăseseră cu blândețe peste hainele de corp, i se părea neobișnuit de groasă. Surprinsese privirile îngrijorate schimbate de paji când văzuseră cât de largă venea aceasta pe trupul lui slăbănog. Cureaua pe care i-o încinseseră în jurul taliei, adunând haina în cute și acoperind de riduri chipurile rânjite ale celor trei lei aurii, căpătase două noi găuri făcute de croitorul său.

În timp ce unul dintre oamenii săi se apropia aducându-i mantia stacojie tivită cu blană de hermină, ochii lui Edward stăruiră asupra găurilor roase aflate mai în josul curelei, datând dintr-o vreme când mijlocul său fusese mai musculos. Se topea pe picioare. Strânse din dinți ca să alunge gândul, dar și din cauza faptului că mantia pe care pajul i-o așeza pe umeri era grea, inconfortabilă. De cealaltă parte a camerei, Nicholas Tingewick îl privea frângându-și mâinile cu degete lungi. Pe masa de lângă medic se aflau castroanele și ustensilele lui, flacoanele de unsori, ierburi și lipitori. Nicholas venise să-l implore pentru ultima oară să se mai gândească, dar Edward nici nu vrusese să-l asculte. O terminase cu poțiunile și rugăciunile, sângerările și odihna la pat.

Oțelindu-se, dădu drumul stâlpului patului și traversă camera amețit și cu pași nesiguri. Cufărul încuiat de la picioarele patului dispăruse, suit într-o căruță alături de restul bunurilor sale. Singurele rămase în încăpere erau patul și masa lui de scris. În timp ce trecea clătinându-se pe lângă masă, cu pajii agitându-se în urma sa, ochii lui Edward căzură pe una dintre scrisorile răsfirate pe suprafața ei, ce purta sigiliul lui Aymer de Valence.

Marginile gălbui ale pergamentului se îndoiseră, umezite de sudoarea degetelor lui. Scrisoarea venise cu patru săptămâni în urmă, informându-l despre o ciocnire cu forțele lui Robert Bruce, pe un anume deal Loudoun. Rezultatul bătăliei era neclar, Aymer plângându-se pe larg de eșecul său de a-l captura pe regele rebel și vorbind despre pierderea inevitabilă și nefericită de vieți omenești, înainte să-și declare pe larg hotărârea reînnoită și neîndoielnică de a zdrobi dușmanul scoțian. Dar raportul contelui nu fusese unicul primit de Edward.

Celelalte rapoarte spuneau o cu totul altă poveste. Mesagerii sosiseră aducând știrea înfrângerilor zdrobitoare suferite de englezi în Galloway și pe dealul Loudoun. Povestiseră că oamenii se adunau sub stindardul lui Robert venind din Carrick, Ayrshire, Bute, Kyle Stewart și Renfrew și că rebelul deținea acum o flotă invincibilă ce controla apele. Mai vorbeau și despre o profeție care făcea ocolul Scoției: o profeție ce anunța moartea lui și ridicarea lui Bruce ca noua căpetenie a britanilor. Regele Arthur renăscut.

Oamenii lui dăduseră greș. Fiul lui înstrăinat, aflat în Londra, îl dezamăgise. Nu se putea încrede în nimeni altcineva care să facă ceea ce trebuia. Edward înțelegea asta acum. Trimisese misive în Anglia și în Țara Galilor, cerându-le împuterniciților cu recrutarea să adune toți oamenii apți de luptă în Carlisle în trei săptămâni și poruncise Curții sale să plece din Lanercost. Avea să-și întâlnească oastea în oraș, apoi avea să o conducă până la estuarul râului Solvay, unde avea să treacă în Scoția și să îl decapiteze cu mâinile lui pe trădător. El era Arthur, Regele Dragon, stăpânul Britaniei. Nimeni altcineva nu avea să îmbrace această mantie, și în tot cazul nu Robert Bruce, omul care amenințase să-i nimicească munca de o viață și care acum îi punea în pericol și posteritatea.

Simon îi deschise ușa cu ochii în pământ și Edward ieși încet pe coridor, cu trupul protestând din toate încheieturile. Abia putea să respire din pricina durerii cumplite din măruntaie. De dimineață urinase un sânge negru. Afară, soarele de iunie îi făcu ochii să lăcrimeze. Și-i miji ca să-i apere de strălucirea lui orbitoare și traversă curtea prioratului, lăsând în urmă clădirea de lemn în care locuise în ultimele luni. Părăsirea ei îi dădea o senzație de bine, în ciuda agoniei de a o face. Stătuse prea mult

între pereții ei. Prea mult contase pe alții să-i îndeplinească ultima dorință.

În curte erau înșirate căruțe pline cu cufere, saci, lăzi și butoaie. Argații potriveau harnașamentele, hamalii verificau pentru ultima oară încărcătura. Cavalerii regali așteptau alături de caii și scutierii lor. Regina Marguerite era acolo, călare pe un cal bălțat, alături de fiii lor, Thomas și Edmund, și de Eleanor, o copilă în fașă pe care doica o ținea la piept. Familia lui avea să-l însoțească până la Carlisle, unde aveau să se despartă. Servitoarele și bucătarii, croitorii și preoții priveau cu toții în tăcere cum regele lor cândva atât de mândru și de impunător șchiopăta dureros prin iarbă către locul unde îl aștepta Bayard. Armăsarul era ținut de scutier și vântul îi flutura valtrapul stacojiu. Oamenii lui îi pregătiseră o litieră pentru această călătorie, dar Edward era decis să intre în Scoția așa cum voia: călare, ca regele războinic ce fusese dintotdeauna. Venise timpul să pună capăt o dată pentru totdeauna acestui război.

Capitolul 30

SCOȚIA, ÎN APROPIERE DE AYR
1307

— Vin!

La auzul vocii fratelui său, Robert se întoarse.

— Câți sunt?

Edward se strecură prin perdeaua de iederă ce ascundea intrarea capelei. Arcada era unica parte a acestei străvechi construcții care încă mai stătea în picioare. Restul era un schelet decolorat de piatră pătată de intemperii, arcade ca niște coaste și ziduri năruite, cu bolta cerească în loc de tavan.

— Zece, răspunse Edward, alăturându-i-se printre ruine. Așa cum au promis.

Robert încuviință, dar încordarea nu-l părăsi. Aruncă o privire către altarul fisurat unde Gilbert și Neil vegheau asupra siluetei îngenuncheate a lui Henry Percy. Capul nobilului era acoperit cu o glugă și avea mâinile legate la spate. Slăbise pe durata captivității sale, deși stomacul încă i se mai bomba deasupra

centurii. În acea dimineață, când îl coborâseră de pe galeră și îl căraseră pe cărăruia stâncoasă ce ducea către ruine, Percy îi blestemase, scuipând amenințări prin gluga sa. Acum tăcea în așteptare. Cea de-a patra siluetă îi aparținea lui Alexander Seton, ai cărui ochi întunecați erau fixați asupra arcadei.

Până acum totul mersese conform planului. Oamenii lui Robert cercetaseră regiunea în ultimele trei zile în căutarea oricărui semn că i s-ar fi întins o capcană, așa cum se temuseră James Stewart și alți câțiva, dar nu descoperiseră nimic. Acum englezii sosiseră așa cum se stabilise, cu exact numărul de oameni negociat, unul pe măsura trupei lui Robert. Asta părea să dovedească sinceritatea căinței lui Alexander Seton și a dorinței sale de a ispăși, dar pe durata traversării dinspre Barra acesta abia scosese două vorbe și reținerea sa începuse să-l tulbure pe Robert. Simțea că bărbatul îi ascundea ceva. Dar, dacă era așa, nu era singurul. Robert nu-i spusese lui Alexander despre execuția lui Christopher și le poruncise oamenilor săi să păstreze tăcerea deocamdată. Nu voia nimic care să tulbure negocierile, mai ales ținând cont de reacția lui David de Atholl față de moartea tatălui său.

Auzind tropot de copite afară, Robert privi peste umăr către intrarea capelei și prin arcada îmbrăcată în iederă zări o trupă ce tocmai sosea. Nou-veniții își opriră caii la mică distanță, acolo unde îi așteptau cavalerii din Carrick. Robert îi privi descălecând și mâna îi poposi pe mânerul spadei. În golfulețul de dedesubt îl aștepta galera lui Lachlan, gata să-i asigure o retragere rapidă la nevoie, dar asta nu-l liniștea pe deplin. Dacă se înșelase, în următoarele câteva minute totul avea să se sfârșească.

Afară avu loc un scurt schimb de cuvinte și o siluetă înaintă. Purta o tunică albastră străbătută de o bandă albă, cu șase lei aurii de o parte și de alta. Bărbatul își scoase spada din teacă și i-o înmână unuia dintre cavaleri, apoi porni către capelă, aruncând priviri prudente în jur. Robert simți că îi zvâcnește sângele în tâmple când Humphrey de Bohun pătrunse în clădirea ruinată și ochii lui verzi poposiră asupra sa.

Humphrey nu-l mai văzuse pe Robert de aproape doi ani, de când acesta fugise de la Westminster după ce documentele găsite asupra lui William Wallace îi dăduseră în vileag planul de a lua tronul sfidând voința lui Edward. Fu uluit văzând cât de schimbat era fostul său prieten. Robert, tânărul chipeș și cu

obraji netezi de odinioară, arăta acum mai vârstnic decât cei treizeci și trei de ani ai săi. Lumina orbitoare a soarelui amiezii pogora asupra naosului presărat cu dărâmături al capelei și-i scotea în evidență, fără milă, cicatricile de pe obraji și ridurile de pe frunte. Tuleiele care îi umbreau falca erau negre, dar părul lui întunecat, tuns până la umeri, era presărat cu cenușiu la tâmple. Deși părea mai subțire în talie, rămăsese lat în umeri și era limpede că nu petrecuse prea mult timp fără să pună mâna pe spadă. Tunica sa arbora leul roșu al Scoției, dar veșmântul era sfâșiat și peticit cu stângăcie.

După ce-i trecu surprinderea, Humphrey se pomeni asaltat de emoții. Mai întâi nerăbdarea, înțelegerea faptului că prada pe care o vânase atâtea luni era acum la îndemâna sa. Se gândi în treacăt la Aymer, aflat la câteva mile depărtare, în Ayr, neștiind că Humphrey se afla aici, la numai câțiva pași de dușmanul lor de moarte. Urmă o clipă nebunească în care se întrebă dacă, în caz că l-ar fi ucis pe Robert aici și acum, războiul s-ar fi terminat, dar când degetele i se furișară către centură își aminti că își predase arma. Observă mâna lui Robert încleștată pe mânerul spadei aflate în teacă și se simți vulnerabil fără a lui. Dincolo de aceste impulsuri violente, se războiau emoții mai vechi, licărul prieteniei de odinioară, umbrele regretului și trădării. Dar când Humphrey se opri dinaintea lui Robert și Edward, un sentiment se înălță mai presus de toate celelalte: speranța că bărbatul din fața lui avea răspunsurile pe care le căuta.

Muște bâzâiau în aerul sufocant. Cei trei bărbați se studiau în tăcere unul pe altul. Humphrey nu zări decât ostilitate în ochii lui Edward Bruce, dar ai lui Robert erau îngândurați, preocupați. Dincolo de rege și de fratele său, dinaintea altarului în ruină, trei bărbați, unul dintre ei Alexander Seton, vegheau asupra unei siluete îngenuncheate și cu capul acoperit în care, judecând după blazon și corpolență, Humphrey îl recunoscu pe Henry Percy.

Robert îi urmări privirea și încuviință.

— După cum vezi, am ceea ce vrei.

Îl privi din nou pe Humphrey. Tonul îi era înghețat, formal.

— Vreau ceva în schimb.

Humphrey îl studie. Oricare vor fi fost sentimentele lui Robert cu privire la această întâlnire periculoasă, le ținea bine ascunse.

— Sir Alexander mi-a spus că dorești eliberarea familiei tale.

— Când vor fi eliberați, îl veți primi pe sir Henry, viu și nevătămat. Ai cuvântul meu.

Humphrey se stăpâni să-l întrebe cum ar fi putut să se încreadă în cuvântul unui trădător.

— Putem vorbi între patru ochi?

Edward Bruce interveni mânios:

— Zi ce-ai de zis! Eu nu plec nicăieri!

Robert îl privi pe Humphrey în ochi un moment, apoi în făcu semn din cap lui Edward.

— Lasă-mă să aud ce are de zis!

— Frate…

— E un ordin!

Edward păru gata să protesteze, dar bătu în retragere, alăturându-li-se tovarășilor lui și prizonierului.

Humphrey așteptă până când acesta nu-i mai putea auzi. Avea atâtea întrebări… Șovăi, apoi o alese pe cea dintâi care-i veni în minte, cea mai ușoară.

— Unde-i Toiagul lui Malachy?

Robert izbucni într-un râs tăios.

— Crezi c-o să-ți răspund la întrebare? Tratativele astea sunt pentru un schimb de prizonieri și nimic mai mult. N-am venit aici la interogatoriu.

— Iar eu n-am venit să-ți satisfac dorințele. Aș fi putut veni în fruntea unei armate, eliberându-l pe Percy cu forța și luându-te prizonier. N-am făcut-o. În schimb vreau ceva pentru mine.

— Ce?

— Vreau răspunsuri, Robert.

Văzând că celălalt nu zice nimic, Humphrey continuă:

— De ce-ai făcut-o? De ce ai luat toiagul știind ceea ce știai?

Robert îi întoarse spatele, clătinând din cap.

Humphrey i se puse în drum.

— Sau n-ai crezut niciodată în toate astea? Ai mințit când ai depus jurământul în Conwy? Când te-ai alăturat frăției noastre știai că nu-ți vei respecta jurămintele? Ai știut dintotdeauna că o să mă trădezi?

Ultima întrebare îi țâșni de pe buze pe neașteptate, cu o patimă care îl luă prin surprindere. Rostind-o, își dădu seama că, în ciuda înșelătoriei lui Robert, în sinea sa nu fusese în stare să

creadă că prietenia lor fusese o minciună. Nu se potrivea cu omul pe care îl cunoscuse vreme de atâția ani.

— Am avut încredere în tine, Robert, am luptat alături în bătălie, am râs cu tine, ți-am acordat încrederea mea. Ți-am purtat poverile și tu le-ai purtat pe ale mele. Toate astea n-au contat deloc? Te rog, spune-mi! Trebuie să știu!

Robert nu părea să vrea să răspundă. Un pescăruș ateriză pe o arcadă năruită și țipătul lui sparse tăcerea.

— N-a fost doar o minciună.

Vorbise atât de încet că Humphrey se chinui să-l audă dincolo de țipetele pescărușului.

— Am crezut în jurămintele pe care le-am depus și am crezut în prietenia noastră până în noaptea când am dat năvală în Scone.

Robert privi peste umăr către locul unde stăteau oamenii săi.

— Pană m-ați forțat să fur Piatra Destinului.

— Deci n-a fost vorba de pierderea credinței, i-o întoarse Humphrey copleșit de furie. Era mândria. N-ai vrut să renunți la dreptul tău la tron chiar dacă asta însemna ruina ambelor regate, al meu și-al tău!

— I-am făcut un jurământ bunicului meu cu mult înainte să-i jur credință lui Edward. I-am promis că voi apăra dreptul familiei mele la tronul Scoției. În acel moment mi-am dat seama că nu puteam sluji la doi stăpâni. Trebuia să aleg.

Robert înfruntă privirea lui Humphrey.

— Și acum știu că alegerea a fost cea bună. Acum știu adevărul din spatele așa-zisei ultime profeții a regelui.

Humphrey simți cum inima începe să-i bată mai iute. Acum se apropia de întrebarea care îl adusese aici.

— Dar profeția ta? Moartea regelui lacom care va prevesti venirea ta la putere ca nouă căpetenie a britanilor? O să-mi spui că asta e adevărată?

— Profeția mea e atât de adevărată pe cât vor oamenii mei să fie.

Robert zâmbi, dar fără urmă de veselie.

— Regele Edward m-a învățat bine.

— Ce vrei să zici?

Robert clătină din cap.

— Humphrey, hai să facem ce-am venit să facem! Hai să stabilim schimbul ăsta! Familia mea în schimbul lui Percy. Da?

— Spune-mi! Vreau să știu!

Robert îl privi cu atenție și pe chipul său se schimbă ceva, expresia lui bănuitoare fiind înlocuită de o ușoară surprindere.

— Când am luat sipetul de la Westminster, acesta s-a crăpat. M-am uitat înăuntru și nu era nici urmă de profeție.

Auzindu-l pe Robert cum repetă ceea ce îi spusese Alexander în Ayr, Humphrey simți un val înghețat curgându-i prin vine, dar refuză să accepte că acesta era adevărul.

— Manuscrisul găsit de regele Edward la Nefyn era străvechi. A pus să se traducă *Cea din urmă profeție* și a ținut originalul sub cheie în sipetul ăsta ca să nu se transforme în pulbere. Poate că asta s-a întâmplat.

— Humphrey, nu era nimic înăuntru. Nici urmă de ceva.

— A prezis moartea regelui Alexander. A spus că va muri fără urmași. Cum se poate asta dacă profeția nu era adevărată?

— Asta m-a făcut să mă îndoiesc, chiar și după ce m-am hotărât să lupt pentru regatul meu… M-a făcut să mă tem că prin acțiunile mele voi aduce distrugerea asupra Britaniei. Până s-a întâmplat asta.

Robert își vârî mâna sub tunică și scoase afară fragmentul acela de fier pe care îl purta la gât pe o fâșie roasă de piele.

— În noaptea aia de acum cinci ani, în conacul tatălui meu – în noaptea când ne-am luat noi doi la bătaie – ți-am spus că nu-l cunoșteam pe bărbatul care mă atacase în Irlanda. Nu te-am mințit. Eu nu-l cunoșteam, dar James Stewart, da.

Humphrey ascultă tot mai tulburat în timp ce Robert îi povesti despre cadavrul din pivnița castelului Dunluce și despre șocul Înaltului Intendent când îl recunoscuse pe Adam, un scutier al regelui Alexander care venise din Franța în suita reginei Yolande și îl însoțise pe Alexander pe drumul către Kinghorn, unde îl aștepta proaspăta sa soție.

— Bărbatul ăsta care m-a vânat pe mine în Irlanda a fost cu Alexander în noaptea morții acestuia, continuă Robert. Nu poate fi doar o coincidență. Am fost la Bingham, Humphrey. L-am auzit pe Edward susținând că Alexander voia să unească printr-o căsătorie Casele lor. A spus că regele nostru propusese o căsătorie între Margaret a Norvegiei și băiatul lui. Dacă această căsătorie s-ar fi realizat, Edward ar fi putut prelua controlul Scoției prin fiul său. Dar pe urmă Alexander și-a luat o nouă soție, pe Yolande.

Văzând abisul către care ducea această discuție – unul mai întunecat și mai adânc decât își imaginase –, Humphrey îi întoarse spatele lui Robert. Dar chiar în timp ce o făcea își aminti de Adam, comandantul unuia dintre regimentele regale de arbaletrieri din Gasconia și membru al Cavalerilor Dragonului. Nu-l mai văzuse de ani buni. Edward îi poruncise să îl tragă de limbă pe Robert cu privire la identitatea atacatorului său și să afle dacă acesta mai era sau nu în viață. „Dovezi. Voia să știe dacă ei aveau dovezi”. Humphrey se întrebase el însuși dacă regele nu era cumva amestecat în atacul asupra lui Robert, dar alungase gândul ca fiind de neconceput. Acum prin mintea lui defilă șirul celor mai recente victime ale regelui: John de Atholl, Christopher Seton, Alexander Bruce. Văzuse cu ochii lui de ce era în stare Edward. Dar să-și omoare cumnatul? Să comită regicid? „A complotat împotriva tatălui său. După Evesham a ordonat măcelărirea cadavrului nașului său, Simon de Montfort. Ai văzut ce i-a făcut fiului său cu doar câteva săptămâni în urmă”.

— Un copil al lui Alexander cu Yolande ar fi trecut înaintea lui Margaret ca moștenitor al tronului Scoției.

— Încetează! murmură Humphrey, dar vocea-i era lipsită de forță.

— După moartea lui Alexander, Edward a obținut permisiunea Papei pentru căsătoria fiului său cu Margaret, așa cum plănuise. Și dacă fata nu ar fi murit în timpul călătoriei, și-ar fi văzut visul cu ochii.

Humphrey traversă către ciotul unui stâlp sfărâmat și se rezemă de el. Asta era, păianjenul din centrul pânzei de secrete pe care o simțise întinzându-se între rege și Robert. Știa că de asta îl tulburaseră execuțiile fraților lui Robert, de asta îl copleșise vina când soția și rudele acestuia fuseseră aruncate în temniță și de ce întrebările ce îl chinuiau în ultimele săptămâni începuseră să îl poarte într-o altă direcție mult mai neplăcută. Inima lui știuse ceva ce mintea refuzase să accepte: că Robert nu fusese singurul care-l mințise. Nu fusese singurul care-l trădase.

Robert îl urmă, vorbind pătimaș:

— Cred că Edward a poruncit uciderea lui Alexander ca să poată deveni stăpân peste Scoția cu ușurință, evitând un război de durată. Și cred că a inventat *Cea din urmă profeție* ca să

legitimeze cucerirea Britaniei și să îi facă pe oameni să rămână credincioși cauzei lui. Relicvele pe care le-a luat sunt simboluri puternice ale suveranității fiecăreia dintre națiunile noastre. Revendicându-le pentru sine a revendicat sufletele regatelor noastre. Dar te-a revendicat și pe tine, Humphrey. În timp ce cucerea țara mea cu spada, pe tine te-a cucerit cu puterea profeției. Ai luptat pentru minciuna lui, crezând că salvai Britania. N-o salvai, o distrugeai!

Mintea lui Humphrey se umplu cu imagini ale prăbușirii lente pe care o observase în Anglia în ultimii ani: sărăcia tot mai mare a țăranilor și nelegiuirea câștigând teren în orașe. Se gândi la veștile primite de la coloniștii englezi din Irlanda, care vorbeau despre așezări abandonate și despre irlandezii care forțau granițele. Îi trecu prin minte că boala regelui infecta întreg regatul, ca și cum Edward însuși ar fi devenit gangrena din inima țării. Întâlnind privirea lui Robert observă că acesta părea ușurat, ca și cum ar fi lepădat o povară. El în schimb se simțea de parcă acum greutatea acesteia i-ar fi strivit lui umerii.

— De ce n-ai zis nimic până acum?

— Edward și-a clădit minciuna asta de-a lungul anilor. Are temelii adânci și apărarea pe care a ridicat-o în jurul ei – Cavalerii Dragonului și Masa Rotundă – e puternică. Ar fi nevoie de mai mult decât cuvântul meu ca să se năruie. Am sperat să folosesc sipetul cu profeția împotriva lui, dar l-a luat când a căzut fratele meu prizonier.

— Le-ai spus oamenilor tăi?

— Câțiva dintre ei știu că sipetul era gol. Dar sir James mi-a cerut să păstrez tăcerea cu privire la bănuielile despre moartea regelui Alexander. Voiam să caut dovezi în Londra, dar Wallace a fost prins și…

Robert se întrerupse și clătină din cap.

— Adevărul e că nu mă aștept la nimic după ce ți-am spus toate astea, Humphrey. Nu doresc decât să-mi recapăt familia. Pentru numele Domnului, fiica mea e într-o cușcă!

Humphrey închise ochii și-și trecu prin păr mâna înmănușată. Nu-i era ușor să absoarbă toate astea – nu încă – și nu putea să dea semne de slăbiciune dinaintea lui Robert. Era în continuare dușmanul lui. Indiferent ce alte consecințe ar fi avut această întâlnire, lucrul ăsta nu se putea schimba. Se îndreptă și întâlni privirea lui Robert.

— Marjorie nu e în cușcă. Da, Edward a condamnat-o și a fost dusă în Turn la porunca sa. Dar nu în cușcă. Regina Marguerite a reușit în cele din urmă să-l înduplece să o adăpostească pe fiica ta într-una din încăperi. Mi se pare că are cu ea și una dintre cameristele ei.

— Aymer a zis altceva. L-am auzit când mă căuta. M-a ațâțat spunând că era în cușcă, închisă ca un animal.

— Presupun că voia să te facă să suferi.

Humphrey văzu că Robert se luminează la chip, cuprins de speranță. Deodată bărbatul sumbru și acoperit de cicatrici din fața sa începu să semene cu tânărul pe care-l cunoscuse cândva.

— Atunci ceilalți? Niall? John? Christopher? Nu-i adevărat ce mi s-a spus? Sunt și ei...

— Nu, zise Humphrey. Mă tem că îngăduința regelui nu s-a întins și asupra oamenilor tăi. Se încruntă. Nu știu dacă are vreo importanță, dar îmi pare rău. Eu și Ralph de Monthermer l-am rugat pe rege să fie milostiv.

Privi în lungul naosului, către locul unde îngenunchea Henry Percy.

— Și pot să-ți spun că Edward nu va accepta un schimb de prizonieri. Pentru el viața lui sir Henry e mai puțin importantă decât suferința ta.

— Nu-mi vine să cred!

— Ar trebui.

Humphrey văzu masca sfidătoare a lui Robert fisurându-se la auzul declarației lui directe.

— Dar, dacă mi-l predai pe Henry și îmi promiți ceva, o să fac două lucruri pentru tine.

— Ce lucruri?

— Mai întâi o promisiune. Vreau cuvântul tău că vei păstra tăcerea cu privire la bănuielile legate de soarta regelui Alexander.

Robert dădu să vorbească, dar Humphrey i-o tăie:

— Tu simți că ai datoria de a-ți proteja regatul, iar eu trebuie să-l apăr pe al meu. Dacă Edward și-a omorât cumnatul, va da socoteală la judecata lui Dumnezeu. Dar nu o să permit ca Anglia să fie pângărită de o asemenea acuzație. Indiferent care-i adevărul, moartea lui Alexander trebuie să rămână un accident.

— Vrei să renunț la ostaticul meu și să-ți promit că voi apăra reputația omului care mi-a spânzurat frații? zise Robert pe un ton mușcător.

— Regele e pe moarte. Edward de Caernarfon va urca în curând pe tron. Când se va întâmpla asta, ar fi bine să ai un aliat la Curtea regală. El s-ar putea să fie mai deschis la negocieri decât tatăl său.

— Nu poți garanta asta.

— Nu, dar în schimb pot să te asigur că îți voi ajuta familia. O să fac tot ce-mi stă în puteri ca să le ușurez suferințele. Pot să obțin mutarea fiicei tale din Turn și să mă asigur că soția ta are parte de un apartament mai plăcut unde să-și ducă zilele.

— Surorile mele? Isabel Comyn?

— O să fac tot ce pot, zise Humphrey, menținându-se pe poziții în timp ce Robert îi scruta chipul.

— Ai spus că o să faci două lucruri pentru mine, zise Robert după o tăcere îndelungată.

— Dă-mi-l pe Percy și o să ți-l spun pe al doilea!

Robert privi către prizonierul îngenuncheat. În el păru să se ducă o luptă, apoi le făcu semn lui Gilbert și Neil:

— Aduceți-l! zise el ridicând glasul.

Cei doi se priviră întrebător unul pe altul, dar făcură ce le poruncise regele lor. Când îl săltară în picioare, Henry Percy încercă să se opună. În timp ce îl conduceau către Humphrey, lordul țipa înăuntrul sacului:

— Ce faceți cu mine? Unde mă duceți? Spuneți-mi! Bătu-v-ar Dumnezeu!

— Scoateți-l afară! le zise Robert oamenilor săi la un semn al lui Humphrey.

După ce Percy fusese târât dincolo de arcadă și încredințat trupei de cavaleri, Humphrey se răsuci din nou către Robert. Privi către altarul dinaintea căruia stăteau Edward Bruce și Alexander Seton, încruntându-se nedumeriți în fața acestor întâmplări neașteptate.

— Ai un șarpe la sânul tău.

Robert îi urmări privirea.

— Ce?

— Seton i-a spus Comynului Negru că aveai de gând să te îndrepți spre Islay. Din cauza lui știa John MacDougall din Argyll de venirea ta. Cred că a fost torturat pentru informațiile astea,

dar pe urmă, când era închis la Berwick, s-a oferit de bunăvoie să ni te dea pe mână dacă îi cruțăm vărul de spânzurătoare.

Humphrey îl privi din nou pe Robert, care pălise.

— Când Seton a venit să mă caute în Ayr, n-a făcut-o ca să-mi aducă mesajul tău. Voia să-mi spună unde îți ascunzi flota în schimbul eliberării lui Christopher. Nu știe că acesta a murit.

— De ce-mi spui asta?

— Ți-am zis, două favoruri din partea mea pentru două ale tale. Humphrey contemplă chipul răvășit al lui Robert, dar nu simți nicio satisfacție.

— În plus, știu cum e să te trădeze un prieten.

Capitolul 31

BURGH BY SANDS, ANGLIA
1307

Humphrey pătrunse călare în tabăra engleză și se îndreptă către pavilionul stacojiu ce se înălța deasupra mulțimii de soldați ce invadaseră câmpurile din jurul micuței așezări Burgh by Sands, purtând pe braț banderole de pânză albă împodobite cu crucea Sfântului Gheorghe. Flancurile calului lui Humphrey erau leoarcă de sudoare. El și oamenii săi călăriseră pe deșelate din Carrick, deciși să ajungă la rege înainte ca acesta să traverseze apa. În gura vastă și cafenie a estuarului râului Solway pătrundea o nouă corabie, pentru a li se alătura celorlalte deja ancorate. În curând aveau să fie destule vase ca să transporte oastea regelui de cealaltă parte a estuarului, în Scoția.

Humphrey își opri calul cu bruschețe în fața pavilionului, cu ochii ațintiți asupra dealurilor din Galloway ce se profilau întunecate în lumina apusului. Un vânt aspru șuiera printre trestiile mlaștinilor din apropiere. Era frig pentru începutul lui iunie.

Doi cavaleri regali stăteau de o parte și de alta a intrării pavilionului. Când Humphrey se apropie, unul dintre ei dădu să-i bareze trecerea.

— Sir Humphrey, mă tem că regele nu primește pe nimeni.

— E urgent, Geoffrey! Trebuie să-i vorbesc regelui fără întârziere!

— Îmi pare rău, domnule!

— În calitate de Conetabil al Angliei îți poruncesc să te dai la o parte!

Geoffrey șovăi și se uită către tovarășul său, căutând ajutor.

Humphrey nu mai așteptă, ci trecu pe lângă el. Când cavalerul se îmbățoșă și duse mâna la spadă, Humphrey mârâi:

— Nu mă pune la-ncercare azi!

Când pătrunse în pavilion, îl zări pe Nicholas Tingewick discutând cu câțiva funcționari regali. Tresăriră surprinși când îl zăriră îndreptându-se către perdelele ce separau camera regelui. Înainte să-l poată opri, el dădu perdelele la o parte și intră. Văzu patul înălțat în centrul încăperii imense, camera roșie nefiind mobilată cu excepția unui cufăr negru aflat la picioarele patului. La căpătâi, blocând vederea lui Humphrey, stăteau majordomul regelui și confesorul acestuia. Pe marginile cortului se adunaseră pajii, palizi și agitați. Văzând că preotul avea o cutiuță de argint, Humphrey simți un nod în gât. Era artoforul cu împărtășania.

Majordomul își ridică privirea.

— Sir Humphrey…

— Regele a murit? întrebă Humphrey, apropiindu-se în grabă de pat.

Edward zăcea nemișcat, acoperit până la gât de un cearșaf subțire, ud de sudoare. Trupul i se împuținase, iar chipul îi era palid și lucios precum ceara topită. Avea pleoapele pe jumătate lăsate și gura deschisă. Văzând că pieptul regelui se ridică și cobora și că o venă de pe gât îi pulsa cu iuțeală, Humphrey lăsă să-i scape un oftat.

— I s-a dat ultima împărtășanie, zise încet majordomul. Ne temem că n-o s-o mai ducă mult.

Humphrey nu-și desprinse ochii de rege.

— Lăsați-ne singuri, vă rog!

— Domnule, eu…

Majordomul amuți când Humphrey se întoarse către el. Văzând privirea contelui, omul încuviință.

Majordomul și preotul se retraseră dincolo de perdele, urmați de pajii îngrijorați.

Rămas singur, Humphrey privi silueta firavă ce zăcea dinaintea sa. Omul căruia i se spusese Craci-Lungi, regele Angliei, ducele Gasconiei, stăpânul Irlandei și cuceritorul Țării Galilor și al Scoției, devenise o colivie împuținată de carne și oase din care sufletul se zbătea să se elibereze. Dâre lucioase de ulei de la mirul aplicat pe ambele tâmple se prelinseseră prin părul alb până pe pernă. Omul acesta însemnase totul pentru el. Își devotase viața cauzei lui. Robert scosese la lumină lucrurile de care el se temuse vreme de luni, dar Humphrey voia s-o audă de la Edward. Regele îi datora măcar atât.

Humphrey se gândi la întrebările care trebuiau să-i fi fost puse regelui ca parte a împărtășaniei. „Îți regreți păcatele? Vrei să te căiești și, dacă Domnul îți va oferi mai mult timp, o vei face?” Se așeză pe marginea patului și luă mâna socrului său într-a lui. Pleoapele regelui fluturară ușor.

— Maiestate, mă auziți?

Edward întredeschise ochii. Privirea să se concentră cu lentoare.

— Humphrey?

— Sunt aici.

Ochii regelui dădură să se închidă și Humphrey îi strânse mai tare mâna, până când privirea lui Edward îl găsi din nou.

— Am venit să vă ajut să vă despovărați de păcate. E timpul, Maiestate! Timpul pentru adevărata spovedanie!

De data asta ochii lui Edward rămaseră deschiși.

•

O oră mai târziu Humphrey părăsi camera regelui. Funcționarii regali și servitorii ce așteptau afară se întoarseră toți spre el, pălind la vederea expresiei de pe chipul său.

— Regele a murit, confirmă el în tăcerea ce se lăsase.

Humphrey se apropie de majordom, care închisese ochii, rostind o scurtă rugăciune.

— Trebuie să păstrăm secretul cât mai mult posibil, de dragul oamenilor noștri care încă se mai află în Scoția. Nu putem permite ca scoțienii să afle că suntem vulnerabili, nu până când noul nostru rege nu este încoronat.

Majordomul încuviință lent, fără să pară însă convins de succesul însărcinării primite.

— O să fac tot ce pot, desigur, zise el oftând. Trebuie să le dau de veste prințului și reginei fără întârziere.

— O să îi duc eu vestea prințului, zise Humphrey. Am treburi în Londra.

Lăsându-l pe majordom să se ocupe de cadavrul regelui, Humphrey porni către ieșirea din cort. Pradă șocului și durerii, pajii și funcționarii nu observară desaga de piele pe care acesta o ducea cu sine. Ieșind din cort în înserarea cenușie, Humphrey își dădu seama că îi tremurau mâinile.

GRANIȚA SCOȚIEI
1307

Alexander Seton fu tras jos de pe cal fără niciun fel de ceremonie. Se poticni când picioarele-i atinseră solul denivelat al pădurii. În timp ce unul dintre oameni îl răsuci cu bruschețe și începu să-i taie funiile care îi legau mâinile la spate, întâlni privirea lui Neil Campbell, care rămăsese călare. Alexander nu zise nimic, dar după o clipă își feri ochii de privirea rece a lui Campbell.

— Dacă regele Robert sau vreunul dintre oamenii lui te vor mai vedea vreodată pe pământul Scoției, viața ta nu mai face un ban, îi aminti Neil.

— A fost foarte clar în privința asta.

Alexander prinse desaga care îi fusese aruncată.

— Robert să nu-și facă griji. N-o să mai pun niciodată piciorul în regatul lui.

Vocea i se înăspri.

— Nu mi-a mai rămas nimic aici.

Porni către marginea pădurii, dincolo de care drumul cotea spre sud printre spinările dealurilor… spre sud și spre o viață în exil. Toate sacrificiile lui fuseseră zadarnice. În final pierduse totul.

După câțiva pași Alexander privi îndărăt către chipurile aspre ale celor care îl însoțiseră până la graniță.

— Am făcut-o pentru Christopher!

Văzând că nu primește răspuns, se răsuci și se pierdu printre copaci în lumina amurgului, ridicându-și gluga ca să-l apere de ploaia măruntă.

Capitolul 32

CONACUL BURSTWICK, ANGLIA
1307

Elizabeth fu trezită de sunetul unor voci. Se ridică dezorientată în capul oaselor. Printre obloane se strecura o lumină aurie, dar n-ar fi putut spune dacă era dimineață sau seară. Se întinsese să se odihnească puțin, neintenționând să adoarmă. Poate că trecuse o noapte întreagă fără ca ea să observe? Vocile se auzeau acum mai tare, înaintând pe coridor către ușa ei. Cu excepția chemărilor îndepărtate care ajungeau uneori până la ea de afară, nu mai auzise de luni bune o voce omenească. Tresări la auzul glasurilor tot mai apropiate. Zăngănitul cheii în ușă o făcu să se ridice de pe pat.

Prima persoană pe care o văzu era Maud. Servitoarea cea mohorâtă era roșie la față și indignată.

Elizabeth tresări surprinsă când un bărbat intră în încăpere pe urma femeii.

— Humphrey, murmură ea, mai întâi ușurată la vederea unui chip familiar, apoi îngrozită la gândul că el venise să aplice cine știe ce pedeapsă și mai cruntă născocită de rege.

— Doamnă!

Elizabeth observă că Humphrey se schimbase mult de când îl văzuse ultima dată, cu aproape un an în urmă. Fizic era aproape același: transformarea i se citea însă în ochi și în purtare. Arăta ca un om în doliu. Ochii lui verzi aveau o limpezime stranie.

— Ești în stare să călătorești?

— De ce? Unde mă duci?

— O să te mut în conacul meu din Essex. Acolo vei fi bine îngrijită.

Elizabeth auzi veștile fără să îndrăznească să spere că erau adevărate, că avea să părăsească aceste ziduri fie și pentru o clipă și să respire aer proaspăt.

— Tata?

Se întrebă deodată dacă nu cumva doar își imaginase că mesajul ei fusese returnat, mototolit pe o tavă.

— Așa a decis regele cu puțin înainte să moară.

— Regele Edward a murit?

Humphrey se încruntă. Se răsuci către Maud cea roșie la față.

— Nu i-ai spus?

— Am urmat poruncile regelui, sir, răspunse servitoarea posacă. Nu aveam voie să-i vorbesc.

Humphrey îi întinse mâna:

— Vino, doamnă! Oamenii mei sunt gata să te escorteze. Dar mai întâi cineva vrea să te vadă. Te așteaptă afară.

Cu capul învârtindu-i-se din pricina nedumeririi, încântării și neîncrederii care se luptau în sufletul ei, Elizabeth făcu câțiva pași iuți și luă mâna lui Humphrey. După atâta timp petrecut fără o atingere omenească, pielea lui i se păru uimitor de caldă, la fel și strânsoarea lui fermă în timp ce o conducea pe lângă Maud, pe coridor și afară, în lumina serii de sfârșit de august. Curtea era plină de o lumină aurie, încețoșată din pricina prafului ridicat de cai și căruțe. Elizabeth se opri un moment în ușă, închizând ochii și scăldându-se în lumina soarelui.

— Elizabeth!

La auzul vocii, deschise ochii. Zări o fată slabă, cu păr întunecat, care se desprinse de grupul de lângă căruțe și traversă în goană curtea către ea. Elizabeth ieși în întâmpinarea lui Marjorie și o strânse cu putere în brațe. Simțind că trupul fetei tremură lipit de al ei, i se umplură ochii de lacrimi. După câteva clipe Elizabeth se retrase zâmbind printre lacrimi și o studie pe Marjorie, care crescuse înaltă în anul ce trecuse, arătând mai puțin a fetiță și mai mult a femeie.

— Doamne, n-am crezut c-o să te mai văd!

Marjorie îl privi pe Humphrey, apoi din nou pe Elizabeth.

— Unde-i tata? Nu vor să-mi spună.

— În Scoția, zise Humphrey, mutându-și privirea către Elizabeth. Viu și nevătămat.

— Marjorie o să vină cu mine în Essex? îl întrebă ea.

— Nu, doamna mea. Dar regele mi-a dat voie s-o mut în mănăstirea Sixhills. Acolo va fi alături de mătușile ei.

— Și Mary? Isabel?

— Asta-i tot ce pot face. Deocamdată.

Humphrey se răsuci și le făcu semn oamenilor săi. Doi cavaleri înaintară, apropiindu-se de femei.

— Doamnă, am treburi de care trebuie să mă ocup, zise el plimbându-și privirea de la Elizabeth la Marjorie. Când mă întorc vom pleca.

Elizabeth încuviință, știind că el le sugera să profite de acest moment.

— Mulțumesc! murmură ea.

•

Humphrey intră singur în încăpere. Închise ușa și se rezemă de ea, cuprinzând cu privirea modelul covorului decolorat acolo unde lumina cădea pe el, vatra acoperită, grinzile roase de care ce se încrucișau pe tavan, masa și scaunele de lângă fereastra deschisă, apoi, în cele din urmă, patul. Încăperea era gravată în mintea lui ca un stigmat de neșters. Era locul de unde sufletele soției și copilului său se ridicaseră la ceruri.

Aici petrecuse zile în șir după ce revenise la conac și aflase că Bess murise în chinurile facerii. Otrăvit de băutură și de durere, își amintea prea puțin din acele zile, doar străfulgerări de furie și izbucniri violente. Traversă camera cu pașii răsunându-i pe podea și își plimbă degetele pe unul dintre stâlpii patului, brăzdat de tăieturi adânci. Își amintea că îl lovise cu spada. Ocoli patul, puse jos desaga de piele pe care o adusese cu el din curte și se așeză, respirând aerul stătut ai încăperii, care se simțea vag pe sub mirosul aspru al buștenilor ce ardeau în vatră. Flăcările erau înalte și strălucitoare, căci focul abia fusese aprins de un servitor la ordinele sale. Humphrey rămase așa un timp, cu ochii închiși, ascultând două turturele ce se chemau în porumbarul de afară. Apoi se întoarse către desaga de lângă el. Vârî mâna înăuntru și scoase o carte mare, legată în piele. Cuvintele de pe copertă scânteiară în lumina arămie a soarelui ce apunea:

Cea din urmă profeție a lui Merlin

Humphrey răsfoi paginile, contemplând caligrafia curgătoare, înconjurată pe margini de modele de animale și flori întrepătrunse. În noaptea acceptării sale la Masa Rotundă, regele îi dăduse permisiunea să citească această carte. Deși știa deja cuvintele pe de rost, se apropiase de ea cu un respect profund, cu răsuflarea tăiată la vederea misiunii sacre cu care regele îl însărcinase. Pielea moale a paginilor i se păruse

aproape însuflețită, împodobită cu vârtejuri de flori, fiare pe două picioare și păsări în zbor ce păreau să se miște în lumina pâlpâindă a lumânărilor. Culorile vii ale cernelurilor obținute din pietre prețioase măcinate și amestecate cu vin îl năuciseră. Simțise cuvintele, traduse din galeza veche în latină, chemându-l de peste ani, apucând ceva din el, îndemnându-l să le urmeze firul și să se supună poruncii lor.

Acum, privind aceleași pagini, nu-i venea să creadă cât de neînsemnate și moarte păreau. Cuvintele, scrise cu cerneală din gogoașă de ristic, nu erau străvechi și nu fuseseră niciodată scrise în galeză. Erau mai tinere decât el. Trecuseră șase săptămâni de la moartea regelui, șase săptămâni și adevărul abia prindea rădăcini înăuntrul lui, ca o sămânță ce crește. Dând un rod pe care nici Humphrey nu-l știa. Era ciudat să înțeleagă cu câtă putere putea fi investit un fleac. Se opri la o pagină ce înfățișa un om stând dinaintea unei fortărețe în spatele căreia se înălțau munți înverziți. Omul ținea ridicată o coroană de aur: coroana lui Arthur, al cărei cerc, știa acum, dăduse naștere acestei minciuni.

Edward aflase pentru prima oară despre coroană când era un tânăr prinț în dizgrație și exilat în Gasconia. Atunci aceasta fusese purtată pe fruntea căpeteniei războinice Llywelyn ap Gruffudd, care, unind regatele învrăjbite din Țara Galilor sub sceptrul lui, condusese o nouă revoltă, arzând și prădând pământurile primite de Edward de la tatăl său. În arenele prăfuite de turnir din Gasconia tânărul prinț înțelesese deja puterea pe care o aveau legendele. Luptând sub nou făuritul său stindard cu dragon, recomandându-se drept noul Rege Arthur, văzuse că oamenii se buluceau sub comanda lui. Văzuse ce putere și inspirație trezea, cât de loiali erau unui lucru mai mare decât ei, ceva ce îi ridica deasupra trivialului și le deschidea calea către tărâmul eroilor. Edward înțelesese că succesul lui Llywelyn de a uni poporul învrăjbit al Țării Galilor se explica prin puterea acelei coroane. Și înțelesese că pentru a-și învinge dușmanul trebuia să i-o ia.

Edward îl învinsese pe Llywelyn abia peste încă douăzeci și doi de ani și cu multe sacrificii, timp în care își văzuse tatăl înfrânt, despuiat de autoritate și demnitate pe durata războiului civil dintre el și baronii săi. Urcând pe tron, Edward jurase să nu fie dezonorat astfel de niciun om care-i era supus. Ca să se

asigure de asta începuse să-și extindă granițele și să-și consolideze puterea, răsplătindu-i pe cei loiali cu pământuri din regiunile cucerite. Masa lui Rotundă fusese formată în scopul cuceririi Țării Galilor, iar vasalii săi – cei de a căror putere avea nevoie – fuseseră învăluiți în mantiile eroilor: Gawain și Galahad, Mordred și Percival, legați de el prin jurăminte mai sacre decât cel de credință, loialitatea lor călită în cercul infinit al Mesei. Dar ceea ce fusese cândva doar o deghizare pentru turnir devenise ceva mult mai important pentru Edward. Nu mai voia doar să fie chemat pe numele unei străvechi legende. Voia să devină legenda însăși, Regele Arthur al întregii Britanii.

Edward citise scrierile lui Geoffrey de Monmouth, *Istoria regilor Britaniei* și *Profețiile lui Merlin* și știa că înțeleptul spusese că mai existau și altele care nu fuseseră încă traduse. Pretinzând că găsise un asemenea text pierdut în fortăreața dușmanului său învins, Llywelyn ap Gruffudd, regele li-l înfățișase cu mare pompă oamenilor din jurul nou-înființatei sale Mese Rotunde la puțin timp după nașterea fiului său, Edward de Caernarfon. *Cea din urmă profeție* era mărturia sa, ambiția sa imortalizată pe pergament și cu ajutorul ei avea să unească Britania sub un singur sceptru. Profeția avea să-i îmboldească pe oameni să-i susțină planurile, dându-le senzația că participă la o misiune sacră, mai importantă decât sângele și sacrificiile războiului, de taxele tot mai mari și de averile risipite. Dar războiul din Gasconia se lungise, devenind tot mai nepopular, și Edward văzuse că puterea începea să-i scape din mâini. Atunci crease Cavalerii Dragonului, o frăție războinică formată din tinerii de la Curte, cei înțărcați cu povești despre Regele Arthur și cavalerii săi, mult mai impresionabili decât tații lor.

Oameni ca el, își zise Humphrey. Dădu paginile cărții, privind imaginile. Iată Curtana, spada frântă care simboliza autoritatea Coroanei engleze. Iată Toiagul lui Malachy, sfânta relicvă ce întrupa spiritul națiunii irlandeze. Iată și Piatra Destinului, pe care se făceau regii Scoției. Dând ultimele pagini, zări acum micile schimbări ale cusăturilor ce le legau, marcând locul unde noi pagini fuseseră adăugate. Când o privise pentru prima oară, Humphrey nu le observase, orbit de strălucirea acelei minciuni. Citind rândurile care prevesteau moartea regelui Alexander, își aminti ultimele cuvinte ale lui Edward, rostite cu răsuflarea întretăiată pe patul său de moarte: „O viață, Humphrey, să mă

ierte Dumnezeu. O viață pentru viitorul regatului nostru, un regat unit, puternic”.

Încet, grijuliu chiar, Humphrey rupse paginile cărții una câte una. Le sfâșie, despărțind cuvintele, destrămând cu mâinile lui profeția. Când nu mai rămase decât cu o grămadă de pergamente sfâșiate, vârî mâna în desagă și scoase un sipet negru. Între timp lumina aurie a soarelui se stinsese și lumina focului căpătase puteri. Strălucea pe suprafața lemnului în timp ce Humphrey îl ținea dinaintea ochilor, privind prin crăpătura de pe una dintre margini, în adâncurile căreia Robert întrevăzuse cel dintâi adevărul. Luând sipetul și paginile sfâșiate, se apropie de foc și se ghemui dinaintea lui.

Aici, în această cameră unde murise iubirea lui, își îndeplini promisiunea către tatăl ei, omul căruia îi dedicase jumătate din viață. Avea să păstreze secretul chiar și față de cei din jurul Mesei Rotunde, care încă mai credeau în acea minciună. Avea să poarte singur povara regelui. Dar acesta era ultimul lucru pe care avea să-l facă în numele lui. Urmărind paginile ce luau foc și sipetul ce fumega, Humphrey simți că și înăuntrul lui ceva se transforma în cenușă. Dar odată cu această moarte sosi un sentiment straniu de eliberare. Privind în inima focului, avu senzația că propriul lui destin i se întinde dinainte.

Capitolul 33

ABAȚIA WESTMINSTER, ANGLIA
1307

Era spre sfârșitul lui octombrie, cu patru zile înainte de Ziua Morților[8]. Lumina argintie a dimineții se strecura prin ferestrele înalte ale abației Westminster, reflectându-se în stâlpi și arcade și făcând să strălucească fețele de piatră ale sfinților și îngerilor. Fum de tămâie și de lumânare plutea leneș în aer pe deasupra mulțimii de conți și cavaleri, contese și funcționari, episcopi și scutieri, toți în haine negre de doliu. Veniseră din toată Anglia, din Cornwall și Lancaster, din Pembroke și Lincoln. Alții soseau

[8] La catolici, sărbătoare care cade pe 2 noiembrie. (n.tr.).

încă de mai departe, din Scoția, Islanda, Țara Galilor, Franța și Țările de Jos. Deasupra lor se boltea cupola măreață a Abației Westminster, o sută de picioare de spațiu cavernos răsunând de vocile corului.

Edward de Caernarfon privi în tăcere cei trei preoți ce ocoleau cu încetineală catafalcul pe roți, bogat împodobit, care transportase trupul tatălui său de la St Paul. În timp ce stropeau cu apă sfințită coșciugul înfășurat în stindardul cu dragon, Anthony Bek, îmbătrânitul episcop de Durham, intona prohodul cu vocea lui profundă înălțându-se deasupra mulțimii tăcute. Edward își plimbă privirile peste bărbații și femeile ce se înghesuiau în jurul lui. Humphrey de Bohun era acolo alături de nepotul său, Henry. În apropiere stăteau Aymer de Valence, Robert Clifford și Guy de Beauchamp, alături de Ralph de Monthermer, încă în doliu după soția sa, sora mai mare a lui Edward, Joan, moartă în vară din pricina unei febre. Fiul vitreg al lui Ralph, Gilbert, recent numit conte de Gloucester în locul acestuia, îi stătea nemișcat alături. Văzând că majoritatea baronilor își plecaseră capul în semn de respect sau de durere sinceră și observând lacrimile ce străluceau pe obrajii reginei Marguerite și ai doamnelor ei de onoare, Edward își dădu seama că el unul nu simțea mare lucru, cu excepția unui sentiment de ușurare.

În iulie, când Humphrey sosise cu vestea morții tatălui său, Edward o acceptase cu calm. Se dusese în nord după trupul acestuia și fusese proclamat rege în castelul Carlisle, unde preluase controlul armatei. După ce acceptase omagiul baronilor scoțieni loialiști și lăsase țara în mâinile garnizoanelor engleze, Edward, prinț de Wales, duce de Gasconia și acum rege al Angliei, își condusese oamenii spre sud în urma trupului tatălui său. Aymer de Valence și alții fuseseră scandalizați de decizia lui de a nu continua campania împotriva lui Robert Bruce, dar Edward refuzase să cedeze, în ciuda cererilor lor repetate. Deocamdată nu mai voia să audă de nord și de nesfârșitele războaie ale tatălui său. Avea alte chestiuni mai presante pe cap: încoronarea sa, viitoarea căsătorie cu Isabella a Franței și, cel mai important, reîntoarcerea iubirii sale.

Edward îi aruncă o privire lui Thomas de Lancaster, care stătea în apropiere. În timp ce ochii celorlalți erau îndreptați asupra coșciugului sau coborâți în rugăciune, vărul său îl țintuia

cu privirea. Edward zări în ochii cenușii ai contelui fantoma tatălui său, apoi tânărul își mută privirea în altă parte. Edward se consolă imaginându-și expresia de pe fața lui Thomas când Piers Gaveston avea să revină la Curte. Trimisese deja după cavalerul exilat în Gasconia. În curând acesta avea să-i fie din nou alături.

Episcopul Bek termină slujba și abația se umplu de glasurile mulțimii spunând „amin”. Edward privi către paravanul ce ascundea altarul Confesorului. Acolo unde pe el îl aștepta jilțul încoronării, cuprinzând în el Piatra Destinului, pe tatăl său îl aștepta un mormânt. Izbutea să-l deslușească printre crăpăturile paravanului cioplit. Înconjurat de cavouri bogate din bronz și aur, împodobite cu efigii scânteietoare, mormântul deschis era o cavitate imensă din marmură neagră, atât de întunecată, încât părea să absoarbă lumina din jur. Era unica dorință lăsată de tatăl său cu limbă de moarte pe care o îndeplinea.

Cu ani în urmă, înainte de nașterea sa, mama și tatăl lui reîngropaseră oasele lui Arthur și ale lui Guinevere în abația Glastonbury, în cadrul unei ceremonii fastuoase. Tatăl lui poruncise ca osemintele acelui rege trecut și viitor să fie îngropate într-un mormânt simplu de marmură neagră, după asemănarea căruia își comandase mai târziu sipetul cu prețioasa sa profeție. Acum Edward Craci-Lungi avea să fie așezat într-un loc de odihnă asemănător, unde avea să-și petreacă eternitatea. Regele Arthur până și în moarte.

CASTELUL TIORAM, SCOȚIA
1307

Robert privi de pe metereze cum încă patru galere pătrundeau în gura lui *loch* Moidart, alăturându-se zecilor de vase ancorate într-un canal adăpostit aflat la poalele castelului Tioram. Insula pe care se înălța castelul era legată de uscat printr-un dig de nisip și stâncă, accesibil numai la vremea refluxului. Malurile de dincolo de acesta erau pline de oameni. Toată toamna numărul lor crescuse statornic, pe măsură ce tot mai mulți răspundeau chemării lui la arme și porneau spre nord pentru a i se alătura în fortăreața singuratică a Christianei

MacRuarie. Mulți erau veniți de pe coasta de vest, dar în ultimele săptămâni sosiseră și din Țara Galilor și Irlanda, căci vestea despre victoria obținută împotriva englezilor pe dealul Loudoun ajunsese până departe.

După vestea morții regelui Edward, primită de oamenii lui Robert cu ușurare și nespusă bucurie, profeția căpătase o viață proprie. Ceea ce începuse ca un murmur deveni un strigăt. Acum, odată cu aceste ultime galere și încărcătura lor, armata lui avea să numere aproape trei mii de oameni. Războiul cu Anglia se oprise și toată vara sosiseră rapoarte care spuneau că oamenii regelui își strânseseră lucrurile și trecuseră granița către sud. Garnizoane engleze ocupau în continuare castelele Stirling, Edinburgh și Roxburgh și orașele Perth, Dumfries, Aberdeen și Dundee, dar era limpede că noul rege nu era la fel de îndârjit ca tatăl său și nu voia să continue lupta, așa cum James Stewart sperase și Humphrey de Bohun dăduse de înțeles. În timpul acestui răgaz, Robert își întorsese ochii spre nord.

Comynii și aliații lor nu lăsaseră nicio urmă de îndoială cu privire la dușmănia pe care i-o purtau, jurându-i credință lui Edward al II-lea. Printre ei se număra și David de Atholl. Vestea fusese o lovitură pentru Robert pe care încă îl ustura trădarea lui Alexander Seton, dar asta îl întărise în hotărârea sa. Adunase mâncare și provizii din Rhum și Eigg, pusese să se făurească săbii, armurile fuseseră curățate și tăișurile ascuțite. Era pregătit. Venise momentul să iasă din fâșia vestică de coastă unde fusese înghesuit, să-și înfrunte dușmanii din Scoția și să deschidă calea revenirii sale pe tron.

Auzind pași pe scările din spatele lui, Robert se întoarse și își zări fratele apărând pe metereze.

Edward ținea în mână un sul de pergament.

— Unul dintre oamenii noștri tocmai s-a întors din Turnberry. Asta-i pentru tine.

Văzând sigiliul din partea de jos, Robert îl luă grăbit. Îl aștepta de luni bune. Desfăcându-l, citi scurtul mesaj pe care îl conținea. După o clipă închise ochii, murmurând o rugăciune.

— Ei?

— S-a făcut. Marjorie și Elizabeth sunt în siguranță.

Edward încuviință. Îl strânse pe Robert de umăr, zâmbind crispat.

— S-ar părea că ai avut dreptate în privința lui Humphrey. Îmi pare rău că m-am îndoit de tine.

Robert nu răspunse, plimbându-și privirea pe ultimul rând al mesajului:

Mi-am ținut cuvântul. Acum trebuie să ți-l ții ți tu pe al tău.

Robert mototoli pergamentul în pumn și își privi armata îngrămădită de-a lungul malurilor. Tabăra era înveselită de culorile numeroaselor stindarde. Își plimbă privirea peste blazoanele lui Malcolm de Lennox, Neil Campbell, Thomas Randolph și Gilbert de la Hay, Angus MacDonald și Lachlan MacRuarie, tot mai strâns uniți în acest ultim an printr-o prietenie călită în înfrângeri și victorii. Ridicându-și ochii deasupra rândurilor lor, dincolo de dealurile împădurite ce scânteiau arămii în soarele toamnei târzii, Robert privi culmile îndepărtate ale munților acoperiți de zăpezi. Dincolo de aceste piscuri se afla Great Glen, ușa către teritoriul inamicilor săi. În sinea sa simți că roata se mișcă, începând să urce.

PARTEA A CINCEA

1308-1309

„Întrucât regatul vostru e învrăjbit, întrucât discordia și invidia v-au întunecat mințile, întrucât în mândria voastră nu îndurați a jura supunere dinaintea unui rege, fie ca regatul vostru să fie nimicit… și casele voastre să se prăbușească…”

Istoria regilor Britaniei,
GEOFFREY DE MONMOUTH

Capitolul 34

SLIOCH, SCOȚIA
1308

Christiana îl sărută pe gât, smulgându-i un suspin. Simțea căldura trupului ei deasupra sa, greutatea ei apăsându-i trupul în nisip. Sudoarea i se prelingea de pe obraji în urechi și în păr și pielea creștetului îl mânca. Cu ochii închiși, îi asculta răsuflarea ce-i mângâia pielea foșnind ca valurile pe țărm.

— Maiestate!

La auzul vocii ei deschise ochii și o văzu privindu-l cu ochii de un verde-pal, ca două lacuri de lumină lichidă. Șuvițe arămii alunecară peste umerii ei și-i atinseră obrazul. Femeia râdea, dar el nu știa de ce. Îndărătul ei cerul ardea. Întorcând capul, Robert zări stropi roșii pe nisipul de lângă el. Sânge! Îl încercă un sentiment de alarmă.

— Christiana!

Încercă să o dea deoparte, dar ea dispăruse deja. O zări stând la marginea apei cu privirile ațintite în larg, în timp ce dinaintea ei pe un piedestal se afla un mic coșciug din care se ridicau

flăcări. Înăuntru era cineva, dar nu reuși să vadă cine anume. Se strădui să se ridice. Deși Christiana plecase, greutatea ei îl apăsa în continuare. Sudoarea îi șiroia pe trup și tânjea să se arunce în apa albastră, dar sângele îi atrase din nou atenția. Acum văzu că era o dâră ce pornea de lângă el și se depărta în lungul plajei. În depărtare dealurile se îmbujorau în lumina apusului, iar curbele și rotunjimile lor păreau cele ale unor femei adormite. Robert urmă dâra de sânge cu nisipul scrâșnindu-i sub picioare, numai că acum nu mai era nisip, ci zăpadă.

În fața lui un bărbat îngenunchea pe întinderea albă, cu spatele la el. Purta o tunică roșie ce se aduna în jurul lui ca o baltă de sânge. Lângă el în zăpadă zăcea un scut cu un blazon înfățișând trei snopi de grâu. Bărbatul era John Comyn. Dâra de sânge avea acum o explicație, una cumplită. În timp ce Robert se apropia cu o presimțire sumbră înmugurindu-i în suflet, bărbatul se ridică cu greutate și se întoarse către el. Dintre coaste îi ieșea mânerul unui pumnal. Își ridică mâinile să-l apuce. Apoi, înălțându-și ochii către fața bărbatului, Robert își dădu seama că nu era John Comyn. Era bunicul său. Bătrânul lord îl țintui cu un deget și ochii lui întunecați erau acuzatori.

•

Edward Bruce tresări, auzind strigătul fratelui său. Robert zăcea într-o litieră așternută cu pături și blănuri, întorcându-și capul dintr-o parte într-alta. Fața îi lucea în lumina gălbuie a felinarului, leoarcă de sudoarea care forma pârâiașe prin praf și prin sângele închegat al rănilor abia închise. Nes stătea ghemuit alături.

Edward privi deschiderea cortului improvizat, format din pânză de cort atârnată de crengile unor copaci.

— Iisuse, dacă aud oamenii că-i în halul ăsta…

Își trecu o mană prin părul care i se lipise de creștet sub apăsarea coifului și a glugii de zale pe care abia și le scosese în ultimele zile.

— Nu trebuie să le oferim noi motive să dezerteze.

Glasul lui Edward era plin de amărăciune. Campania lor începuse în forță și victoria le deschisese de bunăvoie brațele. Beți de sânge, făcuseră ravagii pe pământurile dușmanului, o răzbunare îndelung așteptată. Apoi însă venise boala, secătuindu-le puterile și slăbindu-le hotărârea. Comynul Negru profitase de slăbiciunea lor și îi atacase cu toate forțele.

— Ar trebui să ne retragem, propuse Gilbert.

Era tras la față și cu cearcăne întunecate sub ochi. Obrazul stâng îi era brăzdat de o tăietură cusută la nimereală, locul unde o săgeată îi brăzdase pielea în timpul atacului asupra castelului Inverness, cu câteva săptămâni în urmă.

— O mai zic o dată: haideți să pornim spre sud și să ne adăpostim până se vindecă regele! Apoi ne putem întoarce cu forțe proaspete.

— Nu avem timp! i-o tăie Neil Campbell. Comyn o să se repeadă asupra noastră înainte să putem aduna oamenii. Mulți încă sunt în suferință. Nu ne permitem să ne retragem dinaintea contelui. Nu acum.

Edward încuviință.

— Aici avem o poziție bună. Cavaleria lui Comyn nu ne-a putut rupe rândurile de Crăciun, când boala făcea ravagii.

— Pedestrimea lui s-ar putea să fie mai norocoasă, îi preveni Malcolm de Lennox privind de la Gilbert la Edward. Și fără regele nostru care să ne conducă în luptă.

Îl priviră cu toții pe Robert care zăcea pe targă, pierzându-și și recăpătându-și cunoștința. Afară țipătul strident al unui corn sfâșie aerul.

Edward ieși printre foile de cort urmat de ceilalți. Pădurea era plină de oameni: petele de culoare ale tunicilor și mantiilor împestrițau peisajul monocrom compus din copaci desfrunziți și zăpadă. Mulți se ridicaseră auzind cornul și acum își puneau coifurile și luau scuturile. Alții, sleiți de febra care măturase armata în timp ce furtunile o asediau și lipsa hranei o slăbea și ea, zăceau lângă focuri, privind neliniștiți în jur, în vreme ce camarazii lor se pregăteau de luptă. Cornul sună din nou și argații fură nevoiți să liniștească armăsarii priponiți laolaltă într-un luminiș. Animalele făceau parte din prada luată de la Inverness înainte ca acesta să fie dărâmat.

Edward îl zări pe Cormac apropiindu-se grăbit. Părul roșu era singura pată de culoare de pe chipul fratelui său adoptiv, palid din pricina frigului. Îl însoțea Thomas Randolph, cu ochii albaștri măriți de groază.

— Vin!

Edward porni printre copaci. Gilbert de la Hay și ceilalți îl urmară.

— Câți?

— Cred că iscoadele au avut dreptate, răspunse Cormac. Două mii.

Edward lăsă să-i scape un blestem. Când îi atacase cu o săptămână în urmă, Comynul Negru avusese mai puțin de jumătate. Cavaleria sa nu putuse să le ocupe poziția bine apărată de pe o colină împădurită, înconjurată de câmpii mlăștinoase, așa că pe durata Crăciunului arcașii contelui de Buchan se mulțumiseră să facă schimb de săgeți cu propriii lor arcași. Niciuna dintre tabere nu reușise să facă mai mult de câteva zeci de victime până ce Comynul Negru să plece de pe câmpul de luptă, conducându-și oamenii înapoi în Banff. Văzând retragerea dușmanului, forțele lui Robert răsuflaseră ușurate, căci acest răgaz le oferea lor și regelui lor șansa să se întremeze, dar în timp ce de atunci mulți se descotorosiseră de febră, starea lui Robert nu făcuse decât să se înrăutățească. În pustiul acesta înghețat nu existau ierburi de leac și rădăcini, iar rugăciunile nu fuseseră de niciun ajutor. Descurajarea oamenilor se adâncise cu două ore în urmă, când iscoade călare sosiseră cu vestea că dușmanul lor revenea cu forțe proaspete.

Căpeteniile ieșiră la marginea pădurii cu cizmele plescăind prin mâzgă și cu aburii răsuflărilor ridicându-se în aer. Câțiva dintre arcașii dispuși în cerc în jurul colinei îi salutară încordați. Cei mai mulți rămaseră cu ochii ațintiți în depărtare, cu arcurile pregătite în mâini. Edward se uită în direcția în care priveau.

Înaintea lui panta cobora spre o câmpie vastă, acoperită de omăt, cu ierburi țepoase ce se ițeau din mlaștina de dedesubt. Noroiul încă mai era răscolit în locurile unde cavaleria inamică îi atacase fără succes, dar temperaturile tot mai joase din ultimele săptămâni acoperiseră totul cu un strat de gheață. Ici și colo din zăpadă răsăreau membre țepene de oameni și cai. Dincolo de câmpie, cam la o milă mai spre nord, se ivise o coloană mare. De la această depărtare era o masă întunecată pe fundalul alb, dar Edward văzuse suficiente oști ca să știe că iscoadele nu se înșelaseră. Deasupra lui crengile copacilor zornăiau ca oasele în bătaia vântului. Acesta se întețea. Cerul mohorât prevestea o nouă ninsoare.

— Mai ales pedestrime, murmură Malcolm mijind ochii la vederea dușmanului ce se apropia. Pe ei terenul mlăștinos n-o să-i încurce la fel de tare. Ar putea să ne rupă liniile. Să ne copleșească.

— Avem patruzeci de cai ușori la dispoziție, îl contrazise Neil privind către Edward. Pământul e înghețat. Putem face o șarjă.

Edward încuviință gânditor.

— I-am putea împrăștia, împiedicându-i să se regrupeze până când pedestrașii noștri o să-i atace.

— Mă tem că supraestimezi curajul pedestrimii, sir Edward, îl preveni Gilbert. Oamenii noștri trăiesc de săptămâni fără hrană și adăpost. Și mai important, fără regele lor. Odată cu puterile lui Robert le-a slăbit și lor curajul. Ai văzut asta la fel de bine ca mine. Cred că absența lui și nu lipsa confortului i-a făcut pe atâția să dezerteze ca lașii în ultimele zile.

Edward privi îndărăt printre copaci către locul unde oamenii se adunau, apucând arme cu degete degerate și săltând scuturi pe umeri lăsați de oboseală. Era încă o forță considerabilă, dar nu la fel de puternică precum cea în fruntea căreia porniseră în toamnă de la castelul Tioram. Boala, rănile și acum dezertarea îi răriseră rândurile. Edward fusese nespus de frustrat văzând cât de mult depindea voința lor de a lui Robert, că sorțile tuturor atârnau numai de el.

— Regele Robert e eroul lor, încheie Gilbert de la Hay, dând fără să știe glas gândurilor lui Edward. Curajul lui pe dealul Loudoun i-a inspirat, i-a adus pe atâția sub stindardul lui. Trebuie să îi conducă din nou în luptă. Să le reaprindă focul din inimi.

— Atunci, sir Gilbert, avem nevoie de un miracol, murmură Thomas Randolph.

Edward își privi brusc nepotul. Apoi se puse în mișcare, înaintând grăbit printre copaci în direcția de unde venise.

— Edward! strigă Malcolm în urma lui.

Dar Edward nu se întoarse, ci continuă să alerge către cortul regelui.

•

Contele John de Buchan, capul Comynilor Negri și fost Conetabil al Scoției, trase de frâiele bidiviului său bălțat și ridică mâna, făcându-le semn oamenilor să se oprească. Cavalerii săi, îmbrăcați ca și el în negru, se răsfirară în jurul lui cu ochii ațintiți asupra colinei acoperite de copaci noduroși, ce se înălța în mijlocul câmpiei. Dușmanul se vedea clar, căci tunicile lui colorate contrastau cu albul zăpezii.

Comyn studie siluetele care, la vederea armatei lui, se aliniau în grabă printre copaci. Ochii întunecați îi scânteiau. În Banff, unde se retrăsese ca să adune pedestrimea, trăise sub tensiune, temându-se că Bruce și oamenii lui vor pleca profitând de răgazul căpătat, numai pentru a se ivi la poalele alteia dintre cetățile sale. Dar în acea dimineață devreme îngrijorarea i se risipise, căci iscoadele rămase în zonă îi raportaseră nu doar că oastea lui Bruce nu se clintise de la Crăciun, dar se zvonea că regele însuși ar fi bolnav de moarte, nefiind în stare să se ridice din pat. Câțiva dezertori prinși în timp ce se furișau din tabăra lui Bruce le mărturisiseră iscoadelor că regele nu mai fusese zărit de multe zile. Unii credeau că murise deja. Cu aceste vești, care pentru urechile lui erau dulci ca muzica, Comyn își adunase trupele și le condusese cu o hotărâre reînnoită pe drumul către Slioch. Poziția lui Bruce, care se dovedise inexpugnabilă pentru cavaleria sa, era acum o închisoare, o cursă în care Comyn avea să-l prindă. Zâmbetul făcu să se strângă cicatricile ce brăzdau fața contelui. Așteptase de mult ziua asta.

Broscoiul ambițios care fusese tatăl lui Bruce și bunicul său cel mândru și la fel de ambițios fuseseră ca un ghimpe în coastele familiei Comyn, dar nimic nu-l pregătise pe conte pentru rănile pe care i le făcuse Robert: uciderea brutală a rudei sale la Dumfries, atacul asupra Casei lui și răpirea soției sale slabe de minte de către Atholl, umilința provocată de trădarea lui Isabel, care îl încoronase pe detestatul său dușman. Când Bruce luase tronul, Comynii își pierduseră poziția însemnată pe care o ocupau de zeci de ani. Comynul Negru crezuse că, după ce nimicise forțele lui Bruce la Methven și după ambuscada organizată în Lorn de John MacDougall de Argyll, erau în sfârșit în avantaj. Îl puseseră pe Bruce pe fugă ca pe un animal rănit, învins, împresurat. Nimeni n-ar fi trebuit să-și poată reveni după asta. Dar cumva ticălosul reușise.

În toamnă, cu rândurile armatei sale sporite după victoriile din valea Troolului și de pe dealul Loudoun, scăpat de grija unui asalt al englezilor după exodul noului rege și al oamenilor săi, Bruce se abătuse spre nord prin Great Glen ca o vijelie, brusc, pe neașteptate, devastator. Inverlochy, marea fortăreață a Comynilor Roșii, căzuse cea dintâi, asediată de pe pământ și dinspre ape, căci galerele lui Lachlan MacRuarie și Angus MacDonald atacaseră dinspre *loch* Linnhe. Odată castelul căzut,

corăbiile rămăseseră locului, formând o barieră care îl împiedica pe John MacDougall să vină în ajutorul lui Buchan. Eliberând calea către inima domeniului Comynilor, Bruce continuase să înainteze. Urmase puternicul castel Urquart, paznic peste *loch* Ness. Apoi Inverness. Și Nairn. Contele de Ross, unul dintre aliații Comynului Negru și cel responsabil de capturarea femeilor lui Bruce, își pierduse atât de tare capul, că îi oferise dușmanului un armistițiu și o ștersese ca un laș. Comyn rămăsese singurul care mai stătea între regele rebel și completa sa stăpânire a nord-estului Scoției. Respinsese atacurile lui Bruce de la Elgin și Banff și îi ieșise în întâmpinare.

Acum, pe această câmpie, sub cerul vânăt, despărțit de dușman numai de o întindere acoperită cu zăpadă, Comyn simțea mirosul victoriei. Oamenii lui Bruce, baricadați în pustietatea asta înghețată, își pierdeau curajul sub asaltul frigului și al foamei. Dezertările o dovedeau limpede. Dacă el nu mai era în stare să-i conducă, în mod sigur aveau să dea bir cu fugiții dinaintea unui atac hotărât. Un brânci și totul se putea termina. Momentul sosise. Anglia nu mai avea un rege puternic sau interesat să-și bage nasul în treburile scoțienilor. John Balliol rămânea în exil în Franța, dar, dacă Bruce era zdrobit acum, exista o șansă ca Balliol să poată fi repus pe tron. Atunci familia Comyn avea să-și recapete poziția influentă din spatele tronului.

Aerul se umplu de zăngănitul armelor și trosnetul cizmelor pe zăpadă pe măsură ce pedestrimea se desfășura în jurul trupei de călăreți, pregătindu-se de atac. Caii fornăiau și răsuflările aburinde îi se ridicau în aer. Cerul după-amiezii se întuneca. Un vânt rece răvăși troienele de pe câmpie și flutură hainele oamenilor. Începură să cadă fulgi răzleți. Contele își mișcă umerii înțepeniți sub zale și platoșă, așteptând ca și ultimii oameni să-și ocupe pozițiile. Avea șaizeci de ani de acum și mușchii săi nu mai îndurau la fel de ușor greutatea armurii, iar silueta lui masivă se mai înmuiase parcă în ultimii ani. Dar în sufletul său se simțea la fel de puternic ca în tinerețe. Dorința lui de răzbunare era o forță puternică, însuflețindu-l.

În timp ce pedestrimea se alinia, Comynul Negru își îndemnă bidiviul de-a lungul rândurilor acesteia și vocea lui aspră răsună, spunându-le oamenilor să-i că dușmanul zăcea pe moarte în pădurea din fața lor, iar oamenii lui, fără căpetenie, șovăiau. Era momentul să-l nimicească și să calce în picioare gloata care le

asediase orașele și le prădase pământurile. Acum era momentul să termine cu Bruce o dată pentru totdeauna. Cu vorbele lordului lor încă răsunându-le în urechi, oamenii din Buchan porniră să traverseze câmpia înghețată, cu fețe sumbre și pași încrezători, strângând în mâini ciocane, ghioage și sulițe. Comynul Negru își mână calul înapoi lângă cavalerii săi de unde urmări pedestrimea umplând câmpul dinaintea lui și înaintând către colina împădurită. Pedestrimea sa avea să ocupe poziția dușmană și să împrăștie forțele lui Bruce, apoi el și cei șaizeci de călăreți ai săi aveau să-i calce în picioare.

Ninsoarea se întețise, devenind o furtună albă și învolburată, biciuită de vânt. Când cele dintâi rânduri ale soldaților lui Comyn intrară în bătaia arcașilor, dinspre pădure țâșniră săgeți. Oamenii se feriră, iar cei cu scuturi le ridicară ca să se apere. Câteva vârfuri ascuțite se înfipseră în carne și răsunară țipete, dar grosul pedestrimii continuă să înainteze, iuțind pasul, peste mlaștina acoperită cu o pojghiță de gheață.

Undeva deasupra răsună țipătul unui vultur. Comyn își ridică ochii, clipind împotriva furtunii. Chiar în acea clipă un răcnet răsună pe câmpie. Unul dintre cavalerii săi scoase un țipăt alarmat. Contele își întoarse privirile către colină și zări o trupă călare ieșind dintre copaci. În număr de patruzeci sau cincizeci, se năpustiră în josul movilei și pe câmpie, îndreptându-se către pedestrimea sa, cu zăpada învolburându-se în jurul lor. Ochii i se măriră când zări în fruntea lor un stindard galben pe care unduia leul roșu al Scoției. Sub el călărea regele, inconfundabil în tunica sa împodobită cu blazonul regal.

— Domnule! strigă unul dintre cavaleri, căruia îi pierise zâmbetul. Ăla-i Bruce? Cum se poate? Ziceau că-i pe moarte!

Comynul Negru habar nu avea. Poate că ticălosul își revenise ca prin minune sau poate că dezertorii mințiseră ca să-l atragă într-o cursă. Oricare era adevărul, nu conta acum. Robert Bruce nu era nici pe departe în pragul morții, călărind cu furie către pedestrașii care șovăiau. Alături de el cu tunicile parcă și mai viu colorate pe albul zăpezii, călăreau Gilbert de la Hay, Malcolm de Lennox, Neil Campbell, Thomas Randolph și cavalerii din Carrick și Annandale. În spatele cavaleriei se revărsa pedestrimea lui Bruce, sute și sute de oameni roind pe câmpie.

Revenindu-și din uluire, Comynul Negru își înfipse pintenii în burta calului. Bidiviul țâșni din loc, năpustindu-se la galop. Își

smulse spada din teacă în timp ce gonea însoțit de oamenii lui. Dar prea târziu. Bruce și cavalerii lui dăduseră deja iama în primele rânduri ale pedestrașilor.

Oamenii zburară care-ncotro. Arme sfârtecară și înjunghiară. Răsună zgomotul fierului lovindu-se de oțel. Jerbe de sânge țâșniră, părând negre pe fundalul zăpezii. Văzând că oamenii regelui își croiau cărare printre ei urmați în goană de pedestrime, oamenii lui Comyn se panicară. Pe când cei care nimeriseră în calea șarjei brutale a regelui se străduiau să se ferească de copitele cailor și de împunsăturile de sabie, cei din spatele lor o rupseră la fugă. Comynul Negru și cavalerii săi se pomeniră călărind cu toată viteza către propria lor oaste. Comyn le strigă ticăloșilor să stea pe loc și să lupte, dar nu văzu decât chipurile îngrozite ale oamenilor săi împrăștiindu-se dinaintea lui.

•

Edward Bruce se lăsă să alunece de pe calul leoarcă de sudoare. Își simțea picioarele slăbite și tremurând, de oboseală și din pricina șocului luptei, dar în sinea sa plutea pe aripile triumfului. În timp ce-i înmâna spada unui scutier își dădu seama că tunica și pieptarul îi erau îmbibate de sânge care nu era al lui. Oamenii se îngrămădeau în jurul lui și tot mai mulți se iveau dintre copaci, cu încântarea răsunându-le în glasuri. Alții rămăseseră pe câmpie să le dea lovitura de grație muribunzilor, sub supravegherea lui Gilbert de la Hay și Neil Campbell, dar bătălia se sfârșise. Comynul Negru și cavalerii săi părăsiseră în fugă câmpul de luptă, lăsând sutele de pedestrași să fie măcelăriți de forțele lui Robert.

— Maiestate!

Edward se răsuci și zări un bărbat între două vârste care ținea în mână o suliță mânjită de sânge. Pe chip i se citea adorația. Îngenunche în zăpadă, plecându-și capul.

— Maiestate, niciodată în viață n-am văzut un asemenea curaj!

În jur se ridicară strigăte aprobatoare.

— Trăiască regele!

Strigătul acela fu preluat imediat de alte guri. Cavaleri, lorzi, scutieri și țărani se lăsară în genunchi în jurul lui Edward. Prin deschizătura coifului îi zări zâmbind cu gura până la urechi și aclamându-l și mândria îl copleși. Laudele lor îl absorbiseră atât

de tare, încât îi trebui o clipă până să-și dea seama că Nes ieșise din mulțime. Cavalerul încuviință discret, înclinând din cap către cortul regelui. Ridicându-și pumnul încleștat în aer, ceea ce declanșă noi urale asurzitoare, Edward se răsuci și îl urmă pe Nes printre copaci.

Înăuntrul cortului improvizat, văzu că Robert stătea cu capul ridicat pe niște pături. Avea ochii deschiși și limpezi pentru prima oară de câteva zile, deși fața îi era în continuare de o paloare mortală și lucea de sudoare. La vederea bărbatului care pătrundea în cort arborând blazonul regal, Robert miji ochii nedumerit.

Acum, la adăpost de ochii mulțimii, Edward își scoase coiful și se ghemui alături de fratele său.

— Te-ai trezit!

Robert își linse buzele crăpate, stăruind cu privirea asupra tunicii pline de sânge.

— Ce s-a întâmplat?

— Am condus armata noastră la victorie. Armata Comynului Negru a fost nimicită.

— Și Comyn? E mort?

— Nu. Dar i-am ucis pe mulți dintre ai lui.

Robert se lăsă la loc și închise ochii. Respira precipitat. După o clipă îl privi din nou pe Edward.

— Nu ne putem opri. Trebuie să terminăm ce-am început.

Edward încuviință cu chipul neînduplecat.

— Așa o să fac, frate. Așa o să fac.

Capitolul 35

WESTMINSTER, ANGLIA
1308

Consiliul se întrunise de două ore și nervii erau întinși la limită. Văzându-l pe unul dintre pajii ce se ațineau pe marginea Camerei Pictate înaintând cu o carafă cu vin, Humphrey de Bohun îi prinse privirea și clătină din cap. Pajul încuviință și reveni la locul lui, părând, în tunica de mătase viu colorată, că tocmai coborâse din pictura de pe peretele din spate. Privirea lui

Humphrey reveni la Aymer de Valence, care încă mai vorbea pe un ton ridicat, roșu la față. Nu era nevoie să mai pună paie pe foc.

— E al treilea mesaj de soiul ăsta pe care l-am primit în tot atâtea săptămâni, zise Aymer, indicând vehement unul dintre sulurile de pergament de pe masă.

Mai multe asemenea misive erau împrăștiate printre tăvile de argint cu resturi de mâncare, toate punând sigilii ale marilor seniori scoțieni: contele John de Buchan, William de Ross, David de Atholl.

— E limpede că aliații noștri din Scoția au o nevoie tot mai disperată de ajutor în lupta lor împotriva lui Bruce. Câștigă războiul, fir-ar să fie! Trebuie să acționăm acum, până nu e prea târziu. Dacă își va învinge dușmanii din nord și est, nimic nu va mai sta între el și garnizoanele noastre din Aberdeen, Perth, Edinburgh și Stirling. Și după ce va ocupa castelele astea ce va urma?

Aymer făcu ochii roată în jurul mesei, privindu-i pe Ralph de Monthermer, Robert Clifford și Guy de Beauchamp, conte de Warwick.

— O să-și întoarcă atenția către Anglia. Asta o să facă.

Îi aruncă o privire plină de înțelesuri lui Henry Percy, care încuviință.

— Nu-i putem permite lui Bruce să-și întărească poziția mai mult decât a făcut-o deja. Sunt de acord cu sir Aymer. Trebuie să lovim cât timp e încă vulnerabil.

Amândoi se răsuciră către Piers Gaveston.

Tolănit în jilțul cu spătar înalt din capul mesei, tânărul nu păru să se sinchisească de privirile lor. Ochii lui negri poposiră asupra uneia dintre tăvile cu carne și brânză dinaintea sa. Își scoase din teacă cuțitul, făcând să scânteieze mânerul de sidef în lumina colorată ce pătrundea prin ferestrele cu vitralii. Pumnalul era primit de la Edward, care îl scăldase în daruri pe Piers de când tovarășul său revenise din exil, cel mai extravagant și impopular fiind titlul de conte de Cornwall. Mânia unora dintre baronii mai în vârstă, care clocotea înăbușită de când cu promovarea rapidă a tânărului, dăduse pe dinafară cu o săptămână în urmă, când Edward, pregătindu-se să navigheze către Franța pentru a se însura cu Isabella, îl numise pe Piers regent.

Piers propti vârful pumnalului în masă și începu să-l învârtă leneș, atrăgându-și o privire furioasă din partea lui Henry Percy.

Aymer se ridică în picioare și se propti cu palmele în masă.

— Am primit rapoarte că lui Bruce i se alătură de astă vară și recruți galezi și irlandezi. A folosit Profeția lui Merlin împotriva noastră, spunând că moartea regelui marchează zorii unei noi ere și că britanii se vor ridica la luptă și-și vor lua pământurile înapoi. Pentru numele Domnului, îi spun Regele Arthur!

Îi cuprinse cu un gest larg pe Guy de Beauchamp, Thomas de Lancaster și ceilalți.

— Suntem cavalerii Mesei Rotunde. Bruce ne-a furat relicva și acum folosește profeția noastră cea sacră în scop propriu. Trebuie să plătească!

Guy și alți câțiva dădură aprobator din cap, dar Humphrey își aminti dezgustat că Aymer nu dăduse niciodată dovadă de un asemenea devotament față de credințele frăției lor pe când regele mai trăia, fiind mai interesat să-și combată dușmanii cu spada, nu cu profeția. Ce ciudat că acum el, Humphrey, era cel care stătea tăcut, neimpresionat de cuvintele acestea pătimașe. Cu numai un an în urmă ar fi fost cel care le-ar fi rostit.

— Vom continua să stăm cu mâinile în sân în timp ce dușmanii noștri se unesc împotriva noastră? întrebă Aymer. O să distrugă Bruce tot ce am muncit din greu ca să îndeplinim?

Piers înfipse cu forță pumnalul într-o bucată de brânză.

— Sir Aymer, regele s-a exprimat cum nu se poate mai limpede. Cât timp se află în Franța misiunea mea e să pregătesc orașul pentru încoronarea sa, nu să încep un război.

Se rezemă de spătar clătinând din cap.

— Să-i lăsăm pe scoțieni să se lupte între ei. N-o să ne irosim alte resurse pentru aventuri inutile în nord.

În timp ce Piers desprinse brânza din vârful cuțitului, mestecând-o cu nonșalanță, Thomas, care până atunci stătuse într-o tăcere înghețată, lovi cu pumnul în masă, răsturnând câteva pocale și făcându-l pe Henry Percy să tresară.

— Câți bani ai luat din cuferele regale pentru noua ta armură de turnir? întrebă Thomas printre dinți. Sau pentru iapa aia arabă de prăsilă, pe care ai cumpărat-o din Smithfield? Sau pentru hainele pe care le vei purta la încoronarea regelui nostru? Brodate cu o mie de perle sau așa mi-a zis scutierul.

Se ridică brusc, aruncând fulgere din ochii săi cenușii.

— Și ai obrăznicia să vorbești despre resurse irosite? Tu, Gaveston, ești cel mai mare risipitor al regatului!

Piers îl privi îndelung pe Thomas, fără o vorbă. Tăcerea spori, cuprinzând întreaga încăpere. Aruncând pe masă bucata de brânză pe jumătate mâncată, tânărul se ridică să-l înfrunte pe conte, făcându-și scaunul să scrâșnească pe lespezile podelei.

— Regele a mai spus foarte clar, Lancaster, cine deține autoritatea în lipsa lui, zise Piers cu o voce joasă. Nu uita că insultându-mă pe mine, regentul său, îl insulți pe el.

Humphrey interveni:

— Domnilor, se face târziu. Cred că azi nu o să mai ajungem la nicio concluzie. Propun să ne retragem.

După o pauză, Piers își vârî cu violență pumnalul în teacă, fără să-l slăbească din ochi pe Thomas. Se întoarse și părăsi încăperea, făcându-le semn curtenilor săi care îl însoțiseră la sfat.

Humphrey fu dezamăgit văzând că nepotul său, Henry, era unul dintre tinerii cavaleri care pornise fără ezitare pe urma gasconului. În timp ce restul consiliului se sparse și baronii porniră să discute încet între ei, Humphrey se îndreptă către ieșire, dornic să ia o gură de aer proaspăt.

Amiaza pe ducă îl mai revigoră. Tamisa, umflată după furtunile din ianuarie, ieșise din matcă și apa se revărsa peste chei, adunându-se în fața Westminster Hall. Mai mulți bărbați formaseră un șir și își treceau din mână în mână saci dintr-o căruță, construind un stăvilar de-a lungul malului. Humphrey îi privi, gândindu-se că potopul nu era așa ușor de oprit.

— Humphrey!

Răsucindu-se, dădu cu ochii de Thomas de Lancaster, care traversa caldarâmul umed către el, înfășurându-se în mantie ca să se apere de frig.

— Nu putem să-l lăsăm pe ticălosul ăla arogant să ne trateze în felul ăsta, șuieră Thomas. Jur pe Domnul c-o să…

Se întrerupse scrâșnind din dinți.

Humphrey strânse umărul lui Thomas, silindu-l pe tânărul furios să-i întâlnească privirea.

— Peste două săptămâni regele nostru se va întoarce. Putem discuta atunci despre Scoția. Între timp hai să ne pregătim de încoronare! Odată terminată, vor fi mult mai puține lucruri care să-l distragă pe Edward.

Thomas clătină din cap, nevrând să se lase înduplecat.

— Mă tem că vărul meu va fi mereu distras de fiul ăla de târfă degenerat care îi toarnă otravă în urechi.

— E posibil ca acum, că sunt amândoi însurați, soțiile lor să îi ajute să își tempereze patimile.

— Soțiile? râse Thomas batjocoritor. Căsătoria vărului meu a fost aranjată de tatăl lui din motive pur politice. Edward nu și-a dorit-o niciodată. Cât despre Piers și Margaret de Clare? Scopul acestei nunți a fost să sporească puterea ticălosului ăluia la Curte și să închidă gurile bârfitorilor. Tonul lui Thomas era sumbru: Nu te lăsa păcălit, Humphrey! Femeile astea sunt doar niște perdele de mătase îndărătul cărora regele și iubitul său își vor ascunde legătura lor păcătoasă. Pasiunile lor trebuie domolite prin alte mijloace.

CASTELUL PLESHEY, ANGLIA
1308

Avertismentul lui Thomas îl urmări pe Humphrey pe tot parcursul zilei următoare, în timp ce călătorea către Essex ca să-și pregătească personalul pentru încoronarea regelui. Când pătrunse pe porțile castelului Pleshey în umbra amurgului, era apăsat de presimțiri sumbre.

Majordomul său, Ranulf, îl întâmpină la grajduri în vreme ce contele și oamenii săi descălecau dinaintea dâmbului înalt. Turnul din vârful acestuia se ridica deasupra clădirilor din curte și pereții săi albi păreau să lumineze vag în întunericul ce se lăsa.

— Bine ați venit, sir Humphrey!

— Bună seara, Ranulf! Mi-ai primit mesajul?

— Da, stăpâne. Pregătirile au fost făcute. Suita domniei voastre a fost anunțată când și unde să se adune, iar croitorii aproape au terminat robele.

Humphrey încuviință scurt. Regele insistase ca nu doar Londra să fie împodobită, ci și vasalii săi să fie îmbrăcați pe măsura ocaziei, în mantii țesute cu fir de aur. Humphrey îndurase el însuși costurile veșmintelor pentru el și cavalerii săi, dar dusese mâna la pungă fără tragere de inimă. Într-un moment când Anglia încă mai suferea după lungul război cu

Scoția, iar sărăcia și dezordinea își făceau de cap, această cheltuială părea inutilă.

— Pune să mi se aducă mâncare în apartamentele mele, Ranulf! O să cinez singur în seara asta.

Humphrey porni către apartamentele sale, dar majordomul îl chemă din urmă.

— Domnule, doamna a tot întrebat când veți reveni. A fost destul de… insistentă.

Humphrey privi îndărăt către Ranulf. Șovăi.

— O să o văd chiar acum.

— Stăpâne, sigur poate aștepta până…

Dar Humphrey se îndrepta deja către apartamentele oaspeților, aflate într-o clădire cu schelet de lemn ce se înălța lângă grădina de legume. Înclinând din cap către o servitoare care îl salutase curtenitor, se apropie de ușa din capătul coridorului. Ciocăni, apoi trase zăvorul.

La intrarea lui, Elizabeth Bruce îl privi surprinsă. Regina citea la o masă lângă foc și strălucirea trandafirie a flăcărilor îi îmbujora obrajii. Alături de ea era o farfurie mânjită de resturile cinei. Părea mai sănătoasă decât vara trecută când o adusese la conacul lui. Chipul i se mai împlinise și umbrele din ochii ei pieriseră.

— Sir Humphrey!

Zâmbetul ei luminos îl întristă. Bess obișnuia să-l întâmpine cu același amestec de bucurie și ușurare ori de câte ori revenea acasă din vreo campanie. Era unul dintre lucrurile pe care le aștepta cu nerăbdare pe drumul de întoarcere. O salută pe Elizabeth înclinând din cap și închise ușa după el.

— Doamnă!

Elizabeth lăsase cartea jos când intrase el, dar, când schiță gestul de a se ridica, el îi făcu semn să rămână așezată. Luă un scăunel de lângă patul cu perdeluțe și îl puse în fața ei.

— Sunt vești de la Sixhills? întrebă Elizabeth înainte ca el să apuce să se așeze.

— Marjorie e sănătoasă, o asigură el. Și nepotului tău îi merge de minune.

Elizabeth zâmbi din nou, de data asta cu tristețe.

— Păcat că Donald nu-și poate cunoaște fratele vitreg.

Humphrey se încruntă iritat. Elizabeth îi mai ceruse și altă dată să insiste pe lângă regele Edward ca micului Donald de Mar

să i se permită să locuiască la mănăstire cu Christian Bruce și copilul ei, fiul lui Christopher Seton. Îl implorase și să încerce să obțină eliberarea lui Mary Bruce și Isabel Comyn din cuștile lor.

— Contele Donald va rămâne în Londra ca pupil al regelui, doamnă, zise el cu fermitate. Ți-am mai spus asta.

Ea încuviință, plecându-și privirea.

Humphrey continuă s-o studieze. După o clipă își împleti degetele înmănușate pe masă și se aplecă spre ea.

— Robert ți-a vorbit vreodată despre intențiile lui privind regatul după încoronare?

Elizabeth își ridică privirea și expresia feței i se schimbă, devenind prudentă.

— Intențiile lui?

— Planurile lui. Știa că tronul lui nu va fi sigur până nu îi va învinge pe scoțienii care i se opun și nu ne va înfrânge pe noi.

— Orice planuri își va fi făcut soțul meu s-au încheiat în pădurea Methven, cred că știi asta.

— Dar dacă n-ar fi fost așa, dacă oastea lui n-ar fi fost înfrântă, ce ar fi făcut? Ar fi atacat Anglia?

Elizabeth se îndreptă, trecându-și degetele peste coperta cărții pe care o citise.

— Mă întrebi dacă Robert mi-a spus ce planuri avea în privința viitorului regatului său? Clătină din cap. Arareori îmi spunea ce planuri are de pe o zi pe alta.

Humphrey o studie, simțind căldura focului în ceafă. Elizabeth îi ocoli privirea, dar în ochii ei plecați el nu zări niciun semn de minciună, ci doar nălucile regretelor. Își aminti de întâlnirea sa cu Robert în capela ruinată și de pactul încheiat între ei: siguranța soției și a fiicei lui în schimbul păstrării tăcerii asupra păcatelor lui Edward. Dar înțelegerea lor se reducea la atât. Nu se încheiase pace între regatele lor.

În acele momente, Humphrey simțise că Robert își dorea să revină pe tron, dar nu avusese senzația că acesta ar fi dorit să se răzbune pe englezi pentru execuțiile și încarcerările membrilor familiei sale. Judecând însă după rapoartele disperate ce soseau de peste graniță, se apucase să-și nimicească metodic dușmanii din nord. Dacă Robert îi înfrângea pe Comyni, avea să-și întoarcă atenția spre sud, așa cum credea Aymer? Avea să calce pe urmele însângerate ale lui William Wallace?

— Cameristele mi-au spus că toată Londra se pregătește pentru încoronarea regelui Edward, zise timid Elizabeth, văzând că el tace. Îmi închipui că la Curte lumea e încântată?

Humphrey nu-i răspunse. Se gândea la nemulțumirea tot mai mare a seniorilor. Domnia noului rege abia începuse și Curtea era deja divizată. Își apăsă palma pe lemnul mesei. Odată ce Edward avea să revină din Franța situația trebuia să se schimbe. În calitate de conți, era de datoria lor să vegheze asupra siguranței regatului. Dacă asta însemna să-l salveze pe rege de el însuși, așa să fie! În acest moment regalitatea nu-l mai umplea de venerație. Avusese grijă de asta Edward Craci-Lungi cu mărturisirea lui de pe patul de moarte. Și ce era de făcut cu Robert dacă acesta avea să-și întoarcă ochii către granițele Angliei? Humphrey o privi pe Elizabeth, care îl studia întrebătoare. După o clipă se ridică fără să-i zâmbească.

Elizabeth se încruntă.

— Humphrey?

Humphrey făcu semn către farfurie.

— O să trimit servitoarele să ia asta.

— Humphrey, te rog, nu pleca!

El se opri cu mâna pe clanță. Privind peste umăr văzu tristețea de pe chipul lui Elizabeth, singurătatea din ochii ei. Încăperea aceasta va fi fost ea bine mobilată, dar rămânea totuși o închisoare. Oțelindu-se împotriva milei, ieși, închise ușa după el și trase zăvorul. Nu avea de gând să mai fie un pion în jocurile altora. Elizabeth era un bun, un instrument de negociere și atât. La nevoie, avea să se folosească de ea, de dragul regatului său.

CASTELUL DUNDARG, SCOȚIA
1308

Flăcările se înălțau către cer, transformând noaptea în zi. Lumina lor se reflecta în apele de la poalele stâncii pe care se înălța castelul. O parte din acoperiș se prăbuși trosnind și aruncând scântei. Din rândurile oamenilor de la baza castelului se înălțară urale și o parte dintre ei începură să bată în retragere în fața căldurii prea intense. Acareturile și hambarele în care aruncaseră torțe prinseră să fumege, apoi flăcările se

treziră la viață și începură să se fugărească pe acoperișurile de stuf și printre snopii de fân.

Robert urmărea Dundargul arzând din șaua calului și flăcările i se reflectau în ochi. Aerul era încețoșat de fum. După săptămânile în care se dedaseră unor distrugeri similare, mirosul lui aspru li se impregnase tuturor în haine și în păr. Uneori, noaptea, chinuit încă de febră – deși greul bolii care fusese cât pe ce să-l coste viața trecuse – se trezea tresărind, cu senzația că se sufocă din cauza mirosului de ars. Privind către est de-a lungul drumului pe care veniseră în acea zi, Robert văzu strălucirea portocalie a morii căreia îi dăduseră foc. În tot Buchanul și în Badenoch conace, castele, ferme și magazii fuseseră incendiate, lăsând în urmă un peisaj presărat cu ruine carbonizate și ogoare înnegrite, pământul însuși pârjolit și ucis.

După ce oastea sa înfrânsese forțele Comynului Negru pe câmpia din Slioch, Robert începuse o convalescență lentă și chinuitoare. Încă slăbit, se bazase pe fratele său să preia comanda oamenilor. Balvenie, unul dintre castelele lui Comyn, căzuse cu ușurință, chiar de Anul Nou. Tarradale, de pe Insula Neagră, îl urmase. Intimidați de înaintarea inexorabilă a oștii lui Robert, oamenii puneau jos armele și se predau. Alții, inspirați de forța sa, îi jurau credință și se alăturau luptei. Între timp, în vest, Lachlan MacRuarie și Angus MacDonald controlau apele, încolțindu-i pe lorzii de Argyll.

Când sosise primăvara și trecătorile muntoase se dezghețaseră sosiseră vești dinspre sud, unde James Stewart și James Douglas conduseseră o forță armată în Pădure, căci tânărul Douglas voia să recâștige pământurile tatălui său de la Robert Clifford, acum absent. Deja campania lor le adusese în stăpânire o fâșie largă din pământurile de la graniță. În toate aceste luni, garnizoanele engleze baricadate în Stirling, Edinburgh, Roxburgh și Perth nu schițaseră un gest în ajutorul aliaților lor scoțieni. Noul rege al Angliei nu dădea niciun semn că ar fi avut de gând să vină în nord și să oprească înaintarea lui Robert.

În cele din urmă, când zăpezile se topiseră și flori împodobiseră vâlcelele, Robert îl întâlnise din nou pe Comynul Negru, de data asta pe drumul către Inverurie. Aici îl înfrânsese, după o luptă cruntă și sângeroasă. Contele dăduse bir cu fugiții salvându-și viața, dar cam atât. Mulți dintre cavalerii săi

fuseseră uciși, iar cei care scăpaseră fugiseră către sud, lăsând comitatul fără apărare dinaintea forțelor lui Robert.

Izbucniră noi urale când o nouă secțiune a castelului Dundarg se nărui, iar hambarele fură cuprinse de flăcări. Robert nu li se alătură. Nu-i făcea nicio plăcere. S-ar fi așteptat să se bucure, dar în ultimele luni, zăcând în litieră și având la dispoziție ore nesfârșite în care să se gândească, își dăduse seama că nu răzbunarea îl îndemna la asemenea distrugeri, ci necesitatea. Trista necesitate.

Bunicul său îl prevenise cândva că ura dintre familia lor și Comyni avea puterea să rupă țara-n două. Bătrânul lord avusese dreptate. Robert n-o știuse atunci, dar pumnalul pe care îl mânuise în biserica Greyfriars îl rănise și pe el, nu numai pe John Comyn, acea faptă cumplită punând în mișcare întâmplările ce urmaseră și care îl făcuseră să piardă tot. Își pierduse familia și prietenii, autoritatea și demnitatea și, odată cu excomunicarea, sufletul său risca damnarea eternă. Țara avusese și ea de suferit. Pământurile acestea erau îmbibate cu sângele prea multor fii ai Scoției.

— Cade încă unul!

Auzind strigătul răgușit, Robert îi zări pe Edward urcând călare panta către el. Îl urmară și alții, alăturându-se regelui și restului armatei și ridicând glasurile ca să acopere vuietul flăcărilor.

— Ați găsit ceva de valoare? întrebă Robert când fratele său își opri calul lângă ei.

— Locul era pustiu. Probabil au știut că venim.

Edward îi aruncă burduful cu vin lui Neil Campbell, care îl prinse cu îndemânare.

— Mă îndoiesc că o să mai găsim, foarte multă pradă pe undeva. Comyn a șters-o de mult și oamenii lui la fel. Trebuie să ne vedem de drum, frate. Mai avem și alte ținte.

Robert știa că Edward se gândește la John MacDougall și la Dungal MacDougall, ultimul încă în libertate după lupta din valea Troolului. Fratele său era din ce în ce mai nerăbdător să pornească pe urmele omului răspunzător de capturarea lui Thomas și Alexander și de decapitarea tutorelui lor. Cormac îl susținuse cu fervoare. Robert însă voia să termine ceea ce începuse.

— O să trec mai departe când voi fi terminat.

Edward îi întâlni privirea cu ochi mijiți.

— Frate, războiul ăsta nu s-a terminat, murmură el. Nici pe departe.

— Știu asta foarte bine.

Trăgând de frâiele calului luat din grajdurile din Balvenie, Robert părăsi castelul în flăcări urmat de oamenii săi. Mergând, simțea privirea fratelui său sfredelindu-i spinarea.

Capitolul 36

CHEAPSIDE, ANGLIA
1308

Bubuitul tobelor îl trezi din delir. Alexander Seton se deșteptă amețit și năuc, în timp ce visele lui de bețiv se destrămau lent, făcând loc lumii reale. Primul lucru pe care-l simți fu duhoarea: legume râncede și carne putredă, dejecții nocturne, vomă acră și rahați de câine. Se chinui să se ridice în capul oaselor, luptându-se să nu vomite. Mișcarea sperie câțiva șobolani care explorau grămada de gunoi de lângă el și-i făcu să se ascundă în spatele unui șir de butoaie îngrămădite lângă o ușă zgâriată de lemn. Privind-o, Alexander își aminti că prin ceață cum fusese aruncat afară pe ea cândva în timpul nopții. Își atinse falca cu degetele roase ale mănușilor și simți că-l doare. Iar se bătuse cu cineva.

Își duse repede mâna la punga legată la brâu lângă pumnal. Răsuflă ușurat simțind greutatea monedelor dinăuntru, câștigate cu o zi în urmă la o luptă de cocoși. Indiferent cu cine se bătuse în han, nu fusese din cauza banilor. Ridicându-se în șezut, își dădu părul din ochi și se rezemă de zidul umed, cu răsuflarea încețoșând aerul. Mantia lui împuțită, tivită cu blană, și căldura vagă a grămezii de gunoi în descompunere îl feriseră de moartea prin îngheț, dar acum se trezise și frigul lunii februarie îi pătrundea în oase. Mult deasupra lui, printre clădirile ale căror etaje superioare se îngrămădeau unul într-altul, se zărea un cer albastru imaculat. Părea foarte departe. Bubuitul era acum mai sonor, luându-se la întrecere cu tropotul găunos al copitelor pe caldarâmul ud.

Chinuit de o durere de cap, Alexander se împletici pe alee, ținându-se de zid și alunecând pe petice de gheață și mâzgă. Când se apropie de gura aleii fu nevoit să-și apere ochii de strălucirea soarelui. La capătul pasajului întunecat, Cheapside se lăfăia în soarele dimineții. Lumina făcea să scânteieze băltoacele de pe strada lată, se răsfrângea în ferestrele plumbuite ale prăvăliilor și făcea să sclipească sticlăria și argintăria negustorilor care-și instalaseră tarabele afară. Șiraguri de steaguri aurii se încrucișau între clădiri, fâlfâind în aerul rece.

Londra întreagă fusese împodobită pentru încoronarea regelui, care revenise din Franța cu cinci zile în urmă, defilând prin oraș alături de mireasa lui franțuzoaică. Prins fără voia lui în înghesuială, Alexander fusese silit să aștepte și să privească trecerea lui Edward și a suitei sale. Fusese măreață. Regele era înconjurat de cavaleri cu mantii de brocart și coifuri împodobite cu mănunchiuri de pene de păun sau ornamente complicate în formă de coarne și aripi. De frâiele cailor fuseseră agățați atâția clopoței, încât clinchetul lor răzbătea dincolo de uralele mulțimii nerăbdătoare să o zărească pe noua sa regină călărind alături de rege, însoțită de un alai de demnitari și doamne de onoare. Alexander nu așteptase să o vadă, ci profitase de o deschidere în mulțime și se furișase într-o alee lăturalnică. În ziua aceea băuse până nu mai știuse de el, incapabil să-și scoată imaginile acelea din minte, cu amărăciunea crescând în el.

Sub steagurile ce împodobeau strada principală din Cheapside se înghesuiau bărbați și femei, cercetând marfa de pe tarabe și târguindu-se cu negustorii. Câțiva se adunaseră în fața unui han, sorbind din căni cu capac și îndopându-se cu plăcinte fierbinți. La vederea lor, Alexander simți un junghi în stomacul gol și balonat de berea nopții trecute. Pe măsură ce hărmălaia provocată de tobe și copite se apropia tot mai mult oamenii începură să se dea din drum. Urmărindu-le privirile, Alexander zări o trupă ce pătrunsese călare pe stradă.

Erau o duzină de oameni călări, precedați de patru toboșari pe jos. Călăreții purtau mantii țesute cu aur peste tunici. Pintenii și mânerele săbiilor scânteiau în lumină. Un cârd de copii alerga în jurul lor. Sub ochii lui Alexander unul dintre bărbații din fruntea trupei vârî mâna într-o pungă, scoase un pumn de monede și le împrăștie dinaintea copiilor, zâmbind când aceștia

țipară și se repeziră să le adune. Ochii lui Alexander rămaseră lipiți de blazonul de pe tunica acestuia, pe care mișcarea brațului îl dezvăluise. Mătasea albastră era traversată de o dungă albă, încadrată de șase lei aurii. Privirea lui Alexander îi cercetă pe ceilalți. Iată-l, călărind în mijlocul oamenilor săi, pe Humphrey de Bohun.

La vederea omului care îl mințise cu privire la execuția lui Christopher și care îi dezvăluise lui Robert trădarea sa, Alexander simți gustul amar al fierii în gâtlej. Se retrase împleticindu-se pe alee înainte ca Humphrey să-l zărească. Se rezemă de peretele umed și închise ochii, în timp ce compania trecea pe lângă el. În hanurile, casele de pariuri și lupanarele Londrei, amestecându-se cu bețivii, disperații și anonimii, putea uita cine era, dar paradele nobilimii îi aminteau de unde venea și cât îl costase căderea.

După ce Neil Campbell îl escortase până la graniță, Alexander se îndreptase spre Londra din dorința de a fi cât mai departe de Scoția. Dar fantomele îl urmăriseră și aici și ajunsese să înțeleagă că omul își putea clădi în propria minte o închisoare mai rea decât orice turn. Ura și mânia din primele zile pieriseră. Nu-i mai rămăsese decât suferința. În Scoția, trăind pe apucate ca proscris sub comanda lui Robert, crezuse că rămăsese fără nimic.

Nu știuse că mai avea atât de mult de pierdut.

ABAȚIA WESTMINSTER, ANGLIA
1308

Zorii sărbătorii Sfântului Apostol Matei[9] erau înnegurați și prevesteau o furtună. Mulțimile înșiruite de-a lungul drumului procesiunii își strângeau mai bine pe trup mantiile umflate de vânt. În aer stăruia duhoarea fetidă dinspre mlaștinile din jurul Insulei Thorney și roata unei mori de apă din apropiere zăngănea zgomotos în curentul rapid al Tyburnului. În curând însă sunetul ei fu acoperit de uralele ce se înălțau în fața palatului Westminster.

Oamenii aflați mai departe de-a lungul rutei începură să se înghesuie la auzul sunetului, sprijinindu-se unii pe umerii altora

[9] La catolici, 21 septembrie. (n.tr.).

și ridicând copiii ca să își vadă regele și regina. Soldații regali se zoriră de-a lungul șirurilor, împingând oamenii îndărăt de pe marginile covorului ce se întindea de la palat până la silueta albă și înaltă a abației Westminster. Cel dintâi se ivi soborul de preoți, cântând un imn solemn. Purtau robe ceremoniale somptuoase, iar episcopii duceau cârje de aur. Acoliții îi urmau legănând cădelnițele și abătând peste privitori nori de tămâie. La vederea lui Edward care pășea în urma lor, mulțimea se buluci.

Înalt de peste un metru optzeci, regele de douăzeci și patru de ani răsărea deasupra mulțimii, pășind cu capul sus pe covorul menit să-i protejeze picioarele, goale cu excepția pantalonilor negri. În unele locuri covorul era îmbibat de apa inundațiilor recente, iar în altele, picioarele lui striveau florile uscate azvârlite de femei și copii în calea sa. Părul blond al lui Edward flutura sălbatic în bătaia vântului care îi smucea roba verde, subțire, lipindu-i-o de trupul musculos. În urma regelui veneau seniorii îmbrăcați în mantii strălucitoare țesute cu aur, purtând însemnele regalității.

Cel dintâi venea Humphrey de Bohun, ținând sceptrul regal încheiat cu crucea bătută cu nestemate. După el veneau conții de Warwick și Lincoln, purtând două dintre cele trei spade ceremoniale. Cea de a treia, Curtana cu lama ei frântă, Spada Îndurării, era purtată de Thomas de Lancaster. Vărul regelui înainta cu buzele strânse, fără urmă de zâmbet. Conții de Arundel și Oxford veneau în urma lui, transportând o targă de lemn pe care se aflau la vedere noile veșminte, încălțările și pintenii regelui. Erau siliți să țină hainele cu mâna ca să nu fie luate de vânt.

Cea din urmă și cea mai onorantă poziție din alaiul oficial îi revenea lui Piers Gaveston, proaspătul conte de Cornwall. Gasconul pășea în urma celorlalți mari seniori, strălucitor într-un pieptar de purpură imperială împodobit cu perle lăptoase ce sclipeau ca o sută de ochi. Era întruchiparea nobleței, cu părul negru uns cu uleiuri parfumate, fața chipeșă și zâmbetul arogant. Ținea în mâini coroana, ale cărei nestemate scânteiau în lumina mohorâtă.

În urma lui, luptându-se să-și facă loc prin mulțime, înaintau un șir de demnitari ai Franței și Angliei, primarul Londrei și sute de curteni. Când aceștia pătrunseră prin ușile boltite ale abației,

mulțimea se înghesui pe urma lor, cărând noroi pe lespezi și înghiontindu-se pentru a obține un loc cât mai bun de unde să urmărească încoronarea, izbucni o încăierare și soldații regali își tăiară drum prin mulțime ca s-o potolească. Când Edward ajunse la altar, multă lume încă mai intra pe uși.

Acolo, episcopul de Winchester, oficiind în locul arhiepiscopului de Canterbury, căzut la pat, îl mirui cu ulei sfânt și ținu ceremonia de consacrare. După ce Edward depuse jurământul de rege, conții Angliei înaintară pe rând pentru a-l învețmânta cu hainele ceremoniale. Aymer de Valence îl ajută să-și încalțe o cizmă, pe care Piers o împodobi cu un pinten de argint. După ce îi fu pusă pe umeri mantia stacojie, tivită cu blană de hermină moale ca puful, Edward fu condus către tron.

Jilțul pentru încoronare, creat de tatăl său, îl aștepta înălțat pe o estradă în fața corului. Tronul pe care era pictată imaginea aurită a unui rege așezat, înconjurat de păsări și flori, ascundea la baza sa Piatra Destinului luată din abația Scone cu prilejul primei invazii a Scoției. Piers privi cum coroana fu pusă pe fruntea lui Edward, cu un zâmbet în colțurile gurii. Apoi seniorii își prezentară omagiile și-i jurară credință și regina fu condusă înăuntru.

În naos izbucniră noi încăierări și strigăte răgușite răsunară dincolo de vocile dulci ale corului care o întâmpina pe Isabella cea de doisprezece ani, fiica regelui Franței. Cu toți ochii mulțimii ațintiți asupra ei, fata se lăsă condusă către altar cu privirea plecată, măturând cu trena lungă a rochiei de catifea roșie lespezile cu pietre prețioase care acopereau podeaua abației. După consacrarea ei fu condusă pe estradă, cu obrajii încă lucioși din pricina mirului, și fu așezată alături de rege pe un mic tron cu pernuțe.

Seniorii dădură tonul uralelor ce răsunară în toată biserica. Larma lor acoperi zgomotul năruirii unui zid din secțiunea mai veche a abației. Molozul se prăbuși subit ca o viitură peste capetele mulțimii adunate. Primul lucru care îi anunță pe rege și regină despre dezastru fură țipetele și norii de praf ce se ridicau în naos. Edward se ridică pe jumătate de pe tron și Isabella își duse mâna la gură, apoi episcopul de Winchester îi conduse jos de pe podium și printr-o ușă lăturalnică. Cuplul regal fu urmat de un șuvoi de nobili care se zoreau către ospățul pregătit la

palat, lăsând soldații și preoții să se descurce singuri în acest haos.

WESTMINSTER HALL, ANGLIA
1308

Regele Edward sorbi din vin, privindu-și în tăcere supușii care sărbătoreau încoronarea sa. Nu mai văzuse niciodată Westminster Hall atât de plin. Încăperea vastă, lungă de șaptezeci și trei de metri, era plină de mese ce porneau în șiruri lungi dinspre estrada pe care se afla masa sa. Demnitarii se înghesuiau pe bănci și rochiile de mătase și tafta ale doamnelor se frecau de mantiile îmblănite ale lorzilor. Deși toți se adunaseră aici în cinstea lui, Edward se simțea nespus de singur. Lucrurile nu merseseră bine de la întoarcerea sa din Franța și tragedia de mai devreme din abație, în care un om murise, era un semn de rău augur pentru începutul domniei sale. Își dorea nespus ca această zi a dezastrelor să se termine. Dar se părea că Dumnezeu voia să se mai joace cu el.

O duzină de ferestre boltite, aflate de o parte și de alta, lăsau să pătrundă lumina, dar ziua era pe sfârșite și cea mai mare parte a luminii provenea de la zecile de lumânări de pe mese. Majoritatea se topiseră deja, acoperind fețele de masă cu băltoace de ceară. De-a lungul meselor farfurii de argint stăteau goale, cu lingurile odihnindu-se pe suprafețele lor lustruite. Edward zări oamenii întinzându-și gâturile către slujitorii ce așteptau la ușile sălii. Alții îl urmăreau din priviri pe majordomul agitat care se zorea printre mese, având grijă ca vasele să fie umplute cu vin, pe care pajii îl turnaseră în cupe toată după amiaza, în lipsa mâncării.

Într-o încercare de a înveseli adunarea, lacheii traversau sala cu animalele din menajeria regală a Turnului, care îi întâmpinaseră pe oameni la ospăț. Dar micul urs negru purtat de lanț prin încăpere mârâise la o contesă franțuzoaică făcând-o să părăsească speriată încăperea, iar șoimii de tundră pătaseră cu găinaț mantiile câtorva oaspeți. Distracțiile își pierdeau repede farmecul și vinul băut pe stomacul gol punea la grea încercare nervii și așa încordați. Mulți seniori erau furioși că Piers fusese ales să poarte pe brațe coroana în timpul

procesiunii, o onoare rezervată pentru cel mai înalt nobil al țării, și Edward știa că ospățul eșuat le oferea oamenilor lui un nou motiv să se plângă și curtenilor săi un nou prilej de bârfă. Îi vedea deja privind către masa sa, clătinând din capete, vorbind îndărătul mâinilor.

Pocni din degete către unul dintre paji și îl trimise în galeria înaltă din capătul sălii, unde cântau menestrelii. După o clipă cadența muzicii se schimbă și duduitul tobelor îi îndemnă pe unii din bărbații mai tineri să se scoale de la masă și să danseze, luându-le de mână pe fiicele conților. Mulți dintre acești tineri, printre care Henry de Bohun și Gilbert de Clare, conte de Gloucester, pe care Edward îi făcuse cavaleri în acea dimineață, purtau măști cu chipuri de cerbi, mistreți și lupi. Doamnele și lorzii mai vârstnici se întoarseră pe scaunele lor ca să-i privească pe tinerii dansatori.

O voce dinspre stânga lui Edward străbătu până la urechile sale prin larma muzicii. Se întoarse și îl zări pe Charles de Valois, unul dintre unchii Isabellei, care se aplecase ca să-i vorbească.

— Spuneam că din câte am auzit eu, Maiestate, oamenii voștri sunt îngrijorați de recenta campanie a lui Robert Bruce în Scoția. Se pare că teritoriile ocupate de tatăl vostru sunt ca și pierdute?

Edward simți împunsătura. Văzu că și alți demnitari aflați la masă îl priveau. Printre ei se aflau Isabella și mama lui vitregă, Marguerite, mătușa proaspetei lui soții. Mai era și Louis d'Evreux, un alt unchi al reginei, care o însoțise din Franța. Edward îi zâmbi cu răceală lui Charles.

— Pot să vă asigur că dețin controlul ținuturilor mele. Edinburgh, Perth, Stirling și multe alte castele sunt sub controlul meu. Poate că Bruce a repurtat niște victorii minore împotriva compatrioților săi din nordul îndepărtat, dar va descoperi că garnizoanele mele nu sunt la fel de ușor de cucerit.

Drept răspuns, Charles de Valois își arcui o sprânceană, dar nu mai zise nimic. Nici Louis d'Evreux, care continua să-l studieze pe Edward cu răceală. Amândoi fuseseră ostili față de el de când descoperiseră că îi trimisese toate darurile de nuntă, unele primite de la regele Philippe însuși, lui Piers.

Înainte de nuntă Edward își petrecuse Crăciunul cu iubitul său. Într-o noapte pe când stăteau amândoi tolăniți lângă foc, goi, în timp ce Margaret de Clare – nepoata lui Edward și acum soția lui

Piers – dormea în camera învecinată, Piers se declarase de neconsolat la gândul căsătoriei lui. Ridicându-și vocea cu imprudență și referindu-se la Isabella ca la „cățeaua aia franțuzoaică”, jurase că nu va putea trăi dacă îl va pierde pe Edward din pricina fiicei regelui Philippe, omul care îi alungase din Gasconia pe el și pe tatăl său. Edward îi promisese că așa ceva nu avea să se întâmple și ca să i-o dovedească îi trimisese acele daruri. Fusese un gest nesăbuit și înțelesese asta încă de atunci, însă vrusese ca Piers să știe că soția lui avea mâna sa, dar nu avea să-i stăpânească niciodată inima.

Edward o privi pe tânăra fată așezată lângă el. Isabella își schimbase hainele purtate la încoronare cu o rochie de satin verde al cărei corset strâmt îi strivea sânii abia înmuguriți. Purta o coroană și părul ei lung, blond deschis, era ridicat în jurul acesteia și prins cu agrafe cu smarald. Isabella avea o față dulce, cu obraji plini și trandafirii și o gură ca un boboc de trandafir. Auzise o mulțime de oameni lăudându-i frumusețea, dar el unul n-o vedea.

Deși erau căsătoriți de mai bine de o lună, nu își consumaseră mariajul. Edward știa că doamnele ei de onoare și scutierii lui pregătiseră în secret și cu multe chicoteli patul din Camera Pictată, așteptându-se ca în această noapte căsătoria să fie binecuvântată. Adevărul era însă că fata agitată de lângă el îi producea silă. Știa ce trebuie să-i facă – o făcuse când era mai tânăr cu sora unuia dintre prietenii săi –, dar numai gândul la asta îi întorcea stomacul pe dos. Isabella avea să aducă beneficii lui și regatului și într-o zi avea să-i poarte în pântece moștenitorii. Dar nu avea să fie pentru el decât un receptacul, un ou.

Privirea i se mută către dragostea lui, ce ședea ceva mai departe de el cu o mască de lup ridicată în creștetul capului. Piers era așezat lângă soția sa, dar îi întorcea spatele, privindu-i pe tinerii bărbați ce dansau și mângâind cu degetele buza cupei. Fața îi era scăldată în lumina lumânărilor și ochii negri îi străluceau. Se schimbase de hainele de la încoronare și acum purta o mantie de mătase verde împodobită cu cei șase vulturi auriți ce constituiau blazonul său. Edward încercă să-i surprindă privirea, dar Piers era cufundat în gânduri. În schimb, regele întâlni privirea lui Humphrey de Bohun, așezat în capul unuia dintre șirurile de mese. Contele se ridică de parcă ar fi vrut să se

apropie, dar chiar atunci sunetul trompetelor anunță lung așteptatul ospăț, silindu-l să se așeze. Edward se simți ușurat: de când sosise, Humphrey ardea de nerăbdare să-i vorbească, fără îndoială despre blestemații ăia de scoțieni.

Pajii intrară întâmpinați cu aplauze zgomotoase, furișându-se printre dansatori și punând pe masă tăvi cu carne de căprioară presărată cu prune uscate și friptură de mistreț înconjurată de mere pudrate cu scorțișoară. Mai erau carne de balenă și gâște fripte, somon murat și șarlote cu mirodenii și turtă dulce.

După ce tinerii cavaleri și domnișoare se așezară la mese și episcopul Londrei spuse rugăciunea, Edward fu cel dintâi servit. De la prima gură de vânat își dădu seama că friptura era rece și sleită, ținută prea mult în propria grăsime. Înghiți cu greutate, dar când zâmbi și aprobă din cap, nobilii se aruncară cu entuziasm asupra bucatelor. Edward împinse departe farfuria. Încă un dezastru ca ăsta și și-ar fi pierdut răbdarea, dar cel responsabil cu festivitățile era Piers, singurul din această jalnică adunare cu care voia să fie în clipa asta.

În timp ce atenția tuturor se concentra asupra mâncării, Edward se ridică, simțind pe umeri greutatea mantiei albe, împodobite cu smaralde. Câțiva se ridicară, dar le făcu semn să se așeze. Atingând în treacăt umărul lui Piers, părăsi estrada și ieși pe o ușă lăturalnică. Ignorând un bărbat cu o mască de mistreț care înghesuise o servitoare în peretele coridorului și îi vârâse o mână sub rochie, Edward străbătu grăbit labirintul întunecat al coridoarelor.

În Camera Pictată lumina caldă a vaselor cu cărbuni se reflecta pe aurul picturilor murale. Edward se opri dedesubtul unei scene ce înfățișa Virtutea învingând Pofta care rânjea, dar se pleca sub mâna ei fermă, și privi patul cu baldachin. Fusese decorat cu zeci de panglici cu clopoței, iar peste așternuturi fuseseră presărate frunze verzi și ierburi aromate, simboluri ale fertilității. Își încleștă pumnii pe lângă trup. Îi venea să smulgă ghirlandele astea stupide și să le arunce peste cărbunii ce ardeau în vase. Un ciocănit îl făcu să se răsucească.

Piers intră cu chipul ascuns de masca cu cap de lup.

— Maiestate!

Edward traversă încăperea din câțiva pași. Închise ușa, trase zăvorul și îl lipi pe Piers de lemnul ei, smulgându-i masca grăbit să ajungă la gura lui. Îl sărută apăsat. După o clipă Piers se

retrase cu buzele umede, surprins de ardoarea lui Edward. Apoi zâmbi.

Se prăbușiră împreună pe pat, rostogolindu-se în așternuturi în timp ce clopoțeii sunau nebunește și panglici plouau în jurul lor. Edward smulse tunica de mătase a lui Piers. Îi desfăcu cămașa și se opri să se bucure de priveliște: o întindere de mușchi și de piele netedă pe care o cartografiase nespus de bine cu mâinile și limba sa. Asta voia, pe acest bărbat pe care îl iubise de când știuse ce e iubirea, nu o copiliță palidă și dolofană care, ca și războiul din Scoția, era numai rezultatul ambiției tatălui său. Se aplecă să-l sărute pe Piers pe gât.

Cineva ciocăni la ușă.

— Nu-l băga în seamă, murmură Piers, dând să-l apuce de umeri.

Ciocănitul se repetă, mai insistent. Edward înjură. Sări din pat, trase una dintre perdele în jurul acestuia ca să-l ascundă pe Piers și se apropie de ușă. Își trecu mâinile prin păr și o deschise.

În prag stătea Humphrey. Dând cu ochii de el, contele se încruntă.

— Maiestate, vă simțiți bine? Ați plecat de la ospăț.

— Nu-mi era bine, răspunse scurt Edward.

— Să vă chem medicul?

— Nu. Vreau numai să mă odihnesc câteva clipe. Singur.

Humphrey aruncă o privire în încăpere.

Edward se întrebă dacă îl zărise pe Piers plecând. Își schimbă poziția ca să-l împiedice pe Humphrey să vadă patul.

— O să revin în curând.

Humphrey întinse mâna și opri ușa care dădea să se închidă.

— Maiestate, îmi dau seama că ați avut multe pe cap cu încoronarea, dar trebuie să discutăm problema Scoției cât mai curând. Trebuie să ne pregătim, să ne întărim garnizoanele pentru cazul în care Bruce ar ataca.

— Nu are forțele cu care să ne atace nouă castelele.

— Nu încă, dar în curând le-ar putea avea, zise Humphrey încruntându-se. Sire, nu vă îngrijorează gândul că ați putea pierde pământurile pe care tatăl vostru s-a luptat din greu să le cucerească, pământuri pentru care s-au sacrificat deja atâta sânge și argint?

Edward se zburli la auzul acestor vorbe, asemănătoare cu cele pe care i le spusese Charles de Valois.

— Obsesia tatii i-a adus Angliei o mulțime de suferințe, Humphrey. Deocamdată scoțienii nu sunt o amenințare pentru noi. E limpede că Bruce e decis să se ocupe de dușmanii de un neam cu el. O să mă asigur că va continua s-o facă, negociind un armistițiu cu el. Când voi fi gata, o să-l dobor, dar nu înainte ca rănile Angliei să se vindece.

— Un armistițiu?

— Da. Am de gând să-i trimit unul dintre prizonieri cu oferta imediat ce se termină serbările.

— Ce prizonier, Maiestate?

Dar Edward deja închisese ușa.

CASTELUL PORTCHESTER, ANGLIA
1308

— Ridică-te!

William Lamberton, episcop de St Andrews, își ridică privirea către paznicii ce intraseră. Își apără ochii de lumina felinarului ținut de unul dintre ei și lanțurile de la încheieturi îi zăngăniră.

— Ce vreți de la mine?

Vocea lui, tunătoare în vremea când predica în biserici, devenise o șoaptă uscată după cei aproape doi ani petrecuți în această beznă umedă.

— Regele vrea să-ți încredințeze o misiune, zise temnicerul. Și-acum ridică-te!

Lamberton se ridică cu greutate. Lanțurile care-l legau de zidul celulei îi ofereau o oarecare libertate de mișcare, dar nu prea multă. Nefolosiți, mușchii săi slăbiseră. Privi cu inima iuțindu-și bătăile cum unul dintre temniceri se apleacă să-i descuie cătușele.

În timp ce îi urma cu picioarele tremurând printr-un coridor ce duhnea, Lamberton zări o siluetă ghemuită în întunericul unei celule aflate nu departe de a sa. Știu cine era încă dinainte ca lumina felinarului să se strecoare printre gratii luminându-l pe vechiul său prieten și mentor, episcopul de Glasgow.

Tonsura lui Robert Wishart crescuse și părul îi era zburlit. Falca îi era acoperită cu o barbă jumulită și pielea îi era ridată și

galbenă ca pergamentul vechi. Avea ochii deschiși și privea în direcția lui Lamberton, dar pupilele lui cândva albastre erau acoperite de cataractă. Bătrânul orbise în temniță.

— Frate!

Auzind chemarea lui Lamberton, Wishart lăsă să-i scape un cârâit de surpriză.

— William? Tu ești?

— Eu sunt, bătrâne prieten.

— Mișcă! zise paznicul cu asprime.

În timp ce era escortat pe coridor, Lamberton își răsuci capul către celula lui Wishart.

— Nu-ți pierde credința, frate!

Capitolul 37

TRECĂTOAREA BRANDER, SCOȚIA 1308

Bolovanul se izbi de coasta muntelui și din stâncă se ridică un nor de praf. Bărbații care călăreau cu furie pe muchia îngustă de dedesubt își ridicară scuturile, apărându-se de pietrișul și pământul ce se prăvăleau asupra lor. O bucată mare de piatră se izbi de scutul lui Robert, făcându-l să-și piardă echilibrul. Cizma îi alunecă din scară și el se prăbuși peste oblâncul șeii, scăpând scutul care se rostogoli la vale. Calul se poticni aruncându-l pe jumătate din șa, până se pomeni atârnând într-un echilibru nesigur deasupra trecătorii, mâinile sale încleștate pe frâie fiind singurele care-l salvau de un plonjon în apele verzi ale *loch* Awe, aflat dedesubt.

— Maiestate!

Robert abia auzi strigătul dincolo de vuietul vântului care-i șuiera prin vizieră. În timp ce se chinuia să se ridice în șa, iar calul său galopa periculos de aproape de marginea prăpastiei, prin minte îi fulgeră o imagine a regelui Alexander căzând de pe faleză la Kinghorn. Apoi cineva i se alătură călare. Întrezări scânteierea unui păr arămiu în timp ce călărețul se apleca, întinzând mâna. Avântându-se înainte, Cormac prinse frâul. Scrâșnind din dinți de efort, aduse calul înapoi pe cărare,

permițându-i lui Robert să se ridice la loc în șa și să-și vâre piciorul în scară. Înaintea lor trecătoarea se îngusta, ocolind un afloriment stâncos. Cormac rămase în urmă, lăsându-l pe rege să călărească înainte.

Cu inima bubuind în piept, Robert mână calul agitat în jurul curbei strânse, cu pietre zburându-i de sub copite. Calul luat din grajdurile Comynului Negru era învățat cu plaiurile fertile din Buchan, și nu cu acest ținut plin de țancuri stâncoase și vânturi șuierătoare, unde munții ședeau cu capetele în nori și cerul mereu schimbător se reflecta în *loch*-uri ca în niște oglinzi imense. Sudoarea îi curgea pe față înțepându-i ochii, iar fâșia de lume dinaintea lui era un vălmășag de culoare și mișcare.

O altă piatră zbură de pe una dintre galere, lovind de data asta la câteva picioare dedesubtul trecătorii. Zgomotul izbiturii răsună pe versant. Pe apă erau trei corăbii, în locul unde întinderea *loch*-ului Awe se îngusta, devenind un râu încadrat de o parte de piscuri înalte și negre și de cealaltă de întinderea muntelui Ben Cruachan, pe pantele mai joase ale căruia șerpuia trecătoarea Brander. Pe fiecare galeră era câte o mașină de asediu. Robert riscă să arunce o privire dincolo de margine și zări oameni care rostogoleau noi bolovani pe punte. Brațele mangonelelor se arcuiră, lansând alte două proiectile în direcția trecătorii. Izbiră unul după altul, dar nu reușiră decât să-i scalde pe călăreți într-o ploaie de grohotiș. De această dată, însă, după ce pietrele se rostogoliră în josul pantei, huruitul continuă, devenind mai sonor.

Pentru o clipă Robert crezu că era ecoul, dar apoi își ridică privirea și văzu adevărata cauză. Din înălțimile muntelui Ben Cruachan se rostogoleau trei bolovani enormi, îndreptându-se către poteca stâncoasă. Surprins, înțelese că dușmanul încerca să-i facă ce le făcuse și el englezilor în valea Troolului. Răcnind un avertisment care reverberă în interiorul coifului său, Robert își opri brusc calul, silindu-i și pe cei din spatele lui să oprească. Mulți văzuseră pericolul și se opriseră deja, cu capetele date pe spate, încercând să ghicească traiectoria bolovanilor. Câțiva continuară să călărească neștiutori.

Robert privi neajutorat cum bolovanii loviră cărarea, măturând șase oameni – de-ai lui Lennox judecând după culorile lor. Țipară în cădere, în timp ce caii se zvârcoleau și se smuceau, apoi plonjară în *loch*-ul întunecat. Robert scrâșni din

dinți la auzul uralelor îndepărtate de pe punțile galerelor: o altă victorie pentru John MacDougall. Știa că lordul de Argyll se afla pe una dintre corăbii. MacDougall îl așteptase să încerce să străbată trecătoarea, drumul către fieful lui și către inima proprietăților sale. Știind că Robert voia să ajungă la castelul Dunstaffnage, își întinsese cursa aici, sperând să-l împiedice să ajungă la destinație.

În urma bolovanilor pe pantele de deasupra se iviră oameni. Mulți erau desculți, purtând tunicile scurte de lână preferate de munteni. Unul, un uriaș până și de la această depărtare, sări pe o stâncă și își înălță securea spre cer. Strigătul lui sălbatic fu preluat de alții, care se năpustiră la atac pe panta abruptă. Erau sute.

— Unde naiba-i Douglas?

Robert recunoscu vocea de lângă el ca aparținându-i lui Gilbert de la Hay. Duse mâna la spadă. Dumnezeule, oamenii ăștia aveau să-i arunce în prăpastie! Erau prea mulți. Aveau să fie învinși. Noi bolovani își luară zborul de pe galere, izbind poteca stâncoasă. Unul lovi un cavaler din Carrick și-l ucise pe loc. Un altul zdrobi capul unui cal. Animalele panicate se ridicau pe două picioare.

Dintr-odată cerul din spatele oamenilor din Argyll se înnegri de săgeți. Ochii lui Robert le urmăriră arcuindu-se în sus și coborând pentru a se înfige în bărbații ce alergau spre ei. Multe nimeriră ținta, înfigându-se în spinări, gâturi și fese. Oamenii căzură la jumătatea unui pas, iar unii se rostogoliră în josul pantei, spărgându-și capetele de bolovani și frângându-și oasele. Uriașul de pe stâncă se arcui brusc, scăpă securea și se prăbuși în gol. Căzu pe cărare chiar în fața lui Robert, rupându-și gâtul.

În urma furtunii de săgeți veneau bărbați scoțând strigăte sonore de luptă. Robert zâmbi triumfător și ușurat înăuntrul coifului lui, în timp ce James Douglas năvălea asupra oamenilor din Argyll din înălțimile muntelui Ben Cruachan, în fruntea unei oști ridicate de pe domeniile unchiului său. Robert se răsuci în șa și îi strigă câteva instrucțiuni lui Nes, aflat ceva mai în urma lui. Cavalerul trase cornul de vânătoare de la bandulieră. Îl duse la buze și suflă trei note scurte. Auzind semnalul, cei aflați mai în josul trecătorii dădură pinteni cailor.

Galerele lui John MacDougall trimiseră o grindină disperată de bolovani, dar acum oamenii regelui ieșiseră din bătaia lor și navele greoaie nu erau pe măsura armăsarilor iuți. Cărarea cobora, apropiindu-se de apă pe măsură ce râul își tăia drum către *loch* Etive și apoi către mare. Departe se ivi un pod arcuit peste apa învolburată. Dincolo de el se afla motivul acestei goane prin munți: castelul Dunstaffnage.

CASTELUL DUNSTAFFNAGE, ARGYLL
1308

Robert stătea în curtea castelului, aproape de capelă și de cimitirul acesteia. Lumina amurgului poleia turnurile și transforma ferestrele numeroaselor clădiri în aur topit. În aer plutea un parfum de lavandă și rozmarin dinspre grădina de legume. Păsări ciripeau în copacii de pe marginea promontoriului, dincolo de care gura *loch*-ului Etive se deschidea în estuarul Lomului. În depărtare, dincolo de apă, soarele începea să apună după munții din Mull. Era o scenă pașnică, foarte nepotrivită cu ceea ce se petrecuse cu o oră în urmă, când Dunstaffnage căzuse în mâinile armatei sale.

La vederea oștii lui Robert ieșind din trecătoare, oamenii lui MacDougall vruseseră să dea foc podului, într-o încercare disperată de a-i împiedica să ajungă la castel, dar forțele lui Robert, conduse de Edward Bruce și de Neil Campbell se năpustiseră asupra lor, împrăștiind grămezile de paie și bușteni fumegânzi și călcându-i în picioare pe bărbații care o luaseră la fugă. Grosul oștii lui MacDougall fusese alături de acesta pe *loch* sau deasupra trecătorii, lăsând numai o mică garnizoană să apere castelul, iar aceasta capitulase după un asalt necruțător ce durase două zile.

Șiruri de bărbați, femei și copii erau conduși afară pe poartă și pe podul mobil. Soldații lui Robert îi escortau, adunând orice lucru cât de cât valoros într-o grămadă din fața capelei, unde alții separau sacii de grâne și butoaiele cu carne de argintărie și de cuferele cu bani. Printre aceștia se număra și James Douglas, care li se alăturase după ce condusese atacul reușit de pe pantele muntelui Ben Cruachan.

Douglas își făurea cu iuțeală o reputație după ce recâștigase de curând pământurile tatălui său, în urma unui asalt îndrăzneț asupra propriului castel, ocupat de oameni în solda lui Robert Clifford. Thomas Randolph era alături de el, ajutându-l să separe membrii garnizoanei care aveau să fie luați prizonieri, de femei, copii și servitori. Cei doi tineri se împrieteniseră în ultimele luni și Robert era mulțumit de influența pe care o exercita James asupra nepotului său. Tânărul posomorât care li se alăturase englezilor și luptase împotriva lui dispăruse fără urmă. Thomas devenea cu iuțeală un membru valoros al trupei sale.

O mișcare pe metereze îi atrase atenția. Ridicând ochii, Robert văzu stindardul Argyllului dat jos. Smulsă de pe stâlp, galera neagră a lui MacDougall se prăbuși. Priveliștea îi provocă o satisfacție sumbră. Nu numai că MacDougall era una dintre marile piedici în calea domniei sale, dar ambuscada din sălbăticia Lornului îl silise să-și împartă forțele, ceea ce dusese în cele din urmă la pierderea familiei sale. În sfârșit se făcea dreptate.

— Nu, te rog!

La auzul țipătului, Robert privi în jur și văzu o adolescentă încercând să se desprindă din mulțime. Se întindea către un tânăr care era mânat laolaltă cu restul garnizoanei, dar unul dintre oamenii lui Angus MacDonald o opri, apucând-o de braț.

Pe chipul fetei se citeau încordarea și frica.

— Lasă-mă să stau cu el, te rog! E soțul meu!

Disperarea din vocea ei era greu de îndurat. Sub privirea lui Robert, soldatul se sătură să încerce s-o tragă la o parte și o pălmui peste obraz, trimițând-o cât colo. Soțul ei scoase un urlet de furie. Robert traversă iute curtea către omul din insule, care își ridicase din nou brațul, amenințând să o lovească pe fata care se ghemuise la pământ.

— Ridică-te, târfo! mârâi soldatul.

Robert îl apucă de braț, răsucindu-i-l până ce bărbatul scoase un strigăt de durere și se lăsă în genunchi.

Când văzu cine-l ținea, pe chipul soldatului mânia lăsă loc fricii.

— Maiestate! Eu…

Amuți uluit, uitându-se de la Robert la fată, care se târâse îndărăt și îl privea pe rege cu ochi mari.

— Mai fă una ca asta și o să poruncesc să te spânzure! Ai înțeles?

Mulțimea amuțise. Cei care îi mânau pe prizonieri se opriseră și priveau. Mulți dintre ei păreau surprinși.

— Te-am întrebat dac-ai înțeles!

— Da, Maiestate, murmură omul din insule cu obrajii în flăcări.

Fata se făcu mică atunci când Robert se apropie, dar, când el îi întinse mâna ca s-o ajute să se ridice, i-o luă, aruncându-i priviri înspăimântate soțului ei uluit. Obrazul îi era roșu acolo unde fusese lovită.

— Soțul tău nu va avea de suferit sub paza mea, o asigură Robert. Ai cuvântul meu. Când John MacDougall mi se va preda, oamenii lui vor fi eliberați.

Ochii fetei se umplură de lacrimi. Îi făcu o plecăciune.

— Mulțumesc, stăpâne!

Robert se adresă trupelor sale.

— Acești bărbați și aceste femei sunt fii și fiice ale Scoției. Sunt sub protecția mea. Toți!

Își plimbă privirea peste mulțime până când fu satisfăcut văzând că mulți înclinau aprobator din cap.

Întorcându-le spatele, Robert surprinse privirea fratelui său. Edward se încrunta întrebător, dar Robert trecu pe lângă el, îndreptându-se către grămada de pradă. Între el și fratele lui stăruia o încordare de când boala lui din iarnă îl adusese pe Edward în fruntea trupelor.

Când Robert se întremase, Edward nu păruse încântat să-i încredințeze comanda, îndoindu-se de deciziile sale, contrazicându-l cu privire la strategie. În cele din urmă, după ce distruseseră Buchanul, Robert îi încredințase fratelui său o misiune numai a lui, în speranța că astfel îi va domoli nesupunerea crescândă. În timp ce el se îndrepta către Aberdeen, pentru a smulge portul din ghearele garnizoanei lăsate de Aymer de Valence, Edward fusese trimis în Galloway ca să se ocupe de ce mai rămăsese din Dezmoșteniți. Revenise cu două săptămâni în urmă pentru a se alătura atacului asupra Argyllului. În ciuda eșecului de a-l captura pe Dungal MacDougall, dispărut după lupta din valea Troolului, Edward fusese victorios, scăldând solul Gallowayului în sângele a sute de oameni. Veștile despre brutalitatea sa îi lăsaseră lui Robert un gust amar. Jefuirea Buchanului fusese necesară, la fel și

campania de aici, din Argyll, dar, în timp ce fratele său părea să savureze moartea și distrugerea, el însuși descoperise că nu găsea în ea nicio plăcere.

Moartea regelui Edward cu un an în urmă declanșase o schimbare în Robert. Vreme îndelungată, războiul lui fusese împotriva acestui bărbat. Toată ura, furia și mânia lui fuseseră îndreptate asupra acestui rege fără scrupule, care îi luase atât de multe. Crezuse că pentru a i se împotrivi trebuia să devină ca el, dar acum Edward nu mai era, însăși fața acestui război se schimbase și Robert își dădea seama că nu voia să rămână același. Știa prea bine ce însemna să pierzi ce-ți era drag și nu voia să le provoace și altora aceeași durere. Amărăciunea acestui război civil, contrastând cu devotamentul pe care îl descoperise printre susținătorii săi, îi arătase că nu voia să fie un tiran domnind cu pumn de fier. Nu voia să-și înalțe tronul pe craniile dușmanilor. Voia ca oamenii să îngenuncheze dinaintea lui de bunăvoie, cinstindu-l și respectându-l.

Auzind tropot de copite, Robert se răsuci și-l zări pe Neil Campbell care pătrundea în curtea castelului în fruntea unei companii. Îl trimisese să îi găsească și să-i captureze pe Jon MacDougall și pe bătrânul său tată bolnav, despre care se credea că se află la bordul galerei fiului său. Neil fusese nerăbdător, dorind să pună mâna pe oamenii responsabili de moartea tatălui său și care îl goniseră de pe pământurile sale. Acum, văzându-i pe oamenii lui Campbell revenind cu prizonieri pe caii lor, cu mâinile legate de oblâncuri, Robert se simți nerăbdător.

Neil își opri calul asudat și sări din șa să-și salute regele.

— Maiestate!

— MacDougall? întrebă Robert privind dincolo de umărul lui către grupul de călăreți.

— Nu, sire, răspunse Neil scoțându-și coiful. El și tatăl lui au părăsit castelul de la *loch* Awe. Am lăsat oameni de veghe pe maluri, dar ca să ajungă acolo trebuie să se îmbarce.

Pe Robert îl cuprinse dezamăgirea, dar știrile nu erau chiar proaste. Galerele lui Angus MacDonald își continuaseră înaintarea în josul coastei și lordul era așteptat să sosească de pe o zi pe alta. Puteau folosi corăbiile lui ca să pornească de la *loch* Etive.

— Am găsit însă câțiva oameni pe dealuri, continuă Neil.

— O să-i închidem alături de garnizoană până se vor preda lorzii de Argyll.

Robert le făcu semn soldaților să vină să ia prizonierii, dar Neil adăugă în grabă:

— Maiestate, printre ei se află unul care te va interesa.

Cavalerul își chemă doi oameni care înaintară conducând pe cineva între ei.

La vederea prizonierului, Robert încremeni. Obrajii acestuia erau scobiți de foame și falca năpădită de barbă, dar îl recunoscu pe loc. Era Dungal MacDougall, fostă căpetenie a armatei din Galloway, comandant al Dezmoșteniților, omul responsabil pentru decapitarea tatălui său adoptiv și pentru capturarea lui Thomas și Alexander. Hainele lui MacDougall erau sfâșiate, iar leul alb al Galloway-ului se pierdea sub straturile de mizerie. Din mâneca pieptarului îi răsărea ciotul cicatrizat al încheieturii, mâna pe care Robert i-o tăiase în haosul acelui sat în flăcări cu cinci ani în urmă. Întâmpină privirea lui Robert cu o căutătură rece, plină de ură.

Edward Bruce îl văzuse și el. Își croi drum prin mulțime, cu chipul luminat de triumf la vederea dușmanului mult detestat care îi scăpase la Galloway. Cormac se ivi și el la marginea mulțimii, cu securea în mână. Irlandezul rămase o clipă încremenit, privindu-l pe MacDougall. Apoi, cu un răcnet sugrumat, se năpusti înainte. Robert strigă la James Douglas, care se repezi și-l prinse. Cu ajutorul lui Thomas Randolph abia reuși să-l țină locului pe irlandezul înfuriat.

Robert se apropie de fratele lui adoptiv, care se zbătea.

— Ajunge!

Își puse palma pe pieptul zbuciumat al lui Cormac.

— N-o să-i dau diavolului încă un trup. Nu azi. I-am dat deja o armată.

— L-am văzut pe ticălos cum l-a omorât pe tata!

— Și i-a dus pe frații mei la spânzurătoare, zise Robert fără să-și desprindă privirea de a lui Cormac. Dar eu l-am omorât pe John Comyn, stăpânul lui, și tatăl meu l-a ucis pe tatăl său. Când se va termina asta, spune-mi?

Cormac lăsă să-i scape un strigăt răgușit, dar odată cu acesta împotrivirea lui păru să piară. Se înmuie și lăsă să-i cadă securea din mână. James și Thomas continuară să-l țină de brațe.

— Am câștigat, Cormac, murmură Robert. Acum trebuie să înceteze omorurile. Regatul nostru trebuie să se vindece, altfel o să rămânem fără nimic. MacDougall va fi judecat pentru crimele lui, ai cuvântul meu, dar dreptatea se va face la Curtea mea. Nu aici.

Răsunară strigăte răzlețe de alarmă. Robert surprinse cu coada ochiului o mișcare rapidă, dar până să se întoarcă Edward se aruncase asupra lui MacDougall. Robert strigă la fratele lui, dar prea târziu. Edward îl decapită pe căpitan cu două lovituri brutale de spadă.

Capitolul 38

CATEDRALA ST ANDREWS, SCOȚIA
1309

La jumătatea lui martie, când mieii de primăvară zburdau tot mai îndrăzneți pe pajiști, iar ninsorile se retrăgeau în susul munților, lăsând în urma lor un pământ proaspăt înverzit, Robert își ținu cel dintâi parlament.

Magnații și clerul Scoției se adunară în capitul[10], umplând sala ce se întindea dinaintea podiumului pe care regele lor ședea pe tron. În spatele lui, agățat pe perete, se afla stindardul regal al Scoției, leul auriu ridicat în două picioare. Stindardul, ascuns de episcopul Wishart înainte de capturarea sa, fusese adus de William Lamberton, care sosise în toamnă purtând cu sine oferta de armistițiu din partea lui Edward al II-lea. Robert, bucuros să-l vadă revenit printre ei pe formidabilul arhiepiscop, fusese de acord cu tratatul propus de Anglia. După asta Lamberton depusese toate eforturile ca să obțină de la Papă ridicarea oficială a excomunicării lui Robert, deja respinsă de un sfat al clerului scoțian.

Lamberton stătea pe estradă la stânga lui Robert. La dreapta se afla James Stewart. În ultimele luni, cât timp el condusese campania din Argyll, Înaltul Intendent făcuse pregătirile pentru noua guvernare. Deja sub supravegherea sa fuseseră numiți noi

[10] Loc în care se țin adunările clericilor catolici. (n.tr.).

funcționari regali și, cu încetineală, administrația țării își revenea la viață. De când Robert smulsese Aberdeenul din mâinile englezilor, comerțul cu Țările de Jos începuse să înflorească, iar căile din Marea Nordului erau din nou deschise. Mai important încă, Philippe al Franței, reamintindu-și de alianța pe care cele două țări o încheiaseră la începutul războiului, îl recunoscuse de curând ca rege.

În sală domnea o atmosferă stranie, un amestec de emoții. Pentru mulți acesta era momentul mult așteptatei sărbători, dar pentru alții era un prilej de întristare, în care gândurile li se îndreptau către cei care nu erau de față să vadă roadele a treisprezece ani de război. Unora această adunare le pecetluia înfrângerea, printre ei numărându-se contele William de Ross, contele de Sutherland și John de Menteith, care ridicaseră armele împotriva lui Robert, dar care se predaseră.

Câțiva, cei mai vehemenți fiind Neil Campbell și Edward Bruce, se împotriviseră cu înverșunare iertării acestor seniori – Ross le capturase pe femeile din familia regelui la Tain, iar Menteith era vinovat de prinderea lui William Wallace –, dar regele insistase ca toți cei care se predau să fie acceptați în pacea lui. Iertarea avea să fie balsamul care va vindeca rănile războiului, le spusese el oamenilor săi. Dar, deși ca urmare a campaniilor sale din Buchan și Argyll cea din urmă rezistență împotriva sa se spulberase – marile Case Comyn și MacDougall prăbușindu-se după secole în care deținuseră puterea nu toți dușmanii erau dispuși să accepte iertarea sa. Comynul Negru murise în exil în Anglia, din câte se zvonea, dar David, acum conte de Atholl, Ingram de Umfraville și conții de Angus și Dunbar rămâneau liberi, și la fel și John MacDougall de Argyll, care părăsise castelul de la *loch* Awe odată cu tatăl său.

În ciuda acestora, parlamentul era un prilej de triumf, o zi pe care Robert nu se așteptase s-o trăiască în lunile sumbre de după dezastrele din pădurea Methven și de la Lorn. Roata Sorții îl ridicase din nou și acum era timpul să le mulțumească celor care îl ajutaseră să ajungă pe aceste culmi.

Unul câte unul se apropiară de el cei răsplătiți cu titluri și pământuri îngenunchind ca să-i prezinte omagiul lor, împreunându-și mâinile și înălțându-le către Robert în timp ce-i jurau credință până la moarte. Unii îi fuseseră alături de la început: oameni ca James Stewart, Nes și cavalerii din Carrick și

Annandale. Alții, dintre care mulți luptaseră alături de Wallace în cele dintâi zile ale rebeliunii, i se alăturaseră pe parcurs, punându-și în slujba lui spadele și inimile lor: Cormac din Antrim, contele Malcolm de Lennox, Neil Campbell de Argyll, Gilbert de la Hay de Erroll, lordul Angus MacDonald din Islay, căpitanul Lachlan MacRuarie, James Douglas, Thomas Randolph.

După ce omagiile și jurămintele de vasalitate fură depuse, Robert fu recunoscut dinaintea tuturor celor prezenți, în numele poporului Scoției, ca fiind regele de drept și adevăratul moștenitor al regelui Alexander al III-lea. Odată cu această declarație, domnia lui John Balliol fu anulată. Pe pielea netedă a pergamentului era ca și cum ultimii șaptesprezece ani nici n-ar fi existat. Sub pielea ținutului, numeroase oseminte spuneau o cu totul altă istorie.

•

După ce parlamentul se încheiase, iar oamenii se împrăștiaseră ca să se pregătească pentru ospățul din acea seară, Robert se plimba prin curtea mănăstirii alături de James Stewart.

— Tot nicio veste de la Richard de Burgh? îl întrebă Înaltul Intendent.

Robert clătină din cap. Îi trimisese un mesaj contelui de Ulster cu luni în urmă, anunțându-și socrul că obținuse siguranța lui Elizabeth și cerându-i să nu se ridice la arme împotriva sa dacă englezii i-o vor cere.

— Oare tăcerea asta să fie un semn bun? În fond, n-a zis nu.

Văzând că James nu-i răspunde, Robert observă că Intendentul rămăsese în spate, neputând să țină pasul cu el. Așteptă să-l ajungă din urmă, remarcând din nou cât de mult îmbătrânise acesta. Înaltul Intendent, cândva un bărbat înalt și impunător, era acum cocârjat și părul lui era mai mult cenușiu decât negru. Când James ajunse lângă el, își repetă spusele.

— Cumnatul meu va face de fiecare dată ce e în interesul lui. Dacă nu va avea de profitat alăturându-li-se englezilor împotriva ta, va face tot ce va putea ca să evite asta. Edward Craci-Lungi a fost silit să îl scutească pe Ulster de plata datoriilor ca să îl determine să lupte, și noul rege nu are soiul de influență pe care a avut-o tatăl lui.

Robert încuviință.

James își strânse mantia mai bine ca să se apere de vântul ce șuiera printre chilii, aducând cu el răceala mării.

— N-am putut să nu observ azi că între tine și fratele tău pare să domnească o oarecare tulburare. Au trecut aproape opt luni, Maiestate.

La auzul tonului cumpănit al celuilalt, Robert simți un junghi de furie.

— Edward m-a sfidat în văzul tuturor!

— Nu spun că Edward a avut dreptate să-i facă lui MacDougall ce i-a făcut. Știe și el asta. Și-a pierdut cumpătul. Ni se poate întâmpla tuturor.

Robert se întrebă dacă James făcea aluzie la noaptea aceea din biserica Greyfriars.

— Nu-i numai asta, zise el răspicat. L-am făcut lord de Galloway în speranța că va fi satisfăcut, dar nu îi e de ajuns. Fratele meu vrea să rup armistițiul cu regele Edward și să port un război împotriva Angliei cu ajutorul galezilor și al irlandezilor. Știu că a lucrat pe la spatele meu căutând susținere pentru o asemenea mișcare.

James nu zise nimic.

Robert se opri locului și-l privi.

— Ești de acord cu el?

— Armistițiul cu regele Edward e temporar pentru ambele părți. Mai devreme sau mai târziu va trebui să fie încălcat. Nu le poți permite englezilor să păstreze castelele și orașele peste care stăpânesc. Edinburgh, Stirling, Perth, Dunluce, Bothwell, Ayr, Jedburgh, Berwick, Dumfries, Caerlaverock, Lochmaben, Roxburgh, zise Intendentul numărându-le pe degete. Prin ele Scoția rămâne legată de trupul Angliei și dacă Philippe al Franței ți-a recunoscut legitimitatea, Edward n-a făcut-o. Atâta timp cât ridică pretenții asupra oricărei părți a Scoției, regatul nostru nu va fi liber niciodată, și știi asta, sire, încheie el zorit.

Robert lăsă să-i scape un hohot de râs.

— Și asta mi-o spui tu? Cel mai prudent om din tot regatul meu?

James își feri privirea. După un timp se duse și se așeză greoi pe parapetul dintre arcadele boltite.

— Ai dreptate, am fost precaut.

Intendentul privi pătratul de iarbă bătută de vânt încadrat de chiliile călugărilor.

— Am fost prudent când bunicul tău a venit să-mi ceară sprijinul ca să reclame tronul. I l-am acordat, dar în secret, și am refuzat să ridic armele în apărarea sa, deși credeam că ar fi fost un rege mult mai bun decât Balliol, care era în lesa Comynilor. După ce am jurat că voi susține cauza bunicului tău, când a fost ales Balliol am plecat pur și simplu.

Își coborî pleoapele pe jumătate.

— Îmi amintesc încă ziua aceea de pe Dealul Judecății, când am ținut sceptrul regal în mâinile mele, și zâmbetul satisfăcut al lui Balliol când i l-am înmânat.

Clătină din cap.

— Când a izbucnit războiul, am sprijinit rebeliunea lui Wallace, vasalul meu, dar tot în secret, de teamă să nu îmi periclitez poziția, prea prudent ca să îl susțin pe față.

Îl privi pe Robert.

— Episcopul Wishart m-a convins în cele din urmă să ies la lumină, continuă el, amintirea făcându-l să schițeze un zâmbet. Niciodată n-am crezut că armata de țărani a lui Wallace poate câștiga, nu până la Stirling.

Zâmbetul Intendentului păli.

— Apoi l-am urmat până pe blestemata aia de câmpie de la Falkirk, unde l-am abandonat. Am fugit din acea luptă ca un laș și mi-am lăsat fratele și zece mii de oameni să moară.

Robert se apropie de el. Ochii căprui ai Intendentului erau plini de lacrimi. Nu-și dădea seama dacă erau pricinuite de vânt.

— Ai fi fost ucis dacă ai fi rămas pe loc în ziua aia. Tu și toți ceilalți.

— Oare? zise James, încruntându-se și ridicându-și ochii spre el. Sau am fi schimbat cursul bătăliei? Te-am pus pe calea către tron, Robert, și mereu te-am îmboldit, dar când am văzut că șansa se îndepărtează te-am silit să pleci în Anglia și să implori mila regelui Edward. Te-am trimis singur în inima focului, fără ajutor sau alinare. Ba chiar te-am împiedicat să cauți să afli adevărul despre moartea regelui Alexander. Eram atât de obsedat să te văd pe tine, protejatul meu, pe tron, încât am dat uitării ce-i drept. M-am făcut orb și față de ambițiile lui John Comyn. N-ar fi trebuit să te conving să încerci să ajungi la o înțelegere cu el! Ar fi trebuit să știu că avea să te trădeze! Mi-ai zis odată că mâinile mele sunt la fel de pătate de sângele lui Comyn ca ale tale. Dacă nu te-aș fi convins să te aliezi cu el, nu

te-ai fi dus în noaptea aia la Greyfriars și probabil nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat…

— Nu, îl întrerupse Robert.

Se așeză pe parapet lângă înaltul Intendent, silindu-l pe bărbatul mai vârstnic să-l privească.

— Păcatul ăla e al meu.

— Te-am ajutat să urci pe tron, dar nu te-am lăsat să iei puterea. M-am ascuns în spatele tău, ca întotdeauna, trăgând sforile, urmărind de departe. Asta nu-i o scuză, dar m-am maturizat la o Curte aflată în pace cu toată lumea, mai puțin cu sine însăși. Armele mele au fost cuvintele, pergamentele sigilate, iscoadele din umbră, alianțele secrete.

Intendentul îi întâlni privirea.

— Însă tu ai devenit bărbat într-un regat zguduit de război. Spada a fost dintotdeauna arma ta. Ar fi trebuit să te las s-o folosești mai des.

— Nu mi-a slujit întotdeauna bine. După încoronarea mea nu mă puteam gândi decât cum să-i alung pe englezi de pe pământurile noastre, dar a urmat pădurea Methven. Vocea lui Robert deveni un murmur: Am pierdut multe în ziua aia, James.

Înaltul Intendent se răsuci către el, privindu-l cu intensitate.

— Nu te poți lăsa condus de spaima de a nu pierde. Nu cum m-am lăsat condus eu.

— Copila mea e la ei. Soția mea. Surorile mele. Chiar tu m-ai prevenit că există pericolul să sufere cât sunt prizoniere la englezi, că se pot folosi de ele ca să-mi facă mie rău.

— Și tu mi-ai povestit că Humphrey de Bohun era preocupat ca păcatele regelui Edward să rămână secrete. Deocamdată fiecare dintre voi deține ceva drag celuilalt.

James înclină capul, făcându-l pe Robert să-l privească.

— Dar în final o remiză nu e de niciun folos. Unul dintre voi trebuie să facă o mișcare. Lipsa soției și a fiicei tale înseamnă o altă piedică în calea siguranței regatului. Fără Marjorie și Elizabeth nu ai urmași.

Robert își răsuci mâna, făcând aurul verighetei să scânteieze în lumina vagă. Se gândi la Christiana MacRuarie, femeia cu care avea să împartă patul în acea noapte, ca de atâtea ori în ultimul an. Trezise în el o patimă pe care n-o mai cunoscuse, dar, deși îi oferise ceea ce îi trebuia ca bărbat, nu îi putea oferi ceea ce îi trebuia ca rege. Închise ochii, amintindu-și cum

stătuse prăbușit și fără speranță în coliba din Barra, în timp ce vocea lui Affraig șuiera în întuneric.

„Oamenii tăi și-au pierdut casele și mijloacele de trai, fiii și fiicele. Acum înțelegi ce simt? Atunci poți să stai alături de ei, poți să lupți pentru ei. Poți fi vocea lor”.

Nu avea de apărat numai viața lui, familia lui. Declarația făcută în parlament, care îl confirma ca rege legitim al Scoției, îi reamintise de jurământul de pe Dealul Judecății cu trei ani în urmă, când coroana era rece și nefamiliară. Jurase ca gardian al acestor pământuri să apere regatul și, ca păstor, să-și apere poporul. Avea datoria de a-i proteja pe toți.

Robert se ridică.

— Cred că după moartea lui Craci-Lungi m-am păcălit de unul singur că după ce îmi voi îmblânzi dușmanii din Scoția totul se va termina.

Râse fără urmă de veselie.

— Dar războiul de fapt abia începe, nu-i așa?

Râsul său se stinse.

— Cum o să capăt libertatea regatului meu, James?

Înaltul Intendent se ridică în picioare, crispându-se de durere și sprijinindu-se de o coloană.

— Dând naibii precauția asta de om bătrân, sire, răspunse el cu un zâmbet încrețindu-i colțurile ochilor căprui. Castel după castel.

PARTEA A ȘASEA

1312-1314

„O, voi tineri glorioși, cine îmi va sta alături cu arma în mână și va respinge alături de mine căpeteniile ce vin să mă rănească și oștile ce se reped asupra mea?”

Viața lui Merlin,
GEOFFREY DE MONMOUTH

Capitolul 39

La Curtea regală a Angliei stătea să izbucnească furtuna. Norii prevestitori ai conflictului se adunau, atmosfera era încărcată și instabilă. Acum mulți o simțeau venind, dar cele dintâi tunete începuseră cu patru ani în urmă, în anul încoronării lui Edward.

După ce îl priviseră lună de lună pe rege scăldându-l pe Piers Gaveston în daruri extravagante, risipind bani pe care regatul nu-i avea pe ospețe și turniruri somptuoase, seniorii, conduși de vocea stridentă a lui Thomas de Lancaster, își făcuseră în cele din urmă cunoscută mânia. Având susținerea totală a impozantului arhiepiscop de Canterbury și amenințând că își vor renega jurămintele de vasalitate făcute la Abația Westminster, conții își siliseră regele să-și trimită din nou favoritul în exil. Rănit și plin de resentimente, Edward își pusese pecetea pe decret, decis în sinea lui ca acest exil să nu dureze. Îș numise pe Piers locotenentul său în Irlanda, trimițându-l la Dublin ca să-l ajute pe contele de Ulster să restaureze stăpânirea englezilor, și se apucase imediat să-și curteze oponenții de la curte.

Lingușire, mită, promisiuni de pământuri și titluri, Edward le folosi pe toate. Cei mai tineri, ca nepotul său Gilbert de Clare, contele de Gloucester, se dovediră ușor de câștigat. Humphrey de Bohun, diplomat ca întotdeauna, cedă în cele din urmă de

dragul păcii. Alții îl urmară, nevrând să se pună rău cu regele lor, încă nou pe tron, până când, în cele din urmă, Edward avu susținerea necesară. La numai douăsprezece luni de când își pusese pecetea pe decretul cel odios, Piers îi era din nou alături. Victoria regelui nu era însă totală, căci nemulțumirea stăruia în umbrele Curții și privirea lui Lancaster rămânea ațintită asupra lui.

În timpul acestor zile zbuciumate, când războiul se oprise, dar tensiunea domnea peste întreaga Britanie, dușmanul din nord al Angliei nu stătuse cu mâinile în sân. Folosind armistițiul în avantajul său, Robert Bruce se preocupase de restabilirea comerțului cu Țările de Jos. Cu argintul umplându-i cuferele, redeschisese căile maritime către Irlanda, de unde cumpărase grâne și carne, arme și armură pentru armata sa, ale cărei rânduri sporeau. Adesea pe parcursul acestor luni galerele clanurilor MacRuarie și MacDonald fuseseră văzute călărind valurile canalului. Ulster fiind ocupat să se lupte cu irlandezii ce îi asediau granița de vest, Edward se întorsese către un vechi dușman al lui Bruce. John MacDougall, lord de Argyll, se refugiase în Anglia împreună cu tatăl său ca urmare a invaziei lui Bruce pe pământurile lor. Arzând de dorul de a se răzbuna pentru pierderea domeniilor sale, fusese dispus să își ofere serviciile lui Edward, care îl numise căpitanul unei flote ce patrula apele dintre Dublin și Galloway, în încercarea de a tăia aprovizionarea lui Bruce. Dar clanurile MacDonald și MacRuarie erau stăpânii mărilor și nu cădeau lesne în plasa dușmanului.

Între timp, Robert, încălcând armistițiul, capturase și jefuise câteva castele neimportante ocupate de garnizoanele engleze, înainte să declanșeze, spre spaima multora, o serie de raiduri dincolo de graniță, în Cumberland, Northumberland și Durham. Spre deosebire de campaniile lui William Wallace, aceste raiduri nu avuseseră ca rezultat măceluri sângeroase, ci șantaje păgubitoare. Proprietarilor de pământuri li se dăduse de ales între a plăti și a-și vedea recoltele distruse, vitele luate și casele arse. Mulți se supuseseră.

În timp ce din asediatele ținuturi din nord curgeau rapoartele, la Curte răsunaseră strigăte războinice, cel mai gălăgios dintre toți fiind Aymer de Valence. Apelurilor nobililor ce-i cereau regelui să reia războiul li se alăturaseră, în parlament, vocile lorzilor scoțieni care, refuzând să i se supună lui Bruce,

căutaseră refugiu în Anglia, printre ei David de Atholl, Ingram de Umfraville și conții de Angus și Dunbar. Cum aceste voci deveniseră tot mai sonore și mai insistente, Edward fusese în cele din urmă silit să treacă în Scoția în fruntea unei armate. Campania se dovedise inutilă, căci Bruce și ai lui se retrăseseră dincolo de Forth, lăsând în urma lor pământul pârjolit și pustiit, fără pic de hrană pentru oameni și cai.

Acest eșec nu avusese alt rezultat decât să-i amintească lui Edward ce tare ura războiul ăsta. Se maturizase fiind martor al acestui conflict nesfârșit și al obsesiei tatălui său, care în final îl înghițise. Pentru Edward, povestea se sfârșise atunci când culcase trupul tatălui său în mormântul de marmură neagră. Decis să nu se lase târât și el în acest război, căuta acum alte mijloace de a trata cu scoțienii. Ignorând protestele oamenilor săi, trimise mesageri în Scoția, oferindu-i lui Bruce un tribut dacă punea capăt raidurilor și înceta să mai atace castelele deținute de englezi. Oferta fu acceptată și, încă o dată, între cele două națiuni se instaură o pace nesigură ca un strat prea subțire de gheață. Dar nici măcar o asemenea pace nu putea fi încheiată la Curtea lui Edward, unde spiritele se încinseseră.

Baronii, conduși de Valence și alți câțiva, erau furioși că regele se folosise de banii adunați de la ei ca să le mituiască dușmanul. Scoția devenea mai puternică, în timp ce Anglia se adâncea tot mai mult în sărăcie. Unii dintre cei de la Masa Rotundă credeau că aceasta era împlinirea *Celei din urmă profeții,* Anglia transformată în ruine după pierderea relicvelor. Alții se concentrau asupra aspectelor lumești, reproșându-i regelui că își irosește moștenirea pe extravaganțe, lăsând să-i scape printre degete pământurile pentru care tatăl lui luptase și-și vărsase sângele. Îi spuseră că se lăsa condus de sfaturi diabolice și că, de dragul viitorului Angliei, trebuiau să insiste ca el să se descotorosească de otrava care îi întina domnia. Nu aveau să mai ridice armele pentru el și nici nu aveau să-și mai onoreze angajamentele dacă nu era de acord cu o serie de reforme: ordonanțe elaborate de un consiliu de episcopi, lorzi și conți. Era limpede cine era ținta principală a acestor edicte.

Încă o dată Edward se găsi la mila oamenilor săi, silit să-și alunge iubitul. Și, încă o dată, își zise în sinea sa că această măsură odioasă nu va fi una de lungă durată, deși umbra

furtunii pe care chiar acum o zărea la orizont devenea tot mai întunecată.

CONACUL LANGLEY, ANGLIA
1312

Edward păşea de colo până colo prin dormitor. Aşteptase toată ziua şi nici urmă de el. Ceva mai devreme, în timp ce amurgul de ianuarie înghiţea cea din urmă rază de lumină, pajul lăsase draperiile, dar de atunci Edward trăsese de atâtea ori cu ochiul printre ele, încât în cele din urmă le dăduse în lături, ca să vadă nestingherit curtea interioară a conacului. Ferestrele plumbuite erau acoperite de zăpadă. Neaua proaspătă, căzută după-amiază, căptuşise acoperişurile, învăluind lumea în alb.

Flăcările lumânărilor de pe masă se agitau când el făcea ture. Zărindu-se într-o oglindă aşezată lângă ele, Edward îşi citi îngrijorarea gravată în ridurile frunţii şi în liniile din jurul gurii. Slăbise în ultimul an şi aceste noi riduri erau mai vizibile. În numai câteva luni avea să-şi serbeze cel de-al douăzeci şi optulea an de viaţă.

Auzind glasuri afară, se repezi la fereastră. Erau numai doi argaţi de la bucătărie care se îndreptau către brutărie. Unul se aplecă de parcă ar fi vrut să-şi potrivească încălţările, lăsându-l pe celălalt să meargă înainte de unul singur. După scurt timp se îndreptă de spate ţinând ceva în pumn. Îşi ridică braţul şi azvârli obiectul în spinarea celuilalt băiat. Bulgărele de zăpadă îşi lovi ţinta cu un bufnet. Scoţând un ţipăt de protest, tovarăşul său se aplecă să facă şi el un bulgăre, dar atacatorul deja o zbughise de-a latul curţii, râzând. Edward îşi aminti de tinereţea lui. În locul ăsta, amintirile nu erau niciodată prea departe.

King’s Langley era ca o carte, povestea copilăriei sale scrisă pe aceste ziduri. Râsetele surorilor sale, vocile severe ale tutorilor, glasul blând al dădacei, pentru el toate răsunau încă pe culoarele tăcute şi în încăperile pustii. Aici îl zărise pentru prima oară pe Piers Gaveston, un tânăr brunet stând în curte alături de un bărbat mai vârstnic şi examinând clădirile şi oamenii cu ochii săi neastâmpăraţi. De la fereastra camerei lui, Edward îl privise pe majordomul tatălui său întâmpinându-i pe cei doi. Privirea lui stăruise asupra băiatului cu ochi curioşi şi

simțise cum pielea i se încălzește, ca sub razele unui soare mai puternic decât cel pe care-l cunoștea.

În copilărie Edward se simțise adesea singur. Surorile lui erau mult mai mari și nu se interesau de el, tatăl și mama sa erau adesea plecați și, ca moștenitor al tronului, era tratat altfel, chiar și de către prietenii săi, cu excepția lui Piers. Mai întâi, când tânărul scutier gascon fusese numit pupil regal după moartea tatălui său, Piers fusese ca un frate pentru Edward, protector, dar tachinându-l. Mai târziu, când devenise membru al Casei prințului, cei doi ajunseseră prieteni de nedespărțit. Apoi prietenia lor se transformase în altceva, ceva ce îl speria și îl încânta pe Edward. De-a lungul anilor petrecuseră multe zile împreună în acest conac, jocul nevinovat lăsând loc, cu fiecare privire scurtă și gest timid, zâmbet schițat și atingere stăruitoare, conștiinței faptului că se iubeau.

Prima oară când fusese silit să-l trimită pe Piers în exil, cu patru ani în urmă, Edward își dăduse seama cât de puternică era această iubire. Fără celălalt alături se simțea pustiit. Acele douăsprezece luni i se păruseră cele mai lungi din viața sa, dar chiar și așa nu se comparaseră cu lunile recente ale celui de-al doilea exil al iubitului său, înrăutățite de izolarea lui tot mai mare la Curte. În acest timp singurătatea atât de familiară a copilăriei lui păruse gata să-l înghită.

Tropotul unor copite, înăbușit de zăpadă, răsună afară. Edward se aplecă și prin geamul aburit de răsuflarea sa văzu o duzină de călăreți pătrunzând în curte. Venise! Regele reveni dinaintea oglinzii și-și trecu mâinile prin păr. Chipul din oglindă îi zâmbea de data asta și ridurile îngrijorării dispăruseră. Pe scări răsunară pași. Cineva ciocăni și majordomul său deschise ușa. Piers Gaveston intră, coborându-și gluga mantiei pline de zăpadă, și majordomul închise ușa.

Imediat ce rămaseră singuri, Edward îl îmbrățișă pe Piers.

— Slavă Domnului! Credeam că nu mai vii!

Simți mirosul umed al mantiei celuilalt și sudoarea proaspătă. Închise ochii, bucuros de atingerea reală a trupului lui Piers lipit de al lui.

Piers se retrase cu un zâmbet satisfăcut.

— Știam că n-o să aștepți mult până să trimiți după mine. Dracu’ să-i ia pe ticăloșii ăia!

Edward continuă să-l țină de umeri, dar nu-i întoarse zâmbetul. Această reîntâlnire era numai preludiul unui nou rămas-bun, deși de data asta alegerea îi aparținea.

— Piers, nu poți să rămâi. Nu cred că prezența ta aici va trece neobservată mult timp. Vărul meu are iscoade peste tot.

— Iar mă alungi?! exclamă Piers, desprinzându-se din îmbrățișarea regelui. Edward, mă mut dintr-un loc într-altul de săptămâni în șir, ascunzându-mă de ei ca vulpea de ogari! N-o s-o mai fac! Tu ești regele! Înfruntă-i pe Lancaster și pe ceilalți!

— O s-o fac atunci când voi fi pregătit.

Piers clătină din cap și-i întoarse spatele.

— Iubirea mea, te rog, ascultă-mă! Am un plan.

Edward așteptă până când celălalt își întoarse ochii către el.

— Am adunat o companie de oameni de încredere. Îi trimit cu tine în Scoția.

— În Scoția?

— La Perth. N-am încredere în vărul meu. Adevărul e că am început să mă tem pentru viața ta.

— Așa că ai de gând să mă trimiți în inima tărâmului dușman?

— Perth e protejat în baza armistițiului încheiat cu scoțienii.

— Primul armistițiu nu l-a împiedicat pe Bruce să atace Anglia sau să ocupe castele.

— Atunci nu l-am plătit. Nu-i în interesul lui Bruce să atace Perthul. În plus n-are resurse pentru a o face… e una dintre cele mai bine apărate așezări din țara aia. Acolo nu vei mai fi un fugar. Mai mult, numindu-te comandant, le voi demonstra seniorilor că îmi întorc atenția către Scoția, așa cum doresc ei. S-au lăsat îmbunați când au văzut ce treabă bună ai făcut în Irlanda, nu? Cred că în acest fel o să le câștig din nou susținerea.

Piers nu zise nimic, dar nici nu-i mai întoarse spatele.

— O să te urmez și eu în nord imediat ce voi putea.

Luând mâna înmănușată a celuilalt, Edward îi înfruntă ochii întunecați și mânioși.

— Piers, locul tău e lângă mine. Jur pe coroana mea că nu va trece mult și vei reveni!

Capitolul 40

CASTELUL PLESHEY, ANGLIA
1312

Elizabeth ședea pe banca de lângă fereastră, cu genunchii la piept, privind ninsoarea ce se învolbura în strălucirea felinarului din fața casei de oaspeți, luminând o cărare ce ducea către grădina de legume. Prima zăpadă căzuse cu două săptămâni în urmă, în ultimele zile ale lunii ianuarie. Era perioada dintre sărbătoarea Sfintei Bridget și cea a Sfântului Valentin, dar furtunile de zăpadă nu dădeau semn că ar conteni. Ceva mai devreme îi privise pe servitori cum curățau cărarea, dar acum aceasta începea din nou să se troienească.

Se gândi din nou la Humphrey. Contele sosise la Pleshey cu trei zile în urmă, i-o spusese Constance, servitoarea care îi aducea mâncarea. Elizabeth era surprinsă că el nu trecuse s-o vadă, așa cum făcea de fiecare dată când revenea.

Uneori vizitele lui Humphrey erau scurte, rezumându-se la un salut. Alteori stătea mai mult, jucând șah cu ea și discutând până se lăsa seara, deși numai despre lucruri sigure, banale: recoltele proaste și vremea imprevizibilă, serbările organizate la Londra cu prilejul zilei reginei Isabella. Ea nu încercase niciodată să-l împingă dincolo de aceste granițe. Nu trebuia, căci tăcerile lui Humphrey și lucrurile despre care nu pomenea nimic îi vorbeau de la sine. În ultimii ani Elizabeth îl văzuse devenind din ce în ce mai preocupat, apăsat de povara unor griji secrete. Începuse să pară bătrân, deși la treizeci și șapte de ani nu avea decât nouă ani mai mult decât ea.

După-amiază, nemaiputându-și stăpâni nerăbdarea, o întrebase pe Constance dacă Humphrey plecase, dar camerista o asigurase că era încă acasă și că aștepta oaspeți, deși nu știa pe cine anume. Urmărind dansul fulgilor de nea ce se roteau în lumina felinarului, Elizabeth își zise că Humphrey era ocupat să amuze cine știe ce demnitar și de aceea nu o vizitase, dar absența lui făcuse să i se strecoare în minte o undă de îngrijorare de care nu se putea lepăda. O făcea să se gândească la o noapte, în urmă cu câțiva ani, când el venise să o întrebe ce

știa despre planurile lui Robert. Hotărârea înghețată din ochii lui verzi îi dăduse fiori și multe săptămâni după aceea, timp în care el nu mai apăruse, se temuse pentru viața ei. Întrebările lui nu duseseră la niciun rezultat și el nu mai pomenise niciodată despre Robert, dar neliniștea pe care o trezise în ea era greu de uitat.

Auzind scrâșnetul unor cizme pe zăpadă, Elizabeth zări un bărbat înalt și lat în umeri care înainta pe cărare. Chipul îi era ascuns sub o glugă, dar trecând pe lângă fereastra luminată el privi înăuntru. Elizabeth încremeni. La fel și bărbatul. Cei doi se priviră, despărțiți unul de altul numai de sticla ferestrei. Ninsoarea începu să se adune pe umerii lui Aymer de Valence. În lumina felinarului ochii lui negri scânteiau plini de aceeași ură nedomolită pe care o văzuse cu șase ani în urmă, când el o adusese la Lanercost, dinaintea judecății regelui.

După o pauză lungă contele se urni din loc, lăsându-și urma pașilor gravată în zăpadă. Elizabeth dădu drumul aerului care i se oprise în piept. Câteva clipe mai târziu auzi alți pași, însoțiți de voci. Sări în sus și stinse lumânările, cufundând camera în întuneric, cu excepția luminii vetrei. Cu inima bătându-i nebunește, trase draperiile chiar în clipa în care se iviră alte două siluete. Privind printr-o despărțitură a draperiilor îl recunoscu pe cel mai solid dintre ei drept Henry Percy, lord de Alnwick. Amândoi erau îmbrăcați în mantii întunecate de călărie, la fel ca Aymer, și nu în tunicile și mantiile lor obișnuite. De undeva din curtea castelului răsună tropot de copite și scârțâit de roți de căruță.

Elizabeth se lăsă în genunchi pe banca de la fereastră și unda de neliniște se transformă acum într-un val de spaimă. De ce sosiseră aici acești bărbați, la adăpostul ninsorii și al întunericului? Urma să i se schimbe soarta?

•

Când intră și ultimul om, Humphrey le făcu semn cavalerilor săi și aceștia închiseră ușile. Cei doi aveau să stea de veghe afară, asigurându-se ca nimeni să nu audă cele ce aveau să se discute.

În încăpere era o căldură sufocantă. Focul ardea, aruncându-și lumina nestatornică pe chipurile celor șapte bărbați prezenți. Cei sosiți mai devreme la Pleshey se schimbaseră de hainele de

călătorie. Cei ce abia ajunseseră miroseau a drum: a zăpadă, noroi și grabă.

Humphrey îi cercetă pe rând. Guy de Beauchamp, conte de Warwick, își rezema trupul zvelt de perete, cu fruntea mai proeminentă sub părul ce se rărea. Henry Percy, lord de Alnwick, stătea lângă vatră cu burta forțând țesătura pieptarului și cu părul blond ciufulit după călărie. Henry abia sosise și hainele-i erau ude, iar spada încă îi mai atârna la șold. Robert Clifford, cu un aer solemn, ședea pe banca de la fereastră alături de Aymer de Valence, conte de Pembroke, care mătura din priviri încăperea judecând, calculând. Ralph de Monthermer era prezent și la fel și Thomas, conte de Lancaster, cel mai tânăr dintre ei și totuși unul dintre cei mai puternici seniori ai Angliei, stăpân peste cinci comitate.

Acum erau bărbați, dar Humphrey îi cunoscuse pe toți din copilărie. Învățase să călărească și să lupte alături de ei, servise ca paj la masa regelui împreună cu ei. Fusese de față la inițierea lor în rândul Cavalerilor Dragonului și le împărtășise entuziasmul pentru misiunea pe care juraseră s-o îndeplinească, neștiind că era în întregime o minciună. Fuseseră elita Angliei, destinați să urmeze taților lor, meniți gloriei. Humphrey fusese alături de ei în marșul din Țara Galilor și în pădurile de la poalele muntelui Snowdon, înconjurați de zăpadă, lupi și rebeli galezi. Fusese cu ei pe drumul lung către Scoția, în căldura împuțită a câmpurilor însângerate de la Falkirk, la triumf și la înfrângere. Stătuse alături de ei când aflaseră despre trădarea lui Robert Bruce, când îl îngropaseră pe rege și îl înălțaseră pe fiul acestuia dinaintea Domnului. Și, după toate astea, iată unde ajunseseră!

Avu o clipă de șovăială, întrebându-se dacă exista vreo cale de a-i face să se răzgândească. Dar chiar în timp ce o gândea, știu răspunsul. Humphrey surprinse privirea lui Thomas și încuviință.

După acest schimb de priviri Humphrey se ridică și se adresă adunării.

— Iscoadele mele mi-au confirmat că Piers Gaveston a revenit din exil.

La auzul veștii răsunară câteva blesteme înăbușite.

— Edward l-a numit comandant al Perthului. A plecat din King’s Langley acum două săptămâni.

— Ar trebui să-l înștiințăm fără întârziere pe arhiepiscopul Winchelsea, zise Clifford. Conform edictelor, lui Piers îi e interzis să revină, sub pedeapsa cu excomunicarea.

— Nu, interveni repede Thomas. Nu cred că regele mai e dispus să asculte de cineva, fie și de Winchelsea. Iscoadele îmi spun că vărul meu a jurat pe Domnul să nu mai asculte niciun sfat în privința asta, ci să facă așa cum vrea. Știți că dorește să-și mute curtea la York. A declarat că o face ca să se ocupe de scoțieni, dar eu cred că se poziționează între noi și Gaveston.

— Și ce dacă e adevărat? întrebă Aymer. Dacă Gaveston a fost trimis în nord să îl atace pe Bruce și să demonstreze de ce-i în stare? Nu cerem noi reluarea războiului? Ar trebui să lăsăm lucrurile să se desfășoare.

— Gaveston nu a fost trimis în Perth ca să înceapă un război cu scoțienii, i-o tăie Thomas. E acolo fiindcă ăla e unul dintre puținele locuri unde vărul meu știe că nu-l putem ajunge.

— Atunci ce facem? întrebă Guy, privind de la Thomas la Humphrey. Perth e un oraș fortificat din inima teritoriului inamic. Clătină din cap. Ne-ar trebui o armată ca să-l scoatem pe Piers de-acolo.

Humphrey și Thomas schimbară o privire. Humphrey îi făcu semn bărbatului mai tânăr:

— Spune-le!

În încăpere se lăsă tăcerea, în timp ce Thomas vorbea prezentându-le planul. Când termină pe chipurile oamenilor se citea un amestec de emoții. Humphrey văzu surprindere, îndoială, acceptare îngândurată și, pe chipul lui Aymer, o furie incredulă. El vorbi primul.

— Doar nu vă gândiți serios la așa ceva? îi întrebă el pe cei prezenți înainte să se răsucească spre Humphrey și Thomas. Rânji dezvăluindu-și sârma ce-i prindea dinții din față. Nu! N-o să accept așa ceva!

— Nici măcar pentru binele regatului? întrebă Thomas.

— Cu niciun preț! M-ați auzit? Prefer să am de-a face cu un sodomit decât cu șarpele ăla!

Henry Percy își aținti ochii albaștri asupra lui Thomas.

— Nici eu nu mă aliez cu el. Ticălosul m-a luat prizonier.

— La ce ne trebuie ajutorul lui? întrebă Robert Clifford. De ce nu ne trimitem oamenii la Perth să-l aresteze pe Gaveston?

— Fără îndoială gărzile lui Edward sunt alertate și nu vor deschide porțile niciunei persoane în care nu au încredere, fie că e vorba de scoțieni sau de englezi, răspunse Thomas. Gaveston are o companie numeroasă cu el. Gloucester i-a rămas loial regelui și la fel și alții.

Humphrey strânse din buze. Ceva mai devreme Thomas îi dăduse o veste proastă: Henry, nepotul său, plecase în nord cu Piers.

— E bine apărat, continuă Thomas. Așa cum ai zis, sir Guy, ne trebuie o oaste ca să-l prindem, oaste care pe urmă poate atrage un atac din partea forțelor lui Bruce.

— Chiar dacă l-am putea lua prizonier, adăugă Humphrey cu ochii ațintiți asupra lui Clifford, răpirea lui ar duce la noi. Așa ne putem susține nevinovăția.

— Sir Aymer, așa omori doi iepuri dintr-un foc, zise Thomas, urmărindu-l cu privirea pe contele agitat. Dacă Bruce e de acord, va încălca termenii armistițiului. Regele Edward nu va avea de ales și își va întoarce atenția către Scoția. Războiul va reîncepe. Nu vom mai vedea noi tributuri plătite dușmanului.

— Dar dacă merge, o să pierdem Perthul, interveni Henry Percy.

Thomas încuviință.

— Da, e un sacrificiu. Dar unul care cred că ne va fi util pe termen lung.

Ralph se încruntă.

— De ce ar face Bruce asta, știind că va încălca armistițiul și nu va mai căpăta tribut?

— Avem lucruri care să-l convingă, zise Humphrey. Familia lui de exemplu.

— Și dacă reușim? întrebă Guy ignorând uitătura furioasă a lui Aymer. Am acceptat cu toții că vom trece la fapte dacă Piers va reveni din exil, dar ce facem cu el odată prins?

— O să îl ducem în Franța, răspunse repede Thomas. Într-o închisoare din străinătate.

Humphrey încuviință.

— Știm că regele Philippe e furios din pricina felului în care o tratează Edward pe fiică-sa, care se plânge că soțul ei e însurat cu alt bărbat. Credem că ne va ajuta.

— Gaveston va dispărea după atac și se va crede c-a murit, adăugă Thomas. Vărul meu îl va jeli și cu asta basta.

Aymer se răsuci spre Humphrey cu o privire acuzatoare.

— Asta ați pus-o la cale tu și Bruce, în timpul întâlnirii ăleia secrete?

Humphrey îi înfruntă privirea.

— Iar începi? Iisuse, Aymer, de câte ori să-ți spun?!

— Până iese adevărul la iveală!

— Adevărul e că m-am întâlnit cu Bruce în ziua aia ca să discut eliberarea lui sir Henry.

— Și de ce mi-ai ascuns-o? De ce n-ai încercat măcar să-l iei prizonier când ai avut șansa?

Humphrey se zburli, simțind privirile celorlalți asupra lui.

— N-am avut nicio șansă. Aș fi murit înainte să trag spada.

— Henry spune că ai stat o grămadă cu Bruce. Despre ce-au avut de vorbit doi așa-ziși dușmani de moarte? Despre vremurile de odinioară, poate?

Înainte ca Humphrey să poată răspunde, Aymer continuă:

— Poate îți mulțumea pentru că l-ai ajutat să scape din Westminster?

— Cum îndrăznești să mă acuzi de-așa ceva?

— Cineva l-a ajutat pe Bruce în ziua aia! șuieră Aymer. Cineva l-a prevenit că regele voia să-l aresteze!

Nimeni nu-l observă pe Ralph de Monthermer încordându-se și coborându-și ochii, căci atenția tuturor era îndreptată asupra lui Aymer și a lui Humphrey. Cei doi conți stăteau la câțiva pași unul de altul, cât mai drepți, înfruntându-se ca doi cerbi în rut.

— Când vine vorba de Bruce tu ești tot timpul victima, nu-i așa? zise Humphrey lovindu-se cu pumnul în piept. Eu i-am fost prieten. La naiba, Aymer! Pe mine m-a trădat cel mai tare!

Aymer nu șovăi.

— Ai dreptate într-o privință: avem familia lui. O să-ți arăt eu cum trebuie tratați cei din neamul Bruce!

Înainte să-l poată opri cineva, Aymer se repezi afară pe ușă pe lângă santinelele surprinse de pe culoar. Humphrey scoase un strigăt și dădu să-l urmeze, dar Henry Percy îl opri. Bărbatul cel voluminos îi tăie calea scoțând spada din teacă.

— Îmi pare rău, Humphrey, zise Henry cu voce joasă. Dar Aymer are dreptate: când vine vorba despre Bruce, nu judeci niciodată limpede.

— Dumnezeule, Henry, murmură Ralph. Îți ameninți unul dintre frați?

Henry îi aruncă o căutătură rece cu ochii săi albaștri. Își linse buzele, dar spada sa rămase ațintită asupra pieptului lui Humphrey.

Inima lui Humphrey bătea nebunește, dar nu pentru sine se temea. Pașii lui Aymer se îndepărtau pe culoar. Cavalerii lui Humphrey nu îl urmaseră. Rămăseseră în ușă, cu spadele scoase din teci, privind tabloul încremenit din fața lor și neștiind ce să facă.

Thomas se apropie încet de Henry și își puse mâna pe spada lordului.

— Henry, planul ăsta nu e al lui Humphrey. A fost ideea mea. Dacă facem asta ne putem salva regatul de molima care-i Piers Gaveston. Apoi, uniți, ne putem concentra toate forțele asupra lui Bruce. Alianța noastră cu el e numai temporară, ți-o jur.

În Henry păru să se poarte o luptă. În cele din urmă își coborî spada.

Humphrey trecu pe lângă el. Smulgând spada unuia dintre cavaleri, ieși în goană din clădire în ninsoarea de afară. Cizmele i se înfundară în troiene în timp ce urma pașii proaspăt lăsați de Aymer către casa de oaspeți. Dând buzna înăuntru, fu cât pe ce să se împiedice de o servitoare îngenuncheată care aduna cioburile unui urcior sfărâmat. Scoase un țipăt de spaimă când el trecu pe lângă ea. De-a lungul culoarului câteva uși erau deschise, unele încă legănându-se. Undeva înaintea lui se auzi o ușă lovindu-se de perete, urmată de țipătul unei femei.

Ajunse în camera lui Elizabeth la timp ca să-l vadă pe Aymer smulgând-o din scaunul de la fereastră. Contele se răsuci ținând-o lipită de el cu un braț petrecut peste pieptul femeii, cu fața scăldată de strălucirea roșiatică a focului. Humphrey scoase un strigăt când Aymer își smulse pumnalul din teacă și îl lipi de gâtul lui Elizabeth.

— Oprește-te!

Întinse implorator mâna liberă.

— Aymer, te rog! Asta-i o nebunie! E regină!

— Eu n-o recunosc de regină!

— Atunci e fiica lui Ulster. Nu poți să negi asta.

— Nu e decât un instrument cu care să negociezi. O marfă. Mi-ai zis-o chiar tu, Humphrey.

Humphrey auzi pași tropăind pe culoar. Nu se uită cine era. Nu-și desprinse ochii de Elizabeth care îl privea fix în timp ce culoarea îi fugise din obraji.

— Eu zic să ne folosim de ea acum! continuă Aymer încins. Hai să le ducem pe ea și pe fiica lui Bruce la graniță și să amenințăm că le tăiem gâturile dacă nu se predă! Bruce e adevăratul dușman! Tu și Thomas ați uitat asta din cauza obsesiei voastre cu Gaveston!

— Pasiunea regelui a provocat asta, Aymer.

Thomas de Lancaster se ivise în prag, în spatele lui Humphrey. Înainta în cameră fără să-l slăbească din priviri pe contele furios.

— Nu te lăsa orbit de ura față de Bruce. Înainte să ne ocupăm de scoțieni, trebuie să eliminăm otrava din sânul nostru.

— Îl vreau mort și îngropat, Thomas! Mă-nțelegi? Bruce trebuie să plătească pentru ce ne-a făcut!

— Și va plăti. Jur că va plăti!

Aymer se gândi îndelung. În final coborî pumnalul și o eliberă pe Elizabeth, îmbrâncind-o brutal la podea. Trecu pe lângă Humphrey și-i permise lui Thomas să-l conducă afară din cameră.

Humphrey așteptă până când cei doi plecară și se apropie de Elizabeth, care își apăsa o mână pe gură. Lacrimi îi șiroiau pe obraz, dar nu scoase un sunet. Majordomul său, alertat de zgomot, se ivi în ușă și Humphrey porunci să aducă vin. Când se aplecă spre ea, Elizabeth întinse brațul de parcă ar fi vrut să-l respingă, dar Humphrey n-o luă în seamă. O ajută să se ridice și o conduse către banca de la fereastră. Strânse din fălci când, așezându-i-se alături, zări o dâră roșie pe gâtul ei, acolo unde lama lui Aymer îi crestase pielea.

— Îmi pare rău, murmură el.

Ea se răsuci către el, fulgerându-l din priviri.

— Și când te gândești că-mi fusese dor de tine! O marfă sunt, da? Numai ceva cu care să te târguiești? Credeam că-mi ești prieten! Credeam că pot avea încredere în tine!

Humphrey nu zise nimic, căci în mintea lui încă mai răsunau primele ei cuvinte. După o clipă o trase în brațele sale.

— Poți să ai încredere în mine, Elizabeth! N-o să las să ți se întâmple niciun rău!

Ea înțepeni, apoi se lăsă moale la pieptul lui și începu să plângă. El îi mângâie părul ca s-o liniștească, în timp ce îi simțea răsuflarea fierbinte pe gât. Ea se încordă din nou, dar de data asta parcă altfel ca înainte. Răsuflarea i se domoli. El simți cum ceva se schimba, o simți în trupul ei și într-al lui. Ea se retrase și își ridică privirea spre el, cercetându-i chipul. Spaima îi pierise din ochi, dar o întrebare stăruia. Șuvițe negre, ude de lacrimi, i se lipiseră de obraz. El întinse mâna și le îndepărtă. Apoi se aplecă și-și lipi buzele de ale ei, știind că nu se va împotrivi.

Capitolul 41

TURNBERRY, SCOȚIA
1312

Robert stătea pe plajă și privea cele trei galere ce se apropiau. Nisipul era presărat cu rămășițe aduse de furtunile violente ale lunii martie, dar acum marea era liniștită ca un iaz, nepăsătoare sub cerul alb ca laptele. Băieții hoinăreau pe țărm, căutând comori dezgropate de valurile recente: pești morți pe care să-i înghiontească cu bețe, poate o armă ruginită pierdută în luptă. Robert se întrebă dacă scutul cu dragon pe care îl azvârlise de pe meterezele din Turnberry se afla printre resturi sau dacă marea păstrase acest dar pentru sine.

Sub o pânză fluturând în vânt desluși aureola părului Christianei. Zâmbi. Trecuseră aproape șase luni de când o văzuse pentru ultima oară. Stăpâna Garmoranului revenise pe Barra în toamnă, alături de Lachlan și Ruarie, ca să îi antreneze pe noii recruți din rândurile galloglașilor și să trimită mai multe galere în Irlanda, pentru a-i aproviziona armata. Angus MacDonald procedase la fel. Încetarea înverșunatului război civil din Scoția și întreruperea conflictului cu Anglia le oferiseră tuturor șansa de a-și reclădi viețile.

Când galerele ajunseră în apele de la mal, Robert îi trimise pe Nes și pe ceilalți care așteptau alături de el să tragă vasele pe nisip. Christiana fu ajutată să coboare de la bordul celei dintâi și se apropie de el, adunându-și poalele rochiei albastru-deschis. Purta o mantie de postav de aceeași culoare, tivită cu blană de

iepure de munte, fină ca un nor. O urmau Brigid și Elena. Elena crescuse la fel de înaltă ca mama ei și aducea mai degrabă a tânără femeie decât a copilă. Jumătate din fața ei era tulburător de frumoasă, cealaltă, cicatrizată de focul care fusese cât pe ce să o coste viața.

Christiana se apropie de el zâmbind. Îi luă mâinile într-ale ei și își înclină capul.

— Maiestate!

Robert o trase mai aproape și o sărută, simțind mirosul de sare din părul ei.

La început încercaseră să fie discreți, dar îngrămădeala în care trăiseră cu toții în ultimii ani făcea inutile aceste eforturi și în cele din urmă renunțaseră să-și mai ascundă afecțiunea. Totuși, între ei doi stăruia înțelegerea nerostită, dar limpede că Robert lupta pentru a-și readuce familia alături de el și că, atunci când acea zi avea să vină, Christiana avea să-și piardă locul.

Robert îi dădu drumul.

— Cum ai călătorit?

— Fără peripeții. Am așteptat în Islay să treacă furtuna. Lord Angus îți transmite urări de bine. Peste iarnă și-a pus pescarii să facă scările pe care le-ai cerut. Mi-a spus să îți zic că le va aduce în curând și că sunt mai rezistente decât capcanele pentru homari.

Zâmbetul fugar al lui Robert pieri:

— Așa și trebuie, având în vedere ce ne așteaptă.

Lăsându-și oamenii să ajute la amararea vaselor, o conduse pe Christiana de-a latul plajei, făcându-le semn lui Brigid și Elenei, care păstrau o distanță respectuoasă, să îi urmeze. În timp ce urcau dunele, privi peste umăr către Brigid.

— E ceva ce cred c-o să te bucuri să vezi.

Înaintea lor răsuna bocănitul ciocanelor. Ajuns pe culmea falezei, Robert le conduse pe cele trei femei într-un furnicar de activitate. În afara zidurilor castelului Turnberry creștea încet un nou sat, înlocuindu-l pe cel ars din temelii de englezi. Anul trecut, el și oamenii lui luaseră castelul din mâinile garnizoanei lăsate de regele Edward. De atunci reconstruise așezarea cu bani din tributul regelui și din cele adunate în timpul raidurilor din nordul Angliei, făcându-și astfel dușmanul să plătească pentru ceea ce distrusese.

Câteva case erau aproape gata. Cocoțați pe ele, muncitorii întindeau peste acoperișurile de stuf plase îngreunate cu pietre. Restul erau înălțate numai pe jumătate. Oamenii coborau din căruțe bușteni și pietre, alții băteau cuie sau amestecau noroiul pentru chirpici. În aer stăruia un miros de lemn proaspăt tăiat. Când regele păși printre ei, oamenii se opriră din lucru ca să se plece dinaintea lui sau să-l salute. Cu încetineală, după ani de absență de pe moșiile lui, recâștigase în sfârșit încrederea și respectul locuitorilor din Carrick.

— Sătenii s-au întors?

Auzind întrebarea lui Brigid, Robert privi în jur. Femeia se oprise lângă o clădire neterminată cu o expresie stranie pe chip. Observă că strângea mâna fiicei ei.

— Unii da.

„Cei care au supraviețuit”, completă el în gând.

Robert își dădu seama că expresia de pe chipul lui Brigid era tristețe. Crezuse că ea avea să fie fericită văzând noul sat renăscut din cenușa celui vechi.

Ea păru să-i citească gândurile și se sili să zâmbească.

— Affraig s-ar bucura. Șovăi: Maiestate, ne permiteți să plecăm puțin? Am vrea să vizităm casa mătușii mele.

— Sigur. Așteaptă aici și o să pun oamenii mei să vă însoțească.

În timp ce Brigid îi mulțumea cu o plecăciune, Elena se desprinse de mâna mamei ei și se apropie de un pâlc de primule crescute la marginea dunelor. Fata se ghemui și culese florile, făcând un buchet. În timp ce îl ridica zâmbind ca să îl vadă și mama ei, cicatricea de pe obraz i se încreți. Dintr-odată Robert înțelese pricina tristeții lui Brigid. Începuse să construiască din nou ceea ce războiul nimicise, dar unele răni nu puteau fi vindecate niciodată. Nici măcar de timpul însuși. Cicatricile din sufletele oamenilor săi și din acest ținut aveau să rămână.

Christiana își împleti degetele cu ale lui.

— Ce-i?

Robert își dădu seama că se încruntase.

— Câteodată am senzația că războiul s-a terminat. Apoi îmi amintesc că mai sunt atâtea de făcut, atâtea bătălii pe care trebuie să le câștig.

Cu mâna într-a Christianei, o conduse către castelul ce se înălța deasupra satului pe jumătate construit.

Senzația de normalitate a acestui loc – oamenii lucrând, copiii jucându-se – era în parte iluzorie. Pivnițele castelului erau pline cu provizii în caz de asediu, iar bărbații de pe metereze aveau corni și semnale luminoase și erau gata să dea alarma. Carrick era din nou în mâinile lui, dar mai la sud și mai la est englezii încă stăpâneau târgurile regale și marile cetăți: Edinburgh și Perth, Dumfries și Berwick, Roxburgh și, în special, Stirling. Dușmanul era o umbră mereu prezentă chiar și când soarele strălucea.

— Sir James mi-a spus că trebuie să-mi recâștig regatul castel după castel. Dar nu mi-a spus cum.

— Ți-e dor de el.

Nu era o întrebare, dar Robert încuviință. Chipul lui James Stewart i se ivi în minte. Înaltul Intendent murise la câteva luni după parlamentul din St Andrews. Fiul său, Walter, un tânăr abia ieșit din copilărie, îi luase locul. Da, îi era dor de James, tare dor îi era.

— Scările pe care le-ai cerut de la oamenii lordului Angus o să fie sigur utile.

— Pentru unele fortărețe, da. Robert clătină din cap. Dar în cazul altora scările de asediu și berbecii nu vor fi de ajuns. Fără mașini de război și ingineri pricepuți…

Făcu semn către zidurile pline de răni ale Turnberryului.

— Asta a fost o victorie greu obținută și nu e nimic pe lângă apărarea Stirlingului. L-am urmărit pe Craci-Lungi lovind castelul ăla luni de zile cu mașinile lui și cu nafta. În cele din urmă garnizoana Stirlingului a fost cea care a deschis porțile.

Expiră șuierat.

— Mi se pare că ciugulesc extremitățile unei fiare enorme.

Pătrunseră amândoi în curtea castelului, salutați de paznicii ce vegheau la poartă. Robert chemă alți doi de la postul de gardă și le porunci să adune o trupă și să le însoțească pe Brigid și Elena. Și aici se muncea pe rupte: de-a lungul zidului se construiau grajduri și acareturi. Fumul se ridica din focurile de tabără. Într-un colț erau o grămadă de resturi rămase de pe vremea ocupației engleze. Majoritatea lucrurilor erau inutile, căci oamenii săi cotrobăiseră, adunând orice avea o cât de mică valoare: haine și arme, funii și lemn de foc. Sus, pe metereze, stindardul regal al Scoției atârna pleoștit în aerul nemișcat al după-amiezii.

— Lovește-o în ochi!
Robert o privi pe Christiana, care pășea alături de el prin curte.
— În ochi?
— Lovește fiara în ochi sau în orice loc vulnerabil. Atunci poate o vei doborî.
— Nu știu care e punctul slab al acestei fiare, răspunse Robert conducând-o în castel.
Câteva ore mai târziu, când se însera și vântul se întețea aducând ploaia de dincolo de crestele munților Arran, Robert, culcat în camera lui, dar perfect treaz, auzi un corn sunând pe metereze, anunțând apropierea cuiva. Lăsând-o pe Christiana adormită în patul lux, își puse pe el o robă și coborî în curte. Porțile închise la lăsarea serii tocmai se deschiseseră și o trupă pătrundea în curte. Robert zâmbi la vederea stindardului purtat de unul dintre călăreți – trei stele albe pe un câmp albastru – blazonul lui James Douglas. Tânărul fusese ocupat întărindu-și moșiile de când le recuperase de la englezi.
James descălecă în curte, luă ceva din desaga prinsă de șaua calului și se apropie de Robert.
— Maiestate!
— Mă bucur să te văd, James! Ce vești aduci din sud?
— În general e liniște, sire. Sir Edward și sir Neil patrulează la graniță, dar nu e niciun semn că spre nord ar veni întăriri care să înlocuiască garnizoanele engleze. Acum cinci zile sir Gilbert a confiscat șase căruțe cu provizii care mergeau dinspre Edinburgh spre Dumfries.
Robert încuviință mulțumit. Nu putea să atace direct castelele mai mari, dar putea să le taie aprovizionarea până când, în cele din urmă, foamea avea să le facă să se predea.
— Mai e însă ceva care a sosit din Anglia, sire.
James întinse lucrul pe care-l scosese din desagă. Era un etui din piele ce adăpostea un sul de pergament.
— Iscoadele noastre au prins un ins care avea asta asupra lui și încerca să treacă granița în apropiere de Annandale. Când l-au luat la întrebări a insistat că trebuie să vă fie adus direct vouă. A spus că ar fi în interesul vostru să-l primiți. Că este de la un vechi prieten. Iscoadele mi l-au adus mie.
Robert luă etuiul.
— Știi ce e?

— Nu, Maiestate. Nu se cuvenea să-l citesc.

Robert încuviință cu un zâmbet abia schițat. Își strecură degetele în deschidere și scoase sulul de pergament dinăuntru. Îl deschise și ochii îi fugiră către sigiliul din partea de jos. Era unul pe care îl recunoscu, deși nu-l mai văzuse de ani buni: un șarpe înaripat imprimat în ceară roșie. Era sigiliul Cavalerilor Dragonului. Încruntându-se surprins, Robert citi mesajul.

— Dușmanul vrea să facă un schimb, murmură el.

— Un schimb? James îl privea nedumerit. Un schimb cu ce, sire?

CASTELUL ROXBURGH, SCOȚIA
1312

Mary Bruce se deșteptă dintr-un somn agitat. Lumina lunii se strecura pieziș prin fereastra îngustă a turnului, făcând să strălucească barele de fier ale cuștii ei. Un vânt aspru de aprilie pătrundea gemând prin deschizătură, aducând cu el stropi fini de ploaie. Crezând că o trezise frigul, Mary se înfășură mai bine în pătura ei subțire. Prin ea fojgăiau puricii, dar în ultimii șase ani se obișnuise să îi simtă târându-i-se pe piele și prin păr, se obișnuise cu spațiul strâmt al închisorii ei și cu terciurile apoase și tocanele de zgârciuri, care în primele zile fuseseră asezonate cu scuipatul gardienilor. Învățase să trăiască cu toate astea îngropând tot ce era bun și luminos în adâncul sufletului ei, îngropând speranța. Acum era paralizată, urmând mașinal aceeași rutină zilnică.

În fața celulei sale se auziră zgomote: un geamăt adânc, urmat de ceva ce se izbi de ușă. Mary se ridică brusc și pătura-i căzu de pe trup. Lumina lunii păli și ploaia începu să răpăie pe acoperișul turnului. Ciuli urechea încordată dincolo de sunetul aversei. Odată, cu trei ani în urmă, un paznic pătrunsese noaptea la ea. O doborâse pe scândurile cuștii, strângând-o cu o mână de gât, îi ridicase rochia și încercase s-o posede. Se luptase ca o fiară încolțită, zbătându-se și zgâriind, țipând până ce răgușise, iar un alt paznic venise și îl smulsese de pe ea. Nu-l mai văzuse niciodată pe bărbat, dar de atunci zgomotele nopții o trezeau de fiecare dată.

După o clipă de liniște, Mary auzi o cheie zăngănind în broască. Se târî până în cel mai îndepărtat colț al cuștii ei, unde se afla o găleată ascunsă îndărătul unei pânze. Când ușa se deschise, spinarea i se lovi dureros de gratii. Cineva intră. Îi vedea silueta prin pânză. Își simți brusc vezica plină. Simți o nevoie dureroasă să și-o golească, dar i se împotrivi cu disperare, nevrând să se facă de râs. Își mușcă buzele cât putu de tare. Ușa cuștii se deschise cu un scârțâit.

— Ieși afară!

Era vocea lui Sim, unul dintre paznicii ei de noapte. Dintre toți, el fusese cel mai puțin antipatic.

— Hai, repede!

Mary rămase locului, neînțelegând.

După o clipă, Sim intră, scoțând o înjurătură. Se apropie de ea adus de mijloc. O apucă de brațe și o trase din cușcă.

— Șșșt! o îndemnă el când ea țipă și în penumbră i se vedeau ochii larg deschiși. Nu-ți fac niciun rău. M-ai înțeles?

Mary clătină din cap paralizată, dar nu se împotrivi când el o conduse afară din celulă. Se împiedică de ceva și icni. Privind în jos zări o siluetă prăbușită lângă perete. Era Osbert, celălalt paznic de noapte. Coborând din turn cu picioarele slăbite din cauza fricii și a lipsei de mișcare, Mary se poticni pe treptele abrupte, dar Sim o ținu bine și n-o lăsă să cadă. Ajunși jos, bărbatul își scoase mantia și i-o aruncă pe umeri.

— E frig afară.

Mary tremura sub greutatea veșmântului, privindu-l năucită pe Sim, care trăgea zăvorul ușii turnului și pândea.

Condusă afară, trase aer adânc în piept, în timp ce ploaia o înțepa cu mii de ace. Sim o sili să traverseze în grabă curtea, plescăind prin băltoace cu picioarele ei desculțe. Luna dispăruse ascunsă de nori. El o conduse prin curte, pe lângă grajduri, înconjurați de siluetele întunecate și mătăhăloase ale turnurilor, apoi către o mică poartă în zid. O deschise în timp ce ploaia îi biciuia pe amândoi.

Dincolo de ea, o cărare șerpuia în josul dealului abrupt pe care se înălța castelul, aflat între două râuri. Sim nu apucă pe această cărare, ci urmă linia zidului de apărare. Picioarele lui Mary alunecau în noroi, amenințând să o facă să se rostogolească la vale. Un miros scârbos îi anunță că treceau pe lângă gura unei latrine, unde solul era alunecos. Zidul se

termină și dealul coborî către albia lată a Tweedului. Sim se opri, aruncă o privire în sus, către metereze, apoi o luă de mână și o conduse în josul malului. În penumbra ploioasă, Mary zări conturul unei bărci ancorate printre trestii. În ea se zăreau două siluete.

La vederea lor încercă să i se împotrivească lui Sim, dar acesta o trase după el. Una dintre siluetele din barcă se ridică și îi întinse mâna. Mary privi peste umăr către zidurile castelului Roxburgh, care se înălțau îndărătul ei. Dacă ar fi țipat, gărzile aflate în patrulare ar fi auzit-o cu siguranță. Dar n-ar fi făcut decât s-o pună la loc în cușcă. O mână o apucă pe a ei și ea nu se împotrivi, ci le permise bărbaților să o ajute să urce în barcă. Se așeză pe banca de la provă, tremurând din pricina mantiei ude, în timp ce Sim împinse barca în larg și sări înăuntru, alături de ea. Plescăitul vâslelor fu acoperit de bolboroseala ploii ce lovea apa. Bărbații nu-și vorbiră până nu ajunseră pe malul nordic al Tweedului, la marginea pădurii. Unul sări jos și trase barca la mal, permițându-le celorlalți să debarce.

La adăpostul copacilor, Sim luă mantia de pe umerii lui Mary.

— De-aici o să mergi cu ei.

— Unde? întrebă ea cu vocea tremurând de frig și teamă.

Sim nu răspunse, ci se întoarse spre gărzi.

— Plata mea?

Unul dintre ei avea o traistă pe umeri. I-o întinse lui Sim, dar când acesta întinse mâna nu i-o lăsă.

— Asta e ca să-ți ții gura.

Auzind engleza acestuia, Mary simți cum o cuprinde din nou frica. Majoritatea paznicilor ei fuseseră scoțieni.

— Ai cuvântul meu!

Sim luă desaga și dispăru printre copaci. Condusă de cei doi englezi în adâncul pădurii, Mary auzi nechezatul unui cal. În întuneric aștepta o trupă de vreo cinci călăreți. Apoi fu săltată în șa în fața unuia dintre ei și bărbatul îmboldi calul cu pintenii, mânându-l pe o cărare.

Mary se agăță de oblânc.

— Unde mă duceți? întrebă ea.

Dar vocea îi era o șoaptă pe care vântul, ploaia și duduitul copitelor o acoperiră, așa că nu primi răspuns.

Ceva mai târziu, după câteva mile, se opriră pe malul unui pârâu repede. Ploaia încetase și luna ieșind de după nori arginta

apele. Mary, înfrigurată până în măduva oaselor, își dădu seama că ajunseseră la un vad. Se aștepta ca bărbații să-l treacă, dar, în loc s-o facă, cel alături de care călărise sări din șa și o ajută să descalece.

— Pleacă, zise el.

Ea clătină din cap neînțelegând.

— Ești liberă, îi zise el vârându-și piciorul în scară și urcând în șa.

Ea rămase locului, nevenindu-i să-l creadă. Ce farsă crudă îi jucau? auzi un tropot de copite apropiindu-se. Alți călăreți se iviră de cealaltă parte a apei. Din nările cailor lor ieșeau aburi. Mary se retrase de la marginea apei, îngrozită să vadă răsărind din întuneric alți bărbați veniți după ea.

Unul sări jos din șa.

— Mary!

La auzul vocii, simți speranța, lucrul acela strălucitor pe care îl îngropase ani de zile în sinea ei izbucnind la suprafață prin straturile de tristețe și disperare. Un strigăt îi țâșni de pe buze și fu cât pe ce să se prăbușească în genunchi. Bărbatul traversă vadul în goană, împroșcând apa. Gluga îi căzu și ea îi putu vedea fața în lumina lunii. Era fratele ei.

Edward o luă pe Mary în brațe și o strânse cu putere în timp ce aceasta plângea.

Capitolul 42

PERTH, SCOȚIA
1312

Zidurile Perthului se ridicau deasupra șanțului cu apă ca o bucată de întuneric solidificat pe cerul nopții. Apele negre erau liniștite cu excepția câte unui bolborosit sau a unei unde stârnite de vietățile ce se mișcau sub suprafață. Ceața se încârliga pe suprafața lor ca un fum. Era o noapte pâcloasă, luminată numai de o lună subțire, în declin, și rece pentru luna mai.

Robert îngenunche pe mal printre trestiile înalte. Auzi un orăcăit urmat de un plescăit: o broască, refugiindu-se de oamenii ce se apropiau târâș de marginea apei. Erau sute,

ascunși printre trestii și contopindu-se cu umbrele în hainele lor întunecate și cu fețele mânjite cu noroi. Privirea lui Robert examină zidurile din piatră netedă ale orașului până la meterezele de deasupra. Surprinse pâlpâirea unei torțe pe metereze, dar era ceva mai departe, către poarta vestică. Se gândi la mesajul primit la Turnberry, imaginea dragonului gravat în ceară roșie încă vie în mintea lui. Se pare că informația despre paza orașului era bună. Până acum totul era în regulă.

Îi aruncă o privire fratelui său, ghemuit alături. Chipul lui Edward era mânjit cu noroi și numai ochii îi scânteiau în penumbră. Fratele său nu vrusese să vină aici. Protestase vehement în consiliu și, când ceilalți deciseseră altfel, îl prevenise pe Robert între patru ochi că era un nătărău dacă se gândea să dea curs propunerii dușmanilor săi. Acum, că o căpătaseră pe Mary, Edward era de părere că trebuiau pur și simplu să renege târgul, dar Robert nu se îndoia că fiica, soția și celelalte surori ale sale ar fi suferit consecințele unei asemenea trădări. William Lamberton le povestise despre condițiile aspre în care fuseseră întemnițați el și episcopul Wishart, iar schimbarea suferită de sora lor Mary îi spusese tot ce era de știut despre chinurile cumplite pe care le îndurase. Nu voia să riște confortul de care se bucurau Elizabeth și Marjorie, din câte îi jurase Humphrey. În plus, avea un motiv mai important de a acționa.

Pentru englezi Perth era o arteră prin care proviziile puteau fi direcționate către alte cetăți aflate în stăpânirea lor, cea mai importantă fiind Stirling. Pentru un oraș fortificat, apărarea sa era impresionantă. Râul Tay, care îl străbătea, permitea aprovizionarea pe mare și oferea o rută de retragere. Avea o garnizoană numeroasă, formată din soldați englezi și din scoțieni loiali acestora. Christiana îi spusese să lovească punctul slab al dușmanului și acum, de bunăvoie, conții englezi implicați în conspirație slăbiseră Perthul, oferindu-i lui informații nu numai despre paza orașului, ci și despre numărul de soldați din garnizoană și unde erau staționați. Acest pact cu diavolul îi oferea ocazia pe care o așteptase.

Și totuși, studiind zidurile dinaintea lui, Robert își aminti de acea seară de vară de acum șase ani când privise Perthul de pe înălțimile împădurite ale Methvenului. Și atunci englezii îl atrăseseră aici. Oare avea fratele lui dreptate? Era o greșeală?

Oare roata urma să își schimbe din nou direcția? Robert privi peste umăr și zări numeroși ochi scânteind în umbră. În ultimii ani forțele lui sporiseră de la câteva sute de oameni osteniți de război la câteva mii. Îi condusese pe toți către acest loc, prin foc și sabie, disperare și spaimă, foame și suferință. Sosise momentul să facă un ultim efort. Venise timpul să renunțe la precauții și să-și recucerească regatul.

Ghemuindu-se, Robert înaintă săltând pe umăr scara de frânghie împletită de pescarii din Islay. Gheara de fier de la capăt i se lovi de spate. Înaintă încet în josul malului, în apa neagră. Terenul nămolos de sub picioarele lui coborî brusc, dar își păstră echilibrul și continuă să înainteze. Ceva mai devreme trimisese un om să verifice adâncimea. În cel mai adânc punct al său apa șanțului ajungea numai până la gâtul unui om de talie mijlocie. Însă era rece ca gheața, tăindu-i răsuflarea când îi trecu de mijloc. Era îmbrăcat la fel ca pedestrașii săi, în pantaloni și cizme de piele, având numai un pieptar de piele pe post de armură. Renunțaseră cu toții la zale, prea grele pentru misiunea lor din acea seară.

Robert verifică în urma sa să vadă dacă oamenii lui îl urmau – lorzi și conți, cavaleri și țărani înaintând încet și în tăcere prin șanț după regele lor, cufundați până la gât în întuneric. Dacă cineva s-ar fi uitat acum în jos de pe metereze ar fi zărit un val de capete plutind către ziduri. Robert se opri la câțiva pași de temelia proeminentă a fortăreței. Ceva se frecă de coapsa lui, un țipar sau un alt pește. Ceilalți purtători de scări de frânghie se răsfirară de o parte și de alta a lui. Îi pusese să repete manevra zile în șir la Turnberry. Aici în apă avea să fie mai greu, dar mișcarea era aceeași.

Opt scări de funie fură azvârlite una după alta peste zid. Cârligele se izbiră de pasarela de piatră de dincolo cu clinchete surde. Robert așteptă ținându-și răsuflarea. Nu răsunară strigăte de alarmă, dangăt de clopote sau pași alergând. Trase de scară ca să se asigure că era prinsă bine. Cârligul cu trei vârfuri rezistă. Prudent, cu mușchii gemând de efort și cu funiile răsucindu-se și scârțâind sub greutatea lui, Robert începu să urce. Oamenii săi îl urmară, cu pumnalele în dinți, cu spade, ciocane și securi legându-se în teci sau chingi. Șiroind de apă, cu mâinile și fețele negre de noroi, de parcă șanțul însuși se însuflețise și începuse să escaladeze zidurile Perthului.

•

Piers Gaveston își trase cămașa de zale peste pieptar, în timp ce scutierul se străduia să-i pună apărătoarele de gambe. Clopotul de la St. John suna, îngânat de alte clopote de pe meterezele Perthului, dar sunetul lor era îngropat treptat de răcnete omenești și de zăngănit de arme, întretăiate cu urlete. Piers blestemă și-și lovi scutierul, care încă se mai moșmondea cu curelele apărătorilor.

— O să cucerească orașul înainte să termini tu, prost cu degete-mpiedicate! Pleacă și pune-mi șaua pe cal!

Scutierul fugi.

În timp ce-și punea pe umeri mantia verde împodobită cu șase vulturi aurii, Piers auzi strigăte afară, mai aproape decât înainte. Se duse la fereastră. Clădirea cu etaj, una din multele rechiziționate de el și de oamenii săi la sosirea în Perth, dădea către piața orașului, luminată parțial de lumina fantomatică a unor felinare. Piers se concentră asupra zecilor de oameni ce năvăleau dinspre strada principală în urma unei gloate puse pe fugă: locuitori surprinși afară din casele lor. Se înfioră la vederea fețelor negre ale năvălitorilor, dar apoi își dădu seama că erau mânjite cu ceva. Propriii lui oameni, inclusiv Henry de Bohun, alergau pe jos în întâmpinarea lor, însoțiți de scoțieni a căror loialitate nu putea fi pusă la îndoială, căci își croiau drum cu sălbăticie prin primele rânduri ale atacatorilor. Piers văzu însă că dușmanul era mult mai numeros decât garnizoana Perthului.

Își apucă spada și coborî grăbit, răstindu-se la pajii și servitorii ce șovăiau pe coridoare să pună mâna pe orice armă vor găsi și să-l urmeze. Afară nu era nici urmă de scutierul sau de calul său. Îl zări pe Henry de Bohun lângă grajduri, angajat în luptă cu un pâlc de atacatori cu fețe negre. Nu avea timp să gândească sau să facă planuri. Dușmanii năvăleau din toate părțile și în piață lupta se întețea. Cu un răcnet, Piers, conte de Cornwall și campion în nenumărate turniruri, porni către hoarda ce năvălea, aruncându-se în luptă ca un leu.

•

Henry de Bohun stătea prăbușit lângă peretele grajdului, respirând precipitat. Lupta se sfârșise, dar țipetele răniților și răcnetele dușmanului continuau să răsune. Henry scrâșni din dinți apăsându-și palmele pe coapsa brăzdată de o lovitură de spadă. Trebuia să oprească sângerarea. Privirea îi căzu asupra

cadavrului ce zăcea în prag. Mortul era scutierul lui Piers Gaveston. Sângele, negru în penumbră, țâșnea din craniul omului, despicat, după părerea lui Henry, de o secure.

Se târî numai în mâini pe podeaua prăfuită, cu sudoarea șiroind pe obraji. Se opri în pragul grajdului și privi afară. Camarazii săi englezi erau adunați, li se luau armele și erau conduși pe strada principală. Alături de ei erau scoțienii loialiști, cu mâinile legate la spate. Se părea că supraviețuitorii garnizoanei erau escortați afară din Perth, permițându-li-se să plece vii, dar cu mâinile goale. Cum se întâmplase asta? Aici ar fi trebuit să fie în siguranță, regele le-o promisese!

Văzând că nu vine nimeni, Henry se târî către cadavru. Scoase centura scutierului și se retrase din nou în umbră, înfășurându-și cureaua de piele în jurul coapsei și strângând-o cu un geamăt de durere. Întrebându-se dacă să stea ascuns sau să se predea, riscă o altă privire afară și zări un grup de bărbați care se apropia de grajduri și, purtat între ei, un bărbat înfășurat în mantie.

Henry se târî într-o boxă și închise ușa chiar în clipa în care trupa pătrundea în grajd.

— V-a văzut cineva?

— Nu.

— Ești sigur? Nu trebuie să știe că e în viață.

Henry se încruntă. Oamenii ăștia vorbeau franceza, nu scoțiană. Mai mult, acest ultim glas el îl mai auzise.

— Sunt sigur, Maiestate.

Henry își lipi obrazul de o crăpătură a ușii boxei. Zări bărbații mișcându-se de cealaltă parte. La vederea feței unuia dintre ei i se tăie răsuflarea. Era întuneric și obrajii omului erau murdari de noroi, dar Henry îl recunoscu. Era căpetenia rebelilor, Robert Bruce în persoană.

În spatele lui răsună un fornăit. Henry privi în jur și zări armăsarul negru ieșind din umbră. Animalul își coborî capul și îl înghionti cu botul, dar Henry îl împinse la o parte. Era calul de luptă al lui Piers.

Vocile se auziră din nou.

— Ia, pune-i asta!

Henry reveni la crăpătură. Vedea acum silueta înfășurată în mantie pe care o zărise mai devreme mergând între bărbați. Gluga îi fusese coborâtă și Henry văzu că bărbatul era legat la

gură cu o cârpă. Avea un ochi umflat și obrazul plin de sânge, dar putea fi recunoscut. Era Piers Gaveston! Gasconul se zbătu când bărbații îi smulseră mantia ce-i fusese aruncată pe umeri și îi scoaseră capa și pieptarul ce arborau blazonul lui. Ținându-l strâns, îi traseră o tunică simplă peste cămașa de zale, apoi îl înfășurară din nou în mantie și îi ridicară gluga.

După asta patru dintre bărbați se desprinseră de grup intrând în boxele de pe cealaltă parte a grajdului. În timp ce conduceau afară patru cai, Henry auzi din nou vocea lui Robert.

— Duceți-l drept la graniță! Nu vă opriți orice-ar fi!

Când primul cal fu înșeuat, doi bărbați îl săltară în șa pe Piers. În timp ce aceștia îi legau mâinile de oblânc, de sub călușul său răsunară sunete de protest.

Robert îl prinse de braț pe unul dintre bărbați, care dădea să încalece în spatele gasconului. Vorbi încet, dar Henry auzi cuvintele:

— Neil, asigură-te că îi e predat lui Lancaster în persoană! Nu vreau nicio neînțelegere.

— Da, sire.

Apoi tropotul copitelor înecă orice alt sunet. Bărbații ieșiră călare din grajd, ducându-l cu ei pe Piers, mascat și cu căluș. După plecarea lor, Henry se rezemă de ușa boxei încercând să înțeleagă scena la care asistase. Durerea din picior se domolise, devenind o pulsație surdă. Fornăitul armăsarului de luptă îl deșteptă din gânduri. Scrâșnind din dinți, se ridică și se întinse după căpăstrul agățat lângă ușa boxei.

Capitolul 43

CASTELUL YORK, ANGLIA
1312

Se crăpa de ziuă și printre turnurile purpurii ale norilor se revărsa o lumină stacojie. Aymer de Valence stătea la fereastră, contemplând cerul schimbător. Norii păreau să poarte o furtună, iar umbrele lor vinețiі se reflectau în apele lacului numit Iazul Regelui și ale râului Foss. Fusese o noapte umedă, fără cea mai mică boare de vânt, cu aerul încărcat de mirosul de fruct

răscopt venit dinspre livezi. Aymer luă în căușul palmelor apă din ligheanul aflat în fața lui și își stropi obrajii. Stătuse treaz ore în șir cu ochii în tavan, timp în care sudoarea i se prelingea de pe trup îmbibând cearșafurile. Până acum totul mersese conform planului, dar nu credea că se va putea odihni până nu va fi fost înfăptuit ceea ce trebuia înfăptuit.

Fusese la graniță cu Thomas de Lancaster și Guy de Beauchamp când scoțienii li-l predaseră pe Piers. Aymer sperase că Bruce avea să vină el însuși, moment în care, hotărâse în sinea sa, avea să treacă la fapte. Dar celălalt nu fusese atât de nătâng. După ce Neil Campbell se ocupase de schimb, Lancaster și Warwick porniseră cu Piers spre sud, plănuind să-l ducă la Dover, unde Humphrey de Bohun aranjase o corabie care să-l strecoare în Franța. Între timp Aymer venise în York, căci se înțeleseseră ca unul dintre ei să fie alături de rege când avea să primească vestea dispariției lui Piers, pentru a se asigura că vina va cădea asupra scoțienilor. Fusese fericit să se ofere el, nerăbdător să termine odată cu afacerea asta periculoasă și să se poată concentra din nou cu toții asupra distrugerii lui Bruce.

Când Aymer sosise în York îl găsise pe Edward furios din pricina veștii dispariției lui Mary Bruce din cușca ei din castelul Roxburgh. Regele poruncise deja ca Isabel Comyn să fie scoasă din temnița ei de la Berwick, de teamă să nu fie următoarea eliberată. Contesa urma să fie dată în grija unuia dintre tovarășii de încredere ai regelui, cavalerul francez Henry Beaumont. Însă dispariția lui Mary își pierduse iute importanța când sosise vestea căderii Perthului în mâinile oștii lui Bruce, odată cu vestea dispariției în luptă a câtorva nobili de rang înalt, printre care Henry de Bohun și Piers Gaveston. Ieșit din minți, Edward trimisese imediat soli în Scoția, oferind o răsplată generoasă dacă Piers îi era redat teafăr. Tăcerea fusese singurul răspuns.

Aymer se pusese pe așteptat vestea că Piers era în drum spre Franța. În curând durerea regelui avea să se transforme în ură și, cu voia Domnului, scoțienii aveau să simtă din plin mânia englezilor.

Se răsuci de la fereastră auzind pași pe coridor. Vocea surprinsă a scutierului său fu urmată de glasul posac al altcuiva. După o clipă cineva ciocăni cu putere în ușă. Aceasta se deschise înainte ca Aymer să răspundă. Majordomul regelui se afla în prag, încadrat de patru soldați din garda regală.

— Domnule, regele vrea să vă vorbească!
Nedumerirea lui Aymer se adânci la auzul acestui anunț brusc, dar îi adresă majordomului o încruntătură și un zâmbet nedumerit.
— La ora asta?
— Imediat, domnule!
— Atunci va trebui să mă scuzi cât mă îmbrac într-o ținută mai potrivită pentru o asemenea audiență.
— Acum, sir Aymer! Regele insistă.
Aymer se zburli, cu sângele urcându-i în obraji, dar încordarea de pe chipul majordomului și mâinile soldaților ce poposiseră pe mânerele spadelor îi spuseră că nu avea de ales și trebuia să se supună. Zâmbetul îi pieri și se apropie de ușă, oprindu-se numai cât să-și ia roba din cuier. Trăgându-și veșmântul peste cămașă și pantaloni, îl urmă pe majordom afară din casa de oaspeți, către apartamentul regelui, dincolo de care lumina sumbră a zorilor colora pereții fortăreței de pe dâmbul ei înalt.
Regele Edward îl aștepta. Când majordomul îl introduse pe Aymer în camera sa, se răsuci brusc. Aymer fu șocat de schimbarea pe care o suferise regele. În ultimele câteva zile Edward fusese ieșit din minți din pricina grijii față de Piers, ba implorându-și oamenii să dea de urma acestuia, ba rugându-se fierbinte pentru siguranța lui, ba dojenindu-se pentru că îl trimisese la Perth. Acum însă, în ciuda ochilor roșii și a neorânduielii ținutei, Edward părea hotărât. Periculos. Aymer își zise că tânărul nu semănase niciodată mai mult cu tatăl său. Neliniștea sa spori.
— Unde-i?
Vocea regelui vibra de emoție înăbușită.
— Maiestate?
— Piers? Unde-i Piers?
— Nu cred că înțeleg ce…
— Pe Dumnezeu, Aymer, nu mă lua de prost!
Răcnind aceste cuvinte Edward își ridică pumnii și porni către conte.
Aymer dădu îndărăt.
— Henry de Bohun te-a văzut! răcni Edward cu saliva țâșnindu-i din gură. Te-a văzut cu Thomas și Guy… v-a văzut cum l-ați luat pe Piers din mâinile scoțienilor! Henry a sosit noaptea trecută, pe jumătate mort din pricina rănilor, abia

putând să stea în șa, dar hotărât să mă înștiințeze despre trădătorii de la sânul meu.

La auzul cuvântului „trădător”, frica îl copleși pe Aymer, aducând cu sine imaginea lui William Wallace pe butucul călăului, a lui John de Atholl ridicat în ștreang și a gâtului lui Niall Bruce apăsat pe butuc. Înțelese că fusese prins. Nu-i rămăsese decât un lucru de făcut. Aymer se prăbuși în genunchi în fața regelui furios, împreunându-și implorator mâinile.

— Maiestate, vă cer iertare! N-ar fi trebuit să fiu de acord cu planul lor! Am crezut că acționează în interesul regatului, dar au greșit! Acum înțeleg!

— Al cui plan? Spune-mi!

Pe măsură ce Aymer înșira numele celor ce se întâlniseră în castelul lui Humphrey de Bohun, chipul lui Edward deveni din roșu cenușiu. Se dădu îndărăt, ducând mâna la frunte.

— Dumnezeule! Toți sunteți împotriva mea?

— Maiestate, noi…

— Unde l-au dus? zise Edward, răsucindu-se către el. Henry i-a urmărit, dar i-a pierdut pe drum.

— În Franța. Lancaster a făcut aranjamente să fie ținut acolo sub pază.

— A fost planul vărului meu? El e în centrul complotului ăstuia? Edward îl privi pe Aymer. Doamne, ce-ați făcut?!

Înainte să apuce contele să-i răspundă, regele își striga deja majordomul.

DEALUL BLACKLOW, ANGLIA
1312

Călăriră spre nord, lăsând castelul Warwick în urmă. Lumina îndepărtată a torțelor de pe ziduri era o licărire vagă prin întunericul pădurii ce gonea pe alături. Pe măsură ce terenul se înălța, prin bolta pădurii începură să se vadă crâmpeie de cer. O felie de lună atârna în beznă ca o unghie ruptă. Întrezărind străfulgerarea unor aripi pale, Thomas de Lancaster își ridică privirea și văzu o bufniță zburând pe deasupra capului său. Simți cum încordarea îi sporește.

Pe tot drumul dinspre graniță Thomas avusese senzația că erau urmăriți. Pe durata călătoriei insistase ca trupa lor să

doarmă sub cerul liber, nevrând să riște să fie zăriți la hanuri sau în mănăstiri, deși în aceste așezări erau necunoscuți și nimeni nu i-ar fi putut identifica. Guy de Beauchamp îl luase peste picior pentru precauția sa, dar făcuse ca el, conștient de riscurile pe care și le asumaseră. Nu fusese o corvoadă, căci nopțile de iunie erau blânde și uscate, dar oamenii se bucuraseră în acea după-amiază când ajunseseră la Warwick, care le promitea paturi moi și hrană caldă. După ce își puseseră prizonierul la loc sigur, se ospătaseră pe săturate, iar Thomas se asigurase că pajii aveau grijă ca pocalul lui Guy să fie mereu plin. Amețit, contele se retrăsese devreme, odată cu oamenii săi, oferindu-i lui Thomas șansa pe care o aștepta încă de la graniță.

Pe măsură ce se apropiau de creasta dealului caii încetiniră, înclinându-și capetele din pricina ostenelii urcușului. Oamenii se aplecară înainte în șa ca să le ușureze efortul.

— Domnule?

Auzindu-se strigat de unul dintre cavalerii săi, Thomas privi în jur. Omul conducea un bidiviu pe care ședea prizonierul lor, cu capul acoperit de glugă și mâinile legate de oblânc.

— Haideți să terminăm cu asta! îl îndemnă cavalerul cu voce joasă. Suntem suficient de departe de castel.

Thomas auzea neliniștea din glasul omului. Trebuia s-o facă acum, înainte ca vreunul dintre ceilalți să dea îndărăt. Sau înainte ca el însuși să dea îndărăt. Plănuise să comită fapta în afara zidurilor orașului, unde nu risca să fie întrerupt sau văzut de ochi nedoriți, dar, deși asta era valabil încă din urmă cu o milă, continuase să înainteze. În clipa în care și-ar fi oprit calul ar fi trebuit să înfăptuiască ceea ce hotărâse cu luni în urmă. În noaptea aceea, în castelul lui Humphrey de Bohun, ceilalți îi acceptaseră planul bazându-se pe cuvântul său. Nu știuseră că nu avusese de la bun început intenția să și-l respecte.

Înaintea lor terenul deveni neted.

— Aici, zise Thomas înfrânându-și calul.

Culmea dealului era scăldată în lumina fantomatică a lunii. Copacii formau un cerc în jurul lor, fremătând în vânt. Descălecând, Thomas îi privi pe oamenii săi cum dezlegau prizonierul și îl coborau din șa. Doi dintre ei îl siliră să se așeze în genunchi.

Thomas se apropie de bărbatul îngenuncheat, simțind greutatea spadei la șold. Ceva mai devreme își pusese scutierul s-o ascută. Când o trase din teacă lama scrâșni la contactul cu pielea.

— Scoateți-i gluga!

Când gluga căzu, Piers Gaveston scutură cu sălbăticie din cap, încercând cu disperare să vadă unde fusese adus și de către cine. Avea căluș, dar ochii lui fixați asupra lui Thomas erau elocvenți. Încremeni la vederea spadei din mâna contelui. După o clipă încercă să vorbească, dar cuvintele, absorbite de căluș, erau de neînțeles.

Thomas îl contemplă, simțind cum fiecare fibră a trupului îi vibrează de încordare. În ciuda disprețului și a scârbei față de acest bărbat, nu era ca atunci când înfrunta un dușman pe câmpul de luptă, unde moartea secera necruțătoare. Aici moartea era tăcută, șovăitoare, și numele ei era crimă.

Planul la care consimțiseră Guy, Aymer, Humphrey și ceilalți – să îl condamne pe iubitul regelui la închisoare pe viață – era unul în care Thomas însuși nu crezuse. Edward avea să afle. Într-o bună zi avea să afle și Piers avea să revină la dreapta lui. Era sigur de asta. Thomas strânse mânerul spadei. Fruntea i se acoperi de sudoare. Nu era decât o cale de a vindeca această boală din inima regatului lor. Putregaiul trebuia retezat din rădăcină o dată pentru totdeauna.

Piers se zbătu înnebunit când Thomas se apropie de el, dar cei doi cavaleri îl ținură strâns. Undeva în pădurile ce înconjurau dealul Blacklow o bufniță țipă, acoperind urletul înăbușit scos de Piers Gaveston, conte de Cornwall, când spada îl străpunse.

Capitolul 44

LOCHMABEN, SCOȚIA
1313

Fortăreața era un deget frânt de piatră arătând către ceruri. La baza dâmbului erau presărate rămășițele arse ale unor clădiri. Bârnele înnegrite ale hambarelor se ridicau precum coastele unui cadavru uriaș pe care timpul și intemperiile îl

dezgoliseră de carne. Robert stătea în mijlocul ruinelor, privind ceea ce mai rămăsese din castelul care fusese cândva inima ținutului Annandale, cetatea bunicului său și locul unde el însuși lăsase copilăria în urmă, devenind vânător, războinic, bărbat, locul unde îi promisese bunicului său că va susține dreptul lor la tron și de unde începuse călătoria sa.

Clanul Bruce își stabilise principalul fief la Lochmaben cu aproape două sute de ani în urmă, după ce râul înghițise fortăreața de la Annan, când apele se ridicaseră la porunca Sfântului Malachy ca răzbunare pentru trădarea lordului. Acum, privind devastarea făcută de englezi în vremurile recente, Robert avu senzația că aude blestemul sfântului irlandez răsunând peste ani. Oare acel unic act de trădare al strămoșului său fusese ca o piatră aruncată în lac? Acestea erau unde provocate de el? Și cum rămânea cu propriile lui păcate: minciunile și trădările sale, sângele lui John Comyn vărsat înaintea altarului? Cât de departe și de mult aveau să se întindă acestea?

Tufișurile foșniră și se ivi Fionn. Ogarul se apropie de el cu așchii de trestie prinse în blana lățoasă. Robert presupuse că vânase pe lângă *loch.* Era miezul verii și cerul înserării era de un albastru decolorat. Amurgul arunca o strălucire stranie asupra ruinelor, făcându-le să pară și mai părăsite. Se întrebă dacă avea să mai vadă vreodată acest loc așa cum fusese odinioară: nici nu era sigur că voia. Să construiască peste cadavrul castelului i se părea o lipsă de respect. Devenise un monument, o piatră de mormânt pentru familia lui, o amintire a ceea ce pierduse și a ceea ce mai avea de recucerit.

— Maiestate!

Robert se întoarse către Nes, care se apropia prin spărtura a ceea ce fusese cândva palisada castelului.

— A sosit sir Gilbert de la Hay, sire. Are vești de la asediul Stirlingului.

Robert simți un fior de nerăbdare.

— A căzut?

— Solul nu mi-a spus, sire, a spus numai că sir Gilbert vrea să îți vorbească cât mai iute. Omul nostru călătorea spre Dumfries să vă înștiințeze când ne-a zărit aici.

Robert traversă curtea plină de dărâmături, revenind la calul său și la oamenii care îl însoțiseră de la Dumfries, unde primise

jurămintele de vasalitate ale moșierilor locali. Cucerise Dumfries în primăvară, când garnizoana acestuia flămânzise în cele din urmă. La puțin timp după aceea ocupase insula Man cu ajutorul lui Lachlan MacRuarie și al lui Angus MacDonald. Urmaseră Caerlaverock și Lochmaben și odată cu ele și Buittle, cândva fieful lui John Balliol. Acum toată granița de sud-vest a Scoției era sub controlul său. Englezii pierduseră estuarul râului Solway.

Englezii înșiși făcuseră posibile toate aceste victorii fiindcă în ultimul an fuseseră prea preocupați de propriile lor lupte, declanșate de execuția fără precedent a lui Piers Gaveston. Era un deznodământ pe care Robert nu-l prevăzuse când încheiase pactul secret cu foștii Cavaleri ai Dragonului, dar de care profitase din plin. Riscul represaliilor fiind extrem de mic cât timp seniorii și regele se războiau între ei, folosise frământările din Anglia în avantajul lui, punând în cele din urmă ochii pe unul dintre marile castele din est: Stirlingul, cheia regatului său.

Când Perth îi căzuse în mâini, îl făcuse una cu pământul, căci târgul regal era un punct prea important ca să-i poată fi îngăduit să dăinuie. Distrugerea sa izolase Stirlingul. Fortăreața din vârf de stâncă, sub comanda lui sir Philip Moubray, un cavaler scoțian loial englezilor, devenise o insulă rămasă fără ajutoare. În primăvară Robert își trimisese fratele să o împresoare, decis să înfometeze garnizoana până avea să cedeze.

Apropiindu-se de oamenii săi, care îl așteptau dincolo de ruinele castelului, Robert simți că nerăbdarea îi crește. Dacă Stirlingul căzuse cu adevărat, atunci lupta de a-și recâștiga regatul era pe sfârșite. Dintre toate marile fortărețe încă în mâini dușmane nu mai rămâneau decât Edinburgh, Roxburgh și Berwick. Când aveau să cadă și ele, țara avea să fie sub controlul său și atunci se va putea concentra pe eliberarea familiei sale. Era mulțumit că decizia de a-și numi fratele comandant al asediului fusese bună. Edward, pe care îl numise conte de Carrick și lord de Galloway, devenise din ce în ce mai nerăbdător, mai hotărât să poarte acest război așa cum credea el de cuviință. În fruntea unei oști proprii, organizase câteva asalturi neautorizate asupra unor fortărețe mai puțin importate. Unul dintre ele fusese cât pe ce să se încheie în mod dezastruos. Robert îl trimisese la Stirling ca să-l oblige să se concentreze asupra unei singure ținte. Acum se părea că decizia fusese corectă.

Când el și escorta sa intrară călare pe porțile noului castel Lochmaben, cele dintâi stele răsăreau ca niște așchii de lumină la răsărit. Clădirea, construită de Edward Craci-Lungi cu material din vechiul castel, era înconjurată de un val de pământ ce culmina cu o palisadă. În centru se afla un fort de lemn. Robert îl folosise ca depozit de provizii și pentru a aduna prada luată din Dumfries și din alte părți. Îi zări afară pe unii dintre oamenii lui Gilbert de la Hay, discutând cu membrii garnizoanei. Își salutară regele cu respect când acesta pătrunse în fort.

Gilbert de la Hay îl aștepta în camera principală, alături de Thomas Randolph, pe care Robert îl lăsase la conducere în lipsa sa. Nepotul său vitreg devenise de nerecunoscut în ultimii câțiva ani, ajungând una dintre căpeteniile sale cele mai de încredere. Ca răsplată pentru serviciul său credincios, Robert îl făcuse conte de Moray, un nou comitat creat prin unirea moșiilor Buchan și Badenoch.

Thomas și Gilbert arătau îngrijorați și la vederea lor speranța lui Robert de a primi vești bune de la Stirling se stinse.

— Maiestate! îl salută Gilbert, ridicându-se de la masa la care ședea.

Soarele sfârșitului de iunie îi înălbise de tot ciuful de păr și îi bronzase nasul până la un roșu furios.

— Ce s-a întâmplat, Gilbert? întrebă Robert tăios.

— Sir Edward a acceptat condițiile predării din partea comandantului Stirlingului.

Robert se încruntă.

— Dar astea-s vești bune! Dumnezeule, Gilbert, după fața ta aș fi zis…

— A făcut un târg, Maiestate, îl întrerupse Gilbert zorit.

— Un târg?

— O provocare ar fi poate un cuvânt mai potrivit. Sir Philip Moubray a trimis un sol în tabără la fratele vostru rugându-l să ridice asediul. Moubray a solicitat un răgaz în care să ceară ajutorul regelui Edward. A jurat că dacă regele Angliei nu vine în nord să-l salveze, va preda Stirlingul fără luptă.

— Spune-mi că fratele meu a refuzat! zise Robert cu voce joasă.

— Maiestate, mă tem că a acceptat. De fapt, i-a spus lui Moubray să îi anunțe pe englezi că au timp până la viitorul solstițiu de vară. Un an întreg. Dacă până atunci nu apar

dinaintea zidurilor Stirlingului ca să îl revendice, Moubray și garnizoana sa ți se vor preda.

— I-a provocat? murmură Robert.

Se apropie de masa acoperită cu hărți și planuri pe care erau însemnate castelele și teritoriile pe care le capturase în ultimii patru ani. Dădu să se așeze, dar se răzgândi și rămase în picioare, proptindu-și pumnii în masă.

Thomas îl privi pe Gilbert, apoi glăsui în tăcerea ce se lăsase:

— Maiestate, sunt convins că englezii sunt prea absorbiți de propriile lor lupte ca să ia în seamă cererea de ajutor din partea lui Moubray.

Robert nu răspunse. Privi hărțile de sub mâinile lui. Pusese oamenii să patruleze granițele în acești ani, cu ochii în patru după dușman. Dacă regele Edward ar fi pornit spre nord împotriva lui, ar fi procedat la fel ca în ultima sa campanie: ar fi pârjolit pământul și s-ar fi retras dincolo de Forth. Victoria lui de pe dealul Loudoun împotriva forțelor lui Aymer de Valence fusese remarcabilă, la fel ca triumful lui Wallace de pe podul Stirling. Dar, cu excepția acelei bătălii cumplite în care Domnul și norocul îl binecuvântaseră, războiul lui fusese purtat prin ambuscade și hărțuieli, raiduri marine și atacuri nocturne. Oricât de mari i-ar fi fost forțele, oricât de loiali oamenii, Robert știa că armata sa nu se putea compara cu forța Angliei. Bătăliile în care pedestrașii trebuiau să înfrunte forța cavaleriei grele erau sortite eșecului. Wallace și zece mii de scoțieni învățaseră această lecție. Era scrisă cu sânge pe câmpurile de la Falkirk.

— Maiestate?

Robert își privi nepotul, care își repetă întrebarea. Drept răspuns clătină din cap. Oricât de învrăjbiți ar fi fost dușmanii lor, acesta era un lucru care-i putea uni, și el o știa prea bine. Prin acest târg încheiat în numele lui, fratele său se dusese practic la graniță și-i provocase pe englezi la duel. Să-l ignore l-ar fi făcut pe regele Edward un laș. Onoarea regelui era acum în joc.

— Nu, murmură Robert. Vor veni.

CASTELUL PLESHEY
1313

— Bine ați venit acasă, stăpâne!

Humphrey își salută majordomul care traversa curtea în întâmpinarea sa.

— Mulțumesc, Ranulf!

În jurul lor oamenii descălecau scoțându-și glugile de zale și sorbind lacom vin din ploști. Era cald pentru sfârșitul de septembrie și călăriseră mai multe mile în acea zi.

— Cum v-a mers în Westminster, domnule?

Humphrey remarcă îngrijorarea din vocea lui Ranulf. În ultimul an această neliniște devenise ceva caracteristic personalului său, care se temea de consecințele rupturii dintre lordul lor și rege. Fuseseră momente în care Anglia se aflase în pragul războiului civil și când nu numai mijloacele lor de trai, ci viețile însele le fuseseră în primejdie. Îi zâmbi bărbatului mai vârstnic ca să-l liniștească.

— Nu te teme, Ranulf! Am căzut la pace cu regele, zise el scoțându-și mănușile. Încă mai are nevoie de serviciile mele împotriva scoțienilor.

Ranulf încuviință.

— Când va avea loc adunarea oștii?

— În primăvară. În următoarele săptămâni vom primi chemarea la arme.

Humphrey îi dădu majordomului mănușile murdare de praf.

— Lady Elizabeth e în camerele ei?

— Cred că e în grădină. Să trimit s-o aducă?

— Nu, mulțumesc.

Lăsându-și majordomul să se ocupe de restul trupei, Humphrey traversă curtea și pătrunse prin poarta boltită din zidul ce înconjura grădina de legume. Oprindu-se sub lujerii atârnători ai unei iederi, zări o strajă pe cărarea ce trecea printre răsadurile de flori de la marginea unei pajiști presărate cu peri și pruni. Soldatul stătea cu degetele petrecute prin centură și părea să se bucure de ziua frumoasă. Ceva mai departe, cea aflată în paza lui stătea pe o bancă și citea.

— Stăpâne!

Soldatul se îndreptă la vederea lui Humphrey.

Humphrey înclină din cap.

— Poți să pleci, Nicholas!

În timp ce soldatul ieșea pe poartă închizând-o în urma lui, silueta de pe bancă își ridică ochii din carte.

Elizabeth îi zâmbi lui Humphrey, dar în privirea ei era aceeași întrebare nerostită ca într-a lui Ranulf. Dădu să se ridice când el se apropie, dar el îi făcu semn să rămână așezată, extrem de conștient că dansul dintre ei era încă stângaci. Elizabeth era regină, dar era prizoniera sa. Era dușmanca și iubita lui. Se așeză alături de ea pe bancă. În aer stăruia un miros suav de chimen și salvie.

Elizabeth îl studie. După o clipă încuviință de parcă el i-ar fi răspuns la o întrebare.

— A început, nu-i așa? Pleci la război.

— Da.

— Când?

Humphrey șovăi. Cu un an în urmă nu ar fi discutat despre aceste lucruri cu ea, dar de atunci multe se schimbaseră. Mâna ei se odihnea pe bancă lângă el, cu degetele răsfirate. Își împleti degetele cu ale ei.

— Primăvara viitoare, înainte să se încheie armistițiul de la Stirling.

Elizabeth clătină din cap.

— Credeam că, având-ul pe contele de Lancaster ca dușman, regele nu va...

— Sir Thomas și sir Guy au fost acceptați în pacea regelui.

Humphrey îi observă surprinderea. La Curte fuseseră reacții similare când regele făcuse anunțul. Pentru un timp păruse că așa ceva nu va fi posibil, în ciuda medierilor și negocierilor din ultimele șaisprezece luni, de la execuția lui Piers Gaveston.

Sfârșitul sângeros al contelui de Cornwall, al cărui trup însângerat și decapitat fusese descoperit de patru cizmari pe dealul Blacklow, șocase întreaga Anglie. Lăsându-se la mila regelui, Aymer de Valence dezvăluise numele celor implicați în conspirația de a-l răpi pe Piers, care se încheiase cu uciderea acestuia. Scos din minți de durere și furie, Edward îi arătase acuzator cu degetul pe Lancaster și Warwick. Guy de Beauchamp negase cu vehemență orice amestec, dar regele voia sânge și era decis să îi pedepsească cu asprime pe toți cei ce uneltiseră împotriva lui.

Neavând nici cea mai mică îndoială că aici era mâna lui Lancaster și înțelegând că fuseseră duși de nas, Humphrey și ceilalți seniori se înfuriaseră, dar i se împotriviseră cu hotărâre

regelui, refuzând să renunțe la pământurile și libertatea lor din pricina a ceva ce susțineau că făcuseră de dragul țării.

Pentru o vreme războiul civil păruse inevitabil, dar apoi avuseseră loc primii pași către pace, sub arbitrajul regelui Philippe al Franței și al nepotului lui Edward, tânărul conte de Gloucester, Gilbert de Clare. Împăcarea dintre rege și seniorii săi fusese pecetluită la parlamentul din toamnă, dar Humphrey știa că e o pace fragilă, încheiată numai de dragul războiului către care regele își întorsese atenția silit de provocarea scoțienilor. Între Edward și Lancaster exista o ură care, după părerea lui Humphrey, nu avea să fie satisfăcută decât prin vărsare de sânge.

Elizabeth clătină din cap.

— Nu-mi vine să cred că l-a iertat pe vărul său!

— Acum avem un dușman comun.

Elizabeth îi aruncă o privire tăioasă.

— Te referi la soțul meu.

Își desprinse mâna dintr-a lui.

— Tu vei conduce oastea? Onoarea ți se cuvine în calitate de Conetabil, nu?

— Așa e, zise Humphrey privind în largul grădinii. Dar nu sunt sigur încă ce rol voi juca. Poate că am câștigat iertarea regelui, dar încrederea lui se va dovedi mai greu de dobândit.

— Deci vei dovedi ce poți în lupta împotriva lui Robert? O să-ți recâștigi pintenii?

Vocea lui Elizabeth era încordată. Fără să mai aștepte răspunsul lui, se ridică și se apropie de straturile de flori. Trandafiri roșii și dolofani împodobeau tufele țepoase. Printre ei trebăluiau albine, adunând cel din urmă polen înainte ca frigul toamnei să ofilească florile.

Humphrey se apropie de ea și îi puse mâinile pe umeri, simțindu-i trupul încordat.

— Războiul ăsta e inevitabil, murmură el. Mai devreme sau mai târziu știam că ne vom întoarce.

Elizabeth se răsuci să-l privească.

— Pentru tine mă tem, Humphrey. Dar ce mă face asta să fiu?

Își duse o mână la frunte, râzând fără urmă de veselie.

— Soțul meu m-a transformat într-o rebelă și tu într-o adulteră.

Humphrey o cuprinse în brațe. De când începuse aventura lor fusese asediat și el de demonii regretului și ai căinței, dar îi ignorase de dragul miracolului de a-și simți sufletul trezindu-se din nou la viață din noaptea lungă provocată de moartea lui Bess.

— Și dacă o să câștigați? murmură ea, apucându-l de braț. Ce se va întâmpla cu Marjorie și cu cumnatele mele? Dar cu Robert? Dar cu mine?

— Nu știu, răspunse el cu sinceritate. Hai să nu vorbim despre asta! Nu încă. Mai sunt multe luni până atunci. Încă mai avem toată iarna înainte.

Închise ochii și simți pe obraz căldura soarelui. Dacă ar fi putut să rămână amândoi în această grădină! Dacă ar fi trăit în alt timp, în alt loc, unde destinele lor nu ar fi fost împletite cu ale bărbatului care-i fusese odinioară prieten, un bărbat pe care datoria îl silea acum să-l înfrunte cu spada în mână!

Capitolul 45

TORWOOD, SCOȚIA
1314

În jurul focului din inima codrului străvechi erau adunați mai mulți bărbați. Cu fețele luminate de flăcări, discutau între ei trecând de la unul la altul burdufuri de vin și castroane de fiertură îngroșată cu ovăz, cu degajarea unor oameni care se cunosc între ei de mulți ani. Deasupra lor crengile copacilor formau un baldachin încâlcit.

Pentru Robert, așezat printre ei cu un buștean pe post de tron, pădurea era doar o sală de ospețe ca toate celelalte. Stătuse la sfat și împărțise mâncarea cu acești oameni în multe asemenea locuri în ultimii opt ani de la întronarea sa: în ruinele fortărețelor înconjurate de mare, pe înălțimile încununate cu zăpadă, prin mlaștini învelite în iarbă-neagră, pe plaje asaltate de valuri sub bolta înstelată. Le fusese alături în rugăciune și în doliu, la înfrângere și la victorie, la tristețe și la bucurie, și războiul întărise legăturile dintre ei.

Își sorbea vinul plimbându-și privirile de la unul la altul: contele Malcolm de Lennox și sir Neil Campbell, lordul Gilbert de la Hay, Nes și Cormac, Walter Stewart, cu mantia regatului pe umerii săi tineri, și William Lamberton, cu ochii lui ageri, unul albastru rece, celălalt alb sidefiu, care păreau să poată vedea până în adâncul sufletului. Erau de față și eroii momentului, Thomas Randolph și James Douglas, proaspăt reveniți după asalturile îndrăznețe asupra castelelor Edinburgh și Roxburgh, câștigate în primăvară printr-o extraordinară combinație de curaj și viclenie. Poveștile despre curajul lor se răspândiseră în cele patru zări. Isprava lui Douglas, care folosise o cireadă de vaci ca să se ascundă pe sine și pe oamenii săi de garnizoana din Roxburgh, dăduse naștere unor glume despre vacile scoțiene care se înrolaseră și ele în lupta împotriva englezilor. Robert nu crezuse că așa ceva ar fi posibil, dar acum, dintre toate marile cetăți aflate în mâinile dușmanului, nu mai rămăsese decât Stirlingul.

Robert își privi fratele a cărui provocare lansată vara trecută la porțile castelului îi adusese pe toți aici. Aflând despre pact, îl mustrase cu severitate pe Edward, dar de atunci între ei se stabilise un armistițiu încordat. În ciuda impetuozității sale, Edward, unicul frate care-i mai rămăsese, era una dintre cele mai pricepute căpetenii ale oștii sale. Adesea în ultimii ani Robert văzuse în ochii fratelui său o privire flămândă și nemulțumită, a unui om în căutarea a ceva care să-l satisfacă, dar neștiind ce ar putea fi. Acum privirea aceea dispăruse. Edward își dorise această luptă.

— Maiestate!

Robert tresări când unul dintre cavaleri se aplecă să-i vorbească.

— Au sosit și alții.

Robert zări o trupă ce înainta printre copaci și se ridică să o întâmpine. Ceilalți bărbați aflați în jurul focului se opriră din vorbă și se întoarseră, scoțând exclamații de bucurie la vederea lui Angus MacDonald. Lordul de Islay era înfășurat într-o mantie neagră care flutura pe umerii săi largi. Ochii albaștri îi străluceau în lumina torțelor purtate de oamenii lui.

Angus se lăsă într-un genunchi dinaintea lui Robert.

— Maiestate!

Zâmbind cu gura până la urechi, Robert îl ridică și îl îmbrățișă:

— Mă bucur să te revăd, prietene!

Privind dincolo de lord, văzu alte siluete ivindu-se din penumbra pădurii, cu zecile, unele conducând catâri cu desagi în spinare.

— Și ai venit cu o oaste din câte s-ar părea.

— Patru sute din Kintyre și Islay. Și unii din Argyll, zise Angus zâmbind. Și nu sunt singurul lord din insule care a venit încoace.

Acum Robert observă printre oameni o gloată pestriță de bărbați musculoși și acoperiți de cicatrici, îmbrăcați cu pieptare de piele și tunici scurte, mulți desculți și toți purtând securi uriașe în spinare. Galloglașii veniseră. Căutându-l pe căpitanul lor, ochii îi poposiră asupra unei siluete zvelte ce se ivea dintre copaci, cu părul roșu ca o flacără în lumina torțelor.

Christiana zâmbi la vederea surprinderii lui, apoi înaintă pentru a îngenunchea și a-i săruta mâna.

Robert observă că o însoțea Kerald, dar și alții pe care îi recunoscu după lunile petrecute pe Insulele Vestice.

— Frații mei vă trimit salutări, Maiestate, împreună cu aceste daruri.

Christiana se răsuci și îi făcu semn lui Kerald.

Gaelica acestuia răsună printre copaci și bărbații ce conduceau catârii înaintară. Eliberând animalele de povara desagilor, le puseră pe jos. Când una dintre ele fu deschisă, Robert văzu că era plină cu spade scurte, multe curbate ca niște satâre, cu lamele înfășurate în cârpe ca să nu taie desagile. Edward Bruce și Neil Campbell se apropiară să le cerceteze.

— Arme și armură, le zise Christiana. Făcute de englezi.

Robert îi mulțumi cu o înclinare din cap. Știa că era tot ce putea spera de la Lachlan MacRuarie. Dacă nu avea de profitat în mod direct, căpitanul arareori lua parte la luptele de pe uscat.

— Asta e din partea mea.

Luând un obiect din mâinile lui Kerald, Christiana i-l înmână.

Robert desfășură pânza, dând la iveală o secure cu mâner scurt. Era o armă superbă, cu lama ca o semilună de oțel strălucitor pe care erau gravate rune cum văzuse pe mormintele vikinge din Barra. Coada de lemn era netedă ca osul. Părea o armă veche, dar bine îngrijită.

— E a tatii, îl lămuri Christiana. A fost un dar din partea regelui Norvegiei. Se numește Tăișul Insulelor, zise ea făcând un gest către rune.

— Mulțumesc, zise Robert întâlnindu-i privirea. Mi-ai oferit deja atât de multe!

Spera că ea descifra întregul înțeles al spuselor lui.

Christiana îl privi îndelung cu ochii ei verzi, părând să-l înțeleagă. Apoi însă zâmbetul ei se stinse.

— Maiestate, mai aduc ceva din partea fratelui meu: un avertisment privind apele. De la începutul verii, flota aflată sub comanda lui John MacDougall din Argyll a transportat numeroase trupe dinspre Dublin către Anglia. Lachlan a aflat că toate căpeteniile irlandeze din vest au primit misive care îi cheamă să se alăture armatei regelui Edward.

Robert ignoră exclamațiile de îngrijorare ce se ridicară din rândul oamenilor săi la auzul veștii. Cormac făcuse un pas înainte, observă el.

— Și care-a fost răspunsul lor?

— Ca doamnă nu pot să-l repet. E de ajuns să spun că irlandezii nu vor servi niciodată un rege englez.

Răsunară câteva râsete aspre. Robert nu împărtăși amuzamentul oamenilor săi.

— Și sir Richard de Burgh?

— Îmi pare rău s-o spun, dar galerele din Ulster au fost observate în rândul flotei.

Robert înghiți hapul. Sperase cu disperare că scrisorile pe care i le trimisese socrului său aveau să-l determine să n-o apuce pe această cale. Contele putea arunca în luptă o armată numeroasă și proviziile de grâne necesare armatei regelui Edward. Gilbert și ceilalți intervenirăa punându-le întrebări lui Angus și Christianei și întorcându-se unii către alții pentru a discuta implicațiile veștilor.

În ultimele zile Robert prezidase mai multe asemenea sfaturi, dar acum simțea nevoia să meargă și să gândească. Îi întinse securea lui Nes, care o luă cu grijă.

— Ai grijă ca oaspeții noștri să aibă toate cele necesare. Strânse mâna lui Angus. O să vorbim mai târziu, prietene.

Răsucindu-se spre Christiana, Robert făcu semn către copaci.

— Vrei să facem câțiva pași, doamnă?

Ieși din poiană și o conduse prin tabăra care se întinsese prin pădure în ultimele câteva săptămâni. Torwood, străbătut de drumul roman către Edinburgh care tăia drept către Stirling, era locul de adunare al oștii sale. Santinelele îl salutară în timp ce

trecea. Pusese zeci de oameni să stea de veghe de jur-împrejurul taberei și al drumului.

Era la jumătatea lui mai și serile erau luminoase și calde, dar sub bolta deasă bezna nopții se lăsase deja. Focuri de tabără pâlpâiau printre copaci ca niște iluzii, transformând oamenii în siluete întunecate. Mirosul de frunze și pământ se împletea cu acela mai pronunțat, de fum, și cu mirosul de mâncare și bălegar. Fuseseră săpate latrine ascunse îndărătul unor perdele de pânză. Carcase de căprioară și mănunchiuri de iepuri jupuiți atârnau de crengi la uscat. Caii fuseseră lăsați să pască în poieni înfrunzite, având în apropiere baloți de fân și desagi cu ovăz. Erau cinci sute, un amestec de bidivii, gonaci, ponei și cai de rând, sub comanda lui Sir Robert Keith, mareșalul, care i se alăturase lui Robert cu câțiva ani în urmă, fiindu-i recomandat de James Stewart. Ici și colo se vedea câte un cort, dar majoritatea adăposturilor erau din crenguțe împletite acoperite cu frunze. Printre ele se deplasau câteva femei – amante și soții, cameriste și spălătorese –, dar tabăra era în cea mai mare parte populată de bărbați.

Erau tineri pescari și văcari, zvelți ca niște copaci tineri, care nu văzuseră încă vreo bătălie, dar erau dornici să arate de ce-s în stare. Erau căruțași musculoși, plugari și ciobani siguri pe picioare, măcelari și fierari, burgheri și scutieri, bărbați care fuseseră striviți sub pumnul lui Edward Craci-Lungi, văzându-se apoi siliți să lupte pentru supraviețuire în timpul războiului ce asmuțise scoțieni împotriva scoțienilor. Erau arcași din pădurea Selkirk, oameni care luptaseră sub comanda lui William Wallace și cărora le curgea foc prin vine. Erau bărbați din Țara Galilor și Irlanda, care veniseră să îndeplinească profeția și să lupte sub comanda lui, noul Arthur, legenda lor recuperată din ghearele lacomului rege englez. Erau cavaleri și conți, veterani cu zeci de cicatrice ai războiului ce începuse cu optsprezece ani în urmă.

Crucea în flăcări trimisă în primăvară îi chemase pe toți aici și veniseră cu miile, din toate păturile regatului său, de la cei mai sus-puși până la cea mai umili. În ultimii ani Robert nu uitase nicio clipă sfatul lui Affraig și acum era înconjurat de poporul său: un bărbat care luptase și pierduse alături de ei. Nu era un domnitor îndepărtat, închis în turnul său strălucitor. Era cu adevărat unul dintre ei, Regele Tuturor Scoțienilor.

— Câți oameni ai? întrebă Christiana, oprindu-se la marginea unei poieni ce devenise o armurărie improvizată.

Oamenii dregeau cămăși de zale și puneau pene la săgeți. Mulți alții potriveau vârfuri ascuțite de fier în vârful unor cozi de trei metri și jumătate. În apropiere se afla o grămadă uriașă de arme.

— Cu tot cu oamenii lordului Angus? Peste șase mii de pedestrași. Cinci sute de oameni din cavaleria ușoară.

Ea îl privi mijindu-și ochii întrebător.

— Deci ai de gând să lupți?

Robert o conduse mai departe, până unde oamenii ce făureau arme nu îi mai puteau auzi. Se opri lângă o aglomerare de bolovani acoperiți de mușchi printre care bolborosea un pârâiaș.

— Toată lumea o vrea: fratele meu, Thomas și James, Neil și ceilalți.

Ea îl așteptă să continue.

— Nu pun la îndoială curajul oamenilor mei – l-au dovedit peste măsură – sau priceperea lor, căci i-am antrenat fără milă în ultimele luni. Dar pedestrimea nu se poate împotrivi prea mult timp cavaleriei grele, indiferent cât de brave le-ar fi inimile sau cât de puternice brațele. Armata regelui Edward va fi mult mai numeroasă decât a mea. Dacă m-aș mai fi îndoit înainte, veștile aduse de tine nu mai lasă nicio urmă de îndoială.

Clătină din cap.

— Mi-ai povestit că William Wallace nu avea decât pedestrași când s-a luptat cu englezii lângă zidurile Stirlingului, iar tu l-ai învins pe Aymer de Valence pe dealul Loudoun fără să ai un singur cal.

— Dar pe lângă aceste două victorii pot să număr o duzină de înfrângeri. Și cea mai rea a fost la Falkirk.

Robert se rezemă de un bolovan, simțind răcoarea pietrei umede sub spinare.

— Zece mii de oameni și-au pierdut viețile la numai câteva mile de locul unde stăm acum. Bătălia aia a fost sfârșitul lui Wallace. După ce a pierdut-o nu a mai putut pretinde respectul regatului. Eu mi-am petrecut opt ani luptând ca să-l capăt. Nu pot arunca totul de dragul promisiunii nesăbuite a fratelui meu.

— Ce o să faci? Indiferent de asta, ei vin să lupte cu tine.

— O să-i atrag într-o ambuscadă. O să-mi folosesc forțele ca să ucid cât mai mulți dintre ei, apoi o să mă retrag. Englezii se

vor pomeni că au înaintat adânc pe teritoriul meu având ca unică bază Stirlingul. Am prădat orice alt castel pe care l-ar putea ocupa și oamenii mei au pârjolit pământul și și-au mânat vitele spre munte. Foarte iute, dușmanul va fi nevoit să se retragă spre sud ca să facă rost de mâncare. Când va pleca, o să asediez din nou Stirlingul până va ceda. De data asta fără armistiții.

În timp ce rostea aceste cuvinte, Robert își dădu seama de fermitatea hotărârii sale. Poate că James Stewart îl sfătuise să renunțe la precauții, dar asta nu însemna că trebuia să renunțe și la bunul-simț. Nu avea să distrugă roadele întregii sale strategii într-o singură ciocnire eroică, dar fatală. Luă mâna Christianei într-ale sale:

— Dar în noaptea asta nu mai am chef de vorbe.

O trase către el și o sărută, pierzându-se recunoscător în moliciunea umedă a buzelor ei și în căldura trupului lipit de al lui. Rămaseră astfel un timp, apoi el se retrase și o sărută pe frunte. Închizând ochii, Robert expiră și își culcă fruntea pe umărul ei.

Christiana se lipi de el și-l strânse în brațe.

EDINBURGH, SCOȚIA
1314

Humphrey se deșteptă și-și văzu scutierul care-l scutura de umăr. Se ridică în șezut, tresărind din pricina durerii care îi inundă trupul.

— Ce-i, Hugh?

— Domnule, sir Gilbert pleacă.

— Ce?

Humphrey se ridică în picioare, adus de mijloc sub acoperișul jos al cortului.

— Cât e ceasul?

— S-a crăpat de ziuă, domnule!

— Oprește-l!

Hugh încuviință și dispăru dincolo de intrarea cortului.

Humphrey își trecu mâinile prin părul transpirat, încercând să se dezmeticească. Nu dormise decât câteva ore, căci își petrecuse cea mai mare parte a nopții într-un consiliu de război

alături de rege. Cu o zi în urmă se bărbierise și se îmbăiase pentru prima oară după câteva săptămâni, dar încă mai simțea în gură praful drumului și îl ustura pielea arsă de soarele sfârșitului de iunie. Mai erau două zile până la solstițiu, două zile până la data stabilită, și de Stirling încă îi despărțeau mai mult de treizeci de mile. Ghemuindu-se ca să-și dezgroape mantia de sub armura așezată grămadă, Humphrey dădu peste o fâșie de mătase albastră. Elizabeth i-o legase în jurul brațului când își luaseră rămas-bun în curtea castelului Pleshey. Întinse mâna și atinse favorul, apoi se ridică scrâșnind din dinți. Ieși din cort, aruncându-și mantia peste cămașă și pantaloni.

Deasupra Edinburghului se crăpa de ziuă. Cerul, care abia de se întunecase, era acum albastru ca peruzeaua și fără urmă de nor, prevestind un alt marș chinuitor prin căldura zilei ce urma. Cele dintâi raze ale soarelui scânteiau pe țancurile stâncoase pe care era cocoțat castelul. Fortăreața de deasupra lui era o ruină, cu turnurile și zidurile sparte și înnegrite de foc. Ciori se înghesuiau pe meterezele năruite, ciugulind ce mai rămăsese din cadavrele celor căzuți în timpul atacului scoțienilor. Era un alt monument închinat distrugerii.

Englezii avuseseră parte de multe asemenea priveliști în drumul lor spre nord, mărșăluind prin ținuturi pustiite de raidurile lui Bruce. În Northumberland descoperiseră așezări întregi părăsite, cu excepția câtorva oameni disperați și flămânzi care imploraseră ajutorul imensei caravane de ostași și căruțe. Unii căzuseră în genunchi la vederea convoiului cu bagaje, ce transporta cuști cu găini, butoiașe de vin, saci cu ovăz, grâu și secară, laolaltă cu corturi și covoare, armuri și lănci. Câțiva se alăturaseră armatei: băiețandri slăbănogi sperând la o soldă de pedestraș, femei vânzându-și trupul soldaților epuizați de drum, vânzători de indulgențe și vraci oferind servicii mult mai îndoielnice. Acum toți aceștia se adunaseră la marginile taberei englezilor ca prădătorii în speranța unor resturi.

Humphrey străbătu tabăra răspândită pe pajiștile din jurul burgului regal scăldat în lumina cețoasă a soarelui ce răsărea. Învăluite în fum, căruțe, cai și oameni, printre care răsăreau ici și colo corturile lorzilor, se întindeau cât vedeai cu ochiul până la docurile Leithului, unde abia se întrezăreau catargele numeroaselor corăbii. În timp ce regele mărșăluise pe marele

drum către nord dinspre Westminster, aceste corăbii îl urmaseră pe mare, transportând și mai multe provizii.

Răspândite prin tabără, sute de stindarde arborau blazoanele nobililor veniți să ia parte la luptă. O fâșie cu dungi albe și albastre marca suita lui Aymer de Valence, numit de curând Locotenent al Scoției. Lei negri erau presărați deasupra locului lui Richard de Burgh, conte de Ulster, și a unei armate numeroase ridicate de pe pământurile lui în Irlanda. Se vedeau și stindarde scoțiene purtând însemnele lui Ingram de Umfraville, fost gardian al Scoției, ale contelui de Angus și ale tânărului John Comyn, lord de Badenoch și fiul bărbatului ucis de Robert Bruce.

O asemenea armată, compusă din trei mii de călăreți și peste cincisprezece mii de pedestrași, nu mai fusese văzută în Scoția de ani de zile, dar se pare că era necesară, căci veștile venite de la scoțienii încă loiali regelui Edward spuneau că Robert Bruce aduna o oaste numeroasă în pădurile de la sud de Stirling. Edward nu pornise la război numai ca să răspundă provocării scoțienilor și să salveze castelul. Venise ca să-și distrugă dușmanii și pe căpetenia lor rebelă o dată pentru totdeauna. Regele avea nevoie de această victorie. În ciuda păcii încheiate cu baronii lui la parlamentul din toamnă, fracturile din regatul său dăinuiau, fiind nespus de evidente prin absența multor conți de pe câmpul de luptă. Thomas de Lancaster, Guy de Beauchamp și Henry Percy, Arundel, Surrey și Oxford trimiseseră numărul obligatoriu de oameni, dar atât. Ei înșiși nu veniseră.

Humphrey, alături de Aymer de Valence, Robert Clifford și Ralph de Monthermer, era unul dintre puținii nobili implicați în conspirația împotriva lui Gaveston care se alăturaseră campaniei. În ciuda a toate câte se întâmplaseră – în ciuda minciunilor pe care i le spusese Craci-Lungi, în ciuda slăbiciunii fiului său – simțea că datoria lui e să slujească. Își devotase viața Coroanei și tatăl său murise luptând în serviciul ei. El unul nu putuse ignora chemarea la arme. Chiar și așa, fusese silit să îndure greul mâniei regelui.

Regele își demonstrase limpede neîncrederea față de el – sau poate ura pe care i-o purta – prin decizia de a-l numi pe Gilbert de Clare comandant al avangardei și, mai rău de atât, co-Conetabil al armatei, rang care era dreptul ereditar al lui

Humphrey, transmis de tatăl său. Înăbușindu-și mândria, Humphrey se străduise să coopereze cu nepotul regelui, dar tânărul și arogantul conte îi făcea treaba asta din ce în ce mai grea.

Apropiindu-se de tabăra lui Gloucester printre mulțimi de pedestrași ghemuiți în jurul focurilor mocnite, Humphrey văzu că fusese deja strânsă. Servitorii lui Gloucester prindeau desagi în spinarea animalelor de povară și aruncau țărână peste focuri. Jumătate dintre cavalerii contelui erau deja călare pe caii lor cu valtrapuri, îmbrăcați în armuri voluminoase, pieptare de zale, apărătoare de gambe și mănuși. Scuturile atârnate pe spate le erau pictate cu blazonul lordului lor: trei „V”-uri stacojii inversate, pe fond auriu. Scutierii aveau să le care coifurile și lăncile. În preajmă se ațineau și alte trupe, toate făcând parte din avangardă, compuse din patru sute de oameni călare. Printre ei Humphrey îl zări pe tatăl vitreg al lui Gilbert, Ralph de Monthermer, și pe propriul său nepot, Henry de Bohun, unul dintre cei mai apropiați prieteni ai lui Gloucester.

Simțind cum furia îi dă ghes, parcurse ultimii pași până în locul unde Gilbert de Clare stătea călare pe calul său de luptă, un armăsar înalt din Andaluzia. Hugh îi vorbea contelui, care părea ce se concentreze asupra scutierului ce strângea chinga de sub burta calului.

— Sir Gilbert!

Tânărul se răsuci la auzul strigătului aspru al lui Humphrey. Îi oferi un zâmbet prefăcut, care nu-i cuprindea însă și ochii.

— Sir Humphrey! zise el măsurându-l din cap până-n picioare ca și cum i-ar fi cântărit ținuta. Nu ni te alături?

— Nu știam că plecăm, zise Humphrey, încercând să păstreze un ton măsurat.

— Regele vrea să pornim la prima geană de lumină. Dacă vrem să ajungem la timp și să eliberăm garnizoana Stirlingului, trebuie să ne grăbim. Nu ți s-a spus? Jur că am trimis mesageri către toți cei din avangardă!

— Probabil că al meu s-a rătăcit.

Gilbert se foi în șa și i se adresă scutierului său:

— E bine așa.

Strânse frâiele, făcând calul să-și ridice brusc capul.

— Te-aș sfătui să te grăbești, sir Humphrey, nu putem să așteptăm după codași, zise el rânjind. Nu când avem scoțieni de măcelărit.

Înfigându-și pintenii în burta armăsarului, Gloucester îl făcu să pornească la trap. Cei deja călare îl urmară, în timp ce alții săreau în șei. Dându-li-se din drum, Humphrey își încrucișă privirea cu a nepotului său, dar Henry trecu călare pe lângă el fără o vorbă. Aproape că nu-și mai vorbiseră de când fusese descoperită implicarea lui în complotul împotriva lui Piers.

Strigându-i lui Hugh să-l urmeze, Humphrey porni fumegând înapoi spre tabăra sa, trecând pe lângă zeci de pedestrași care se trezeau încet odată cu zorii, cu epuizarea marșurilor forțate înscrisă clar pe chipurile lor trase.

•

Ascuns îndărătul unei căruțe, Alexander Seton îl privi Humphrey de Bohun trecând pe lângă el cu fața ca un nor de furtună. Nu se mai văzuseră de câțiva ani, dar nu se îndoia că ar fi fost recunoscut. Era greu să uiți chipul cuiva care amenințase că te va ucide. Până acum, avangarda, grosul armatei și ariergarda cavaleriei fuseseră la mile distanță de coloanele de pedestrași și nu existase riscul de a fi zărit.

Alexander îl privi pe Humphrey trecând pe lângă tabăra lui Aymer de Valence. Noaptea trecută, când compania lui sosise și văzuse dungile acelea albe și albastre, avusese nevoie de un efort cumplit de voință ca să nu plece în căutarea lui Pembroke, omul care își încălcase cuvântul dat și îi executase vărul. Alexander așteptă până dispăru Humphrey și reveni printre camarazii săi.

— Cauți ceva bun de mâncare? îl întrebă Luke.

Morarul mătăhălos din Kent întinse o bucată de pâine, privindu-l întrebător pe Alexander, care se ghemuia lângă foc.

— Am fost să mă piș.

Luke rupse pâinea în două și îi întinse o bucată.

— Șoarecii din moara mea mănâncă mai bine.

— Mai târziu o să fim recunoscători și pentru asta, murmură Nigel, un ucenic de croitor din Suffolk cu brațele subțiri ca fusele. L-am auzit pe bunul nostru căpitan spunând că o să mărșăluim douăzeci de mile azi.

Ochii lui Nigel se repeziră la căpitanul care conducea trupa lor de o sută de oameni și care, din confortul șeii sale, le striga să-și miște naibii picioarele.

În timp ce-și mesteca pâinea uscată Alexander îi auzi pe ceilalți înjurând cu amărăciune. Marșurile forțate pe timpul zilelor acelora călduroase le transformaseră mușchii în gheme dureroase și le reduseseră la niște zdrențe însângerate picioarele încălțate în pantofi de piele moale. Majoritatea celor ce luau parte la campanie fuseseră înrolați cu sila de șerifii locali. Cei care-și putuseră permite scăpaseră cu o mită, lăsându-i pe cei mai săraci și mai slabi din districtele lor să completeze numărul cerut de rege. Întrebat, Alexander le spusese lui Luke și celorlalți că și el venise cu forța, dar adevărul era că atunci când împuterniciții cu recrutarea veniseră în piața din Cheapside fusese unul dintre cei dintâi ce se oferiseră voluntari.

Cu banii câștigați la o luptă de cocoși își cumpărase o spadă, căci a lui se dusese de ani pentru plata datoriilor. Era una scurtă, arma pedestrimii, și încă de calitate inferioară, dar era mai mult decât aveau majoritatea acestor oameni. Era adevărat, unii erau luptători experimentați: corpul de arbaletrieri din Bristol, sulițașii din Irlanda și arcașii cu arcul lung din sudul Țării Galilor. Dar majoritatea oamenilor, chemați la arme din Kent și Sussex, Yorkshire și Devon, erau nepregătiți și neîncercați în luptă. Numai câțiva aveau armură, și asta se reducea la pieptare cu pete stranii sau coifuri care nu li se potriveau. Unicul articol pe care îl aveau cu toții era o bandă de pânză albă împodobită cu crucea roșie a Sfântului Gheorghe, legată de braț și purtată cu mândrie și respect, de parcă i-ar fi putut cumva apăra împotriva dușmanului în lipsa armurii și a unei arme. Alexander avea și el una. Era legată în jurul brațului, așa că n-o pierdea nicio clipă din ochi.

— Crezi că-i adevărat ce se zvonește despre scoțieni?

Alexander tresări la auzul întrebării și descoperi că unul dintre tineri îl privea.

— Ce se zvonește?

— Că sunt sălbatici.

Alexander râse amar.

— Nu-s mai sălbatici decât noi.

Zâmbetul i se șterse cu iuțeală. Întrebat despre accentul ciudat cu care vorbea engleza, le spusese că venea din Franța. Nu îi fusese greu să-i păcălească: fiind nobil, vorbise mai des franceza decât scoțiana.

— Am auzit că își mănâncă morții și căpetenia lor stă de vorbă cu diavolul, se băgă un altul.

Luke se bătu cu palma peste crucea Sfântului Gheorghe de pe braț.

— Sfântul Gheorghe o să bage frica de Dumnezeu în Bruce și în oamenii săi.

Alexander nu zise nimic. În vreme ce soarele revărsa o lumină aurie asupra taberei imense, ochii lui se abătură către meterezele năruite ale castelului Edinburgh. În ciuda stării jalnice a locului, inima îi cânta de bucuria de a se afla din nou pe aceste meleaguri unde fusese cândva stăpân peste moșii bogate și membru al unei frății războinice.

Capitolul 46

BANNOCK, SCOȚIA
1314

Trupa lui Robert se înghesuia printre copacii de la marginea New Park. Rezervația de vânătoare înființată cu ani în urmă de regele Alexander și alcătuită din păduri spațioase și câmp deschis se afla la două mile mai la sud de castelul Stirling. Înaintea lor terenul cobora către râul Bannock, o apă largă străbătută de drumul construit de romani către Edinburgh. Aflat la depărtare de jumătate de milă, râul era o panglică aurie ce strălucea în soarele după-amiezii târzii. Mai în josul vadului de lângă satul Bannock, roata unei mori, abia vizibilă, se învârtea încet.

Omenii erau atât de tăcuți că păsările reîncepuseră să ciripească în copaci. Toți stăteau cu ochii ațintiți asupra drumului și sudoarea le șiroia pe fețe. Era ajunul solstițiului de vară și aerul era sufocant până și sub bolta răcoroasă. Insecte roiau în razele cețoase de soare care se strecurau pieziș printre ramuri, răsfrângându-se din vârfurile lăncilor și din coifuri.

Robert, călare pe un armăsar sur rotat, redeveni atent când Angus MacDonald îi înmână burduful cu apă. Plăcuțele de oțel de pe mănuși i se îndoiră când îl apucă. Apa de izvor îi scăldă gâtlejul uscat. Era o zi fără vin și fără altă hrană decât pâine: posteau cu toții în ajunul sărbătorii Sfântului Ioan Botezătorul. În timp ce îi trecea din nou burduful lui Angus, securea pe care i-o dăruise Christiana i se clătină la șold. Robert desprinse arma din chinga de piele care i-o prindea la centură, în partea opusă spadei. O învârti leneș în mână, cântărindu-i greutatea și făcând lama să scânteieze în soare. Pe mânerul neted și pe tăișul de oțel se vedeau zgârieturi. Se întrebă în al cui sânge fusese botezată.

Cu o zi înainte, în timp ce el își muta trupele din tabăra de la Torwood, Christiana se retrăsese în siguranța unui deal din apropiere, alături de alte femei și de însoțitorii armatei. Luaseră cu ei și proviziile, deși rezervele de grâne și carne menite trupelor se aflau sub pază în apropiere, la mănăstirea Cambuskenneth. Robert și căpeteniile sale ocupaseră poziții în New Park. Împărțiți în patru companii, fiecare a câte o mie cinci sute de bărbați, majoritatea pedestrași înarmați cu sulițe lungi de trei metri și jumătate, se răsfiraseră în pădure, gata de retragere.

Mai departe spre nord, în umbra bisericii St Ninian, se afla Thomas Randolph, în fruntea avangardei compuse din oameni de pe domeniul său din Moray. Tânărul Walter Stewart și vărul său, James Douglas, dețineau comanda comună a celei de a doua oști, compuse din oameni de pe moșiile lui Douglas și de pe domeniile Intendentului, Renfrew, Butte și Kyle Stewart. Cea de-a treia, nu departe de poziția lui Robert, era condusă de fratele său, Edward, alături de care se afla mareșalul Robert Keith cu cinci sute de soldați din cavaleria ușoară. Robert însuși comanda ariergarda compusă din numeroși cavaleri din Carrick, cărora li se alăturaseră oameni din insule conduși de Angus MacDonald și oameni din Lennox comandați de contele Malcolm.

Spre vest terenul se ridica alcătuind dealuri și mlaștini. La nord și la est se întindea o câmpie mlăștinoasă cunoscută drept Pows: un labirint de pâraie și băltoace alimentate de maree, mărginit de meandrele largi ale râului Forth. Asta nu le lăsa englezilor decât două rute pe care să încerce să ajungă la castelul Stirling: drumul roman ce trecea prin New Park sau un

drum mai lung și mai ocolit, mărginit de ogoare, ce ducea până la biserica St Ninian. Cel mai probabil oastea lui Robert avea să fie cea dintâi care să înfrunte armata ce urma să-și arate capul monstruos pe drumul acela luminat de soare dintr-o clipă într-alta.

Ceva mai devreme în acea zi îl trimisese pe James Douglas în recunoaștere, pentru a afla cum înainta inamicul și câți soldați avea. James se întorsese cu câteva ore în urmă, cu un aer sumbru. Între patru ochi îi descrisese lui Robert oastea imensă ce se apropia de ei, umplând drumul preț de mile întregi până ce întregul orizont păruse o pădure mișcătoare de lănci și stindarde. Tulburat de aceste vești, Robert îi poruncise tânărului să le păstreze pentru sine, nevrând să semene panica în rândul oamenilor săi.

În timp ce răsucea securea în mâini, mișcându-și mușchii umerilor amorțiți sub greutatea cămășii de zale, Robert privi în lungul drumului. Terenul neted aflat de o parte și de alta era înșelător. Oamenii săi își petrecuseră după-amiaza zilei trecute săpând zeci de mici gropi, care acum erau presărate pretutindeni, fiecare având în ea o țepușă ascuțită și fiind acoperită cu frunze și crenguțe. Aceste curse care puteau răni serios caii și oamenii aveau să împiedice oastea engleză să se răsfire ca să lanseze șarjele ei ucigașe de cavalerie, ținând-o adunată laolaltă într-o coloană strânsă ce avea să înainteze drept în brațele lui. El și oamenii săi aveau să conducă un atac fulgerător, provocând cât mai multe pagube cu putință înainte să se retragă spre nord. Își întinsese cursa. Acum trebuia să-i atragă în ea.

Robert își încleștă mai tare mâna pe secure la auzul bubuitului îndepărtat, dar inconfundabil, de copite, ca bătăile de inimă ale pământului.

DRUMUL CĂTRE STIRLING, SCOȚIA
1314

Tropotul monoton al numeroaselor copite și zăngănitul frâielor se împletea cu fornăitul cailor și cu murmurele bărbaților. Praful drumului se ridica în nori galbeni, sufocanți. Începutul verii fusese secetos și nu mai plouase de zile întregi. Praful acoperea

valtrapurile de mătase ale armăsarilor și tunicile și mantiile oamenilor, se aduna în verigile cămășilor de zale și pudra plăcuțele de oțel ale apărătoarelor de gambe și brațe și coifurile cu panaș. Caii făceau spume la gură în jurul zăbalelor. Humphrey știa că animalele trebuiau adăpate cât de curând. Privi la stânga și la dreapta, sperând să vadă vreun pârâu, dar hățișul încâlcit se continua până departe, o bezną înfrunzită în care nu deslușea nimic.

Avangarda pătrunsese de dimineață în străvechea Torwood, urmând drumul roman dinspre Edinburgh, ruta folosită de Edward Craci-Lungi cu șaisprezece ani mai înainte, când mărșăluise spre Falkirk ca să-i înfrunte pe scoțieni. Humphrey își amintea bine acel drum când călărise în suita tatălui său. Atunci domnise altă atmosferă: cavalerii fuseseră însuflețiți de o hotărâre sumbră de a-i pedepsi pe scoțieni în frunte cu căpetenia lor, William Wallace, care îi umilise atât de crunt pe câmpia Stirling. Hotărârea aceea nu pierise, dar în veteranii ca el era acum temperată de precauție. Ultimii câțiva ani îi învățaseră să nu-și subestimeze dușmanul. Încordarea tot mai mare era sporită de căldura sufocantă și de aerul apăsător al acestor păduri nesfârșite. Acesta era terenul preferat al scoțienilor, o zonă perfectă pentru o ambuscadă. Zborul unei păsări sub bolta pădurii făcea capetele să se întoarcă și mâinile să se ducă la spade. Dar nu toți cei din avangardă erau la fel de prudenți.

Cu puțin timp în urmă, grosul armatei, sub conducerea lui Robert Clifford și Henry Beaumont, părăsise drumul apucând pe o altă cale către Stirling, așa cum decisese sfatul de război condus de rege. Cele două forțe aveau să formeze un clește, apropiindu-se de castel din două direcții diferite. Regele Edward îi acordase lui Beaumont titlul de conte de Buchan și îi promisese că putea pretinde moșiile scoțiene dacă ieșea victorios, ceea ce le lăsase unora impresia că războiul era un soi de întrecere. O întrecere pe care Gilbert de Clare părea decis s-o câștige.

Contele forțase avangarda să mărșăluiască din greu toată după-amiaza, lăsând ariergarda comandată de rege la multe mile în urmă, iar coloanele de pedestrași și convoiul cu bagaje încă și mai în urmă, către Falkirk. Capul formidabilului șarpe pe care îl alcătuiseră se desprinsese de trup și acum era izolat.

Humphrey încercase să le explice lui Gloucester și tinerilor lui tovarăși pericolul în care se aflau, dar Gilbert, ai cărui oameni erau mai numeroși decât ai lui Humphrey, refuzase să reducă viteza, spunând că termenul final până la care englezii trebuiau să elibereze Stirlingul era a doua zi și că nu mai aveau timp. Când Humphrey îi amintise că regele le încredințase comanda amândurora, Guy îi replicase cu obrăznicie că asta fusese doar o concesie. Regele voia sânge proaspăt în campanie și oameni de încredere în fruntea ei. Furios, dar nedorind să înjumătățească forțele când erau atât de vulnerabili, Humphrey cedase și îi permisese contelui să își continue drumul.

Înaintea lui se auziră glasuri de bărbați și copacii începură să se rărească. Humphrey scrută cu ochi mijiți razele orbitoare ce pătrundeau printre crengi. Pădurea făcu loc unor câmpii întrerupte ici colo de întinderi înnegrite unde recoltele fuseseră arse. Nu se vedea nici urmă de om sau vită. Obișnuiți cu asemenea distrugeri de când trecuseră granița, oamenii nu comentară. Ceva mai departe drumul cobora către un curs larg de apă, dincolo de care începea să urce din nou, dispărând iarăși în pădure. Deodată unul dintre bărbații aflați în față scoase un strigăt. Humphrey se ridică repede în scări, dornic să vadă ce îi alarmase. Soarele îi intră în ochi. Își duse palma streașină la ochi. Acolo, în umbra copacilor din depărtare de vedeau siluete, sute de siluete. Era greu să-ți dai seama din pricina distanței și a soarelui, dar păreau să se împrăștie.

Gilbert în mod sigur asta credea, căci lăsă să-i scape un chiot de încântare:

— Scoțienii! Scoțienii! Fug! Pe ei!

Smulgându-și lancea din mâinile scutierului, contele de Gloucester își îndemnă armăsarul de-a lungul drumului, urmat de oamenii săi, printre care și Henry de Bohun.

Humphrey strigă un avertisment, dar larma copitelor îl acoperi. Lăsând să-i scape un blestem, își coborî viziera și își scoase spada din teacă.

— Cu mine! răcni el către cavalerii și scutierii săi, izbind cu putere coastele calului cu călcâiele.

În timp ce șarja alături de restul avangardei prin praful ce se ridica, iar din coif îi ricoșau pietricele azvârlite de copitele armăsarilor aflați în fața sa, Humphrey nu scăpă din ochi siluetele de sub copaci. În fruntea tuturor de afla un bărbat pe

un cal sur. Întrezări o străfulgerare roșie pe tunica galbenă a acestuia și strălucirea aurie a unei coroane puse peste coif.

„Robert!”

BISERICA ST NINIAN, SCOȚIA
1314

Turnurile bisericii St Ninian se înălțau deasupra giulgiului verde al pădurii și pereții ei de piatră se îmbujorau în lumina soarelui. Cei o mie cinci sute de oameni din trupa lui Thomas Randolph stăteau pe iarbă în umbra răcoroasă. Ceva mai devreme toți fuseseră gata de luptă, cu sulițele în mâini și coifurile pe cap, dar, pe măsură ce ziua trecea, căldura și așteptarea își ceruseră prețul. Acum cei mai mulți dintre ei își scoseseră coifurile și puseseră deoparte sulițele. Unii stăteau de vorbă, iar alții moțăiau.

Thomas Randolph se sprijini de zidul jos ce înconjura cimitirul bisericii și mai luă o gură de apă din burduf. Albine zumzăiau în iarba înaltă ce crescuse de o parte și de alta a cărării către biserică. În fața lui terenul cobora, formând o pajiște lată, presărată cu orhidee trandafirii. Dincolo de ea se înălța pădurea. Căldura vălurea printre copaci distorsionând aerul. Plimbând apa prin gură, Thomas privi peste umăr către oamenii ce se odihneau. Îi auzise pe unii dintre ei spunând că englezii nu aveau să-și facă apariția și că, dac-o făceau, forțele regelui aveau să fie cele care vor da piept cu ei. Deși era mândru să fie comandantul uneia dintre trupele regelui, Thomas nu-și putea alunga nerăbdarea, căci era dornic să ia parte la luptă alături de unchiul său. Victoria de la Edinburgh îl făcuse să simtă gustul faimei și nu voia ca aceasta să pălească dinaintea triumfului altora.

De undeva din pădurile dinspre sud se ridică un sunet, ca un soi de urale. Thomas se desprinse de zid și ascultă încruntat, dincolo de zumzetul albinelor și de conversațiile murmurate ale oamenilor săi.

— Liniște! zise el tăios, răsucindu-se către cei aflați mai aproape.

Deodată cerul de deasupra pădurii se întunecă. Aerul fu umplut de cârâitul aspru al unui cârd imens de ciori ce trecu în

zbor pe deasupra. Oamenii încetară să mai vorbească, privind păsările ce umpleau văzduhul. Câțiva își făcură cruce în fața acestui semn de rău augur. După ce păsările dispărură, Thomas auzi alte zgomote: strigăte îndepărtate și zăngănitul stins al armelor. Tocmai se întorcea să-și alerteze oamenii când două siluete năvăliră din desișuri și străbătură poiana în goană. Erau iscoadele pe care le trimisese să stea de veghe mai în josul drumului.

— Domnule! gâfâi unul urcând panta în fugă. Englezii!

De partea cealaltă a pajiștii, dintre copaci răsări o trupă călare, de cinci sute de oameni sau chiar mai mulți.

Thomas azvârli burduful cu apă și începu să strige ordine către oamenii săi, care săriră în picioare apucând sulițele și punându-și coifurile. Cu iuțeală, cu ochii măriți, dar cu hotărâre, alcătuiră formațiile pentru care se antrenaseră zi de zi în ultimele cinci luni.

Acolo unde mai înainte oamenii stătuseră risipiți în iarbă, la umbra bisericii, apăru o semilună imensă, compusă din șase rânduri de bărbați cu sulițe de trei metri și jumătate duse pe umăr și ținute cu ambele mâini pentru a fi manevrate mai eficient, putând să împungă sau să fandeze la nevoie. Asemenea formațiuni, numite schiltroame, fuseseră folosite de William Wallace la Falkirk, dar, spre deosebire de inelele staționare ale lui Wallace, schiltromul lui Randolph era o muchie mobilă de vârfuri ucigașe de fier, în stare să înainteze în forma ei de semilună și să se închidă în cerc ca să se apere.

La ordinul lui Thomas cei o mie cinci sute de oameni porniră să înainteze ca unul singur în josul pantei, în întâmpinarea cavaleriei deasupra căreia fâlfâiau stindardele lui Robert Clifford și Henry de Beaumont.

BANNOCK, SCOȚIA
1314

Robert, care le striga oamenilor săi să se alinieze printre copaci, văzu avangarda engleză rupându-se. Desprinzându-se de grosul oștii, un pâlc de bărbați se repezi la atac de-a lungul drumului, cu lăncile ridicate. Se năpustiră prin vadul Bannockului cu copitele armăsarilor ridicând jerbe de apă care

scânteiau în lumina soarelui. Erau la o jumătate de milă, dar înaintau repede, caii lor puternici părând să înghită distanța. În timp ce aceștia își îmboldeau armăsarii, făcându-i să urce drumul, își dădu seama că nu aveau să cadă în capcanele lui. În loc să formeze un șir lung, așa cum se așteptase, se apropiau într-o coloană fragmentată, dezordonată. Nu conta. Și așa tot aveau să se repeadă în sulițele trupei lui.

Îmboldindu-și armăsarul sur pe lângă semiluna de oameni ce se forma cu iuțeală, Robert îi conduse afară dintre copaci în formație de schiltrom, cu sulițele întinse, gata să spulbere atacul cavalerilor. Răcni, spunându-le că puterea Sfântului Gheorghe era în brațele lor și că Dumnezeu îi binecuvânta. Angus MacDonald și alți cincizeci de călăreți, printre care Malcolm de Lennox, Nes și Cormac, ieșiseră alături de regele lor din adăpostul pădurii, înălțându-și scuturile și scoțând spade, ghioage și ciocane de luptă. Copitele cavaleriei engleze ce se apropia erau un duruit sălbatic care umplea aerul. Din gâturi țâșniră strigăte de luptă. Lăncile fură coborâte, gata de impact.

— Maiestate!

Robert, care își încuraja trupele, se răsuci în șa auzind strigătul lui MacDonald. Lordul de Islay arăta cu degetul către drum. Un cavaler se desprinsese de ceilalți și gonea în susul malului ierbos, către el. Robert întrezări o fâlfâire de mătase albastră: era mantia bărbatului ce se repezea la el cu lancea coborâtă. Instinctul preluă comanda, turnându-i foc în vine. Înfigându-și pintenii în coastele calului, Robert sili animalul să se repeadă în josul pantei, către cavalerul ce-l ataca. În mână încă mai ținea securea primită de la Christiana. Strânse mai tare mânerul. Câțiva dintre oamenii săi strigau de spaimă sau ca să-l prevină. Nu-i luă în seamă.

Regele Scoției și cavalerul englez se ciocniră pe panta dealului într-un iureș de membre și metal. Cavalerul își repezi lancea către Robert. În ultima clipă, acesta se abătu din drum, evitând traiectoria ei ucigașă. Vârful de fier trecu pe lângă el, ratându-l cu numai câțiva centimetri. În aceeași clipă, el se ridică în scări. Cu un urlet ieșit din rărunchi Robert lovi cu securea, țintind capul cavalerului. Tăișul Insulelor izbi cu asemenea forță, încât pătrunse prin coif, prin gluga căptușită și prin craniul de dedesubt, până în creier. Robert simți o smucitură în braț și ceva cedând, apoi își continuă goana, purtat

mai departe de viteza atacului înainte să poată întoarce calul. Ținea în mână o bucată ruptă de coadă. Lama securii dispăruse, îngropată în craniul adversarului său.

În spatele lui se ridicară urale zgomotoase, care făcură un cârd de ciori să se împrăștie pe cerul de deasupra pădurii. Întorcându-se, Robert zări cavalerul prăbușit în iarbă. Calul acestuia fugise. Ceilalți englezi își încetiniseră înaintarea la vederea tovarășului lor căzut. Îndemnându-și calul din nou în susul pantei, Robert zări șase lei aurii pe mantia albastră a bărbatului. Simți că îngheață. Capul acestuia se crăpase ca o nucă, fața îi fusese spintecată și din ea se ițea obscen un ciot de lemn. Lama se întrevedea scânteind în mocirla cenușie a creierului. Deși chipul era distrus, Robert știu imediat că nu era Humphrey. Copleșit de o ușurare neașteptată, își mână calul înapoi către oamenii săi care îl aclamau, trăgându-și spada din mers.

Strigându-le să păstreze ordinea, îi conduse în goană în josul dealului, către avangarda engleză care șovăia și pe care șarja impetuoasă a cavalerilor ei o transformase într-o ceată dezordonată.

Majoritatea englezilor din fruntea oștii erau îmbrăcați în tunici aurii cu trei „V”-uri roșii, răsturnate, blazonul contelui de Gloucester. Contele era vizibil printre ei, cu coiful împodobit cu un mănunchi de pene de gâscă vopsite în roșu. Țipa, îndemnându-și oamenii să se alinieze și să îi atace pe scoțienii ce se apropiau. În spatele lui restul avangardei călărea în ajutorul camarazilor săi.

Cea dintâi ciocnire fu brutală. Robert și cei cincizeci de călăreți ai săi se izbiră de primele rânduri de cavaleri. Robert lovi cu spada gâtul unui cal ce se cabra, stropindu-se pe sine și pe călăreț cu un jet de sânge fierbinte. Cavalerul dădu drumul lăncii, dar își ridică scutul, parând lovitura lui Robert. Lama de oțel izbi scutul de lemn cu un trosnet sonor. Calul, cu sângele țâșnind din rană, se prăbuși și cavalerul căzu cu capul înainte. Își ridică instinctiv mâna liberă, dar aceasta nu-l putu apăra de spada lui Robert, care îi reteză gâtul.

În apropiere, Malcolm de Lennox, cu trandafirii roșii de pe tunică scânteind în lumina soarelui, se ciocni cu un alt cavaler de-al lui Gloucester. Prinzând de căpăstru calul adversarului său, Malcolm îl trase mai aproape și înfipse spada în coastele omului.

Cavalerul se îndoi de mijloc, vomitând sânge prin deschizătura coifului. Alături de ei, un cavaler englez urlă de furie, retezându-i capul unuia dintre oamenii lui Malcolm. Angus MacDonald își croia drum prin primele rânduri ale dușmanului. Doborî doi scutieri, îndepărtă lancea unui cavaler cu o lovitură de scut, apoi îl izbi zdravăn cu spada în cap. Coiful acestuia se strâmbă și marginile vizierei îi striviră șaua nasului. Încercă să-și scoată calul din încăierare, dar animalul fu doborât de lăncierii din schiltromul regelui, care tocmai dădeau năvală.

Caii se ridicară în două picioare, lovind cu copitele oamenii din fața lor. Alții își mușcară atacatorii. Un animal se cabră atât de violent, încât îl azvârli pe sulițașul care îl lovise peste cei doi bărbați dinapoia lui, doborându-i pe tustrei. Alți cavaleri englezi intrau în luptă, dar forța atacului se diminuase și caii lor erau încetiniți din pricina oboselii, după ce mărșăluiseră toată ziua. Câțiva încercară să formeze un șir și să atace flancurile semilunii de sulițași, dar părăsind drumul se pomeniră pradă gropilor ascunse săpate de scoțieni. Caii nechezară jalnic călcând în gropi, unde sulițele le străpunseră copitele, betegindu-i pe loc.

Printre copacii din New Park răsună un urlet ce creștea în intensitate. Avangarda încolțită a englezilor se răsuci și se holbă îngrozită la vederea sutelor și sutelor de sulițași ce se revărsau din pădure. Îi conduceau patruzeci de călăreți. În fruntea lor, cu spada trasă, gonea Edward Bruce.

Gilbert de Clare fusese doborât de pe cal și lupta cu furie pe jos. Un cerc de sulițași scoțieni se strânse în jurul contelui, dar acesta nu avu ce alege de ei, azvârlindu-le în lături sulițele cu lovituri de spadă și înfigând-o cu sălbăticie în gâturile și coapsele neapărate de armură. Zărind noua oaste venită în ajutorul regelui, își înfipse spada în fața tânărului dinaintea sa, apoi se răsuci și își croi drum prin înghesuială. Însoțitorii săi îl urmară, apărându-i spatele în timp ce acesta apuca de frâu un cal fără călăreț. Își înfipse cizma de zale în scară, se săltă în șa și, dându-i pinteni animalului, își deschise drum prin mulțime.

Humphrey le strigă celorlalți să se retragă și își mână armăsarul în afara pericolului, respingând câțiva sulițași ce se repeziseră la el. Mulți englezi făceau la fel, aceia care se puteau desprinde din luptă rupând-o la goană pe drum în direcția de unde veniseră. Văzând avangarda care se împrăștia, refugiindu-se dincolo de râul Bannock, scoțienii izbucniră în urale și dădură

s-o urmeze, dar Robert, respirând greu și scăldat în sudoare, răcni la ei să stea locului. Văzuse prea mulți oameni atacând orbește o armată pusă pe fugă numai ca să se pomenească izolați și măcelăriți.

Praful drumului era încleiat de sânge, iar solul din jur presărat cu cadavre de cai și oameni. Robert își șterse sudoarea din ochi calculând rapid. Pierduse poate vreo douăzeci de oameni, deși mulți alții erau răniți, unii chiar rău judecând după țipetele și gemetele pe care le scoteau când camarazii lor încercau să-i ajute. Englezii însă suferiseră pagube mult mai grave. Privind în jur, Robert numără mai bine de șaizeci de morți sau răniți, majoritatea purtând culorile Caselor Gloucester și Hereford. Le porunci lui Angus MacDonald și lui Malcolm de Lennox să îi ia prizonieri pe cei rămași în viață și se întoarse către fratele său care se apropia călare.

Edward clătină din cap, zâmbind larg în timp ce își oprea calul alături de fratele său.

— Mie nu mi-ai mai lăsat nimic.

— O să mai fie, zise Robert între două guri de aer, cu gândul la oastea pe care i-o descrisese James Douglas.

Privi în urma cavalerilor fugari care traversaseră râul Bannock și dispăreau deja în umbra Torwoodului. Deși fețele le erau acoperite de coifuri, era sigur că Humphrey de Bohun se afla printre ei. Se întrebă ce naiba fusese în mintea contelui. I se părea de neconceput ca Humphrey să fi condus un atac atât de dezordonat.

— La fel de bine puteau să ni se fi aruncat direct în sulițe, murmură el.

— Maiestate!

Robert se răsuci și-l văzu pe Cormac apropiindu-se. De pe securea fratelui său adoptiv picura sânge și calul îi fornăia agitat. Însoțea un alt călăreț a cărui tunică plină de sânge era împodobită cu trei stele albe. Era Thomas Randolph.

Chipul contelui era îmbujorat și sudoarea îi șiroia pe obraji, dar zâmbea larg.

— Maiestate, am învins oastea lui Robert Clifford! Au încercat să vină prin St Ninian, dar oamenii mei i-au pus pe fugă!

Cormac zâmbea și el. Aflând despre victorie, Malcolm și Angus se apropiau călare, strigând deja întrebări, atât de încântați că nu le venea să creadă.

Undeva în Robert o flacără se trezi la viață, dar el își păstră calmul, nevrând s-o lase să se dezlănțuie. Nu se terminase. Nu încă.

— Adunați prizonierii și vedeți de răniți! le spuse oamenilor lor. Așezăm tabăra aici.

Capitolul 47

SCOȚIA, LÂNGĂ STIRLING
1314

Era târziu când grosul armatei engleze traversă râul Bannock. Iscoadele trimise în sud din oastea lui Clifford, învinsă de sulițele oamenilor lui Thomas Randolph, îl preveniseră pe regele Edward că scoțienii ocupaseră New Park și că nu aveau să poată trece apa pe drumul roman. La auzul veștii, imensa coloană de oameni conduși de rege și de ariergarda sa ieși de pe drum, pornind pe câmp deschis pe urma dârei de copite lăsată de cavalerii lui Clifford și Beaumont. Șiruri nesfârșite de pedestrași epuizați șchiopătau în urma lor, urmate de convoiul cu bagaje, în hurducăitul roților a două sute de căruțe.

La est de vad, râul Bannock șerpuia printr-un defileu împădurit, încadrat de râpe, pe alocuri abrupte ca niște faleze, cu copaci și tufe agățându-se de pantele lor noroioase. Din deschiderea defileului cărarea cobora către albia lată a râului. Armăsarii puternici ai lui Clifford înaintaseră cu ușurință prin apele acestuia, dar pentru miile de pedestrași asta era o provocare, ca să nu mai pomenim de căruțele cu provizii. Se făcu o oprire și oamenii fură trimiși după materiale cu care să podească râul. Reveniră unul câte unul aducând cu ei uși și scânduri din acoperiș, luate de la casele așezării alăturate, Bannock, în timp ce apusul învăluia ținutul într-o pâclă sângerie.

Odată trecuți dincolo de apă, un pâlc de copaci făcu loc unei câmpii largi, umbrite într-o parte de un povârniș a cărui culme era învăluită în bezna pădurii din New Park. Către nord-vest castelul Stirling se zărea acum pe culmea lui stâncoasă. Pentru englezi ținta lor era chinuitor de aproape, dar erau despărțiți de ea de apele unui alt râu, Pelstream. În amurgul zilei de dinaintea

solstițiului de vară, câmpia netedă, presărată cu tufe aromate de iarbă-neagră, părea un loc numai bun să așezi tabăra, dar traversând-o cavaleria descoperi în curând că iarba aceea înaltă ascundea un labirint de pârâiașe și băltoace ce se întindea până la apele late ale Forthului, care se zărea înspre nord ca o panglică argintie, șerpuită. Oamenii se poticneau prin acest labirint, blestemând când pământul le ceda pe neașteptate sub picioare și lovind neputincioși țânțarii ce roiau în jur. Aici îi găsi în cele din urmă avangarda.

Gilbert de Clare și Humphrey de Bohun își îndemnară caii obosiți prin mulțimea care încerca să așeze tabăra. Copitele cailor transformau turba moale într-un soi de terci negru. Oamenii se opriră din treabă, stăruind cu privirile asupra mantiilor și valtrapurilor îmbibate de sânge ale cavalerilor din avangardă ce treceau printre ei. Câțiva se clătinau în șei, răniți, și scutierii le conduceau caii de căpăstru. Humphrey și ceilalți ignorară privirile neliniștite și întrebătoare ale oamenilor, șerpuind prin labirintul chinuitor al pâraielor către suita regelui, al cărei loc era însemnat de stindardul regal.

Contele de Gloucester călărea într-o tăcere mohorâtă, pe un cal cu câteva palme mai scund decât magnificul său armăsar andaluz, mort pe drumul de lângă vad. Humphrey tăcea și el. Pe parcursul ultimelor câteva mile îl cuprinsese o furie rece față de acțiunile tovarășului său de comandă, a cărui nesăbuință provocase moartea multora dintre oamenii lor, inclusiv a propriului său nepot. Vederea armatei înghesuite în această mlaștină infestată de țânțari nu îi îmbunătăți cu nimic dispoziția. Pedestrașii erau epuizați, cavaleria demoralizată, iar gândul unei nopți inconfortabile după o zi lungă de marș îi descuraja pe toți. Privind peste umăr către copacii îndepărtați din susul povârnișului, Humphrey se gândi la Robert și la strategia pe care căpetenia rebelilor o preferase în ultimii ani. Dacă scoțienii aveau să-i atace în acea noapte, englezii erau la ananghie.

În jurul regelui și a cavalerilor săi erau adunați baronii, printre care Aymer de Valence, Richard de Burgh și Ralph de Monthermer. Era limpede că țineau sfat. Torțe înfipte în pământ îi luminau din spate. Când avangarda se apropie, Ralph, care stătea la marginea cercului, fu cel dintâi care îi zări.

În timp ce înainta să-i salute, expresia lui se schimbă din ușurare în șoc.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el îndreptându-se spre Humphrey.

— Forțele lui Bruce ne-au respins lângă vad.

— Dumnezeule! Cum?

— Întreabă-ți fiul vitreg!

La auzul remarcii tăioase a lui Humphrey, Gilbert de Clare sări jos din șa. Își scosese coiful și fața îi era schimonosită de mânie.

— Poate am fi câștigat dacă nu te-ai fi ținut în urmă ca un laș!

Humphrey simți furia copleșindu-l și amuțindu-i prudența.

— Dobitoc nefolositor! gâfâi el pornind către Gloucester și ducând din mers mâna la spadă.

Îl opri Ralph, care îi puse palma pe piept.

— Ușurel, prietene!

Cu un efort, Humphrey își potoli furia. Învinuirile și pedepsele nu-și aveau rostul acum. Avea să fie timp pentru asta mai târziu. Descleștându-și mâna de pe mânerul spadei, Humphrey îl țintui pe Gloucester cu degetul.

— Ține minte numai că sângele nepotului meu, al tuturor oamenilor noștri, e pe mâinile tale!

— Ce dracu' s-a întâmplat?

Vocea aspră îi aparținea lui Aymer de Valence, care se desprinsese din anturajul regelui și se apropia de ei. Cizmele și pantalonii săi de zale erau acoperiți de noroi. La fel și apărătoarele de gambe. Oamenii din avangardă descălecau, ajutându-și tovarășii răniți, strigând să li se aducă apă sau vin.

Aymer și Ralph ascultară cu buzele strânse cât timp Humphrey le povesti încăierarea cu glas monoton.

— Sir Robert și sir Henry au suferit și ei pierderi, zise Ralph când acesta termină.

Urmărindu-i privirea, Humphrey îl zări în apropiere pe Robert Clifford. Cavalerul vorbea cu Henry Beaumont. Pe frunte avea o tăietură din care sângele i se prelingea pe obraz. Din când în când îl ștergea cu brațul. Și el era înconjurat de răniți, întinși pe pături și asistați de servitori și preoți.

— Optzeci de morți, zise Ralph. Opt erau cavaleri.

Aymer se răsuci și scuipă.

— Blestemat să fie Bruce cu potăile lui cu tot!

— Noaptea nu s-a terminat, le reaminti Ralph. David de Atholl ar trebui să fi ajuns deja. Înainte să se crape de ziuă victoria scoțienilor o să capete un gust amar.

După o clipă Humphrey încuviință.

— Ce are de gând să facă regele?

— În zori îi atacăm cu toate forțele, răspunse Aymer. Javrele o să simtă gustul spadelor noastre!

Făcu semn din cap către oamenii adunați în cerc în jurul stindardului regal.

— Haide! O să vrea să-ți audă raportul.

Privind în jur, Humphrey își dădu seama că Gilbert de Clare pornise deja către locul unde stătea regele. Scrâșni din dinți. Să fie afurisit dacă avea să-l lase să se folosească de el ca de un țap ispășitor! Dându-și calul epuizat în grija lui Hugh, Humphrey porni către rege pe terenul accidentat, împreună cu Aymer și Ralph. În timp ce se apropia, un pedestraș purtând crucea Sfântului Gheorghe se desprinse de la marginea adunării ducând o găleată. În graba sa omul fu cât pe ce să îl dărâme pe Aymer de Valence.

— Vezi pe unde umbli, dobitocule! mârâi contele.

În timp ce bărbatul murmura o scuză, Humphrey îi întrezări fața bărboasă în lumina unei torțe. Având impresia că o mai văzuse, se opri și privi în urma bărbatului care se îndepărta zorit. Humphrey dădu să îl urmeze, dornic să-i vadă mai bine chipul, convins că îl știa de undeva.

— Humphrey!

Strigat de Ralph, Humphrey se întoarse și văzu că regele se ridicase și privea spre el, cu Gloucester alături. Își continuă drumul. Înainte să ajungă lângă Edward mai privi o dată peste umăr, încruntat, dar pedestrașul dispăruse înghițit de marea masă de oameni și cai ce acopereau câmpia de dincolo de râul Bannock.

NEW PARK, SCOȚIA
1314

Căpeteniile scoțiene se adunară într-o poiană întunecată. Cercul de cer de deasupra lor era încă luminos, în ciuda orei târzii. Domnea o atmosferă de încântare amestecată cu încordare. Oamenii discutau entuziasmați, unii întinzându-se să-l bată pe umăr pe Thomas Randolph și să-l laude pentru victoria repurtată împotriva trupelor lui Clifford, alții clătinând din cap cu

admirație în timp ce ascultau povestea duelului eroic dintre regele lor și un cavaler englez. Armele celor care participaseră la luptă fuseseră curățate, rănile le fuseseră bandajate, dar mirosul coclit al sângelui dușman impregnat în tunici și zale se simțea în aerul nopții.

Căpeteniilor războinice li se alăturaseră trei clerici de rang înalt. William Lamberton stătea alături de episcopul abației Arbroath și de abatele Maurice din Inchaffray, care, cu ani în urmă, îl ajutase pe Robert pe timpul retragerii sale prin sălbăticie de-a lungul vechiului drum de pelerinaj către altarul Sfântului Fillan.

Robert stătea dinaintea lor. Își scosese coiful și gluga de zale. Acum nu mai purta pe cap decât coroana sa de aur. Ridică mâna și zumzetul vocilor conteni, iar privirile tuturor se întoarseră spre el.

— Sfinția Voastră, vreți să spuneți o rugăciune pentru cei căzuți?

Lamberton începu să se roage, încredințând Domnului sufletele celor căzuți, cu vocea lui stridentă îndulcită de solemnitatea rugăciunii, și oamenii din poiană își plecară capetele. Când episcopul termină, din rândurile mulțimii se înălță câte un „amin” rostit din inimă, căci mulți dintre cei prezenți erau sfâșiați între vina și ușurarea de a fi supraviețuit unei bătălii.

— Urale pentru regele nostru care azi i-a învățat pe englezi ce-i frica! strigă Thomas Randolph.

Strigătul contelui fu urmat de aplauze sonore, ușurarea și buna dispoziție răspândindu-se în rândul trupei după rugăciune.

— Trăiască regele Robert!

Robert observă privirea pe care i-o aruncă Angus MacDonald. Lordul nu se alăturase uralelor. După ce avangarda englezilor fusese respinsă dincolo de vad, bărbatul mai vârstnic îl dojenise pentru nesăbuința de a se năpusti asupra cavalerului englez. Îi reamintise lui Robert că el era capul și inima lor. Fără el armata avea să se împrăștie. Aveau nevoie de el mai mult ca oricând. Trebuia să aibă grijă de sine. Robert îi respinsese îngrijorarea, spunând că el unul se temea mai tare de ceea ce avea să spună Christiana aflând că rupsese securea tatălui ei. În sinea lui știa însă că lordul avea dreptate. În ciuda victoriilor acestei zile, erau în pericol.

— Toți ne-am demonstrat azi curajul, zise Robert adresându-li-se oamenilor săi. I-am făcut dușmanului răni grave, răni pe care nu le va uita curând. Mai important, avem un număr de prizonieri de rang înalt.

Pentru Robert aceasta fusese adevărata răsplată a zilei. Capturarea cavalerilor englezi i-ar fi putut oferi instrumente cu care să negocieze eliberarea altor membri ai familiei sale. Această speranță fusese mereu în gândurile lui, mai ales de la eliberarea lui Mary.

— Iscoadele mele mi-au spus că grosul oștii dușmane și-a așezat tabăra în Pow. Mâine e solstițiul, ultima zi în care pot să ajungă la Stirling înainte ca sir Philip Moubray să predea castelul. Cred că vor începe să mărșăluiască de la prima geană de lumină.

— Pow? zise Gilbert de la Hay pufnind disprețuitor. Nu puteau alege loc mai prost să-și petreacă noaptea decât dacă alegeau apele Forthului.

Câțiva bărbați chicotiră.

— Ar trebui să profităm de nesăbuința lor, zise Edward Bruce răsucindu-se către Robert. Hai să-i atacăm la noapte, înainte să pornească împotriva noastră!

Thomas Randolph, Neil Campbell și alții se arătară și ei de acord.

Robert le-o tăie, dornic să le domolească nerăbdarea.

— Azi ne-am confruntat numai cu două companii. În amândouă cazurile am avut de partea noastră surpriza și poziția mai avantajoasă. Pow noaptea se va dovedi un teren la fel de nesigur și pentru ei, și pentru noi.

— Maiestate, zise Malcolm de Lennox, îți împărtășesc precauțiile, dar cred că sir Edward are dreptate. Avem o șansă să le producem pagube serioase…

Robert nu zise nimic, privindu-i pe membrii trupei sale care încuviințau cu hotărâre. Voia să-i creadă, să fie de acord cu ei. Flacăra care se trezise în el după bătălie continua să ardă. Dar el știa ceva ce ei nu știau.

— E ceva ce nu v-am spus azi… ceva ce am crezut că va provoca panică dacă se va afla.

Îi aruncă o privire lui James Douglas:

— Domnișorule James, spune-le adevărul despre ceea ce ai văzut azi!

Pe măsură ce James vorbea, descriind armata numeroasă pe care o văzuse înaintând dinspre Falkirk – mii de cavaleri, șiruri nesfârșite de pedestrași, prea mulți ca să le poți ghici numărul – oamenii din poiană amuțiră.

Robert zări privirea acuzatoare a lui Edward, care voia, în mod limpede, să știe de ce nu îi împărtășise și lui aceste vești. Îi cercetă din priviri pe ceilalți.

— Împărtășesc dorința voastră de a nimici dușmanul, dar avem doar jumătate din efectivele lor, poate chiar mai puțin. Da, azi am câștigat. Dar nu ne-am măsurat decât cu patru dintre căpeteniile lor. Regele Edward are cu el mult mai multe. Știm că sunt aici Pembroke, Gloucester, Essex și Ulster. Nu mă îndoiesc că în suita lui se află și conții de Lancaster și Warwick, Surrey și Arundel.

La auzul acestei dezvăluiri Thomas Randolph se încruntă, dar clătină din cap, nevrând să abandoneze speranța unei noi victorii.

— Sfinția sa a adus Brecbennoch-ul azi, Maiestate.

Făcu semn către episcopul de Arbroath care adusese cu el racla cu relicvele Sfântului Columba pentru a aprinde în vinele armatei scoțiene focul sfânt.

— Indiferent cât de puternice sunt forțele lor, îi avem de partea noastră pe Dumnezeu și pe Sfântul Andrei.

Edward încuviință.

— Dacă nu încercăm acum, tot va trebui să-i înfruntăm pe toți altă dată.

— Maiestate!

Auzind strigătul, cei adunați în poiană priviră în jur.

Robert îl zări pe Nes apropiindu-se de el prin desișuri. Îl urmau doi cavaleri din Carrick. Sprijineau între ei un alt bărbat. Când se apropiară, Robert văzu că tunica acestuia era scăldată în sânge și sfâșiată de-a curmezișul pieptului. Sângele lucea umed în lumina amurgului și la fel și fața crispată de durere a omului. Era unul dintre cei pe care îi lăsase să păzească proviziile de la mănăstirea Cambuskenneth.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el, traversând poiana către bărbat, urmat de Lamberton care striga cuiva să aducă apă și bandaje.

— Iertare, sire! gâfâi iscoada tresărind de durere. Am încercat să ne apărăm! Erau prea mulți!

— Cine? întrebă Robert. Englezii?

Omul clătină slab din cap.

— Scoțienii. Purtând culorile casei de Atholl. Ne-au atacat la mănăstire.

— David, murmură Robert cu inima strânsă.

— Proviziile noastre? îl întrebă pe bărbat Edward, ivit în spatele fratelui său.

— Au luat ce au putut și restul au ars. S-au dus, Maiestate!

Doi servitori pătrunseră zoriți în poiană cu apa pe care o ceruse Lamberton. Capul iscoadei căzu pe spate. Cavalerii îl întinseră cu grijă și episcopul se lăsă pe vine lângă el, punându-și cu blândețe mâna pe fruntea udă de sudoare.

Robert se întoarse cu spatele, scrâșnind din dinți. Sperase că timpul avea să domolească ura pe care i-o purta David, dar era limpede că acesta îi dorea în continuare numai răul. Era încă una dintre moștenirile nefericite ale acestui război. Privi chipurile celor ce-l înconjurau. Unde mai înainte fusese hotărâre văzu acum șoc și îndoială. Simți flacăra palidă din inima lui stingându-se. Nu cu mult în urmă stătuse într-o altă poiană din inima unei păduri, alături de acești oameni, și lăsase propria lui dorință de victorie să-i mâne pe toți la dezastru, întâmplările din pădurea Methven încă îl bântuiau. Nu avea să-și repete greșeala.

Edward păru să simtă schimbarea din el, căci se apropie.

— Maiestate, eu…

— Nu! i-o tăie Robert. S-a terminat! Nu pot să țin o armată pe câmpul de luptă dacă nu am provizii. Ne retragem spre nord imediat ce se crapă de ziuă. Moșiile lui sir Malcolm ne vor oferi adăpost și hrană pentru oameni.

Malcolm încuviință.

— Pot să păstreze Stirlingul. Deocamdată, adăugă Robert aruncându-i o privire cu înțeles fratelui său. Trebuie să recâștigăm avantajul.

Edward nu răspunse. Privea undeva dincolo de umărul lui Robert, cu o expresie de neîncredere zugrăvită pe chip.

— Ăsta nu-i…?

Robert se întoarse urmărindu-i privirea. Prin pădure se apropiau mai multe siluete, două dintre ele fiind oameni ai lui Malcolm de Lennox. Și aceștia susțineau pe cineva între ei, dar nu sprijinindu-l, ci silindu-l să meargă spre tabără, cu fețele

sumbre. Robert privi silueta captivului. Era un bărbat înalt, cu o barbă deasă și părul negru, nepieptănat. Pe braț avea legată o fâșie de pânză albă, decorată cu crucea roșie a Sfântului Gheorghe. Când grupul se apropie, ieșind din umbra copacilor, chipul bărbatului se văzu limpede. Deși era mult schimbat – noi cicatrici, șuvițe cărunte în păr, trupul lui cândva puternic acum slăbit și adus de umeri – Robert îl recunoscu. Era Alexander Seton.

Și alții se întorceau către prizonier, surprinși și mânioși.

— Trădătorule! strigă cineva.

Neil Campbell se apropie de Robert fără să-l piardă din ochi pe Alexander.

— A trecut granița sub ochii mei, Maiestate. L-am prevenit că-și riscă pielea dacă se întoarce.

— Maiestate! murmură Alexander înclinându-și capul dinaintea lui Robert.

Robert îl privi bănuitor.

— Nu-s regele tău, zise el tăios indicând fâșia de pânză de pe brațul celuilalt. I-ai jurat supunere altuia.

— Cu trupul, da. Nu și cu inima, răspunse Alexander.

Robert simți mânia deșteptându-se în el.

— Și când m-ai trădat? Când le-ai povestit dușmanilor despre planurile mele? Când ai adus lupii la ușa mea? Și asta tot numai cu trupul ai făcut-o?

Alexander își lăsă privirea în pământ. Părea să fi îndurat chinurile iadului în anii de când nu-l mai văzuse, dar Robert nu deschise ușa milei.

După câteva clipe, Alexander ridică ochii spre el.

— Ai dreptate, sire. Te-am trădat.

Privirea sa se abătu către Edward, Neil și ceilalți care făcuseră un cerc protector în jurul regelui lor.

— V-am trădat pe toți. Dar am venit să-mi repar greșeala.

Întâlni din nou privirea lui Robert.

— Întreabă-ți oamenii! Am venit în tabăra ta de bunăvoie.

Unul dintre cavalerii care-l ținea pe Alexander de braț încuviință.

— E adevărat, Maiestate. Ne-a predat arma și ne-a spus că are informații importante despre dușman.

— Ce informații? întrebă imediat Edward.

— Englezii și-au așezat tabăra la Pows.

— Asta știm și noi, zise cu asprime Neil.

Robert îi făcu semn să tacă.

— Continuă! îi porunci el lui Alexander.

— Ca să ajungă la Stirling la data convenită pentru predarea castelului, regele a fost nevoit să ne conducă în marș forțat de la graniță. Oamenii sunt deja obosiți și descurajați. Acum îi așteaptă o noapte lungă cu mici șanse de a ațipi. Mai mult, regele Edward nu pare dispus să se încreadă în unii dintre cei mai experimentați comandanți ai săi, cei care au luptat ani de zile alături de tatăl său. L-a numit pe Gilbert de Clare Conetabil alături de Humphrey de Bohun. Am văzut cu ochii mei câtă nemulțumire a provocat asta.

Robert se gândi la șarja dezordonată a englezilor din acea după-amiază. Acum înțelegea.

— Dar Lancaster și ceilalți veterani?

— Lancaster nu-i aici. A trimis oameni pentru campanie, dar nu prea mulți. Mai sunt și alții care au refuzat să vină. Warwick, Surrey, Arundel.

La auzul acestor vești, câțiva începură să vorbească între ei, din ce în ce mai entuziasmați.

Robert nu-i luă în seamă.

— Am văzut ce mare e armata lor. Nu contează cine îl slujește, oastea regelui Edward tot o depășește ca număr pe a mea.

— Cea mai mare armată din lume e inutilă fără un comandant puternic.

— William Wallace ne-a demonstrat asta la vreo două mile de-aici, când a nimicit armata engleză condusă de contele de Surrey, se arătă de acord Edward, privindu-l țintă pe Robert.

Robert strânse din fălci. Nu-l slăbi din ochi pe Alexander, încercând să citească pe chipul acestuia.

— De ce-mi spui toate astea? Ce speri să obții?

— Ți-am zis, vreau să repar ce-am stricat. Alexander șovăi. Și poate să le-o plătesc pentru Christopher, să-i răzbun moartea în mâinile lor.

— Sau poate-i o capcană, zise Neil privindu-l pe Robert. Maiestate, nu putem să avem încredere în ce spune!

Alexander nu-și desprinse privirea de Robert.

— Tot ce-am spus e adevărat, jur pe sângele vărului meu și pe viața mea, pe care ți-o încredințez de bunăvoie!

Robert îl privi pe cel care îi fusese prieten atâția ani, fiindu-i alături în primele zile când se alăturase rebeliunii și luptând alături de el. Alexander îi amintea de sine însuși. Amândoi fuseseră mânați de ambiție și mândrie și amândoi suferiseră din pricina asta, striviți de Roata Sorții. După câteva clipe îi întoarse spatele. Neil și Malcolm săriră amândoi cu vorba, dar Robert ridică mâna.

— Trebuie să mă gândesc.

Robert părăsi cercul din poiană. Porni printre copaci, lăsând în urmă tabăra cu toate întrebările și părerile celorlalți. Terenul urca ușor. Urcă odată cu el, pierdut în gânduri, ridicându-și obrazul către cer. Câteva stele licăreau palid. Vedea castelul pe pintenul lui stâncos. Aici, în acest loc, cu Stirlingul la nord și Falkirkul la sud, stătea între cea mai mare victorie a Scoției și cea mai cruntă înfrângere a ei.

Închise ochii și invocă amintirea celor morți. Se îngrămădiră în jurul lui, în întunericul minții: James Stewart și John de Atholl, cei doi bărbați care-i fuseseră ca niște tați. Christopher Seton cel mereu vesel. Lordul Donough cu ochii lui știutori și cu poveștile despre eroii de odinioară. Affraig cea cu limba mușcătoare, țesătoare a destinelor omenești. Mama lui, contesa de Carrick, o siluetă înaltă, mai ștearsă decât celelalte, dar capabilă în continuare să-i deștepte în suflet un dor nesfârșit. Năluca fugară a tatălui său. Frații săi, Niall cel credincios, Alexander cel serios și Thomas cel statornic. Apoi William Wallace, un semn deopotrivă bun și rău, aruncându-și umbra lungă tocmai de pe eșafodul din Smithfield, și, în cele din urmă, bunicul său, acel leu bătrân cu coama lui albă și ochii lui arzători.

„Voi ce-ați face?”

— Frate!

Robert se răsuci și-l zări pe Edward ieșind dintre copaci. Nu-l auzise apropiindu-se.

— Nu ești în siguranță aici, îl preveni Edward oprindu-se alături.

Robert râse scurt.

Edward zâmbi larg, clătinând din cap.

— Presupun că tocmai am zis ceva evident.

Zâmbetul i se stinse în timp ce se întorcea către castelul Stirling.

— Știu că dai vina pe mine pentru că te-am silit să vii aici, zise el pe un ton mai blând.

Robert îl privi. Vreme îndelungată Edward fusese oglinda sa, geamănul și opusul său. El mai avea o lună până să împlinească patruzeci de ani, iar Edward un an. Șuvițele cărunte ce brăzdau părul fratelui său erau și în părul lui. Oțeliți și brăzdați de cicatrici, erau copiii acestui război și-și petrecuseră jumătate din viață în această încleștare.

Edward îi înfruntă privirea.

— Adevărul, Robert, este că tu ne-ai adus aici. Tu ești cel sub al cărui steag s-au adunat oamenii noștri, cel la a cărui chemare au răspuns. Tu i-ai adus aici. Pentru ce-ai făcut-o, dacă nu pentru victorie sau măcar pentru o șansă de a lupta?

— Îl crezi pe Seton?

— Cred în tine. Cu toții credem.

După câteva clipe Robert încuviință. Întinse mâna și strânse umărul fratelui său.

Edward îi strânse brațul drept răspuns, apoi porni din nou în josul dealului.

După ce fratele său plecă, Robert simți morții înconjurându-l din nou, îndesind umbrele. Cât timp Scoția rămânea în strânsoarea dușmanului nălucile lor nu aveau să se odihnească în pace și nici el. Își aminti cuvintele pe care i le spusese James Stewart în mănăstirea St Andrews, la o zi după primul lui parlament. „Nu te poți lăsa condus de spaima de a nu pierde”.

Acum, ridicându-și ochii către cer, întrezări strălucirea vagă a lui Marte mocnind pe firmament.

Capitolul 48

SCOȚIA, LÂNGĂ STIRLING 1314

Zorii zilei solstițiului de vară se iveau dincolo de crestele cicatrizate ale dealurilor ochii și noua zi își revărsa lava luminoasă peste pajiști și mlaștini, poleind cu aur meterezele castelului și incendiind apele Forthului. Spre nord se înălța Ben

Lomond. Dincolo de cupola sa, Highland își desfășura munții până în zarea albastră.

Vălătuci de fum pluteau deasupra Stirlingului, panglici de fum se ridicau din focurile de tabără și o pală întunecată se înălța deasupra mănăstirii Cambuskenneth, care arsese toată noaptea. Sub straturile lui mișcătoare, câmpia vastă ce înconjura castelul de pe stâncă părea să se miște și ea, însuflețită de oameni și cai. Veneau ca o maree lentă, aproape douăzeci de mii cu toții, urcând panta la poalele căreia se adăpostiseră în timpul nopții. Sus, pe culme, copacii din New Park alcătuiau o mantie verde și moale, aurită de soarele ce răsărea.

În fruntea oștii se afla regele Edward, călărind pe armăsarul său de luptă bălțat în umbra stindardului stacojiu, pe care scânteiau trei lei de aur. Îl însoțeau trei mii de călăreți: baroni și cavaleri, scutieri și alți soldați de cavalerie. Printre ei se aflau nobilii englezi pe armăsarii lor de luptă înveșmântați în armuri: Humphrey de Bohun, Aymer de Valence, Gilbert de Clare, Robert Clifford, Henry Beaumont și Ralph de Monthermer, toți cu coifuri împodobite cu panașe și cu scuturile pe braț, arborând blazoanele caselor lor nobiliare.

Veniseră și nobili scoțieni ca Ingram de Umfraville, David de Atholl și tânărul John Comyn. Unii dintre cei din jurul regelui erau tineri campioni ai turnirurilor încrezători în forțele lor, ca Gilles d'Argentan, care luptase sub comanda lui Aymer de Valence la Methven. Alții erau veterani cu pielea tăbăcită ca Marmaduke Tweng, care luptase cu William Wallace pe aceste câmpii cu șapte ani în urmă și era unul dintre puținii englezi ce părăsise acea bătălie păstrându-și nu numai viața, ci și onoarea. Toți aveau lănci cu cozi de frasin lungi de patru metri și vârfuri de fier. Le țineau vertical și pe ele fâlfâiau stegulețe și favoruri, creând impresia că oastea călărea printr-o pădure.

Îi urma pedestrimea, umplând câmpia în spatele șirurilor de cai ce acoperiseră cu bălegar solul mlăștinos. Soldații erau obosiți și cu mădularele îndurerate după marșul îndelungat până aici, dar cu toate astea hotărâți, însuflețiți de rugăciunile preoților și de promisiunea comandanților lor, care le spuseseră că această zi va însemna o victorie împotriva atât de detestaților scoțieni și că aveau să se întoarcă acasă, la familiile

lor, mândri și acoperiți de onoarea dobândită pe câmpul de luptă. Erau înarmați cu sulițe și arcuri, ciomege și ciocane.

Edward și oamenii săi urcară panta, ajungând pe un teren mai ferm și mai plat. Acum caii își recăpătaseră încrederea și înaintau cu repeziciune, îndemnați de pinteni. Spre sud și est terenul cobora abrupt în defileul tăiat de râul Bannock. Înaintea lor se înălța New Park. Acum își zăriră dușmanul.

Scoțienii coborau din pădure, cu lumina scânteind în vârfurile a mii de sulițe, ca și cum dintre copaci s-ar fi revărsat o mare sclipitoare. Erau grupați în patru companii ce înaintau una după alta. Îi însoțeau câteva sute de călăreți pe cai mici și rezistenți, conduși de Robert Bruce, care călărea sub stindardul lui, leul roșu ridicat în două picioare pe un câmp aurit. Cavalerii englezi măsurară din priviri oastea ce se apropia. Mulți erau surprinși, căci nu se așteptaseră ca scoțienii să decidă să-i înfrunte în câmp deschis. Alții simțeau o satisfacție sumbră văzând numărul mic al acestor pedestrași de rând pe care ei, floarea cavaleriei engleze, aveau să-i învețe o lecție sângeroasă.

În timp ce companiile scoțiene se răsfirau pe panta dealului, alcătuind patru semiluni, Edward le studie de pe spinarea armăsarului său. Nu vrusese să vină până aici: să treacă granița și să reia războiul tatălui său. Dar, dacă tot venise, avea să le arate ce putea atât scoțienilor ce îl provocaseră la acest duel, cât și seniorilor care îl trădaseră. Mantia sa cu blazonul coroanei engleze era prinsă cu o broșă de argint în formă de cap de cerb. I-o dăduse Piers în noaptea încoronării sale. Avusese nevoie de mai bine de un an, dar în cele din urmă își înmormântase iubitul în capela de la King's Langley. Furia i se transformase într-o durere înghețată. Avea să-și amâne dorința de a se răzbuna pe oamenii aceștia până ce aveau să-i permită să se întoarcă în țară cu spada înmuiată în sânge scoțian. Avea să se întoarcă victorios, privindu-i de sus pe cei ce refuzaseră să îl urmeze până aici. Lașii n-aveau decât să fie martorii triumfului său, și mai ales odiosul său văr, Lancaster.

Înaintea sa scoțienii îngenunchează ca unul și marea de sulițe scânteietoare fu înlocuită de un val de întuneric pe măsură ce armele fură lăsate jos. Regele și oamenii săi auziră cuvintele rugăciunii purtate de vânt până la ei.

Edward râse surprins.

— Deci au îngenuncheat și-mi imploră mila?

Alături de el Aymer de Valence rânji. Alți câțiva nobili râseră și ei.

Ingram de Umfraville, fost gardian al Scoției, clătină din cap. El nu râdea.

— Cer îndurare, dar de la Dumnezeu, sire, nu de la voi, murmură el cu ochii pe șirurile compatrioților să-i îngenuncheați.

Veselia lorzilor păli.

Edward miji ochii.

— Atunci, hai să-i trimitem la El! Arcași! strigă el răsucindu-se în șa.

•

Săgețile se înfipseră în pământ în jurul scoțienilor. Aceștia rămaseră ghemuiți acolo unde îngenuncheaseră să se roage, ferindu-se de grindina de metal. Mulți nu aveau scuturi și armură, așa că, acolo unde nimeriră ținta, săgețile loviră fără milă. Bărbații se prăbușiră străpunși în gât și în umeri. Alții se ghemuiră lângă tovarășii lor morți sau pe moarte, folosindu-i drept scuturi. La ordinul lui Robert, arcașii scoțieni, mulți dintre ei purtând verdele celor din pădurea Selkirk, răspunseră tirului englezilor, dar nu erau pe măsura zecilor de arcași galezi cu arcurile lor lungi sau a celor o sută de arbaletrieri pe care regele Edward îi chemase din Bristol, și ca urmare săgețile lor zăngăniră neputincioase, ricoșând din rândurile de cavaleri înveșmântați în fier și oțel.

Urmă un nou schimb de săgeți, dar de data asta tirul englezilor era mai ușor. Sunau cornii. Privind din șaua armăsarului său, aflat la ceva depărtare de trupele lui de sulițași, Robert își dădu seama că nu toți arcașii englezi fuseseră chemați din spatele șirurilor strânse ale cavaleriei. Defileul adânc al Bannockului, aflat la stânga pozițiilor englezilor, îi silea să urce încolonați de pe câmpie, adunându-se în pâlcuri când ajungeau la loc deschis. Soseau noi și noi cavaleri, vizibili după lăncile lor, dar până când primele rânduri nu se deplasau din loc nici ei, nici pedestrimea nu aveau unde să înainteze.

Acum că grindina de săgeți se rărise, Robert știu că era șansa lui. Își ridică pumnul și un corn dădu semnalul în rândurile oștii sale, iar vocea lui profundă răsună de-a lungul culmii. La acest semn cei o mie cinci sute de scoțieni din primul schiltrom – sub comanda lui Edward Bruce – începură să înainteze.

Vârfurile sulițelor lor avansau primele, ca un zid lent de țepi ucigași, de fier. Primele două rânduri ale schiltromului mergeau umăr la umăr, fără breșe. În spatele lor se adunau alte trei șiruri strânse de bărbați înarmați cu securi și pumnale. Edward și cavalerii săi, printre care se aflau Neil Campbell și Gilbert de la Hay, călăreau în urma acestui scut de sulițe ce se răsfira înaintând către liniile engleze. Ei mențineau formația în ordine strigând comenzi și avertizând oamenii să închidă orice spărtură ivită, răcnind chemări războinice ca să-i însuflețească.

Robert își ridică din nou pumnul și din nou cornul răsună. Acum porni schiltromul condus de nepotul său, Thomas Randolph. Stârniți de victoria zilei trecute, oamenii contelui erau nerăbdători. O altă chemare și cel de-al treilea schiltrom, condus de James Douglas și Walter Stewart, îi urmă. În acea dimineață, în timp ce William Lamberton îi binecuvânta trupele, Robert făcuse câțiva cavaleri, printre care James și Walter. Verii proaspăt investiți călăreau mândri unul lângă altul în spatele șirurilor de sulițași, nerăbdători să se dovedească demni de pintenii de cavaler. Acum cele trei semiluni uriașe înaintau ca o falangă enormă, apropiindu-se fără șovăire de dușmanul care încă se mai alinia.

Schiltromul lui Robert îi rămase alături. Angus, Malcolm, Nes și Cormac erau călare lângă el și soarele le lumina obrajii între marginea coifurilor și glugile de zale. Înaintea lui așteptau oamenii din Islay, Kintyre și Lennox, cu rândurile sporite de galloglașii cu securile pregătite. În apropiere se aținea mareșalul Robert Keith cu cavaleria. Robert avea să-și păstreze trupele în rezervă, așteptând să vadă unde avea să fie nevoie de ele. Alături de el stindardul regal fusese înfipt în pământ, semnalându-i poziția și întărindu-i hotărârea.

În acea dimineață, în timp ce frângea pâinea cu oamenii săi, își lăsase deoparte toate îndoielile. Li se adresase și le vorbise despre cei opt ani de lupte ce îi conduseseră de pe Dealul Judecății până în acest loc din inima regatului lor. Le vorbise despre flacăra speranței care scânteiase slab în beznă, amenințată de vânt, dar niciodată stinsă. Le vorbise despre libertate, dragostea de căpătâi a tuturor, pentru care ei și mulți alții înaintea lor își vărsaseră sângele. Libertatea de dragul căreia Sfântul Andrei și Sfântul Toma și toți sfinții Scoției aveau să călărească alături de ei în bătălie.

Un strigăt îndepărtat străbătu câmpia. Ochii lui Robert se abătură către sursa acestuia. Văzu că un pâlc de călăreți din fruntea cavaleriei engleze se desprinse brusc din rând, îmboldindu-și caii către schiltromul fratelui său. Erau conduși de Gilbert de Clare, conte de Gloucester, care se distingea prin coiful lui cu pene roșii în fruntea unei trupe de cavaleri în veșminte aurii. Blazonului său i se alăturaseră cele ale lui Robert Clifford, Ralph de Monthermer, Comynii Roșii și David de Atholl. Nu răsunase niciun corn și atacul părea pripit și dezorganizat, în locul obișnuitei treceri de la mers la trap și apoi la galop. Era însă o șarjă a cavaleriei grele, un val ucigaș de mușchi și oase, de hotărâre și aroganță, toate învelite în tone de fier și oțel, năpustindu-se către pedestrașii ce înaintau. Goana lor făcea pământul să tremure. Lăncile până atunci înălțate fură coborâte. Robert se ridică în scări în timp ce sulițașii fratelui său se pregăteau de impact.

Zgomotul provocat de ciocnirea cavaleriei lui Gloucester cu schiltromul răsună pe tot dealul. Aerul se umplu de trosnetele sulițelor și lăncilor frânte. Oameni și cai fură spintecați, cu carnea sfârtecată, tăiată, străpunsă. Alții zburară cât colo: cavaleri smulși din șei, sulițași azvârliți peste tovarășii lor. Dar rezistară. Schiltromul nu se destrămă. Chiar când oamenii alunecau și cădeau, alții se repezeau să le ia locul, lovind călăreții și caii, presând de-a lungul rândurilor lor. Fratele său călărea îndărătul șirurilor din spate, răcnind la ei să reziste. Un cavaler în culorile roșii și aurii ale lui Gloucester aruncă în el cu un ciocan de luptă, pe deasupra rândurilor încleștate, dar Edward i se feri din cale.

Odată lăncile rupte sau lepădate, cavalerii își traseră spadele, gata să lovească în scoțienii din primele rânduri, dar se pomeniră ținuți la distanță de sulițele de trei metri și jumătate care le răneau caii. Deși câțiva reușiră să dea la o parte sulițele și să îi spintece pe cei ce le mânuiau, alți scoțieni se înghesuiau lovindu-i cu lăncile din lateral. Caii, străpunși de nenumărate sulițe, nechezau și se zbăteau. Cei prinși în înghesuiala primului rând, incapabili să se elibereze, se prăbușeau în agonie, aducându-și călăreții la nivelul scoțienilor și făcându-i o pradă ușoară pentru ghioagele cu țepi și pentru lamele curbate ale securilor.

În rândurile oștii regelui Edward cornii sunau nebunește, iar cavaleria încă nu ajunsese toată de pe câmpie. Câmpul de luptă era strâmt, nepermițând călărimii să atace cu întreaga forță a unui șir ordonat. Și mai mulți cavaleri formau rânduri, pregătindu-se să se repeadă către schiltromul lui Thomas Randolph și cel al lui James și Walter Stewart, dar pentru cei prinși în vâltoarea primei șarje era prea târziu. Îmboldit de ordinele lui Edward Bruce, schiltromul înainta împingând inamicul. Linia dezordonată de cavaleri englezi și scoțieni începu să cedeze. Pâlcurile de tunici colorate se împrăștiară, ca o cuvertură imensă din petice ce se destramă, pe măsură ce oamenii erau despărțiți de camarazii lor. Caii răniți se prăbușeau sub lovituri necruțătoare de suliță, vărsându-și sângele pe pământul deja mustind.

Cei care puteau își întorceau caii, încercând să iasă din înghesuială. Unul dintre ei era tânărul John Comyn, dar calul îi fu doborât chiar în timp ce se întorcea. Om și animal se prăbușiră laolaltă, dispărând sub semiluna de sulițași scoțieni. În apropiere un alt cal se ridică în două picioare, lovind cu copitele. Călărețul său era Gilbert de Clare, conducătorul atacului, cu penele roșii din vârful coifului fluturând nebunește. Contele scoase un urlet fioros și își repezi spada însângerată către cei care-l înconjurau. Doborî doi, apoi calul i se poticni și-l azvârli din șa. Contele de Gloucester căzu și greutatea armăsarului său în armură se prăvăli peste el.

•

Căderea lui Gloucester fu ca o piatră aruncată într-un heleșteu, producând unde tot mai depărtate, pornind de la cavalerii săi și oamenii ce-l înconjurau și ajungând până în rândurile armatei engleze.

Regele Edward, cu viziera ridicată și îndemnând și alți cavaleri să înainteze, gata de o nouă șarjă, văzu totul. Ochii i se măriră de groază când vărul său dispăru sub valul de scoțieni ce înainta.

— Doamne Dumnezeule, Gilbert!

Alături de el, Aymer de Valence privea livid la față cum oamenii lor erau sfârtecați de sulițele scoțienilor. Se răsuci către rege.

— Arcașii, Maiestate! mârâi el, acoperind larma cornilor și zăngănitul armelor. Ne trebuie aici. Acum!

Arătă cu degetul celelalte două schiltroame ce se apropiau.

— Să le oferim o rafală potăilor ălora! O să-i împrăștie și pe urmă o să-i călcăm în picioare.

Smulgându-și privirea din locul unde căzuse vărul său, Edward înghiți cu greutate și strigă ordine căpeteniilor sale.

Cornii continuară să sune și tot mai mulți arcași încercară să urce povârnișul pentru a li se alătura celor aflați deja acolo, punând săgeți în arcuri sau în arbalete, gata să lanseze o nouă rafală.

•

Alertat de strigătul lui Malcolm de Lennox, Robert văzu că arcașii englezi și galezi își încordau arcurile. Erau mai mulți acum și ținteau schiltroamele lui Thomas Randolph, James și Walter. Primele săgeți porniră arcuindu-se deasupra terenului – din ce în ce mai mic – ce îi despărțea pe oamenii săi de dușmani. Robert scrâșni din dinți când grindina se abătu asupra celor două schiltroame. Oamenii loviți se împleticiră sau se arcuiră, scăpând sulițele și apucând cu mâinile săgețile ce le pătrunseseră în coapse sau în pântece. Săgețile de arbaletă se dovediră ucigătoare, înfigându-se în carne cu o forță cumplită.

Răsunară țipete și ici și colo rândurile se rupseră, pe măsură ce răniții se prăbușeau, dar formațiile se menținură. Oamenii înaintau și umpleau golurile, în timp ce alții își trăgeau îndărăt camarazii morți sau răniți ca să nu aglomereze solul. Schiltroamele continuară să înainteze, apropiindu-se de acum de englezi, dar arcașii eliberară un nou val de săgeți. Robert știa că arcașii fuseseră cauza înfrângerii lui Wallace la Falkirk, pentru că cercurile lui de sulițași nu putuseră ține piept măcelului. Era pregătit.

La un semn al său, sir Robert Keith și cei cinci sute de călăreți coborâră de pe culmea dealului, galopând iute către zona unde terenul devenea drept. Arcașii înghesuiți de o parte și de alta a cavaleriei engleze îi văzură venind. Unii se răsuciră, luând la ochi șarja ce se apropia. Loviți, câțiva cai se prăbușiră în nori de praf, dar mult mai mulți continuară să înainteze. Trupa de arcași începu să șovăie, apoi, văzând cum cavaleria năvălește asupra ei, se împrăștie. În câteva minute toți erau puși pe fugă, căutând să ajungă în siguranță și ignorând ordinele strigate de căpeteniile lor.

Oamenii din jurul lui Robert izbucniră în urale. Câțiva rupseră rândurile înaintând câțiva pași, ca niște cai care mușcă zăbala, nerăbdători să se alăture luptei.

— Dumnezeule! Parcă-s oile când dă năvală lupul! strigă Angus, răsucindu-se uluit către Robert.

Cavaleria engleză se chinuia să urce panta, neavând loc de manevră pentru că risca să se prăbușească în defileul Bannockului, care cobora abrupt pe flancul ei stâng. Șiruri de cavaleri se repezeau unul după altul spre celelalte două schiltroame, dar nu aveau suficient teren ca să prindă viteză înainte să se izbească de zidul de sulițe al scoțienilor.

Asta era. Robert simțea. Promisiunea victoriei plutea în aer, însuflețindu-l. Își scoase din teacă spada primită de la James Stewart cu prilejul încoronării. Mânerul aurit străfulgeră ca o stea în soarele dimineții. Își chemă stegarul să înalțe stindardul regal și cu un urlet îi îndemnă pe oamenii companiei sale să intre în luptă. În timp ce călărea cu lumina zorilor în ochi și cu oamenii din jurul său răcnindu-i numele, Robert simți cântecul familiar al războiului turnându-i foc în vine și făcându-i inima să se lovească de coaste. Avea să se arunce în abisul acestei lupte și fie ca moartea sau gloria să-i fie răsplată!

Capitolul 49

SCOȚIA, LÂNGĂ STIRLING
1314

Bătălia era încrâncenată și sângeroasă. Soarele se înălțase mai sus pe cer, aruncând o lumină orbitoare asupra întinderii de oameni încleștați unii într-alții pe întregul câmp. Praful se ridica în aer în nori sufocanți, stârniți de copitele cailor. Sulițașii care alcătuiau schiltroamele gâfâiau și se sufocau, clipind ca să-și alunge sudoarea ce le intra în ochi usturătoare. Acum oamenii se mișcau cu greutate, înghesuiți între tovarăși și dușmani, sprijinindu-se unul pe altul în timp ce-și continuau secerișul însângerat.

Roșul sângelui domnea pretutindeni: în chip de jerbe strălucitoare pe tunici și fețe, ca o mâzgă întunecată pe lamele

spadelor, încleiat în plete și bărbi. Și mai mult se închega pe jos, formând o mlaștină fetidă de măruntaie și intestine revărsate, de membre retezate, vomă și bălegar. Era o asemenea înghesuială, încât un om care s-ar fi prăbușit în acea zeamă împuțită nu s-ar mai fi ridicat.

Cei care își pierduseră lăncile și spadele foloseau scuturile ca să sfărâme maxilare și fețe. Sulițașii prinși la înghesuială se foloseau de pumnale ca să înjunghie oamenii în pântece sau să spintece burțile cailor. Alții se repezeau asupra dușmanului cu mâinile goale, gâfâind, înfigându-și degete în orbite sau încleștându-și-le în jurul unor beregate. Strigăte răgușite și țipete sugrumate alcătuiau un cor teribil. Era ca și cum pământul însuși s-ar fi deschis și iadul ar fi erupt la suprafață prin spărtură. Soldații, cu ochii holbați și mânjiți de sânge din cap până-n picioare, scoteau urlete stridente hăcuindu-și dușmanii. În haosul bătăliei, oamenii își pierdeau mințile.

Cavaleri și scutieri morți, prăbușiți în șei, cu armura sfârtecată sau străpunsă, erau purtați de colo până colo de curenții luptei. Alți cai galopau prin învălmășeală, amenințând englezi și scoțieni deopotrivă. Ici și colo lupta încă se mai învolbura, dar cea mai mare parte a cavaleriei engleze devenise asemenea unor băltoace răzlețe pe nisip, izolată de tovarășii ei și de pedestrime, la mila mareei continue de scoțieni. În disperarea lor, cavalerii azvârleau în ei cu spade și ciocane de luptă, încercând fără succes să le rupă rândurile. Schiltroamele scoțiene se uniseră, formând o linie aproape continuă și silindu-i pe englezi să bată în retragere către panta pe care o urcaseră și către cele dintâi rânduri ale pedestrimii lor, care se chinuia fără succes să ajungă la cavalerii asediați, în sunetul disperat al cornilor.

Edward Bruce fusese doborât de pe cal și lupta pe jos alături de sulițașii săi, înconjurat de zeci de cavaleri și scutieri din Carrick și Annandale. Era epuizat, dar ataca dezlănțuit, lovindu-l cu spada pe unul dintre cavalerii lui Gloucester care încă mai luptau cu furie, dornici să răzbune moartea lordului lor. În apropiere, Gilbert de la Hay își croia drum prin rândurile inamice alături de Neil Campbell, care rânjea înfigând spada în fața unui bărbat.

James Douglas, încă pe cal, se duela cu unul dintre cavalerii lui Humphrey de Bohun, șfichiuind cu spada și făcând să sară

așchii încinse de metal. Vărul său, Walter Stewart, în jurul căruia oamenii tatălui său făcuseră un cerc protector, dornici să-și apere tânărul Intendent, ținea piept unui pâlc de soldați purtând culorile lui Ingram de Umfraville. Ceva mai departe Thomas Randolph abătu o lovitură de spadă cu scutul său și se repezi la cel ce i-o dăduse, înfigându-și spada prin straturile de căptușeală și în mușchii de dedesubt. Rânji, retrăgându-și lama cu o răsucire violentă a încheieturii.

În mijlocul escortei regelui, Cormac din Antrim ridică securea cu ambele mâini și o înfipse în pieptul unui scutier ce tocmai încercase să-l înjunghie. Chipul irlandezului era aprins ca de febră și șiroia de sudoare. Își pierduse doi dinți din față lovit de copita unui cal și buza lui de sus era plină de sânge. Nu departe se afla Robert însuși, cu tunica năclăită de sânge și cu coroana de aur scânteind în timp ce tăia și spinteca din șaua armăsarului său. Alături de el lupta Angus MacDonald, răcnind strigătul de luptă al celor din Islay. Lângă el erau Nes și Malcolm de Lennox. Fața frumoasă a contelui era o mască roșie. Acolo era și Alexander Seton, luptând pe jos, înarmat cu o spadă scurtă. Crucea Sfântului Gheorghe dispăruse de pe brațul său. În acea dimineață îl implorase pe Robert să-l lase să ia parte la bătălie și în cele din urmă regele acceptase. Alexander înainta fără să piardă din ochi dungile albe și albastre ale Casei Pembroke, care îl înconjurau pe regele Edward, vizibile sub stindardul lui printre liniile mișcătoare ale bătăliei. Chipul vărului său îi ardea în minte ca un far. În apropiere, prins în înghesuială, era un cal fără călăreț care bătea din copite și smucea din cap. Purta un valtrap în culorile Casei Gloucester. Mârâind de efort, Alexander se avântă către el.

În fața ferocității acestor căpetenii și a regelui lor, cavaleria engleză dădea îndărăt, tot mai aproape de pantă, către infanteria care încă se străduia să înainteze. Deodată din spatele liniilor scoțiene se ridicară strigăte.

Însoțitorii armatei, care urmăriseră desfășurarea luptei de pe un deal aflat dincolo de pădure, își văzuseră compatrioții câștigând și, îmboldiți de bucurie și de șansa de a se umple de glorie, se repezeau să li se alăture: bucătari înarmați cu tigăi și cuțite, argați cu furci, servitori și căruțași cu pietre și bețe.

•

Humphrey de Bohun era prins în inima bătăliei când văzu această nouă armie repezindu-se de-a lungul câmpului către ei. Era prea departe ca să-și dea seama a cui putea fi, dar inima îi îngheță la vederea noilor forțe sosite să îngroașe rândurile dușmanilor. Gloucester căzuse în luptă și la fel și Robert Clifford. La fel și mulți dintre cavalerii săi. Humphrey îl zări în apropiere pe Ralph de Monthermer, înconjurat, luptând pentru viața sa, dar nu putu ajunge la el.

Humphrey respinse o nouă lovitură de suliță și își înfipse spada în cel ce o mânuia, simțind cum mușchii umerilor îi urlă de durere. Favorul pe care i-l dăduse Elizabeth era încă legat în jurul brațului său, dar mătasea albastră era acum îmbibată de sânge. Calul lui era înnebunit de groază și sângera din câteva tăieturi, dar apărătoarea de zale de sub valtrap ferise animalul de răni mortale. Zdruncinat și împins în înghesuială, numai cu greu reușea să rămână în șa. Coiful îi fusese strâmbat de o lovitură de secure. Viziera se rupsese și atârna într-o balama. De sus din șa putea vedea dimensiunile haosului. De jur-împrejur se întindea o mare de capete cu coifuri și un hățiș de sulițe. Schiltroamele scoțienilor înaintau necruțătoare. Își auzea oamenii gâfâind, chinuindu-se să respire, dar scoțienii începuseră să scoată strigăte de triumf. Știa că puteau simți mirosul victoriei la fel de bine pe cât simțea el gustul înfrângerii. Atacau prea iute, prea impetuos. Își simțea calul dând îndărăt sub presiunea lor. În jurul lui oamenii cădeau unii peste alții, un zid de trupuri. În mintea lui Humphrey străfulgeră o amintire: tatăl lui prăbușindu-se la Falkirk, scufundându-se în mlaștină cu coastele străpunse de o suliță scoțiană.

Din rândul scoțienilor se ridicară noi strigăte.

— Pe ei! Pe ei! Se retrag!

Humphrey scoase un strigăt: vârful unei sulițe îi zgâriase obrazul, sfâșiindu-i pielea. Evitând-o, îl lovi cu spada pe cel care o mânuia, aproape retezându-i brațul din cot. Bărbatul dădu îndărăt, dar altul îi luă locul. Cavalerii care puteau își întorceau caii, încercând să se desprindă din înghesuială. La stânga sa Humphrey zări o deschidere în mulțime. Smuci cu disperare frâiele și își îndemnă calul într-acolo.

Deodată rândurile englezilor se rupseră.

•

Aymer de Valence era alături de rege când începu avalanșa. La început doar câțiva oameni, retrăgându-se din rând, apoi tot mai mulți, până ce pretutindeni nu vedeai decât cai și oameni fugari, năpustindu-se către ei. Aymer, care își ridicase viziera ca să vadă mai bine desfășurarea luptei, înțelese pericolul. Erau prinși în cursă între zidul țepos al scoțienilor ce înaintau și propriii lor oameni aflați pe pantă în urma lor. La stânga era defileul Bannockului. Singura scăpare era la dreapta, de-a lungul crestei povârnișului, către castelul Stirling.

— Maiestate!

Se răsuci către rege, care răgușise strigându-le căpeteniilor sale neputincioase să trimită pedestrimea.

— Trebuie să plecăm! Acum!

Edward se întoarse și-l privi uluit pe conte.

— Să abandonăm bătălia?

— N-avem de ales!

Privirea lui Aymer se abătu către puhoiul dezlănțuit de oameni ce aproape că îi ajunsese. Își trase scutul din spate și scoase spada din teacă.

— Dacă sunteți luat prizonier o să pierdem tot războiul!

Răsucindu-se, strigă către Gilles d’Argentan și Marmaduke Tweng:

— Duceți-l pe rege la loc sigur!

Arătă cu spada în lungul culmii.

Cei doi veterani nu așteptară să li se spună a doua oară. Giles își îmboldi calul prin mulțime, deschizând drumul, iar Marmaduke apucă frâiele din mâinile regelui și, lovind cu pintenul coastele armăsarului bălțat al regelui, îl sili să-l urmeze. Aymer porni după ei, strigându-le oamenilor să-i încă aflați pe deal să se retragă. Stegarul regal gonea din răsputeri în urma regelui și stindardul care se retrăgea îi anunța pe cavaleri și scutieri să-și urmeze conducătorul.

Deodată un cal se năpusti către Aymer cu valtrapul aurit fâlfâind în urma sa. Pentru o clipă crezu că era unul dintre oamenii lui Gloucester, apoi își dădu seama că bărbatul care îl călărea nu aducea a cavaler, purtând hainele sărăcăcioase și desperecheate ale unui pedestraș. Fața însângerată a acestuia era luminată de hotărâre. Aymer îl recunoscu. Era Alexander Seton. Lordul scoțian se ridică în scări, lovind cu spada sa

scurtă. Aymer își ridică scutul blocând lovitura. În aceeași clipă lovi și el.

Mai întâi simți în braț impactul loviturii lui Seton. Lama zgârie marginea scutului și alunecă. Aymer simți o arsură când vârful ei îi brăzdă obrazul expus parțial de viziera ridicată. În aceeași clipă simți impactul în brațul cu spada, când aceasta lovi pieptul lui Alexander. Bărbatul se prăbuși pe spate din șa și dispăru printre copitele și picioarele celor care acum încercau să-și urmeze regele. Scrâșnind din dinți din pricina durerii arzătoare din obraz, Aymer își răsuci calul. Aruncând o ultimă privire îndărăt, ochii contelui poposiră pe stindardul regal al Scoției, aflat acum mai aproape, cu leul roșu vizibil, ridicându-se triumfător în două picioare. Cu un strigăt de furie Aymer de Valence își îmboldi armăsarul pe urmele regelui său fugar.

Când regele Edward fugi de pe câmpul de luptă, ostașii englezi înțeleseră că bătălia era pierdută, iar scoțienii lui Robert știură că au câștigat. Se revărsară pe pantă asupra dușmanului pus pe fugă și retragerea dezordonată a englezilor se transformă în haos.

Cavaleria engleză începu un exod tumultuos, năpustindu-se asupra infanteriei. Oamenii doborâți în înghesuială se pomeniră sufocați de sutele care se târau peste ei, îngropându-i în pământul răscolit. Cei ce nu apucaseră să urce, fiind încă răsfirați pe câmpia mlăștinoasă, o porniră spre nord împleticindu-se pe pământul inundat. Mulți se aruncară în apele adânci ale Forthului. Cei care știau să înoate ajunseră pe malul opus, dar mulți alții fură târâți la fund de curenți. Alte mii se împotmoliră pe câmpie în gropi și băltoace neașteptate, devenind ținte ușoare pentru scoțienii care dădeau năvală. Caii goneau doborând oamenii. Cărăușii și lacheii ce înconjurau convoiul cu bagaje, aflat la o oarecare distanță de locul unde se desfășura lupta, săriră din căruțe și o luară la fugă traversând înapoi râul Bannock.

Sus, pe culme, în goana lor oarbă, cavalerii și scutierii prinși între scoțieni și propria lor pedestrime își îndemnară caii către pădurea din stânga, mulți dintre ei neștiind despre defileul ce se căsca dincolo de ea. Caii se năpustiră printre copaci numai pentru a se prăbuși dincolo de malurile abrupte. Oameni și cai țipară laolaltă în cădere, în timp ce armăsarii se rostogoleau la vale, frângând sub ei trunchiuri și crengi. Căzură în râu,

împroșcând apă și noroi. Alții se prăbușiră peste ei, făcându-i să se scufunde pe bărbații deja îngreunați de armuri. Sute își găsiră astfel sfârșitul. Alții, gâfâind, se luptară să străbată acest pod de carne zvârcolindă pentru a ajunge pe cealaltă parte. Apele râului Bannock erau tulburate de zbaterea brațelor oamenilor care se înecau.

Capitolul 50

SCOȚIA, LÂNGĂ STIRLING
1314

În mai puțin de două ore de la începerea luptei totul se terminase. Câmpul de luptă era ca un tablou vast, distrus, îmbibat de sângele celor căzuți. Duhoarea era cumplită. Oamenii se împleticeau de colo-colo printre trupurile despicate sau strivite, vomitând, cu stomacurile întoarse pe dos. Zeci de ciori dădeau deja roată pe cer, atrase de promisiunea ospățului. Altele se așezaseră pe ramuri, ghemuite ca niște garguie negre.

De jur-împrejur se ridicau strigăte și gemete, scâncete și rugăminți întretăiate de urale triumfale. Unii scoțieni își înălțau pumnii în aer, beți de sânge și cu ochii holbați, în timp ce alții tăceau paralizați de oboseală. Mulți se sprijineau pe umerii tovarășilor lor, râzând sau plângând de ușurare, sorbind cu lăcomie din burdufuri de apă sau vin. Alții stăteau ghemuiți alături de prietenii lor răniți, încercând să le ofere alinare în ultimele clipe de viață. Sute de nobili englezi supraviețuitori, cei care nu fugiseră sau nu fuseseră răniți, erau adunați la un loc și luați prizonieri.

Robert stătea pe colină alături de căpitanii lui, supraveghind manevrele de după bătălie. Descălecase și îi înmânase scutierului coiful său. Simțea că îi ard mușchii de parcă ar fi luat foc, dar victoria îl însuflețea, făcându-i sângele să gonească încins prin vine. Inima continua să-i bată cu iuțeală, ca și cum nu ar fi aflat că bătălia se sfârșise. Nes îi întinse un burduf și el își scoase gluga vătuită și-și vărsă conținutul în cap, închizând ochii în timp ce apa i se prelingea pe creștet și pe față. Îl usturǎ când se prelinse peste rana adâncă de deasupra ochiului stâng, unde

o lovitură răzleață de spadă îl tăiase până la os. Mai târziu avea să-i ceară medicului să o coasă, dar acum era nevoie de el aici. Căpeteniile sale reveneau aducând vești din diverse locuri de pe câmpul de luptă și așteptând să primească noi ordine.

James Douglas se apropie călare alături de Walter Stewart, după ce îl urmăriseră pe regele Edward de-a lungul culmii în fruntea unei trupe de cavaleri.

— Maiestate, îl salută James cu răsuflarea tăiată, regele a fugit către sud.

— Nu a încercat să intre în castel? întrebă Robert surprins.

— Ba da, răspunse Walter Stewart cu un zâmbet arcuindu-i ușor colțurile gurii, dar Sir Philip Moubray i-a refuzat intrarea. A fost silit să se întoarcă.

— Regele a fost văzut călărind împreună cu Aymer de Valence prin râul Bannock, încheie James. Oamenii noștri cred că avea vreo cinci sute de cavaleri cu el.

— Vreau să-l urmăriți cât de departe puteți, le zise Robert celor doi tineri. Prindeți cât mai mulți puteți, dar prindeți-i vii. Vreau prizonieri, nu și mai mulți morți de îngropat.

În timp ce James își înclina capul și își întorcea armăsarul, Robert își zări fratele apropiindu-se. Edward își scosese coiful. Fața îi era brăzdată de sudoare și sânge. În urma lui venea o trupă de oameni din Carrick, aducând alte trupuri pentru a le adăuga șirurilor celor deja întinși pe o porțiune de iarbă ce fusese eliberată anume. Acești morți erau nobili ale căror cadavre aveau să fie tratate cu respect, conform rangului. Soldații de rând aveau să aibă ca loc de odihnă un mormânt comun.

Cavalerii lui Edward pășeau grijulii pe solul alunecos din pricina sângelui și acoperit de resturi: lănci rupte, spade lepădate, cai și oameni morți. Unul dintre cadavrele deja aliniate dinaintea lui era al lui Gilbert de Clare, conte de Gloucester, cu chipul transformat într-o sumedenie de tăieturi și vânătăi livide, cu ochii holbați și însângerați. Alături de el oamenii așezară cel dintâi dintre cadavrele pe care le aduceau. Robert recunoscu blazonul. Mortul era Giles d’Argentan.

Edward se opri lângă fratele lui, cu ochii ațintiți asupra cavalerului englez a cărui armură era sfâșiată în nenumărate locuri.

— Sir Neil spune că l-a văzut conducându-l pe regele Edward în siguranță. Probabil că odată ce l-a văzut pe rege în afara primejdiei s-a întors la luptă.

Clătină din cap, ștergându-și fruntea cu dosul palmei.

— A fost nevoie de trei cavaleri de-ai mei ca să-l doboare.

Robert auzi admirația din vocea fratelui său.

— Va fi redat familiei sale, laolaltă cu ceilalți. Asigură-te că nimeni nu le va jefui…

Vederea altui cadavru îl făcu să amuțească. Acesta îi era și mai cunoscut. Era Robert Clifford, cavaler al regelui, veteran de război și cândva fratele său în cadrul ordinului Cavalerilor Dragonului. Trupul lui Clifford era frânt și capul i se legăna pe spate.

— Aveți grijă! se răsti Robert.

Ochii lui stârniră asupra șirului tot mai lung de cavaleri, conți și lorzi. Într-adevăr, floarea cavaleriei engleze fusese secerată.

— Maiestate!

Răsucindu-se, Robert îl zări pe Thomas Randolph escortând doi prizonieri. Unul dintre ei, susținut de doi scutieri, palid la față și cu dinții încleștați, era Ralph de Monthermer. Celălalt, care pășea fără ajutor, cu mâinile legate la spate, era Humphrey de Bohun.

În timp ce se apropiau, privirea lui Robert o întâlni pe a lui Humphrey. Citi dezastrul reflectat în ochii contelui: groaza, umilința, amărăciunea acestei înfrângeri. Așa ceva putea distruge un om, o știa prea bine. Robert nu simți nici bucurie, nici triumf la acest gând. Nu simți decât milă. Vechea prietenie se deșteptă în el. Dacă nu ar fi fost țările în care se născuseră, dacă destinele lor nu i-ar fi purtat pe drumuri diferite, ar mai fi fost și acum prieteni.

Nes se ivi lângă el.

— Maiestate, cineva întreabă de domnia voastră. Cred că ar trebui să veniți.

— Spune-i doctorului meu să aibă grijă de el, îi zise Robert lui Thomas, făcând semn către Ralph. Îi aruncă o privire scurtă lui Humphrey, apoi se întoarse și îl urmă pe Nes până la marginea pantei, unde grămezile de morți erau mai mari.

— Cine e?

— Alexander Seton, zise Nes aruncându-i o privire. E grav rănit, Maiestate.

Ca să ajungă la Alexander, Robert fu silit să calce peste cadavre. Acesta zăcea pe spate, cu un picior prins sub cadavrul unui cal și cu brațele desfăcute. Era alb ca marmura la față. Părul îi era îmbibat de sudoare. Robert își coborî privirea către tăietura largă, roșie, care-i străbătea pieptul și care sfâșiase pieptarul și carnea de sub el, o rană în mod limpede făcută cu o lovitură zdravănă de spadă. Sub mușchii însângerați vedea coastele frânte.

În timp ce îngenunchea lângă Alexander, privirea acestuia o întâlni pe a sa. Își linse buzele.

— Aymer de Valence.

Robert strânse din fălci.

— Dar i-am făcut și eu un semn. Alexander vru să râdă, dar buzele abia-i zvâcniră. Ceva ca să mă țină minte.

— Tu unul și eu unul, zise Robert, zâmbind sumbru.

Alexander îl privi fix.

— Nu te-am vândut doar englezilor, Robert. Katherine, camerista primei tale soții… am făcut în așa fel încât să se culce cu un bărbat în Ayr ca să-i surprinzi. Voiam să dispară ca să nu te distragă nimic de la tron. Dar ajutându-te să îți îndeplinești ambiția nu urmăream decât să mi-o satisfac pe a mea.

Se strâmbă închizând ochii, apoi îi deschide din nou.

— N-am dreptul să ți-o cer, dar te implor totuși să mă ierți. Pentru toate.

Lui Robert îi trebuiră câteva clipe ca să răspundă.

— Te iert.

Strânse umărul lui Alexander și îl simți cutremurându-se sub mâna sa.

— La Sixhills Christian a născut un fiu. Am auzit că seamănă cu tatăl lui.

Alexander întinse mâna și îl prinse pe Robert de încheietură.

— Scoate-o de acolo, sire! Scoate-le pe toate de acolo, murmură el.

Robert privi peste umăr către dealul unde morții de rang înalt erau adunați, iar prizonierii încercuiți. Fiecare dintre ei valora greutatea sa în aur.

— Așa o să fac, murmură el.

Simți cum mâna din jurul încheieturii sale se desface și își întoarse privirea.

Alexander Seton murise cu ochii deschiși, privind cerul verii.

Robert se ridică și se urni din loc. Stătu o clipă să contemple măcelul de pe câmpul de luptă. Atât prețul, cât și valoarea victoriei sale erau înscrise pe fiecare centimetru de pământ. Consecințele succesului acelei zile începeau să i se contureze neclar în minte. La nord, zidurile castelului Stirling străluceau aurii în lumina dimineții. Își ridică fața spre cer și închise ochii.

LOCHMABEN, SCOȚIA
1314

Toamna, când copacii ce înconjurau Castle Loch își schimbaseră veșmintele, oglindindu-se în apă ca marginile poleite cu aur ale unei oglinzi, Robert reveni la Lochmaben. Sosi în fruntea unei trupe numeroase din care făceau parte câteva dintre căpeteniile sale: Thomas Randolph, James Douglas, Walter Stewart și Edward. Sora lor Mary îi însoțea, alături de William Lamberton.

Alți oameni de-ai săi, printre care Angus MacDonald, Gilbert de la Hay, Neil Campbell și Malcolm de Lennox, reveniseră pentru un timp la moșiile lor, unele dintre ele primite de curând. Christiana MacRuarie plecase și ea, navigând înapoi către Barra. Când vara era pe sfârșite își petrecuseră ultima lor noapte împreună pe coasta sălbatică a Carrickului. A doua zi Robert stătuse pe plaja din Turnberry și privise galera ei de război trasă la apă. Christiana stătuse la provă, cu pânza umflându-se în vânt în spatele ei, în timp ce distanța care îi despărțea creștea tot mai mult.

Alături de Robert și de oamenii săi la răspântia unde drumul pornea spre vest, spre Dumfries și spre sud, către Carlisle, era un prizonier. Humphrey de Bohun era proaspăt ras, purtând un pieptar și pantaloni negri și o mantie pe umeri. Hainele lui, distruse, fuseseră arse după luptă. Rănile de pe chip i se vindecaseră în mare parte, deși cicatricile ieșeau în evidență în lumina după-amiezii. De la bătălia de lângă Bannock trecuseră trei luni.

Regele Edward și cavalerii săi, urmăriți fără cruțare de trupa lui James Douglas, ajunseseră până la Dunbar, unde regele urcase pe o corabie, pornind spre Berwick. Sir Philip Moubray, comandantul scoțian care cârmuise Stirlingul în numele regelui,

îi redase castelul lui Robert și acceptase pacea sa. Mulți morți, prea mulți ca să fie numărați, fuseseră aruncați într-un mormânt de pe malul râului Forth. Cadavrele nobililor fuseseră trimise familiilor pentru îngropăciune. Dintre cei care supraviețuiseră și fuseseră luați prizonieri, unii fuseseră deja răscumpărați. Pe alții Robert îi eliberase fără să ceară nimic în schimb, printre ei numărându-se Ralph de Monthermer, vechiul său prieten din rândul Cavalerilor Dragonului, care îl salvase de mânia lui Craci-Lungi cu ajutorul unei perechi de pinteni. Acum în paza lui mai rămăsese doar Humphrey. În calitate de Conetabil al Angliei, contele era cel mai de preț trofeu al său.

Lătratul lui Fionn îl anunță că se apropia cineva. Robert auzi tropotul copitelor înainte să vadă trupa ce înainta pe drumul dinspre Carlisle. Un pâlc de cavaleri călărea înaintea a doua căruțe cu coviltir. Purtau livreaua regelui Angliei. Unii dintre oamenii lui Robert își schimbară pozițiile, ducând mâinile la arme. Deși zdrobitoare, victoria lor asupra dușmanului nu pusese capăt războiului. Robert însă era convins că avea să mai treacă multă vreme până ce regele Angliei să trimită o altă forță în nord pentru a-l înfrunta. Reputația lui Edward, pătată încă de dinainte de bătălie, suferise crunt de pe urma înfrângerii catastrofale. Călăreții se opriră la mică depărtate. Câțiva descălecară, privind în lungul drumului către scoțienii în așteptare. Alții se îndreptară către partea din spate a căruțelor, ajutând mai multe persoane să coboare.

Robert înaintă, umbrindu-și ochii de soare. Vederea lor îl umplea de un amestec straniu de speranță și groază. Îl învinovățeau ele pentru toți acești ani pierduți? Aveau măcar să se mai recunoască? În timp ce siluetele înaintau către el sub privirile soldaților englezi, își aținti ochii asupra celei din față: o tânără femeie zveltă purtând o rochie neagră, simplă, și o bonetă albă. Nu o recunoscu, apoi, înfiorat de emoție, își dădu seama că era fiica lui.

O văzuse pentru ultima oară cu opt ani în urmă, în timpul despărțirii lor disperate din pădurile din spatele altarului sfântului Fillan, când o împinsese în brațele lui Elizabeth pe copila care plângea și îl implora s-o ia cu el. Marjorie nu mai era o copilă. Anii pierduți erau mult prea vizibili pe trupul și chipul ei, care deveniseră cele ale unei femei. Alături de Marjorie pășea Christian, sora lui, ținând de mână un băiețel care semăna atât

de mult cu Christopher, încât Robert se simți copleșit de aceeași bucurie pe care probabil ar fi simțit-o dacă l-ar fi revăzut pe acesta în carne și oase. În spatele lor veneau sora lui cea mai mică, Matilda, și sora lui vitregă, Margaret, căruntă și adusă de spate.

Nemaiputându-se stăpâni, Mary alergă în întâmpinarea surorilor ei, plângând de bucurie și durere în timp ce se îmbrățișau. Robert văzu că ochii albaștri ai lui Edward, aflat alături de el, scânteiau de lacrimi. Următorul care rupse rândurile fu Thomas Randolph, care se repezi către mama sa. În urma tuturor venea Elizabeth, soția și regina lui Robert, ducând de braț un bătrân cocârjat ce își târa picioarele. Era Robert Wishart, episcop de Glasgow. La vederea vechiului său prieten, William Lamberton murmură o rugăciune.

Toți aceștia erau recompensa plătită pentru un conte al Angliei.

Robert se răsuci către Humphrey, care urmărea tăcut grupul ce se apropia. În privirea contelui stăruia o tristețe de nepătruns.

Humphrey îi întâlni privirea.

— Sunt liber?

— Da.

Humphrey șovăi, pârând gata să adauge ceva, dar se mulțumi doar să încline din cap.

Robert înțelese. Niciunul dintre ei nu mai avea nimic de spus.

Îl privi pe Humphrey cum se îndreaptă către cavalerii englezi care așteptau. Trecând pe lângă Elizabeth, contele se opri. Lăsându-l pe Wishart – cândva căpetenia rebeliunii, acum un bătrân orb – să fie condus de episcopul Lamberton, ea se răsuci către el. Robert nu auzi ce-și spuneau, dar o văzu privind în jos și clătinând din cap și observă mâna lui Humphrey tresărind ca și cum ar fi vrut să o prindă pe a ei, apoi oprindu-se.

Întrebarea care dădea să i se formeze în minte dispăru însă când Marjorie se repezi spre el. Robert ieși în întâmpinarea fiicei sale și o strânse la piept. După un timp se trase înapoi, zâmbind și ștergându-i lacrimile cu degetele.

— Dumnezeule, ce semeni cu bunica ta!

Marjorie răspunse zâmbetului său cu un surâs.

— Așa zice și Christian.

În timp ce vorbea îl cerceta din priviri ca pentru a se obișnui cu noul lui chip, cu toate cicatricile și ridurile nefamiliare, tot atâtea povești pe care ea nu le cunoștea.

Robert privi către Christian care le îmbrățișa pe Matilda și pe Mary, în timp ce fiul ei se aținea pe aproape. Își dădu seama că lipsea cineva. Aflase despre soarta lui Isabel Comyn, fiind informat în timpul negocierilor privind schimbul de prizonieri că aceasta, aflată în custodia lui Henry Beaumont, murise, spre întristarea lui. Se simțise vinovat că nu o putuse elibera mai curând. Dar îl aștepta pe nepotul său, Donald de Mar, fiul din prima căsătorie al lui Christian.

— Unde e Donald?

— A ales să rămână în Anglia, ca membru al Casei regelui, îi spuse încet Marjorie privind către Christian. A spus că acolo se simte acasă.

— Maiestate!

Robert își ridică privirea și o văzu apropiindu-se pe Elizabeth. Marjorie se trase la o parte, permițându-le să se salute. Robert înclină din cap.

— Doamnă!

Amuțiră, privindu-se nesiguri și neștiind ce să-și spună, apoi Robert îi întinse mâna. Elizabeth i-o luă, privindu-l când degetele lui le cuprinseră pe ale ei.

După ce alte saluturi fură schimbate, Robert își conduse familia către locul unde așteptau caii și restul suitei sale. Englezii plecaseră deja, lăsând în urmă o dâră de praf ce începea să se așeze. După ce le ceru scutierilor cai pentru soția și fiica sa, Robert se opri și înălță ochii către fortăreața ruinată a castelului bunicului său. Iedera asaltase pereții, acoperind ruinele. Dedesubtul lui, un stejar în care își amintea că se cățărase în copilărie crescuse înalt și crengile lui ajungeau aproape de vârful dâmbului.

Își aminti de copacul din Turnberry de care atârnase împletitura pe care Affraig o făcuse pentru el în penumbra vânătă a colibei ei, cu o viață în urmă. Când luase tronul și împletitura nu căzuse, se îndoise de puterea vrăjii. Acum simțea că înțelege. Credința lui Affraig în el purtase ruga lui până la Barra, și acolo, ars în barca funerară alături de bătrână, destinul său se împlinise, nu printr-o cădere, ci printr-o înălțare, a fumului și a flăcărilor pe cerul nopții, dar și a credinței oamenilor

săi în el, regele lor. În acea clipă, înconjurat de poporul lui, speranța aceasta fusese reaprinsă și războiul renăscuse din cenușă.

Privirea lui stărui asupra ruinelor fortăreței. Cu douăzeci și doi de ani în urmă făcuse o promisiune în umbra acestor ziduri, promisiunea că va susține dreptul familiei sale la tron.

În cele din urmă făcuse mult mai mult. În cele din urmă susținuse dreptul poporului său de a avea un regat.

EPILOG

1329

DUMFRIES, SCOȚIA
1329

Robert înaintă încet prin naos cu pașii răsunând în biserica pustie. În aer stăruia un miros de tămâie. Se opri să-și tragă răsuflarea, sprijinindu-se cu o mână de unul dintre stâlpii ce mărgineau naosul, cu ochii pe paravanul de la capăt. Dincolo de paravan se afla altarul. Simți o durere în piept, mai puternică decât apăsarea obișnuită din ultimul an, când boala îl prinsese în gheare. Oțelindu-se, Robert trecu de paravan și pătrunse în strana corului.

La vederea altarului, în mintea lui se născu o amintire: *el și John Comyn încleștați în luptă, ochi în ochi, mâna lui înfigând pumnalul în coastele celuilalt, sângele curgând întunecat ca vinul. Lăsă nălucile să vină, le lăsă să-și poarte din nou vechea lor luptă în tăcerea minții lui. Când amintirea păli se apropie de un șir de lumânări aprinse de călugări ca pregătire pentru slujba de după-amiază. Lăsaseră una neaprinsă, așa cum îi promiseseră. Robert o ridică, simțind sub degete ceara rece și netedă. Venise să se roage pentru sufletul unui om, dar acum în jurul lui se înghesuiau mulți alți morți, fiecare dorind să i se aprindă o lumânare. Răsucind-o în mână, se gândi ce sarcină imposibilă ar avea bucata asta palidă de ceară dacă ar aprinde-o pentru sufletele tuturor celor deja plecați.*

Trecuseră aproape cincisprezece ani de la bătălia de lângă râul Bannock. În lupta aceea își pierduseră viața mulți bărbați, dar în anii ce urmaseră pieriseră încă și mai mulți. În ciuda victoriei lui zdrobitoare din acea zi, războiul cu Anglia continuase, cele două națiuni sfâșiindu-se una pe alta prin hărțuieli și raiduri, asedii și izbucniri de violență întrerupte de scurte armistiții și de negocieri infructuoase, căci niciuna dintre părți nu voia să consimtă la cererile celeilalte. Apoi, cu nouă ani

în urmă, ceruse ajutorul papalităţii în recunoaşterea libertăţii Scoţiei şi a independenţei faţă de Anglia. În acest scop, de la abaţia Arbroath îi fusese trimisă Papei o scrisoare în numele întregului popor, pecetluită cu sigiliile a numeroşi nobili scoţieni. Patru ani mai târziu Papa îl recunoscuse ca rege al Scoţiei şi se stabilise un armistiţiu de durată cu Anglia. Dar războiul le mai pregătea o ultimă convulsie care scuturase din temelii ambele ţări.

Cu doi ani în urmă, regele Edward fusese detronat de o rebeliune condusă de soţia sa, Isabella de Franţa, şi de amantul acesteia, Roger Mortimer. Regele fusese aruncat în temniţă, iar fiul său cel tânăr fusese înscăunat sub numele de Edward al III-lea. Se zvonea că Isabella poruncise uciderea soţului ei întemniţat cu ajutorul unui vătrai înroşit în foc, vârât în măruntaie. Temându-se de planurile noului rege, condus de puternicii lorzi adunaţi în jurul lui, Robert îl întâmpinase cu toate forţele. Campania se încheiase cu înfrângerea răsunătoare a tânărului Edward la Stanhope Park, de mâna lui James Douglas şi a lui Thomas Randolph, şi în cele din urmă, anul trecut, reluarea negocierilor avusese ca rezultat Tratatul de la Edinburgh, care garanta suveranitatea Scoţiei şi punea capăt războiului început cu treizeci şi doi de ani în urmă de Edward Craci-Lungi.

Roata Sorţii adusese multe schimbări pentru el şi pentru regatul lui, sorţile lor fiind împletite. Reuşise multe, şi când roata se ridicase, dar şi când se coborâse, însă victoria şi onoarea avuseseră preţul lor. Acum, simţind moartea în trupul său veştejit, Robert voia o nouă şansă de a se căi pentru păcatul care făcuse ca regatul său să se nască din sânge.

Luă lumânarea şi îi apropie fitilul de una dintre flăcări. Când focul se trezi la viaţă, îl ocroti cu palma ca să nu pâlpâie şi să nu se stingă. Aşeză lumânarea cu grijă şi închise ochii, rostind o rugăciune pentru sufletul lui John Comyn.

Când termină, rosti o rugă şi pentru ceilalţi: *pentru Marjorie, fiica sa, care nu mai trăise decât trei ani din momentul eliberării, murind în urma unei căderi de pe cal şi lăsând în urmă un fiu născut ca urmare a căsătoriei ei cu Walter Stewart. Rosti o rugăciune pentru Elizabeth, soţia şi regina sa cea îndatoritoare, care murise cu un an în urmă şi care, în ciuda răcelii căsniciei lor, îi dăruise patru copii. David, singurul dintre fiii săi care*

supraviețuise, era acum moștenitorul său. Robert rosti o rugăciune pentru Neil Campbell, cumnatul său în urma căsătoriei cu sora lui, Mary, căsnicie ce durase numai un an până la moartea lui Neil. Spuse una pentru fratele său, Edward, care, neputând trăi în umbra lui, pornise în campanie în Irlanda pentru a-i ajuta pe irlandezi în lupta lor. Se proclamase Mare Rege al Irlandei, dar expediția fusese un dezastru și Edward, ultimul în viață dintre frații săi, fusese prins și decapitat la numai patru ani după bătălia de pe râul Bannock. În cele din urmă, după o pauză, Robert rosti o rugăciune pentru Humphrey de Bohun, ucis cu șapte ani în urmă alături de Thomas de Lancaster de forțele regelui Edward, îndelung așteptata răzbunare a acestuia pentru uciderea lui Piers Gaveston.

Deschizând ochii, Robert mai contemplă câteva clipe lumânarea care pâlpâia în aerul răcoros din biserica Greyfriars. Apoi se răsuci și străbătu din nou naosul, ieșind în lumina soarelui primăvăratic, unde îl așteptau oamenii săi: *credinciosul Nes și Thomas Randolph, Gilbert de la Hay și sir James Douglas, poreclit cel Negru de englezii care ajunseseră să-i știe de frică.*

După ce aprinsese lumânarea – plătindu-i pe călugări pentru ca aceasta să ardă și în anii ce aveau să vină – Robert mai avea o ultimă călătorie de făcut înainte să pornească pe lungul drum întunecat pe care toți trebuie s-o apuce: *un drum spre vest, dincolo de mare, către o insulă îndepărtată.*

NOTA AUTORULUI

Lui Voltaire i se atribuia afirmația că istoria e o minciună asupra căreia toată lumea a căzut de acord, iar când vine vorba despre viața lui Robert Bruce această afirmație pare adesea adevărată. Această parte a vieții lui Robert, de la înfrângerea de la Methven până la ajunul solstițiului de vară de la Bannockburn, este, din punct de vedere al faptelor documentate, ambiguă și ocazional de nepătruns.

Când Robert dispare din castelul Dunaverty de la capul Kintyre, în septembrie 1306, nu se știe încotro s-a dus sau ce a făcut vreme de mai bine de șase luni, apoi reapare la Carrick la începutul anului următor. Insula Rathlin din Irlanda e menționată ca ascunzătoare a lui Bruce de către John Barbour în poemul său epic *The Bruce,* scris la cca. 1375. Alții spun însă că era vorba despre Irlanda sau despre una dintre Insulele Vestice sau chiar despre Orkney sau Norvegia. Eu am mers pe ipoteza Rathlinului, cea mai comună dintre teorii și un loc unde îmi era relativ ușor să merg să mă documentez (deși pe un vas numit *Vomit Comet*). L-am amplasat și pe insula Barra din Hebridele Exterioare, care este un port natural și despre care se crede că ar fi fost în acea vreme sub stăpânirea Christianei MacRuarie, despre care se spune că l-a fi ajutat pe Robert.

Există multe goluri în înțelegerea pe care o avem despre regele rebel și banda de oameni care au străbătut alături de el lungul drum către Bannockburn și către lupta pentru independență. Așa cum e adesea cazul cu oștile medievale, este dificil, uneori chiar imposibil, să determini efectivele acestora. O scrisoare adresată lui Edward al II-lea în jurul anului 1308 de către John MacDougall susține că Robert amenința Argyllul în fruntea unei forțe de zece sau cincisprezece mii de oameni, dar Barbour estimează că pe dealul Loudoun, în 1307, Robert avea șase sute de oameni apți de luptă și cam tot atâția „de adunătură”, în timp ce istoricii moderni spun că în 1314, la Bannockburn, acesta comanda numai șapte mii de oameni.

Și datele sunt o problemă. Nu știu exact când a avut loc bătălia de la Inverurie împotriva Comynului Negru și nici dacă Robert a pornit campania împotriva lui John MacDougall în 1308

sau în 1309. Bătălia din valea Troolului e menționată în anale numai în treacăt și în mod confuz, dar de-a lungul secolelor a fost înflorită, devenind una dintre cele mai mari victorii ale lui Robert, dotată acum cu tabele informative care stabilesc clar locul luptei, o dată, numărul efectivelor și ordinea evenimentelor, deși niciuna dintre acestea nu se cunoaște cu certitudine, după cum am descoperit aventurându-mă până acolo în compania istoricului Edward J. Cowan.

Alte locuri încă și mai importante rămân în ceață. De ani în șir istoricii s-au încăierat între ei fără succes încercând să stabilească locul bătăliei de la Bannockburn. Majoritatea istoricilor, inclusiv Fiona Watson, care a avut amabilitatea de a-mi oferi materialul ei pe acest subiect, înclină către locul cunoscut ca Dryfield, unde acum se află terenul de sport al Liceului Bannockburn, ca locul unde s-a purtat principala bătălie. Deși alții, inclusiv Scott McMaster, care mi-a fost ghid la locul bătăliei, oferă argumente convingătoare în favoarea Carse (o zonă joasă cunoscută pe vremuri ca „Pows” sau „Les Polles”), unde se crede că și-au așezat englezii tabăra în noaptea de 23 iunie. Alte două locuri, Borestone și o regiune de lângă Carse mai apropiată de Forth, sunt de asemenea luate în calcul, deși acum mai puțin ca înainte. În cele din urmă am optat pentru Dryfield, dar până nu vor fi descoperite noi dovezi arheologice disputa va continua, fără îndoială.

De asemenea, de-a lungul secolelor au luat naștere multe legende despre Robert și contemporanii săi, cea mai cunoscută dintre ele fiind a păianjenului. Cea mai timpurie referire la arahnida de acum legendară apare în ediția postumă a *Istoriei Casei Douglas* a lui David Hume de Godscroft, apărută la jumătatea secolului al XVII-lea, în care James Douglas e cel care asistă la strădaniile creaturii de a-și țese pânza iar și iar. Scriind *Tales of a Grandfather* în secolul al XIX-lea, sir Walter Scott i-a atribuit povestea lui Robert Bruce. Desigur, alegoria îl descrie perfect pe Robert, omul care, în ciuda pierderilor suferite, a refuzat să cedeze și a încercat până când, în cele din urmă, a ieșit învingător. Nu aveam însă loc pentru un păianjen adevărat în poveste. În locul lui, pentru a surprinde spiritul acestui mit persistent, am folosit-o pe Affraig cu destinele ei, inspirată în parte de practicile magice medievale și în parte de firul Ariadnei.

E o binecuvântare și totodată un blestem că se știu atât de puține despre viața și timpurile lui Robert Bruce. Golurile din cunoștințele noastre îi oferă unui autor de romane istorice o mulțime de ocazii nemaipomenite, dar e adesea o provocare să unești fragmentele de narațiune când ai de-a face cu atâtea contradicții, repetiții și necunoscute. Și, după cum am comentat și în cazul romanelor anterioare, chiar când știm *ce* făcea cineva, ba chiar *când* și *unde,* foarte rar știm *de ce.* Romancierului, spre deosebire de istoric, i se cere întotdeauna să ia o decizie cu privire la motivațiile personajelor.

E o provocare care mă încântă, dar sunt conștientă tot timpul că, până și când născocesc evenimente – de dragul intrigii sau al ritmului, pentru a umple un gol sau pentru a transforma un episod complex și lung în ceva mai senzațional și mai citibil – acestea trebuie să fie plauzibile și, întrucât istoria a fost cea care m-a inspirat să scriu, vreau să o respect până și în lumea fără granițe a ficțiunii. De aceea, ceea ce urmează este o trecere în revistă a principalelor modificări pe care i le-am adus istoriei așa cum o cunoaștem.

ALEXANDER AL III-LEA ȘI SUCCESIUNEA

În loc să copiez ceea ce am explicat pe larg în notele la celelalte romane, o să mă rezum la a spune că istoricii timpurilor trecute sau moderne privesc moartea regelui Alexander al III-lea – despărțit de escorta sa pe drumul către Kinghorn și descoperit mort a doua zi de dimineață – ca pe un accident. Uciderea lui e pură ficțiune. Ceea ce m-a făcut să o apuc pe acest drum a fost faptul că se crede că Alexander lua în calcul posibilitatea unei căsătorii între nepoata sa și fiul și moștenitorul lui Edward și că, atunci când regele s-a căsătorit cu Yolande în 1284, orice vlăstar al acestei uniuni ar fi golit de sens propunerea sa.

Mai menționez că Robert a căpătat comitatul Carrick în 1292, la puțin timp după ce John Balliol a fost desemnat rege de către Edward, dar că dreptul familiei la tron l-a moștenit tatăl său. Oricum, Robert a fost acuzat că voia tronul încă din 1297, așa că am decis ca acest drept să treacă de la bunicul său la el. Când Edward a anunțat decizia sa de a-l alege pe Balliol ca rege,

familia Bruce se afla la Nirham, nu la Lochmaben cum am scris eu.

AYMER DE VALENCE ȘI BĂTĂLIA DE LA METHVEN

Pe parcursul acestei trilogii l-am tratat urât pe Aymer de Valence, considerat ca fiind una dintre figurile onorabile ale Curții regale engleze a acelor vremuri, dar fiind principalul adversar al lui Robert la Methven se potrivea bine în rolul de antagonist. Deși chiar a ocupat Perthul, tratamentul brutal al locuitorilor e născocirea mea. Acestea fiind zise, spânzurarea rebelilor și a garnizoanelor inamice devenise o practică obișnuită în această etapă a războiului.

Am modificat ușor evenimentele care au dus la încăierarea din pădurea Methven, pentru a simplifica un episod întortocheat și pe alocuri incredibil, dar lupta însăși și rezultatul ei au rămas neschimbate. Practic, apropiindu-se de Perth ca să-l înfrunte pe Valence, oastea lui Robert a fost ambuscată în pădurea Methven și împrăștiată. Aceasta, după cum remarcă G.W.S. Barrow în *Robert Bruce and the Community of the Realm of Scotland,* este posibil să fi fost salvarea lui Robert, căci, dacă ar fi învins la Methven, „în mod sigur ar fi fost silit să îl înfrunte în luptă pe regele Angliei cu opt ani înainte să fie pregătit s-o facă”.

Se crede că în acea epocă fratele lui Robert, Niall, era însărcinat cu paza soției și a fiicei regelui, precum și a celorlalte femei, neluând parte la bătălie, dar am vrut să-l păstrez în povestire până în momentul când conduce femeile către Kildrummy. Nu știu cronologia exactă a întâmplărilor de după fuga lui Robert din Methven. Nu se știe cu siguranță pe ce drum a apucat, sau chiar unde anume în Lorn a avut loc atacul lui James MacDougall. Am respectat în general filmul retragerii lui Robert așa cum este el redat în poemul lui Barbour.

EDWARD I

După ce l-a numit pe Aymer de Valence Locotenent al Scoției și i-a cerut „să ridice dragonul”, adică să nu le arate milă lui

Robert și susținătorilor lui, Edward I a întreprins ceea ce trebuie să fi fost o călătorie lungă și chinuitoare către nord, sperând să preia conducerea campaniei împotriva dușmanului său. Nu știm din ce cauză era pe moarte, deși în acel moment s-a spus că de dizenterie. Știm însă că trebuia să fie cărat într-o litieră și că, atunci când a sosit la prioratul Lanercost, s-au luat măsuri pentru ceea ce urma să devină o ședere îndelungată, prin construirea unor locuințe pentru el și regină.

L-am amplasat pe prințul Edward în tabăra tatălui său la începutul romanului, deși de fapt regele își trimisese deja fiul în Scoția, în fruntea unui contingent de proaspeți cavaleri, ca să prade pământurile lui Robert din Carrick.

ALEXANDER SETON

O mare parte din rolul lui Seton e o născocire menită să acopere considerabilele goluri din analele istorice, dar am încercat să respect pe cât posibil adevărata sa traiectorie. Nu se crede că între el și Christopher Seton ar fi existat vreo legătură de rudenie, dar pentru scopurile mele era util să-i fac veri. Știm însă că Alexander, un nobil din Lothianul de Est, a fost capturat de englezi în 1306, dar a fost eliberat de Edward I, spre deosebire de soarta multora dintre camarazii săi. Rolul lui în dezvăluirea planurilor lui Robert către Comynul Negru e o ficțiune, dar marșul lui Aymer de Valence către Kildrummy, unde John de Atholl și Niall Bruce căutaseră adăpost pentru femei, i-a făcut pe unii să se întrebe dacă nu e posibil ca în rândurile lor să fi existat un trădător.

Se spune că în 1308 Alexander ar fi semnat cu Neil Campbell un pact de a „fi uniți întru apărarea regelui”, dar după 1310 a trecut în tabăra engleză. Cel mai important e că s-a întors la Robert în noaptea de 23 iunie 1314, pentru a-l informa despre moralul scăzut al trupelor engleze, sugerându-i că poate învinge. Alexander nu a murit la Bannockburn, ci a continuat să-l slujească mulți ani pe Robert, fiind răsplătit pentru loialitatea sa.

ROBERT *VERSUS* JOHN MACDOUGALL

După cum am spus, nu cunoaștem cronologia precisă a celor întâmplate după înfrângerea de la Methven, dar este posibil ca Robert să fi fost ajutat de abatele din Inchaffray și să fi trecut pe la altarul Sfântului Fillan, ajungând într-un loc numit Dail Righ, unde a fost atacat de MacDougall, deși nu e clar când anume a avut loc această bătălie.

În acest punct din roman a trebuit să pomenesc despre iertarea păcatelor, dar în realitate Robert fusese deja absolvit de vină pentru uciderea lui John Comyn de Robert Wishart, în Glasgow. În plus, Christopher Seton și Christian Bruce erau deja căsătoriți.

PRINȚUL EDWARD

În acest timp prințul Edward era în vest, prădând pământurile lui Bruce. La puțin timp după aceea el și Piers Gaveston și alți tineri cavaleri au avut probleme cu regele pentru că se țineau de turniruri în loc să își vadă de campania împotriva scoțienilor.

Pentru că voiam ca Humphrey de Bohun să joace un rol important în povestire, l-am trimis la Carrick să-l întâlnească pe prinț și de acolo să încerce să-și unească forțele cu MacDougali, în Argyll. În realitate, de la Carrick, prințul s-a dus să se întâlnească direct cu forțele lui Aymer de Valence, la Kildrummy.

John de Menteith a fost cel care a condus asediul împotriva castelului Dunaverty, pe care l-a cucerit numai pentru a descoperi că Robert fugise, dar, din nou, ca să-i păstrez în poveste pe prințul Edward și pe Humphrey, i-am pus să ia parte la asalt.

Cearta violentă dintre prinț și tatăl său e bazată pe relatarea cronicarului englez Walter of Guisborough. Piers Gaveston a fost exilat după ce Edward i-a cerut regelui să-i dăruiască acestuia ținutul Ponthieu. S-a speculat foarte mult cu privire la sexualitatea prințului Edward și la relația fizică pe care a avut-o sau nu a avut-o cu Piers Gaveston, și până în ziua de azi opiniile rămân împărțite. Nu există însă nicio îndoială că legătura lor strânsă, indiferent de natura ei, a dus la o fractură cu urmări dezastruoase în sânul Curții regale, care a început între Edward

și tatăl său și, în cele din urmă, a adus Anglia în pragul războiului civil.

SOARTA FAMILIEI LUI ROBERT

Se spune că Kildrummy a căzut în mâinile englezilor din pricina trădării unui fierar. Niall Bruce a fost luat de acolo și executat în Berwick. Episcopii Robert Wishart și William Lamberton au fost prinși și aruncați în temniță în Anglia, dar ceva mai devreme decât am scris eu aici. Lamberton a fost într-adevăr eliberat mai târziu ca să negocieze cu Robert din partea lui Edward al II-lea. John de Atholl și femeile, încercând probabil să se refugieze în Orkney sau Norvegia, unde sora lui Bruce era regină, au fost prinși la Tain.

Regina Elizabeth a fost pusă sub arest la conacul Burstwick, în grija a doua femei cărora le-a fost interzis să îi vorbească. Mai târziu a fost mutată de mai multe ori, inclusiv în abația Barking din Essex. Idila ei cu Humphrey de Bohun, a cărui soție, Elizabeth, încă mai trăia în acel moment este imaginară. Marjorie Bruce a fost condamnată inițial să fie închisă într-o cușcă, în Turnul Londrei, dar Edward a cedat și în schimb a trimis-o într-o mănăstire din Yorkshire.

Pentru rolul jucat la încoronarea lui Robert, Isabel Comyn a fost închisă în castelul Berwick, într-o cușcă despre care se spune că avea formă de coroană. Unele relatări susțin că aceasta se afla în văzul publicului, altele că se afla într-un turn. A fost eliberată în 1312 și trimisă la o mănăstire și de aici plasată în custodia lui Henry Beaumont. Dincolo de asta, soarta ei e neclară. Din motive necunoscute, Mary Bruce a fost și ea închisă într-o cușcă, în castelul Roxburgh. Pare să fi fost eliberată în 1310, dar a fost ținută în continuare în custodia englezilor până când a fost parte a unui schimb, în 1312 sau 1314. Dintre toate femeile lui Bruce, Christian a scăpat cel mai ușor, trimisă într-o mănăstire din Lincolnshire. Soțul ei, Christopher Seton a fost însă spânzurat și decapitat, dar la Dumfries (locul uciderii lui John Comyn, în care fusese implicat), și nu în Berwick cum am spus eu în povestire. John de Atholl a fost spânzurat în Londra, cel dintâi conte executat în Anglia după două sute treizeci de ani.

Alexander și Thomas Bruce au fost capturați în Galloway, împreună cu un nobil irlandez și un contingent mare de irlandezi, de către Dungal MacDougall. Nobilul irlandez a fost decapitat de MacDougall, iar frații au fost executați de Edward. Așa cum am menționat în cazul romanelor anterioare, lordul Donough este la fel de fictiv precum Cormac, deși s-a avansat ipoteza că în adolescență Robert și Edward Bruce au fost probabil trimiși sub tutelă în casa unui nobil irlandez. În plus, Robert avea pământuri în Antrim și există mențiuni ale unui frate prin adopție fugar alături de el în Carrick. Din nou e o chestiune de a lega între ele punctele dintre ceea ce știm și ceea ce nu știm.

FAMILIILE MACRUARIE ȘI MACDONALD

Nu știm unde a petrecut Robert iarna lui 1306, dar știm că a primit ajutor din insule, de la Angus MacDonald, Christiana MacRuarie și Lachlan MacRuarie. Lachlan mai ales este un personaj alunecos, dar fascinant, care apare și dispare din anale, ivindu-se fulgerător de partea uneia dintre tabere înainte să dispară și să reapară de cealaltă parte. Informațiile noastre din acea epocă despre Insulele Vestice sunt în cel mai bun caz precare, așa că am fost nevoită să inventez o grămadă, dar păstrând pe cât posibil spiritul a ceea ce știm.

Rolul jucat de Thomas și Alexander Bruce în Islay e fictiv, ca și timpul petrecut de Robert pe Barra, deși englezii l-au acuzat că a fost amantul Christianei, lucru posibil ținând cont că a avut copii ilegitimi. Apariția lui James Stewart la Barra și relațiile lui cu Robert sunt invenția mea, la fel ca și capturarea lui Henry Percy, deși Robert a atacat Turnberry și, în relatarea lui, Barbour pomenește despre focul care i-a chemat prea devreme din Arran pe el și pe oamenii lui, precum și despre încercarea lui Aymer de a-l prinde pe Robert folosind unul dintre ogarii acestuia.

DAVID DE ATHOLL

La fel ca în cazul lui Alexander Seton, David, conte de Atholl după execuția tatălui său, a avut o relație inconstantă cu Robert, schimbând taberele de câteva ori în timpul conflictului.

L-a părăsit pe Robert mai devreme decât am scris eu aici, la puțin timp după uciderea lui John Comyn, cu fata căruia era însurat. Având atâtea personaje și atâtea schimbări de tabere, am fost nevoită să îi simplific rolul în roman. În realitate David a luptat de partea englezilor până în 1312, când a fost primit în pacea lui Robert și a fost făcut Conetabil al Scoției. Apoi Edward Bruce i-a sedus fiica, pe Isabel de Atholl, făcându-l pe David să treacă din nou de partea englezilor. A distrus proviziile scoțienilor depozitate în abația Cambuskenneth în ajunul bătăliei de la Bannockburn.

PROFEȚIILE LUI MERLIN

Am scris despre veridicitatea profețiilor, a relicvelor, a Mesei Rotunde a regelui Edward și a obsesiei lui față de legenda lui Arthur în notele mele anterioare. Aici mă voi mărgini să spun doar că în 1307 s-a zvonit că o nouă profeție a lui Merlin începuse să circule prin Scoția, proclamată de falși predicatori ai lui Robert Bruce, prevestind că la moartea „regelui lacom” scoțienii și galezii se vor uni și își vor lua pământurile înapoi.

ÎNTOARCEREA LUI ROBERT

După cum am precizat, puține se știu despre triumful lui Robert de pe valea Troolului. Aici l-am făcut pe Thomas Randolph să fie prins luptând pentru englezi și apoi revenind în compania lui Robert. Asta s-a și întâmplat, dar ceva mai târziu decât în carte.

Bătălia de pe dealul Loudoun a fost cea care a schimbat totul pentru Robert, unul dintre aliații săi englezi comentând că acesta nu se mai bucurase niciodată de asemenea susținere ca după victoria împotriva trupelor lui Aymer.

Campania lui Robert împotriva Comynilor și a susținătorilor lor a început cu două luni mai devreme decât în carte. Din nou cronologia exactă nu e cunoscută, deși se spune că Robert a căzut grav bolnav și a fost silit să se retragă în litieră dinaintea forțelor Comynului Negru, pe care în cele din urmă l-a învins într-o bătălie pe drumul către Inverurie. Comynul Negru era

ajutat în acel moment de alți câțiva baroni scoțieni, printre care David de Atholl.

Nu știm dacă într-adevăr campania lui Robert în Argyll, care a culminat cu lupta din trecătoarea Brander și cu căderea castelului Dunsytaffnage, a avut loc în 1308 sau în 1309, dar am încercat să țin cont de ceea ce cunoaștem. Execuția lui Dungal MacDougall de către Edward Bruce este însă ficțiune pură. Povestea lui MacDougall este mai complexă – și deci mai puțin satisfăcătoare din punct de vedere emoțional pentru cititor – decât am redat-o. După ce a scăpat de raidul întreprins de Edward Bruce în Galloway în 1308, i s-a predat lui Robert în 1313, în orașul Dumfries. Robert l-a eliberat și MacDougall s-a dus pe insula Man în serviciul său, dar a trecut din nou în tabăra engleză, fiind capturat din nou de Robert. De data asta, când a fost eliberat, a rămas de partea englezilor și a murit în 1327.

EDWARD AL II-LEA ȘI PIERS GAVESTON

Edward I a murit în Burgh by Sands în iulie 1307. Moartea sa a fost ținută ascunsă timp de două săptămâni, până când a fost informat fiul său, aflat la Londra.

După o tentativă infructuoasă de a-l prinde pe Robert, noul rege, din câte se pare, a renunțat la războiul tatălui său, urmându-i cadavrul către Westminster. L-a readus imediat pe Piers alături de sine și, deși era însurat cu Isabella a Franței, se spunea despre el că părea să fie căsătorit mai degrabă cu prietenul său din copilărie.

Humphrey de Bohun și Aymer de Valence au fost prezenți la nuntă în Franța, în ianuarie 1308, dar Piers a fost într-adevăr numit regent în lipsa lui Edward. A fost numit și conte de Cornwall, dar cu câteva luni mai devreme decât în carte. Ceremonia încoronării de la Westminster e redată în linii mari așa cum a fost descrisă în cronici, inclusiv partea cu prăbușirea unui perete.

Cronologia întâmplărilor din capitolele 39-45 este poate partea cea mai fictivă a romanului. Conflictul dintre Edward al II-lea și seniori, din 1308 până în 1312, deși fascinant în sine, e prea lung ca să îi putem face dreptate aici, mai ales că narațiunea culminează cu Bannockburn.

Am luat în schimb câteva evenimente cruciale – numirea lui Piers la comanda Perthului (în 1311), atacul lui Robert asupra Perthului (în ianuarie 1313), eliberarea lui Mary din custodia englezilor (ceea ce s-a petrecut în 1313 sau în 1314), revenirea lui Piers din exil, prinderea și execuția sa (în 1312) și le-am combinat într-un singur episod, care se termină la fel ca istoria reală. Robert nu a încheiat nicio asemenea înțelegere cu Thomas de Lancaster, nici nu l-a prins pe Piers la Perth pentru a-l preda în mâinile baronilor. Se spune însă că în 1321 Thomas ar fi negociat cu Robert împotriva lui Edward al II-lea și că în această corespondență se vorbea despre el ca despre Regele Arthur.

În realitate, când s-a aflat, la finele lui 1311 sau la începutul lui 1312, că Piers Gaveston revenise în secret din exilul în care fusese trimis prin ordonanțele reformatorului Consiliu al Lorzilor, el și Edward au fugit în York. O cronică susține că Thomas de Lancaster, Aymer de Valence, Humphrey de Bohun, Guy de Beauchamp și contele de Arundel ar fi făcut un plan secret de a-l captura pe Gaveston. Se spunea despre Lancaster că a cerut în mod deschis ca Piers să fie retrimis în exil. Apoi baronii au pornit spre nord împotriva regelui și a favoritului lui și au asediat castelul Scarborough, comandat de către Piers. În cele din urmă Piers i s-a predat lui Aymer de Valence, cu condiția să nu fie vătămat. Valence l-a dus la Oxfordshire, dar se pare că a fost tras pe sfoară de tovarășii săi de conspirație, printre care Lancaster, Warwick și Hereford, căci Gaveston i-a fost luat, dus pe dealul Blacklow din Warwickshire, unde a fost executat.

Vinovat pentru acest fapt – care a fost executat de doi pedestrași galezi – a fost considerat când Thomas de Lancaster, când Guy de Beauchamp, când Aymer de Valence. După moartea lui Piers Anglia a ajuns în pragul războiului civil. A durat un an până când o pace provizorie s-a înfiripat între rege și nobilii implicați în complot, deși, așa cum se vede și în roman, mulți au refuzat să lupte la Bannockburn, spre ghinionul lui Edward. Piers Gaveston a fost înmormântat la King's Langley în 1315.

BANNOCKBURN

După cum am spus, am optat pentru Dryfield ca loc al principalei bătălii. Mai merită remarcat că mulți istorici cred acum că schiltromul comandat de James Douglas și Walter Stewart a fost inventat de John Barbour ca să sporească reputația lui Douglas. De asemenea unii sunt de părere că așa numita „provocare de la Stirling” pe care i-a adresat-o Edward Bruce lui Philip Moubray a fost lansată numai cu câteva luni înaintea bătăliei, nu cu un an întreg mai devreme. Se pare că lui Moubray i-a fost garantată trecerea în siguranță pentru a merge la Edward al II-lea și a-l informa despre situația Stirlingului și despre poziția ocupată de scoțieni în New Park.

După bătălie, Humphrey de Bohun nu a fost luat prizonier pe câmpul de luptă, ci în castelul Borthwell, unde se refugiase cu Ingram de Umfraville.

MOARTEA LUI ROBERT

După ce a asigurat independența Scoției în 1328, Robert a murit în anul următor în Cardross, la cincizeci și cinci de ani. A fost crezut bolnav timp de câțiva ani înainte să moară, unii cronicari susținând că era vorba despre lepră, deși acest lucru nu a fost demonstrat.

A cerut ca inima lui să fie dusă la Sfântul Mormânt din Ierusalim, misiune asumată de James Douglas, care a ajuns cu ea până în Spania, unde a murit luptând împotriva maurilor. Trupul lui James a fost readus în Scoția și inima lui Robert a fost înmormântată la abația Melrose. Se crede că încă se mai află acolo.

Rebeliunea #3

ROBYN YOUNG

REGATUL

virtual-project.eu

